SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 17.11.2025

Föredragningslistans försättsblad ... 1
1 Sammanträdets laglighet och beslutförhet ... 2
2 Justering av protokollet ... 3
3 Beviljande av avsked åt Joni Hildén från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen och förrättande av kompletteringsval ... 4
4 Beviljande av avsked åt Maritta Pesonen från uppdraget som nämndeman i tingsrätten och förrättande av kompletteringsval ... 6
5 Betydande lokalinvesteringsprojekt och kommunaltekniska investeringsprojekt som färdigställts vid serviceenheten för lokalledning och serviceområdet för gator och parker år 2024 ... 8
- Kadut ja puistot palvelualueen merkittävät investointihankkeet 2024 ... 10
- Toimitilajohtaminen merkittävät investointihankkeet 2024 ... 11
6 Ändring av fastighetsförrättningstaxan ... 13
- Kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2026 ... 17
- Voimassa oleva kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2021 ... 20
7 Justering av Vandaspårans projektplan ... 23
- Vantaan ratikan tarkistettu hankesuunnitelma ... 36
- Äänestysraportti KH 27.10.2025 § 3 ... 123
- Äänestysraportti KH 10.11.2025 § 3 ... 125
8 Allmän diskussion om budgeten 2026 och ekonomiplanen 2026–2029 ... 127
9 Budgeten 2026 och ekonomiplanen 2026–2029 ... 128
- Stadsstyrelsens förslag till budget 2026 och ekonomiplan 2026–2029 ... 136
- Pöytäkirjalausuma KH 4.11.2025 Roininen ... 377
- Äänestysraportti KH 4.11.2025 § 6 Kasonen ... 380
- Äänestysraportti KH 4.11.2025 § 6 Roininen ... 382
10 Vanda stads inkomst- och fastighetsskattesatser år 2026 ... 384
11 Svar på Sirpa Kauppinens och Otso Kivimäkis samt 25 andra ledamöters motion om att utveckla en gammal skola till kulturhuset Tuomela ... 387
- Sirpa Kauppisen ja Otso Kivimäen sekä 25 valtuutetun aloite kehitetään vanhasta koulusta kulttuuritalo Tuomela ... 391
12 Svar på Vaula Norrenas och 33 andra ledamöters motion om HRT:s studerandebiljett för studerande med sommarjobb eller praktik ... 393
- Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite HSL-opiskelijalipusta kesätöihin ja harjoitteluun tuleville opiskelijoille ... 396
13 Svar på Eeva Tikkanens och 23 andra ledamöters motion om reservmorföräldrar och -farföräldrar och andra vuxna till stöd för barnfamiljerna i Vanda ... 398
- Eeva Tikkasen ja 23 muun valtuutetun aloite varamummoja, -pappoja ja muita aikuisia vantaalaisten lapsiperheiden tueksi ... 401
14 Svar på Faysal Abdis och 25 andra ledamöters undertecknade motion om en tillfällig skridskobana och plats för sommarevenemang i Korso centrum ... 402
- Faysal Abdin ja 25 muun valtuutetun aloite väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan ... 407

Stadsfullmäktiges sammanträde

17.11.2025 kl. 13.00
Stadshuset, Dickursby

1

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens webbsidor den 10 november 2025 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Förslag:
Stadsfullmäktige konstaterar
a) vilka ledamöter som är närvarande och
b) att sammanträdet är lagligt och beslutfört.

2

Justering av protokollet

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att

a) välja två protokolljusterare till att förrätta justeringen av protokollet elektroniskt måndagen den 24 november 2025 kl. 16.00 och

b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor (www.vantaa.fi/paatoksenteko) från och med onsdagen den 26 november 2025.

3 Beviljande av avsked åt Joni Hildén från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen och förrättande av kompletteringsval

VD/3906/00.00.01.00/2025

PT/JK/AP

Joni Hildén har med ett brev som anlände 7.10.2025 begärt avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen av personliga skäl.

Enligt 7 kap. 2 § i förvaltningsstadgan väljer stadsfullmäktige till stadsstyrelsen för en mandatperiod om två år samtidigt minst nio ledamöter, varav en till ordförande och två till vice ordförande, samt lika många personliga ersättare. Stadsstyrelsens ordförande och båda vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Enligt 73 § i kommunallagen är den valbar till kommunstyrelsen som är valbar till fullmäktige, dock inte:

1) den som är anställd hos kommunen och lyder direkt under kommunstyrelsen,
2) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom kommunstyrelsens uppgiftsområde och där kommunen har bestämmande inflytande,
3) den som är anställd hos kommunen och som är föredragande i en nämnd eller annars svarar för beredningen av ärenden som kommer att behandlas av kommunstyrelsen,
4) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning eller stiftelse, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i kommunstyrelsen.

Ordföranden i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ för en sammanslutning som sköter bevakningen av personalens intressen i kommunen är inte valbar till kommunstyrelsen. Valbar är inte heller den som i egenskap av förhandlare för sammanslutningen eller i annan motsvarande egenskap svarar för intressebevakningen.

Majoriteten av ledamöterna i kommunstyrelsen ska vara personer som inte är anställda hos kommunen eller hos en sammanslutning eller en stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande.

Enligt 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska i kommunala organ och organ för kommunal verksamhet, med undantag för kommunfullmäktige, kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte särskilda skäl talar för något annat.

Stadsfullmäktige valde vid sitt sammanträde 16.6.2025 § 6 följande personer till ledamöter och ersättare i stadsstyrelsen:

Ledamot	**Personlig ersättare**
Ulla Kaukola, ordförande	Päivi Laakso
Mika Kasonen, I vice ordförande	Frida Forsblom-Prittinen
Eve Rämö, II vice ordförande	Tuure Savuoja
Minna Räsänen	Joni Hildén
Mika Niikko	Tanja Aidanjuuri
Heli Hakala	Timo Lahti

Emily Strohm	Henri Kiiski
Nina Nummela	Victor Snellman
Funda Demiri	Ville Karinen
Faysal Abdi	Kia Koskelin
Petri Roininen	Tuula Panula
Otso Kivimäki	Jenni Karemo
Anni Juulia Tuomainen	Hanna Valtanen
Visa Tammi	Soile Eriksson
Anssi Aura	Marjo Vacker

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 5

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att
a) Joni Hildén beviljas avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen, och
b) det förrättas kompletteringsval av personlig ersättare åt Minna Räsänen för återstoden av mandattiden 2025–2027.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att
a) bevilja Joni Hildén avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen, och
b) förrätta kompletteringsval av personlig ersättare åt Minna Räsänen för återstoden av mandattiden 2025–2027.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

4 Beviljande av avsked åt Maritta Pesonen från uppdraget som nämndeman i tingsrätten och förrättande av kompletteringsval

VD/3910/00.00.01.00/2025

PT/JK/AP

Maritta Pesonen har med ett meddelande som anlände 8.10.2025 begärt avsked från uppdraget som nämndeman i tingsrätten av personliga skäl.

Östra Nylands tingsrätt har bildats i början av år 2019 genom en sammanslagning av fyra tingsrätter: Östra Nylands, Tusby och Vanda tingsrätt samt en del av Hyvinge tingsrätt.

Enligt 4 § i lagen om nämndemän i tingsrätterna väljer kommunfullmäktige nämndemän för en period som motsvarar fullmäktiges mandatperiod. Om en huvudförhandling pågår vid utgången av den mandatperiod som föreskrivs i 1 mom., fortsätter nämndemannens uppdrag tills målet har avgjorts i tingsrätten.

De nämndemän som väljs i kommunen ska så rättvist som möjligt representera kommuninvånarnas ålders-, närings- och könsfördelning samt de språkliga förhållandena i kommunen.

Enligt 2 § i lagen om nämndemän i tingsrätterna ska en nämndeman vara finsk medborgare och bosatt i en kommun inom tingsrättens domkrets. Nämndemannen får inte vara försatt i konkurs, hans eller hennes handlingsbehörighet får inte ha begränsats och han eller hon ska vara att betrakta som lämplig för uppdraget som nämndeman.

Den som inte har fyllt 25 år eller som har fyllt 65 år får inte väljas till nämndeman. Den som innehar en tjänst vid en allmän domstol eller vid Brottspåföljdsmyndigheten eller som i sin tjänst utför utsökningsuppgifter, förundersökning av brott eller tull- eller polisbevakning får inte vara nämndeman, inte heller en åklagare, advokat eller någon annan som yrkesmässigt bedriver advokatverksamhet.

Enligt 3 § i lagen om nämndemän i tingsrätterna fastställer Domstolsverket antalet nämndemän i tingsrätten. Domstolsverket har med sitt beslut TIV/303/2025 fastställt att antalet nämndemän vid Östra Nylands tingsrätt är 134 nämndemän, av vilka Vanda utser 60 nämndemän. Antalet är detsamma som under tidigare mandatperioder.

Stadsfullmäktige har genom sitt beslut 16.6.2025 § 18 valt följande personer till Vandas nämndemän i Östra Nylands tingsrätt för mandattiden 2025–2029:

Ledamot	**Ledamot**
Susanna Lindfors	Paula Leppäkoski
Pirkko Kotila	Päivi Viljasalo
Milja Rantala	Inka Saariniemi
Hanna Torppa	Kaisa-Mari Kuusela
Tuomo Niemi	Signe Grönberg
Pertti Laine	Nina Uskola
Janne Koskinen	Juha Lahdensuu
Juhana Liesimaa	Minna Hirvasniemi
Sami Paakkinen	Lars-Peter Bäckström
Christos Mandalios	Terhi Raatesalmi-Salonen

Miro Helminen	Vesa-Pekka Meskanen
Kari Anttila	Hanna Koivula
Kirill Rinne	Ulla-Maija Kopra
Marko Enberg	Teija Toivonen
Riitta Hellgren	Peter Lammenranta
Irina Alanne	Hannu Savolainen
Ellen Pessi	Calle Viteli
Susanna Issakainen	Arto Päivinen
Inka Kolhinoja	Eeva Lammenranta
Jenny Nyman Ahokas	Roosa Wallius
Outi Tulosmaa	Ari Puroaho
Eeva Wetterstrand-Pihola	Tiia Valta
Virpi Kuorikoski	Gunta Paavola
Pekka Silventoinen	Heini Salmela
Pia Heikkinen	Kai Laaksonen
Tony Viksten	Kalle Kivimaa
Marko Tuppurainen	Pauliina Toveri
Maritta Pesonen	Marianne Kajander
Ilkka Kylli	Ahti Tenhunen
Inka Somermäki	Marju Kettunen-Vaittinen

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 6

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att
a) Maritta Pesonen beviljas avsked från uppdraget som nämndeman i tingsrätten, och
b) det förrättas kompletteringsval av nämndeman till Vanda tingsrätt för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att
a) bevilja Maritta Pesonen avsked från uppdraget som nämndeman i tingsrätten, och
b) förrätta kompletteringsval av nämndeman till Vanda tingsrätt för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

5 Betydande lokalinvesteringsprojekt och kommunaltekniska investeringsprojekt som färdigställts vid serviceenheten för lokalledning och serviceområdet för gator och parker år 2024

VD/6771/10.03.02.00/2025

TeA/HW/AK/PW/JV/JK/JR/MT/AP

I rapporterna om lokalinvesteringsprojekt och kommunaltekniska investeringsprojekt beskrivs de betydande lokalprojekt och betydande kommunaltekniska investeringsprojekt som färdigställts under året. Vidare redogörs det i rapporterna för om projekten hållit sig inom ramen för den kostnadskalkyl som godkänts i projektplanen och till den tidtabell som fastställts för byggandet.
Det föreslås att rapporterna om lokalinvesteringsprojekt och kommunaltekniska investeringsprojekt år 2024 antecknas för kännedom.

Stadsstyrelsen beslutade 19.11.2012 § 16 att nybyggnads- och ombyggnadsprojekt och de viktigaste gatuanläggnings- och kommunalteknikprojekten som genomförts under det föregående året samt uppgifter om de slutliga kostnaderna för de genomförda projekten årligen förs till stadsfullmäktige för kännedom. Om den kostnadskalkyl som godkänts i projektplanen har överskridits eller byggnadstidtabellen har fördröjts, bör man utreda vilka faktorer som lett till överskridningarna eller fördröjningarna.

Serviceenheten för lokalledning och serviceområdet för gator och parker rapporterar till stadsfullmäktige om sina mest betydande projekt under det gångna året efter det att stadens bokslutsuppgifter blivit färdiga. Nybyggnads- och ombyggnadsprojekt för vilka nämnden har godkänt projektplaner klassas som betydande lokalprojekt. Som betydande kommunaltekniska investeringsprojekt klassas å sin sida trafikområden, idrottsplatser och parker med ett kostnadsvärde på minst 500 000 euro.

Enligt 9 kapitlet 4 § 6 punkten i Vanda stads förvaltningsstadga svarar stadsrumsnämnden för beredningen av investeringsprogram för kommunalteknik, nybyggnation och ombyggnad samt framläggningen för stadsstyrelsens godkännande.

Stadsrumsnämnden 22.10.2025 § 5

Tf. biträdande stadsdirektörens förslag:
Stadsrumsnämnden beslutar att

a) anteckna 2024 års rapporter om betydande lokalinvesteringsprojekt och kommunaltekniska investeringsprojekt för kännedom, och
b) föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att rapporterna antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsrumsnämnden lämnade in följande gemensamma protokollsuttalande i ärendet:

”Vi vill att rapporteringen av projekten ska skärpas. Rapporteringen fördröjs nu för länge, mer än ett och ett halvt år från de projekt som har slutförts i början av föregående år. Orsakerna till ändringarna i kostnaderna och tidtabellerna rapporteras för generellt. Vi föreslår att projekten även i fortsättningen ska rapporteras på samma sätt som de senast har gjorts, men i samma cykler som delårsrapporterna och årsberättelsen.

Det finns för närvarande ingen kvalitativ utvärdering av resultaten i investeringsprojekten i Vanda. Vi ber att man bereder metoder genom vilka man efter ibruktagandet kan följa upp hur väl framför allt lokalinvesteringarna har lyckats i förhållande till de kvalitativa mål som ställts upp i projektplaneringen.

Dessutom ber vi en utredning om varför kommunalteknikens investeringar regelbundet har överskridit sina kostnadskalkyler under de senaste fem åren, och om de åtgärder som kan korrigera denna situation.

_____

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 13

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) anteckna 2024 års rapporter om betydande lokalinvesteringsprojekt och kommunaltekniska investeringsprojekt för kännedom, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att rapporterna antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna 2024 års rapporter om betydande lokalinvesteringsprojekt och kommunaltekniska investeringsprojekt för kännedom.

Bilagor:
– Betydande investeringsprojekt inom serviceområdet för gator och parker 2024
– Betydande investeringsprojekt vid lokalledningen 2024

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Henry Westlin, stadsingenjör, tfn 0400 417436
Juha Vuorenmaa, byggherrechef, tfn 040 534 6960
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

VUONNA 2024 VALMISTUNEET MERKITTÄVÄT KT- INVESTOINTIHANKKEET

Liikennealueet (931)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero € (1000 €)**	**Ero-%**	**Selvitys poikkeamista**
Caravellentien kiertoliittymä sekä Tahkotien ja Nuolitein liikennevalot	1 772	2 180	408	23,0 %	Urakkahinta 2,048 M€, lisä- ja muutostyöt 0,132 M€
Carl Edelfeltin aukio	1 879	1 873	-6	-0,3 %	Yhteishanke hotellikiinteistön kanssa,urakoitsija teki konkurssin
Heurekan silta	1 173	1 582	409	34,9 %	Urakkahinta 1,174 M€, lisä- ja muutostyöt 0,408 M€, liimapuukannen uusiminen
Tuupakka 9 kadut	957	1 101	144	15,0 %	Asfaltointi- ja kiveystyöt, yleinen kustannusten nousu
Urheilualueet (932)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero € (1000 €)**	**Ero-%**	**Selvitys poikkeamista**
Kenraalipuiston kenttä	628	810	182	29,0 %	Urakkahinta 0,794 M€, lisä- ja muutostyöt 0,016 M€
Yhteishankkeet (935)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero € (1000 €)**	**Ero-%**	**Selvitys poikkeamista**
Lahdentien (Mt 140) jk+pp-tien parantaminen välillä Kyytitie-Mt 152	1 431	1 517	86	6,0 %	Yhteishanke Elyn kanssa. Pysäkkikatosten tason nosto, kallioleikkauksen lujitus

KIINTEISTÖT JA TILAT / TOIMITILAJOHTAMINEN

Raportti vuonna 2024 valmistuneiden toimitilahankkeiden merkittävimmistä kustannus- ja aikataulupoikkeamista

Hanke	Pinta-ala (brm2)	Tavoitehinta (alv 0 %) korjattu tarjoushetken kustannustasoon	Loppukustannus (alv 0 %)	ero (eur)	ero %	Selvitys poikkeamista
Pesäpuun (ent. Korson) päiväkoti	1922 brm2	9 663 000 €	9 602 000 €	-61 000 €	-0,6 %	Valmistui 15.2.2024 käyttöönotettavaksi. Myöhästyi noin 2 kk sopimuksenmukaisesta. Syynä hankkeen aikana lisätty jäähdytysvaraus ja urakoitsijan viiveet. Hanke toteutui tavoitehinnan puitteissa.
Vaskivuoren lukion laajennus	1782 brm2	3 390 000 €	3 179 000 €	-211 000 €	-6,2 %	Urakkatarjous alitti tavoitehinnan, mutta urakoitsijan viivästyminen siirsi valmistumista noin 1,5 kk. Taloudellinen loppuselvitys on vielä kesken, joten loppukustannus tarkentuu (suuruusluokka on oikea)
Latupuiston päiväkoti	2556 brm2	11 940 000 €	11 900 000 €	-40 000 €	-0,3 %	Hanke viivästyi sopimuksesta noin 1,5 kk. Päiväkoti vastaanotettiin 14.1.2024. Merkittävimmät myöhästymisen syyt olivat lisääntyneet louhinnat hankkeen aikana.
Jokiniemen koulun A-rakennuksen (ent.lukio) perusparannus	4638 brm2	13 900 000 €	12 050 000 €	-1 850 000 €	-13,3 %	Kustannukset 9950 000 + aiemmin toteutettu liikuntasalin kunnostus 2100 000 yhteensä 11570 000 €, joka alittaa merkittävästi tavoitehinnan. Peruskorjaus valmistui noin 4 kk viivästyneenä. Syynä isot muutostyöt välipohjien kantavuuteen liittyen sekä urakan aikana tapahtuneet sähköurakoitsijoiden konkurssit (2 kpl).
Leppäkorven puukoulun peruskorjaus	544 brm2	2 122 000 €	2 649 000 €	527 000 €	24,8 %	Valmistui sovitussa urakka-aikataulussa. Saadun PJU-tarjouksen perusteella tavoitehinnan piti ylittyä lähes 1 M€, mutta ylitystä saatiin toteutusvaiheessa pienennettyä tehokkaan ohjauksen avulla.

Hanke	Pinta-ala (brm2)	Tavoitehinta (alv 0 %)	Loppukustannus (alv 0 %)	ero (eur)	ero %	Selvitys poikkeamista
Kulttuurikeskus Vernissan ja palokalustosuojan peruskorjaus		8 782 000 €	9 631 000 €	849 000 €	9,7 %	hankkeen aikana paljastui vanhoista rakenteista merkittävissä määrin muutostöinä toteutettuja haitta-ainepurkamista, vanhojen rakenteiden korjaamista huomattavasti laajemmin kuin oli suunniteltu. Muutostöitä toteutui noin 1,2 M€:n edestä.

Valmistuneet vuokra-/leasinghankkeet:

	pinta-ala	valmistumista voite	valmistumisa ika	
Sotungin lukiopaviljonki	1130 brm2	31.7.2024	6.8.2024	Valmistui lähes tavoiteaikataulussa ja käyttö alkoi suunnitellun mukaan elokuussa 24.

Tavoitehinta = hankkeella laskettu/hyväksytty tavoitehinta korjattuna tarjoushetken suhdannetasoon

Loppukustannus= hankkeen toteutuneet kustannukset sisältäen varauksen vielä laskuttamatta olevien kustannusten osalta.

5.2.2024
Juha Vuorenmaa

6 Ändring av fastighetsförrättningstaxan

VD/6745/02.03.00.00/2025

AK/KJ/RP/MT/EJ/KW

Det föreslås att en uppdatering av fastighetsförrätningstaxan godkänns. Det är ändamålsenligt att uppdatera taxan på grund av höjningen av den allmänna kostnadsnivån.

Enligt lagen är det kommunfullmäktige som beslutar om kommunens fastighetsförrättningstaxa. Taxan har senast ändrats genom stadsfullmäktiges beslut 14.12.2020 § 5. Taxan har trätt i kraft 1.1.2021, då avgifter enligt den tidigare taxan sänktes med i genomsnitt fem procent.

På grund av den allmänna höjningen i kostnadsnivån är det ändamålsenligt att taxan uppdateras. Det föreslås också att några preciseringar och ändringar till följd av ändringar i lagstiftningen görs i taxan.

För fastighetsförrättningar och andra åtgärder enligt fastighetsbildningslagen (554/1995) eller fastighetsregisterlagen (392/1985), vilka utförs av kommunens fastighetsingenjör och fastighetsregisterförare, uppbärs avgift enligt bestämmelserna i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995) och förordningen om fastighetsförrättningsavgift (1560/2001).

Kommunala fastighetsförrättningar på detaljplaneområde är enligt fastighetsbildningslagen t.ex. styckning av en tomt, styckning av ett allmänt område och servitutsförrättning. Styckningen av en tomt på markägarens ansökan föregås av tomtindelning som är en plan för att dela in ett i detaljplanen anvisat byggnadskvarter i tomter. Förslaget är att det separat beslutas i stadsrumsnämnden om en ändring av avgiften för utarbetande av tomtindelning.

Vid styckning av en tomt ombildas de vid tomtindelningen planerade tomterna till byggbara och inteckningsbara fastigheter, vilka införs i fastighetsregistret som nya enheter. Vid styckningsförrättningen eller i en separat servitutsförrättning kan på en annan registerenhets område som ett bestående servitut till förmån för fastigheten grundas rätt till t.ex. vägförbindelse eller till sådant område som behövs för placering av ledningar och kablar.

I enlighet med fastighetsbildningslagen betalar ägaren till den styckade tomten förrättningskostnaderna för styckningen. Förrättningskostnaderna för styckning av allmänt område betalas av kommunen. Förrättningskostnaderna för servitutsförrättning betalas av sökanden eller den fastighetsägare som har nytta av förrättningen.

År 2024 registrerades 145 nya tomter i fastighetsregistret. Dessutom förrättades 49 styckningsförrättningar av allmänt område och 20 separata servitutsförrättningar. Antalet förrättningar år 2024 påverkades dock av lågkonjunkturen inom byggandet, vilket gjorde att antalet ansökta fastighetsförrättningar var exceptionellt lågt. Före slutet av september i år hade 104 nya tomter, 57 styckningar av allmänt område och 14 servitutförrättningar registrerats i fastighetsregistret.

År 2024 uppgick avgiftsinkomsterna från fastighetsförrättningar till 182 230 euro. Lågkonjunkturen inom byggandet som redan nämnts och den kraftiga minskningen av antalet beställda arbeten hade dock en stor inverkan på inflödet av avgiftsintäkter. Före slutet av september i år hade det inkommit 119 645 euro i avgiftsintäkter från fastighetsförrättningar, vilket betyder att inflödet av avgiftsintäkter detta år för fastighetsförrättningarnas del lär hållas på rätt så samma nivå som i fjol.

Levnadskostnadsindexet har stigit cirka 18 % från slutet av 2020 till slutet av augusti 2025. Personalkostnaderna har stigit cirka 20 % från 2020 till 2024. Fastighetsförrättningstaxan har inte reviderats på fem år, vilket innebär att det har uppstått ett tryck på att höja den. Det försämrade ekonomiska läget i Vanda leder också till välgrundade höjningar av taxorna. Därför föreslås en jämn prisökning på 20 %. Det enda undantaget är registreringen av en ändring av en fastighets art enligt § 10 i den nya taxan och § 3 i fastighetsregisterlagen, samt registreringen av ett beslut om en fastighetssammanslagning enligt § 11 i den nya taxan och enligt fastighetsregisterlagen, i vilka priserna har harmoniserats till samma nivå på grund av samma mängd arbete. Jämfört med den tidigare taxan föreslås att priset för registrering av fastighetens art höjs med 15 % och priset för registrering av beslut om sammanslagning av fastigheter höjs med drygt 40 %.

Det största avgiftsinflödet när det gäller fastighetsförrättningstaxan kommer från tomtstyckningar, vilket innebär att prishöjningarna i 1 § i taxan har den mest betydande effekten på de kommande avgiftsinflödet.

Fastighetsförrättningstaxan föreslås huvudsakligen bibehålla samma tekniska struktur som i den nu gällande taxan. Det föreslås att det till § 3 i fastighetsförrättningsavgiftstaxan fogas en ny punkt, som gäller utförande av en servitutsförrättning som till sitt pris är lägre än en normal servitutförrättning, som gäller ett servitut och som baserar sig på ett avtal genom skriftligt förfarande. Ett skriftligt förfarande vid fastighetsförrättningar blev möjligt från början av 2022, vilket gör det smidigare att utföra avtalsbaserade förrättningar.

I punkt 8 i den nya taxan föreslås en precisering av situationer där en förrättning enligt ett förrättningsförordnande som meddelats av Vanda undantagsvis utförs av en förrättningsingenjör vid Lantmäteriverket. I dessa sällsynta fall tas ersättning ut med hjälp av Vanda stads Mätnings- och geotjänster enligt gällande prislista för debitering av personarbete.

I taxan föreslås att § 9 kompletteras med ett omnämnande om att om förrättningen eller fastighetsregisterförarens beslut avbryts eller återkallas på grund av sökanden eller en part, debiteras de kostnader som uppkommit fram till dess. Ett liknande omnämnande har också förekommit i tomtindelningstaxan.

Det föreslås att § 10 i den nya taxan avskiljs till en egen förmånligare punkt som gäller registrering av en ändring av beteckning enligt 4 § i fastighetsregisterlagen, eftersom den till sin arbetsmängd är mindre än registreringen av en fastighets art enligt i 3 § i fastighetsregisterlagen. Dessutom föreslås en ny tydliggörande § 13, enligt vilken ersättning för andra mindre vanliga beslut av fastighetsregisterföraren, såsom ändring av namnet på en fastighet eller överföring av samfällighetsandel genom sammanslagning, tas ut som arbetsersättning enligt den vid var tid gällande prislistan för personligt arbete.

Det föreslås att § 12 i den gamla taxan, där avgifterna för registrering av tomter som införts i bildningsförteckningen före 1.1.2000 var reglerade, tas bort. Sådana fall har inte förekommit i Vanda på 15 år, så punkten har blivit onödig.

För förslagen till höjning av taxan har det också gjort jämförelser med taxorna i Esbo och Helsingfors stad. Syftet har varit att beakta dessa taxor så att den taxa som nu föreslås inte ska vara avsevärt högre än de andra.

Fastighetsförrättningstaxan som läggs fram har utarbetats enligt de anvisningar som Kommunförbundet publicerade 2.12.2011. Kunden känner till priset vid ansökan om förrättning (exkl. åtgärder som baserar sig på arbetstidsersättning). Förrättningsersättningen utgör medeltalet per förrättning för de årliga arbetstidskostnader och övriga kostnader som olika slags förrättningar orsakar.

I taxan har utöver ersättningarna per förrättning också grunderna för fastställandet av debiteringspriserna för arbetsersättning bestämts. Arbetsersättning tillämpas vid fastställande av avgift för ovanliga eller särskilt arbetsdryga förrättningar och åtgärder. Debiteringspriserna för arbetsersättning baserar sig på priserna för personinsatser i debiteringsprislistan för Mätning och geoteknik som tekniska nämnden fastställer separat.
Eftersom fastighetsförrättningarna är en form av myndighetsverksamhet är de avgifter som tas ut befriade från skatt.
Om antalet beställda och utförda fastighetsförrättningar i nästa år håller sig på samma nivå som i år, kan de höjningar som nu föreslås i fastighetsförrättningstaxan anses ha en höjande effekt på cirka 20 % på de avgiftsintäkter som i nästa år fås in för fastighetsförrättningar.

Stadsrumsnämnden 22.10.2025 § 19

Fastighetsdirektörens förslag:
Nämnden beslutar föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att fastställa fastighetsförrättningstaxan enligt bilagan så att den träder i kraft 1.1.2026.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsstyrelsen 04.11.2025 § 16

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att fastställa fastighetsförrättningstaxan enligt bilagan så att den träder i kraft 1.1.2026.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att fastställa fastighetsförrättningstaxan enligt bilagan så att den träder i kraft 1.1.2026.

Bilagor:
– Fastighetsförrättningstaxa 1.1.2026
– Gällande fastighetsförrättningstaxa

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information
Riikka Pirinen, fastighetsingenjör, tfn 040 5939210
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Kaupunginvaltuuston xx.xx.2025 § x päättämä.

Kiinteistötoimitusmaksutaksa

Taksan mukaan Vantaan kaupungille suoritetaan maksu (euroa) kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) 1 §:ssä tarkoitetuista toimituksista, toimenpiteistä ja tehtävistä.

Toimitukset

1 §

Kiinteistönmuodostamislain (KmL) 4 luvun mukaisesta tontin lohkomisesta tonttia kohden, kun tontin asemakaavan mukainen rakennusoikeus on

1)	enintään 250 kerrosalaneliömetriä	1080
2)	suurempi kuin 250 kerrosalaneliömetriä	1080 +0,70 €/k-m^2 (kork. 4800)
3)	3D-kiinteistön lohkomisesta suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna	

2 §

Tontin lohkomisen yhteydessä suoritettavat toimenpiteet:

Päätös (KmL 28 §) tontin vapauttamisesta kiinnityksistä	360
Kiinteistön pantinhaltijoiden kesken (KmL 24.2 §) tehtävä sopimus kiinnitysten etusijajärjestyksestä	180
Yhden tai kahden rasitteen tai oikeuden (rasitealueen) perustaminen, siirtäminen tai muuttaminen Jokaisesta seuraavasta rasitteesta	340 180
Tilusvaihto	360
Tontinosan lunastamisesta (KmL 62 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.	

3 §

Yhtä tai kahta rasitetta koskeva erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku) Jokaisesta seuraavasta rasitteesta	1080 240
Sopimukseen perustuva yhtä rasitetta koskeva kirjallisella menettelyllä suoritettava erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku)	750

4 §

Yhteisalueosuuden siirtäminen ja tilaksi muodostaminen sekä yhteisen alueen liittäminen kiinteistöön (KmL 131 §)	360

5 §

Kiinteistönmääritystoimituksena suoritettava rajankäynti (KmL 11 luku) sisältäen kaksi rajamerkkiä	960
Jokaisesta seuraavasta rajamerkistä suoritetaan	180

6 §

Muusta kuin 5 §:ssä tarkoitetusta kiinteistönmääritystoimituksesta, tilusvaihdosta (KmL 8 luku) sekä tontin halkomisesta (KmL 47 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

7 §

Jos tämän taksan mukaisen toimituksen tai toimenpiteen kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat, suoritetaan kiinteistötoimitusmaksu todellisten kustannusten mukaisena työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

8 §

Muista asemakaava-alueella kaupungin toimesta suoritettavista KmL:n 5 § 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistötoimituksista peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna. Maanmittauslaitoksen suorittamista kiinteistötoimituksista peritään korvaus Maanmittauslaitoksen voimassa olevan kiinteistötoimituksia koskevan hinnaston mukaisesti. Mikäli Maanmittauslaitoksen toimitusinsinöörin suorittama toimitus tehdään perustuen Vantaan kaupungin antamaan toimitusmääräykseen, peritään korvaus tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

9 §

Mikäli toimitus tai kiinteistörekisterinpitäjän päätös jää kesken tai peruutetaan toimituksen hakijasta tai asianosaisesta johtuvasta syystä, peritään siihen asti kertyneet kustannukset.

Kiinteistörekisterin pitäjän päätökset

10 §

Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 3 §:n mukaisesti	750
Kun päätös ei vaadi tarkistusmittauksia tontilla	500
Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 4 §:n mukaisesti	500

11 §

Kiinteistöjen yhdistämispäätös (KmL 17 luku)

1)	KmL 214.1 §:n mukaisissa tapauksissa	750
2)	KmL 214.2 §:n mukaisissa tapauksissa (eri kiinnitykset)	850

12 §

Rasitteen poistaminen tai muuttaminen (KmL 165 §)	360
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta	100

13 §

Muista kiinteistörekisterinpitäjän päätöksistä peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

Asiakirjojen hankkiminen

14 §

Toimitusmiehen muilta viranomaisilta hankkimasta kustakin asiakirjasta suoritetaan sen lunastus- yms. maksujen lisäksi	20

Työkorvaus

15 §

Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n mukaiseen työaikakorvaukseen ja muiden kustannusten korvaukseen perustuvat työkorvauksen veloitushinnat toimitustuotannon osatehtävittäin määritellään kulloinkin voimassa olevan Mittaus- ja geopalveluiden henkilötyöveloitushinnaston mukaan seuraavasti:

1)	toimitusinsinöörin tehtävät (toimituskokoukset, oikeudelliset selvitykset) • diplomi-insinöörin, insinöörin tai teknikon henkilötyöveloitushinta
2)	toimitusvalmistelu (tietojen hankinta, kiinteistörekisterin ylläpito, asiakirjojen valmistelu, karttojen laatiminen, tiedottaminen) • kartoittajan, kiinteistörekisterisihteerin tai vastaavan henkilön henkilötyöveloitushinta
3)	maastotyöt • veloitushinta mittausryhmästä kalustoineen

Työkorvauksen veloitushinnat sisältävät muiden kustannusten korvauksen, joka on 70 % työaikakorvauksesta.

Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 § 5 päättämä.

Kiinteistötoimitusmaksutaksa

Taksan mukaan Vantaan kaupungille suoritetaan maksu (euroa) kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) 1 §:ssä tarkoitetuista toimituksista, toimenpiteistä ja tehtävistä.

Toimitukset

1 §

Kiinteistönmuodostamislain (KmL) 4 luvun mukaisesta tontin lohkomisesta tonttia kohden, kun tontin asemakaavan mukainen rakennusoikeus on

1)	enintään 250 kerrosalaneliömetriä	900
2)	suurempi kuin 250 kerrosalaneliömetriä	900 0,60 €/k-m^2 (kork. 4000)
3)	3D-kiinteistön lohkomisesta suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna	

2 §

Tontin lohkomisen yhteydessä suoritettavat toimenpiteet:

Päätös (KmL 28 §) tontin vapauttamisesta kiinnityksistä	300
Kiinteistön pantinhaltijoiden kesken (KmL 24.2 §) tehtävä sopimus kiinnitysten etusijajärjestyksestä	150
Yhden tai kahden rasitteen tai oikeuden (rasitealueen) perustaminen, siirtäminen tai muuttaminen	280
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	150
Tilusvaihto	300
Tontinosan lunastamisesta (KmL 62 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.	

3 §

Yhtä tai kahta rasitetta koskeva erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku)	900
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	200

4 §

Yhteisalueosuuden siirtäminen ja tilaksi muodostaminen sekä yhteisen alueen liittäminen kiinteistöön (KmL 131 §)	300

5 §

Kiinteistönmääritystoimituksena suoritettava rajankäynti (KmL 11 luku) sisältäen kaksi rajamerkkiä	800
Jokaisesta seuraavasta rajamerkistä suoritetaan	150

6 §

Muusta kuin 5 §:ssä tarkoitetusta kiinteistönmääritystoimituksesta, tilusvaihdosta (KmL 8 luku) sekä tontin halkomisesta (KmL 47 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

7 §

Jos tämän taksan mukaisen toimituksen tai toimenpiteen kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat, suoritetaan kiinteistötoimitusmaksu todellisten kustannusten mukaisena työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

8 §

Muista asemakaava-alueella kaupungin toimesta suoritettavista KML:n 5 § 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistötoimituksista peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna. Maanmittauslaitoksen suorittamista kiinteistötoimituksista peritään korvaus Maanmittauslaitoksen voimassa olevan kiinteistötoimituksia koskevan hinnaston mukaisesti.

Kiinteistörekisterin pitäjän päätökset

9 §

Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 3 ja 4 §:n mukaisesti	650
Kun päätöstä varten ei suoriteta tarkistusmittauksia tontilla	420

10 §

Kiinteistöjen yhdistämispäätös (KmL 17 luku)

1)	KmL 214.1 §:n mukaisissa tapauksissa	520
2)	KmL 214.2 §:n mukaisissa tapauksissa (eri kiinnitykset)	620

11 §

Rasitteen poistaminen tai muuttaminen (KmL 165 §)	300
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	80

12 §

Ennen 1.1.2000 muodostusluetteloon merkityn tontin rekisteröinti, kun tontti muodostuu

1)	yhdestä kiinteistöstä	200
2)	kahdesta tai useammasta kiinteistöstä	600

Mikäli rekisteröintipäätökseen liittyy

pantinhaltijoiden sopimus	150
tontin vapauttaminen kiinnityksistä	300

Asiakirjojen hankkiminen

13 §

Toimitusmiehen muilta viranomaisilta hankkimasta kustakin asiakirjasta suoritetaan sen lunastus- yms. maksujen lisäksi	15

Työkorvaus

14 §

Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n mukaiseen työaikakorvaukseen ja muiden kustannusten korvaukseen perustuvat työkorvauksen veloitushinnat toimitustuotannon osatehtävittäin määritellään kulloinkin voimassa olevan kaupunkimittauksen henkilötyöveloitushinnaston mukaan seuraavasti:

1)	toimitusinsinöörin tehtävät (toimituskokoukset, oikeudelliset selvitykset) • diplomi-insinöörin, insinöörin tai teknikon henkilötyöveloitushinta
2)	toimitusvalmistelu (tietojen hankinta, kiinteistörekisterin ylläpito, asiakirjojen valmistelu, karttojen laatiminen, tiedottaminen) • kartoittajan, kiinteistörekisterisihteerin tai vastaavan henkilön henkilötyöveloitushinta
3)	maastotyöt • veloitushinta mittausryhmästä kalustoineen

Työkorvauksen veloitushinnat sisältävät muiden kustannusten korvauksen, joka on 70 % työaikakorvauksesta.

7 Justering av Vandaspårans projektplan

VD/8690/08.00.00.03/2018

PT/TeA/HW/HL/MT/AP

Stadsfullmäktige i Vanda stad beslutade vid sitt sammanträde 22.5.2023 om byggandet av Vandaspåran på basis av den projektplan som stadsstyrelsen godkände samma vår. Utgående från den utvecklingsfas för Vandaspårans allianser som inleddes 2024 har man kommit fram till att föreslå ändringar i projektplanens omfattning, innehåll och investeringskostnader. Ändringarna förutsätter att den justerade projektplanen behandlas i organen, eftersom de inverkar på bland annat utvecklingen av spårvagnsstaden och stadens ekonomi. I den justerade projektplanen börjar spårvägen i Aviapolis vid det nya Flygmuseet och upphör på Helsingfors sida vid Mellungsbacka metrostation. Placeringen av spårvägslinjens ändstation på flygplatsen undersöks på nytt i slutet av 2027. Den justerade totala kostnadsberäkningen för projektplanen är cirka 750 miljoner euro och inkluderar också Helsingfors stads och HRM:s andelar. Utifrån de uppdaterade beräknade inkomsterna kommer Vandaspårans inkomster att täcka Vanda stads utgifter på lång sikt. För att öka inkomsterna börjar Vanda utarbeta en delgeneralplan som kompletterar generalplanen 2020 i de områden i Haxböle där markanvändningen kan effektiveras betydligt på grund av upphörandet av Sandbanan. Byggandet av Vandaspåran inleds år 2025 och trafiken på spårvägen kan inledas i slutet av 2029.

Det förslag som utarbetats som ett resultat av genomförandet av utvecklingsfasen för Vandaspårans allianser för att justera Vandaspårans projektplan har färdigställts i oktober 2025. I samband med justeringen har man som ett samarbete mellan beställare, planerare och byggare justerat omfattningen, innehållet och kostnaderna i den projektplan som godkändes 2023 för att uppnå en gemensamt godkänd målkostnad som är ett villkor för övergången till alliansernas genomförandefas.

I den projektplan som godkändes 2023 var Vandaspåran en cirka 19 kilometer lång spårvägslinje som planerades gå från flygplatsen via Jumbo och Dickursby till Håkansböle och därifrån via Västerkulla till Mellungsbacka metrostation i Helsingfors. Projektplanen och gatuplanerna som utarbetats och godkänts utifrån den, baserades på en förbättring av kvalitetsnivån på spårvägslinjens gatuområden enligt principen ”från vägg till vägg”.

Under 2024 konkurrensutsatte staden planerings- och byggherreparterna för både den västra och östra alliansen, vilka ansvarar för spårvägsprojektets byggnadsplanering och det egentliga genomförandet. Alliansernas beställarparter är förutom staden, HRM och Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab som representerar Helsingfors (östra alliansen).

Alliansernas utvecklingsfaser startades i oktober 2024 efter att finansieringen för MBT-avtalet bekräftats. I utvecklingsfasen för alliansen utvecklade beställarna, planerarna och byggarna i samarbete med varandra de tidigare utarbetade planerna till byggnadsplaner och förberedde sig på att bygga spårvägen i genomförandefasen. En viktig del av utvecklingsfasen är att fastställa en gemensam målkostnad för ett avtal för genomförandefasen (TAS).

Under utvecklingsfasen kom det fram att allianserna kommer att ha betydande svårigheter att uppnå totalkostnaderna för projektet som fastställts i projektplanen och alliansupphandlingen utan att minska projektets omfattning, både när det gäller längd och storlek. Den viktigaste förklaringen är att den allmänna kostnadsnivån inom infrastruktursektorn har stigit efter att den ursprungliga projektplanen

utarbetades. Detta gäller både material och arbetskostnader. I synnerhet höjningen av prisnivån syns tydligt i brokonstruktionerna som utgör en stor del av projektet. Dessutom har de mark- och grundundersökningar samt mätningar som kompletterats i utvecklingsfasen inverkat bland annat på omfattningen av grundförstärkningslösningarna och därmed på kostnaderna. Stegvisa arbetsarrangemang i den täta stadsmiljön, kostnader som orsakas av riskerna och projekthanteringen i ett stort infrastrukturprojekt och särskilt allmänna kostnader som orsakas av långvariga byggarbetsplatser har kunnat bedömas mer tillförlitligt än tidigare som ett samarbete mellan planerare och byggare. Den sammantagna effekten av de tidigare nämnda faktorerna är att genomförandekostnaderna har ökat jämfört med tidigare uppskattningar. Dessa utgiftsposter kunde i sin helhet inte förutses i den tidigare projektplanen.

Beställarparterna har gemensamt dragit upp riktlinjer för att Vandaspåran ska bli ett välfungerande och kostnadseffektivt spårvägssystem. Vanda stad har ställt som ett centralt krav för projektet att utgifterna för spårvägsinvesteringen på lång sikt ska kunna täckas med inkomsterna från markanvändningen i Vandaspårans dispositionsplaneområde. Dessa två huvudriktlinjer har styrt de förhandlingar mellan beställarna och allianspartnerna som inleddes i början av 2025 för att minska kostnadsnivån för projektet.

I samarbetet upptäcktes flera sparobjekt som inte väsentligt påverkar projektets kvalitetsnivå, funktionalitet eller livscykelkostnader. I den tidigare projektplanshelheten föreslås också sparåtgärder som leder till att reparationsskulden för infrastrukturen minskas, gatumiljöns kvalitetsnivå förbättras eller gång- och cykelvägsförbindelserna utvecklas i något mindre grad än vad målet varit.

Å andra sidan är det inte ens ekonomiskt sett förnuftigt att bygga färdigt hela gatuområdet på en gång, eftersom byggandet av områdena längs spårvägen inte har gått framåt på grund av den svaga konjunkturen inom husbyggandet. Då skulle byggnadsarbetena i spårvagnsstadens kvarter inom den närmaste framtiden riva upp de ytor som redan byggts. På en del av gatorna beräknas slutarbetena enligt gatuplanerna att infalla inom cirka fem år efter att spårvägen färdigställts, medan byggarbetena i spårvagnsstaden pågår.

Efter de föreslagna justeringarna kommer man att fortsätta genomföra ett mycket högklassigt och fungerande spårvägssystem i Vanda som passar in i huvudstadsregionens nätverkshelhet. Spårvägen med sina hållplatser kommer sannolikt att finnas kvar på den plats som nu byggs. Största delen av spårvägsgatorna totalrenoveras och nya förbindelser anläggs för gång- och cykeltrafiken. I planeringslösningarna har beaktats att alla projektplanslösningar för 2023 kan genomföras senare när spårvagnsstadens byggnadsprojekt har satts i gång.

Vandas spårvägsprojekt möjliggör fortfarande de utvecklingsprojekt för markanvändningen i Aviapolis område, Jumbo, Dickursby färgfabrik och Fazerilas område som är starkt anknutna till spårvagnsstaden, och de markanvändningsinkomster i anslutning till dem. Utgående från en omsorgsfull teknisk och ekonomisk granskning av alternativen beslutade man att linjens ändhållplats ska vara Aviapolis norra station vid Ringbanan, eftersom man då kan säkerställa att Mureområdet kan byggas inom den närmaste framtiden och samtidigt kan Aviabulevardens projekt, bland annat Aviapolis lukio och det nya Flygmuseet som håller på att byggas, anslutas till spårvägstrafiken.

Mål

De mål som ställts upp för Vandaspåran är fortfarande desamma som i projektplanen för 2023 och de förverkligas också nu i den uppdaterade projektplanen i och med byggandet av Vandaspåran. Målen och bedömningarna av målens förverkligande är följande:

- Stadsmiljön utvecklas och Vandas attraktionskraft ökar. Detta mål förverkligas.
- Lättheten att röra sig och tillgängligheten förbättras. Detta mål förverkligas.
- Staden är klimatneutral och miljövänlig. Spårvägens inverkan både främjar målet och försämrar målet.
- Den lokala välfärden och sysselsättningen ökar. Detta mål förverkligas.

Viktiga förändringar i projektplanen för 2023 och deras konsekvenser

I den justerade projektplanen föreslås de ändringar som gjorts i projektet jämfört med den godkända projektplanen, samt ändringarnas centrala konsekvenser. Om det inte har skett några ändringar i de ämnesområden som presenterades i den tidigare projektplanen har de uteslutits från justeringshelheten.

I samband med Vandaspårans dispositionsplan uppskattade man att antalet invånare i spårvägskorridoren kommer att mer än fördubblas från nuläget och uppgå till cirka 124 000 invånare 2050. Antalet arbetsplatser ökar i motsvarande mån till cirka 83 000 arbetsplatser 2050. I och med justeringen av projektplanen har det uppskattats att invånarantalet uppgår till cirka 122 500 invånare och antalet arbetsplatser till cirka 82 500 arbetsplatser, dvs. förändringen är 1 500 invånare och 500 arbetsplatser mindre i förhållande till projektplanen för 2023. Förändringen i antalet arbetsplatser koncentreras till Aviapolis söder om flygplatsen och förändringen i antalet invånare till östra sidan av den tidigare bussdepån i Håkansböle vid Lahtisvägen.

När det gäller omfattning och effekter är den mest betydande förändringen i projektplanen för 2023 och de tidigare spårvägsplanerna att spårvägshelheten föreslås börja vid Aviapolis norra station vid Ringbanan i stället för den tidigare flygplatsterminalen. I detta skede utelämnas hållplatserna vid Datavägen och flygplatsen och bron som leder till terminalen på flygplatsen ur spårvägsprojektet som helhet. Flygplatsområdet kommer ändå att omfattas av utmärkta tåg- och busstrafiktjänster. Siarvägen, Televägen och Datavägen förblir privatvägar som i nuläget.

Eftersom spårvägslinjen blir kortare är den totala inverkan på stadsutvecklingen öster om Flygstationsvägen i Luftledens omgivning cirka 510 arbetsplatser (28 500 m²-vy) mindre än det som beräknats i den tidigare projektplanen. Boende har inte planerats i området.

Byggkostnaderna för delen Aviapolis norra – Televägen som utelämnas från Vandaspårans justerade projektplan är uppskattningsvis cirka 25 miljoner euro. Förutsättningarna för genomförandet av denna del i samband med alliansprojektet granskas i en utvärdering som ska utarbetas i slutet av 2027, där utvecklingsutsikterna för markanvändningen i flygplatsens omedelbara närhet, utvecklingen av alliansernas målkostnadsprognos och en eventuell extern tilläggsfinansiering till projektet är de delfaktorer som ska granskas.

En annan väsentlig förändring i fråga om markanvändningskonsekvenserna gäller Skjutsvägens och Lahtisvägens planskilda anslutning. Det är inte motiverat att genomföra den flyttning av Lahtisvägen med tillhörande anslutningsarrangemang som planerats väster om Håkansböle centrum i samband med spårvägsprojektet. Till följd av detta är det inte möjligt att detaljplanera till exempel områdets

nuvarande trafik- och parkområden för bostadsproduktion i den omfattning som tidigare planerats, vilket uppskattas minska våningsytan för bostadsbyggandet med totalt cirka 73 000 m²-vy jämfört med den tidigare beräknade markanvändningspotentialen. Det här betyder att invånarantalet minskar med cirka 1 500 invånare.

Vandaspåran som investering ökar stadens livskraft och kvarhållningskraft på lång sikt genom att locka investeringar, företag och arbetsplatser. Spårvägssystemet är en långlivad investering som skapar förutsägbarhet, vilket uppskattas av investerare och företag. Den justerade projektplanen förändrar inte väsentlig de tidigare uppskattade positiva effekterna på stadens attraktionskraft, livskraft och image.

Gatumiljöns kvalitetsnivå och utvecklingen av cykelförbindelserna blir på en del av linjen mer begränsad än nivån i projektplanen. De öppna platserna vid Mures och Flygmuseets hållplatser i Aviapolis genomförs inte i sin slutliga omfattning och stadsbilden i Håkansböle centrum kan inte genast utvecklas till den kvalitetsnivå som anges i den tidigare planen bland annat på grund av att flyttningen av Lahtisvägen inte kommer att genomföras.

När det gäller hanteringen av segregation beror en stor del av spårvägens bromsande effekt på differentieringsutvecklingen på att tillgängligheten till olika områden har förbättrats, vilket inte påverkas av justeringen av projektplanen. I samband med spårvägsprojektet utvecklas inte gatumiljöns kvalitet i alla avseenden på samma nivå som i den tidigare projektplanen, vilket uppskattas minska projektets positiva effekter tillfälligt särskilt för de nuvarande invånarna i östra Vanda. Stadsmiljöns kvalitet kommer ändå att utvecklas i framtiden, varvid de ovan nämnda positiva effekterna uppnås i enlighet med den tidigare planen.

Spårvägens passagerarmängder beräknas vara cirka 31 000 passagerare per dygn 2030, och cirka 47 000 passagerare per dygn 2050. I prognosen kommer spårvägstrafikens belastning år 2050 att vara som högst cirka 1 220 passagerare under den timme då trafiken är som livligast på eftermiddagen, vilket innebär cirka 150 passagerare per tur. Jämfört med den tidigare projektplanen minskar Vandaspårans beräknade passagerarmängd med cirka 2 700 passagerare per dygn år 2030, och med 3 700 passagerare per dygn år 2050, främst på grund av att spårvägslinjen förkortas och markanvändningen i Håkansböleområdet förändras.

Personbilstrafiken minskar inte så mycket som det uppskattades i projektplanen 2023, eftersom trafikmodellen har uppdaterats. Enligt den nya trafikmodellen minskar fordonsprestationen med sammanlagt 4,2 miljoner kilometer år 2050, vilket är cirka 0,8 miljoner kilometer mindre än i projektplanen 2023. Bilresor per dygn är år 2050 cirka 100 fler än i projektplanen, vilket innebär att biltrafiken minskar med sammanlagt 1 300 resor per dygn på grund av ändringarna i projektet.

En del av cykel- och gångtrafikens förbindelser som föreslagits i den ursprungliga projektplanen genomförs inte i samband med spårvägsprojektet. Detta har för sin del att göra med statens MBT-understödsbeslut, där staten minskade understödet för projektet i fråga om cykelvägar. Den justerade projektplanen innehåller mindre specificering av olika färdsätt och å andra sidan korsar rutterna oftare körbanor eller spårvägen. Det minskar projektets positiva effekter på säkerhet och tillgänglighet. Social hållbarhet eller hälsofördelar vad gäller sårbara grupper eller vardagsmotion förbättras mer måttligt än vad som eftersträvades i projektplanen för 2023.

Det positiva resultatet av utvecklingsfasens granskningar när det gäller de operativa kostnaderna är att man troligen kan avstå från batteridriven spårvägsmateriel. I detta fall kommer spårvägsmaterielen som används i Vanda vara samma som i hela huvudstadsregionen, vilket för sin del möjliggör samanvändning

och gemensamt underhåll av materielen. Detta förenklar också depåverksamheten och livscykelkostnaderna för materielen kommer sannolikt att minska.

Projektets ändringar har ingen betydande inverkan på lokala trafikutsläpp, eftersom utsläppen ändras cirka 5 % i sin helhet. Däremot minskar projektets tekniska ändringar i fråga om genomförandet och ändringar i omfattningen av projektet avsevärt utsläppen från byggandet jämfört med tidigare, till exempel bevarandet av de nuvarande bro- och gatukonstruktionerna och utelämnandet av flygplatsbron. Gång- och cykeltrafikens omständigheter förbättras inte i denna projektomfattning lika mycket som i projektplanen, vilket påverkar trafikens miljöeffekter.

I den justerade projektplanen baserar sig lösningarna som gäller anpassning till klimatförändringen och den biologiska mångfalden i huvudsak till att (tillfälligt) bevara den nuvarande växtligheten. Däremot kommer vissa utvecklingslösningar anknutna till anpassningen till klimatförändringen (gatuträd, planteringar, naturbaserad dagvattenhantering) att genomföras i mindre utsträckning än i projektplanen för 2023. Lösningar som förbättrar att få skugga och hantera dagvatten kan dock utvecklas i framtiden i samband med byggandet av en spårvagnsstad.

Efter att projektplanen för 2023 godkändes har staden beslutat att ersätta de skador som byggandet av spårvägen orsakar naturen genom att stärka den biologiska mångfalden till exempel genom iståndsättnings- och vårdåtgärder i utvalda naturområden i Vanda. På Vandaspårans depåtomt syftar man till att uppnå ekologisk kompensation enligt naturvårdslagen. I stället för gatu- och parkträd som har fällts längs spårvägslinjen planteras nya träd i samma proportion, dvs. i stället för varje träd som har fällts planteras minst ett nytt träd inom spårvägsprojektet, som en separat investering och ett separat projekt. Att kompensera och minimera skador i naturen orsakade av spårvägen är en del av de åtgärder som Vanda stad vidtar för att uppnå naturpositivitet från och med 2030.

Justeringens centrala konsekvenser för stadsekonomin

I justeringsplanen för 2023 var investeringskostnaderna för spårvägen sammanlagt cirka 606 miljoner €, och delades upp i Vandas andel (414 miljoner €), Helsingfors stads andel (15 miljoner €) och statens beräknade andel (177 miljoner €). Dessutom var kostnaderna för den projektplan som HRM:s styrelse godkände cirka 49 miljoner € i Vanda och 4 miljoner € i Helsingfors, sammanlagt 53 miljoner €. Kostnadsberäkningarna som utarbetats per gata med Ihku-kostnadsberäkningssystemet baserade sig på jordbyggnadskostnadsindexets (MAKU) poängtal 127,5 (2015=100, augusti 2022), men de totala kostnaderna var inte bundna till jordbyggnadskostnadsindexet. De totala kostnaderna för projektplanshelheten 2023 var 660 miljoner euro inklusive Vandas, Helsingfors och HRM:s investeringar. Efter statens MBT-finansieringsbeslut var de totala kostnaderna för projektets investering sammanlagt 647 miljoner € även inklusive Helsingfors stads och HRM:s andelar.

Kostnadsberäkningen för projekthelheten enligt justeringen av den justerade projektplanen baserar sig på kostnadsnivån för 2025. Projektets nya investeringskostnader i kostnadsnivån för 2025 är sammanlagt 750 miljoner €, av vilka Vandas finansieringsandel är 541 miljoner €, statens MTB-finansieringsandel 144,1 miljoner €, Helsingfors stads andel 12 miljoner € och HRM:s andel 53 miljoner €. HRM:s kostnader fördelas per stad så att Vandas andel är cirka 49 miljoner € och Helsingfors andel cirka 4 miljoner €. HRM:s styrelse beslutar om HRM:s kostnadsandel i spårvägsprojektet.

Under den pågående MBT-avtalsperioden deltar staten i finansieringen för projektets byggnadskostnader med sammanlagt 144,1 miljoner €. Det finns inget officiellt beslut om fördelningen av MBT-stöden mellan Vanda och Helsingfors, men det beräknas att de kommer att fördelas i proportion

till byggnadskostnaderna. Vandas beräknade byggnadskostnader är 682 miljoner € (98 % av de totala kostnaderna), varvid stödet till Vanda uppgår till 141,2 miljoner €. Helsingfors byggnadskostnader är 15 miljoner € (2 %), varvid stödet till Helsingfors uppgår till 2,9 miljoner €. Vidare överlåter staten marker till Vanda stad från Sandbanans område som flyttas bort. Markernas värde har beräknats vara cirka 30 miljoner € med beaktande av byggnadskostnaderna för Släckruskvägens lastningsplats. Marköverlåtelsen ökar statens MTB-finansiering med värdet av de marker som realiseras senare.

Vandas finansieringsandel har ökat med totalt cirka 90 miljoner € efter 2023. För spårvägsinvesteringen tar Vanda ut lån på sammanlagt 541 miljoner €. De totala låneuttagen täcker spårvägens byggnadskostnader med 682 miljoner €, varifrån MBT-stödet på 141 miljoner € dras av. De totala kostnaderna är sammanlagt 292 miljoner € för byggperioden och lånetiden på 25 år. Av dessa räntekostnader infaller 56 miljoner € under byggperioden 2025–2029 och 236 miljoner € under amorteringsperioden 2030–2054.

Spårvägens årliga underhållskostnader minskar med cirka 0,3 miljoner euro när spårvägen förkortas, vilket bidrar till en cirka 11,7 miljoner euros inbesparing för Vanda under 40 år.

Beräkningen av effekterna av Vandaspårans biljettintäkter 2030 har ökat med 0,8 miljoner € och beräkningen för 2050 har ökat med 2,2 miljoner €. Under en kumulativ granskningsperiod på 40 år är förändringen sammanlagt 78,2 miljoner €. Den största orsaken till att de beräknade inkomsterna har stigit är den uppskattade ökningen av biljettintäkterna enligt HRT:s trafikprognosmodell och HRT:s allt större infrastrukturersättning.

År 2030 är de infrastrukturersättningar som HSL betalar Vanda 5,8 miljoner € större än vad som beräknats i den tidigare projektplanen, vilket under en kumulativ granskningsperiod på 40 år ökar infrastrukturersättningar med sammanlagt 155 miljoner €. Detta förklaras av att en allt större del av projektets investeringar hör till de spårvägsinvesteringar som omfattas av HRT:s ersättningssystem för infrastruktur. Dessutom ökar kostnadsökningen för investeringen det kapital som omfattas av HRT:s ersättningssystem för infrastruktur.

I Vandas HRT-kommunandel ingår biljettintäkter, trafikeringskostnader och Vandas andel av kostnaderna för ersättningssystemet för infrastruktur. I förhållande till projektplanen kommer Vandas kommunandel att öka 3,8 miljoner € år 2030 och sammanlagt 61,4 miljoner € under en granskningsperiod på 40 år.

I trafikeringskostnaderna ingår kostnaderna för spårvägsmaterielen som Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab anskaffat. Trafikeringskostnaderna när det gäller materielen har ökat från den tidigare projektplanen, eftersom man i de nya beräkningarna har använt 4,6 miljoner €/vagn som en uppskattning av anskaffningspriset för en spårvagn, enligt projektplanen för materielanskaffning som Vanda stadsstyrelse godkände i januari 2024. Efter godkännandet av projektplanen har den allmänna kostnadsnivån stigit, vilket inte har beaktats i beräkningarna. Det slutliga anskaffningspriset för materielen och dess inverkan på trafikeringskostnaderna kommer att preciseras om några år när Marknadsdomstolen har behandlat besvären över Stadstrafik Ab:s styrelses upphandlingsbeslut 6.10.2025.

Med tanke på fastighetsekonomin inverkar projektet inte längre positivt på markanvändningen i områdena öster om Flygstationsvägen. På grund av detta skulle det enligt uppskattningen i utredningen från 2022 inte vara möjligt att genomföra cirka 28 500 m²-vy arbetsplatsbyggande, vilket minskar fastighetsekonomins inverkan med ett realvärde på cirka 13,8 miljoner €. Lahtisvägen flyttas inte i

samband med spårvägsprojektet, vilket är orsaken till att uppskattningsvis 73 000 m²-vy bostadsbyggande inte kommer att genomföras. Realvärdet för denna inverkan som minskar inkomsterna är 15,7 miljoner €. Markanvändningsinkomsterna minskar genom lösningarna i den justerade projektplanen med uppskattningsvis totalt 29,5 miljoner €. Å andra sidan utgör utvecklingen i Sandbanans område och Haxböleområdet en positiv förändring för projektet och ökar inkomsterna med uppskattningsvis 30 miljoner €, vilket har beaktats i de fastighetsekonomiska beräkningarna. Som en sammantagen effekt av de tidigare nämnda faktorerna ökar de fastighetsekonomiska inkomsterna med 0,5 miljoner € i sin helhet.

I beräkningen av de fastighetsekonomiska inkomsterna ingår nu de inkomster som uppstår åren 2050–2069, varvid granskningsperioden är samma 40-årsperiod som i andra tidigare nämnda ekonomiska granskningar som görs efter att spårvägen har färdigställts. De beräknade tilläggsinkomsterna för 2050–2069 är sammanlagt cirka 119 miljoner €. Därmed ökar de fastighetsekonomiska inkomsterna med sammanlagt cirka 119,5 miljoner € före år 2069. Beräkningarna har gjorts enligt prisnivån för 2022.

Sammanfattning och fortsatta åtgärder

Enligt justeringen av projektplanen är Vandaspårans kumulativa ekonomiska effekter på Vanda stads ekonomi positiva under en period på 40 år, sammanlagt med ett realvärde på 60,2 miljoner €. Ur stadsekonomins synvinkel är Vandaspårans största effekter spårvägens fastighetsekonomiska inkomster, byggnads- och finansieringskostnader, trafikeringskostnader och biljettintäkter. I och med Vandaspåran ökar också skatteinkomsterna i takt med att antalet invånare ökar, men kostnaderna för produktion av tjänster för nya invånare ökar nästan lika mycket.

Stadens beslutsfattande organ har haft som ett centralt krav att utgifterna för spårvägsinvesteringen på lång sikt ska kunna täckas med inkomsterna från markanvändningen i Vandaspårans dispositionsplaneområde. De inbesparingsåtgärder och mer begränsade förbindelser som föreslås i den justerade projektplanen äventyrar inte uppfyllandet av detta krav. Den lågkonjunktur inom bostadsbyggandet som började 2023 efter utarbetandet av projektplanen för 2023 och som fortfarande pågår 2025, innebär att de fördelar som spårvägen medför förverkligas senare än planerat, men å andra sidan främjar byggandet av spårvägen i det här konjunkturläget enligt den planerade tidtabellen att bostadsbyggandet återhämtar sig och samtidigt förbättrar sysselsättningen bland byggare i Vanda i området för spårvägens dispositionsplan och eventuellt också i större utsträckning.

Byggandet av spårvägen har en betydande inverkan på sysselsättningen. Enligt Rakennusteollisuus RT ry skapar en investering på en miljon en efterfrågan på sammanlagt 11 årsverken inom byggandet av infrastruktur (inkl. förutom byggande också planering, andra nödvändiga tjänster, byggherreverksamhet och arbete som uppstår via produkter som köps in till byggarbetsplatsen). Således är sysselsättningseffekten av en spårvägsinvestering på cirka 750 miljoner euro sammanlagt 8 250 årsverken, och dessutom tillkommer sysselsättningseffekten av byggandet av hus i spårvägsstaden.

I Vandas generalplan 2020 har man anvisat ett omfattande område för boende och arbetsplatser (A/TP) i Haxböle. I Helsingforsregionens MBT-avtal 2024–2035 har man kommit överens om att staten överlåter från området industritomterna i Haxböle, lastningsplatsen i Haxböle och Sandbanans områden till Vanda stad utan ersättning. Målet är att områdena har överlåtits till Vanda stad före 2031. Ett villkor för överföring av äganderätten är att det mellan Vanda stad och Trafikledsverket har upprättats ett verkställighetsavtal om byggande av en ersättande lastningsplats på Släckruskvägen.

Syftet är att utarbeta en delgeneralplan för området, där områdets utvecklingsbehov och förutsättningar utreds närmare än i Vandas generalplan 2020. I planeringsområdet hör också generalplanens TY-område väster om generalplanens A/TP-område som Helsingfors förvaltningsdomstol upphävde i Vandas generalplan 2020. I det planläggningsprogram som utarbetas för 2026–2028 föreslås att delgeneralplanen i fråga börjar utarbetas. Planläggningsprogrammet ska godkännas i stadsmiljönämnden i december 2025 och för delgeneralplanen utarbetas ett mer detaljerat arbetsprogram under 2026. Syftet är att den egentliga delgeneralplanen görs aktuell under 2027 genom att utarbeta ett program för deltagande och bedömning. Ett preliminärt expertutlåtande om områdets fastighetsekonomiska tilläggsavkastning är cirka 34 miljoner € som tills vidare inte har beaktats i de fastighetsekonomiska beräkningarna i justeringen av projektplanen.

Vanda stad är delägare med en liten andel i Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab. *Ansvaret* för spårvagnsmaterielen *kommer att ligga hos Stadstrafik Ab:s dotterbolag* RV Kalusto och Varikko Oy, *vars verksamhet* hänför sig till Vandas innehav i *stadstrafik*koncernen. Enligt *de beslut som stadsstyrelsen fattade* 30.11.2021 *ja 18.11.2024* har Vanda stad *köpt av Stadstrafik Ab och* Helsingfors stad Stadstrafik Ab:s aktier i CP-serien *(snabbspårvägens materiel och depå) till ett totalt belopp på 1 398 300 euro.* RV Kalusto ja Varikko Oy anlägger depån i Fagersta enligt projektplanen och inleder materielanskaffningen som inledningen av Vandaspårans trafik förutsätter. Vanda stad svarar för att säkra finansieringen för depån och materielen, vilket förutsätter ett separat organbeslut.

Vad beträffar informationen är en fortsatt åtgärd att utarbeta en informationsplan för hela genomförandefasen. I synnerhet måste invånare och företagare längs spårvägslinjen informeras proaktivt och tydligt om byggarbetsplatser och förändringar som de medför.

Enligt Vanda stads förvaltningsstadga, 8 kap. 1 § punkt 31 beslutar stadsstyrelsen om godkännandet av projektplaner (inklusive målpriser) och kostnadskalkyler för investeringsprojekt som omfattar fler än ett verksamhetsområde och kräver riktlinjer på stadsnivå, med undantag för projektplaner för tekniska ombyggnadsprojekt eller projekt som kostar under 1 000 000 euro (moms 0 %). Eftersom genomförandet av Vandaspåran handlar om ett beslut av stor betydelse som inverkar på Vanda stads strategi och verksamhet, innehar stadsfullmäktige beslutanderätten om genomförandet av Vandaspåran.

Stadsstyrelsen 27.10.2025 § 3

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) föreslå för stadsfullmäktige att Vandaspårans justerade projektplan godkänns, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att Vandaspåran genomförs enligt huvudprinciperna i justeringen av projektplanen på så sätt att projektets totala kostnader för Vanda är totalt 682 miljoner euro (jordbyggnadskostnadsindexets (MAKU) poängtal 130,13 (2015=100, augusti 2025).

Behandling:
Under behandlingen av ärendet ändrade stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

<u>Sammanfattning och fortsatta åtgärder</u>

Vanda stad är delägare med en liten andel i Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab. *Ansvaret* för spårvagnsmaterielen *kommer att ligga hos Stadstrafik Ab:s dotterbolag* RV Kalusto och Varikko Oy, *vars verksamhet* hänför sig till Vandas innehav i *stadstrafik*koncernen. Enligt *de beslut som stadsstyrelsen fattade* 30.11.2021 *ja 18.11.2024* har Vanda stad *köpt av Stadstrafik Ab och* Helsingfors stad Stadstrafik Ab:s aktier i CP-serien, ~~*vilka hänför sig till innehavet av Stadstrafik Ab: dotterbolag RV Kalusto och Varikko Oy*~~ *(snabbspårvägens materiel och depå) till ett totalt belopp på 1 398 300 euro.* ~~*Köpesumman är cirka 2,9 miljoner € enligt uppskattningen som gjordes år 2021, och den motsvarar cirka 33 % av ägarandelen av CP-seriens aktier.*~~ RV Kalusto ja Varikko Oy anlägger ~~*efter detta*~~ depån i Fagersta enligt projektplanen och inleder materielanskaffningen. Vanda stad svarar för att säkra finansieringen för depån och materielen, vilket förutsätter ett separat organbeslut.

———

Under behandlingen av ärendet föreslog stadsstyrelseledamoten Petri Roininen, understödd av stadsstyrelseledamoten Mika Niikko att ärendet återremitteras för ytterligare beredning.

Ordföranden konstaterade att man måste rösta om saken och gav följande förslag på omröstning: de som understöder fortsatt behandling av ärendet röstar ja, medan de som understöder att ärendet sänds tillbaka för beredning röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.
Vid omröstningen gavs 11 ja-röster (Demiri, Tammi, Faysal, Strohm, Räsänen, Kaukola, Hakala, Aura, Kivimäki, Rämö, Tuomainen) och 4 nej-röster (Roininen, Niikko, Nummela, Kasonen). Ordföranden konstaterade att behandlingen av ärendet fortsätter.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens sammanträde som hålls 10.11.2025.

———

Stadsstyrelsen 10.11.2025 § 3

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) föreslå för stadsfullmäktige att Vandaspårans justerade projektplan godkänns, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att Vandaspåran genomförs enligt huvudprinciperna i justeringen av projektplanen på så sätt att projektets totala kostnader för Vanda är totalt 682 miljoner euro (jordbyggnadskostnadsindexets (MAKU) poängtal 130,13 (2015=100, augusti 2025).
c) uppmana järnvägsalliansen att i samarbete med Finavia utarbeta en plan som kompletterar projektplanen när det gäller järnvägens avsnitt Aviapolis Norra – flygplatsterminalens omedelbara närområde, så att det kan föras till stadsstyrelsen för beslut senast före slutet av juni 2026. I planen ska framgå den nya ändstationen med sina tillhörande arrangemang och en beräkning av kostnaderna.
d) uppmana att en lösning ska föras till stadsstyrelsen för behandling före slutet av 2027 där ändstationsalternativet enligt punkt c) kan genomföras inom ramen för denna spårvägsallians som en komplettering till projektplanen.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet ändrade stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) föreslå för stadsfullmäktige att Vandaspårans justerade projektplan godkänns, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att Vandaspåran genomförs enligt huvudprinciperna i justeringen av projektplanen på så sätt att projektets totala kostnader för Vanda är totalt 682 miljoner euro (jordbyggnadskostnadsindexets (MAKU) poängtal 130,13 (2015=100, augusti 2025).

c) uppmana järnvägsalliansen att i samarbete med Finavia utarbeta en plan som kompletterar projektplanen när det gäller järnvägens avsnitt Aviapolis Norra – flygplatsterminalens omedelbara närområde, så att det kan föras till stadsstyrelsen för beslut senast före slutet av juni 2026. I planen ska framgå den nya ändstationen med sina tillhörande arrangemang och en beräkning av kostnaderna.

d) uppmana att en lösning ska föras till stadsstyrelsen för behandling före slutet av 2027 där ändstationsalternativet enligt punkt c) kan genomföras inom ramen för denna spårvägsallians som en komplettering till projektplanen.

Under behandlingen av ärendet föreslog stadsstyrelseledamoten Mika Niikko understödd av stadsstyrelseledamoten Petri Roininen att ärendet förkastas. Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder grundförslaget röstar ja, medan de som understöder att ärendet förkastas röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes. Vid omröstningen gavs 11 ja-röster (Demiri, Tammi, Faysal, Strohm, Räsänen, Kaukola, Hakala, Aura, Kivimäki, Rämö, Tuomainen) och 4 nej-röster (Roininen, Niikko, Nummela, Kasonen). Ordföranden konstaterade att behandlingen av ärendet fortsätter.

Beslut:
Det ändrade förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet som understöddes av socialdemokraternas och vänsterförbundets stadsstyrelsegrupper:

Om pengar sparas under projektet ska man sträva efter att använda dem för att bygga de cykel- och gångvägar som nu uteslutits från projektet samt för att plantera gatuträd. Segregationsperspektivet ska beaktas som en integrerad del av utvecklingen av spårvagnsstaden. Vandaspårans uppföljningsgrupp ska i fortsättningen fästa särskild uppmärksamhet vid detta och följa upp fördelningen av eventuella inbesparingar.

Det antecknades att samlingspartiets stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Samlingspartiet anser att i en situation där man beslutar genomföra spårvägen enligt projektplanen ska man fästa särskild uppmärksamhet vid utvecklingen av spårvagnsstaden. I planeringen och genomförandet av spårvagnsstaden ska man främja skapandet av en trivsam stadsmiljö som stärker stadens ekonomi och finansierar spårvägsinvesteringen både genom direkta inkomster från stadsutvecklingen och indirekt genom det ökade inflödet av kommunal- och samfundsskatter. Vid spårvägslinjen ska man också planlägga en ny och trivsam urban småhusstad utmed goda kollektivtrafikförbindelser. Effektiviteten skulle vara större än i områdena med fristående småhus, men bostäderna skulle ha egna ingångar och gårdar.

Andelen stödd produktion av hyresbostäder ska minskas vid spårvägslinjen till 10 procent. Enbart denna förändring skulle öka stadens markanvändningsfördelar med cirka 31 miljoner euro och skulle också inverka positivt på inflödet av skatter i framtiden.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Miko Niikko lämnade följande avvikande mening i ärendet:

Projektet har förändrats från det tidigare och blivit olönsamt på grund av både den förkortade sträckan och de ökade kostnaderna. Projektets beräknade användningsmängder har minskat. De ekonomiska fördelarna har beräknats på ett bristfälligt sätt och vi anser inte att de är tillräckliga.

De tillväxtsiffror i resultaten av den ekonomiska modell som i dag uppdaterats till stadsstyrelsen presenteras på ett sätt som kan ge en missvisande bild av projektets lönsamhet. Enligt modellen är den fastighetsekonomiska nyttan (markförsäljningsinkomster och markanvändningsersättningar) 914 miljoner euro ur stadens perspektiv. Spårvägens nytta beräknas medföra en värdeökning på 526 miljoner euro. Utan spårvägsalternativet beräknas de fastighetsekonomiska intäkterna uppgå till endast 388 miljoner euro. Sålunda har man beräknat att den värdeökning som spårvägen medför är 136 % jämfört med standarbussalternativet. Om den fastighetsekonomiska nyttan skulle ha beräknats bara med den värdeökning som spårvägen medför, skulle resultatet ha varit betydligt sämre.

Dessutom är stadsdirektörens förslag som getts i sista minuten om tilläggskostnaderna för byggandet av det spårvägsavsnitt som når ända fram till flygplatsen, ett bevis på dålig administration och planering av projektet. Det ekonomiska läget i Vanda har försämrats i snabb takt. Spårvägsinvesteringen gör att både stadens driftsekonomi och skuldnivån samt räntekostnaderna blir ohållbara.

Det finns en risk att spårvägsinvesteringen förhindrar andra frågor som är viktiga för Vandaborna, såsom sysselsättning, skolor och daghem, tjänster och det nödvändiga behovet att förbättra tryggheten och säkerheten. Risken med spårvägsinvesteringen är att Vanda prioriterar spårvägsskenorna framför Vandabornas behov.

Dessutom anser vi att kvaliteten på beredningen är svag både när det gäller beslutsfattarnas informering och de egentliga förslagen och framställningarna.

Sannfinländarna har tillsammans med Centern och Kristdemokraterna (G12) föreslagit ett eget alternativ för spårvägsinvesteringen som inbegriper att Vandaspårans projektplan förkastas. Den avvikande meningen motsvarar G12:s (sannf., centern, Kd) åsikt. Den betonar sådana ekonomiska frågor, arbetsrelaterade frågor och säkerhetsfrågor som är viktiga för människorna.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Petri Roininen lämnade en avvikande mening i ärendet:

För det första måste spårvägsprojektets helhet behandlas som en helhet. Helheten består av byggnadsarbeten, vagnupphandlingar och byggandet av en depå. Beklagligt nog fattar stadsstyrelsen 10.11.2025 beslut om endast en del, det vill säga byggnadsarbetena. Vi vill fästa uppmärksamhet vid att man med den del som det nu fattas beslut om och med pengar endast får spårvägsskenorna, men inte de själva spårvagnarna eller depån. När det gäller de senare är också de beräknade kostnaderna bristfälliga.

Även om bara byggnadsarbetena av de tre delarna är på Vandas direkta ansvar är projektet en helhet, vars väsentliga delar är själva spårvagnarna och den depå som de behöver. Finansieringssätten varierar

också när det gäller dessa tre komponenter. En del är på stadens direkta ansvar, en del finansieras genom borgensansvar. Det är alltså fråga om en investeringshelhet där man använder olika ägo- och finansieringsstrukturer. Det är oundvikligt att helheten ska beslutas som en helhet.

Det antecknades att stadsstyrelseledamöterna Mika Kasonen och Nina Nummela lämnade följande avvikande mening i ärendet:

Jag framför min avvikande mening och motsätter mig att Vandas spårvägsprojekt fortsätter i nuvarande form. Projektets ursprungliga utgångsläge 2019 baserade sig på utvecklingen av kollektivtrafiken och det beräknades producera över 80 000 passagerare dagligen. Enligt nya beräkningar uppgår passagerarmängderna bara till lite över 30 000. Därmed är det inte längre primärt fråga om ett kollektivtrafikprojekt, utan en investering som baserar sig på fastighetsekonomiska intäkter. Dessutom har man egentligen beslutat om projektet år 2023, varvid de godkända grunderna väsentligt avviker från den nuvarande helheten.

Projektets centrala förutsättningar har också försämrats. Spårvägslinjen går inte längre till flygplatsen, utan upphör cirka 1,5 kilometer från terminalen, och kostnadsberäkningen har stigit med cirka 105 miljoner euro, medan projektets totala kostnader ökar till 750 miljoner euro. Förändringarna är så framträdande att de inte längre motsvarar de grunder enligt vilka fullmäktige tidigare har fattat sitt beslut.

Stadens egen generalplaneenhet producerade tidigare markanvändningens nyckeltal, befolknings- och arbetsplatsprognoser samt jämförelser mellan spårvägs- och bussalternativen. I den uppdaterade projektplanen föreslås ändå flera förändringar som inte längre baserar sig på dessa utgångsuppgifter och inte heller stöder de ursprungliga målen. Dessutom har till exempel effekterna av kraftlinjen i Västerkulla identifierats först fem år efter planeringen, vilket väcker en stor oro för hur noggrann beredningen och riskhanteringen är.

Eftersom projektets innehåll, kostnader, passagerarmängder och det grundläggande syftet har förändrats väsentligt, är det inte längre fråga om det projekt som stadsfullmäktige godkände 2023. I praktiken är det fråga om ett helt nytt projekt. Jag motsätter mig att projektet fortsätter i sin nuvarande form.

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att

a) godkänna Vandaspårans justerade projektplan, och

b) genomföra Vandaspåran enligt huvudprinciperna i justeringen av projektplanen på så sätt att projektets totala kostnader för Vanda är totalt 682 miljoner euro (jordbyggnadskostnadsindexets (MAKU) poängtal 130,13 (2015=100, augusti 2025).

c) uppmana järnvägsalliansen att i samarbete med Finavia utarbeta en plan som kompletterar projektplanen när det gäller järnvägens avsnitt Aviapolis Norra – flygplatsterminalens omedelbara närområde, så att det kan föras till stadsstyrelsen för beslut senast före slutet av juni 2026. I planen ska framgå den nya ändstationen med sina tillhörande arrangemang och en beräkning av kostnaderna.

d) uppmana att en lösning ska föras till stadsstyrelsen för behandling före slutet av 2027 där ändstationsalternativet enligt punkt c) kan genomföras inom ramen för denna spårvägsallians som en komplettering till projektplanen.

Bilagor:
– Vandaspårans projektplan
– Omröstningsrapport, Stadsstyrelsen 27.10.2025 § 3
– Omröstningsrapport, Stadsstyrelsen 10.11.2025 § 3

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:
Henry Westlin, stadsingenjör, tfn 0400 417 436,
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Vantaan ratikan tarkistettu hankesuunnitelma

8.10.2025

ESIPUHE

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.5.2023 Vantaan ratikan rakentamisesta kaupunginhallituksen aiemmin samana keväänä hyväksymän hankesuunnitelman pohjalta. Vantaan ratikka-allianssien kehitysvaiheessa hankesuunnitelman laajuuteen, sisältöön ja investointikustannuksiin on päädytty esittämään tuntuvia muutoksia, jotka vaikuttavat mm. ratikkakaupungin kehittämiseen ja kaupungin talouteen. Muutokset edellyttävät hankesuunnitelman tarkistuksen toimielinkäsittelyä. Vantaan lisäksi allianssien tilaajaosapuolina toimivat myös HSY ja Helsinkiä edustava Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (itäinen allianssi), jotka tarvittaessa päättävät osaltaan hankesuunnitelman tarkistuksesta Vantaan päätöksenteon jälkeen.

Kaupunki kilpailutti vuoden 2024 alkupuoliskolla sekä läntisen että itäisen allianssin suunnittelija- ja rakentajaosapuolet. Allianssien kehitysvaiheet (KAS) käynnistettiin lokakuussa MAL-sopimuksen rahoituksen varmistuttua. Allianssin kehitysvaiheessa tilaajat, suunnittelijat ja rakentajat yhteistyössä kehittivät aiemmin laadittuja suunnitelmia rakennussuunnitelmiksi, ja valmistautuivat raitiotien rakentamiseen toteutusvaiheessa. Tärkeä osa kehitysvaihetta on hankkeen yhteisen tavoitekustannuksen määrittäminen toteutusvaiheen (TAS) sopimusta varten.

Kehitysvaiheen käynnistyttyä ilmeni, että alliansseilla tulee olemaan huomattavia haasteita saavuttaa hankesuunnitelmassa ja allianssihankinnassa määritetty hankkeen kokonaiskustannus karsimatta hankkeen laajuutta. Pääsyitä tähän ovat infra-alan yleinen kustannustason nousu sekä pitkäkestoisten rakennustyömaiden sekä mittakaavaltaan suuren infrahankkeen riskien ja projektinhallinnan aiheuttamat merkittävät yleiskustannukset allianssihankkeelle. Näitä yleisluonteisia kustannuseriä ei kokonaisuudessaan pystytty ennakoimaan aiemmassa hankesuunnitelmassa.

Vantaan ratikan ytimessä on hyvin toimiva ja elinkaarikustannuksiltaan edullinen raitiotiejärjestelmä, mikä ohjasi vuoden 2025 alussa käynnistettyä tilaajien ja allianssikumppaneiden yhteistä ponnistusta hankkeen kustannustason karsimiseksi. Yhteistyössä kyettiin löytämään useita säästökohteita, jotka eivät oleellisesti vaikuta hankkeen laatutasoon, toimivuuteen tai elinkaarikustannuksiin. Aikaisempaan hankesuunnitelmakokonaisuuteen esitetään myös sellaisia säästötoimenpiteitä, joiden vuoksi esimerkiksi infran korjausvelan vähentäminen, katuympäristön laatutason parantaminen tai kevyen liikenteen yhteyksien kehittäminen jäävät vääjäämättä suppeammiksi ja toteutettavaksi erillisellä rahoituksella tulevan ratikkakaupungin kehittämisaikataulussa.

Kaupungin päättäjien keskeinen vaatimus on ollut, että ratikkainvestoinnin menot pystytään kattamaan pitkällä aikavälillä ratikan kaavarunkoalueen maankäytön tuloilla. Tarkistetussa hankesuunnitelmassa esitetyt säästötoimenpiteet, suppeammat yhteydet ja kasvaneet investointikustannukset eivät vaaranna tämän aivan olennaisen vaatimuksen toteutumista. Vuoden 2023 hankesuunnitelman laatimisen jälkeen vuonna 2023 alkanut ja edelleen vuonna 2025 jatkuva asuntorakentamisen lama tulee johtamaan siihen, että toisaalta ratikan aikaansaamat hyödyt toteutuvat suunniteltua myöhemmin, mutta toisaalta tässä suhdannetilanteessa ratikan toteuttaminen suunnitellulla aikataululla tulee nopeuttamaan asuntorakentamisen elpymistä ratikan kaavarungon alueella ja ehkä laajemminkin, parantaen samalla vantaalaisten rakentajien työllisyyttä.

Ratikan yleissuunnitelmassa asetettiin kaupunginhallituksen määrittämille teemoille tavoitteiksi, että vuonna 2050 noin 800 metrin säteellä asemista asuu yli 100 000 asukasta ja on yli 85 000 työpaikkaa. Tämä tavoite säilyy ennallaan tarkistetussa hankesuunnitelmassakin. Myös muiden kaupungin aiemmin päättämien tavoitteiden liittyen mm. kaupungin vetovoimaan, liikkumisen helppouteen ja hiilineutraliteettiin arvioidaan edelleen toteutuvan pääpiirteittäin.

Tässä raportissa esitetään hankkeeseen tehdyt muutokset verrattuna hyväksyttyyn hankesuunnitelmaan, sekä muutosten keskeiset vaikutukset. Raportista on jätetty pois eräitä aiemmassa hankesuunnitelmassa esitettyjä aiheita, mikäli niihin ei ole tullut muutoksia. Vuoden 2023 hankesuunnitelmaan voi tutustua tästä linkistä.

Tarkistetun hankesuunnitelman laadintaa on ohjannut seuraava ohjausryhmä:

Hannu Lehtikankare	Vantaan kaupunki
Henry Westlin	Vantaan kaupunki
Sampo Perttula	Vantaan kaupunki
Markus Holm	Vantaan kaupunki
Sauli Hakkarainen	Vantaan kaupunki
Jussi Hiltunen	Vantaan kaupunki
Otto Kyrklund	Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy
Artturi Lähdetie	Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy
Jarno Köykkä	Helsingin seudun ympäristö (HSY)
Atte Heiskanen	Helsingin seudun ympäristö (HSY)
Teija Visa	Helsingin seudun liikenne (HSL)
Jonna Tuomiranta	GRK Suomi Oy
Pekka Kivelä	Destia Oy
Petri Saarelainen	Ramboll Finland Oy
Juhani Bäckström	WSP Finland Oy
Katriina Hassi	AFRY Oy

Tarkistetun hankesuunnitelman laadinnasta ovat vastanneet yhdessä allianssiosapuolten (AFRY Oy, Destia Oy, GRK Suomi Oy, Kreate Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy, Sweco Finland Oy, WSP Finland Oy) kanssa Tiina Hulkko, Paula Autio, Henri Miettinen ja Emmi Turkki WSP Finland Oy:ltä sekä Mari Napola Ramboll Finland Oy:ltä.

Sisältö

Tiivistelmä 4

1. Lähtökohdat 9

2. Suunnitelmaratkaisut ja muutokset hankesuunnitelmaan 10

2.1 Yleistä 10
2.2 Linjaus 11
2.3 Muut muutokset 47

3. Vaikutusten muutosten kuvaus 50

3.1 Kaupunkikehitys 50
3.2 Liikkuminen ja liikenne 55
3.3 Ympäristö 65
3.4 Rakentamisen aikaiset vaikutukset 68
3.5 Vantaan ratikan tavoitteiden toteutuminen 69

4. Ratikan talousvaikutukset 72

4.1 Ratikan investointikustannukset 72
4.2 Radan kunnossapitokustannukset ja varikon käyttökustannukset 74
4.3 Liikennöintikustannukset 75
4.4 Kaupunkitaloudelliset vaikutukset 76
4.5 Taloudelliset herkkyystarkastelut 82
4.6 Vaikutukset HSL:n talouteen 84

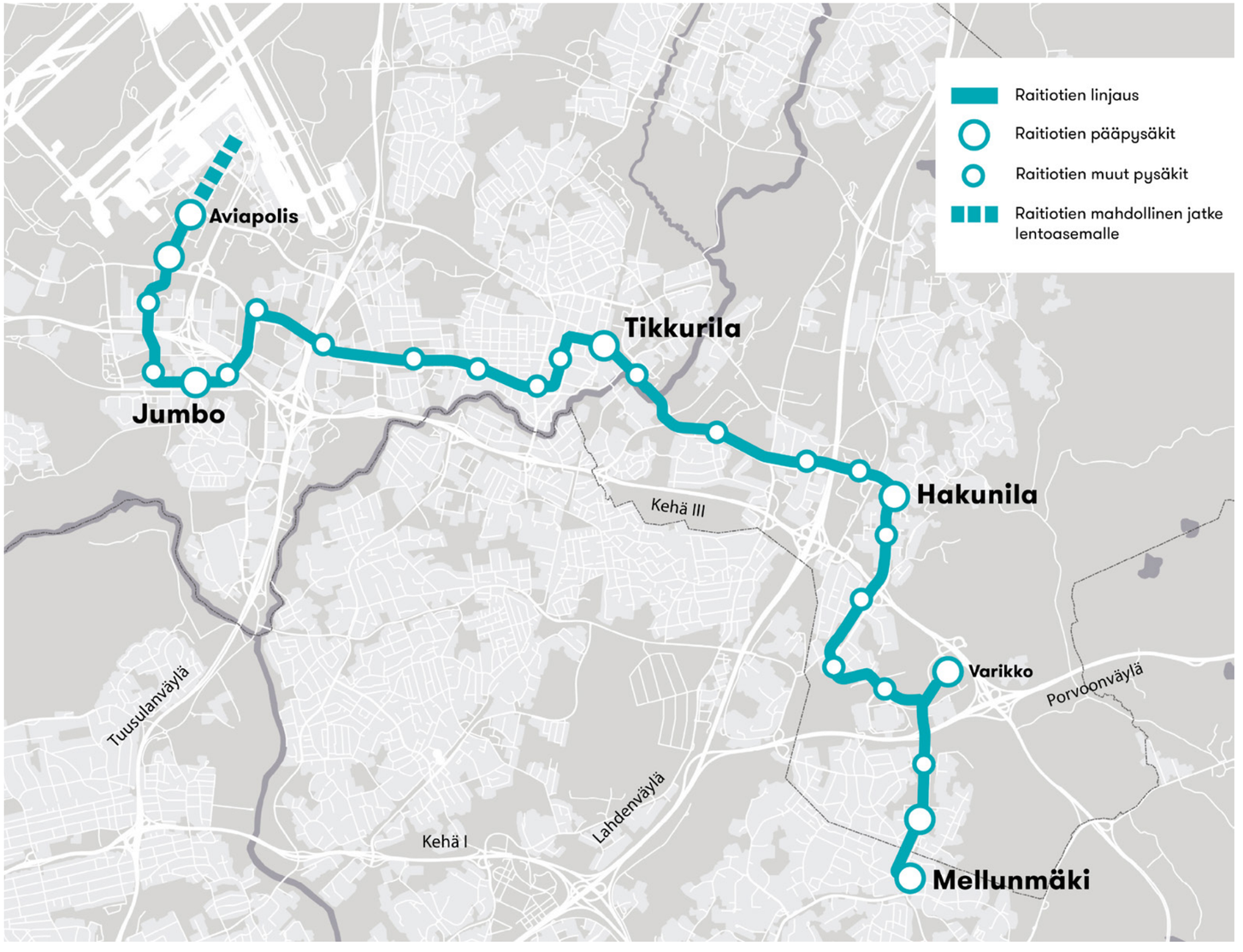
5. Riskienhallinta 85

Lähdeluettelo 86

TIIVISTELMÄ

Vantaan ratikka on suunniteltu pikaraitiotieyhteys Aviapolikselta Tikkurilan kautta Hakunilaan, ja siitä Länsimäkeen ja Helsingin Mellunmäkeen. Linja on myöhemmin jatkettavissa lentoasemalle. Vantaan ratikalle asetetut tavoitteet ovat samat kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa ja ne toteutuvat myös nyt päivitetyssä hankesuunnitelmassa ratikan toteutuksen myötä. Tavoitteet ovat seuraavat:

- Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa. Tämä tavoite toteutuu.
- Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat. Tämä tavoite toteutuu.
- Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen. Ratikalla on sekä tavoitetta edistäviä vaikutuksia että tavoitettava heikentäviä vaikutuksia.
- Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät. Tämä tavoite toteutuu.

Kuva 1.1 Vantaan ratikan 2025 päivitetty linjaus.

Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa

Ratikka luo ensisijaisesti varmuutta sille, että koko ratikkakäytävä kehittyy Vantaan yleiskaavan 2020 ja ratikan kaavarungon tavoitteiden mukaisesti. Ratikka varmistaa asuntojen ja työpaikkojen toteutumista pitkällä aikavälillä. Ratikan kaavarungon alueen asukasmäärä arvioiden mukaan yli kaksinkertaistuu nykytilanteesta asettuen noin 122 500 asukkaaseen vuonna 2050 (Vantaan ratikan kaavarunko). Työpaikkojen määrä kasvaa noin 82 500 työpaikkaan. Ratikka vaikuttaa asuinrakentamiseen koko ratikkakäytävällä, mutta erityisesti kaupunkikeskustojen välillä kuten Kyytitien varrella, Vaaralassa, Pakkalassa ja Veromiehen alueella. Työpaikkamäärien kehittymiseen ratikka vaikuttaa erityisesti Aviapoliksessa, Pakkalassa ja Tikkurilan itäpuoleisilla alueilla.

Ratikka lisää kaupungin elinvoimaa houkuttelemalla asukkaita, yrityksiä, matkailijoita ja investointeja antamalla lupauksen pidemmän aikavälin kehittämisestä. Ratikka nähdään usein myös kaupunki-imagollisena tekijänä. Sen tuoma ilme koetaan yleensä edistyksellisen, tulevaisuusorientoituneen ja kansainvälisen kaupungin symboliksi ja sillä on tärkeä vaikutus myös kaupungin brändiin erityisesti nuorten keskuudessa.

Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat

Saavutettavuus paranee ratikan myötä kahdella tavalla. Ensimmäiseksi maankäytön tiivistyminen tarjoaa asukkaille ja työntekijöille palveluja lähietäisyydellä. Toiseksi ratikka parantaa joukkoliikenteen tarjoamia yhteyksiä ja palvelutasoa, jolloin matkustaminen eri sijaintien välillä helpottuu. Yhteyksien parantumiseen vaikuttavat muun muassa matka-aika, matka-ajan luotettavuus ja matkustusmukavuus. Ratikan myötä joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa. Myös kävelyn ja pyöräilyn osuus tehdyistä matkoista kasvaa maankäytön tiivistyessä. Pitkällä aikavälillä ratikan matkustajamäärät ovat liikennemallinnuksen perusteella 47 000 matkustajaa vuorokaudessa vuonna 2050.

Ratikka parantaa liikkumisen esteettömyyttä, kun ratikkapysäkit sekä niiden läheiset bussipysäkit ja suojatiet rakennetaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti. Liikuntarajoitteisille ja esimerkiksi lastenrattaiden kanssa kulkeville ratikkaan siirtyminen ja ratikasta poistuminen on helpompaa kuin tavanomaiseen bussiin. Ratikka pysähtyy aivan reunakiven viereen, jolloin siihen on aidosti esteetön kulku. Ratikka siis edistää useiden ihmisryhmien itsenäistä liikkumista julkisilla kulkuvälineillä edistäen kaupunkilaisten yhdenvertaisia liikkumismahdollisuuksia.

Ratikan liikennejärjestelyjen muutoksilla on vähäisiä heikentäviä vaikutuksia autoliikenteeseen. Ratikan reitti on kuitenkin suunniteltu pääsääntöisesti omille kaistoilleen, jolloin autot ja ratikat kulkevat toisistaan erillään, eivätkä autolla ajavat joudu odottamaan pysäkille pysähtyneen raitiovaunun takana.

Ratikan rakentaminen aiheuttaa haittoja liikenteelle ja liikkumiselle, joten rakentamisen aikaisten haittojen minimointiin on kiinnitettävä erityistä huomiota huomioiden asukkaat, työntekijät ja kaikki liikkujaryhmät.

VANTAAN RATIKAN TUNNUSLUKUJA	
Radan pituus	17,9 km
Pysäkkipareja	25 kpl
Keskimääräinen pysäkkiväli	746 m
Nopeus (sisältää pysäkkipysähdykset)	22 km/h
Vuoroväli ruuhka-aikaan	7,5 minuuttia
Vuoroväli arkena päivällä	10 minuuttia
Vuoroväli varhainen aamu, myöhäinen ilta	15-30 minuuttia
Asukasluku vuonna 2050 800 metrin säteellä pysäkeistä	122500 asukasta
Työpaikkamäärä vuonna 2050 800 metrin säteellä pysäkeistä	82 500 työpaikkaa
Ratikkaan noustaan vuonna 2050	47000 kertaa päivässä

Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen

Tavoitetta edistävät muun muassa liikkumisen painottuminen kestäviin kulkumuotoihin sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen monipuolistuminen, mikä vähentää pidempimatkaista liikkumistarvetta. Raidealueet on suunniteltu ensisijaisesti viherpintaisina ja ratikan varteen on pyritty suunnittelemaan puurivit aina, kun se on ollut mahdollista.

Tavoitetta heikentää erityisesti rakentamisen määrä ja sen mahdollinen hiili-intensiivisyys. Uusiomateriaalien, kuten betonimurskeen ja kierrätettyjen maa-ainesten ja kasvualustojen, käytöllä voidaan kuitenkin rakentamisen päästöjä vähentää kaikissa kohteissa. Lisäksi Vantaan ratikassa noudatetaan valtakunnallista Green Deal -sopimusta, jonka mukaan työkoneissa ja kuljetuksissa ei käytetä fossiilisia polttoaineita. Myös mahdollisimman lyhyiden kuljetusmatkojen huomioimisella voidaan vähentää rakentamisen päästöjä.

Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät

Ratikka luo edellytyksiä alueiden eriytymisen vähenemiselle ja alueellisen tasa-arvon lisääntymiselle. Vaikka yksittäisten alueiden eriytyminen ei kokonaan käänny Vantaan ratikkahankkeen seurauksena, voidaan kehitystä hidastaa. Ratikkaa voidaankin pitää yhtenä tärkeänä osana pitkäaikaista alueiden kehittämistä, jolla on merkityksellinen vaikutus alueellisten eriytymisen kasvun hidastamiseen ja tasapainottamiseen.

Ratikan pysäkkiympäristöt kehittyvät entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina. Kaupunkirakenteen tiivistyessä autokaupunkiympäristöä muutetaan monin paikoin lyhyiden etäisyyksien jalankulkukaupungiksi. Tilaa vaativia toimintoja siirtyy väljemmin rakennetuille reuna-alueille. Viihtyisyys otetaan huomioon laadukkailla pysäkkirakenteilla, valaistuksella ja kalustevalinnoilla. Osaan pysäkkiympäristöistä ja reitin varrelle on suunniteltu erillisellä budjetilla myös viihtyisyyttä lisäävää julkista taidetta.

Tiiviit, viihtyisät, toiminnoiltaan monipuoliset ja hyvin saavutettavat alueet ovat myös työntekijöille haluttuja työympäristöjä, mikä osaltaan parantaa työvoiman saatavuutta, työllisyyttä ja sitä kautta edelleen kaupungin vetovoimaa yritysten sijaintipaikkana. Ratikka houkuttelee ratikkareitin varren nykyisille ja kehittyville keskusta- ja työpaikka-alueille urbaanista ympäristöstä ja keskittymiseduista hyötyviä uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Lisäksi myös olemassa olevien yritysten toiminta- ja kehitysedellytykset paranevat, kun ratikan myötä saavutettavuus paranee, asukasmäärä lisääntyy ja yritysten työvoiman saatavuus paranee. Kaupungin kasvun ja elinvoiman näkökulmasta erityisesti tietointensiivisten toimialojen lisääntyminen saa aikaan positiivista kehitystä. Itse raitiotien rakentaminen lisää työllisyyttä, luoden kysyntää arviolta jopa yli 8 000 henkilötyövuoden verran.

Talous

Ratikan rakentamisen kokonaiskustannus on 750 miljoonaa euroa, josta Vantaan kaupungin osuus on 541 miljoonaa euroa kun valtion MAL-avustuksen osuus 144,1 miljoonaa euroa huomioidaan. Rahallisen valtionavustuksen lisäksi valtio luovuttaa Santaradan ja nykyisen kuormauspaikan alueet Vantaan kaupungille, ja Vantaa toteuttaa korvaavan alueen Hosantien varrelle. Tämän taloudellinen vaikutus on kaupungille arviolta 30 miljoonan euron tulo. Ratikkalinjan Helsingin puolelle ulottuvan osuuden kustannukset Helsingin kaupungille ovat 15 miljoonaa euroa. Lisäksi Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) toteuttaa reitin varrelle vesihuoltoa noin 53 miljoonalla eurolla. HSL:lle kohdistuvia kuluja on avattu tarkemmin luvussa 4.6.

Kaupunkikehityksestä saatavat tulot kattavat ratikan rakentamisen kustannukset. Rakentamiskustannusten lisäksi Vantaalle tulee kustannuksia hankkeen rahoittamisesta, raiteiden kunnossapidosta sekä ratikan liikennöinnistä (sisältäen vaunut ja varikon). Ratikka tuo kaupungille puolestaan myös tuloja. Kiinteistötaloudelliset tulot eli maanmyynti- ja vuokraustulot ja maankäytön sopimuskorvaukset ovat suurin tuloerä. Toinen tuloerä on verotulo, joita kaupunki saa muun muassa kiinteistö- ja yhteisöveroina sekä tuloveroina. Verotuloja käytetään kasvavan kaupungin palveluihin. Uusien asukkaiden ja työpaikkojen myötä saatavien verotulojen arvioidaan kattavan niistä aiheutuvat kasvavat palvelumenot, jolloin myös verotulovaikutus on positiivinen. Ratikan talousvaikutukset ovat kaikki tulo- ja menoerät huomioituina yhteensä Vantaalle noin +60,2 miljoonaa euroa 40 vuoden aikana.

Keskeiset muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan verrattuna

Suurin muutos vuoden 2023 hankesuunnitelmaan on se, että ratikka päättyy Aviapolikseen lentoaseman sijaan. Toinen merkittävä muutos on Lahdentien eritasoliittymän säilyminen nykyisellään sen siirtämisen sijaan, minkä myötä liittymän alueen maankäyttöä ei päästä kehittämään. Lisäksi katuympäristön laatutaso ja pyöräily ja jalankulku -yhteyksien kehittäminen jäävät osalla linjaa hankesuunnitelman tasoa suppeammiksi ja toteutettavaksi myöhemmin ratikkakaupungin kehittämisen yhteydessä.

Merkittävä muutos on myös se, että akkukäyttöisestä kalustosta pystytään mahdollisesti luopumaan. Tällöin Vantaalla on samanlainen pikaraitiotiekalusto kuin muualla seudulla, mikä puolestaan mahdollistaa kaluston synergiaedut muun muassa kaluston yhteiskäyttöisyyden ja huollon osalta. Tämä yksinkertaistaa myös varikkotoimintoja, kun ei tarvita akkukäyttöisyyden edellyttämiä erityisjärjestelyjä. Lisäksi vaunujen elinkaarikustannukset todennäköisesti pienenevät.

Ratikalle asetetut tavoitteet toteutuvat, mutta pääsääntöisesti hieman heikommin kuin 2023 hankesuunnitelmassa. Sen sijaan tavoite hiilineutraaliuudesta ja ympäristöystävällisyydestä toteutuvat hieman paremmin kuin 2023 hankesuunnitelmassa.

Vantaan ratikan investointikustannukset ovat 91 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa, ja MAL-avustus noin 38 miljoonaa euroa pienempi. Korkokustannukset kasvavat näiden muutosten myötä noin 70 miljoonaa euroa. Kunnossapitokustannukset vähentyvät linjan lyhentymisen myötä noin 12 miljoonalla eurolla, ja liikennöintikustannukset 7,6 miljoonalla eurolla 40 vuoden aikana. Lipputulot kasvavat Vantaalle vuoden 2023 hankesuunnitelmaan nähden noin 78 miljoonalla eurolla 40 vuoden aikana tarkemmasta laskentamenetelmästä johtuen. Vantaan saamat HSL:n infrakorvaukset kasvavat noin 154 miljoonalla eurolla, ja HSL:lle maksettavat kuntaosuudet vähenevät noin 51 miljoonalla eurolla. Kiinteistötaloudelliset tulot kasvavat arviolta 119,5 miljoonalla eurolla tarkastelu-ajanjaksoon tehdyn muutoksen myötä, ja verovaikutukset kasvavat noin 9,2 miljoonalla eurolla. Kokonaisuudessaan hankkeen talousvaikutus muuttuu vuoden 2023 +10 miljoonasta eurosta +60,2 miljoonaan euroon.

RADAN KAUPUNKITALOUSVAIKUTUKSET VANTAALLE	
Menot	
Rakentamiskustannus Vantaalle	-540,8 M€
Kunnossapitokustannukset Vantaalle	-144,3 M€
Rahoituskustannukset (25 vuoden laina-aika 3,5 % korolla)	-292,0 M€
Tulot	
Kiinteistötaloudelliset tulot	+913,5 M€
HSL-talous (sis. liikennöinti, vaunut, varikko)	+72,6 M€
Verovaikutukset	+51,2 M€
Ratikan talousvaikutukset yhteensä 40 vuoden aikana	**+60,2 M€**

Taulukko 1.1 Vantaan ratikan vaikutusten yleispiirteinen suunta suhteessa nykytilaan hankesuunnitelmissa 2023 ja 2025. Mitä sinisempi väri sitä suurempi positiivinen vaikutus, ja mitä oranssimpi väri sitä suurempi negatiivinen vaikutus. Vaikutukset on laadittu asiantuntija-arvioina.

		HANKESUUNNITELMA 2023	HANKESUUNNITELMA 2025	MUUTOKSEN KUVAUS, 2025 HANKEUSUUNNITELMA VERRATTUNA 2023 HANKESUUNNITELMAAN
Kaupunkikehitys	Kaupunkirakenne, maankäyttö	○○○○	○○○○	Muutos ratikan vaikutuksiin asukas- ja työpaikkamäärissä 2 % luokkaa
	Sosiaaliset vaikutukset (eriytyminen)	○○	○	Kaupunkikehityksen vähenemä Hakunilassa
	Vetovoima, elinvoima, imago	○○○○	○○○	Paikallinen kaupunkikuvan heikkenemä sekä maankäytön vähenemä
	Elinkeinoelämä, kaupan rakenne, palvelujen saatavuus	○○○○	○○○	Pienempi työpaikkamäärän kehitys Aviapoliksessa
	Kaupunkikuva	○○○○	○○○	Kaupunkitilan kehittyminen hidastuu
	Kulttuuriympäristö ja maisema	-	-	Ei merkittävää vaikutusta
	Virkistys, viihtyisyys ja vapaa-aika	○○	○	Liikkumisympäristöjä kehitetään vähemmän
Liikkuminen ja liikenne	Ratikan matkustajamääräennuste	○○○	○○	Linjan lyheneminen ja asukas- ja työpaikkamäärän vähenemä
	Kulkutapajakauma	○○○	○○○	Ei merkittävää vaikutusta
	Saavutettavuus	○○○	○○○	Paikallisia vaikutuksia, mutta kokonaiskuvassa ei muutosta
	Vaihdot	○○○	○○	Linjan pääte Aviapolis pohjoisessa, vaihtopysäkkien toteutumattomuus
	Liikkumisen turvallisuus ja esteettömyys	○○○	○○	Jalankulku- ja pyöräliikenteen yhteyksien pienempi toteutuslaajuus
	Pyöräliikenne ja kävely	○○○○	○○	Jalankulku- ja pyöräliikenteen yhteyksien pienempi toteutuslaajuus
	Ajoneuvoliikenne	-	-	Vaikutukset pieniä sekä positiiviseen että negatiiviseen suuntaan
	Saavutettavuus ja sosiaalinen kestävyys	○○	○	Jalankulku- ja pyöräliikenteen yhteyksien pienempi toteutuslaajuus
Ympäristö	Katuympäristö	○○○○	○○	Katuympäristön ja sen laadun pienempi toteutuslaajuus
	Luonto, ekologiset verkostot	-	-	Ei merkittävää vaikutusta
	Ilmastovaikutukset	•••	••	Rakentamisesta aiheutuvat pienemmät päästöt
	Pohjavedet	-	-	Ei merkittävää vaikutusta
	Luontokompensaatio	••	○	Uusi hankkeessa huomioitava asia
	Melu	-	-	Ei merkittävää vaikutusta
	Tärinä ja runkomelu	-	-	Ei merkittävää vaikutusta
Rakentamisen aikaiset vaikutukset	Rakentamisen aikaiset vaikutukset	•••	••	Pienempi toteutuslaajuus vähentää työmaiden laajuutta
Talousvaikutukset Vantaalle	Rakentamiskustannukset	•••	••••	Materiaalien kustannukset kasvaneet
	Rahoituskustannukset	•	••	Rakentamiskustannukset nousseet, MAL-avustus pienempi
	Kunnossapitokustannukset	••	•	Linja lyhyempi jolloin kunnossapitoa vähemmän
	HSL-talous	•	○	Linja lyhyempi, infrakorvattava osuus suurempi, kasvaneet lipputulot
	Kiinteistötalous	○○○	○○○○	Tulot arvioitu myös vuoden 2050 jälkeen
	Verovaikutukset	○○	○○	Tulot arvioitu myös vuoden 2050 jälkeen

1. LÄHTÖKOHDAT

Aiemmat suunnitteluvaiheet ja päätökset

Vantaan ratikan hankesuunnitelma valmistui 3.4.2023. Hankesuunnitelma hyväksyttiin Vantaan kaupunginhallituksessa 8.5.2023, ja Vantaan kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ratikan rakentamisesta 22.5.2023. Helsingin kaupunginvaltuusto päätti oman osuutensa rakentamisesta 27.9.2023.

Tämän jälkeen Vantaan kaupunkitilalautakunta on päättänyt ratikan toteutuksen allianssihankinnasta.

MAL 2023

Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen MAL 2023 -sopimus 2024-35 (MAL-sopimus) perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimus on hyväksytty kaupunkien ja kuntien elimissä. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi MAL-sopimuksen 23.9.2024 ja valtioneuvoston istunto hyväksyi sopimuksen lopullisesti 13.12.2024.

MAL 2023-sopimuksessa on sovittu, että Vantaan ja Helsingin kaupungit käynnistävät Vantaan ratikan toteutuksen hankesuunnitelman mukaisesti. Vantaan ratikan hankesuunnitelman mukainen kokonaiskustannusarvio on sopimuksessa 606 miljoonaa euroa, josta kiinteästi raitiotien rakentamiseen liittyviä kustannuksia oli sillä hetkellä tunnistettu olevan 594 miljoonaa euroa. Valtio avustaa Vantaan ratikan kiinteästi raitiotien rakentamiseen liittyvistä kustannuksista (sis. yhdysraideparin varikolle) enintään 30 % ja enintään 144,1 miljoonaa euroa. Rakentaminen käynnistyy vuonna 2025 ja tuki maksetaan aina jälkikäteen perustuen edellisen vuoden toteutuneisiin kustannuksiin. Sopimuksessa lopullista avustusten jakoa Vantaan ja Helsingin kaupungeille ei ole vielä päätetty, mutta tässä raportissa on käytetty oletusta, että ne jaetaan investointikustannusten suhteessa, jolloin Vantaan osuus on 98 % ja Helsingin 2 %.

Lisäksi MAL-sopimuksessa on todettu seuraavaa:

”Valtio (Väylävirasto) luovuttaa ehdollisesti Hakkilan teollisuustontit, Hakkilan kuormauspaikan sekä Santaradan alueet Vantaan kaupungille ilman erillistä rahallista korvausta. Vantaan kaupungin alustavien arvioiden mukaan luovutettavien alueiden nykyarvo voimassa olevan asemakaavan mukaisesti on noin 5 milj. euroa ja tulevaisuuden rakentamismahdollisuudet huomioiden 35–45 milj. euron välillä. Omistusoikeuden siirtymisen ehtona on, että korvaavan ja radanpidon näkökulmasta riittävän toiminnallisuuden omaavan kuormauspaikan toteuttamisesta Hosantielle on laadittu Vantaan kaupungin ja Väyläviraston välillä toteuttamissopimus.

Nykyisin kuormauskäytössä olevien alueiden (Hakkilan kuormauspaikka ja Santaradan alueet) hallinta voidaan luovuttaa Vantaan kaupungille täysimääräisesti silloin, kun Hosantien uusi kuormauspaikka-alue on toteutettu ja otettu käyttöön. Vantaan kaupunki vastaa kaikista Hosantien kuormauspaikan ja sen liikenneyhteyksien suunnittelu- ja toteuttamiskustannuksista sekä Santaradan purkukustannuksista. Vantaan kaupunki luovuttaa Hosantien ratkaisun vaatimat maa-alueet Väylävirastolle. Hosantien kuormausasema toteutetaan siten, että se vastaa liikenteknisiltä ja toiminnallisilta ominaisuuksiltaan sekä radanpidon edellyttämältä palvelutasoltaan Hakkilan nykyistä kuormauspaikkaa. Vantaan kaupunki on arvioinut uuden kuormauspaikan toteutuskustannuksiksi 5–7,2 milj. euroa (alv 0 %) ja siihen liittyvien turvalaitejärjestelmämuutosten sijoittuvan Tikkurilan alueelle. Toteutuskustannukset tarkentuvat ratasuunnitelman laatimisen yhteydessä. Hosantien kuormausalue jää Väyläviraston omistukseen ja kunnossapidettäväksi.

Väylävirasto laatii Hosantien ratasuunnitelman, jossa ratkaistaan myös Santaradan lakkauttaminen, rinnakkain alueen asemakaavoituksen kanssa vuosien 2025–2026 aikana. Väylävirasto pyrkii käynnistämään ratasuunnitelman laatimisen ja Vantaan kaupunki alueen maaperätutkimukset vuoden 2024 loppuun mennessä. Väylävirasto pyrkii käynnistämään rakentamissuunnitelman laatimisen ilman aiheetonta viivästystä asemakaavoituksen ja ratasuunnitelman ratkaisujen ja tulevan rautatiealueen ulkorajojen varmistumisen jälkeen. Sopijaosapuolten yhteinen tavoitetila on, että uusi kuormauspaikka on toteutettu ja otettu käyttöön sekä Hakkilan teollisuustontit, Hakkilan kuormauspaikka ja Santaradan alueet on luovutettu Vantaan kaupungille vuoteen 2031 mennessä, Hosantien kuormausalue on luovutettu Väylävirastolle ja alueiden hallintaoikeus viimeistään vuoden 2034 aikana. Valtio ja Vantaan kaupunki sitoutuvat jatkoneuvotteluihin, mikäli hankkeen toteuttamisaikataulu uhkaa viivästyä.”

MAL-sopimuksen neuvotteluvaiheessa valtio ei hyväksynyt 12 miljoonan euron edestä hankesuunnitelman kustannuksia valtion rahoituksen piiriin. Näistä 9 miljoonaa euroa koostui pyöräliikenteen baanojen toteutuksen kustannuksista ja 3 miljoonaa euroa taiteen toteutuksesta. Osa hankesuunnitelman päivityksessä tehdyistä karsinnoista johtuu siis valtion eikä allianssin säästötoimista.

2. SUUNNITELMARATKAISUT JA MUUTOKSET HANKESUUNNITELMAAN

2.1 Yleistä

Tässä luvussa kuvataan raitiotien linjausta, sekä hankkeessa toteutettavien katujen muutoksia liikenteen ja katuympäristön kannalta. Muutosten vaikutukset on arvioitu erikseen seuraavissa luvuissa. Muutoksia kuvataan verrattuna nykytilaan, sekä verrattuna vuonna 2023 valmistuneeseen hankesuunnitelmaan. Raitiotien suunnitteluperusteet noudattavat edelleen Kaupunkiliikenteen vuoden 2023 ohjeita (raitiotieohje.fi), ja esimerkiksi kaikki raitiotiepysäkit toteutetaan edelleen esteettömyyden erikoistason mukaisesti. Pysäkki ja suojatieratkaisut tehdään Vantaan tyyppipiirustusten mukaisesti.

Raitiotie kulkee pääosin omilla kaistoillaan, joissa se ei ole muun liikenteen tiellä. Kaikkiin ajoliittymiin, joilla ylitetään raitiotie, toteutetaan valo-ohjaus ja mahdollisuuksien mukaan kääntymiskaistat raitiotien yli kääntyville ajoneuvoille.

Tämänhetkisen arvion mukaan rahoitus mahdollistaa ratikkalinjan toteutuksen Aviapolis pohjoinen -pysäkille asti. Pois jäävät Tietotien ja lentoaseman pysäkit, lentoaseman terminaalin viereen suunniteltu silta sekä poisjäävän osuuden katujen muu kehitys. Lentäjäntie, Teletie ja Tietotie jäävät nykytilaisiksi.

Muut suurimmat muutokset koskevat katuympäristöä, jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä, raitiotien sijaintia kadulla sekä Lahdentien muutoksen eritasoliittymästä tasoliittymäksi toteuttamatta jättämistä. Näistä Lahdentien siirto on ollut jo aiemmissa vaiheissa ratikasta erillinen hanke, josta ratikan rahoituksella olisi toteutettu vain raitiotien vaatima osuus Kyytitiellä. Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksien parannuksista hankkeessa jätetään toteuttamatta etenkin pyöräliikenteen baanoja, sekä nykyisten yhdistettyjen jalankulku- ja pyöräteiden leventämistä erotelluiksi väyliksi. Lisäksi jalankulun ja pyöräilyn siltoja jätetään toteuttamatta. Yhteyksien toteutuksen suunnittelussa on otettu huomioon nykyinen ja tuleva maankäyttö niin, että jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä ei ole toteutettu sinne missä maankäyttöä ei vielä lähitulevaisuudessa ole. Raitiotien sijainti kadulla muuttuu Tikkurilantiellä Rälssitien ja Niittytien välillä, sekä Hakunilantiellä. Katuympäristön kehittämistä tehdään alkuperäistä hankesuunnitelmaa vähemmän.

Muutoksista huolimatta hankkeessa toteutetaan edelleen erittäin laadukas, pääkaupunkiseudun verkostoon sopiva raitiotiejärjestelmä. Suuri osa ratikkakaduista peruskorjataan, ja jalankululle ja pyöräliikenteelle toteutetaan uusia yhteyksiä. Kaduittain esitetyt suunnitelmat ovat viitteellisiä ratkaisuja, jotka pyritään allianssihankkeessa toteuttamaan. Suunnittelu on kuitenkin vielä kesken, joten ratkaisuja saatetaan joltain osin tarkistaa suunnittelun edetessä. Suunnitteluratkaisuissa on huomioitu, että kaikki vuoden 2023 hankesuunnitelman ratkaisut ovat toteutettavissa myöhemmin. Raitiotien sijainti kadulla tulee säilymään nyt toteutettavalla paikallaan, mutta muita ratkaisuja on mahdollista muuttaa tulevaisuudessa. On myös todennäköistä, että nyt toteuttavat pysäkkisijainnit jäävät pysyviksi ratkaisuiksi.

Raitiotiepysäkkien nimet ovat olleet käytössä yleissuunnitelmavaiheesta 2019 saakka. Nyt osaan pysäkkien nimistä on tehty tarkistuksia, mutta vertailukelpoisuuden takia nimiä ei ole vielä uusittu tähän raporttiin. Uusia pysäkkinimiä on pohdittu kesällä 2025 Vantaan ja HSL:n yhteistyössä. Muutoksia tulee seuraaviin pysäkkinimiin: Tietotiestä tulisi Teknikontie, Aviapolis pohjoisesta Ilmailumuseo ja Aviapolis etelästä Aviapolis. Flamingon pysäkki muuttuisi Jumboksi, ja aiemmasta Jumbon pysäkistä tulisi Pakkala. Tuusulanväylä muutettaisiin Annefredinsillaksi, sillä Helsingissä on jo Tuusulanväylä-niminen pysäkki. Lahdenväylä muutettaisiin Porttipuistoksi ja Hepokuja Hevoshaanpoluksi, ja lisäksi Helsingin puolelle Mellunmäkeen lisätään (M). Santaradantien ja Kyytitien välissä olevalle pysäkkivaraukselle ei tässä yhteydessä päätetty nimeä.

LIITE: Stadsfullmäktige 17.11.2025 / 7

2.2 Linjaus

Aviabulevardi

Liikenne

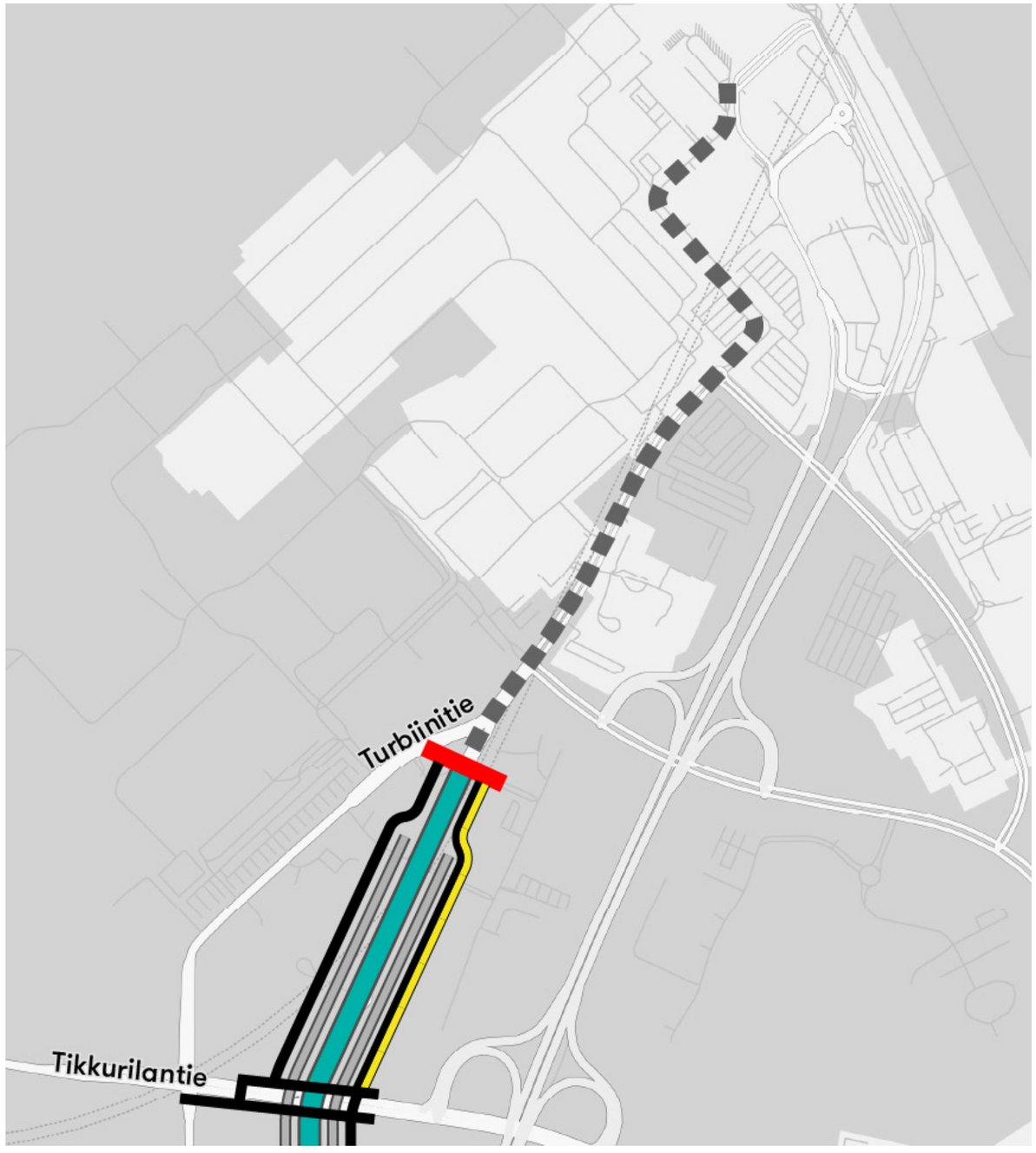
Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Ratikkalinja alkaa Ilmailuaukiolta ja jatkuu Aviabulevardille kohti etelää. Aviabulevardilla ratikka kulkee kadun keskellä omalla väylällään. Raitiotie on pääosin viherrataa koko katuosuudella. Liittymäalueilla ja pysäkeillä raitiotien pinta on asfaltoitu. Aviapoliksen pohjoinen pysäkki on aukiolla Karhumäentien eteläpuolella. Pysäkki on ratikan ensimmäisen vaiheen päätepysäkki. Aviapoliksen eteläinen pysäkki on Tikkurilantien pohjoispuolella. Aviapoliksen pysäkkien välissä on puolenvaihtoraiteet.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Aviapolis pohjoinen on ratikan päätepysäkki. Ratikan linjaus lentoasemalle asti voidaan toteuttaa myöhemmin.

Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet (ei mittakaavassa)

- raitiotielinja
- autoliikenteen ajokaistat
- rakentamatta jäävä osuus
- eroteltu jalankulun ja pyöräliikenteen väylä
- pyöräliikenteen baana ja jalankulku
- yhdistetty jalankulun ja pyöräliikenteen väylä

Kuva 2.1 Raitiotien suuntaiset yhteydet Aviabulevardilla.

Jalankulku ja pyöräliikenne

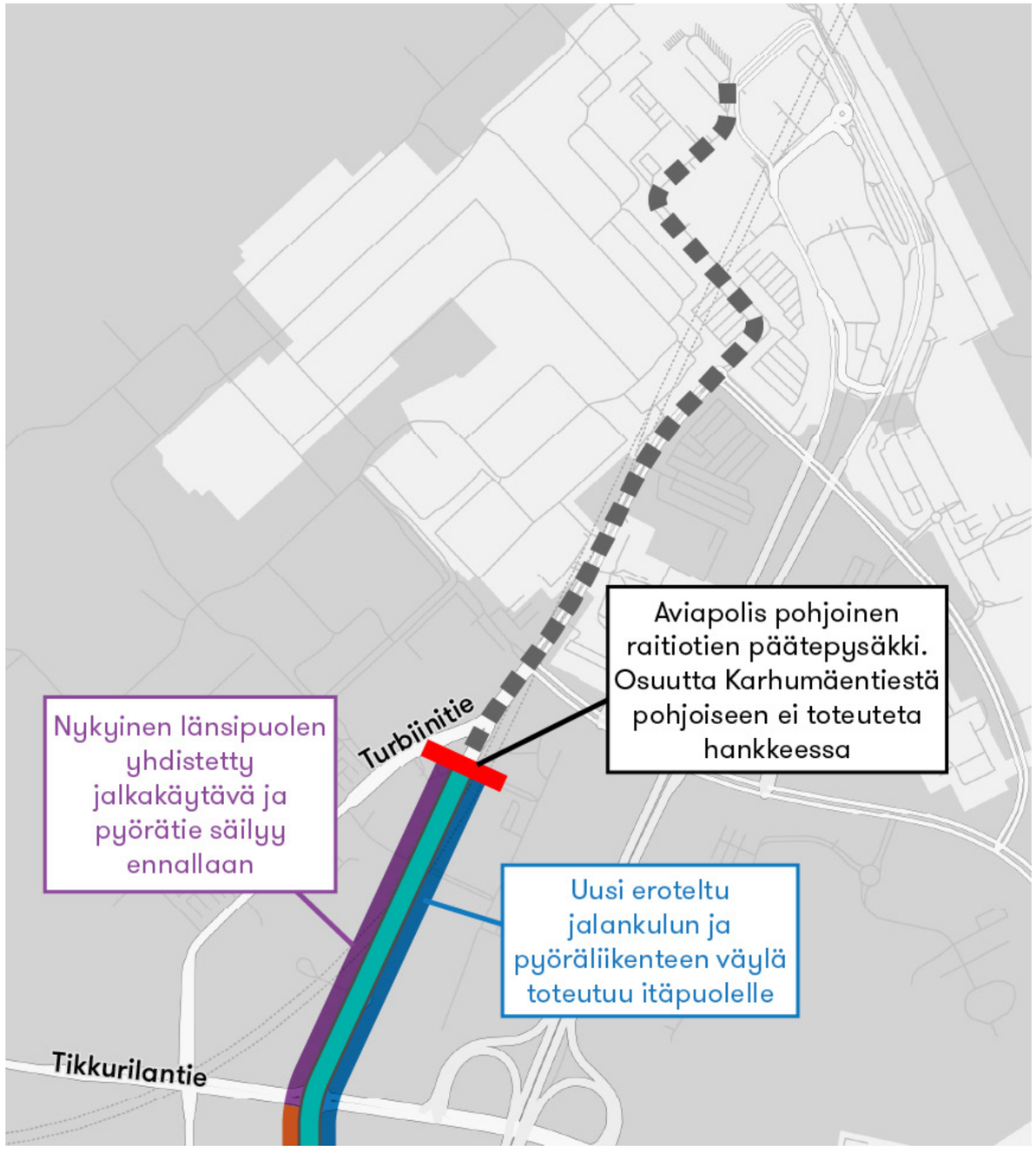
Suunnitelmaratkaisu: Aviabulevardin molemmin puolin on jalankulun ja pyöräilyn väylät. Itäpuolelle rakennetaan uusi jalankulun ja pyöräilyn väylä, ja länsipuolella hyödynnetään nykyinen yhdistetty väylä, joka säilyy nykyisellään.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Aviabulevardin länsipuolella säilytetään nykyinen yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Länsireunalle suunniteltua eroteltua jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä ei toteuteta, vaan yhteys säilyy nykyisellään. Myös asemarakennuksen edusta säilytetään nykyisellään. Laadukkaammat jalankulun ja pyöräilyn väylät voidaan toteuttaa myöhemmin kaupungin omina investointeina, kun alueen muu rakentaminen käynnistyy. Tikkurilantien eteläpuolinen baanayhteyden rakentaminen ei kuulu ratikan hankelaajuuteen, mutta se voidaan toteuttaa myöhemmin

Aviapoliksen juna-aseman edessä sijaitsee nykyisin polkupyöräpysäköintiä sekä kaupunkipyöräasema, jotka palvelevat myös Aviapoliksen eteläistä ratikkapysäkkiä. Tikkurilantien varteen ei toteuteta lisää polkupyöräpysäköintiä.

Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan (ei mittakaavassa)

- raitiotielinja
- toteutetaan vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisesti
- vuoden 2023 hankesuunnitelman yhteys, jota ei hankkeessa toteuteta
- säilyy nykyisellään vuoden 2023 hankesuunnitelmasta poiketen
- rakentamatta jäävä osuus

Kuva 2.2 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Aviabulevardilla.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Karhumäentien ja Karhumäenportin väliin sijoittuvalla Ilmailuaukiolla on vain ratikkaliikennettä. Muu ajoneuvoliikenne busseja lukuun ottamatta ohjataan Karhumäentien ja Karhumäenportin kautta Aviabulevardille. Aviabulevardilla henkilöautoliikenne on sallittu välillä Karhumäenportti – Aviakuja. Aviabulevardi on joukkoliikennekatu välillä Aviakuja - Tikkurilantie. Bussilinjat kulkevat Aviakujan kautta Turbiinitielle.

Tikkurilantien ja Aviakujan välissä on kumpaankin suuntaan kaksi bussipysäkkiä, jotka toimivat myös bussilinjojen aloitus- ja päätepysäkkeinä sekä ajantasauspaikkoina. Aviabulevardilta ratikan reitti jatkuu Plootukadulle Tikkurilantien yli.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Päätepysäkin järjestelyt aiheuttavat muutoksia Karhumäenportin eteläpuoleisiin bussipysäkkeihin. Pysäkkejä ei oteta käyttöön päätepysäkin ollessa Aviapoliksessa. Tässä vaiheessa bussiliikenteen käyttöön tulevat pysäkit rakennetaan Turbiinitielle, jolloin matkustajien yhteydet Aviapoliksen rautatieaseman pohjoiselle sisäänkäynnille ja ympäristön maankäyttöön pitenevät hieman. Tikkurilantien liittymä muutetaan nelihaaraiseksi.

Joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan

- raitiotielinja
- ratikkapysäkki
- bussipysäkki
- toteutetaan vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisesti
- muuttuu vuoden 2023 hankesuunnitelmasta
- rakentamatta jäävä osuus

Kuva 2.3 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Aviabulevardilla.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Katuosuudelta kaadetaan suurin osa katupuista. Ilmailuaukion länsireunan puut säilytetään ja suojataan. Pääosa välikaistoista ja reuna-alueista toteutetaan monilajisina niittyinä. Katupuita istutetaan Aviapoliksen eteläisen pysäkin kohdalla molemmin puolin katua sekä Aviakujan ja Karhumäenportin välisellä alueella katualueen itäreunan välikaistalle. Pysäkkiympäristöt kivetään ja rakennetaan esteettömyyden erikoistasoon.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ilmailuaukion aukio on väliaikainen ratkaisu, jossa Aviapolis pohjoisen pysäkkiympäristö sovitetaan nykyiseen olemassa olevaan luonnonkiveykseen ja asfalttiin. Alueelta purettuja luonnonkiviä hyödynnetään jatkamalla asemanpuoleista nykyistä kiveystä pysäkeille ja rata-alueen reunaan. Muut osatoteutettavat pinnat asfaltoidaan tai tehdään niittypintaisina. Vuoden 2023 hankesuunnitelmasta poiketen Ilmailuaukiolle ei tehdä istutuksia, eikä sijoiteta kalusteita.

Aviabulevardin kohdalta jätetään toteuttamatta länsireunan puuistutukset. Länsireunaan istutuksia tehdään vain eteläosan pysäkkien yhteyteen. Länsireunalla jätetään toteuttamatta reuna-alueiden kiveykset ja kylvöt. Alueen nurmiverhoukset toteutetaan niittyverhouksina. Monilajisia perenna- ja maanpeitekasvillisuuksia korvataan yksinkertaisimmilla ratkaisuilla.

Kuva 2.4 Havainnekuva raitiotien päätteestä Aviapolis pohjoinen -pysäkillä.

Plootukatu ja Muuranraitio

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Plootukadulla raitiotie kulkee kadun keskellä, ja on pääosin viherrataa tai asfaltoitu. Muuranraitio sijoittuu rakentamattomaan metsämaastoon ja osin Toisen savun länsipuolen vanhalle teollisuusalueelle. Osuudelle ei sijoitu pysäkkejä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Plootukadun ja Muuranraition itäpuolella on hankesuunnitelman mukainen yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Plootukadun ja Muuranraition länsipuolista jalankulun ja pyöräilyn väylää ei toteuteta hankkeessa, mutta se on mahdollista toteuttaa myöhemmin kaupungin omana investointina, kun korttelien rakentaminen käynnistyy.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Plootukadun kaistat sijoittuvat hankesuunnitelman mukaisesti raitiotien molemmin puolin. Muuranraitio on ratikkakatu, jolla ei ole ajoneuvoliikennettä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Plootukadun varteen suunnitellut autojen pysäköintipaikat ja niihin liittyvä erotuskaista eivät kuulu hankelaajuuteen, mutta niille jää tilaa myöhempää toteutusta varten.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Plootukatu ja Muuranraitio sijoittuvat osittain metsäiselle alueelle, josta katualueelta poistetaan kaikki puut. Raitiotiealue on pääsääntöisesti viherpintainen. Katujakson välikaistat ja reuna-alueet toteutetaan niittyverhouksilla. Länsireunan kallioleikkausten kohdalle niittykaistan taakse jätetään osa pinnasta kalliomurskeelle. Alueelle sijoitetaan väliaikaisesti lahopuita. Puuistutuksia toteutetaan Muuranraition ulkokaarteeseen.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Itäreunan erotuskaistalle suunnitellut pysäköintiruudut, kiveykset ja puuistutukset korvataan niittyverhouksella. Kantavat kasvualustat toteutetaan valmiiksi erotuskaistojen kohdille. Alueelta kaadettuja puita siirretään Plootukallion puistoalueelle. Tikkurilantien jalkakäytävän vierestä siirrettävät puut sijoitetaan suunnittelualueen reunalle ryhmäksi.

Alueen puu- ja pensasistutukset jätetään toteuttamatta Plootukadun osuudelta ja Muuranraition sisäkaarteen osuudelta.

Toinensavu ja Osuustie

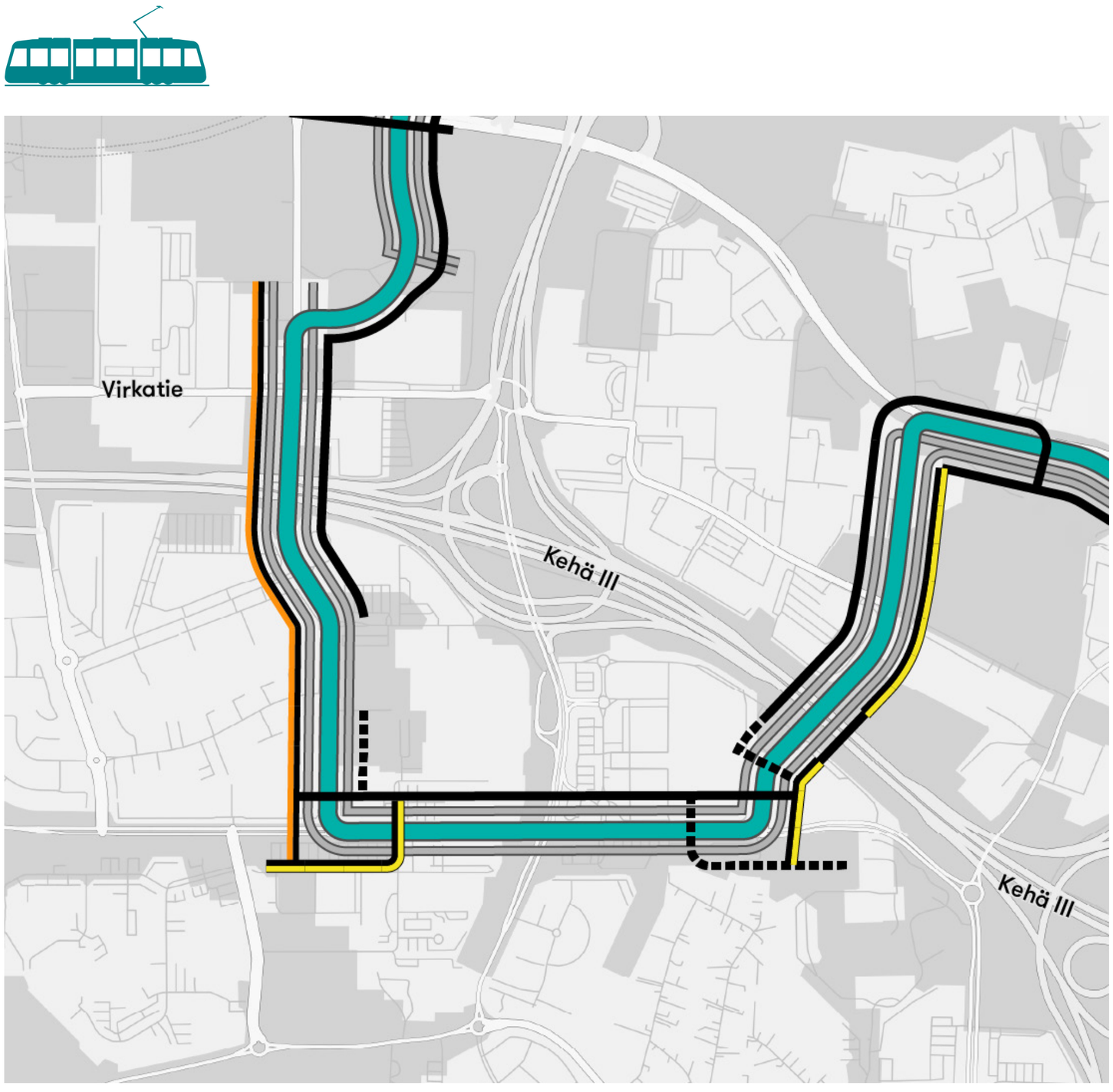
Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Toisellasavulla ratikka kulkee edelleen aukiolla ja joukkoliikennekadulla. Toiseltasavulta ratikka kulkee Osuustielle ja Kehä III:n ali sekaliikennekaistoilla Väinö Tannerin tielle asti, kuten vuoden 2023 hankesuunnitelmassakin. Osuustiellä ratikka kulkee hankesuunnitelman mukaisesti samoilla kaistoilla kuin auto- ja bussiliikenne, koska ratikan omille kaistoille ei ole tilaa. Raitiotie rakennetaan nykyisen kadun ajokaistoille.

Muuran pysäkki on Virkatien pohjoispuolella. Pysäkkialueen läpi kulkee bussiliikenne, jonka pysäkki on Muuranaukion pohjoispuolella. Pakkalanrinteen pysäkki on Pakkalanrinteen eteläpuolella. Pysäkki on ajoratapysäkki, eli muu ajoneuvoliikenne kulkee raitiotiellä ja odottaa pysäkille pysähtyneen ratikan takana.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

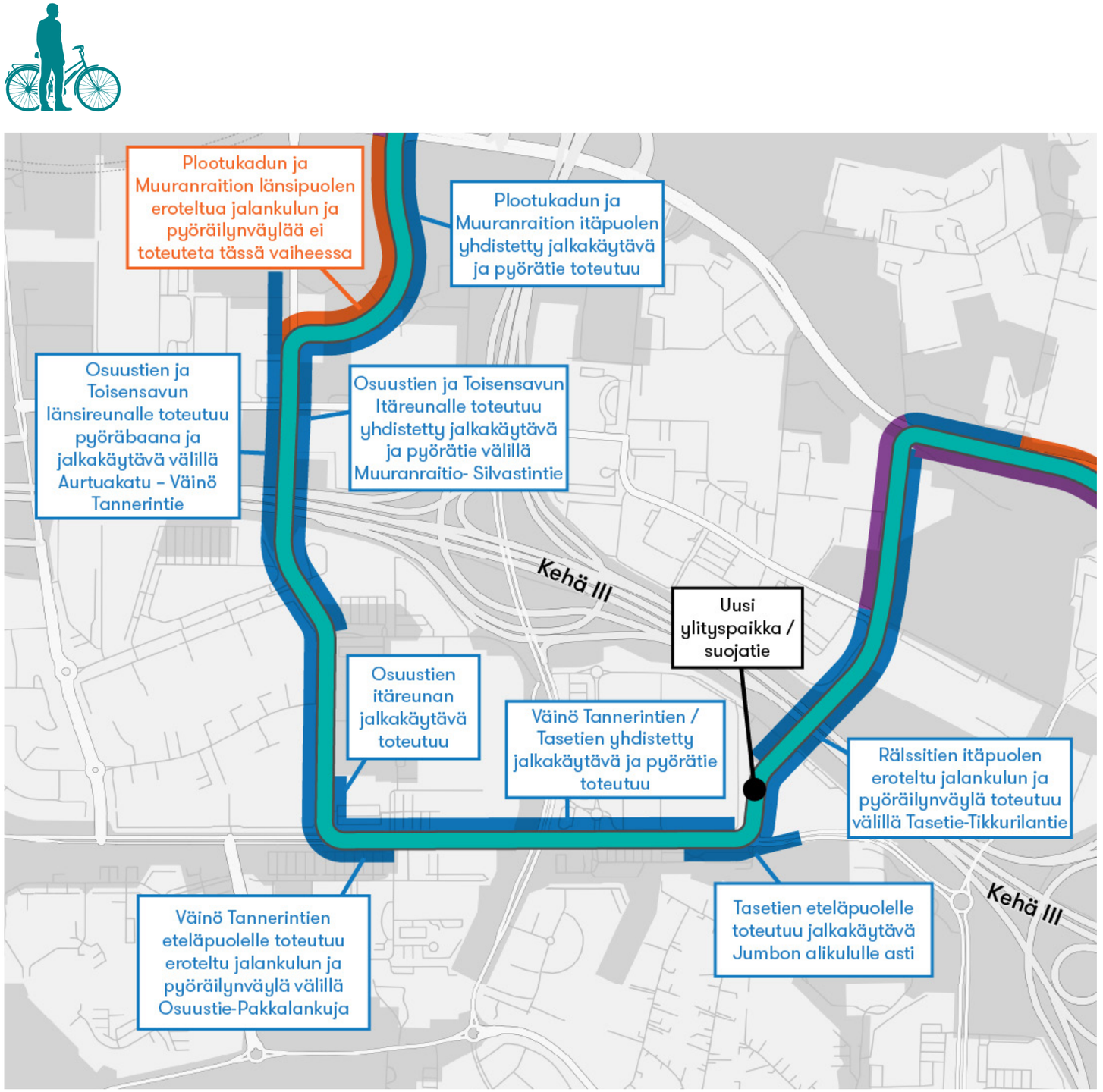

Kuva 2.5 Raitiotienlinjan suuntaiset yhteydet Aviapoliksen alueella.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Toisensavun ja Osuustien länsireunalle toteutetaan pyöräliikenteen baana. Katujen itäreunalle Silvastintien pohjoispuolelle toteutetaan hankesuunnitelman mukaisesti yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Osuustien itäreunalla Pakkalanrinteen ja Väinö Tannerin tien välille toteutetaan jalkakäytävä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan (ei mittakaavassa)

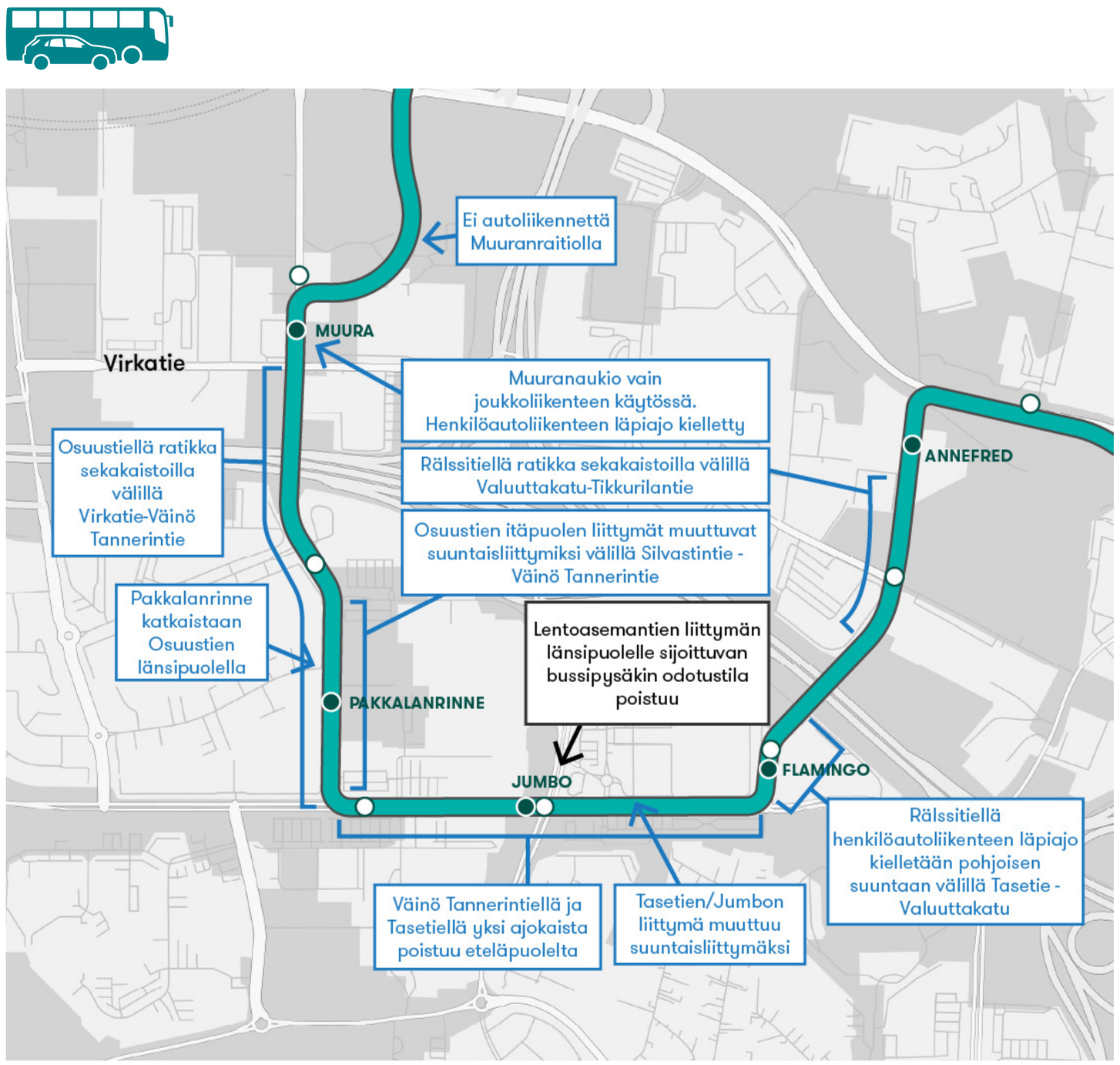
- raitiotielinja
- toteutetaan vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisesti
- vuoden 2023 hankesuunnitelman yhteys, jota ei hankkeessa toteuteta
- säilyy nykyisellään vuoden 2023 hankesuunnitelmasta poiketen

Kuva 2.6 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Aviapoliksen alueella.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Toinensavu muutetaan joukkoliikennekaduksi, eli autoliikenne ohjataan muualle. Osuustien tonttiliittymistä pohjoisin, Pakkalanrinne, poistuu käytöstä. Kadulle rakennetaan kääntöpaikka. Kaksi Osuustien eteläisintä tonttiliittymää muutetaan edelleen suuntaisliittymiksi, jotta liikennettä saadaan rauhoitettua raitiovaunuille. Osuustien kaikki katuliittymät ovat liikennevalo-ohjattuja.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Kuva 2.7 Joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Aviapoliksen alueella.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Katuosuudelta kaadetaan nykyiset katupuut. Toisensavun pysäkkien yhteyteen toteutetaan puuistutukset kantaville kasvualustoille. Muuranaukion pinnat toteutetaan väliaikaisilla niitty-, sora- ja asfalttipinnoilla. Pysäkkiympäristön raitiotie ja laiturialue kivetään ja rakennetaan esteettömyyden erikoistasoon.

Osuustien välikaistat ja reuna-alueet toteutetaan pääsääntöisesti niittyverhouksilla. Välikaistoille istutetaan katupuita. Kehä III:n alituksen eteläpuolella luiskaverhouksissa käytetään lehti- ja havupuuistutuksia. Sähkönsyöttöaseman läheisyyteen istutetaan uusia puita.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Muuranaukion pinnat, raitiotien pintaa lukuunottamatta, toteutetaan väliaikaisena ratkaisuna. Lopullinen toteutus tehdään myöhemmin korttelialueiden rakentuessa ja Muuran kaupunkikylät –hankkeen edetessä. Lopullinen toteutus ei kuulu allianssille, vaan toteutetaan kaupungin erillisinä investointeina.

Väinö Tannerin tie ja Tasetie

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Väinö Tannerin tiellä ja Tasetiellä ratikka kulkee kadun keskellä Osuustien ja Rälssitien välillä. Raitiotie on pääosin viherrataa katuosuudella. Liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla raitiotien pinta on kiveystä tai asfalttia.

Jumbon pysäkin länsisuunnan laituri on Lentoasemantien liittymän länsipuolella ja itäsuunnan laituri liittymän itäpuolella. Pysäkin länsipuolella on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Jumbon pysäkin laiturien sijainnit on muutettu siten, että länsisuunnan laituri sijoittuu liittymän länsipuolelle ja itäsuunnan laituri sijoittuu liittymän itäpuolelle. Ratkaisu mahdollistaa hankesuunnitelmaan verrattuna paremman joukkoliikenteen ajantasauksen pysäkillä sekä muun liikenteen sujuvuuden.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Kadun pohjoispuolelle toteutetaan hankesuunnitelman mukainen kävelyn ja pyöräliikenteen yhdistetty väylä. Eteläpuolella säilytetään tai parannetaan nykyiset jalankulun yhteydet.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Tasetien kohdalla pohjoispuolen jalankulun ja pyöräilyn väylä kapenee 4 metristä 3,5 metriin. Tasetieltä alas Jumbon markettitasolle johtavat portaat on mahdollista toteuttaa erillisenä hankkeena, kun aiemmin ne oli poistettu kokonaan suunnitelmista.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Molemmilla kaduilla itään päin ajorata kaventuu kaksikaistaisesta yksikaistaiseksi. Väinö Tannerin tielle sijoittuu kolme bussipysäkkiä samaan sijaintiin kuin hankesuunnitelmassa. Länteen päin Väinö Tannerin tiellä pohjoisempi kaista muutetaan bussikaistaksi.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Lentoasemantien liittymän länsipuolelle sijoittuvan bussipysäkin katos siirtyy jalankulku- ja pyöräilyväylän takareunaan. Pysäkille ei tule erillistä odotustilaa kadun varteen, vaan jalankulku- ja pyöräilyväylä kulkee pysäkin edessä.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Katuosuudelta kaadetaan nykyiset katupuut. Uusia katupuita ja pensasistutuksia toteutetaan Väinö Tannerin tien välikaistoille. Katujakson raidealueen viereisillä kapeilla erotuskaistoilla käytetään niitty- ja kenttäkiviverhouksia. Reuna-alueet tulevat Väinö Tannerin tiellä niittyverhoukselle ja Tasetiellä kenttäkiveykselle liittyttäessä nykyisiin muurirakenteisiin ja kenttäkivettyihin alueisiin. Pysäkkiympäristö kivetään ja se rakennetaan esteettömyyden erikoistasoon.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Väinö Tannerintien eteläreunalta jätetään toteuttamatta Pakkalankujan hulevesipainanteeseen liittyvät istutukset, jotka korvataan niityllä. Tasetiellä raidealueen viereiset kaistat ovat kaventuneet ja kasvillisuusalueet pienentyneet. Monilajisia perenna- ja maanpeitekasvillisuuksia korvataan yksinkertaisimmilla ratkaisuilla. Katujaksolla viherraide toteutetaan avoraiteina, joka vähentää viherpinta-alaa.

Rälssitie

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Rälssitiellä Tasetien ja Valuuttakadun välillä ratikka kulkee pohjoiseen päin jaetulla joukkoliikennekaistalla bussiliikenteen kanssa. Etelän suuntaan ratikka kulkee omalla kaistallaan. Äyritien ja Tikkurilantien välillä ratikka kulkee kadun keskellä omilla kaistoillaan.

Raitiotiepysäkit sijaitsevat hankesuunnitelman mukaisissa paikoissa. Flamingon pysäkki on Rälssitien eteläpäässä Tasetien pohjoispuolella. Pysäkin viereen on mitoitettu tilaa liukuporrasyhteydelle suoraan Rälssitien ylittävään Jumbon ja Flamingon yhdyskäytävään. Porrasyhteys on erillisenä toteutettava Jumbon oma hanke.

Annefredin pysäkki on Rälssitien pohjoispäässä Tikkurilantien eteläpuolella.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Rälssitien itäpuolelle toteutetaan vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisesti koko kadun pituudella kävelyn ja pyöräliikenteen väylät, jotka ovat yhdistettyjä Kehä III:n sillan alapuolella ja muualla eroteltuja. Rälssitien länsipuolelle toteutetaan yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä Valuuttakadun pohjoispuolella.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Rälssitiellä välillä Äyritie-Tikkurilantie toteutetaan länsipuolen yhdistetty jalankulun ja pyöräliikenteen väylä väliaikaisella pintamateriaalilla, joka voi olla asfalttia tai mursketta. Rälssitien länsipuolella ja itäpuolella tonttien kaavoitus on käynnissä ja rakentaminen ajoittuu raitiotien rakentamisen jälkeen, minkä vuoksi ei ole järkevää toteuttaa lopullisia pintarakenteita.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Ratikka kulkee välillä Tasetie – Valuuttakatu joukkoliikennekaistalla. Henkilöautolla ajo on kielletty Tasetieltä pohjoisen suuntaan Valuuttakadulle asti. Bussiliikenne kulkee pohjoiseen joukkoliikennekaistalla ratikan kanssa. Etelän suuntaan henkilöautot ja bussit ajavat Rälssitiellä välillä Valuuttakatu – Tasetie omalla ajoradallaan. Valuuttakadun ja Äyritien välillä ratikka kulkee sekaliikennekaistoilla. Ratikka kulkee siis samoilla kaistoilla kuin auto- ja bussiliikenne, koska ratikan omille kaistoille ei ole tilaa. Äyritien ja Tikkurilantien välillä Rälssitiellä autoliikenteellä on omat kaistat.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Kadun erotuskaistoille istutetaan monilajisia pensas- ja perennaistutuksia sekä erikokoisia puuistutuksia. Raitiotiepysäkin ja Tikkurilantien väliselle aukiomaiselle alueelle asennetaan köynnöspylväitä.

Rälssitien eteläosuudelta kaadetaan kaikki nykyiset katupuut. Uusia katupuita ja pensasistutuksia toteutetaan välille Äyritie – Kehä III. Reuna-alueille istutetaan pensaita, puita ja niittyä. Kehä III:n ja Valuuttakadun väliselle alueelle toteutetaan erotuskaistoille niittyverhous ja reuna-alueille monilajinen pensasistutus. Valuuttakadun ja Tasetien välillä pysäkkiympäristö kivetään ja se rakennetaan esteettömyyden erikoistasoon.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Rälssitien pohjoisosassa länsipuolelle suunnitellun ajoradan ja jalankulun ja pyöräliikenteen väylän väliset istutukset jätetään toteuttamatta. Rälssitien eteläosassa ei ole muutoksia.

Tikkurilantie

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Tikkurilantiellä ratikka kulkee kadun pohjoisreunassa Rälssitien ja Ohtolankadun välisellä osuudella. Ohtolankadun länsipuolella ratikka siirtyy kadun keskelle ja Niittytien liittymässä kadun eteläpuolelle. Uusia siltoja toteutetaan Tuusulanväylän ja Kylmäojan yli.

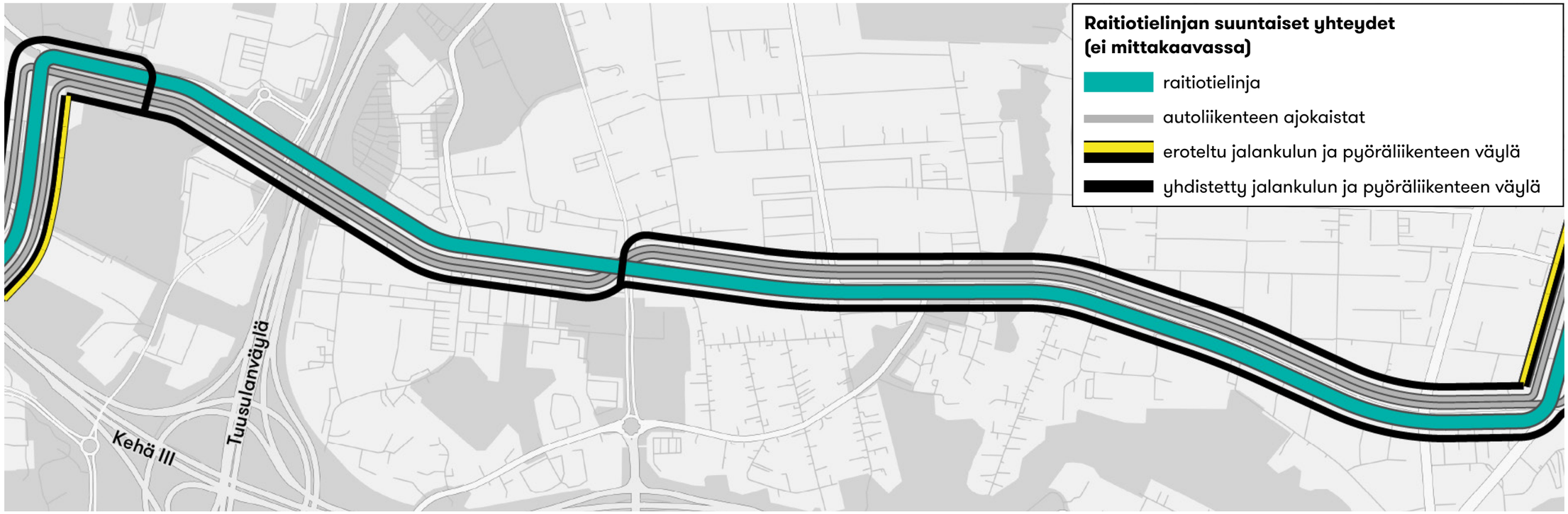
Nykyisen Tuusulanväylän ylittävän sillan pohjoispuolelle rakennetaan uusi silta raitioliikenteelle. Tuusulanväylän pysäkki on uuden sillan itäpuolella. Pysäkin länsipuolella on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa. Koivuhaan pysäkki on Puutarhatien kohdalla. Puutarhatie katkaistaan Tikkurilantien eteläpuoliselta osalta, sillä pysäkki on juuri nykyisen liittymäalueen kohdalla.

Viertolan pysäkki on Kaislapolun kohdalla Viertolan koulun eteläpuolella. Silkkitehtaan pysäkki on Talvikkitien ja Kielotien välisen katuosuuden puolivälissä. Länteen suuntaavien ratikoiden pysäkkilaiturin toisella puolella on itään liikennöivien bussien pysäkki. Pysäkin länsipuolella on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Aiemmassa hankesuunnitelmassa ratikka oli linjattu Tikkurilantien eteläreunalle, ja nyt linjaus on pohjoispuolella Rälssitien ja Ohtolankadun välillä ja Tikkurilantien keskellä välillä Ohtolankatu-Niittytie. Niittytie-Kielotie-välillä ratalinjaus noudattaa vuoden 2023 hankesuunnitelmaa ja kulkee kadun eteläpuolella.

Tuusulanväylän ylittävä silta toteutetaan vain raitiotiesiltana nykyisen sillan pohjoispuolelle. Nykyinen silta säilyy ajoneuvoliikenteelle sekä jalankulku- ja pyöräliikenteelle. Tuusulanväylän pysäkki on Tuusulanväylän yli kulkevan sillan itäpuolella, kun aiemmassa hankesuunnitelmassa se sijaitsi Tuusulanväylän ylittävällä sillalla. Tuusulanväylän ja Tikkurilantien vaihtopysäkin pohjoisesta suunnasta tuleva vaihtoyhteys pitenee noin 50 metriä aiempaan hankesuunnitelmaan verrattuna. Muut raitiotiepysäkit toteutetaan hankesuunnitelman mukaisina.

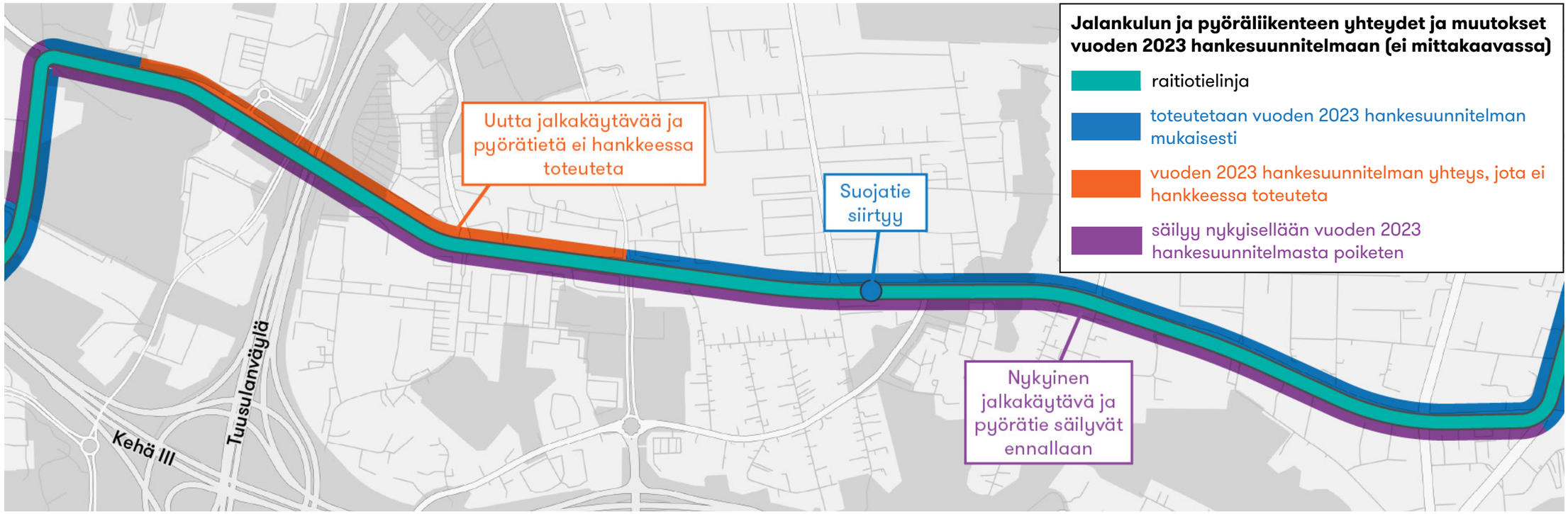

Kuva 2.8 Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet Tikkurilantiellä.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Jalankulun ja pyöräliikenteen ratkaisut säilyvät pääosin nykyisellään, ja baanayhteyden toteutukseen eteläpuolelle varaudutaan tilavarauksella. Sinikellontien ja Päivänkakkarankujan välinen suojatie siirtyy itään uuden katuliittymän yhteyteen. Mesikukantien kohdalla oleva nykyinen suojatieyhteys poistuu, mutta korvaavana yhteytenä on alikulku Kylmäojansillan ali.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Tikkurilantien eteläpuolella on nykyinen yhdistetty jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys, joka säilyy nykyisellään välillä Rälssitie - Kielotie. Pyöräliikenteen baanaa ei toteuteta hankkeen yhteydessä, mutta tulevaisuudessa yhteys on levennettävissä baanaksi. Tikkurilantien pohjoispuolella Manttaalitien ja Niittytien välille ei toteuteta jalankulun ja pyöräilyn väylää. Uuden raitiotiesillan kohdalla jalankulun ja pyöräilyn väylää ei myöskään tulevaisuudessa voida toteuttaa hankesuunnitelman mukaisena, vaan yhteys säilyy nykyisellä sillalla eteläpuolella. Tikkurilantien pohjoispuolella Niittytien ja Kielotien välillä rakennetaan erillinen jalankulun ja pyöräilyn väylä hankesuunnitelman mukaisena.

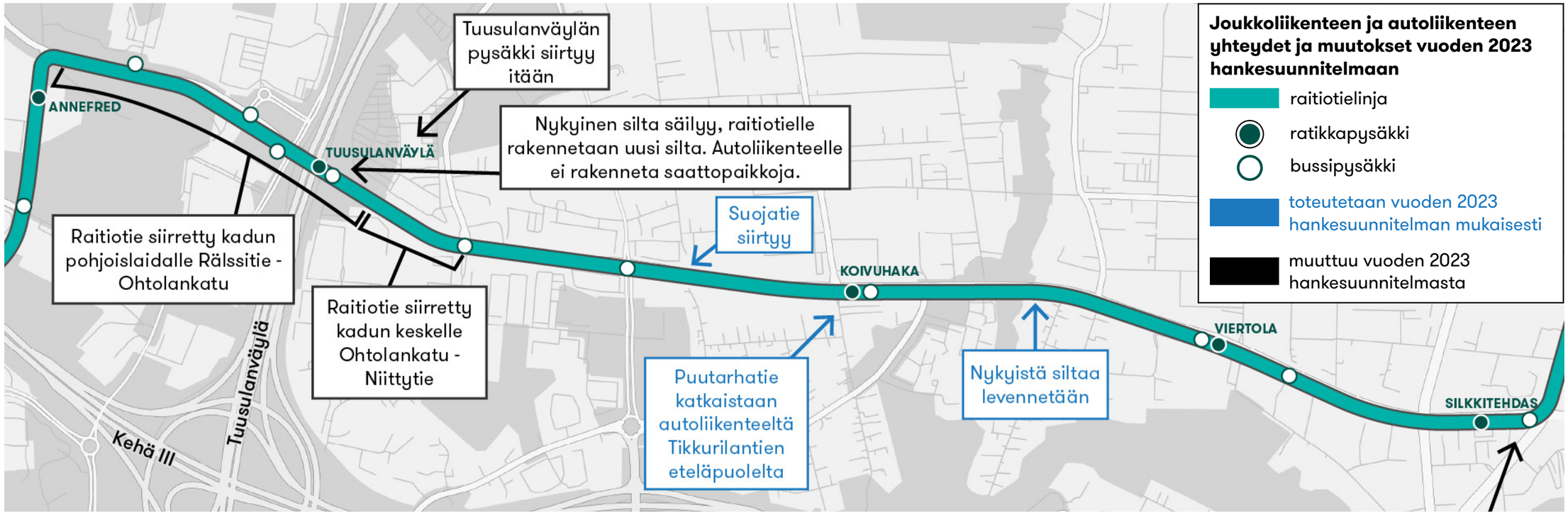
Kuva 2.9 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Tikkurilantiellä.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Tikkurilantiellä auto- ja bussiliikenteelle on yhteiset ajoradat. Bussipysäkkien sijainnit muuttuvat välillä Rälssitie-Päivänkakkarantie. Etelästä Puutarhatieltä Tikkurilantielle ajo suljetaan.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Erillisiä vuoden 2023 hankesuunnitelmassa esitettyjä autoliikenteen saattopaikkoja ei toteuteta Tuusulanväylän tuntumaan. Ratalinjauksen siirtyminen aiheuttaa muutoksia Ohtolankadun ja Niittytien liittymäalueisiin. Kielotielle ei esitetä muutoksia välillä Tikkurilantie - Horsmakuja huoltoaseman liittymäjärjestelyitä lukuun ottamatta.

Kuva 2.10 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Tikkurilantiellä.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Raitiotie toteutetaan suurimmaksi osaksi joko avoimena tai suljettuna viherraiteena. Katualueen nykyisiä puita joudutaan kaatamaan raitiotielinjauksen vuoksi. Katualueen pohjois- ja eteläreunalla oleva kasvillisuus säilyy kuitenkin suurimmaksi osaksi nykyisellään. Uusia katupuurivejä toteutetaan osittain raitiotien ja nykyisen ajoradan väliin ja osittain ajoradan ja jk/pp:n erottaville viherkaistoille. Ajoradan ja raitiotien tai jalankulku- ja pyöräilyväylän erottavat viherkaistat toteutetaan suurimmaksi osaksi niittyverhoiluin. Osalle matkaa istutetaan matalaa pensasistutusta tai monilajisia perennaistutuksia.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Tikkurilantien suunniteltuja puurivejä ja muita istutuksia toteutetaan alkuperäiseen hankesuunnitelmaan verraten vähemmän. Länsi- ja keskiosan katulinjauksen ja sen eteläpuolella olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän ja sitä ympäröivän kasvillisuuden säilyessä pääpiirteittään nykyisellään alkuperäisen hankesuunnitelman mukaisia istutuksia ja hulevesipainanteita ei toteuteta. Raitiotien ja kadun väliset viherkaistat sekä raitiotien pohjoispuoliset alueet toteutetaan suurimmaksi osaksi yksinkertaisemmilla niitty- ja pensasistutuksilla.

Idässä sijaitsevaa Bäckbynpuistoa tai Puutarharannan puistoa hulevesialtaineen ei toteuteta alkuperäisen hankesuunnitelman mukaan. Kylmäojaan ja sen ympäristöön kohdistuvat muutokset jäävät vähäisiksi.

Aiemmassa hankesuunnitelmassa esitetty baanatasoisen pyöräliikenteen yhteyden toteutus sekä siihen liittyvät hulevesialtaat ja katupuiden istuttaminen on mahdollistettu toteutettavaksi myöhemmin tilavarauksina.

Kuva 2.11 Havainnekuva Tikkurilantieltä Tuusulanväylän kohdalta, kuvakulma kohti länttä. Pysäkin taka-alalla näkyvän pään ylityspaikka toteutetaan todennäköisesti suojatienä

Kuva 2.12 Havainnekuva Tikkurilantieltä Liljatien liittymästä kohti länttä.

Kielotie

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Kielotiellä Tikkurilantien ja Unikkotien välisellä katuosuudella ratikka kulkee kadulla sekaliikennekaistoilla. Raitiotien pinta on asfaltoitu.

Tikkuraitin pysäkki on Kielotiellä Unikkotien ja Tikkuraitin välisellä katuosuudella. Pysäkki on ajoratapysäkki, eli muu ajoneuvoliikenne kulkee ratikan seassa ja odottaa pysäkille pysähtyneen ratikan takana. Raitiotien pinta on kivetty.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Kielontien molemmin puolin on erotellut jalankulun ja pyöräilyn väylät. Neilikkatien kohdalla on valo-ohjattu kävelyn ja pyöräliikenteen suojatie ja ylityspaikka Kielotien yli.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Sivukatujen (Neilikkatie, Unikkotie ja Lehdokkitie) järjestelyt rakennetaan tässä vaiheessa vain niiltä osin, mitä ratikkalinjauksen toteutus vaatii.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Ratikka kulkee samoilla kaistoilla kuin auto- ja bussiliikenne, koska ratikan omille kaistoille ei ole tilaa. Neilikkatie katkaistaan Kielotien molemmilta puolilta. Kielotiellä tunneliin johtavan rampin molemmilla puolilla on muun ajoneuvoliikenteen kaistat, jotka rampin eteläpäässä yhdistyvät raitiotien kanssa sekaliikennekaistoille.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Kielotien pohjoinen bussipysäkki siirtyy etelämmäksi Lehdokkitien kohdalle, joka on sijaintina keskeisempi ja palvelee siten käyttäjiä paremmin.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Ajorata ja raideosuus on pääosin asfalttipintainen lukuun ottamatta väliä Unikkotie-Asematie, missä se on kivetty. Uusia katupuita ja aluskasvillisuutta istutetaan välillä Neilikkatie-Unikkotie sekä Lauri Lairalan aukio-Lummekuja.

Kielotien länsilaidalle sijoitetaan köynnöspylväitä välillä Neilikkatie-Unikkotie. Ennallistettavat reuna-alueet tehdään pensasistutuksina tai niittypintaisina. Alue on esteettömyyden erikoistasoa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Kielotien pohjoisen bussipysäkin siirtyminen etelämmäs Lehdokkitien kohdalle aiheuttaa muutoksia kadun pintoihin, jalankulun ja pyöräilyn väylään ja ohjausraitoihin.

Kuva 2.13 Havainnekuva Kielotieltä Tikkurilantien liittymästä pohjoiseen.

Tikkurilanraitio, Tikkurilan tunneli

Liikenne

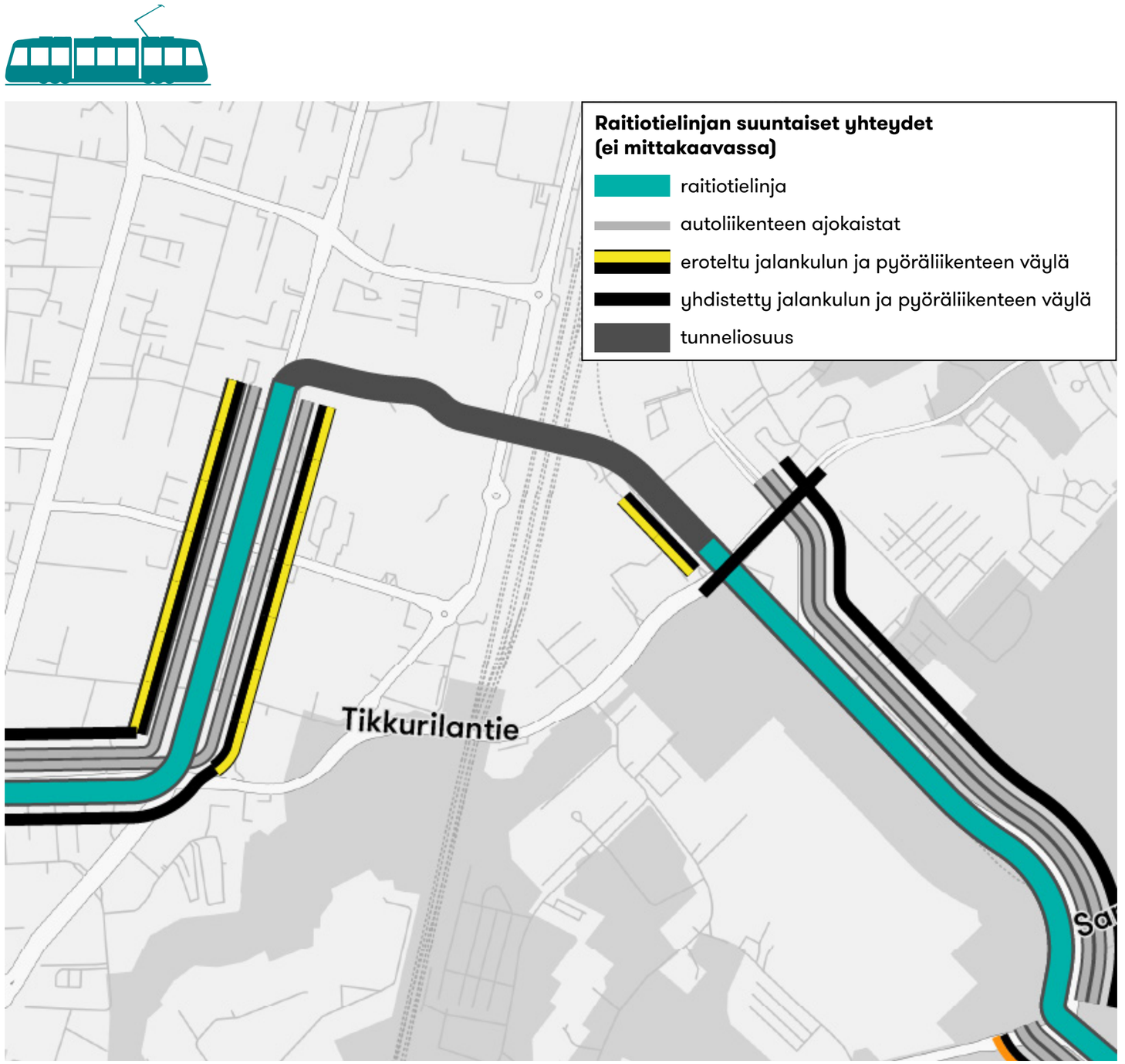
Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Tikkurilanraitio on pääosin uusi maanalainen katu, joka sisältää joukkoliikennetunnelin ja maanalaisen pysäkin. Betonirakenteinen raitiotietunneli alittaa tiiviisti rakennetussa Tikkurilan keskustassa Lummekujan, Kirjastopuiston, Ratakujan, Kauppakeskus Dixin sekä Tikkurilan aseman ratapihan. Tunnelista on hätäuloskäynti Kirjastopuistoon porraskuilun kautta, sekä aseman porraskuiluista. Pysäkki sijaitsee ratapihan alapuolella. Tunnelin suuaukot sijaitsevat Kielotiellä Asematien pohjoispuolella sekä Santaradan ja Teatteripolun välissä Tikkurilantien pohjoispuolella. Tikkurilantiestä etelään katu sijaitsee maan pinnalla. Katu sijoittuu pääosin tiiviisti rakennetulle kaupunkialueelle.

Tikkurilan aseman pysäkki on rautatieaseman alla. Asemahalli on noin 16 metriä leveä ja noin 75 metriä pitkä. Raitiotien ja kävelyalueiden pinnat ovat kivettyjä. Raitiotien voi ylittää asemahallin kummassakin päässä. Asemahallista on liukuporrasyhteydet junalaitureille asemahallin eteläpuolella sekä porras- ja hissiyhteydet asemahallin pohjoispuolella. Bussiterminaaliin on liukuporras-, porras- ja hissiyhteydet.

Tikkurilan aseman pysäkiltä ratikan kulku jatkuu itään loivassa kaarteessa Teatteripolun alle. Teatteripolun alta ratikka nousee maan pintaan katetulla rampilla Lauri Korpisen kadun ja Tikkurilantien välisellä katuosuudella. Ratikka ylittää Tikkurilantien samassa tasossa Santaradan rinnalla. Ratikka jatkaa Santaradan rinnalla Jokiniemenkadulle viherratana. Ennen Jokiniemenkatua ratikalla on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

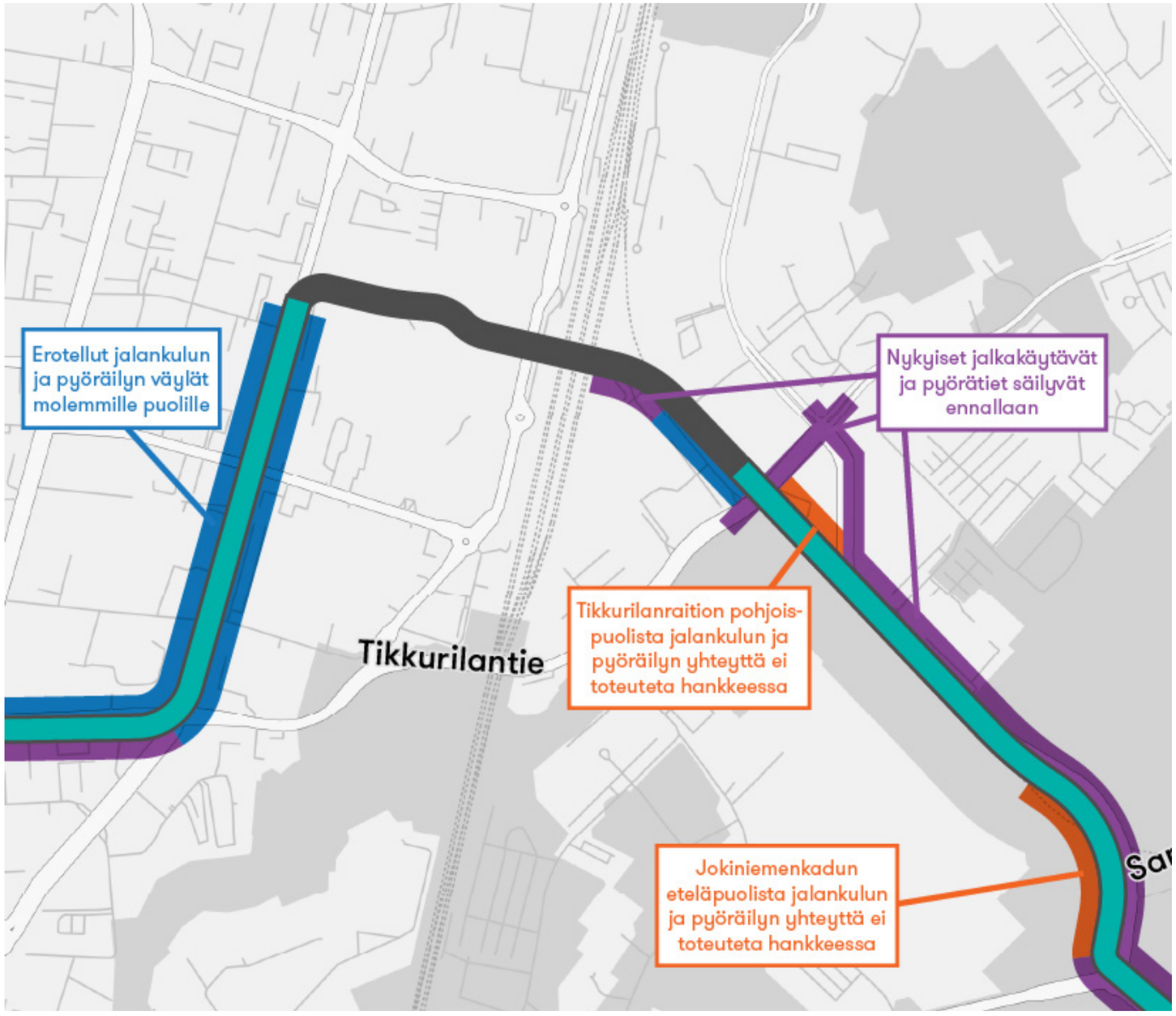

Kuva 2.14 Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet Tikkurilan alueella.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Väritehtaankadun osuudella kulkee yhdistetty jalankulun ja pyöräilyn väylä kadun pohjoispuolella.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Tikkurilantien suuntaisia jalankulun ja pyöräilyn parannuksia toteutetaan vain Väritehtaankadun, Teatteripolun, Tikkurilanraition, Santaradan ja Tikkurilantien liittymän alueella raitiotien rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Ratikan itäpuolella Tikkurilantien ja Jokiniemenkadun välillä ei hankkeen yhteydessä toteuteta kävelyn ja pyöräliikenteen väylää, mutta sille jätetään tilavaraus ja tarvittava huoltoyhteys ratikan vaihteelle rakennetaan.

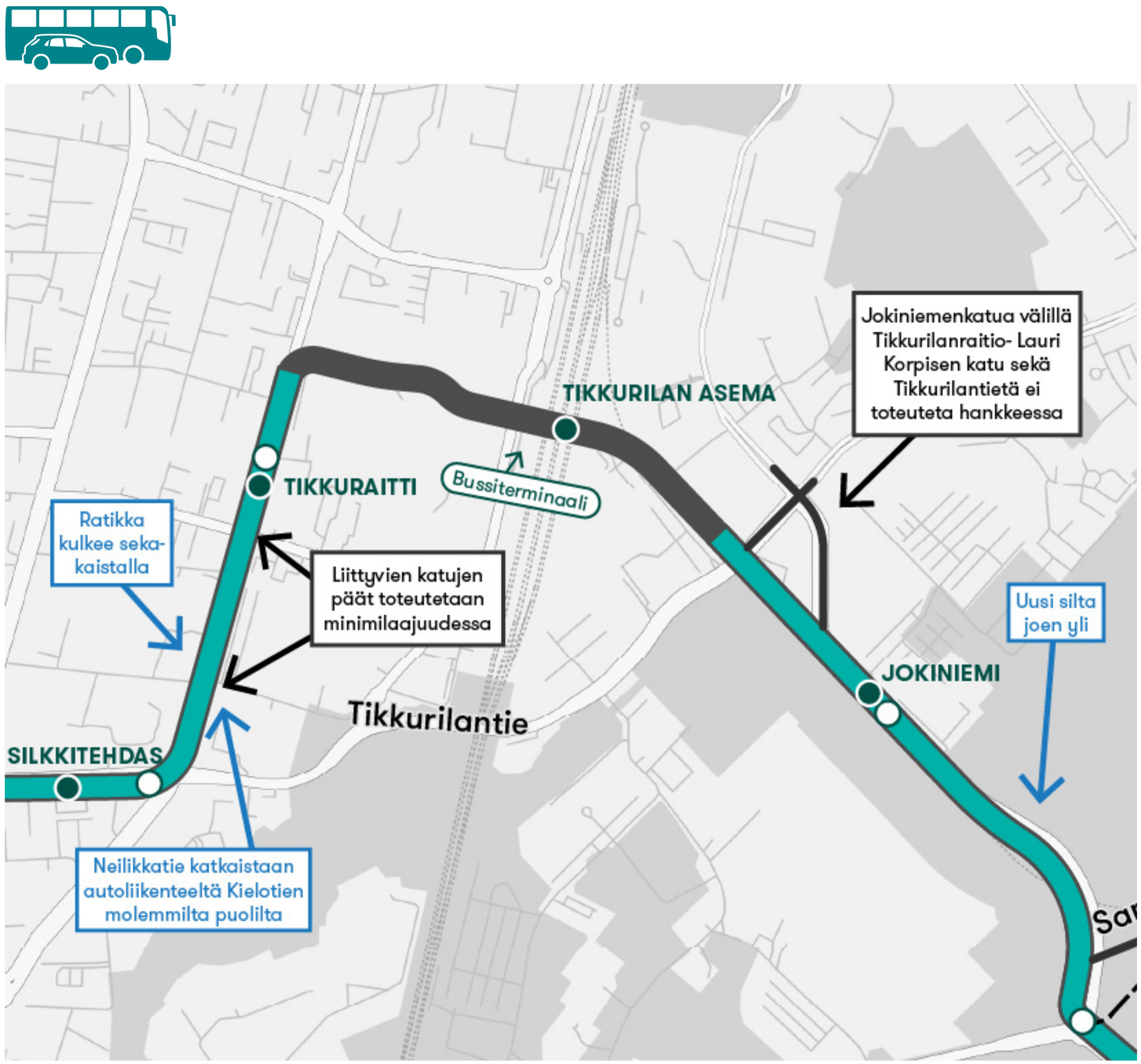

Kuva 2.15 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Tikkurilan alueella.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Osa Tikkuparkin nykyisistä huoltotiloista puretaan ja rakennetaan uuteen sijaintiin hieman lännempänä. Dixin bussiterminaalista poistuu kolme pysäkkitaskua. Alue ennallistetaan nykyisten periaatteiden mukaisesti.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ratatien katujärjestelyjen saneeraus toteutetaan tunnelin rakentamisen tarvitsemassa laajuudessa, joka on pienempi kuin hankesuunnitelmassa oli esitetty. Tikkurilantien ja Jokiniemenkadun liittymän sekä Tikkurilantien bussipysäkkien muutoksia ei toteuteta. Santaradantien linjaus säilyy nykyisellään.

Kuva 2.16 Joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Tikkurilan alueella.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Tikkurilanraition pysäkki sijaitsee maan alla Tikkurilan ratapihan alapuolella. Pysäkkiosuudella raitiotien pinta on luonnonkiveä, muuten tunneliosuudella raitiotie on betonipintainen. Tunnelin pysäkin laiturialue on myös kivetty. Esteettömyys on huomioitu pysäkkialueen reunalla sekä hisseille, portaille ja suojateille johtavilla ura- ja varoituslaatoilla. Radan ylittävillä suojateillä on liikennevalot ja äänitunnisteet. Pysäkkialueelle sijoitetaan kalusteita, opasteita ja varusteita.

Itäisen tunnelikatoksen länsipäätyyn on esitetty oleskelualue. Kulku oleskelualueelle tapahtuu Teatteripolun kautta kivettyä polkua pitkin.

Tunnelikatos-Tikkurilantie välinen raideosuus on asfalttipintainen.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Aseman pysäkin arkkitehtisuunnitelmiin on tehty vähäisiä muutoksia. Esteettömyysratkaisuja on selkeytetty.

Kuva 2.17 Havainnekuva Tikkurilan aseman pysäkiltä tunnelin länsipäästä.

Kuva 2.18 Havainnekuva Tikkurilan asemalta, jossa näkyvissä tunnelin liukuporras- ja hissirakennukset.

Jokiniemenkatu

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Jokiniemenkadulla ratikka kulkee kadun eteläpuolella ajoratojen ja Santaradan välissä, kunnes ratikka risteää Santaradan kanssa samassa tasossa. Santaradan risteämisen jälkeen ratikka jatkaa kulkuaan Jokiniemenkadun länsipuolella. Ratikalle rakennetaan uusi silta Keravanjoen yli. Raitiotien pinta on viherrataa muualla kuin vaihdepaikalla sekä pysäkkialueilla ja Keravanjoen sillalla, joissa raitiotien pinta on asfaltoitu. Jokiniemenkadulta ratikka jatkaa Kyytitielle valo-ohjatussa risteyksessä, joka korvaa nykyisen kiertoliittymän.

Jokiniemen pysäkki on Jokiniemenkadulla Jokiniemenkujan kohdalla. Lisäksi Jokiniemenkadulla on pysäkkivaraus Heidehofintien pohjoispuolella. Tätä pysäkkiä ei toteuteta ennen kuin ympäristön maankäyttö kehittyy.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Santaradantietä ei siirretä ratikkahankkeen yhteydessä.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Jokiniemenkadun pohjoispuolella on yhdistetty jalankulun ja pyöräilyn väylä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Nykyiset jalkakäytävät ja pyörätiet säilyvät ennallaan Jokiniemenkadun pohjoispuolella. Jokiniemenkadun eteläpuolista jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä ei toteuteta hankkeessa.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Jokiniemenkadun, Tikkurilantien ja Jokiniemenkujan liittymät toteutetaan liikennevaloliittyminä. Ajokaistat perusparannetaan koko osuudella. Nykyiset linja-autopysäkit Jokiniemenkadun ja Tikkurilantien liittymän molemmin puolin säilyvät ja pysäkkiratkaisuja parannetaan. Nykyinen linja-autopysäkki Jokiniemenkujan itäpuolelta poistuu.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Raitiotien rakentamisen yhteydessä ei toteuteta Tikkurilantien ja Jokiniemenkadun liittymäalueen liikennejärjestelyjä, ja ajokaistoja ei perusparanneta välillä Lauri Korpisen katu - Tikkurilanraitio.

Keravanjoen itäpuolella ei toteuteta uusia liikennejärjestelyjä. Santaradantien erikoiskuljetusreittiä varten selvitetään ja toteutetaan tarvittavat järjestelyt.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Raideosuus on asfalttia tai viherraidetta. Santarata on sepelipäällysteinen. Raitiotien kasvitettavat reunat toteutetaan kukkivana niittynä tai matalilla pensailla. Raitiotiepysäkit ovat kivettyjä ja niiden katokset viherkattoa. Saarekkeet, ajoratojen reunat ja raitiotien ylityskohdat kivetään.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Jokiniemenkadun bussipysäkkiä ei toteuteta tässä vaiheessa. Tikkurilantien ja Tikkurilanraition välinen osuus Jokiniemenkadusta säilyy nykyisellään.

Kyytitie

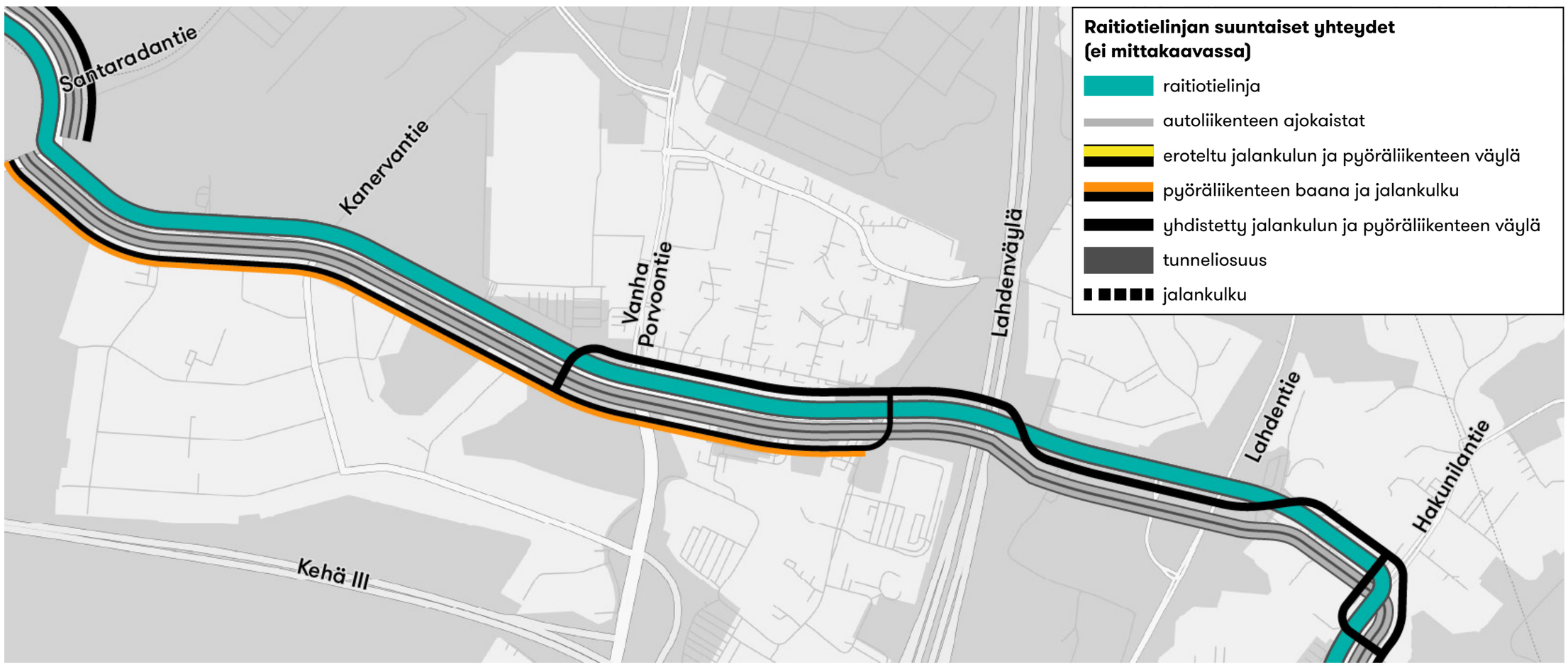
Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Kyytitiellä ratikka kulkee tien pohjoisreunassa koko kadun pituudella Jokiniemenkadulta Hakunilantielle. Raitiotie on pääosin viherrataa koko katuosuudella, ja raitiotien pinta on kivetty tai asfaltoitu liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla.

Kuusikon pysäkki on Kanervantien itäpuolella, Lahdenväylän pysäkki Pelto-ojantien länsipuolella ja Kaskelan pysäkki Lahdentien liittymän länsipuolella. Lahdentien kohdalla nykyinen silta säilytetään, ja raitiotie kulkee sillan pohjoispuolella omalla sillallaan.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Lahdenväylän pysäkki on siirretty Pelto-ojan tien itäpuolelta länsipuolelle. Lahdentien siirtoa ei tässä vaiheessa toteuteta, vaan ratikalle suunnitellaan oma erillinen silta Lahdentien yli ja muut kulkumuodot jäävät nykyiselle sillalle. Lahdentien siirto on ollut jo aiemmissa vaiheissa ratikasta erillinen hanke, josta ratikan rahoituksella olisi toteutettu vain raitiotien vaatima osuus Kyytitiellä.

Kuva 2.19 Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet Kyytitiellä.

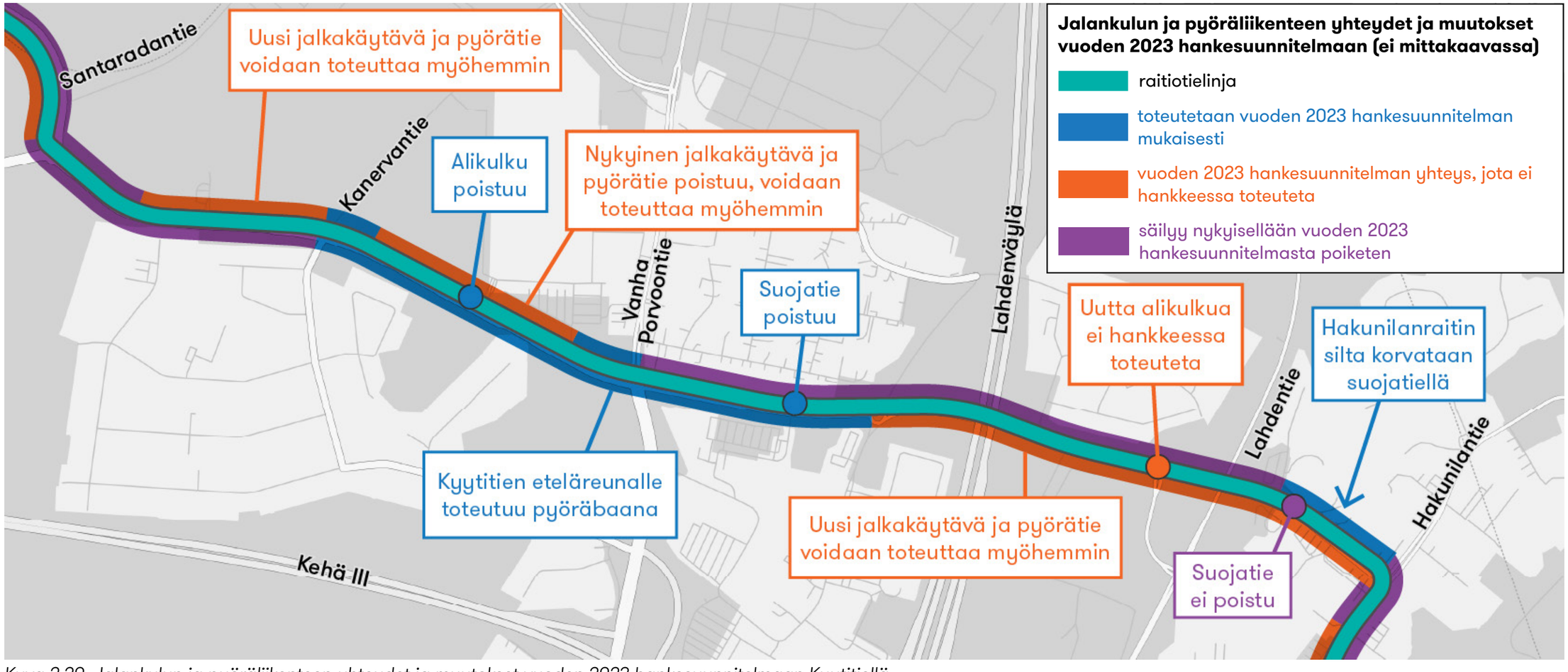
LIITE: Stadsfullmäktige 17.11.2025 / 7

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Kyytitien eteläreunalle toteutetaan baanatasoinen yhteys Jokiniemenkadulta Porttisuontielle kadun eteläreunaan. Muilta osin baanalle jätetään eteläreunalle tilavaraus mahdollista myöhempää toteutusta varten. Jalankululle ja pyöräliikenteelle ei toteuteta yhteyttä Kyytitien eteläreunaan Porttisuontien ja Hakunilantien välille, mutta myös sille jätetään tilavaraus.

Kyytitien pohjoisreunalle toteutuu nykyisen kaltainen yhteys Jokiniemenkadulta virkistysreitin alikululle saakka. Noin 240 metriä Kanervantien itäpuolella oleva nykyinen alikulku poistetaan. Siitä Vanhalle Porvoontielle asti toteutetaan eroteltu jalankulun ja pyöräliikenteen väylä. Vanhasta Porvoontiestä itään säilyy nykyinen yhdistetty väylä Hakunilantielle saakka, joka voidaan tulevaisuudessa leventää erotelluksi väyläksi. Salpakujan kohdalta poistetaan nykyinen suojatieyhteys. Hakunilanraitin silta Kyytitien yli poistetaan ja korvataan suojatiellä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Eteläreunan jalankulku- ja pyöräliikenteen yhteyksiä Porttisuontien ja Hakunilantien välillä ei toteuteta. Pohjoisreunan yhteyksiä ei toteuteta kadun länsipään virkistysreitin alikululta itään Keskon itäiselle ajoliittymälle saakka. Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä ei paranneta ja levennetä Vanhalta Porvoontieltä Hakunilantielle, vaan ne säilyvät nykyisen kaltaisina. Kyytitien ja Lahdentien liittymän länsipuolelle ei rakenneta uutta alikulkua kävelylle ja pyöräliikenteelle. Lahdentien ja Kyytitien liittymän muutosta eritasoliittymästä tasoliittymäksi ei toteuteta, jonka takia jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet säilyvät nykyisellä Lahdentien ylittävällä sillalla. Liinakkokujan kohdalle saadaan toteutettua hankesuunnitelmassa poistunut suojatie Kyytitien yli.

Kuva 2.20 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Kyytitiellä.

LIITE: Stadsfullmäktige 17.11.2025 / 7

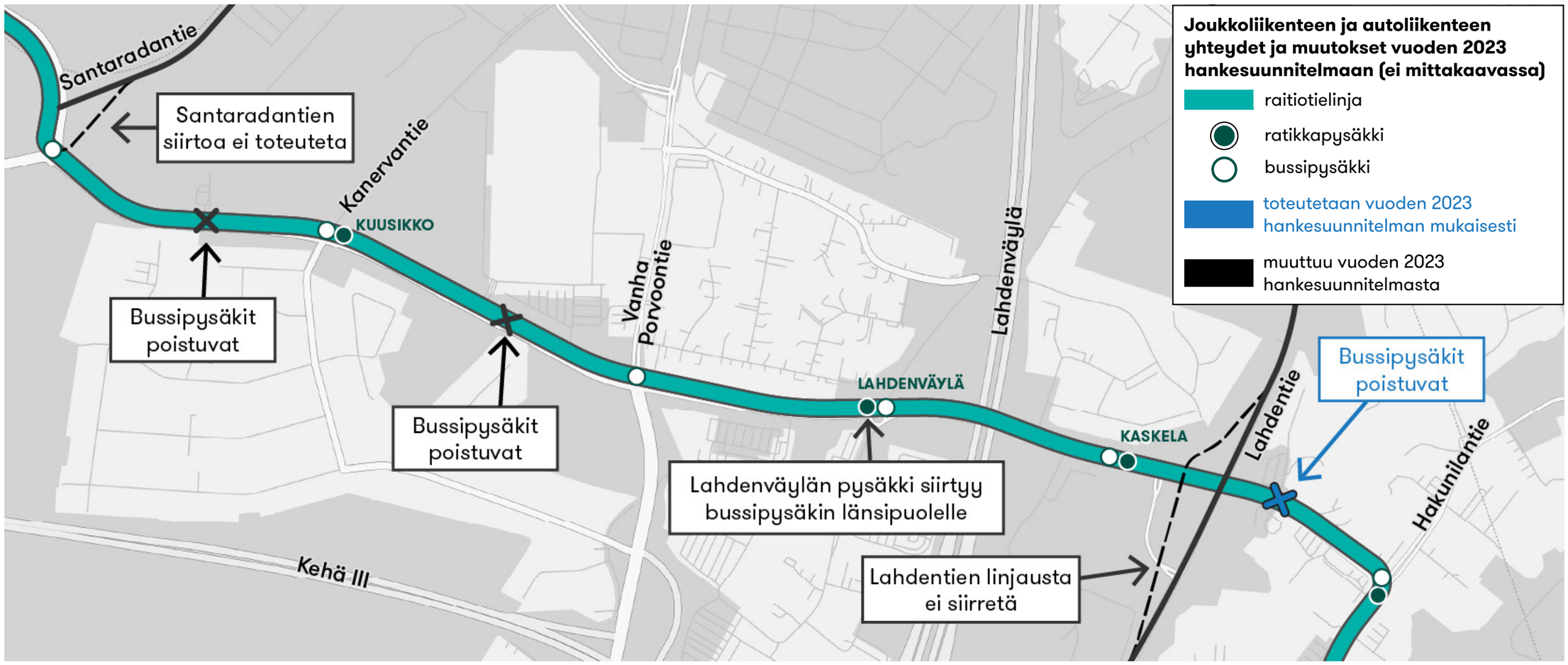
Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Kyytitien ja Jokiniemenkadun liittymä toteutetaan liikennevaloliittymänä ja nykyinen kiertoliittymä puretaan. Ajokaistat perusparannetaan lähes koko osuudella. Bussipysäkit osuudella sijaitsevat Jokiniemenkadun liittymässä, Kanervantien liittymässä, Vanhan Porvoontien liittymässä ja Porttisuontien liittymässä. Pelto-ojan tien liittymän nykyinen kiertoliittymä korvataan valo-ohjatulla risteyksellä. Liinakkokujan bussipysäkit poistuvat.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Lahdentien ja Kyytitien liittymän muutosta eritasoliittymästä tasoliittymäksi ei toteuteta, vaan nykyinen ajoneuvoliikenteen silta ja eritasoratkaisu säilytetään. Ajokaistoja ei perusparanneta kadun länsipäässä Tukkukaupankujan kohdalla sekä Pitkäsentien ja Liinakkokujan välissä.

Keskon ajoliittymän bussipysäkit poistetaan, ja Tukkukaupankujan kohdalla kadun eteläpuolella oleva bussipysäkki siirretään aiempiin suunnitelmiin nähden itään Kanervantien kohdalle. Lahdenväylän bussipysäkit siirretään länteen Porttisuontien liittymän yhteyteen.

Vaihtopysäkkejä Lahdenväylälle ei toteuteta, sillä ne ovat valtion hanke, joka ei ole saanut rahoitusta toteuttamiselle raitiotiehankkeen yhteydessä. Lahdentietä ei siirretä, ja siksi Lahdentien bussipysäkit jäävät nykyisille paikoilleen Lahdentielle, ja Kyytitiellä ratikkapysäkit sijoittuvat Kaskelan asuinalueen kohdalle palvellen siihen liittyvää maankäyttöä.

Kuva 2.21 Joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Kyytitiellä.

Kuva 2.22 Havainnekuva Kyytitien pohjoispuolelta Kanervantien liittymään.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Katuosuudelta kaadetaan suurin osa katupuista. Uusi raitiotien ja ajoradan välinen puurivi toteutetaan välillä Tukkukaupankuja – Pelto-ojantie sekä välillä Liinakkokuja - Säkäkuja. Raitiotien ympäristöstä tulee reunapuuston ja katupuiden kaatamisen jälkeen nykyistä avoimempaa. Pääosa välikaistoista ja reuna-alueista toteutetaan monilajisina niittynä, ruderaattina, väliaikaisina istutuksina (esim. paju) tai avoimina murskepintoina. Kadun hulevedet ohjataan ympäröiville viheralueille. Kyytitien pohjoispuolelle Kaskelan pysäkin länsipuolinen viheralue säilyy tai ennallistetaan nykyisen kaltaiseksi.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Raitiotien ympärille suunniteltuja puurivejä ja muita istutuksia toteutetaan alkuperäiseen hankesuunnitelmaan verraten vähemmän koko katuosuudella. Raitiotien ja pohjoisen jalankulun ja pyöräliikenteen väylän välinen puurivi jätetään toteuttamatta kauttaaltaan, kun jalankulun ja pyöräliikenteen väylä jätetään rakentamatta, ja Kyytitien eteläpuolelle suunniteltuja puita ei toteuteta lainkaan säilyvän kuusikon täydennysistutuksia lukuun ottamatta. Välillä Kanervantie – Vanha Porvoontie nykyisiä katupuita pyritään säilyttämään aiempaa suunnitelmaa enemmän kadun eteläreunalla.

Raidealuetta ympäröivälle katualueelle suunniteltuja vehreitä ja monimuotoisia istutuksia jätetään hankkeessa toteuttamatta, ja ne korvataan väliaikaisilla, yksinkertaisemmilla ratkaisuilla. Lisäksi ajoradan välittömään läheisyyteen suunniteltuja monilajisia hulevesipainanteita ja Kaskelan uutta hulevesiaihetta ja puistoaluetta ei toteuteta tässä vaiheessa. Kaikki katuosuuden köynnöspylväät jätetään toteuttamatta. Kuusikon ja Kaskelan pysäkkien ympäristöt jäävät alkuperäistä hankesuunnitelmaa vaatimattomammiksi.

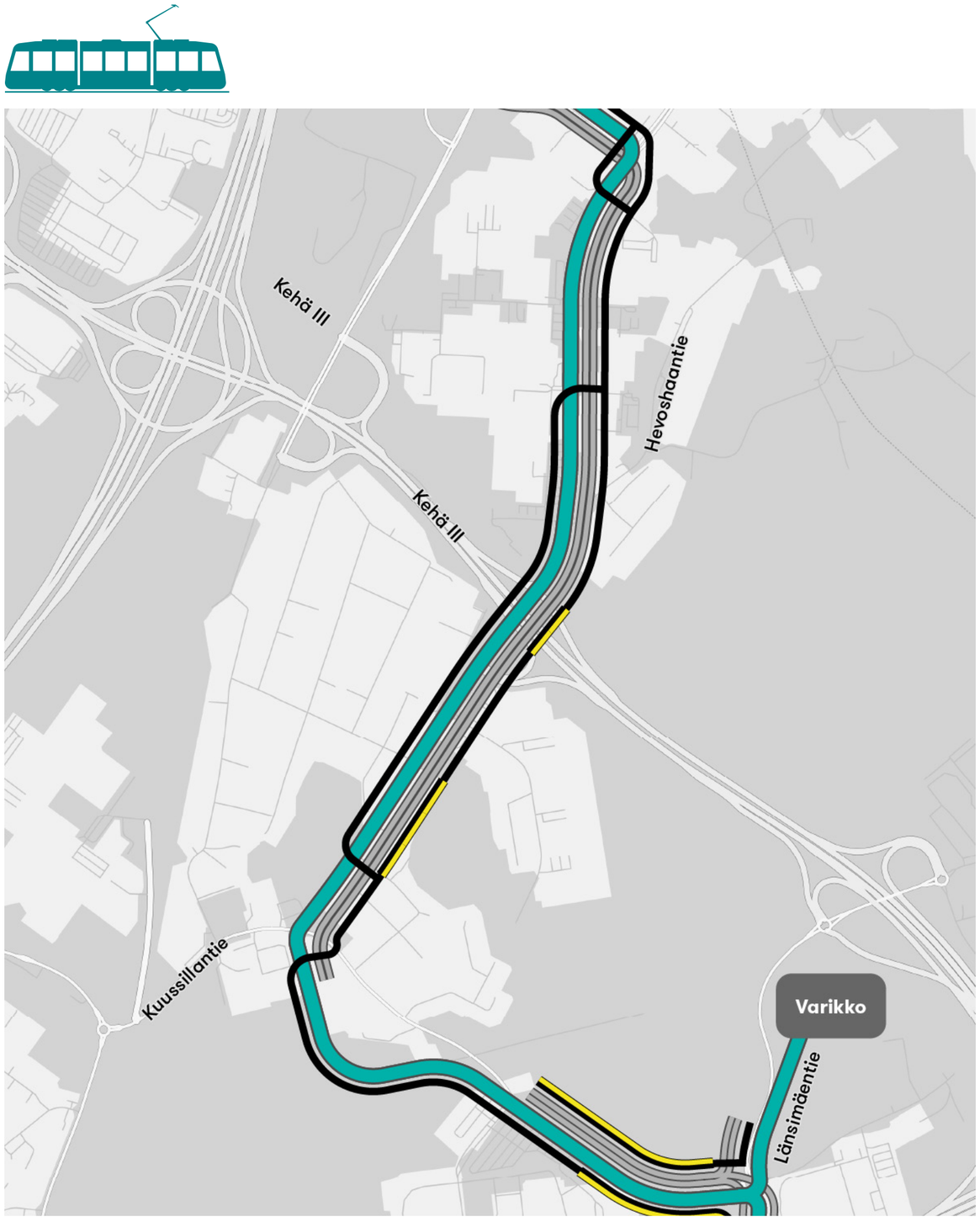
Hakunilantie

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Hakunilantiellä ratikka kulkee kadun länsilaidassa koko kadun pituudella Kyytitieltä Kuussillantielle. Raitiotie on pääosin viherrataa koko katuosuudella, ja raitiotien pinta on kivetty, betonoitu tai asfaltoitu liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla. Hakunilan pysäkki on Kyytitien eteläpuolella. Hepokujan pysäkki on Hepokujan pohjoispuolella. Vaaralan pysäkki on Lähdepuistontien pohjoispuolella.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Raitiotie on siirretty kadun keskeltä kadun länsireunaan. Ratikka kulkee kadun länsilaidassa koko kadun pituudelta Kyytitieltä Kuussillantielle. Pysäkit säilyvät pääpiirteittäin samoissa sijainneissa, mutta kadun länsireunassa.

Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet (ei mittakaavassa)

- raitiotielinja
- autoliikenteen ajokaistat
- eroteltu jalankulun ja pyöräliikenteen väylä
- yhdistetty jalankulun ja pyöräliikenteen väylä

Kuva 2.23 Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet Hakunilantiellä.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Hakunilantien varrella jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet säilyvät pääosin nykyisinä. Yhteys kadun länsilaidalla aivan Hakunilantien eteläpäässä mahdollisesti poistuu. Hakunilantien itälaidan Kehä III:n ylittävän sillan osuus levennetään erotelluksi jalankulun ja pyöräliikenteen väyläksi.

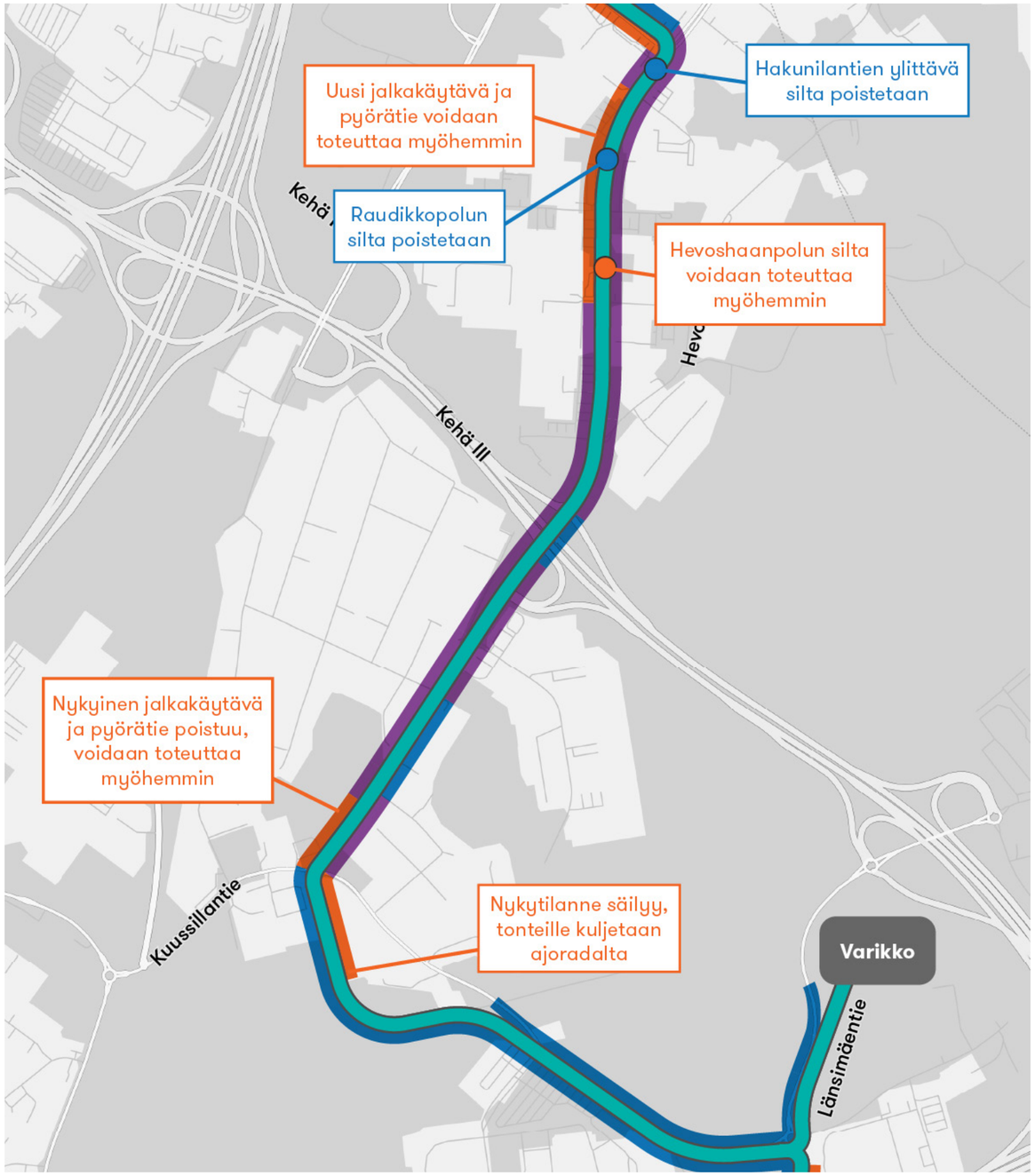
Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Kadun itälaidalla reitit säilyvät nykyisinä lukuun ottamatta Kehä III:n ylittävää siltaa, jossa toteutetaan eroteltu jalankulun ja pyöräliikenteen väylä. Muita osuuksia ei levennetä, vaan ne säilyvät nykyisinä yhdistettyinä väylinä.

Hakunilantien länsilaidalla jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet säilyvät nykytilan mukaisina, eli Hakunilan ostoskeskuksen jälkeen yhteyttä ei kadun länsilaidalla ole ennen Heporinteen liittymää. Kirkkokujan ja Kuussillantien välistä poistuu nykyinen jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys kadun itälaidalta. Molemmat yhteydet voidaan toteuttaa tarvittaessa myöhemmin.

Hakunilantien yli kulkeva silta ostoskeskuksen kohdalta poistetaan hankesuunnitelman mukaisesti, jonka lisäksi Hevoshaanpolun silta puretaan ja uutta ei tässä hankelaajuudessa rakenneta. Yhteys korvataan suojatiellä Hakunilantien yli, mikä pidentää jalankulkijoiden yhteyttä. Vaaralan Talkootien ja Kirkkokujan välillä nykyinen Vaaralankuja poistuu autoliikenteeltä, ja jää jalankulun ja pyöräliikenteen käyttöön.

Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan (ei mittakaavassa)

- raitiotielinja
- toteutetaan vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisesti
- vuoden 2023 hankesuunnitelman yhteys, jota ei hankkeessa toteuteta
- säilyy nykyisellään vuoden 2023 hankesuunnitelmasta poiketen

Kuva 2.24 Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset 2023 hankesuunnitelmaan Hakunilantiellä ja Fazerintiellä.

Auto- ja bussiliikenne

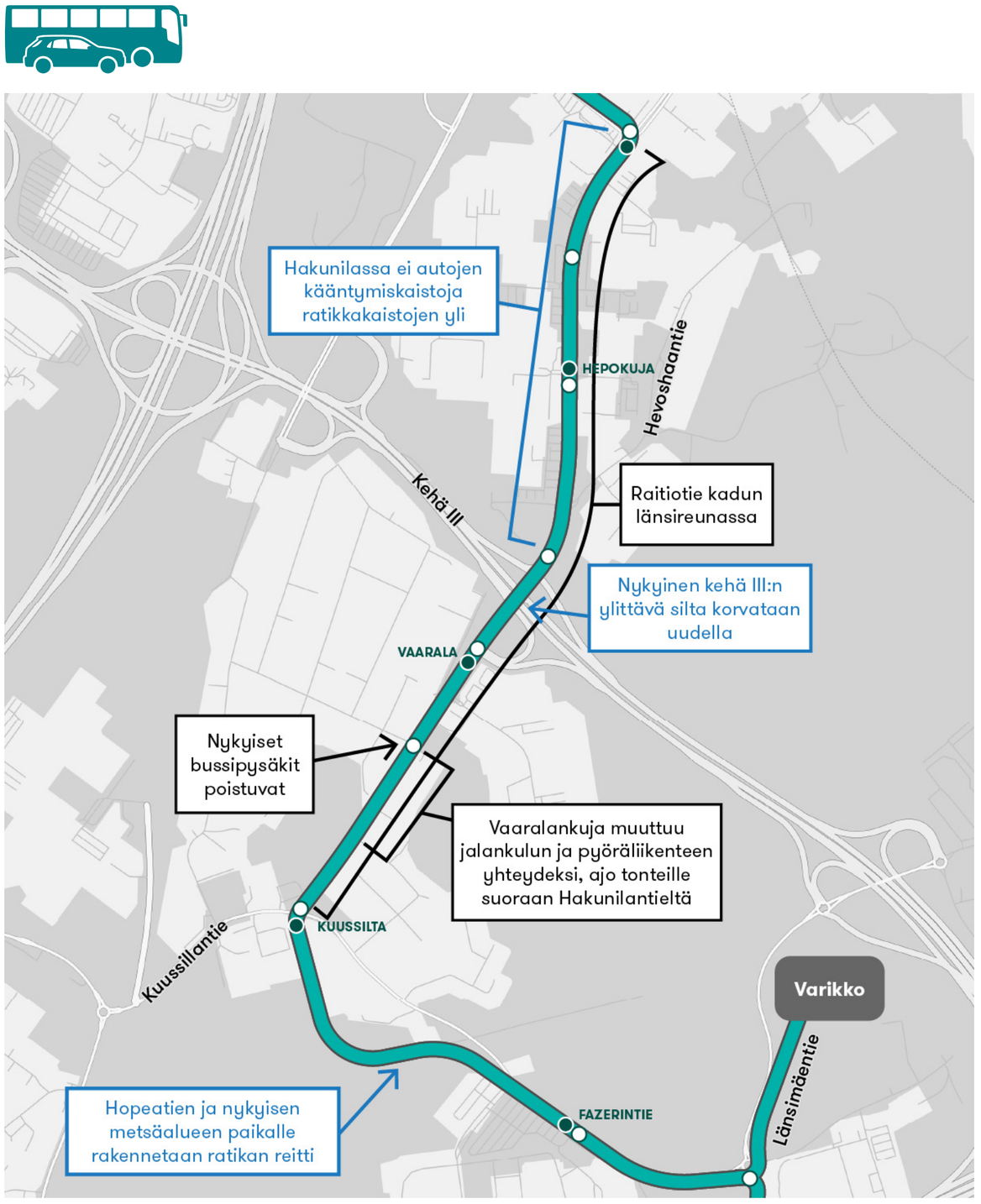
Suunnitelmaratkaisu: Hakunilantiellä autokaistat sijoittuvat kadun itälaitaan, ja osa bussipysäkeistä on ajorata-pysäkkejä eli bussit pysähtyvät ajokaistoille. Hankesuunnitelman mukaisesti Hakunilantielle ei mahdu toteuttamaan kääntymiskaistoja raitiotien yli, joka johtaa ajoneuvoliikenteen viiveisiin liikennevaloissa. Tavoitteena onkin ollut vähentää läpikulkevaa autoliikennettä Hakunilantieltä, ja ohjata sitä kulkemaan Lahdentien kautta. Tämä tavoite säilyy, vaikka Lahdentien suunnitelmien muutosten myötä sen saavuttaminen on vaikeampaa.

Ajokaistat perusparannetaan koko Hakunilantien matkalta. Bussipysäkit säilyvät hankesuunnitelman mukaisissa sijainneissa, pois lukien Vaaralan Talkootien kohdalla Hakunilantiellä olevat bussipysäkit, jotka poistuvat. Hakunilantien eteläpäähän toteutetaan kiertoliittymä, jonka läpi ratikka jatkaa Tilustielle.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Autokaistat on siirretty raitiotien molemmilta puolilta kadun itäreunaan. Osa bussipysäkeistä siirtyy tämän myötä hieman vuoden 2023 hankesuunnitelmaan verrattuna. Muutos lisää auto- ja bussiliikenteen sujuvuutta poikkeustilanteissa, kun vastasuunnan kaistaa voidaan käyttää ajoneuvojen ohittamiseen. Vaaralan Talkootien kohdan bussipysäkkiä ei toteuteta lyhyen pysäkkivälin johdosta.

Joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan (ei mittakaavassa)

- raitiotielinja
- ratikkapysäkki
- bussipysäkki
- toteutetaan vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisesti
- muuttuu vuoden 2023 hankesuunnitelmasta

Kuva 2.25 Joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Hakunilantiellä ja Fazerintiellä.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Rakennustöiden yhteydessä nykyisiä katupuita joudutaan poistamaan ja missä kadun reuna-alueet säilyvät toiminnallisesti nykyisellään, siellä olevia puita pyritään säästämään. Samalla näiden kaistojen olemassa oleva muu kasvillisuus jää tai ennallistetaan nykyiselleen. Välillä Kyytitie-Kehä III osatoteutuksessa rakennettavien liikennealueiden väliset viherkaistat toteutetaan monilajisina pensas- ja puuistutuksina. Toteutuvien luiskien verhous ja kasvillisuus rakennetaan pääosin suunnitelmien mukaan. Välillä Kehä III – Kuussillantie Hakunilantien itäpuoli sekä osatoteutuksessa rakennettavien liikennealueiden väliset viherkaistat toteutetaan monilajisina pensas- ja puuistutuksina. Sähkönsyöttöasemien ympärille sekä Kehä III liittymän pohjoispuolelle toteutetaan monilajiset istutukset. Korkeuniitynojaan laskeva luiska tehdään katuympäristösuunnitelman mukaan hulevesien hallinnan lähtökohdat ja periaatteet huomioiden.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Raitiotien linjauksen muututtua katuympäristösuunnitelma muuttuu merkittävästi. Todennäköisesti köynnösrakenteet ja puuistutukset vähenevät aiempaan suunnitelmaan verrattuna tai niitä ei toteuta täysimääräisesti. Kyytitien ja Hakunilantien risteyksen perennaistutuksia ei toteuteta. Siellä missä reuna-alueet säilytetään nykyisellään, ei tehdä uusia pensas- tai puuistutuksia. Hakunilantien pysäkin pintamateriaalit muuttuvat suunnitellusta luonnonkivestä edullisempaan ratkaisuun. Hakunilantien eteläosa toteutetaan mahdollisesti osittain avoviherraiteena.

Tilustie ja Rivieranraitio

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Tilustiellä ratikka kulkee ajoradan länsipuolella. Tilustien eteläosassa raitiotien pinta on viherrataa. Tilustien eteläpäästä ratikka jatkaa hankesuunnitelman mukaisesti Rivieranraitio-kadulla Fazerintielle. Rivieranraitiolla raitiotien pinta on viherrataa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Kuussillan pysäkki on edelleen Kuussillantien eteläpuolella, mutta keskilaituri on muutettu reunalaitureiksi. Pysäkin suunnittelussa on edelleen varauduttu siihen, että pysäkki toimisi Helsingistä Jakomäen suunnasta liikennöitävän raitiolinjan päätepysäkkinä, mutta päätepysäkkiä ei tässä hankkeessa toteuteta.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Tilustien länsipuolelle toteutetaan yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä Fazerintielle saakka kivituhkapäällysteisenä. Itäpuolelle Tilustietä ei toteuteta uutta yhteyttä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Tilustien itälaidan jalkakäytävää ei toteuteta hankkeessa, vaan yhteydet kadun varren taloihin ovat nykytilan mukaisesti ajoradalta. Hankesuunnitelman mukaista yhteyttä Vaaralan lampien suuntaan ei toteuteta tässä hankkeessa, vaan yhteys jää kaupungin myöhemmin toteutettavaksi.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Tilustien ajoneuvoliikenteen yhteydet säilyvät nykytilan mukaisina, jonka lisäksi toteutetaan pysäköintipaikat kadun päähän.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Rakennustöiden yhteydessä Tilustien ympäristön puita joudutaan poistamaan ja niiden määrä vähenee, ja Rivieranraition tieltä kaadetaan metsää. Tilustien välikaistat toteutetaan monilajisina avoimina niittypintoina ja Rivieranraitiolla niittynä, ruderaattina tai metsityksenä. Rivieranraitiolla uusia katu-/puistopuuistutuksia toteutetaan ekologisen yhteyden kohdalle.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Tilustien raidepoikkileikkauksen kaventamisen myötä erotuskaistoista tulee leveämpiä, ja ne voidaan toteuttaa viherpintaisina. Rivieranraitio toteutetaan myös alkuperäistä hankesuunnitelmaa kapeampana, jolloin nykyistä metsänreunaa pyritään säästämään aiempaa enemmän. Raitiotien varrelle toteutetaan kuitenkin vähemmän uusia puuistutuksia.

Fazerintie

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Fazerintiellä ratikka kulkee kadun eteläreunassa. Raitiotien pinta on kivetty tai asfaltoitu liittymäalueilla ja ylityspaikoilla. Fazerintieltä ratikka haarautuu varikolle johtaviin raiteisiin Länsimäentietä pohjoiseen, ja linjaraiteisiin Mellunmäkeen Länsimäentietä etelään. Fazerilan pysäkki on Fazerilan liittymän itäpuolella.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Kadun molemmilla puolille toteutetaan hankesuunnitelman mukaisesti kävelyn ja pyöräliikenteen väylät, jotka ovat yhdistettyjä Fazerintien eteläpuolella Fazerilan pysäkistä länteen. Muilta osin ne ovat eroteltuja.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Fazerintien ja Länsimäentien kiertoliittymä korvataan valo-ohjatulla liittymällä. Ratikan pysäkkilaituri lännen suuntaan on myös itään suuntaavien bussien pysäkkilaituri. Länsimäentien liittymän länsihaaralle toteutetaan kadun pohjoisreunaan nykytilaan verrattuna uusi bussipysäkki.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ei muutoksia.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Raitiotie on pääosin viherrataa koko katuosuudella. Rakennustöiden yhteydessä Fazerintien molemmilta puolilta joudutaan poistamaan metsänreunan puita. Uusia katupuita istutetaan ajoradan keskikaistalle sekä ajoradan ja raitiotien väliin. Osa välikaistoista toteutetaan monilajisilla pensasistutuksilla, ja osa monilajisina niittypintoina. Fazerin vierailukeskuksen pohjoispuolinen tukimuuri säästetään. Reuna-alueet toteutetaan niittynä, ruderaattina tai metsityksenä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Fazerintien poikkileikkaus on alkuperäistä kapeampi, jolloin reunapuustoa pyritään säilyttämään enemmän. Kadulle istutetaan merkittävästi vähemmän uusia katupuita kuin alkuperäisessä hankesuunnitelmassa, ja samassa yhteydessä kaikkia monilajia pensasistutuksia ja hulevesipainanteita ei toteuteta. Osa pensasistutuksista korvataan yksinkertaisemmilla ratkaisuilla kuten niityllä, eikä köynnösistutuksia tukimuuriin toteuteta.

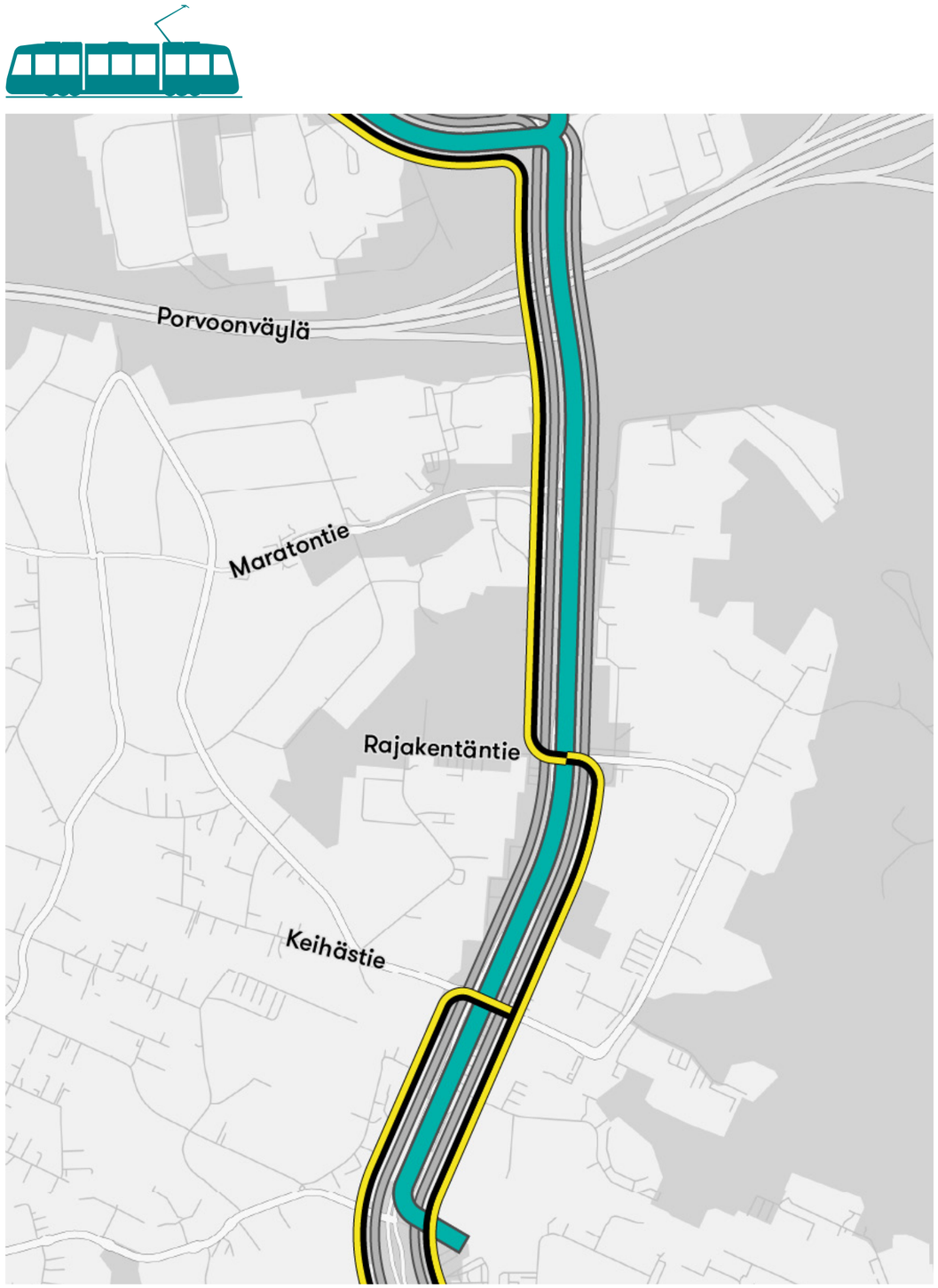
Länsimäentie

Liikenne

Raitiotie

Suunnitelmaratkaisu: Länsimäentiellä ratikka on kadun keskellä. Raitiotie on pääosin viherrataa koko katuosuudella. Raitiotien pinta on kivetty tai asfaltoitu liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla. Länsimäen pysäkki on edelleen Kuulakujan eteläpuolella, ja Mellunmäen päätepysäkki sijoittuu Mellunmäen metroaseman länsipuolelle. Helsinki valmistelee parhaillaan kaupunkikehitystä Mellunmäen metroaseman ympäristössä, mikä saattaa vaikuttaa Vantaan raitiotiehen myöhemmin.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Rajakylän pysäkki on siirretty Maratontien liittymän pohjoispuolelta sen eteläpuolelle, jossa asukkaat saavuttavat sen paremmin. Toisaalta kävelyetäisyys Länsimäen kaavarungon suunnitellulle uudelle asuinalueelle Porvoonväylän eteläpuolella pitenee. Pysäkki siirtyy noin 70 metriä etelään, jolloin kävelymatka mahdollisille Porvoonväylän vaihtopysäkeille on noin 370 metriä.

Kuva 2.26 Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet Länsimäentiellä.

Jalankulku ja pyöräliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Länsimäentien itälaidalle Fazerintien pohjoispuolelle toteutetaan nykyisen kaltainen jalankulun ja pyöräliikenteen yhdistetty väylä kohti pohjoista. Fazerintietä etelään nykyiset jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet parannetaan erotelluiksi väyliksi. Yhteys toteutuu kadun länsilaidalla Fazerintiestä Rajakentäntielle, ja itälaidalla Rajankentäntieltä Mellunmäkeen saakka. Keihästiestä etelään toteutetaan uusi eroteltu jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys Mellunmäkeen.

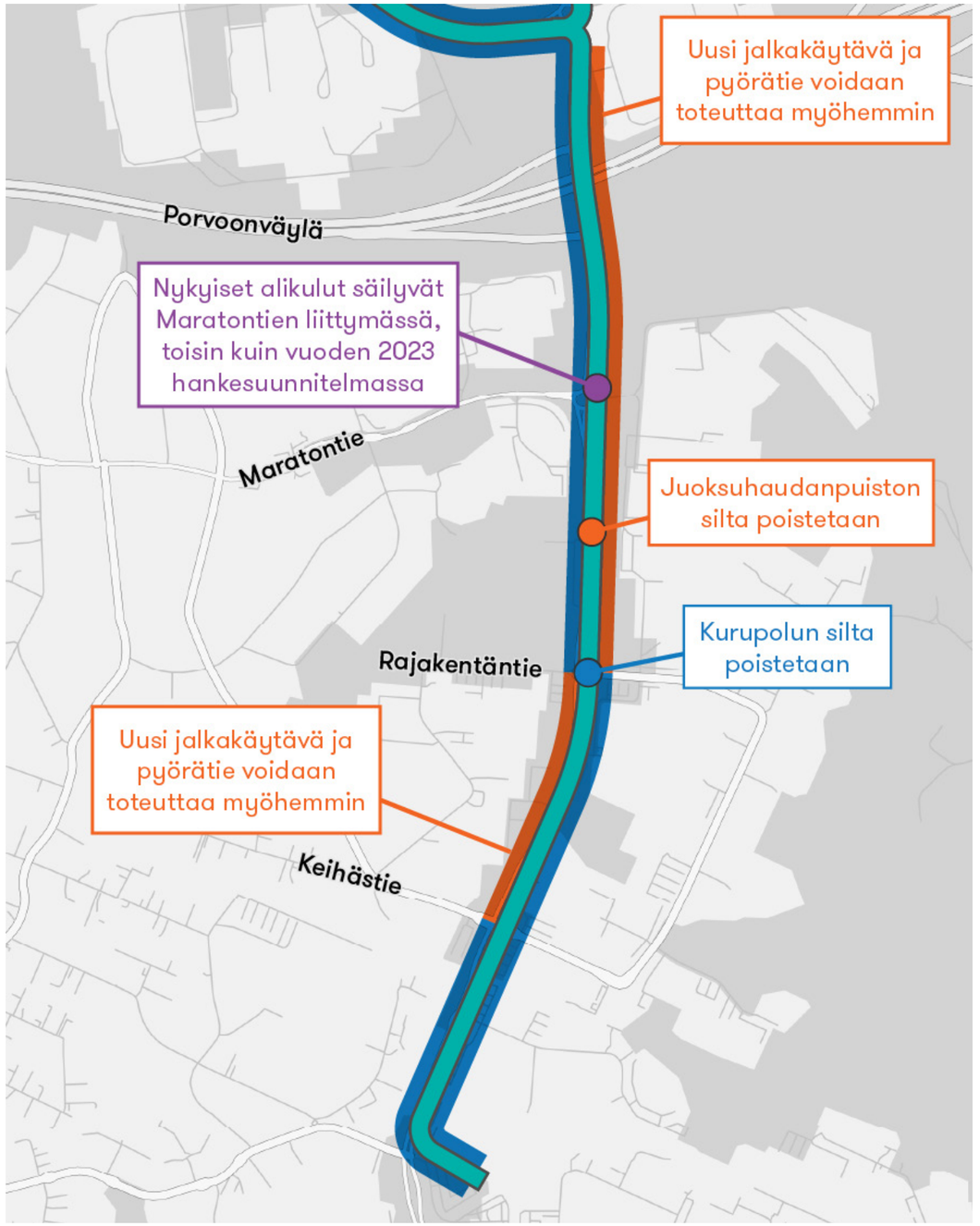
Rajakentäntien pohjoispuolella oleva kävelyn ja pyöräliikenteen silta poistetaan. Maratontien kiertoliittymän alikulkusillat pyritään säilyttämään tai uusimaan nykyiselle paikalleen.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Länsimäentien itälaidalle ei toteuteta hankesuunnitelman mukaista jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyttä Fazerintieltä etelään, eikä länsilaidalle Rajakentäntiestä Keihästielle. Yhteyksille jätetään tilavaraus, jotta ne voidaan toteuttaa tarpeen mukaan myöhemmin.

Juoksuhaudantien puiston ylikulkusiltaa ei uusita, vaan se korvataan suojatieyhteydellä. Maratontien kiertoliittymään ei toteuteta jalankulun ja pyöräliikenteen suojatieylityksiä, vaan yhteydet säilyvät alikulkuina.

Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan (ei mittakaavassa)

- raitiotielinja
- toteutetaan vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisesti
- vuoden 2023 hankesuunnitelman yhteys, jota ei hankkeessa toteuteta
- säilyy nykyisellään vuoden 2023 hankesuunnitelmasta poiketen

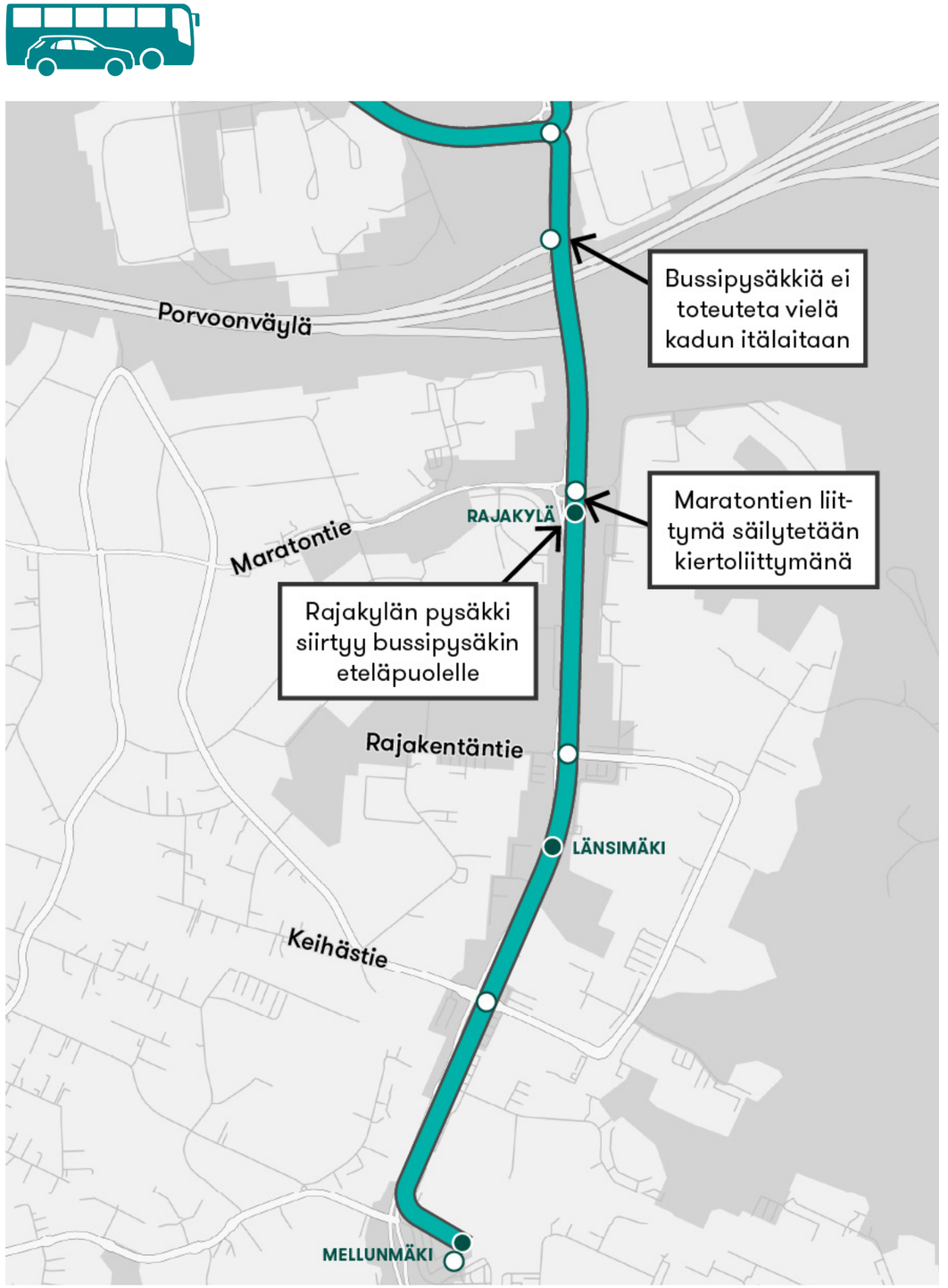

Kuva 2.27 Raitiotielinjan suuntaiset yhteydet Länsimäentiellä.

Auto- ja bussiliikenne

Suunnitelmaratkaisu: Ajokaistat sijoittuvat raitiotien molemmille puolille. Maratontien liittymän nykyisen kiertoliittymän rakenteita säästetään, eikä sen tilalle toteuteta valo-ohjattua nelihaaraliittymää. Kiertoliittymään toteutetaan valo-ohjaus, joka on käytössä silloin, kun raitiotie ylittää liittymän. Bussipysäkeistä etelän suunnan pysäkki sijoittuu Porvoonväylän pohjoispuolelle, ja pysäkkiparit Maratontien, Rajakentäntien ja Keihästien liittymiin.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Bussipysäkkiä Porvoonväylän pohjoispuolelle pohjoisen suuntaan ei hankkeessa toteuteta, sillä pysäkki oli yhteys Porvoonväylän vaihtopysäkeille, joille valtio ei ole löytänyt rahoitusta. Maratontien pohjoinen pysäkki siirtyy hankesuunnitelman ratkaisuun nähden hieman pohjoisemmaksi.

Kuva 2.28 Joukkoliikenteen ja autoliikenteen yhteydet ja muutokset vuoden 2023 hankesuunnitelmaan Länsimäentiellä.

Katuympäristö

Suunnitelmaratkaisu: Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan uusimaan. Välillä Fazerintie – Rajakentäntie suurin osa raitiotien länsipuolelle suunnitelluista katupuista toteutetaan edelleen ja välillä Kuulapolku – Mellunmäen metroasema toteutetaan edelleen lähes kaikki suunnittelut katupuut. Välikaistat sekä kadun reuna-alueet toteutetaan edelleen pääasiassa avoimina monilajisina niittypintoina.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Uusien istutettavien puiden määrä vähenee kauttaaltaan Länsimäentiellä. Erityisesti välillä Fazerintie – Rajakentäntie raitiotien itäpuolelle ei toteuteta uusia katupuita, ja välillä Rajakentäntie – Kuulapolku ei istuteta yhtään uusia katupuita tai muita monilajisia istuksia. Sen sijaan, kun hankelaajuudesta jää pois jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksien rakentamista, voidaan reunapuustoa pyrkiä säilyttämään enemmän työmaajärjestelyjen tilantarpeesta riippuen. Välikaistoille suunniteltuja hulevesipainanteita tai pysäkkien yhteyteen suunniteltuja köynnöspergoloita ei toteuteta.

Kuva 2.29 Havainnekuva Länsimäentieltä, kuvakulma Rajakentäntien kohdalta kohti etelää. Välillä Rajakentäntie - Kuulapolku kadun kummallekaan laidalle ei toteuteta kuvan mukaisia ajoradan ja jalankulku sekä pyöräliikenteen väylän välisiä puuistutuksia.

Kuva 2.30 Havainnekuva Länsimäentieltä, kuvakulma Maratontien liittymän pohjoispuolelta etelään.

2.3 Muut muutokset

Pysäkkien liikkumispalvelut

Liikkumispalvelut sisältävät liittyvän liikenteen palvelut, joilla ratikka voidaan ottaa sujuvasti mukaan erilaisiin matkaketjuihin.

Suunnitelmaratkaisu: Suunnittelun tavoitteena on ollut, että jokaisella ratikkapysäkillä on pyöräpysäköintiä, kaupunkipyöräasema ja tilaa sähköpotkulaudoille. Lisäksi laadukas opastus ja matkustajainformaatio sekä sujuvat kävely- ja pyöräliikenneyhteydet lähiympäristöön ja vaihtopysäkeille ovat tärkeitä. Raitiotiepysäkkien yhteyteen ei toteuteta hankkeen yhteydessä pyörähuoltopalveluita, saatto- tai yhteiskäyttöautopysäköintiä, taksiasemia tai liityntäpysäköintipaikkoja autoille.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Pyöräpysäköintiä, kaupunkipyöräasemia ja sähköpotkulautaparkkeja sijoitettiin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa raitiotiepysäkkien yhteyteen monin paikoin niin paljon kuin niitä alueelle mahtui. Nyt hankkeessa tavoitellaan toteutettavaksi 20 pyöräpysäköintipaikkaa ja 20 kaupunkipyöräpaikkaa per raitiotien pysäkkipari, ja 40 kumpaakin keskusta-alueiden pysäkeille, joita ovat Aviapolis etelä, Flamingo, Silkkitehdas, Hakunila ja Länsimäki. Tikkurilan asemalla pyöräpysäköintiä on jo runsaasti nykyisen aseman yhteydessä. Sähköpotkulaudoille hankkeessa pyritään toteuttamaan pysäköintiä vähintään 12 potkulaudalle per raitiotien pysäkkipari. Pysäköinnin toteutuvat määrät tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Taide

Suunnitelmaratkaisu: Vantaan ratikan varrelle on suunniteltu toteutettavan erilaista julkista taidetta. Vantaan ratikan taiteen yleissuunnitelman (FCG 2023) periaatteiden mukaisesti on edelleen tarkoitus toteuttaa Vantaan ratikan varrelle ratikan reittiin ja käyttöön kytkeytyvä teoskokonaisuus, jossa vaihtelevat erilaiset taidelajit. Teosmäärä asetetaan vastaamaan ratikan julkiselle taiteelle alun perin varattua 3 miljoonan euron budjettia.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Taidekokonaisuus rahoitetaan kaupungin raitiotiehankkeesta erillisellä rahoituksella, eikä se kuulu raitiotiehankkeeseen. Julkisen taiteen ratkaisut yhteensovitetaan ratikan suunnitelmien kanssa. Ratikan suppeampi toteutuslaajuus saattaa vähentää merkittävästi ratikan yhteydessä toteutettavan julkisen taiteen teospaikkojen vaihtoehtoja ja teosten kokoon liittyvää näyttävyyttä katutilassa.

Voimalinjat

Vantaan ratikan reitin varrelle sijoittuu voimalinjoja useissa kohdissa. Kun raitiotie ja ilmajohtona toteutettu voimalinja risteävät, on raitiotien suunnittelussa otettu huomioon etäisyysvaatimukset raitiotien ajolankojen ja voimalinjojen välillä. Risteyskohtien lisäksi Vantaan ratikan reitillä on kaksi kohtaa, joissa voimalinja kulkee raitiotien vierellä. Näissä tilanteissa voimalinjoista voi mahdollisesti sekä induktiivisesti että kapasitiivisesti kytkeytyä raitiotien kiskoon ja ajojohtimeen hyvinkin suuria jänniteitä.

Suunnitelmaratkaisu

Raitiotien ja voimalinjojen risteämiskohdat on suunnittelussa ratkaistu toteuttamalla riittävät etäisyydet voimalinjojen ja raitiotien välille. Voimalinjojen kulkiessa raitiotien vierellä voi syntyä enemmän haasteita, joita aiemmissa vaiheissa on ratkottu raitiovaunujen akkukäyttöisyydellä. Näitä kohtia on Pakkalassa sekä Länsimäentien varrella.

Pakkalassa Tasetien ja Väinö Tannerin tien eteläpuolelle sijoittuu sekä 400 kV voimajohto, että kaksi 110 kV voimajohtoa. Kadun keskellä oleva 110 kV voimajohto on suunniteltu maakaapeloitavaksi toiseen sijaintiin. Toinen 110 kV linja sijoittuu 400 kV voimajohtoa kauemmas ja on jännitteiltään pienempi, jolloin 400 kV voimajohdon aiheuttamat induktiivisesti ja kapasitiivisesti kytkeytyvät jännitteet ovat tässä kohdassa merkityksellisimmät.

Allianssi on selvittänyt akkuratikasta luopumisen edellytyksiä. Kiskoon indusoituva jännite alittaa selvitysten mukaan sähköstandardeissa asetetut raja-arvot, eli vaaraa henkilöille tai omaisuudelle ei ole. Kiskon ja virtajohtimen välisen etäisyyden tulee olla vähintään 10 metriä. Pakkalassa ratkaisuksi on linjattu raitiotietä hieman pohjoisemmaksi Tasetiellä. Väinö Tannerin tiellä raitiotie on vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisessa sijainnissa. Raitiotiepylväiden läheisyyteen asennetaan reduktiojohtimia pienentämään 400kV:n johdosta aiheutuvia vaikutuksia. Reduktiojohtimilla vähennetään ajojohtimeen siirtyvää jännitettä.

Myös Länsimäentien varren 110 kV voimajohtojen induktiivisesti ja kapasitiivisesti kytkeytyvät jännitteet ovat hallittavissa teknisillä ratkaisuilla. Raitiotie on sijoitettu kauemmas voimajohdoista keskelle katua ja ajolankojen molemmin puolin sijoitetaan reduktiojohtimia.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Vaunujen akkukäyttöisyydestä pyritään luopumaan siten, että raitiotietä siirretään Tasetiellä hieman pohjoisemmaksi ja raitiotiepylväiden läheisyyteen toteutetaan reduktiojohtimia. Länsimäentiellä ratkaisu säilyy vuoden 2023 hankesuunnitelman mukaisena.

Varikko

Suunnitelmaratkaisu: Vantaan ratikan varikko sijaitsee Vaaralassa. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy on teettänyt varikosta erillisen hankesuunnitelman vuonna 2023 (Vaaralan raitiovaunuvarikko, Arkkitehtityöhuone APRT, WSP Finland Oy, Ramboll Finland oy, Ratatek oy, Boost Brothers Oy). Varikko on osa pääkaupunkiseudun raitioteiden varikkokokonaisuutta. Kyseessä on raitiovaunuvarikkorakennus, johon keskitetään vantaan raitiovaunujen säilytys- ja huoltotoiminta. Vaunujen ajo varikolle tapahtuu linjaraiteilta Länsimäentieltä tontin lounaiskulmasta. Autojen ajoyhteys järjestetään Länsimäentieltä, tontin länsireunalta.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Varikon suunnittelun edetessä ratkaisuja kehitetään. Käynnissä on ehdotussuunnittelu, jonka tuloksena varikon suunnitelmia ja kustannusarviota tarkennetaan.

Liikennöinti

Suunnitelmaratkaisu: Vantaan ratikka liikennöi enimmäkseen omilla kaistoilla tai omilla väylillä ohittaen muun liikenteen aiheuttamat häiriöt. Tämän ansiosta ratikan liikennöinti on hyvin sujuvaa ja luotettavaa ja se kulkee täsmällisesti aikataulujen mukaan. Vantaan ratikan nopeus on hankesuunnitelmassa 2023 arvioitu OpenTrack-simuloinneilla, joissa on otettu huomioon linjan pituus, kaarteet, pystygeometria, pysäkkien sijainnit, pysäkkipysähdysten kesto ja nopeusrajoitukset. Lisäksi ratikan liittymäviiveitä on arvioitu Vissim-simuloinneilla.

Simulointeja ei ole päivitetty vielä allianssien toimesta, sillä suunnitelmia on kehitetty jatkuvasti. Suunnitelmamuutokset ratikan reitin varrella ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että niillä on pääosin vähäinen vaikutus ratikan matka-aikaan koko linjan pituudella. Hankesuunnitelmassa 2023 tunnistetut mahdollisuudet lyhentää matka-aikaa hyödynnetään allianssissa. Matka-ajaksi päätepysäkkien välillä arvioidaan 50 minuuttia, ja keskinopeudeksi 22 km/h.

Suunnitteluratkaisut mahdollistavat 5 minuutin välein tapahtuvan liikennöinnin. Ratikkaa on suunniteltu liikennöitävän 7,5 minuutin vuorovälillä ruuhka-aikoina. Päivällä ja iltaisin linjaa liikennöidään 10 minuutin vuorovälillä. Linjan liikennöinti arkisin on suunniteltu alkavan varhain aamulla puoli viideltä ja päättyvän myöhään yöllä puoli kahdelta. Viikonloppuisin linjan liikennöinti on suunniteltu alkavan puoli kuudelta. Viikonloppuiltaisin linja voi liikennöidä pidempään. Linjan lopulliset liikennöintiajat, vuorovälit ja aikataulut päättää HSL. Ratikan kokonaisvaunumäärä varavaunuineen on 17 vaunua.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Ratikan matka-aika päätepysäkkien välillä lyhentyy 50 minuuttiin 54 minuutista linjan lyhentyessä. Hankkeen keskinopeus on edelleen 22 km/h.

Ratikkalinjan lyhentyminen pienentää linjan kalustotarvetta. Mellunmäen ja Aviapolis pohjoisen välisen linjan liikennöinti tarvitsee yhden raitiovaunun vähemmän (liikenteellinen tarve 15 vaunua + 2 varavaunua) kuin Mellunmäen ja Lentoaseman välinen linja (liikenteellinen tarve 16 vaunua + 2 varavaunua). Käynnissä olevaa kalustohankintaa, josta vastaa Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy, ei kuitenkaan ehditty pienentää vastaavasti. Ensimmäiset linjaukset linjan lyhentämisestä tehtiin kalustohankinnan tarjouspyynnön julkaisun jälkeen. Kalustohankinnan ”ylimääräinen” vaunu, jota ei tarvitakaan Vantaalle, osoitetaan Helsingin kasvavalle raitiotieverkolle ja jätetään huomioimatta tämän hankesuunnitelman kustannuslaskelmissa.

Muutosten myötä arvio ratikan vuosittaisista liikennöintisuoritteista on pienentynyt 1 500 000 linjakilometristä 1 400 000 linjakilometriin, 79 000 linjatunnista 75 000 linjatuntiin ja 5 000 vaunupäivästä 4 700 vaunupäivään. Tämän vaikutusta liikennöintikustannuksiin on käsitelty luvussa 4.3.

Bussilinjasto

Suunnitelmaratkaisu: Vantaan ratikan toteutuessa bussilinjasto muuttuu vain maltillisesti. Muutoksia on suunniteltu yhdessä joukkoliikenteestä vastaavan HSL:n kanssa. Arvioidut muutokset bussilinjastoon ovat pieniä lukuun ottamatta linjan 570 poistumista. Muutokset varmistuvat vasta HSL:n linjastosuunnittelun myötä muutama vuosi ennen ratikan liikennöinnin aloittamista.

Ratikka korvaa runkobussilinjan 570. Niillä alueilla, joilla ratikka ei kulje linjan 570 reittiä, joukkoliikenteen palvelutaso varmistetaan muilla bussilinjoilla. Näitä muita bussilinjoja voivat olla nykyiset bussilinjat, nykyiset bussilinjat muutettuina tai kokonaan uudet bussilinjat.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna: Raitiolinja päättyy Aviapolis pohjoinen -pysäkille. Bussiyhteydet varmistavat joukkoliikenneyhteydet Lentoasemalta Aviapolikseen ja Pakkalaan sekä siten myös ratikan varteen. Matkoihin sisältyy aina vaihto ratikasta bussiin, toisin kuin aikaisemmassa hankesuunnitelmassa. Tämä ei edellytä korvaavaa bussiyhteyttä, sillä lentoaseman ja Aviapoliksen välillä on vilkkaasti muuta bussiliikennettä. Lentoasemalta liikennöi Aviapoliksen ja Pakkalan suuntiin runkobussilinja 600 ja muutamia muita bussilinjoja. Runkobussilinja 600 liikennöi läpi vuorokauden vähintään puolen tunnin välein ja ruuhka-aikoina tiheimmillään 10 minuutin välein.

Ratikan uusi päätepysäkki sijoittuu katuosuudelle, jota on suunniteltu joukkoliikennekaduksi, jossa ratikalla ja busseilla on yhteiset kaistat. Katuosuuden käyttö ratikan päätepysäkkinä estää bussien kulun Aviabulevardin läpi. Aviapoliksen keskustan ja Lentoaseman väliset bussiyhteydet siirretään kiertoreitille Aviakujan ja Turbiinitien kautta, mikä pidentää niiden matka-aikaa noin puolella minuutilla. Nykyinen Mekaanikontien bussipysäkkipari korvataan Turbiinitielle toteutettavalla pysäkkiparilla. Bussiliikenne palaa Aviabulevardille, jos ratikkaa jatketaan lentoaseman suuntaan.

3.VAIKUTUSTEN MUUTOSTEN KUVAUS

Tässä luvussa kuvataan raitiotiehankkeen vaikutuksia, sekä muutosta verrattuna vuoden 2023 hankesuunnitelmaan. Vaikutuksia on kuvattu nykytilaan verrattuna otsikon ”Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna” alla, ja muutosta otsikon ”Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna” alla.

3.1 Kaupunkikehitys

Kaupunkirakenne, maankäyttö

Vantaan ratikka luo ensisijaisesti varmuutta sille, että koko ratikkakäytävä kehittyy yleiskaavan ja ratikan kaavarungon tavoitteiden mukaisesti. Ratikan vaikutukset voidaan kiteyttää kolmen kohdan alle.

1. Ratikka lisää asuntojen ja työpaikkojen toteutumista

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikan kaavarungon arvioiden mukaan alueen asukasmäärä yli kaksinkertaistuu nykytilanteesta asettuen noin 124 000 asukkaaseen vuonna 2050. Samoin työpaikkamäärä kasvaa arviossa pitkällä aikavälillä, ja alueella on ennusteiden mukaan noin 83 000 työpaikkaa vuonna 2050. Ratikka vaikuttaa asuinrakentamisen kysyntään koko ratikkakäytävällä, mutta erityisesti heikommin saavutettavilla alueilla kaupunkikeskustojen välillä kuten Kyytitien varrella Hakunilassa, Vaaralassa ja Kaskelassa. Näillä alueilla saavutettavuuden muutos on merkittävintä, mikä johtaa suurempaan kysyntään myös maankäytön tehokkuudessa. Myös Pakkalassa ja Veromiehen alueella asuinrakentamisen määrän on arvioitu kasvavan huomattavasti ratikan myötä. Työpaikkojen osalta ratikka vaikuttaa keskeisesti Aviapoliksen ja Pakkalan työpaikkamäärän kehittymiseen, sekä myös Tikkurilan suuralueen itäpuoleisiin alueisiin.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Arvioitu asukasmäärä tasaantuu noin 122 500 asukkaaseen, ja työpaikkamäärä jää noin 82 500 työpaikkaan, eli muutos on 1500 asukasta vähemmän ja 500 työpaikkaa vähemmän suhteessa vuoden 2023 hankesuunnitelmaan. Hankesuunnitelmaan nähden muutokset kaupunkikehitykseen ovat linjan länsipäässä Lentoaseman seudulla sekä Lahdentien kohdalla. Lännessä raitiotien päätepysäkki on lentoaseman sijaan Aviapolis pohjoinen. Tämän myötä raitiotien aiheuttaman kaupunkikehitysvaikutuksen arvioidaan poistuvan Lentoasemantien itäpuolelta Ilmakehän ympäristöstä. Vaikutuksen on arvioitu olevan noin 28 500 kerrosneliömetriä, eli noin 510 työpaikkaa hankesuunnitelman tilannetta vähemmän. Alueelle ei ole suunniteltu asumista. Ratikkalinjan lyhentäminen päättymään pysäkille Aviapolis pohjoinen vähentää ratikan rakentamiskustannuksia noin 35 miljoonaa euroa.

Lahdentien kohdalla hankkeessa ei enää toteuteta Lahdentien siirtoa ja muutosta eritasoliittymästä tasoliittymäksi. Tämän myötä maa-alueita ei vapaudu kaupunkikehitykseen, jonka takia noin 73 000 kerrosneliömetriä rakentamista on arvioitu poistuvan. Tämä tarkoittaa noin 1 500 asukasta vähemmän. Lisäksi muutos voi vaikuttaa Kyytitien eteläpuolisen muun alueen toteuttamiskelpoisuuteen, kun aluetta ei voida enää kehittää yhtenä suurempana kokonaisuutena. Lisäksi rampilla on estevaikutus alueella. Lahdentien siirron ja tasoliittymäratkaisun poisjääntä vähentää ratikan rakentamiskustannuksia noin 30 miljoonaa euroa.

Uusia mahdollisuuksia kaupunkikehitykselle on avautunut Santaradan ja Hakkilan kuormausalueen poistumisen ja näiden alueiden Vantaan kaupungille luovuttamisen myötä osana MAL-sopimusta. Näiden alueiden kehittämisen tarkempaa suunnittelua ei ole vielä käynnistetty, mutta alueet luovat paljon mahdollisuuksia uusille asunnoille ja työpaikoille.

2. Kaupunkirakenne monipuolistuu ja mahdollistaa jalankulku- ja pyöräilykaupungin syntymisen

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikan kaavarungon vaikutusarvion mukaan kaupunkirakenne kehittyy toiminnoiltaan nykyistä sekoittuneemmaksi ratikan reitin varrella paremman saavutettavuuden ja investoinnin pysyvyyden ansiosta. Samalla asunto- ja työpaikka-alueet muuttuvat aikaisempaa monipuolisemmiksi. Toiminnoiltaan sekoittunut ja tiivis kaupunkirakenne vähentää asiointimatkojen pituutta ja parantaa lähipalveluiden saavutettavuutta. Sekoittuneilla, riittävän tiiviisti asutuilla alueilla liikkumistarve ja etenkin autoliikenne vähenee kävelyn ja pyöräilyn lisääntyessä. Kaupunkirakenteen eheytyessä autokaupunkiympäristö muuttuu monin paikoin lyhyiden etäisyyksien ratikka- ja jalankulkukaupungiksi.

Kaavarungossa esitetyt kestävän liikkumisen kadut, pyöräliikenteen baanat ja pääreitit, viherkadut sekä käveltävät kaupunkitilat parantavat osaltaan toimintojen saavutettavuutta kävellen ja pyöräillen. Lähes koko kaavarungon alue kehittyy entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina. Tilaa vaativia toimintoja siirtyy pysäkkiympäristöistä väljemmin rakennetuille reuna-alueille. Urbaania elinympäristöä ja keskusta-asumisen mahdollisuuksia syntyy lisää kaupunkimaista asumistapaa arvostaville.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Pyöräliikenteen baanoja ja yhteyksien parannuksia sekä katuympäristön laadun kehittämistä toteutetaan vähemmän kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa, jolloin saavutettavat pyöräily- ja jalankulkuyhteydet ovat vähemmän laadukkaat. Tämä ei kuitenkaan vaikuta kaupunkirakenteen monipuolistumisen tuomaan kehitykseen, jossa palvelut ovat pääsääntöisesti paremmin kävely- tai pyörämatkan päässä. Pyöräyhteyksiä voidaan jatkossa parantaa muissa ratikan varren hankkeissa ei rahoituksella.

3. Alueet vahvistuvat ja vahvistavat toisiaan

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Tiivistyvä kaupunkirakenne luo edellytykset joukkoliikenteeseen vahvasti tukeutuvan liikennejärjestelmän kehittämiselle. Ratikka parantaa koko kasvukäytävän saavutettavuutta. Ratikka lyhentää vaikutusalueellaan matka-aikoja bussiin verrattuna, ja parantaa siten keskusten ja pysäkkiympäristöjen saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Ratikan kilpailukykyä lisäävät matkustusmukavuus, täsmällinen ja tiheä liikennöinti sekä pysäkkien sijainti toimintojen ytimessä.

Alueet, jotka erityisesti hyötyvät saavutettavuuden paranemisesta:

- Keskusta-alueet ja lähikeskustojen alueet, jotka ovat tärkeitä työpaikkojen ja palveluiden keskittymiä sekä ratikkakaupungin toiminnallisia solmukohtia.
- Keskusta-alueiden ulkopuoliset työpaikkojen, kaupan ja palveluiden alueet (kuten Jumbo, Vantaanportti, Tammisto ja Porttipuisto), jotka kytkeytyvät kaavarunkoratkaisussa raideliikenteen piiriin. Niiden merkitys työssäkäynti- ja asiointialueina lisääntyy nykyisestä.
- Nykyisen raideliikenteen katvealueet, joita ovat rautatie- ja metroasemien (Lentoasema, Aviapolis, Tikkurila, Mellunmäki) väliset alueet (kuten esimerkiksi Hakunila), jotka kytkeytyvät entistä paremmin lähimpiin kaupunki- ja palvelukeskuksiin ja seudulliseen raideverkkoon.

Lisäksi vaihtopysäkit ja liityntälinjat parantavat alueen ulkoista saavutettavuutta (joukkoliikenteen käytettävyyttä kauempaa). Kaavarungossa merkittäviä vaihtopysäkkejä ovat mm. Lentoasema, Tikkurilan asema, Tuusulanväylä, Lahdenväylä ja Porvoonväylä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Vaihtoyhteyksiä ei toteudu ratikasta lentoasemalla, Lahdenväylällä eikä Porvoonväylällä, jolla on vaikutusta erityisesti pitkämatkaiseen liikenteeseen. Kahden viimeisen osalta yhteydet eivät toteudu, sillä valtiolla ei ole ollut osoittaa rahaa vaihtopysäkkien toteutukseen väylilleen. Aviapoliksessa, ratikan päätepysäkillä, on kuitenkin vaihtoyhteys Kehäratataan, aivan kuten Lentoasemallakin olisi ollut.

Sosiaaliset vaikutukset (eriytyminen)

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Vantaan ratikan on arvioitu olevan tärkeä osa pitkäaikaista alueiden kehittämistä, jolla on merkityksellinen vaikutus alueellisten erojen kasvun hidastamiseen ja tasapainottamiseen. Suuri osa eriytymiskehitystä hidastavasta vaikutuksesta syntyy raitiotien myötä alueiden välisen saavutettavuuden paranemisesta, eli esimerkiksi matkoilla, jotka suuntautuvat Hakunilasta Tikkurilaan. Paikallisen saavutettavuuden kasvu kävellen ja polkupyörällä tiivistyvän kaupunkirakenteen myötä, esimerkiksi Hakunilan sisällä, ei ole kuitenkaan suuri tekijä eriytymiskehityksen hidastamisessa. Sen sijaan yksi osa ratikan vaikutusta on katuympäristön laatutason kehittäminen ja sen myötä alueiden houkuttelevuuden lisääminen eri väestöryhmille, millä taas on merkitystä eriytymiskehitykseen.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Katuja ja katuympäristöä ei kehitetä kaikilta osin hankesuunnitelman tasolla, minkä myötä myös positiiviset sosiaaliset vaikutukset pienentyvät. Hankkeen muutoksilla on vaikutusta erityisesti Itä-Vantaan nykyisten asukkaiden olosuhteisiin, mikä ei vastaa aiemmin suunnitellulla laajuudella kaupungin alueiden eriytymisen hidastamisen tavoitteisiin. Lahdentien siirto jätetään toteuttamatta, jolloin maa-alaa ei vapaudu rakentamiselle aiempien suunnitelmien mukaisesti. Tämän myötä alueelle suunniteltu maankäytön kehitys voi toteutua suunniteltua suppeampana ja näyttäytyä vähemmän kiinnostavana rakennuttajille. Tämä voi vaikuttaa siihen, toteutuuko alueen asuminen hallintamuodoiltaan sekoittuneena, vai lähinnä vuokra-asumisena. Tällä taas on vaikutusta alueen eriytymiskehitykseen.

Vetovoima, elinvoima, imago

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Vantaan ratikka lisää kaupungin elinvoimaa houkuttelemalla investointeja, yrityksiä ja työpaikkoja hankkeen muutoksista huolimatta. Raidejärjestelmä on pitkäikäinen investointi, ja antaa ennakoitavuutta, jota sijoittajat ja yritykset arvostavat. Lisäksi raitiotien rakentamisella on merkittäviä vaikutuksia työllisyyteen. Rakennusteollisuus RT ry:n julkaiseman tiedon mukaan (lähteenä Tilastokeskus ja VTT) miljoonan euron investointi luo infrarakentamisessa yhteensä 11 henkilötyövuoden kysynnän. Tämä sisältää itse rakentamisen lisäksi rakennuttamisen, suunnittelun, muut tarvittavat palvelut sekä työmaalle ostettavien tuotteiden kautta syntyvän työn. Näin ollen 750 miljoonan euron raitiotieinvestointi luo kysyntää yhteensä 8 250 henkilötyövuoden verran.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Hankkeen muutokset eivät isossa kuvassa muuta hankesuunnitelmassa arvioituja vetovoima-, elinvoima- ja imagovaikutuksia. Katujen laatutason karsinta kuitenkin kehittää hieman vähemmän kaupunkikuvaa, ja sen kautta alueiden vetovoimaa ja imagoa hankesuunnitelmaan verrattuna. Lisäksi Lahdentien siirron toteuttamatta jättäminen ei vapauta eritasoliittymien purun kautta maa-alaa, ja maankäyttöä ei voida kehittää alueella aiemmin suunnitellussa mittakaavassa. Tämä voi vaikuttaa Hakunilan keskustan vetovoimaan ja imagoon, kun uusia alueita Lahdenväylän itäpuolella ei voida yhdistää maankäytöllä nykyiseen keskustaan. Lisäksi se, että ratikalla ei pääse ensivaiheissa lentoaseman terminaalille saakka voi vaikuttaa hankkeen imagoon.

Elinkeinoelämä, kaupan rakenne, palvelujen saatavuus

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikka mahdollistaa Vantaan kaupungin strategisia tavoitteita asuin- ja työpaikka-alueiden kehittämisestä ja lisärakentamisesta ja luo huomattavia investointimahdollisuuksia Vantaalle. Yritysten ja toimitilojen saavutettavuus joukkoliikenteellä paranee, mikä parantaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja houkuttelevuutta. Liike- ja toimitilarakentaminen mahdollistaa sekä osaamis- ja tietointensiivisten, palvelu-, majoitus- ja ravitsemustoiminnan että vähittäiskaupan toimialojen sijoittumisen alueelle. Asuinrakentamisen myötä tarve julkisten palveluiden (päiväkodit, koulut) alueelliselle rakentamiselle kasvaa, mikä synnyttää myös julkisten palveluiden työpaikkapotentiaalia.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Vaikutukset työpaikkarakentamiseen ovat suurimmat Tietotien pysäkin puuttumisen myötä Lentoasemantien itäpuoleisella alueella Ilmakehän ympäristössä, mistä raitiotie poistuu kokonaan ja siihen liittyvä työpaikkarakentaminen ei toteudu. Lentoaseman alue jää hankkeen muutosten jälkeenkin erinomaisen juna- ja bussiliikenteen palvelutason piiriin.

Kaupunkikuva

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikka mahdollistaa merkittävät kaupunkikuvalliset muutokset. Ratikka on itsessään uusi elementti kaupunkikuvassa, ja tuo ympäristöönsä kaupunkimaista tunnelmaa. Myös ratikan ympärillä kehittyvä kaupunkirakenne on merkittävä muutos kaupunkikuvaan. Suurimmat muutokset keskittyvät ratikkakäytävän länsiosaan, missä nykyisiä teollisuus- ja pienteollisuusalueita on osoitettu keskustamaisen alueen ja asumisen merkinnöillä, mutta myös idässä on merkittäviä kaupunkikuvallisia muutoksia. Ratikalla ja sen mahdollistamalla ratikan kaavarungolla tavoitellaan kaupunkikuvan tilojen jäsentymistä, liikenteellisiä solmukohtia, ympäristöä jäsentäviä ja mieleen jääviä, alueen identiteettiä vahvistavia maamerkkejä ja alueen kävely-ympäristöjen houkuttelevuuden lisäämistä.

Ratikka muovaa kaupunkikuvaa sekä pysäkkiympäristöissä että ratikkalinjalla. Kaikissa pysäkkiympäristöissä kaavarunkoluonnos kuitenkin mahdollistaa kaupunkikuvallisia muutoksia ratikan luodessa paineita kaupunkirakenteen tiivistymiseen. Tiivistyvä kaupunkirakenne muuttaa kaupunkikuvaa, mutta luo samalla mahdollisuuksia kaupunkikuvan kehittämiseen ja jäsentämiseen.

Ratikan rakentamisen myötä katukuva muuttuu kasvillisuuden poistuessa avoimemmaksi. Toisaalta ratasähköpylväiden, meluseinien, muuntajien ym. rakenteiden vuoksi uusia kaupunkikuvallisia elementtejä tulee lisää. Joitakin kaupunkikuvallisesti arvokkaita olevia katuympäristön puita poistetaan.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Kaupunkitilan kehittyminen joiltakin osin hidastuu tai vaikeutuu. Keskeisiä uusia identiteettipaikkoja, Muuran ja Ilmailumuseon pysäkkien aukioita, ei toteuteta lopulliseen laajuuteen, ja alueiden houkuttelevuus jää vähäisemmäksi ympäristön keskeneräisyyden ja materiaalien muutoksien vuoksi. Hakunilan alueen kaupunkikuva ei kehity aikaisemman suunnitelman mukaiselle tasolle. Tämä johtuu Lahdentien siirtämättä jättämisestä, Kyytitien ja Hakunilantien suunnitteluratkaisujen muutoksista sekä Hakunilan keskustan laajennuksen rakentamisen viivästymisestä.

Kaupunkikuva ratikan yhteydessä toteutettavilla kaduilla jää paikoin keskeneräiseksi ja jäsentymättömäksi mm. puiden poistamisen ja katupintojen, siltaratkaisuien ja meluaitojen muutoksien takia, mikä voi heikentää alueen houkuttelevuutta ja viihtyvyyttä. Toisaalta nykyisen kaupunki-infrastruktuurin saneeraustarpeen takia osa kaupunkirakenteen uudistumisesta voi toteutua, vaikka sitä ei raitiotien rakentamisen yhteydessä toteuttaisikaan. Silloin uusi katuympäristö valmistuu viiveellä radan valmistumiseen nähden. Päivittyneen meluselvityksen myötä kaikkia aiemmin suunniteltuja meluseiniä ei tarvitse toteuttaa, mikä mahdollistaa monipuolisemman kaupunkikuvan luomisen meluseinien tilalle.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikan rakentamisen myötä kulttuuriympäristön arvokohteet eivät vaarannu, vaikka tiivistymisen myötä kohteiden ympäristö voi muuttua. Merkittävin vaikutus alueen maisemaan on itse ratikan ja sen pysäkkiympäristöjen rakentuminen, mutta muutos on merkittävä vain silloin kun ratikka sijoittuu aiemmin harvaan rakennettuun tai rakentamattomaan ympäristöön.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Ei muutoksia verrattuna vuoden 2023 hankesuunnitelmaan.

Virkistys, viihtyisyys ja vapaa-aika

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikka mahdollistaa nykyistä monipuolisemman kaupunkitilan kehittymisen, jossa on mahdollisuuksia kohtaamiseen ja oleskeluun. Kaupunkikehitys lisää mahdollisuuksia monenlaisiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin esimerkiksi nuorille. Lisäksi ratikka mahdollistaa virkistyskohteiden nykyistä paremman saavutettavuuden kestävillä kulkumuodoilla. Ratikka parantaa yhteyksiä muun muassa Jumbolle, Tikkurilan palveluihin, Fazerilan vierailukeskukseen, Hakunilan urheilupuistoon sekä Keravanjoen ulkoilualueelle.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Hankesuunnitelman alkuperäisestä tavoitteesta poiketen liikkumisympäristön viihtyisyyttä ei kaikkialla paranneta, vaan joidenkin katujen luonne, erityisesti raitiolinjan itäisellä osuudella, säilyy nykyisenlaisena, tai nykyistä jäsentymättömämmäksi. Virkistyskohteiden saavutettavuus jalan tai pyörällä ei parane yhtä paljon kuin hankesuunnitelmavaiheessa, kun jalankulku- ja pyöräyhteyksiä jätetään toteuttamatta.

3.2 Liikkuminen ja liikenne

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikan tärkein liikenteellinen vaikutus on parannus joukkoliikenteen palvelutasossa ja saavutettavuudessa. Tämä vaikuttaa tehtyjen matkojen kulkutapajakaumaan sekä välillisesti liikenneturvallisuuteen ja liikenteestä aiheutuviin päästöihin. Joukkoliikenteen lisäksi ratikan rakentaminen muuttaa myös muiden kulkutapojen (kävely, pyöräliikenne, ajoneuvoliikenne) olosuhteita.

Liikenteellisten vaikutusten arvioinnin ensisijaisena työvälineenä on vuoden 2023 hankesuunnitelmassa käytetty Helsingin seudun liikenne-ennustemallia (Helmet 4.1), jonka avulla on laadittu Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet vuosille 2030, 2040 ja 2050 (WSP 2022).

Liikennemallin tarkastelualue kattaa koko Helsingin seudun, mutta tässä työssä sitä on tarkennettu Vantaan ja erityisesti ratikkakäytävän osalta. Aikaisemmissa ennusteissa on huomioitu Covid-19 pandemian ennakoituja pitkäaikaisvaikutuksia HSL:n tekemän selvityksen mukaisesti (HSL 2021). HSL:n selvityksen mukaan henkilöiden päivittäinen matkamäärä pysyy samana, mutta painottuu työ- ja opiskelumatkoista enemmän vapaa-ajan matkoihin sekä ostos- ja asiointimatkoihin.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Liikennemallia on päivitetty kesäkuussa 2025 hankkeen merkittävimmillä muutoksilla niin, että raitiotien reitti päättyy Aviapolis pohjoinen -pysäkille. Lisäksi mallista on vähennetty maankäyttöä luvussa 3.1 esitetyn mukaisesti Aviapoliksesta ja Lahdentien varrelta, ja raitiotiepysäkkejä siirretty suunnitelmamuutosten mukaisesti Tuusulanväylällä, Lahdenväylällä ja Rajakylässä.

Liikennemallia päivitettiin niin, että koronan pitkäaikaisvaikutuksia ei oteta erikseen huomioon. Koronapandemian pitkäaikaisvaikutukset liikenteelle ovat jääneet arvioitua pienemmiksi, eikä tätä lisäoletusta enää liikenne-ennusteissa käytetä. Päivityksellä mallin tulokset vastaavat paremmin odotettua kehitystä vuosille 2030 – 2050.

Ratikan matkustajamääräennuste

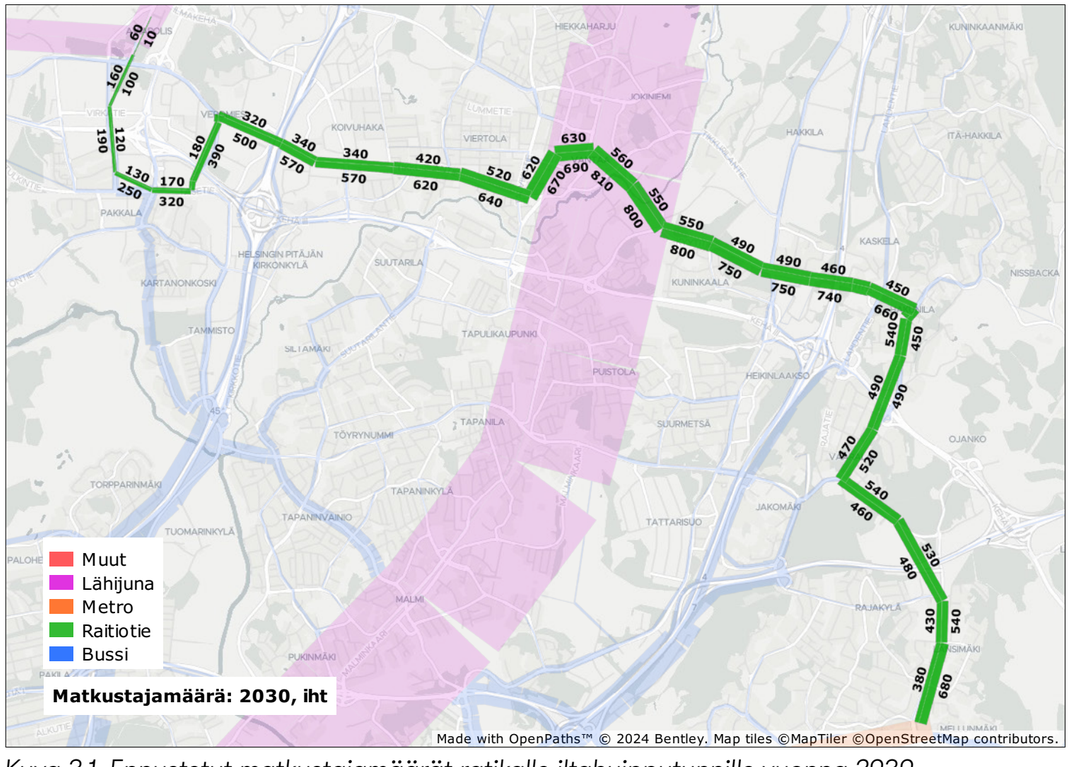
Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikan matkustajamääräennuste on noin 31 000 matkustajaa vuorokaudessa vuonna 2030, ja noin 47 000 matkustajaa vuorokaudessa vuonna 2050. Ratikan kuormitus on ennusteessa vuonna 2050 korkeimmillaan noin 1220 matkustajaa iltapäivän vilkkaimman tunnin aikana, mikä tarkoittaisi noin 150 matkustajaa vuoroa kohden.

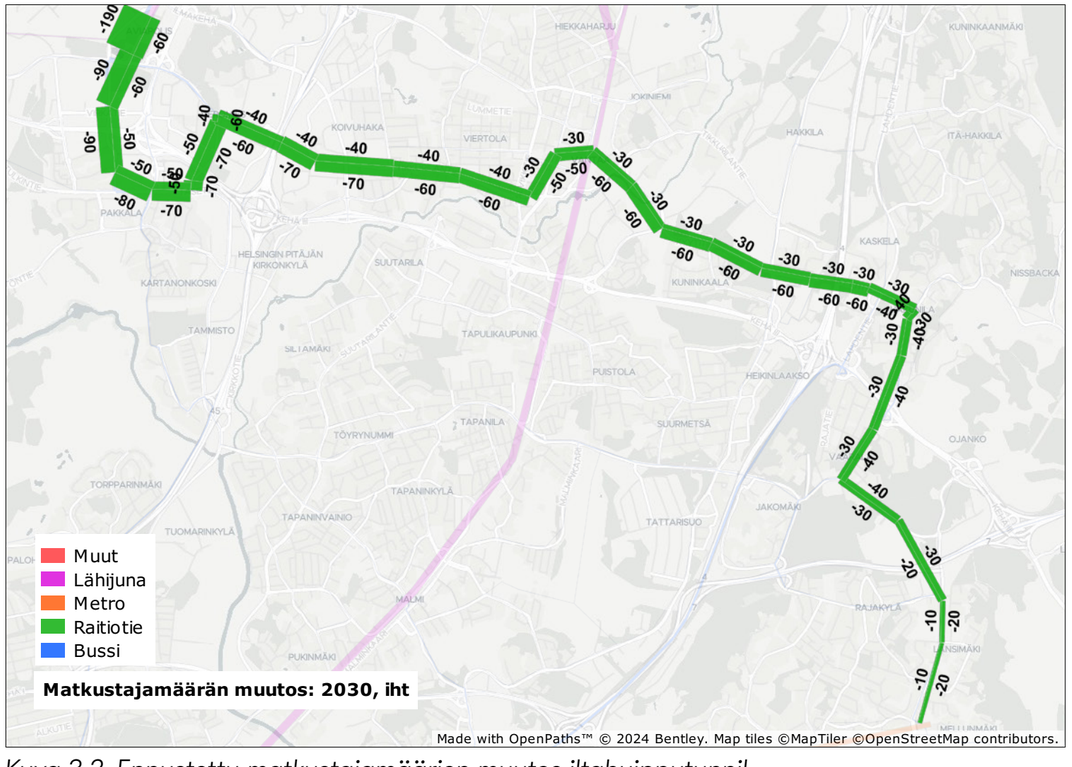
Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Hankkeen päivityksen yhteydessä mallinnuksesta poistettiin koronan pitkäaikaisvaikutukset, minkä myötä ratikan matkustajamäärät ovat kasvaneet noin 8 % sekä 2023 hankesuunnitelman mukaisessa lentokentälle asti menevässä linjauksessa, että nykyisessä Aviapolis pohjoinen -pysäkille päättyvässä linjauksessa. Koronan vaikutuksen poisto ei kuitenkaan varsinaisesti näy alla ilmoitetuissa muutoksissa, koska koronan vaikutus on poistettu sekä hanke- että vertailuvaihtoehdosta, jolloin alla ilmoitettu muutos kuvaa linjan lyhentämisen vaikutuksia.

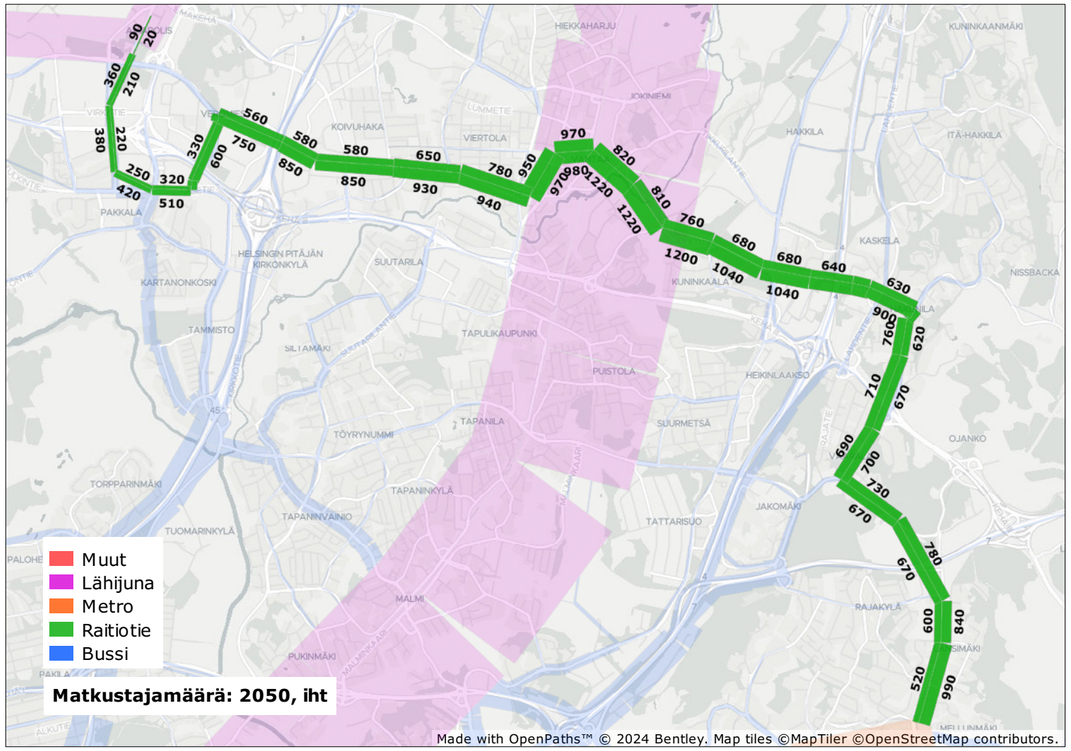
Matkustajat vähenevät linjan lyhentämisen takia 2700 matkustajalla vuorokaudessa vuonna 2030 suhteessa hankesuunnitelmaan 2023, ja 3700 matkustajalla vuorokaudessa vuonna 2050 suhteessa hankesuunnitelmaan 2023. Kuormitus huipputuntina vuonna 2050 väheni 60 matkustajalla, eli 10 matkustajalla per vuoro vilkkaimman tunnin aikana.

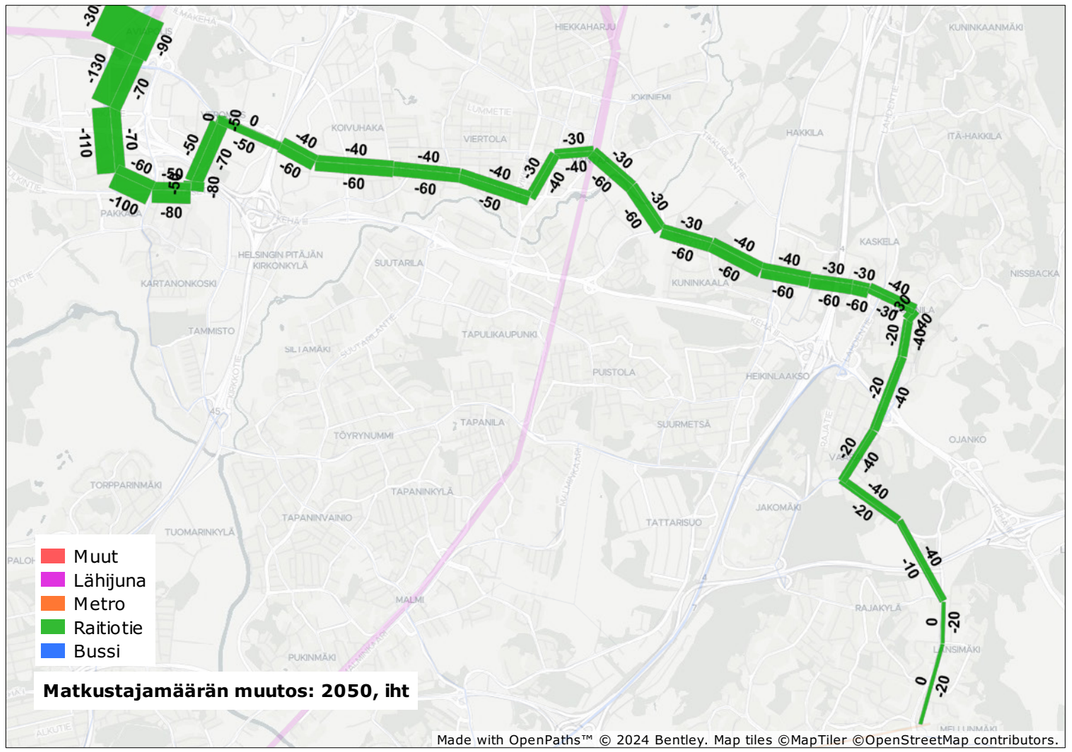
Kuva 3.1 Ennustetut matkustajamäärät ratikalle iltahuipputunnille vuonna 2030.

Kuva 3.2 Ennustettu matkustajamäärien muutos iltahuipputunnille vuonna 2030 verrattuna hankesuunnitelmaan 2023.

Kuva 3.3 Ennustetut matkustajamäärät iltahuipputunnille vuonna 2050.

Kuva 3.4 Ennustettu matkustajamäärien muutos iltahuipputunnille vuonna 2050 verrattuna hankesuunnitelmaan 2023.

Kulkutapajakauma

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikan myötä matkat ratikan varrella painottuvat kestäviin kulkutapoihin (kävely, pyöräily, joukkoliikenne). Kävelyn ja pyöräilyn osuudet tehdyistä matkoista kasvavat maankäytön tiivistyessä, koska useammalle matkalle on tarjolla kohteita lähellä kotia tai työpaikkaa. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa edelleen palvelutason parantuessa. Kulkutapaosuuksien muutos on nähtävissä kuvassa 3.5.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Hankkeen muutokset ovat kulkutapajakaumaan prosentin sadasosia, eivätkä ne muuta vuoden 2023 hankesuunnitelman arvioita kulkutapajakaumasta.

Kuva 3.5 Ratikan kaavarunkoalueen (noin 800 m etäisyydellä linjauksesta) matkojen kulkutavat. Matkoihin sisältyvät tarkastelussa kaikki kaavarungon alueelta lähtevät ja muualta Helsingin seudulta saapuvat matkat.

Saavutettavuus

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Saavutettavuus paranee nykytilaan nähden hankkeen myötä sekä maankäytön tiivistymisen kautta että raitiotien tarjoamien parempien yhteyksien ja palvelutason kautta. Toimintojen sekoittuneisuus ja erilaisten palveluiden määrän kasvu parantaa saavutettavuutta. Tiivistyminen, hyvät liikenneyhteydet ja laadukas ympäristö yhdessä mahdollistavat enemmän erilaisia toimintoja lähelle. Työvoiman saavutettavuus kasvaa; raitiotien myötä joukkoliikenne on luotettavampaa ja nopeampaa, minkä vuoksi työmatka-ajat lyhenevät ja yritykset voivat saada työntekijöitä laajemmalta maantieteelliseltä alueelta. Työvoimasaavutettavuuden parantuminen on merkittävä tekijä erityisesti työvoimaintensiivisten alojen näkökulmasta. Raitiotien tuottamilla hyödyillä on siten vaikutusta raitiotiekäytävän vetovoimaisuuteen yritystoiminnan sijaintipaikkana suhteessa muuhun Helsingin seutuun.

Joukkoliikenteen palvelutason ja yhteyksien näkökulmasta raitiotie parantaa erityisesti joukkoliikenteen matka-aikaa, liikennöinnin luotettavuutta ja kapasiteettia. Samalla raitiotie pidentää kävelymatkoja pysäkille siellä, missä pysäkkivälit harvenevat. Suurin matka-aikahyöty syntyy Tikkurilassa, jossa tunneli säästää noin 5 minuuttia matka-ajassa nykytilaan verrattuna. Suurimmat saavutettavuushyödyt taas saadaan niillä alueilla, jotka jäävät raskaan raideliikenteen pysäkkien väliin. Näillä alueilla raitiotieliikenteen nopeus ja parantunut täsmällisyys helpottavat erityisesti vaihdollisten matkojen tekemistä, ja mahdollistavat yhä useampien eri kohteiden saavuttamisen joukkoliikenteellä. Saavutettavuutta on kuvattu tarkemmin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Vaikutukset saavutettavuuteen ovat suurimmat Tietotiellä, jossa raitiotiepysäkki jää aiempaa kauemmas, sekä lentoaseman alueella, mistä raitiotie poistuu kokonaan. Raitiotien käyttö on kuitenkin liikenne-ennusteen perusteella näillä alueilla muita alueita vähäisempää, vaikka alueen olikin arvioitu kehittyvän ratikan vaikutuksesta voimakkaasti. Saavutettavuus lentokentälle, joka on tärkeä kohde myös kansallisella tasolla, heikkenee ratikan poistumisen myötä. Tietotie ja lentoaseman alue jäävät hankkeen muutosten jälkeenkin kuitenkin erinomaisen juna- ja bussiliikenteen palvelutason piiriin.

Hakunilassa Langiksennitty (ent. bussivarikon alue) jää edelleen muusta kaupunkirakenteesta eriytyneeksi Lahdentien siirron jäädessä toteutuksesta pois. Nykyinen Lahdentie ramppeineen ja Kyytitien silta muodostavat estevaikutuksen alueen ja Hakunilan keskustan välille.

Rajakylän pysäkin siirto Maratontien eteläpuolelle parantaa pysäkin saavutettavuutta nykyisiltä asuinalueilta. Tuusulanväylän pysäkin siirto parantaa saavutettavuutta viereisille asuin- ja työpaikka-alueille. Toisaalta Tuusulanväylän pysäkkien siirto sekä Lahdenväylän ja Porvoonväylän vaihtopysäkkien jääminen ilman valtion budjettia ja toteutusta heikentää seudullista kytkeytyvyyttä ja matkoja kehyskunnista ratikan alueelle. Kokonaisuudessaan saavutettavuuden painopisteet muuttuvat pysäkkien siirtojen myötä, jolloin pysäkit ovat lähempänä osaa asuinalueista ja kauempana muista asuinalueista.

Vaihdot

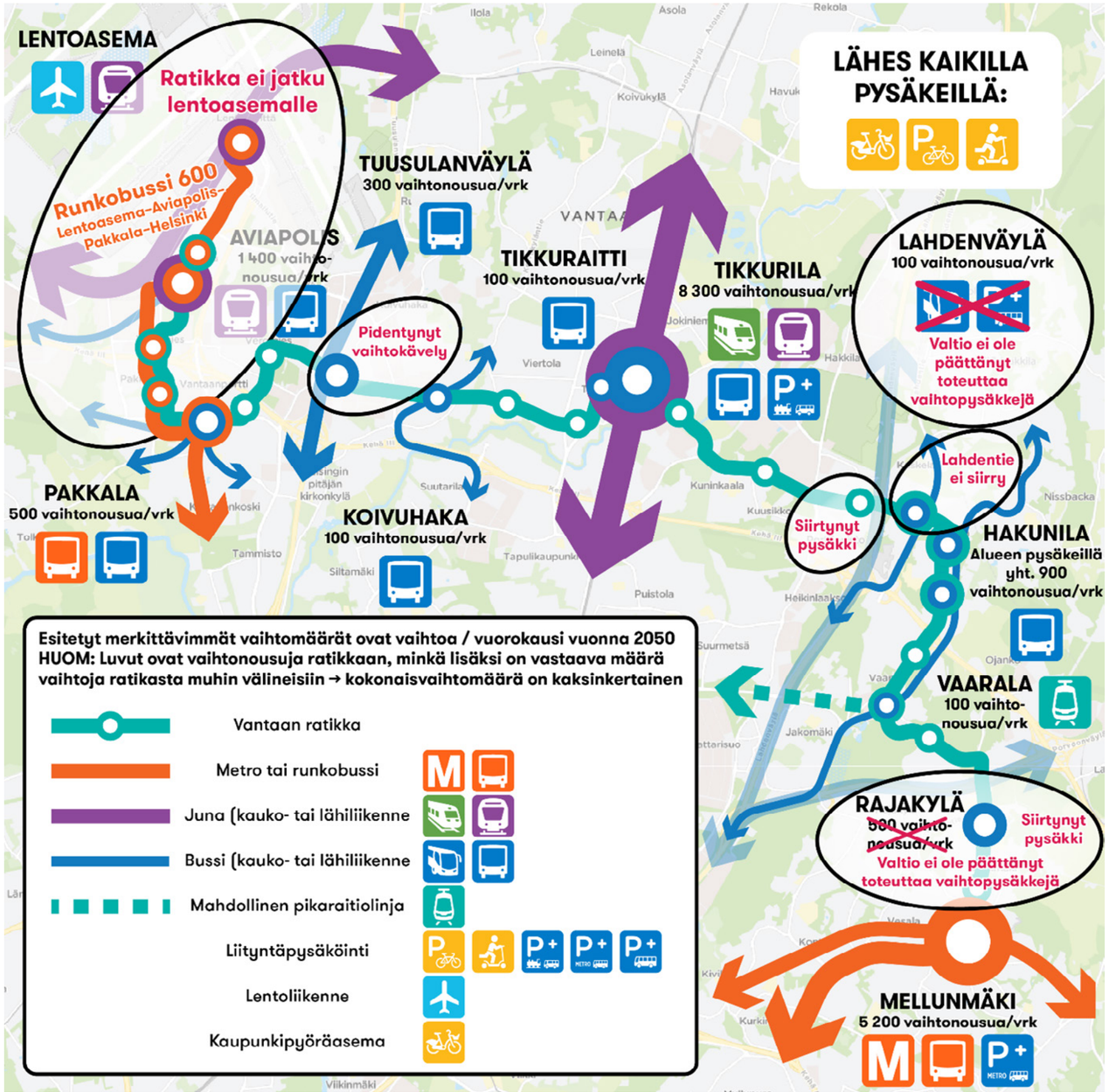
Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikalla tehtävistä matkoista noin 40 % on liikennemallinnuksen mukaan vaihdollisia. Mallinnuksen perusteella raitiotien myötä joukkoliikenteen matkustus painottuu ratikan alueella suorista bussiyhteyksistä enemmän vaihdollisiin matkoihin, sillä matkustajat pääsevät kätevämmin kohteeseensa vaihtamalla kulkuvälinettä kuin käyttämällä suoraa bussiyhteyttä. Vaikka vaihdot tuottavat pientä haittaa matkustajille, runkoyhteyksien ja niiden välillä tapahtuvien vaihtojen kautta voidaan tarjota kattavammin palveleva joukkoliikenteen verkosto kuin yksittäisillä suorilla bussiyhteyksillä. Tässä kokonaisuudessa vaihtosolmujen merkitys osana liikenneverkon toimintaa korostuu aiempaa enemmän.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Matkustamisen helppous ratikalla heikentyy hieman lentoaseman vaihtosolmun jäädessä pois ja muutamien vaihtokävelyetäisyyksien pidentyessä. Toisaalta muutokset osuvat pienen käyttäjämäärän vaihtoyhteyksiin. Ratikka ei hankemuutoksen myötä vie matkustajia lentokentälle asti, vaan lentokentälle suuntaaville ratikan alueelta matkaan tulee väistämättä lisävaihto verrattuna aikaisempaan suunnitelmaan. Ratikkamatkoilla tehtävistä vaihdoista edelleen suurimman osan arvioidaan tapahtuvan Tikkurilassa, Mellunmäessä, Aviapoliksessa ja Pakkalassa, joissa on edelleen erinomaiset puitteet vaihdoille. Vaihtojen määrää muilta kulkuvälineiltä ratikkaan ja vaihtopaikkojen muutoksia hankkeen muutosten myötä on kuvattu kuvassa 3.6.

Matkat lentoaseman ja raitiotien pysäkkien välillä edellyttävät vaihtoa lentoasemalle suuntautuvaan bussiliikenteeseen, esimerkiksi runkobussilinjaan 600. Runkobussilinja 600 kulkee ratikan rinnalla Pakkalasta Aviapoliksen keskustaan.

Kuva 3.6 Merkittävimmät vaihtomäärät muista joukkoliikenneyhteyksistä ratikkaan vuonna 2050, sekä ympyröitynä muutokset vaihtoyhteyksiin verrattuna hankesuunnitelmaan.

Tuusulanväylän ratikkapysäkki siirtyy Tuusulanväylän päältä sen itäpuolelle. Muutos pidentää kävelymatkaa Tuusulanväylän länsipuolella olevalle eteläsuunnan bussipysäkille noin 50 metriä ja lyhentää matkaa Koivuhaan työpaikka-alueille vastaavan metrimäärän. Tuusulanväylän pysäkin siirto mahdollistaa ratikkahankkeen edullisemmat toteutuskustannukset.

Lahdenväylän ratikkapysäkki siirtyy noin 100 metriä länteen. Pysäkin siirto mahdollistaa paremman palvelun Porttipuiston ja Hakkilankallion alueille, joilla on suurempi käyttäjäpotentiaali kuin mahdollisella bussivaihtoyhteydellä. Muutos pidentäisi kävelymatkaa mahdollisille Lahdenväylän bussipysäkeille, jos ne päätetään toteuttaa. Lahdenväylän bussipysäkit ovat valtion hanke, joka ei ole saanut rahoitusta toteuttamiselle raitiotiehankkeen yhteydessä.

Lahdentietä ei siirretä, ja siksi Lahdentien bussipysäkit jäävät nykyisille paikoilleen Lahdentielle, ja Kyytitiellä ratikkapysäkit sijoittuvat Kaskelan asuinalueen kohdalle palvellen siihen liittyvää maankäyttöä. Tämä pidentää vaihtomatkaa Kyytitien suuntaisilta linjoilta Lahdentien suuntaisille. Vaihtoyhteys pitenee hankesuunnitelman mukaisesta 50 – 70 metristä vaihtosuunnasta riippuen 330 – 480 metriin. Myös vaihdot ratikasta Lahdentien suuntaisiin busseihin pitenevät samassa suhteessa.

Rajakylän pysäkki, joka on Porvoonväylää lähin ratikkapysäkki, on päätetty siirtää noin 150 metriä etelään. Pysäkin siirto mahdollistaa paremman palvelun Länsimäen ja Rajakylän alueille, joilla on suurempi käyttäjäpotentiaali kuin bussivaihtoyhteydellä. Muutos pidentäisi kävelymatkaa mahdollisille Porvoonväylän bussipysäkeille, jos ne päätetään toteuttaa myöhemmin. Muutos pidentää myös kävelyetäisyyttä Länsimäen kaavarungossa suunnitellulle uudelle asuinalueelle Porvoonväylät bussipysäkit ovat valtion hanke, joka ei ole saanut rahoitusta toteuttamiselle raitiotiehankkeen yhteydessä.

Liikkumisen turvallisuus ja esteettömyys

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Hankkeella on laajoja positiivisia vaikutuksia liikkumisen turvallisuuteen, kun pyöräliikenteen ja jalankulun olosuhteita kehitetään ja kulkumuotojen erottelua parannetaan. Ratikan myötä suojatieylitysten turvallisuus paranee, kun ajoneuvoliikenteen nopeuksia hillitsevien keskisaarekkeiden ja kavennusten määrä suojateillä lisääntyy. Liikennevalo-ohjattujen risteysten määrä lisääntyy ratikan myötä. Liikennevalo-ohjaus on suunniteltu lähes kaikkiin sellaisiin risteyksiin, joissa raitiotie risteää autotien kanssa, mikä vähentää liikenneonnettomuuksien riskiä. Liikennevalo-ohjatut suojatiet tulevat myös jokaisen ratikkapysäkin yhteyteen.

Liikennemallinnuksen mukaan ratikan rakentaminen vähentää ajoneuvoliikenteen määrää seudullisesti verrattuna tilanteeseen ilman ratikkaa ja siirtää sitä vähemmän onnettomuusherkille väylätyypeille, jonka myötä myös liikenneonnettomuuksien määrää vähenee. Onnettomuuksien määrä vähenee ennusteiden mukaan noin 0,5 onnettomuudella vuodessa vuonna 2030 ja 3,5 onnettomuudella vuodessa vuonna 2050. Määrät perustuvat Helmet-liikenne-ennustemallilla arvioituun ajoneuvoliikennemäärän pienenemiseen. Ajoneuvoliikenteen määrän väheneminen vähentää myös terveydelle haitallisia ajoneuvoliikenteen päästöjä. Nämä hyödyt myös jakautuvat seudullisesti, sillä itse ratikkakäytävässä asukasmäärä ja sitä myötä automatkat lisääntyvät.

Ratikka parantaa liikkumisen esteettömyyttä, kun pysäkit ja niiden läheisyydessä olevat bussipysäkit ja suojatiet rakennetaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti. Liikuntarajoitteisille ja esimerkiksi lastenrattaiden kanssa kulkeville ratikkaan siirtyminen ja ratikasta poistuminen on helpompaa kuin bussiin nouseminen tai sieltä poistuminen. Ratikka pysähtyy aivan reunakiven viereen, jolloin siihen on aidosti esteetön kulku.

Ratikan ympäristö paranee muiltakin osin, kun ympäristöä rakennetaan laajemminkin nykyisten esteettömyyskriteerien mukaisesti. Näköesteiset huomioidaan ääniopasteilla ja pysäkeillä kulkua ohjaavilla raidoilla ja pysäkkialueen reunasta varoittavilla betonikiviraidoilla. Ratikka siis edistää edelleen useiden ihmisryhmien itsenäistä liikkumista julkisilla kulkuvälineillä ja parantaa kaupunkilaisten yhdenvertaisia liikkumismahdollisuuksia. Ratikan pysäkkikuulutukset, jokaiselle pysäkille suunnitellut aikataulunäytöt ja solmu- ja keskushubien pysäkkien yhteyteen suunnitellut vaihtoaikataulunäytöt helpottavat ratikalla matkustusta ja lisäävät esteettömyyttä. Lisäksi ratikkapysäkit ovat helposti havaittavia, ja ratikan reitti selkeä ja helposti hahmotettava.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Nyt hankkeeseen tehdyt muutokset pienentävät positiivisia turvallisuusvaikutuksia. Muutokset ovat alueellisesti erilaisia, eli joillakin alueilla on päivitetyssäkin hankesuunnitelmassa erinomaiset yhteydet, kun taas toisilla niitä on karsittu enemmän. Hankkeen laajuutta supistetaan niin, että olosuhteita kehitetään vähemmän, jolloin kulkumuotojen erittelyä on vähemmän ja kulkureitit risteävät useammin ajoradan tai raitiotien kanssa. Tällä on vaikutusta erityisesti niihin ihmisryhmiin, joilla on liikkumisen haasteita. Kaikki hankesuunnitelman 2023 mukaiset yhteydet ja parannukset on kuitenkin mahdollista toteuttaa myöhemmin, vaikka niitä ei tämän hankkeen yhteydessä toteutettaisi. Näille ratikkahankkeesta erillisille kokonaisuuksille ei kuitenkaan ole laskettu kustannuksia.

Ajoneuvoliikenteen turvallisuutta lisäävä vaikutus pienenee liikennemallinnuksen mukaan hankkeen muutosten takia noin 0,4 onnettomuudella vuodessa vuonna 2030 ja 0,5 onnettomuudella vuodessa vuonna 2050. Tämä johtuu pienemmästä siirtymästä autoilusta muihin turvallisempiin kulkumuotoihin sekä maankäytön muutoksen vaikutuksesta: kun asutus on vähemmän keskittynyttä, kasvaa autoilun suorite.

Seuraavilla osuuksilla on tunnistettavissa heikennyksiä liikenneturvallisuuteen ja esteettömyyteen verrattuna vuoden 2023 hankesuunnitelmaan:

- **Tietotie ja Aviabulevardi:** Yhteyksiä Turbiinitiestä pohjoiseen ei kehitetä. Aviabulevardin länsireunan yhteydet säilyvät nykyisinä ja erottelua jalankulun ja pyöräliikenteen välillä ei tehdä.
- **Muura ja Pakkala:** Muuranraition itäpuolen ja Väinö Tannerin tien eteläpuolen yhteydet toteutetaan yhdistettyinä jalankulun ja pyöräliikenteen väylänä. Tasetien eteläpuolelle ei toteuteta uutta jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyttä.
- **Rälssitie ja Tikkurilantie:** Rälssitien länsilaita Äyritiestä pohjoiseen säilyy nykyisenä yhdistettynä jalankulun ja pyöräliikenteen väylänä. Tikkurilantien eteläpuolella jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys säilyy nykyisenä, ja pohjoispuolelle toteutetaan hankesuunnitelman mukainen yhdistetty jalankulun ja pyöräliikenteen väylä.
- **Tikkurilan keskusta:** Ratikan itäpuolella Tikkurilantien ja Jokiniemenkadun välillä ei hankkeen yhteydessä toteuteta kävelyn ja pyöräliikenteen väyliä, vaan nykyiset yhteydet säilyvät ennallaan.
- **Kyytitie:** Kyytitien pohjoislaidan länsiosassa säilyy nykyinen yhteys ulkoilureitin alikululle. Ulkoilureitin alikululta lähes Vanhalle Porvoontielle saakka Kyytitien pohjoispuolen yhteyksiä ei toteuteta, ja nykyinen yhteys Kanervantien ja Vanhan Porvoontien välillä poistuu. Tämä lisää ylitystarpeita ajokaistojen ja raitiotien yli. Vanha Porvoontie – Liinakkokuja -väli jää Kyytitien pohjoisreunalla nykyiselle tasolle.
- **Hakunilantie:** Yhteyttä Hakunilantien länsipuolelle ostoskeskukselta Hepokujalle ei toteuteta. Tämä lisää ylitystarpeita ajokaistojen ja raitiotien yli. Hakunilantien länsipuolelle toteutetaan vain lyhyille osuuksille eroteltua jalankulun ja pyöräliikenteen väylää. Hakunilantien länsipuolen eteläpäässä nykyinen yhteys poistuu, joka lisää ylitystarpeita ajokaistojen ja raitiotien yli. Hakunilantien itäpuolella säilytetään pääosin nykyistä jalankulun ja pyöräliikenteen väylää.
- **Tilustie ja Länsimäentie:** Tilustien itälaidan yhteyttä ei toteuteta, eli nykytila säilyy. Uutta yhteyttä ei toteuteta kadun itäpuolelle Fazerintiestä Rajakentäntielle, ja länsipuolelle Rajakentäntiestä Keihästielle. Yhteyksien puuttuminen lisää ylitystarpeita ajokaistojen ja raitiotien yli. Maratontien eteläpuolen ylikulkusilta poistetaan.

Pyöräliikenne ja kävely

Pyöräliikenteen yhteydet

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Maankäytön kehittyminen ratikkakäytävän varrella entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina luo edellytykset kävellen ja pyörällä tehtävien matkojen lisääntymiselle sekä parantaa lähipalveluiden saavutettavuutta kävellen ja pyörällä. Hankkeessa toteutetaan uusia baanayhteyksiä sekä pyöräliikenteen tavoiteverkon parannuksia.

Pyöräliikenteen baanaa toteutuu Toisellesavulle, Osuustielle ja Kyytitielle välille Heidehofintie – Porttisuontie. Baanaa toteutetaan hankkeessa yhteensä 2,3 kilometriä. Baanojen lisäksi ratikan myötä toteutuu tavoiteverkossa määritettyjä pääpyöräreittejä I ja II, jotka ovat myös laadultaan korkeatasoisia ja käyttäjämääriltään suhteellisen korkeita pyöräliikenteen reittejä. Ratikan myötä rakennettavat tai parannettavat pääpyöräreitit I ja II sijaitsevat Rälssitiellä, Kielotiellä, Jokiniemenkadulla, Fazerintiellä sekä Länsimäentiellä Rajakentäntieltä etelään. Näille reiteille eroteltua pyörätietä ja jalkakäytävää rakentuu noin 2,7 km ja yhdistettyä pyörätietä ja jalkakäytävää noin 0,5 km. Fazerintien pohjoisreuna on näistä uusi yhteys, ja kaikki muut ovat laatutasoltaan parannettavia, jo olemassa olevia yhteyksiä.

Eroteltuja jalankulun ja pyöräliikenteen osuuksia toteutetaan Toisellesavulle ja Osuustielle, Rälssitielle, Kielotielle, Kyytitielle Jokiniemenkadun ja Porttisuontien välille, pienille osuuksille Hakunilantietä, Fazerintielle ja Länsimäentielle. Näistä Kielotielle ja Fazerintielle toteutetaan erotellut väylät molemmille puolille katua, ja muilla osuuksilla vain toiselle puolelle.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Osa pyöräliikenteen ja kävelyn yhteyksistä jää erikseen toteutettavaksi. Pyöräliikenteen ja kävelyn yhteyksiä jätetään hankkeessa toteuttamatta niin, että hankesuunnitelman mukaiset vaikutukset eivät pyöräliikenteen ja kävelyn osalta koko laajuudessaan toteudu. Muutokset heikentävät pyörällä liikkumisen sujuvuutta sekä kävelyn turvallisuutta ja miellyttävyyttä. Osa reiteistä jää katkonaisiksi, eikä hankkeella saavuteta aikaisemmin suunniteltuja yhtenäisiä pyöräilyreittejä. Valtio ei MAL-sopimusneuvotteluissa hyväksynyt 12 miljoonan euron edestä hankesuunnitelman kustannuksia pyöräliikenteen baanoihin ja taiteeseen liittyen. Osa suunnitelmaratkaisuihin tehdyistä muutoksista siis suoraan johdu allianssin säästötoimista.

Pyöräliikenteen baanaa ei toteuteta hankkeessa Tietotielle, Tikkurilantielle eikä Kyytitielle välille Porttisuontie - Hakunilantie. Tämä vähentää siirtää baanaverkoston toteutusta tulevaisuuteen noin 5,8 kilometrillä vuoden 2023 hankesuunnitelmaan verrattuna. Kyytitien eteläpuolella ei ole nykytilassakaan pyörätietä välillä Porttisuontie-Lahdentie, eli 600 metrin osuus kadun toisella laidalla jää kokonaan ilman pyöräily-yhteyttä, kun baanaa ei toteuteta.

Baanojen lisäksi hankesuunnitelman mukaisia muita pääpyöräreittejä ei toteuteta Väinö Tannerin tiellä, Tasetiellä, Hakunilantiellä, Kuussillantiellä eikä Länsimäentiellä välillä Fazerintie-Rajakentäntie. Näistä Tasetien eteläpuoli, Kyytitien eteläpuoli sekä Länsimäentien itäpuoli ovat osuuksia, joilla ei nykyään ole yhteyttä, ja joille sitä ei hankkeen myötä toteuteta. Tämä siirtää baanojen lisäksi pääpyöräverkoston toteutusta tulevaisuuteen noin 8,6 kilometrillä vuoden 2023 hankesuunnitelmaan verrattuna.

Nykyisistä pyöräliikenteen ja jalankulun yhteyksistä poistuvat hankkeen toteutuksen myötä Kyytitien pohjoispuolen yhteys Kanervantien ja Keskon itäisen ajoliittymän välillä, sekä Hakunilantien länsipuolen yhteys Kirkkokujan ja Kuussillantien välillä. Molemmat yhteydet voidaan palauttaa myöhemmin. Kyytitien osalta syynä yhteyden poistolle on Keskon ajoliittymä, jossa on vilkasta tavaraliikennettä. Raitiotien toteutuksen myötä jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys siirtyisi lähemmäs Keskon porttia, jolloin kuorma-autot voivat välillä jäädä odottamaan portista pääsyä pyörätielle aiheuttaen mahdollista kulkua raitiokiskojen yli ja liikenneturvallisuusriskin.

Pyöräpysäköinti, kaupunkipyörät ja sähköpotkulautojen pysäköintialueet

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Lähes jokaiselle ratikan pysäkille muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta on suunniteltu pyöräpysäköintipaikkoja, kaupunkipyöräasema sekä sähköpotkulautojen pysäköintialue. Hankkeessa on määritelty, että jokaisen raitiotiepysäkin yhteyteen pyritään toteuttamaan pysäköintitilat 20 polkupyörälle, 20 kaupunkipyörälle sekä vähintään 12 potkulaudalle.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Pysäköintiä toteutetaan vähemmän. Kaikkea vuoden 2023 hankesuunnitelmassa esitettyä pysäköintiä ei ole järkevä toteuttaa ennen kuin ympäristön maankäyttö on kehittynyt. Osalle pysäkeistä pysäköinnin toteuttaminen ei todennäköisesti ole tilan tai kustannusten takia mahdollista, ja pysäköintipaikat jäävät kaupungin suunniteltavaksi ja toteutettavaksi myöhemmin. Pysäköinti voidaan tilan salliessa suunnitella jatkossa myös risteäville kaduille. Tämä tarkentuu suunnittelun edetessä.

Maankäytön kehittyessä pysäkkien ympärillä on syytä varmistaa riittävät tilat pyöräpysäköinnille ja liikkumisen palveluille. Hankesuunnitelmaa pienemmän pysäköintipaikkamäärän vaikutuksena voi olla matkaketjujen heikentyminen siellä missä pysäköintitilat eivät riitä, pysäkin vaikutusalueen pieneneminen jos esim. pyöräpysäköinnin riittävyyteen ei voi kauempaa tullessa luottaa, sekä liikenneturvallisuusongelmat, kun polkupyöriä ja potkulautoja pysäköidään esimerkiksi pyöräteille. Osaltaan toimivat matkaketjut myös mahdollistavat maankäytön kehittymisen, jolloin pyöräpysäköintiä voi olla mielekästä toteuttaa myös ennen sen tarpeen realisoitumista.

Ajoneuvoliikenne

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ajoneuvoliikenteen osalta raitiotien vaikutukset johtuvat liikennejärjestelyiden muutoksista ja autoliikenteen matkamäärien sekä ruuhkautumisen muutoksista. Raitiotie sijoittuu edelleen pääsääntöisesti omille kaistoilleen, jolloin autot ja ratikat kulkevat toisistaan erillään. Sekaliikennekaistat autojen kanssa toteutetaan Osuustielle, Rälssitielle ja Kielotielle. Bussipysäkkien parantaminen ratikkapysäkkien rinnalla luo laadukkaampia ja esteettömämpiä bussipysäkkejä.

Autoliikenteen järjestelyt muuttuvat nykytilaan nähden vähäisesti. Autoliikenteen kaistamäärät säilyvät pääosin nykyisellään. Poikkeuksia ovat Kielotie Lummekujan ja Tikkurilantien välillä sekä Tikkurilantie Osmankäämintien ja Kielotien välillä, jotka kaventuvat nykyisestä 2+2-kaistasta 1+1-kaistaan. Joissakin paikoissa autoliikenteen reitit muuttuvat. Henkilöautoliikenteen läpiajo kielletään Aviabulevardin pohjois- ja eteläosassa, Toinen savu -kadun eteläosassa sekä Tasetieltä pohjoiseen Rälssitielle. Puutarhatie katkaistaan autoliikenteeltä Tikkurilantien eteläpuolella ja Neilikkatie katkaistaan Kielotien molemmilta puolilta. Liikennevalojen määrä ratikan varrella kasvaa nykyisestä, kun ratikkareitin liittymät ovat pääsääntöisesti valo-ohjattuja. Hakunilantien autoliikenteen kaistat kapenevat Kehä III:n pohjoispuolella.

Autoliikenteen matkamäärien ja ruuhkautumisen osalta raitiotien vaikutukset riippuvat valitusta tarkastelualueesta. Vantaalla ja ratikkakäytävällä asukas- ja työpaikkamäärien oletetaan kasvavan raitiotien myötä, mikä kasvattaa samalla autoliikenteen kokonaismääriä kulkutapasiirtymistä huolimatta. Sen sijaan liikennemallinnuksen mukaan seudullisesti autoilu vähenee verrattuna tilanteeseen ilman ratikkaa, mikä johtuu mm. kaupunkirakenteen tiivistymisestä, jolloin matkat suuntautuvat lähemmäs. Automatkojen määrän kasvu aiheuttaa autoliikenteen vähäistä ruuhkautumista. Ajonopeudet laskevat hieman iltapäivän ruuhkaisimman tunnin aikana. Ruuhkautuminen kattaa vain hyvin pienen osuuden tie- ja katuverkosta, mutta viiveet kasvavat näillä rajatulla alueella ilmenevillä ruuhkautuneilla osuuksilla merkittävästi. Autoliikenteen paikallinen ruuhkautuminen vaikuttaa myös bussien matka-aikaan ruuhkatunteina.

Helsingin seudun laajemmassa tarkastelussa ratikka vaikuttaa ajoneuvoliikenteen kulkutapaosuuteen ja sitä kautta ruuhkien vähenemiseen. Tämä johtuu kaupunkirakenteen tiivistymisestä ja joukkoliikenteen palvelutason paranemisesta. Seudullisella tasolla autoliikenteen suorite pienenee vuodessa 4,2 miljoonaa ajoneuvokilometriä vuonna 2050 ja automatkoja tehdään vuorokausitasolla noin 1300 matkaa vähemmän, jolloin myös autoliikenteen ruuhkautuminen on vähäisempää.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Liikennemallinnuksen mukaan henkilöautoliikenne ei vähene niin paljon kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa. Ajoneuvosuoritteen vähenemä vuonna 2050 on 0,8 miljoonaa kilometriä vuodessa pienempi kuin hankesuunnitelmassa 2023 verrattuna tilanteeseen ilman ratikkaa. Vuorokaudessa automatkoja on vuonna 2050 noin 100 enemmän kuin hankesuunnitelmassa 2023 verrattuna tilanteeseen ilman ratikkaa.

Lisäksi ajoneuvoliikenteelle aiheutuu seuraavassa kuvattuja vaikutuksia verrattuna 2023 hankesuunnitelmaan. Vaikutukset on tehty asiantuntija-arvioina, eikä esimerkiksi liikennemallin perusteella.

- Liikenne sujuvoituu Tietotiellä ja Teletiellä, kun raitiotien linjan lyhentämisen myötä kadulle ei toteuteta lisää liikennevaloja. Toisaalta liikenteen sujuvuus sivukaduilta voi tämän myötä heiketä.
- Tikkurilantien ja Aviabulevardin liittymään toteutetaan nelihaaraliittymä kiertoliittymän sijaan. Muutos ei vaikuta liittymän toimivuuteen.
- Tikkurilantiellä Tuusulanväylän itäpuolella autokaistoihin tulee nykyistä enemmän mutkia raitiotielinjan siirtyessä kadun puolelta toiselle.
- Plootukadun varren pysäköintipaikkoja ei toteuteta hankkeessa, mutta ne voidaan toteuttaa muulla rahoituksella myöhemmin.
- Tikkurilantiellä ajoneuvoliikenteelle aiheutuu hidastusta siitä, kun raitiotie siirtyy lännestä tullessa kadun pohjoisreunasta keskelle Ohtolankadun liittymässä, ja siitä eteläreunaan Niittytien liittymässä. Tällä on vaikutusta myös erikoiskuljetuksiin.
- Lahdentien siirtoa ja siihen liittyvää uutta valo-ohjausta ei toteuteta. Tämä johtaa viiveisiin Kyytitietä suoraan kulkevilla, kun kääntymiskaistoja Lahdentien suuntaan ei toteuta, ja viiveisiin kääntyvillä suunnilla idästä ja etelästä. Nämä viiveet voivat vaikuttaa myös Hakunilantiellä liikennettä lisäävästi, kun yhteys Kehä III:lle Hakunilan pohjoisosista ei ole sujuvin Lahdentien kautta vaan Hakunilantietä etelään. Lahdentietä suoraan kulkeva ajoneuvoliikenne on sujuvampaa, kun tasoliittymää Kyytitien kanssa ei toteuteta. Liikenteen ohjaaminen esimerkiksi Hakunilantieltä on vaikeampaa, kun Lahdentien muutokset eivät toteudu. Lahdentien siirto voidaan toteuttaa myöhemmin kaupungin muulla rahoituksella.
- Hakunilantiellä autoliikenne voi sujuvoitua vuoden 2023 hankesuunnitelmaan nähden, kun ajokaistat on sijoitettu vierekkäin ja raitiotie kadun reunaan. Tällöin esimerkiksi ajoratapysäkille jäävien bussien ohittaminen on helpompaa.
- Hankesuunnitelman mukaisessa ratikkahankkeessa perusparannettiin kaikki ratikkakadut. Hankkeen muutosten mukaan joitain osuuksia ei paranneta, joka johtaa uusiin työmaihin ja työnaikaisiin viiveisiin tulevaisuudessa, kun katujen perusparannus on tarpeen.

- Länsimäentien ja Maratontien kiertoliittymä pyritään säilyttämään, eikä sen tilalle toteuteta valo-ohjattua nelihaaraliittymää kuten vuoden 2023 hankesuunnitelmassa. Muutos voi sujuvoittaa ajoneuvoliikennettä etenkin niinä aikoina, kun liittymää ei suljeta valoin raitiovaunun kulkiessa liittymän läpi.
- Autoliikenteen liityntäpysäköintiä suunniteltiin hankkeen ulkopuolella Lahdenväylälle suunniteltujen vaihtopysäkkien yhteyteen, mutta tällä hetkellä vaihtopysäkit ja pysäköinti eivät ole toteutumassa.

Bussiliikenteelle asiantuntija-arvioina aiheutuvia vaikutuksia ovat edellä kuvattujen lisäksi:

- Lentoaseman bussiterminaalin toimivuus ei häiriinny raitiotien rakennustöistä.
- Bussit kiertävät matkalla lentoasemalle Turbiinitien kautta heikentäen palvelutasoa.
- Tuusulanväylän bussipysäkkien vaihtoyhteys ratikkapysäkille pidentyy hieman.
- Kyytitiellä Keskon ajoliittymän bussipysäkit poistetaan, ja Tukkukaupankujan kohdalla kadun eteläpuolella oleva bussipysäkki siirretään aiempiin suunnitelmiin nähden itään Kanervantien kohdalle. Keskon ajoliittymän pysäkit ovat vähäkäyttöisiä ja niiden maankäytön saavutettavuus on heikko, jonka myötä pysäkkien poiston vaikutus on liikenteellisesti pieni. Keskon alueen saavuttaa hyvin myös Vanhan Porvoontien liittymän pysäkeiltä. Tukkukaupankujan pysäkin siirto Kanervantien itäpuolelle kokoaa alueen bussipysäkit samaan paikkaan selkeyttäen pysäkkien käyttöä ja helpottaen vaihtoja.
- Lahdenväylän länsipuolen bussipysäkit siirretään Porttisuontien liittymän länsi- ja itähaaroille, kun ne vuoden 2023 hankesuunnitelmassa olivat molemmat itähaaralla. Tämä sujuvoittaa bussiliikennettä, ja lyhentää kävelymatkaa pysäkille esim. Ikean suunnasta.
- Valtio ei ole osoittanut budjettia Lahdenväylälle ja Porvoonväylälle suunnitelluille vaihtopysäkeille, joten niitä ei toistaiseksi toteuteta. Tämä heikentää vaihtoyhteyksiä ja seudullista joukkoliikenneverkostoa.
- Lahdentietä ei siirretä, jonka takia vaihtopysäkit säilyvät Lahdentien varrella. Nykyiset näitä pysäkkejä lähimmät pysäkit Kyytitiellä Liinakkokujan kohdalla poistuvat, joten vaihtoyhteys Lahdentielle toteutuu Kaskelan kohdan bussipysäkkien kautta. Vaihtoyhteys muodostuu nykyistä pidemmäksi.
- Bussipysäkkiä Länsimäentielle Porvoonväylän pohjoispuolelle ei hankkeessa toteuteta, sillä pysäkki oli yhteys Porvoonväylän vaihtopysäkeille, jotka eivät ole vielä toteutumassa.
- Länsimäentien ja Maratontien liittymän pohjoinen pysäkki siirtyy hankesuunnitelman ratkaisuun nähden hieman pohjoisemmaksi, jolla on pieni kävelymatkaa pidentävä vaikutus pysäkin käyttäjille.

Saavutettavuus ja sosiaalinen kestävyys

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Vantaan ratikan myötä kestävien kulkumuotojen saavutettavuus paranee sekä maankäytön muutosten että liikenneyhteyksien laadun paranemisen myötä. Kaupunkirakenne tiivistyy, jolloin muun muassa lähipalvelut ovat usein saavutettavissa helpommin kävellen. Vantaan ratikkakäytävällä esimerkiksi Hakunila, Veromies, Jokiniemi ja Länsimäki ovat alueita, joissa haavoittuvien ryhmien osuus on suuri ja saavutettavuusparannukset ovat merkittäviä. Haavoittuviksi ryhmiksi on Helsingin seudulla tunnistettu mm. vanhukset, lapset, pienituloiset, liikuntarajoitteiset ja autottomat kotitaloudet (Pakkanen 2020). Toisaalta joillain alueilla kävelymatkat ratikkapysäkeille pitenevät verrattuna kävelymatkoihin nykyisiin runkolinjapysäkkeihin, mikä heikentää saavutettavuutta paikallisesti. Bussipysäkkejä on kuitenkin pyritty suunnittelemaan ratikan varrelle siten, että joukkoliikenne on myös lyhyempien kävelymatkojen kautta saavutettavissa.

Luotettavamman joukkoliikennetarjonnan lisäksi myös kävelyn ja pyöräilyn laadullisia olosuhteita parannetaan katuhankkeiden yhteydessä. Kulkumuotojen erottelu ja parannukset esteettömyydessä parantavat turvallisuutta ja helpottavat paikallista liikkumista. Aktiivisten kulkumuotojen käytön lisääntyminen tuottaa terveyshyötyjä lisääntyvän arkiliikunnan myötä. Kävelyn ja pyöräilyn on laskettu lisäävän elinvuosia ja tuottavan hyvinvointia erityisesti nuorimmalle ikäryhmälle (Liikenteen terveysvaikutukset Suomessa ja suurimmissa kaupungeissa, SYKE 2021). Vantaan ratikka edistää liikkumismahdollisuuksien tasavertaisuutta ja tasoittaa väestöryhmien välisiä saavutettavuuseroja. Autoriippuvuus Vantaalla vähenee, ja liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranee ratikan päätavoitteiden mukaisesti. Ratikan myötä aktiivinen liikkuminen lisääntyy, mikä tukee kaupunkilaisten terveyttä, elinoloja ja viihtyisyyttä.

Ratikkahankkeella vähennetään pakokaasu- ja pienhiukkaspäästöjä sekä autoliikenteen vähenemisen myötä myös onnettomuuksia. Kokonaisuudessaan seudulla autoilun suorite vähenee verrattuna tilanteeseen ilman ratikkaa, vaikka se väestönkasvusta johtuen kasvaakin ratikkakäytävässä. Pienhiukkaspäästöjä syntyy renkaista ja katupölystä myös liikenteen sähköistyessä. Hyödyt päästövähenemässä kohdistuvat erityisesti hengitystievaikeuksista kärsiville. Hyödyt jakautuvat seudullisesti, ja ne eivät sijoitu ratikkakäytävään. Onnettomuuksia voivat vähentää myös nykyperiaattein suunnitellut turvallisemmat suunnitteluratkaisut. Onnettomuuksien vähenemähyödyt ovat merkittävimmät yli 64-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa liikennekuolemia tapahtuu eniten (Liikenneturva 2022).

Ratikkainvestointi osaltaan lisää paineita nostaa joukkoliikenteen lippuhintoja, millä olisi sosiaalisesta näkökulmasta negatiivisia vaikutuksia. Lippuhintojen muodostumiseen vaikuttaa kuitenkin myös hyvin moni muu asia, kuten niiden subventioaste. Päätökset lippuhinnoista tekee HSL:n hallitus.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Kävelyn ja pyöräilyn laadullisia olosuhteita kehitetään pienemmässä laajuudessa, kuin mitä on esitetty vuoden 2023 hankesuunnitelmassa. Muutokset on kuvattu luvussa 3.2 otsikoiden Liikkumisen turvallisuus ja esteettömyys sekä Pyöräliikenne ja kävely alla. Tällöin sosiaalinen kestävyys tai haavoittuvien ryhmien tai arkiliikunnan terveyshyödyt paranevat maltillisemmin kuin oli ajateltu vuoden 2023 hankesuunnitelmassa. Pieni osa yhteyksistä myös heikkenee nykyisestä.

3.3 Ympäristö

Katuympäristö

Katuympäristö käsittää kadun näkyvät elementit eli pintarakenteet ja katuvihreän. Katuympäristön eri elementtien valinnat ja sommittelu muodostavat kulkijalle kokemuksen tilasta ja paikasta. Hankkeen katuympäristömuutosten johdosta aihe on nostettu tähän raporttiin omaksi otsikokseen.

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikka muuttaa katuympäristöä huomattavasti. Raitiotie on uusi näkyvä elementti kadulla, ja katujen pintarakenteita uusitaan laajasti. Katuympäristön laatu raitiotien varrella tulee vaihtelemaan sen mukaan, miten laajasti aiemmin suunniteltuja ratkaisuja toteutetaan.

Tikkurilasta länteen ratikan katukuva kehittyy edelleen design manualissa määritetyn urbaanin sydämen vyöhykkeillä lisäten kaupunkimaista tunnelmaa. Jokiniemestä itään katuympäristö säilyy pääosin nykyisenlaisena. Ratikan reitin varrelle toteutetaan edelleen julkista taidetta kaupungin erillisenä, raitiotiealliansin ulkopuolisena investointina.

Raidealueille on suunniteltu kasvullinen viherpinta ja raiteiden varteen toteutetaan puurivejä mahdollisuuksien mukaan. Raidealueen monilajinen viherpinta tuo uuden viherelementin katutilaan. Kaikkiin ratikan pysäkkikatoksiin on suunniteltu kaltevat viherkatot, jotka näkyvät myös katutilaan, ja pysäkkien kalustus on ilmeeltään yhtenäistä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Katuympäristön ratkaisuilla voidaan vahvistaa alueiden paikallista ilmettä ja imagoa, sekä lisätä esimerkiksi jalankulun ja pyöräliikenteen viihtyisyyttä. Hankkeen muutokset vähentävät näitä vaikutuksia. Ratikan toteutuslaajuuden vaihdellessa katuympäristö jää paikoitellen vuoden 2023 hankesuunnitelman ratkaisua tai nykyistä tilannetta jäsentymättömämmäksi ja laatutaso kaduilla matalammaksi.

Vaihtelevan ja monipuolisen katuympäristön sijaan raitiotien välittömästä ympäristöstä tulee yksipuolisempaa, mikä heikentää paikkojen identiteetin vahvistamista sekä liikkumisen orientoituvuutta. Monien pysäkkien ympäriltä on karsittu köynnösrakennelmia ja istutuksia, mikä heikentää pysäkkien tunnistettavuutta ja pysäkkiympäristöissä odottamisen mielekkyyttä.

Alueilla, joilla katuympäristön toteutusta on karsittu, pyritään säilyttämään tulevaisuuden kehittämismahdollisuudet siten, että laadukkaaseen ympäristöön voidaan päästä myöhemmin kaupungin erillisin, ratikan allianssin ulkopuolisin investoinnein.

Luonto, ekologiset verkostot

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikan alueelle ei osu kohteita, jotka täyttävät luonnonsuojelulain suojeltavan luontotyypin tai metsälain erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Luontovaikutuksia on arvioitu laajemmin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Ei muutoksia verrattuna hankesuunnitelmaan.

Ilmastovaikutukset

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Raitiotien rakentaminen aiheuttaa huomattavan määrän CO2 -päästöjä, kuten kaikki rakentaminen. Toisaalta ajoneuvoliikenteen suoritteet ja vastaavasti liikenteen lähipäästöt muuttuvat ratikan myötä maankäytön kasvusta ja kulkutapamuutoksista johtuen. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen ja suoritteiden pienentyminen vähentävät päästöjä. Kaikkiaan päästöhyödyt jäävät ennustevuosina suhteellisen pieneksi auto- ja bussiliikenteen voimakkaan sähköistymisen myötä, jolloin ratikka ei verrannollisestä näytä yhtä vaikuttavalta.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Liikenteen lähipäästöihin hankkeen muutoksilla ei liikennemallinnuksen perusteella ole merkittävää vaikutusta, sillä hanke ei koko laajuudessaankaan vähennä autoilun päästöjä merkittävästi. Sen sijaan hankkeen muutokset vähentävät rakentamisen päästöjen määrää huomattavasti. Nykyisiä rakenteita säästämällä myös päästöjä vähennetään, kun vältetään purkamista ja esimerkiksi ajokaistojen uudelleen rakentamista. Toisaalta esimerkiksi jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksien toteuttaminen myöhemmin hankkeesta erillään voi aiheuttaa enemmän päästöjä kuin silloin, jos ne toteutettaisiin hankkeen yhteydessä. Toisaalta kohteiden, joissa kadun perustusten paalulaattaa on muutettu edullisemmaksi stabiloinniksi, rakentaminen voi tuottaa aiempaa enemmän päästöjä. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita ei tässä hankelaajuudessa paranneta yhtä laajasti kuin hankesuunnitelmassa, joka vaikuttaa liikenteen ilmastovaikutuksiin.

Hankelaajuuden muutosten vuoksi ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyviä ratkaisuja (katupuusto, istutukset, luontopohjainen hulevesien hallinta) toteutetaan vähemmän kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa. Tämä asettaa paineita muulle ympäristön katusuunnittelulle. Lisäksi näiden ratkaisujen väheneminen ratikan välittömässä läheisyydessä tuo mm. kuumuuden ja tulvimisen vuoksi riskejä tulevaisuuden raitioliikenteen käyttäjille. Hankelaajuuden muutosten jälkeen ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät ratkaisut perustuvat ratikan toteutuksessa nykyisen kasvillisuuden (väliaikaiseen) säilyttämiseen. Ratkaisuja voidaan kuitenkin kehittää tulevaisuudessa hankesuunnitelman mukaisiksi kaupungin toimesta erikseen.

Esimerkkejä resurssiviisaista ja päästöjä säästävistä muutoksista hankkeeseen:

- Lentoaseman pään raitiotietä ja päätepysäkille suunniteltua siltaa ei toteuteta. Vaikutus resurssien käyttöön ja päästöihin on merkittävä.
- Tuusulanväylän ja Lahdentien ylittäviä siltoja ei pureta ja uusia ei rakenneta, mikä säästää merkittävän määrän materiaaleja ja vähentää päästöjä. Siltojen viereen toteutetaan ainoastaan uudet sillat raitiotielle.
- Tikkurilantiellä, Jokiniemenkadulla ja Kyytitiellä säästetään paljon nykyistä katurakennetta, jolloin vältetään purku ja uusien materiaalien käyttö rakentamisessa.
- Nykyistä puustoa säilytetään mahdollisimman paljon.
- Olemassa olevia materiaaleja hyödynnetään (esimerkiksi maamassat, reunakivet).

On kuitenkin hyvä huomioida, että joidenkin infrahankkeiden toteutuksen poistaminen tästä hankkeesta ei suoraan vähennä niiden päästöjä, koska hankkeet joudutaan saneeraustarpeen takia toteuttamaan joskus myöhemmin omina hankkeinaan. Näiden päästölaskelmista ei kuitenkaan ole tarkempia laskelmia.

Pohjavedet

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Nykyisellään Hopeatien ja varikon asemakaava-alueet ovat pääsääntöisesti rakentamatonta metsä- ja puisto-aluetta. Hopeatien alueelle suunniteltujen asuinrakennusten sekä varikolle suunniteltujen halli- ja piha-alueen myötä päällystetyn alueen pinta-alamäärä kasvaa. Tämä vähentää sadevesien luonnollista imeytymistä pohjavedeksi sekä lisää alueella syntyvien hulevesien määrää. Pohjavesivaikutukset muodostuvat lähinnä rakentamisen aikana. Pohjaveden muodostuminen pyritään säilyttämään nykyisen kaltaisena rakentamisesta huolimatta ensisijaisesti hulevesien imeytyksellä. Ratikkavarikon alueella tulee erityisesti kiinnittää huomioita imeytettävien hulevesien laatuun lähellä sijaitsevan vedenottamon vuoksi.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Luontopohjaisen hulevesienhallinnan määrää on vähennetty, mikä lisää tulvimisen ja vesistöjen laadun riskejä.

Luontokompensaatio

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Vantaan ratikan suunnittelussa ja toteutuksessa pyritään ensisijaisesti välttämään luontohaittojen aiheuttamista ja säilyttämään olemassa oleva luonto mahdollisimman laajasti. Vaikka ratikkalinja kulkee pääasiassa nykyisillä katualueilla, aiheutuu rakentamisesta väistämättä luontohaittoja linjan varrella oleville katupuille, viheralueille sekä metsäisille alueille, minkä vuoksi haittoja hyvitetään näitä osa-alueita tarkastellen.

Käytännössä rakentamisen haitta korvataan vahvistamalla luonnon monimuotoisuutta esimerkiksi ennallistamis- ja hoitotoimenpiteillä valituilla luontoalueilla Vantaalla. Ratikan varikkotontilla pyritään toteuttamaan luonnonsuojelulain mukaista ekologista kompensaatiota. Kaadettujen katu- ja puistopuiden tilalle istutetaan uusia puita vähintään samassa suhteessa, eli kunkin kaadetun puun tilalle istutetaan vähintään yksi uusi puu.

Luontohaittojen hyvittäminen toteutetaan kaupungin toimesta erillisenä, ratikkahankkeeseen liittyvänä hankkeena ja tiiviissä yhteistyössä allianssin kanssa. Ratikan luontohaittojen hyvittäminen on osa toimia, joilla Vantaan kaupunki tähtää luontopositiivisuuteen vuodesta 2030 alkaen.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Hankesuunnitelmavaiheessa 2023 luontohaittoja ei suunniteltu korvattavan, eli kaikki yllä kuvattu on positiivista muutosta aiempaan hankesuunnitelmaan verrattuna.

Melu

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Nykytilanteessa tie- ja katuliikenteen melutilanne on paikoin erittäin huono ja ohjearvot ylittyvät laajalti oleskelupihoilla. Erityisesti katujen, Tuusulanväylän ja Kehä III:n läheisyydessä sijaitsevat omakotitalo- ja rivitaloalueet ovat huonosti suojattuja melulta, koska matalat rakennusmassat eivät torju niin tehokkaasti melua kuin kerrostalomassat. Ennustetilanteessa raitioliikenteen keskiäänitasot ovat ulko-oleskelualeilla lähes kauttaaltaan alle melun raja-arvojen, ja ylittyvät vain alle 10 metrin päässä ratikasta. Vantaan ratikka muuttaa paikoin merkittävästi katulinjauksia, joten katuliikenteen melutilanne voi olennaisesti muuttua nykytilanteeseen verrattuna. Tie- ja katuliikenteen ja raitioliikenteen yhteismelu on huomioitu melunsuojaustarpeen arvioinnissa ja meluntorjunnan mitoituksessa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Vantaan ratikasta aiemmassa suunnitteluvaiheessa laadittuun melumalliin on päivitetty tarkentuneet raidegeometriat sekä pysäkkien ja vaihteiden sijainnit. Päivitetyn melunleviämislaskennan perusteella on tarkistettu melulta suojaamisen tarve. Lisäksi kohteissa, jotka on aiemmassa meluselvityksessä määritetty suojattavaksi sisämelun ohjearvon ylittymisriskin vuoksi, on suoritettu julkisivun ääneneristävyyden mittauksia. Mikäli suojattavaksi arvioidun kohteen julkisivun ääneneristys mittauksen perusteella riittää suojaamaan sisämelun ohjearvon ylittymiseltä, esitetään kohteen melusuojauksesta luopumista.

Melusuojauksen tarve arvioidaan hankkeessa edelleen samoin periaattein kuin aiemmissakin vaiheissa. Toteutuslaajuuden muutokset muuttavat raitioratahankkeessa toteutettavaa meluntorjuntaa siten, että mikäli osuuden autokaistojen muutoksia ei hankkeessa toteuteta, niistä johtuvaa autoliikenteen melun torjuntaa ei myöskään toteuteta hankkeessa.

Toteutettavien meluesteiden sijoittaminen yhteensovitetaan katusuunnittelussa meluntorjunnan lisäksi mm. liikenneturvallisuuden, kunnallistekniikan, kuivatuksen ja kunnossapidon näkökulmista, ja esteiden korkeus mitoitetaan lopuksi tarkan sijainnin perusteella.

Tärinä ja runkomelu

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Raitiovaunuliikenteen aiheuttama tärinä ylittää raja-arvot vain hyvin paikallisesti, ja näihin tilanteisiin voidaan puuttua vaimennustoimenpitein. Tarkemmin tärinä- ja runkomelusuojauksesta voi lukea vuoden 2023 hankesuunnitelmasta.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Ei muutoksia verrattuna hankesuunnitelmaan.

3.4 Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Vantaan ratikan rakentamisen arvioitiin hankesuunnitelmassa kestävän noin viisi vuotta. Päivitetty arvio on noin neljä vuotta, josta ainoastaan tunneliosuuden rakentaminen kestää todennäköisesti koko rakentamisajan. Muilla osuuksilla rakentaminen kestää tyypillisesti muutaman vuoden.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Hankkeen laajuuden muutokset voivat vaikuttaa rakentamisen aikaisiin haittoihin vähentävästi. Aviapoliksessa ratikan päätepysäkin siirto lentoasemalta Aviapolis pohjoiseen poistaa haitat liikenteelle ja liikkumiselle lentoaseman alueella ja Tietotiellä. Tämä helpottaa suuresti etenkin lentoaseman bussiterminaalin toimintaa. Muilla osuuksilla hankkeessa nykyiselleen jäävät jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet voivat helpottaa työnaikaista kulkua, kun koko katua ei kaiveta auki reunasta reunaan. Toisaalta hankkeesta on irrotettu pienempiä infrakokonaisuuksia omiksi hankkeiksi toteuttavaksi omalla rahoituksellaan, jolloin paikoin rakentaminen voi pitkittyä, kun isojen kokonaisuuksien toteuttamisen sijaan alueella toteutuu useammin pienempiä työmaita.

3.5 Vantaan ratikan tavoitteiden toteutuminen

Vantaan ratikan tavoitteet ovat edelleen samat kuin hankkeen aiemmissa vaiheissa kuvan mukaisesti. Jatkossa on lyhyesti analysoitu näiden tavoitteiden toteutumista, sekä verrattu toteutumista vuoden 2023 hankesuunnitelmaan.

Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikka luo ensisijaisesti varmuutta sille, että koko ratikkakäytävä kehittyy yleiskaavan ja kaavarungon tavoitteiden mukaisesti. Ratikka mahdollistaa asuntojen ja työpaikkojen toteutumisen pitkällä aikavälillä. Ratikka lisää kaupungin elinvoimaa houkuttelemalla investointeja, yrityksiä ja työpaikkoja. Ratikan yleissuunnitelmassa asetettiin kaupunginhallituksen määrittämille teemoille tavoitteiksi, että vuonna 2050 noin 800 metrin säteellä asemista asuu yli 100 000 asukasta ja on yli 85 000 työpaikkaa. Nämä tavoitteet toteutuvat päivitetyssä hankesuunnitelmassa edelleen samalla tasolla kuin edellisessäkin hankesuunnitelmassakin.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Tavoite toteutuu, mutta hieman heikommin kuin 2023 hankesuunnitelmassa. Ratikan kaavarungon alueen asukasmäärä yli kaksinkertaistuu nykytilanteesta asettuen arviolta noin 122 500 asukkaaseen vuonna 2050. Työpaikkojen määrä kasvaa noin 82 500 työpaikkaan. Tämä tarkoittaa noin 1 500 asukasta ja 500 työpaikkaa vähemmän kuin alkuperäisessä hankesuunnitelmassa (Vantaan ratikan kaavarunko). Lisäksi katujen laatutason heikennyksillä voi olla vaikutusta tuleviin rakennus- ja kaavahankkeisiin ja alueiden kehittymiseen. Jos katujen laatu ei kehity riittävän voimakkaasti, saattaa tämä näkyä arvonnousun, investointien ja eriytymisen lieventymisenä, jolloin täysi potentiaali voi jäädä hyödyntämättä

Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Saavutettavuus paranee ratikan myötä kahdella tavalla. Ensimmäiseksi maankäytön tiivistyminen tarjoaa yhä useammalle asukkaalle ja työntekijälle palveluja lähietäisyydellä. Toiseksi ratikka parantaa joukkoliikenteen tarjoamia yhteyksiä ja palvelutasoa, jolloin matkustaminen eri sijaintien välillä helpottuu. Ratikan myötä joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa palvelutason parantuessa. Myös kävelyn ja pyöräilyn osuus tehdyistä matkoista kasvaa maankäytön tiivistyessä, koska useammalle matkalle on tarjolla kohteita lähellä kotia. Ratikalla on myös positiivisia vaikutuksia liikkumisen helppouteen ja turvallisuuteen. Ratikka edistääkin useiden ihmisryhmien itsenäistä liikkumista julkisilla kulkuvälineillä. Ratikan liikennejärjestelyjen muutoksilla on pieniä heikentäviä vaikutuksia autolla ajamiseen Vantaalla.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Tavoite toteutuu, mutta hieman heikommin kuin 2023 hankesuunnitelmassa. Vaikutus liikkumisen helppouteen ja saavutettavuuteen ovat pienempiä, kun ylikulkusiltoja, uusia yhteyksiä ja eroteltuja jalankulun ja pyöräliikenteen väyliä toteutetaan vähemmän. Tavoite ratikan vaihtoyhteydestä lentoasemalla ei toteudu, sillä raitiotielinja päättyy jo Aviapolis pohjoinen -pysäkille. Vaihtamisen helppous ei toteudu myöskään vt 7:n ja vt 4:n osalta, sillä valtio ei toteuta hankkeen yhteydessä vaihtopysäkkejä kyseisille väylille.

Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikalla on sekä tavoitetta edistäviä että tavoitettava heikentäviä vaikutuksia. Tavoitetta edistävät muun muassa kulkumuotojakauman painottuminen kestäviin vaihtoehtoihin sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen monipuolistuminen, mikä vähentää pidempimatkaista liikkumistarvetta. Kaikkiaan päästöhyödyt jäävät kuitenkin ennustevuosina suhteellisen pieneksi. Tavoitetta heikentää erityisesti rakentamisen määrä ja sen mahdollinen hiili-intensiivisyys, sekä hulevesien hallintaa heikentävä rakennetun maa-alan lisääntyminen. Toisaalta katujen peruskorjaus aiheuttaa huomattavan määrän päästöjä myös ilman raitiotietä. Uusiomateriaalien, kuten betonimurskeen ja kierrätettyjen maa-ainesten ja kasvualustojen käytöllä voidaan kuitenkin rakentamisen päästöjä vähentää kaikissa kohteissa. Lisäksi Vantaan ratikassa noudatetaan valtakunnallista Green Deal -sopimusta, jonka mukaan työkoneissa ja kuljetuksissa ei käytetä fossiilisia polttoaineita.

Ratikan yleissuunnitelmassa vuonna 2019 asetettiin kaupunginhallituksen määrittämille teemoille tavoitteiksi, että vuonna 2050 ratikan ansiosta liikenteen kasvihuonepäästöjen vähenemä on yli 6 000 CO_2 -tonnia. Tavoitteesta jäädään kummassakin hankesuunnitelmassa huomattavasti johtuen muun muassa auto- ja bussiliikenteen voimakkaasta sähköistymisestä, jonka myötä ratikka ei korostu merkittävästi vähäpäästöisempänä kulkumuotona riippumatta sen linjan pituudesta.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Tavoite toteutuu hieman paremmin kuin 2023 hankesuunnitelmassa. Katujen peruskorjauksia tehdään vähemmän, ja esimerkiksi uusien siltojen rakentamista vähennetään hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna. Hankkeen päästövaikutukset ovat siten muutosten myötä selvästi pienemmät kuin aiemmin. Toisaalta päästöjä muodostuu myös näistä hankkeelta pois jätetyistä osuuksista, jos ne myöhemmin päätetään toteuttaa.

Hankkeen muutosten myötä raiteen nurmipintoja on muutettu niittypinnoiksi. Niittypintojen avulla voidaan tukea nurmipintoja paremmin monimuotoisuutta ja helpottaa katuvihreän kunnossapitoa. Kun katuja ei paranneta koko leveydeltään, voidaan osassa kohteista säästää olemassa olevaa puustoa, ottaen kuitenkin huomioon rakennustöiden vaatima tilantarve. Lisäksi poistettavat katupuut inventoidaan ja ne kompensoidaan Vantaan alueella ratikkahankkeesta erillisenä hankkeena, jos niitä ei voida istuttaa ratikkalinjalle. Toisaalta puurivejä, katuvihreää ja istutuksia toteutetaan huomattavasti vähemmän, minkä vuoksi katuympäristön laatu, lämpösaarekeilmiön hillitseminen ja hulevesien luontopohjainen hallinta toteutuvat heikommin. Tämän lisäksi erillisiä hulevesirakenteita jätetään toteuttamatta.

Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät

Hankkeen vaikutukset nykytilaan verrattuna:

Ratikka luo paremmat edellytykset alueiden välisten erojen vähentymiselle ja alueellisen tasa-arvon lisääntymiselle. Vaikka yksittäisten alueiden eriytyminen ei kokonaan käänny Vantaan ratikkahankkeen seurauksena, voidaan kehitystä hidastaa. Ratikkaa voidaankin pitää yhtenä tärkeänä osana pitkäaikaista alueiden kehittämistä, joilla on merkityksellinen vaikutus alueellisten erojen kasvun hidastamiseen ja tasapainottamiseen. Lähes koko ratikan kaavarungon alue kehittyy entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina. Ajoneuvoliikenteen määrän väheneminen seudullisesti vähentää terveydelle haitallisia ajoneuvoliikenteen päästöjä samalla kun lisääntyvä kestävien liikkumismuotojen käyttö puolestaan lisää terveysvaikutuksia. Ratikan yleissuunnitelmassa 2019 on määritetty kaupunginhallituksen tavoitteeksi, että eriytyminen vähenee. Tavoite toteutuu osittain, sillä ratikan myötä eriytymiskehitystä saadaan hidastettua. Alueiden eriytyminen ei kuitenkaan pelkästään raitiotiehankkeen myötä vähene, vaan siihen tarvitaan lisäksi laaja kirjo muita toimia.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Tavoite toteutuu, mutta hieman heikommin kuin 2023 hankesuunnitelmassa. Hakunilan alueen kehitys ja laajeneminen hidastuvat hankesuunnitelmaan verrattuna, sillä Lahdentien siirrolta vapautuvaa maa-alaa ei voida kehittää. Tällä voi olla myös eriytymisen hidastamisen kannalta suuri paikallinen merkitys. Uusien työpaikkojen määrän arvioidaan laskevan Aviapoliksessa Lentoasemantien itäpuolella Ilmakehän ympäristössä. Lisäksi jalankulkuetäisyydet kasvavat siellä, missä uusia yhteyksiä toteutetaan vähemmän tai nykyisiä poistetaan suhteessa alkuperäiseen hankesuunnitelmaan. Ajoneuvoliikenteen määrä vähenee aiempaa hieman vähemmän. Ratikkakatujen viihtyisyyttä ei kaikin osin paranneta niin paljon kuin hankesuunnitelmassa oli esitetty. Liikkumisen viihtyisyys paraneekin vain osalla reitistä, kun ratikan yhteydessä toteuttavan katuvihreän määrä pienenee.

4. RATIKAN TALOUSVAIKUTUKSET

4.1 Ratikan investointikustannukset

Radan investointikustannukset

Hankkeen vaikutukset:

Tässä raportissa esitetyn hankelaajuuden toteuttamisen investointikustannukset on tuottanut Vantaan ratikan allianssi. Kustannuslaskenta perustuu vuoden 2025 hintatasoon. Raitiotiehankkeen investointikustannus on 750 miljoonaa euroa. Vantaan rahoitusosuus on 541 miljoonaa euroa, kun valtion MAL-rahoitus 144,1 miljoonaa euroa huomioidaan. Helsingin 15 miljoonaa euroa, ja HSY:n kustannus on Vantaalla noin 49 miljoonaa euroa sekä Helsingissä 4 miljoonaa euroa. HSY:n hallitus päättää HSY:n budjetin osuudesta. Radan investointikustannus ilman vesihuoltoa on 697 miljoonaa euroa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Vantaan ratikan radan ja katujen investointikustannukset laskettiin hankesuunnitelmavaiheessa Ihku-laskentapalvelussa. Kustannukset laskettiin rakennusosakohtaisesti, ja lisäksi määriteltiin riskivaraukset sekä työmaa- ja tilaajatehtävät. Kustannukset laskettiin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa elokuun 2022 hintatasossa, ja maanrakennuskustannusindeksin mukainen hintataso on noussut 2 % tuoreimpaan saatavilla olevaan indeksiin verrattuna (heinäkuu 2025). Raitiotiehankkeen investointikustannus oli noin 606 miljoonaa euroa, jakautuen Vantaan osuuteen (591 M€) ja Helsingin kaupungin osuuteen (15 M€). Lisäksi HSY:n kustannus oli Vantaalla noin 49 M€ ja Helsingissä 4 M€. Radan investointikustannus on siis noussut yhteensä 91 miljoonaa euroa.

Koska yleinen kustannustaso on merkittävästi noussut, hanketta ei voida enää toteuttaa hankesuunnitelman laajuudessa vuoden 2023 kustannusarviolla. Kustannusten nousun yksi pääsyistä on yleinen kustannustason nousu. Ihku-kustannusarvio on laadittu katukohtaisesti optimoiden pienemmän rakennuskohteen toteutuksen, ja tämä laskentatapa ei ota huomioon suuren hankkeen toteuttamiseen liittyviä erityispiirteitä. Tämä on johtanut erityisesti hankkeen yleiskustannusten ja riskien alihinnoitteluun. Myös lähtötiedot ja ratkaisut ovat tarkentuneet hankesuunnitelmavaiheesta tarkemman suunnittelutason edetessä. Maaperä- ja pohjatutkimusten sekä mittausten laajuutta on allianssivaiheessa kasvatettu ja tuloksia saatu lisää: suunnitelmat ovat muuttuneet ja tarkentuneet katusuunnitelmavaiheen jälkeen. Tarkentuneiden suunnitelmien myötä työnaikaisten järjestelyjen ja rakentamisen keston aiheuttamat kustannukset ovat kasvaneet toteutukseltaan tiiviissä kaupunkiympäristössä.

Hankkeen suurimmat kustannusnousujen kohteet ovat:

- Materiaalien kustannusnousu
- Aiemmassa hankesuunnitelman kustannuslaskelmassa ei ole huomioitu vaiheittaista rakentamista: tehot ja yksikköhinnat eivät vastaa tämän hetken hintatasoa
- Työnaikaiset liikennejärjestelyt arvioitu aiemmin yleispiirteisesti prosentteina rakentamiskustannuksista, nyt laadittu työnaikaisten järjestelyjen suunnitelmia ja kustannukset tarkentuneet ja nousseet.
- Siltojen ja taitorakenteiden materiaalit ja työn hinnat
- Kuljetuskustannukset ovat tarkentuneet huomattavasti vuoden 2023 arvioista, mikä näkyy niiden kasvuna.
- Yhteiskustannukset ovat huomattavasti suuremmat kuin alkuperäisessä hankesuunnitelmassa on arvioitu. Yhteiskustannukset kuitenkin vastaavat muiden allianssihankkeiden tasoa. Yhteiskustannuksia ovat työmaista syntyvät kustannukset, kuten esimerkiksi varastoalueet, työnjohtokustannukset, työmaan sisäiset kuljetukset ja työmaa-aitaukset.
- Tikkurilanraition tunnelissa raudoitusmäärä on kasvanut alkuperäisestä ja väliaikaiset tukirakenteet ovat alkuperäistä kustannusarviota huomattavasti kalliimmat
- Tunnelin työnaikaisen vedenhallinnan hinta on noussut alkuperäisestä arviosta
- Hankelaajuuteen lisätty kiskonvoitelujärjestelmä
- Pienjännite- ja keskijänniteliittymien hinnat nousseet verrattuna hankesuunnitelmaan
- Sähkönsyöttöasemien kojeistojen ja muuntajien hinnat nousseet
- Raitiotiejärjestelmä kokonaisuutena sekä sen rakentamiseen liittyvä käyttöönotto, joiden hinnoittelu Ihku-kustannuslaskentajärjestelmässä ei ole täysin kattava

Merkittävimpiä kustannussäästöjä on saatu seuraavissa asioissa:

- Päätepysäkkiä lännessä on siirretty Lentokentältä Aviapolis pohjoiseen, jolloin ratikkalinja on 1,4 kilometriä lyhyempi. Ratikkalinjan lyhentäminen päättymään pysäkille Aviapolis pohjoinen vähentää ratikan rakentamiskustannuksia noin 35 miljoonaa euroa.
- Vanhoja olemassa olevia katurakenteita on säästetty mahdollisimman paljon.
- Lahdentien siirron jättäminen pois toteutuksesta.
- Katujen poikkileikkausta on kavennettu.
- Tikkurilantiellä Tuusulanväylän ja Kyytitiellä Lahdentien ylittäviä siltoja ei uusita kokonaisuudessaan. Viereen rakennetaan uudet ratikkasillat.
- Edullisemmilla pintamateriaalivalinnoilla on saatu merkittävä säästö.
- Päätepysäkin ratkaisua on optimoitu idässä Mellunmäessä.
- Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä jätetään erikseen kaupungin toteutettavaksi.
- Tikkurilantien laajempien hulevesialtaiden toteutus jätetään erikseen kaupungin toteutettavaksi.
- Raitiotien teknisten järjestelmien putkireitityksen ja kuitukaapelien rakentamisessa on saavutettu 20 kilometrin säästö
- Vaihteenohjaus- ja lämmitysjärjestelmiä on saatu vähennettyä vaihdealueiden poistamisella
- Ajojohtimen nostojärjestelmät erikoiskuljetusreiteillä on poistettu kustannustehottomana ratkaisuna. Yli 6 metriä korkeille erikoiskuljetuksille myönnettyjä lupapäätöksiä on todettu olevan vähän, jolloin tarve nostolaitteelle on hyvin satunnaista. Ajolanka puretaan ja rakennetaan takaisin erikoiskuljetuksen mentyä ohitse.
- Syöttöasemien muuntajamuutokset
- Sähköratapylväiden määrää on vähennetty sijoitussuunnittelun optimoinnilla

Ratikkalinjan välittömässä läheisyydessä toteutetaan merkittävä määrä liittyviä hankkeita kuten siltojen ja katujen uusimista, joiden toteutus ratikkahankkeen yhteydessä tuo synergiaetuja ja kustannussäästöjä Vantaan kaupungin muuhun infrarahoitukseen. Näiden töiden arvo allianssissa on noin 40 M€.

Katusuunnitelmien ratkaisuja ei toteuteta kaikin osin koko laajuudessaan, vaan osa kaduista ja katuosuuksien kustannuksista on rajattu ulos, koska ratikan toteuttaminen ei niitä edellytä. Nämä osuudet jäävät erillisinä hankkeina toteutettaviksi sitten, kun niille on kaupunkirakenteen kehittyessä tarvetta.

Varikon Investointikustannukset

Hankkeen vaikutukset:

Kaupunkiliikenne Oy on teettänyt varikosta erillisen hankesuunnitelman Vaaralan raitiovaunuvarikko (Arkkitehtityöhuone APRT, WSP Finland Oy, Ramboll Finland Oy, Ratatek Oy, Boost Brothers Oy 2023), jossa on laskettu varikon investointikustannukset. Varikon kustannuslaskenta on suoritettu tilapohjaisena ja sitä on tarkennettu tarvittavilta osin rakennusosapohjaisilla tarkasteluilla.

Varikon kokonaiskustannus on noin 79 M€ sisältäen vaunuvarikon, ratainfran, rahoituskulut ja riskivarauksen. Optiot ovat yhteensä noin 30 M€. Varikon investointikustannukset ovat HSL:n käytäntöjen mukaisesti osa liikennöintikustannuksia (pois lukien varikon raideinfra) lukujen 4.3-4.4 talouslaskelmissa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Varikosta on käynnissä ehdotussuunnittelu, jonka myötä kustannukset tulevaisuudessa päivittyvät.

4.2 Radan kunnossapitokustannukset ja varikon käyttökustannukset

Rata

Radan kunnossapidolla tarkoitetaan tässä yhteydessä ratainfrastruktuurin (ratarakenteet, järjestelmät sekä pysäkkirakenteet) hoitoa ja korjausta. Työt pitävät sisällään talvihoidon ja puhtaanapidon, rakenteiden hoidon ja korjauksen, varusteiden ja kalusteiden hoidon ja korjauksen, kasvillisuuden hoidon, sekä laitteiden ja järjestelmien hoidon ja korjauksen.

Hankkeen vaikutukset:

Radan kunnossapitokustannukset arvioitiin hankesuunnitelmassa karkealla tasolla Raide-Jokerin ja Tampereen raitiotien kunnossapitosopimusten perusteella, ja niitä on nyt päivitetty avoimen nurmiradan kunnossapitokustannusten osalta sekä toteutettavan radan pituuden vähenemisen johdosta. Vantaan ratikan kunnossapitokustannus on arviolta 190 000 euroa/km/vuosi, jonka lisäksi kunnossapitokustannuksista on vähennetty avonurmiradan myötä saatava säästö. Vuodessa kunnossapitokustannukset ovat noin 3,7 miljoonaa euroa. Radan kunnossapitokustannukset ovat 40 vuoden aikana yhteensä noin 148,3 miljoonaa euroa, eli noin 144,3 miljoonaa euroa Vantaalle ja noin 4 miljoonaa euroa Helsingille.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Raitiotielinjan lyheneminen 1,4 kilometrillä lentoaseman päästä vähentää kunnossapitokustannuksia noin 266 000 euroa vuodessa. 40 vuoden aikana tämä tarkoittaa noin 10,64 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa.

Kehitysvaiheessa on suunnitelmaratkaisuja kehitetty muuttamalla osa nurmiraiteesta avonurmiradaksi. Avonurmiradan kunnossapitokustannuksen on arvioitu olevan 49% prosenttia pienempi kuin suljettuun nurmirataan verrattuna (Raitiotien elinkaarikestävät laatutasomääritykset – raportti, Ramboll 2025). Vuosittainen kunnossapitokustannus on suljetulla nurmiradalla noin 2070 euroa per sata ratametriä, ja avoimella nurmiradalla noin 1400 euroa per ratametri. Koska avoviherrataa on suunniteltu toteutettavan noin 4,1 kilometriä, kunnossapitokustannus on noin 27 500 euroa edullisempi vuosittain. 40 vuoden tarkastelujaksolla tämä tarkoittaa 1,1 miljoonaa euroa vähemmän kunnossapitokustannuksia kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa.

Viherraiteen kunnossapitokustannuksiin voidaan vaikuttaa myös kasvilajivalinnoilla. Nurmikko on kunnossapidon kannalta kallis vaihtoehto, sillä se vaatii leikkuuta ja kastelua. Niittymäisillä, paahdetta kestävällä lajistolla voidaan jatkosuunnittelussa leikkuun ja kastelun tarvetta poistaa, jolloin kustannussäästö on merkittävä.

Yhteensä kunnossapitokustannukset vähenevät 11,7 miljoonaa euroa 40 vuoden aikana vuoden 2023 hankesuunnitelmaan verrattuna.

Varikko

Hankkeen vaikutukset:

Varikon raitiotieinfran käyttökustannukseksi on arvioitu vuonna 2023 noin 230 000 euroa vuodessa sisältäen ylläpidon, maanvuokran ja kiinteistöveron. Varikkorakennuksen käyttökustannukseksi arvioitiin noin 835 000 euroa vuodessa sisältäen ylläpidon, maanvuokran ja kiinteistöveron. Varikon raitiotieinfran käyttökustannusten vaikutus 40 vuoden aikana on noin 11,6 miljoonaa euroa, josta 11,3 miljoonaa kohdistuu Vantaalle ja 0,3 miljoonaa euroa Helsinkiin. Varikkorakennuksen käyttökustannus sisältyy raportissa seuraavaksi kuvattuihin liikennöintikustannuksiin.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Varikosta on käynnissä ehdotussuunnittelu, jonka myötä kustannukset tulevaisuudessa päivittyvät.

4.3 Liikennöintikustannukset

Liikennöintikustannukset ovat kokonaisuus, joka sisältää ratikkaliikenteen operoinnin kustannukset sisältäen kaluston ja varikon käyttökustannukset, kaluston investointikustannukset ja varikkorakennuksen sekä -laitteiston investointikustannukset. Liikennöintikustannukset eivät sisällä radan (linjaraiteet, yhdysrata ja varikon raiteisto) kunnossapitokustannuksia.

Vantaan ratikan liikennöintikustannusten laskentamalli perustuu ratikan tunti- ja kilometrisuoritteiden laskentaan ja niiden kertomiseen liikennöinnin yksikköhinnoilla. Ratikan kiinteät kustannukset on arvioitu erikseen kustannuserittäin. Liikennöintikustannuksiin on pyritty sisällyttämään kaikki raitiojärjestelmän aiheuttamat vuosittaiset kustannukset, pois lukien radan kunnossapitokustannukset.

Hankkeen vaikutukset:

Ratikan liikennöintikustannukset ovat vuonna 2030 noin 17,8 miljoonaa euroa, ja 40 vuoden aikana liikennöintikustannukset ovat noin 609,1 miljoonaa euroa. Pidemmällä aikavälillä vuosittaiset liikennöintikustannukset laskevat, kun varikon pääomakustannukset laskevat lainapääoman pienentyessä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Liikennöintikustannuslaskelman sisällä on tapahtunut sekä kustannuksia kasvattavia että pienentäviä muutoksia. Nämä erisuuntaiset muutokset ovat yhtä suuria, jolloin kokonaissumma ei ole muuttunut. Liikennöintikustannukset ovat kasvaneet, kun arviota raitiovaunun hankintahinnasta on päivitetty 3,5 miljoonasta eurosta per raitiovaunu 4,6 miljoonaan euroon. Uusin arvio perustuu Vantaan kaupunginhallituksen tammikuussa 2024 hyväksymään kalustohankinnan hankesuunnitelmaan. Liikennöintikustannukset ovat pienentyneet ratikkalinjan lyhentyessä (yksi vaunu vähemmän ja vähemmän suoritteita), sekä sen myötä että akkukäyttöisyyden on laskelmassa oletettu poistuvan.

4.4 Kaupunkitaloudelliset vaikutukset

Ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset on koottu kolmeen kokonaisuuteen: liikenteen pääomatalous, liikenteen käyttötalous ja muut vaikutukset, sisältäen kiinteistötalouden, verovaikutukset ja uusien asukkaiden palveluiden tuottamisen kustannukset. Liikenteen käyttötalous sisältää aiemmassa luvussa kuvattuja kustannuksia, kuten liikennöinti- ja kunnossapitokustannukset. Vantaan kaupunkitaloudellisista vaikutuksista on arvioitu kaikki erät, kun taas Helsingin osalta on arvioitu kattavasti vain liikenteen käyttötalous. Ratikan talousvaikutukset on kerätty taulukoituna Vantaan kaupunkitaloudellisten vaikutusten koonti -lukuun.

Liikenteen pääomatalous

Liikenteen pääomatalous koostuu ratikan rakentamiskustannuksista ja rahoituskustannuksista. Ratikan kustannukset Vantaalle ja Helsingille ovat niiden osuuksia ratikan rakentamiskustannuksesta, josta on vähennetty HSY:n osuus ja valtion MAL-avustus.

Hankkeen vaikutukset:

Käynnissä olevalla MAL-sopimuskaudella valtio osallistuu hankkeen rakentamiskustannusten rahoitukseen 144,1 miljoonalla eurolla. MAL-tukien jaosta ei ole vielä virallista päätöstä, mutta niiden on hankesuunnitelmassa arvioitu määräytyvän rakennuskustannusten suhteen. Vantaan arvioidut rakennuskustannukset ovat 682 miljoonaa euroa (98 prosenttia kokonaiskustannuksesta), ja, jolloin Vantaan tuki olisi 141,2 miljoonaa euroa. Helsingin rakennuskustannus puolestaan on 15 miljoonaa euroa (2 prosenttia), jolloin tuki olisi 2,9 miljoonaa euroa. Lisäksi valtio luovuttaa maita pois siirtyvän Santaradan alueelta. Tähän liittyvät tulot on käsitelty kiinteistötaloudellisten tulojen alla.

Ratikan rahoituskustannukset on arvioitu alun perin ratikan vuosittaisten talousvaikutusten arvioinnin yhteydessä (Capex, 2023), ja arviota on nyt päivitetty. Ratikan rahoituskuluja on arvioitu ottaen huomioon hankkeesta Vantaan kaupungille aiheutuvan rahoitustarpeen sekä kaupungille tyypilliset lainarahoituksen ehdot. Helsingin rahoituskustannuksia ei ole arvioitu.

Lainan nostot on arvioitu ottaen huomioon ratikan rakentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä kaupungille tehtävien MAL-avustusmaksujen ajoittuminen. Käytännössä lainojen nostot tapahtuvat osana kaupungin muuta pitkäaikaista varainhankintaa. Rakennusaikaisesta lainarahoituksesta on arvioitu koituvan kaupungille korkokuluja, jotka on oletettu pääomitettavaksi osaksi lainalla rahoitettavaa kokonaismäärää.

Lainalla rahoitettava kokonaismäärä on oletettu maksettavaksi takaisin 25 vuodessa tasalyhennyksin alkaen ratikan valmistumisesta. Korkojen maksun on oletettu tapahtuvan 4 kertaa vuodessa. Korko-oletuksena on käytetty sekä rakentamis- että lyhennysjaksolle 3,50 % vuosittaista kokonaiskorkoa, joka sisältää 0,50 % marginaalin, perustuen arviointihetken pitkien korkojen tasoon sekä arvioon lainarahoituksen marginaalista ja muista mahdollisista rahoituskuluista.

Taloudellisen mallin ollessa reaaliarvoinen, lainoja nostetaan Vantaalla yhteensä 541 miljoonaa euroa. Lainojen kokonaisnostot kattavat ratikan rakentamiskustannuksen 682 miljoonaa euroa MAL-avustuksen 141 miljoonaa euroa jälkeen. Rahoituslaskelmassa on huomioitu tämän osuuden rahoittamisesta aiheutuvat kulut.

Korkokustannukset ovat yhteensä rakentamisjaksolta sekä 25 vuoden laina-ajalta 292 miljoonaa euroa. Näistä korkokustannuksista 56 miljoonaa euroa ajoittuu rakentamisjaksolle vuosiin 2025–2029 ja 236 miljoonaa euroa lyhennysjaksolle 2030–2054.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Vantaan ratikan päivitetty rakentamiskustannus on 91 miljoonaa euroa vuoden 2023 hankesuunnitelmaa suurempi eli se on yhteensä 697 miljoonaa euroa, josta Vantaan osuus on 682 miljoonaa euroa ja Helsingin osuus 15 miljoonaa euroa.

MAL-avustus kattaa rakentamiskustannuksista 38 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2023 laskelmissa. Avustuksen jaosta ei ole sovittu, mutta tässä avustuksen on oletettu jakautuvan investointikustannusten suhteessa. Tällöin avustuksesta kohdistuu Vantaalle 35,8 miljoonaa euroa vähemmän ja Helsingillä 1,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2023 hankesuunnitelmassa.

Rahoituskustannukset Vantaalle nousevat arviolta 70 miljoonaa euroa rakentamiskustannusten nousun sekä MAL-avustuksen laskun myötä.

Liikenteen käyttötalous

Ratikka vaikuttaa Vantaan kaupungin liikenteen käyttötalouteen ratikan kunnossapitokustannusten (sisältäen linjaraiteet ja varikon raiteet) ja HSL:n kautta kulkevien korvausten ja kustannusten kautta. HSL-alueella raideinvestointien kustannuksia kierrätetään HSL:n kautta, jolloin hankkeista koituvat kustannukset jaetaan käyttäjien suhteessa useille kunnille. Vantaan kaupunki jakaa kunnossapitokustannukset ja HSL:n kautta kulkevat korvaukset Helsingin kaupungin kanssa. HSL:n kautta kulkevat kustannukset jakautuvat kaikille HSL:n jäsenkunnille.

Vantaan ja Helsingin kaupungit saavat HSL:ltä infrakorvauksia joukkoliikenneinvestoinneista. HSL korvaa kaupungeille puolet joukkoliikenneinvestointien pääoman poistoista 40 vuoden aikana tasapoistoilla, poistamattomalle pääomalle 5 % korkoa vuosittain ja radan hallinto- ja ylläpitokustannukset täysimääräisesti. Poistoihin ei lasketa valtion tukea. Hankesuunnitelman päivityksen yhteydessä on arvioitu, että ratikan 697 miljoonan euroa investointikustannuksesta 440 miljoonaa euroa on HSL:n infrakorvausjärjestelmään sisällytettävää pääomaa. Muu 206 miljoonaa euroa on muuhun kuin ratikkaan kohdistuvaa investointia, kuten samalla tehtäviä katujen peruskorjauksia, muiden liikennemuotojen väylien kehittämistä tai katutilojen yleistä kehitystä. Laskennalliset korot lasketaan rakentamisen ajalta ja 40 vuoden poistoajalta.

HSL:n kautta jaettavia kustannuksia ja tuloja ovat Helsingille ja Vantaalle maksettavat infrakorvaukset, liikennöintikustannuksien kasvu ja lipputulojen kasvu. Infrakorvaukset jaetaan HSL:n jäsenkunnille niiden asukkaiden tekemien ratikkamatkojen määrän suhteessa. Liikennöintikustannuksien kasvu jaetaan jäsenkunnille niiden asukkaiden matkustamien ratikkakilometrien suhteessa. Kuntien maksuosuuksia pienentävät lipputulot, jotka kohdistetaan kunnille matkustajien kuntalaisuuden perusteella. Helsingin lipputulovaikutuksia ei ole arvioitu.

Lipputulojen ja matkustajamäärien muutoksia ei ole arvioitu vuotta 2050 pidemmälle, vaikka 40 vuoden tarkastelujakso ulottuu vuoteen 2069. Tarkastelujakson viimeisillä 19 vuodella lipputulojen osalta sovelletaan vuoden 2050 tietoja. Vuoden 2050 jälkeen lipputulot olisivat todennäköisesti suurempia, kun kaupunki jatkaisi ratikan varteen kasvamista.

Hankkeen vaikutukset:

Radan ja varikon kunnossapitokustannukset ovat -4,0 miljoonaa euroa vuodessa, sisältäen linjaraiteet, varikon yhdysradan ja varikon raiteiston. Kun kunnossapitokustannukset jaetaan Vantaan ja Helsingin välillä kummankin kunnan alueella olevan ratojen pituuksien suhteessa, Vantaan osuus on -3,7 miljoonaa euroa vuodessa ja Helsingin osuus -0,1 miljoonaa euroa vuodessa.

Vuonna 2030 ratikan arvioidaan kasvattavan vuosittaisia HSL:n Vantaalle maksamia infrakorvauksia +18,0 miljoonaa euroa ja Helsingille +0,4 miljoonaa euroa. Infrakorvausten määrä pienentyy ajan kuluessa korvattavan pääoman pienentyessä.

Vuonna 2030 ratikan arvioidaan kasvattavan Vantaan HSL:lle maksamaa kuntaosuutta -20,7 miljoonaa euroa. Vantaan kuntaosuuteen sisältyy -14,4 miljoonaa euroa infrakustannuksien kasvua, -9,2 miljoonaa euroa liikennöintikustannuksien kasvua ja +2,9 miljoonaa euroa lipputulojen kasvua. Vuonna 2030 Helsingin kuntaosuuden kokonaismuutos riippuu Helsingille tilitettävien lipputulojen kehittymisestä, mitä ei ole arvioitu. Vantaan ratikan vaikutus kuntaosuuksiin pienentyy ajan kuluessa, kun lipputulot kasvavat ja infrakustannukset pienentyvät.

Liikenteen käyttötalous eli kunnossapitokustannukset ja HSL-talousvaikutukset ovat kokonaisuutena Vantaan osalta noin -6,4 miljoonaa euroa vuonna 2030.

40 vuoden tarkastelujaksolla Vantaan ratikan vaikutus liikenteen käyttötalouteen on Vantaalla yhteensä -71,7 miljoonaa euroa. Tästä kustannuksesta kunnossapitokustannusten osuus on -144,3 miljoonaa euroa ja HSL-talousvaikutusten osuus +72,6 miljoonaa euroa. HSL-talousvaikutukset koostuvat -465,4 miljoonan euron kuntaosuuksista, jotka Vantaa maksaa HSL:lle, sekä 538,0 miljoonan euron infrakorvauksista, jotka HSL maksaa Vantaalle.

40 vuoden aikana Helsingin osuus kunnossapitokustannuksista on -4 miljoonaa euroa ja kaupunki laskuttaa HSL:ltä 12 miljoonaa euroa infrakorvauksia.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Radan vuosittaiset kunnossapitokustannukset ovat pienentyneet 0,3 miljoonaa euroa radan lyhentyessä. Tämä tuo noin 11,7 miljoonan euron säästön Vantaalle 40 vuoden aikana.

Arvioon lipputulojen kasvusta on kohdistunut kaksi erisuuntaista muutosta. Toisaalta lipputuloarvio on hieman pienentynyt, kun raitiotie on lyhyempi. Toisaalta lipputuloarvio on Vantaan osalta kasvanut, kun on otettu käyttöön uusi HSL:n liikenne-ennustemalliin kehitetty menetelmä kuntakohtaisten lipputulojen arvioimiseen. Näistä jälkimmäisen suuruusluokka on suurempi, minkä seurauksena lipputuloarvio on kokonaisuutena kasvanut Vantaan lipputulojen osalta. Arvio ratikan lipputulovaikutuksesta vuonna 2030 on kasvanut 0,8 miljoonaa euroa ja vuoden 2050 arvio on kasvanut 2,2 miljoonaa euroa. 40 vuoden kumulatiivisella tarkastelujaksolla muutos on yhteensä 78,2 miljoonaa euroa.

Aiemmassa hankesuunnitelmassa kuntakohtaiset lipputuloarviot laskettiin liikenne-ennusteen perusteella koko HSL-alueen keskimääräisiin lipputuloihin perustuen. Uudella HSL:n liikenne-ennustemalliin kehitetyllä menetelmällä kuntakohtaiset lipputuloarviot lasketaan siten, että ennustettujen matkojen lipputulot perustuvat matkan pituuteen. Laskentamenetelmän päivitys kasvattaa Vantaalle arvioitua lipputulojen kasvua, koska Vantaalla tehdään

pidempiä matkoja kuin muualla HSL-alueella. Laskentamenetelmän päivityksellä ei ole vaikutuksia liikenne-ennusteen arvioon koko seudun lipputulojen kasvusta.

Ratikan vaikutus HSL:n infrakorvauksiin on kasvanut. Vuonna 2030 HSL:n infrakorvaukset Vantaalle ovat +5,8 miljoonaa euroa vuodessa suurempia. 40 vuoden kumulatiivisella tarkastelujaksolla infrakorvaukset ovat kasvaneet +155 miljoonaa euroa. Aiemmassa hankesuunnitelmassa oletettiin, että HSL:n infrakorvausjärjestelmään sisältyisi noin puolet ratikkahankkeen investointikustannuksista valtion tuen jälkeen (212 miljoonaa euroa). Tarkemmassa suunnittelussa arvio on tarkentunut 63 % hankkeen investointikustannuksista (440 miljoonaa euroa). Hankkeen investoinneista aiempaa suurempi osa on HSL:n infrakorvausjärjestelmän piiriin sisältyviä raitiotieinvestointeja, kun muihin liikennemuotoihin kohdistuvia hankeosia on karsittu. Lisäksi raitiotieinvestoinnin hinnan nousu itsessään kasvattaa HSL:n infrakorvausjärjestelmän piiriin sisällytettävää pääomaa.

Vantaan kuntaosuuteen HSL:n taloudesta sisältyvät lipputulot, eri luvussa esitetyt liikennöintikustannukset sekä Vantaan osuus infrakorvausjärjestelmän kuluista. Vantaan kuntaosuus HSL:n taloudesta on kasvanut vuoden 2030 osalta 3,8 miljoonaa euroa ja 40 vuoden tarkastelujakson osalta 61,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistötalous

Hankkeen vaikutukset:

Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellisen analyysin päivityksessä (Newsec Advisory Finland 2022) laadittiin ratikkalinjan vaikutusalueella sijaitsevien tarkastelualueiden arvonmuutoksen analyysi Aviapoliksesta Tikkurilan ja Hakunilan kautta Länsimäkeen. Lähtökohtana oli tarkastella raitiotielinjauksesta johtuvaa arvonmuutosta kaupungin omistamilla alueilla sekä yksityisten omistamilla alueilla, joista kaupungille on odotettavissa maankäyttösopimustuloja kaavamuutoksen seurauksena. Kultakin tarkasteltavalta osa-alueelta saatavat kokonaistulot määritettiin ottaen huomioon kaupungin maanomistuksen osalta tonttien luovutuksesta saatavat tulot, yksityisen maanomistuksen osalta maankäyttösopimuskorvauksina perittävät tulot, tulojen arvioitu toteutumisaikataulu sekä hintojen ajallinen kehitys.

Newsec Advisory Finland päivitti arvionsa vuonna 2025 niiltä alueilta, joille on arvioitu aiheutuvan muutoksia verrattuna aikaisemman hankesuunnitelman arvioon. Näitä alueita ovat lentoaseman pää sekä Lahdentien ympäristö. Ratikka tuo kiinteistötaloudellista tuloa yhteensä arviolta 29,5 miljoonaa euroa vähemmän näiden alueiden muutosten johdosta.

Vuoden 2022 selvityksessä tarkasteltiin niitä alueita, jotka Vantaan yleiskaavan ja Vantaan ratikan kaavarungon mukaan olivat potentiaalisia alueita kehittyviksi vuoteen 2050 mennessä. Vantaan ratikan vaikutuksen maankäytön kehitykseen arvioidaan kuitenkin jatkuvan myös vuoden 2050 jälkeen. Näitä tulevia potentiaalisia alueita arvioitiin Newsecin toimesta keväällä 2023, ja arvioinnin tulokset on nyt otettu huomioon tässä hankesuunnitelmassa. Tämän myötä myös kiinteistötalouden ja verovaikutusten arvioinnit on voitu ulottaa vuoteen 2069, jonne asti hankkeen HSL-talouslaskelmat on HSL:n infrakorvausjärjestelmän mukaisesti jo aiemmin tehty. Kiinteistötaloudellisten tulojen kasvupotentiaalin on arvioitu olevan vuoden 2050 jälkeen noin 119 miljoonaa euroa.

Tämän lisäksi MAL-sopimuksen kautta on syntynyt uusia kiinteistökehityksen mahdollisuuksia Santaradan ja Hakkilan alueille, tavaraliikenteen radan siirtyessä Hosantielle. Santaradan maa-alueiden nykyarvo on noin 5 miljoonaa euroa, mutta kaavoitettuna sen arvioidaan nousevan 35–45 miljoonaan euroon. Vantaan kustannusvastuulla olevan uuden kuormauspaikan kustannusarvio on 5–7,2 miljoonaa euroa (alv 0 %). Tämän tuloksena taloudellisen hyödyn arvioidaan olevan kaupungille noin 30 miljoonaa euroa.

Ratikan lisävaikutus kiinteistötaloudellisiin tuottoihin on reaaliarvossa näiden muutosten myötä yhteensä noin 526,5 miljoonaa euroa vuoteen 2050 mennessä, koko ratikkakäytävän kiinteistötaloudellisten tulojen ollessa yhteensä 913,5 miljoonaa euroa. Reaaliarvossa ei huomioida aikatekijän vaikutusta eli hintojen nousua nykyhetkestä myyntihetkeen eikä vastaavasti myöskään diskontata myyntihetkestä nykyhetkeen. Tulokset on arvioitu vuoden 2022 hintatasossa.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Lentoaseman alueella raitiotien päätepysäkin ollessa Aviapolis pohjoinen on arvioitu, että Lentoasemantien itäpuoliset alueet Ilmakehän ympäristössä eivät kehity ratikan vaikutuksesta. Tämän johdosta vuoden 2022 selvityksen arviointitavalla noin 28 500 kerrosneliömetriä työpaikkarakentamista jäisi toteutumatta. Tämän kiinteistötaloudellinen vaikutus on reaaliarvona noin -13,8 miljoonaa euroa. Lahdentien alueella kadun siirtoa eritasoliittymästä tasoliittymäksi ei tehdä, jonka takia tilaa maankäytölle ei vapaudu. Tämän myötä arviolta 73 000 kerrosneliömetriä asuntorakentamista jää toteutumatta. Tämän vaikutus on reaaliarvossa -15,7 miljoonaa euroa.

Toisaalta Santaradan ja Hakkilan alueiden kehitys näkyy positiivisena muutoksena hankkeelle, lisäten tuloja arviolta 30 miljoonalla eurolla. Lentoasemantien ja Lahdentien ympäristöjen maankäyttötulojen vähenemän ollessa

yhteensä 29,5 miljoonaa euroa, on näiden yhteisvaikutus +0,5 miljoonaa euroa kiinteistötaloudellisia tuloja.

Lisäksi vuoden 2050 jälkeen aiheutuvat kiinteistötaloudelliset tulot on nyt saatu arviointiin mukaan, tuottaen noin 119 miljoonaa euroa lisätuloa. Yhteensä kiinteistötaloudelliset tulot kasvavat muutosten myötä 119,5 miljoonaa euroa vuoteen 2069 mennessä. Arviot on tehty vuoden 2022 hintatasossa.

Hankesuunnitelman kiinteistötaloudellisessa laskelmassa ei ole otettu huomioon sitä lisätuloa, joka syntyy valtiolta saatavan Santaradan maapohjan ympäristössä olevien muiden alueiden maankäyttökorvauksista, joiden suuruus on nykyisen yleiskaavan mukaisen maankäytön perusteella laskettuna 34 milj. euroa. Tämä lisätulo muodostuu Vantaan ratikan kaavarungon ulkopuolisilta alueilta eikä sitä tästä syystä ole otettu mukaan hankesuunnitelman hyötylaskelmaan. Hakkilan alueelle tullaan laatimaan osayleiskaava, jonka myötä edellä kuvatun tulon arvioidaan kasvavan.

Rakentamisesta palautuva kunnallisvero

Hankkeen vaikutukset:

Rakentamisesta palautuva kunnallisvero arvioitiin raportissa Vantaan ratikka – Asukasluvun muutoksesta aiheutuvat tuotot ja kulut (FCG 2023). Palautuva kunnallisvero arvioitiin Vantaan ratikan aiheuttamien lisäinvestointien perusteella eli 459 miljoonan euron arvosta. Asuin- ja toimitilarakentamisen palautuvan kunnallisveron laskelma perustui Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellisen analyysin (Newsec Advisory Finland 2022) arvioihin ratikan vaikutuksesta rakentamiseen: noin 1,7 miljoonaa kerrosneliömetriä enemmän asuinrakentamista ja noin 0,6 miljoonaa kerrosneliömetriä enemmän toimitilarakentamista.

Laskelmassa rakentamisen hintana käytettiin ARA:n rakentamisen hintatilastoa. Laskelmassa hyödynnettiin VTT:n arvioita rakentamisesta palautuvan kunnallisveron osuudesta rakennusinvestoinneista, mutta muutettuna sote-uudistuksen jälkeisen verorakenteen mukaiseksi. Vantaalaisten osuudeksi hankkeisiin osallistuvista työntekijöistä ja siten Vantaalle palautuvista kunnallisveroista oletettiin 20 %.

Laskelmaa on päivitetty sen osalta, kuinka paljon ratikan rakentamiskustannukset ovat nousseet, kuinka paljon maankäyttöä jää toteutumatta ja kuinka paljon sitä toteutuisi lisää vuoden 2050 jälkeen. Rakentamisesta palautuva kunnallisvero on hankkeen muutosten myötä yhteensä +51,2 miljoonaa euroa vuoteen 2050 mennessä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Päivitetyn laskelman perusteella ratikan rakentamisesta Vantaalle palautuva kunnallisvero on rakentamisaikana noin 0,5 miljoonaa euroa enemmän kuin hankesuunnitelmassa 2023 johtuen nousseista rakennuskustannuksista.

Asuin- ja toimitilarakentamisesta palautuu noin 6,8 miljoonaa euroa enemmän. Maankäytön kehityksen vähenemä Aviapoliksessa ja Lahdentien alueella vähentää verotuloja noin 1,8 miljoonaa euroa, ja arvion ulottaminen vuoden 2050 jälkeiseen maankäytön kehityspotentiaaliin lisää verotuloja noin 8,6 miljoonaa euroa. Kokonaismuutos verovaikutuksiin on noin +7,3 miljoonaa euroa vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 2023 hankesuunnitelmaan.

Uusien asukkaiden ja työpaikkojen vaikutukset

Hankkeen vaikutukset:

Raitiotie luo edellytyksiä asuin- ja toimitilarakentamiselle, mikä mahdollistaa asukas- ja työpaikkamäärien kasvun. Uusien asukkaiden ja työpaikkojen kustannusvaikutuksia on arvioitu hankesuunnitelman yhteydessä (FCG 2023).

Kaupunkiin muuttavien asukkaiden iällä ja sosioekonomisella taustalla on merkittävä vaikutus talousvaikutuksiin kaupungin talouden kannalta. Vuoden 2023 arvio tehtiin parhaalla arviolla kaupunkiin muuttavasta väestöstä, mutta lopullinen vaikutus voi silti vaihdella kumpaan tahansa suuntaan arvioon nähden.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Tämän hetken hankkeen laajuuden muutosten ei nähdä vaikuttavan merkittävästi uusien asukkaiden ja työpaikkojen verovaikutusten arvioon.

Vantaan kaupunkitaloudellisten vaikutusten koonti

Hankkeen vaikutukset:

Ratikan kumulatiiviset taloudelliset vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen 40 vuoden ajalta ovat +60,2 miljoonaa euroa reaaliarvoisina. Kaupunkitaloudellisen laskelman erien suuruus ja yhteenveto on esitetty taulukossa 4.1. Esitetyt kaupunkitalousvaikutukset ovat diskonttaamattomia ja ilman inflaatiokorjausta. Rakentamiskustannukset, rahoituskustannukset ja kiinteistötaloudelliset tulot on esitetty kumulatiivisina vaikutuksina 40 vuoden ajalta. Muut erät, eli kunnossapitokustannukset, HSL-talous ja verovaikutukset on esitetty hankkeen vaikutuksena verrattuna siihen, että sitä ei toteutettaisi.

Kaupunkitalouden kannalta ratikan suurimmat vaikutukset ovat ratikan kiinteistötaloudelliset tulot, rakentamis- ja rahoituskustannukset, liikennöintikustannukset ja lipputulot. Ratikan myötä kasvavan asukasmäärän myötä verotulot kasvavat merkittävästi, mutta uusien asukkaiden palveluiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset kasvavat yhtä paljon. HSL:n kautta kulkevat infrakorvaukset ja infrakustannukset ovat muihin kustannuseriin verrattuna suuria. Toisaalta Vantaa maksaa näitä pääosin itselleen HSL:n kautta, koska suurin osa ratikkamatkustajista olisi vantaalaisia.

Kaupunkitalouslaskelmaan sisältyy merkittäviä epävarmuuksia monien olettamusten ja pitkän tarkasteluaikavälin vuoksi. Ratikan myötä kaupunkiin muuttavien asukkaiden iällä ja sosioekonomisella taustalla on merkittävä vaikutus kuntalaisten verovaikutuksiin. Ratikan rakentamis- ja rahoittamiskustannukset riippuvat huomattavasti korkotasosta ja rakentamisen hinnan kehittymisestä. HSL:n kautta kulkevat liikennöintikustannukset ja lipputulot riippuvat HSL:n tulevista linjastoja, lippujen hintoja ja lippuvyöhykkeitä koskevista päätöksistä. Kiinteistötaloudellisten tuottojen suuruus riippuu kaupungin väestönkasvun nopeudesta, rakentamisen määrästä ja kiinteistöjen hintojen kehityksestä.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Ratikan kumulatiiviset taloudelliset vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen ovat kokonaisuudessaan muuttuneet noin 50 miljoonaa euroa suuremmiksi, ja ovat nyt +10 miljoonan euron sijasta noin +60,2 miljoonaa euroa.

Taulukko 4.1 Laskelma ratikan vaikutuksesta Vantaan kaupunkitalouteen vuoteen 2069 mennessä. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ilman inflaatiokorjausta.

RATIKAN VAIKUTUS VANTAAN KAUPUNGIN TALOUTEEN, MILJOONAA EUROA		LASKENTAPERIAATE
Investointikustannukset	-540,8	Rakentamiskustannus, josta vähennetty MAL-avustus
Rahoituskustannukset	-292,0	Korot viiden vuoden rakennusajalta ja 24 vuoden takaisinmaksuajalta
Liikenteen pääomatalous yhteensä	-832,8	
Kunnossapitokustannukset	-144,3	40 vuoden ajalta 2030-2069
HSL-talous	72,6	40 vuoden ajalta 2030-2069
Liikenteen käyttötalous yhteensä	-71,7	
Kiinteistötaloudelliset tulot	913,5	Kumulatiiviset tulot vuoteen 2069 mennessä
Verovaikutukset	51,2	Kumulatiiviset tulot vuoteen 2069 mennessä
Kiinteistötalous ja verovaikutukset yhteensä	964,7	
Kaikki yhteensä	**60,2**	

Helsingin kaupunkitaloudellisten vaikutusten koonti

Helsingin kaupunkitaloudellisia vaikutuksia ei ole arvioitu yhtä laajasti kuin Vantaan kaupunkitaloudellisia vaikutuksia. Helsingin kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi edellyttää erillistä arviota ratikan vaikutuksesta Helsingille tilitettäviin lipputuloihin, Länsimäentien peruskorjauskustannuksesta ilman ratikkaa, kiinteistötaloudellisista tuloista ja verovaikutuksista.

Hankkeen vaikutukset:

Helsingin osuudeksi ratikan rakentamiskustannuksesta on oletettu 12,1 miljoonaa euroa valtion MAL-avustuksen jälkeen. Helsingille ei välttämättä muodostu rahoituskustannuksia, jos kaupunki ei nosta lainaa investoinnin rahoittamiseksi.

Ratikka todennäköisesti tuottaa Helsingille kiinteistötaloudellisia tuottoja Mellunmäessä, jos ratikan olettaa kasvattavan kiinteistöjen arvoja ja vauhdittavan kiinteistökehittämistä samalla tavalla kuin Vantaalla. Ratikan verovaikutukset Helsingille riippuvat ratikan rakentamiseen osallistuvien helsinkiläisten määrästä, kaupungin asukasluvun muutoksista, muuttajien iästä ja sosioekonomisista taustoista ja asukkaiden palveluiden tuottamisen kustannuksista.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Helsingin osuus ratikan rakentamiskustannuksista on kasvanut 1,6 miljoonaa euroa, kun MAL-avustus on aiempaa pienempi ja sen oletetaan kohdistuvat aiempaan verrattuna hieman enemmän Vantaan hyväksi.

4.5 Taloudelliset herkkyystarkastelut

Aviapolis pohjoinen -pysäkille päättyvän raitiotielinjan lisäksi on tarkasteltu taloudellisia vaikutuksia sille, jos raitiotie päättyisi lentoasemalle Teletien pohjoispäähän, tai Jumbolle Rälssitien eteläpäähän.

Herkkyystarkasteluissa on oletettu, että Helsingin ja HSY:n investoinnit pysyvät samoina. Valtion osuuden eli MAL-avustuksen on oletettu pysyvän muuttumattomana, ja HSL:n infrakorvattavaa osuutta on muutettu radan pituuden suhteessa. Infrakorvattava osuus on herkkyystarkasteluissa 63 % investointikustannuksista, kuten se on Aviapolis pohjoinen -pysäkille päättyvällä hankkeellakin.

Lentoasemalle päättyvä linja

Tässä herkkyystarkastelussa raitiotie päättyy Teletien pohjoispäähän ilman Lentäjäntien siltaa. Investointikustannuksen on arvioitu olevan 25 miljoonaa euroa suurempi kuin Aviapolis pohjoinen -pysäkille päätettäessä. Tämän myötä rahoituskustannukset kasvavat. Kunnossapitokustannukset nousevat raidekilometrien suhteessa, eli 1,2 kilometrin verran. Tämä lisää kustannuksia 228 000 euroa vuodessa. Kiinteistötaloudelliset tulot kasvavat 13,8 miljoonaa euroa, kun raitiotien tuomat tulot Lentoasemantien läheisyydessä voidaan laskea mukaan.

HSL-talouden osalta muutokseen vaikuttaa investointikustannuksen muutos, infrakorvattavan osuuden muutos sekä kunnossapitokustannusten kasvu. Lisäksi lipputulot kasvavat, koska linja on pidempi ja maankäyttöä on enemmän, ja liikennöintikustannukset kasvavat, sillä linja on pidempi ja vaunuja tarvitaan enemmän. Kokonaisvaikutukset talouteen on esitetty taulukossa 4.2.

Taulukko 4.2 Lentoasemalle päättyvän linjan taloudellisen herkkyystarkastelun tulokset.

RATIKAN VAIKUTUS VANTAAN KAUPUNGIN TALOUTEEN, MILJOONAA EUROA		LASKENTAPERIAATE
Investointikustannukset	-565,8	Rakentamiskustannus, josta vähennetty MAL-avustus
Rahoituskustannukset	-306,0	Korot viiden vuoden rakennusajalta ja 24 vuoden takaisinmaksuajalta
Liikenteen pääomatalous yhteensä	-871,8	
Kunnossapitokustannukset	-153,4	40 vuoden ajalta 2030-2069
HSL-talous	75,4	40 vuoden ajalta 2030-2069
Liikenteen käyttötalous yhteensä	-78,1	
Kiinteistötaloudelliset tulot	927,3	Kumulatiiviset tulot vuoteen 2069 mennessä
Verovaikutukset	51,9	Kumulatiiviset tulot vuoteen 2069 mennessä
Kiinteistötalous ja verovaikutukset yhteensä	979,2	
Kaikki yhteensä	**29,4**	

Jumbolle päättyvä linja

Tässä herkkyystarkastelussa raitiotie päättyy Rälssitien eteläpäähän Jumbon rakennusten väliin. Investointikustannuksen on arvioitu olevan 35 miljoonaa euroa pienempi kuin Aviapolis pohjoinen -pysäkille päätettäessä. Tämän myötä rahoituskustannukset vähenevät. Kunnossapitokustannukset laskevat raidekilometrien suhteessa, eli 2,9 kilometrin verran. Tämä vähentää kustannuksia 551 000 euroa vuodessa. Kiinteistötaloudelliset tulot vähenevät 153,8 miljoonaa euroa, kun kaikki raitiotien tuoma maankäytön tulo Jumbolta kohti lentoasemaa poistuu.

HSL-talouden osalta muutokseen vaikuttaa investointikustannuksen muutos, infrakorvattavan osuuden muutos sekä kunnossapitokustannusten vähenemä. Lisäksi lipputulot vähenevät, koska linja on lyhyempi ja maankäyttöä on vähemmän, ja liikennöintikustannukset vähenevät, sillä linja on lyhyempi ja vaunuja tarvitaan vähemmän. Kokonaisvaikutukset talouteen on esitetty taulukossa 4.3.

Taulukko 4.3 Jumbolle päättyvän linjan taloudellisen herkkyystarkastelun tulokset.

RATIKAN VAIKUTUS VANTAAN KAUPUNGIN TALOUTEEN, MILJOONAA EUROA		LASKENTAPERIAATE
Investointikustannukset	-505,8	Rakentamiskustannus, josta vähennetty MAL-avustus
Rahoituskustannukset	-272,0	Korot viiden vuoden rakennusajalta ja 24 vuoden takaisinmaksuajalta
Liikenteen pääomatalous yhteensä	-777,8	
Kunnossapitokustannukset	-122,2	40 vuoden ajalta 2030-2069
HSL-talous	88,7	40 vuoden ajalta 2030-2069
Liikenteen käyttötalous yhteensä	-33,5	
Kiinteistötaloudelliset tulot	780,8	Kumulatiiviset tulot vuoteen 2069 mennessä
Verovaikutukset	32,8	Kumulatiiviset tulot vuoteen 2069 mennessä
Kiinteistötalous ja verovaikutukset yhteensä	813,6	
Kaikki yhteensä	**2,3**	

4.6 Vaikutukset HSL:n talouteen

HSL:n tilannekuvan ja rahoituspohjan arviointi -raportissa (HSL, 2023) on laajemmin tarkasteltu HSL:n talouden kehityskuvaa. Sekä Vantaan ratikka että muutkin samassa aikaikkunassa toteutuvat seudun joukkoliikennehankkeet lisäävät HSL:n kuluja. Raportin mukaan HSL:n kokonaistaloudellinen tilannekuva on haastava seuraavat 15–20 vuotta johtuen pääosin rakenteilla olevien ja suunnitelmissa olevien raidehankkeiden infra- ja liikennöintikuluista. Lisäksi raportissa kiinnitetään huomiota siihen, että raideinfrahankkeiden myötä lisääntyvän matkustaminen ja sen myötä lipputulojen kasvu saavutetaan vasta usean vuoden päästä hankkeen valmistumisesta, mutta hankkeiden infrakulut ovat suurimmillaan ensimmäisinä käyttöönottovuosina. Raideinfrahankkeiden myötä kasvavat lipputulot eivät todennäköisesti riitä kattamaan hankkeista aiheutuvia liikennöinti- ja infrakuluja.

Hankkeen vaikutukset:

Taulukossa 4.4 havainnollistetaan Vantaan ratikan vaikutusta HSL:n kuluihin, tuloihin ja subventioon vuonna 2030. HSL:n viimeisimmän tiedon mukaan HSL:n kulut ilman Vantaan ratikkaa ovat 1 101 miljoonaa euroa vuonna 2030. Vantaan ratikan arvioidaan lisäävän vuonna 2030 HSL:n kuluja yhteensä 30,2 miljoonaa euroa. Kasvaneet kulut katetaan lisääntyneillä lipputuloilla ja kuntien maksamilla kuntaosuuksilla.

Tulojen osalta vuonna 2030 HSL:n lipputulojen on arvioitu olevan 445 miljoonaa ja Vantaan ratikan arvioidaan lisäävän lipputuloja 0,3 miljoonaa euroa. HSL:n tavoite on kattaa puolet menoista lipputuloilla. Jotta tähän päästäisiin, ratikan myötä lipunhintojen nostopaine kasvaa 14,8 miljoonaa euroa. Tämä vastaa 3,3 % korotusta lipunhintoihin. Käytännössä lippuhintoja pitäisi nostaa hieman enemmän, koska hintakorotukset vähentävät matkustamista jonkin verran. Mahdolliset avustukset pienentävät lipunhinnan korotuspaineita. Lippuhintojen korotuksista päättää HSL:n hallitus.

Kunnat maksavat kuntaosuutta HSL:lle joukkoliikenteen järjestämisestä. Vuonna 2030 kuntien maksaman kuntaosuuden on arvioitu olevan 656 miljoonaa euroa ilman ratikkaa. Vantaan ratikka lisäisi HSL:lle maksettavia kuntaosuuksia yhteensä 29,9 miljoonaa euroa, jolloin kuntaosuudet olisivat yhteensä 685,9 miljoonaa euroa. Kuntien HSL:lle maksama kuntaosuus koostuu kuluista, joista vähennetään lipputulot sekä avustukset. Vantaan ratikan myötä Vantaan kuntaosuus kasvaisi noin 20,7 miljoonaa euroa ja Helsingin kuntaosuus noin 5,7 miljoonaa euroa. Muiden kuntien kuntaosuus kasvaisi yhteensä noin 3,4 miljoonaa euroa vuonna 2030.

Ilman korjaus- ja parannusinvestointeja Vantaan ratikan infrakulut laskevat vuosittain. Infrakulujen lasku johtuu korkokululaskennassa käytettävän pääoman vuosittaisesta pienentymisestä. Mikäli samalla maankäyttöä voidaan tehostaa ratikan reitin varrella, niin voidaan hyvällä syyllä olettaa, että myös matkustusmäärät ja sitä kautta lipputulokertymä kasvavat. Edellä mainituilla perusteilla Vantaan ratikan vaikutus HSL:n kustannuksiin, HSL-kuntaosuuksiin ja subventiotasoon on korkeimmillaan ratikan liikennöinnin alkaessa, ja vaikutus vähenee tulevina vuosina.

Muutokset hankesuunnitelmaan 2023 verrattuna:

Linjan lyhentyminen pienentää koko HSL-alueen arvioituja lipputuloja 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2030. Lisäksi hankkeen investointikustannusten kasvu, ja erityisesti juuri raitiotiehen liittyvien investointikustannusten kasvu lisää infrakorvausjärjestelmän kustannuksia 5,6 miljoonaa euroa vuonna 2030.

Kokonaisuutena muutokset kasvattavat hankkeen vaikutusta HSL:n kuntaosuuksiin 5,8 miljoonaa euroa vuodessa ja lipunkorotuspainetta 0,7 % vuonna 2030.

Taulukko 4.4 Vantaan ratikan vaikutus HSL:n talouteen vuonna 2030.

	ILMAN RATIKKAA	RATIKAN KANSSA	RATIKAN VAIKUTUS	RATIKAN VAIKUTUKSEN MUUTOS 2023 HANKESUUNNITELMAAN VERRATTUNA
Kulut	1101 M€	1131,2 M€	+30,2 M€	+5,7 M€
Lipputulot	445 M€	445,3 M€	+0,3 M€	-0,1 M€
Kuntaosuus	656 M€	685,9 M€	+29,9 M€	+5,8 M€
Subventio	59,6 %	60,6 %	+1,1 %	-0,0 %
Lipunkorotuspaine	105,5 M€	120,3 M€	+14,8 M€	+3,2 M€
Lipunkorotuspaine	23,7 %	27,0 %	+3,3 %	+0,7 %

5. RISKIENHALLINTA

Vantaan ratikan kehitysvaiheessa riskienhallintaa on toteutettu systemaattisesti allianssihankkeen toimijoiden kesken. Aiemmissa suunnitteluvaiheissa tehtyä riskienhallintaa on jatkettu sekä tunnistettu aktiivisesti uusia riskejä ja mahdollisuuksia. Riskien käsittelypalavereita on pidetty säännöllisesti 2–4 viikon välein tekniikkaryhmien, osaprojektien sekä projektinjohdon kesken. Lisäksi on pidetty osaprojekteittain yhteenvetotyöpajat, joihin on osallistunut kattavasti eri suunnittelun tekniikka-alueiden ja rakentajan asiantuntijoita. Länsi- ja itä-allianssit ovat tehneet riskienhallintaa molemmat omien hankealueidensa osalta ja tätä on yhteensovitettu. Koko hanketta koskevaa riskienhallintaa on tehty yhteistyössä. Riskejä on pienennetty ja poistettu kehitysvaiheessa määrittämällä ja toteuttamalla riskienhallintatoimenpiteitä. Mahdollisuuksia on tunnistettu koko kehitysvaiheen ajan ja edistetty niiden toteutumista.

Kehitysvaiheessa tunnistetut merkittävimmät riskit ovat yllättävät olosuhteet ja niiden aiheuttamat muutokset suunniteltuihin ratkaisuihin ja määriin, yhteensovitus nykyisiin rakenteisiin, lupiin liittyvät epävarmuudet ja liittyvien hankkeiden aiheuttamat vaikutukset. Lisäksi hankkeen ulkopuolisten tekijöiden aiheuttama merkittävä riski on maailman geopoliittinen tilanne ja sen vaikutus materiaalien saatavuuteen sekä hintoihin. Allianssi hankemuotona tuo merkittäviä mahdollisuuksia ratkaisujen kehittämiseen toteutusvaiheen aikana, mahdollistaen mm. rakenteiden työnaikaisen optimoinnin, maamassojen kierrättämisen sekä uusiomateriaalien käyttämisen tavanomaista laajemmin.

Riskienhallinta on jatkuva prosessi. Riskienhallintaa jatketaan toteutusvaiheessa systemaattisesti. Riskejä tunnistetaan ja arvioidaan niiden toteutumisen todennäköisyys ja kuinka suuri haittavaikutus riskillä on toteutetussaan. Työskentelytapana jatketaan riskipalavereita ja riskienhallintatyöpajoja eri teemoilla.

LIITE: Stadsfullmäktige 17.11.2025 / 7

Lähdeluettelo

Kaikki Vantaan ratikan selvitykset ja aineistot

Vantaan ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/_liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja

Aihekohtaiset linkit, joihin tässä raportissa on viitattu

Arkkitehtityöhuone APRT, WSP Finland Oy, Ramboll Finland oy, Ratatek oy, Boost Brothers Oy. 2023. Vaaralan raitiovaunuvarikko. Saatavilla: https://ratikka.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vaaralan-varikon-hankesuunnitelmaselostus-vantaan-ratikka-2023.pdf

Capex. 2023. Vantaan ratikka: Taloudellinen mallinnus. Raportti 31.3.2023. Saatavilla: https://ratikka.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-taloudellinen-mallinnus-2023.pdf

FCG. 2023. Vantaan ratikan taiteen yleissuunnitelma

FCG. 2023. Vantaan ratikka. Vantaan ratikan verovaikutukset https://ratikka.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-verovaikutukset-2023.pdf

Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2024–2035. 2024. Saatavilla: https://ym.fi/documents/1410903/40122839/Helsingin+seudun+MAL-sopimus+2024-35+allekirjoitusversio+(1).pdf/7d2f1dff-e34e-b6d4-e81f-b86f84a957a9/Helsingin+seudun+MAL-sopimus+2024-35+allekirjoitusversio+(1).pdf?t=1737624685716

HSL. 2020. Helsingin seudun työssäkäyntialueen liikenne-ennustejärjestelmän kysyntämallit. HSL Helsingin seudun liikenne. 10.12.2020

HSL. 2021. Muuttuvat liikkumisen tarpeet – Korona ja etätyö. HSL Helsingin seudun liikenne. 11.10.2021.

HSL. 2023. HSL:n tilannekuvan ja rahoituspohjan arviointi. Saatavilla: https://hslfi.azureedge.net/globalassets/hsl/uutisten-pdf-liitteet/hsln-tilannekuvan-ja-rahoituspohjan-arviointi_loppuraportti.pdf

Kaupunkiliikenne. 2023. Raitiojärjestelmän suunnitteluohje: raitiotieohje.fi

Liikenneturva. 2022. Jalankulkijoiden henkilövahingot tieliikenteessä. Saatavilla: https://www.liikenneturva.fi/tutkimukset/jalankulkijoiden-henkilovahingot-tieliikenteessa/

Newsec Advisory Finland Oy. 2022. Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-kiinteistoanalyysi-raportti-12-12-2022.pdf

Pakkanen, T. 2020. Liikenteen sosiaaliset vaikutukset ja vaikutusten jakautuminen Helsingin seudulla.

Ramboll. 2025. Raitiotien elinkaarikestävät laatutasomääritykset – raportti.

SYKE. 2021. Liikenteen terveysvaikutukset Suomessa ja suurimmissa kaupungeissa. Saatavilla: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/329273/SYKEra_16_2021_Liikenteen-terveysvaikutukset.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vantaan kaupunki. Vantaan ratikan kaavarunko. https://www.vantaa.fi/fi/_asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/yleiskaavoitus/vantaan-ratikan-kaavarunko

Vantaan ratikan hankesuunnitelma 2023. Saatavilla: https://ratikka.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-hankesuunnitelma-3.4.2023.pdf

WSP. 2022. Design manual – Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet. Revisio C 30.3.2022. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-design-manual-30032022.pdf

WSP. 2022. Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet. Raportti. 28.10.2022 Saatavilla: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-matkustajamaaraennusteet-28-10-2022.pdf

Vote name:	JAA = käsittelyn jatkaminen, EI = palautus
Vote subject:	
Meeting:	Kaupunginhallituksen kokous
Agenda name:	§ 3 Vantaan ratikan hankesuunnitelman tarkistus / PT
Vote start:	27.10.2025 16.56.37
Vote stop:	27.10.2025 16.57.12

Total Voting Results

Votes: 15

JAA	11	73,3%
EI	4	26,7%
Tyhjää	0	0%

Group Voting Results

kesk

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

kok

JAA	3
EI	2
Tyhjää	0

ps

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

sdp

JAA	5
EI	0
Tyhjää	0

vas

JAA	1
EI	0
Tyhjää	0

vihr

JAA	2
EI	0
Tyhjää	0

Individual Voting Results

JAA

Faysal Abdi	sdp
Anssi Aura	kok
Funda Demiri	vas
Heli Hakala	kok
Ulla Kaukola	sdp
Otso Kivimäki	kok
Eve Rämö	vihr
Minna Räsänen	sdp
Emily Strohm	sdp
Visa Tammi	sdp
Anni Juulia Tuomainen	vihr

EI

Mika Kasonen	kok
Mika Niikko	ps
Nina Nummela	kok
Petri Roininen	kesk

Vote name:	JAA=POHJA, EI=HYLKÄYS
Vote subject:	
Meeting:	Kaupunginhallituksen kokous
Agenda name:	§ 3 Vantaan ratikan hankesuunnitelman tarkistus
Vote start:	10.11.2025 18.50.50
Vote stop:	10.11.2025 18.51.27

Total Voting Results

Votes: 15

JAA	11	73,3%
EI	4	26,7%
Tyhjää	0	0%

Group Voting Results

kesk

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

kok

JAA	3
EI	2
Tyhjää	0

ps

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

sdp

JAA	5
EI	0
Tyhjää	0

vas

JAA	1
EI	0
Tyhjää	0

vihr

JAA	2
EI	0
Tyhjää	0

Individual Voting Results

JAA

Faysal Abdi	sdp
Anssi Aura	kok
Funda Demiri	vas
Heli Hakala	kok
Ulla Kaukola	sdp
Otso Kivimäki	kok
Eve Rämö	vihr
Minna Räsänen	sdp
Emily Strohm	sdp
Visa Tammi	sdp
Anni Juulia Tuomainen	vihr

EI

Mika Kasonen	kok
Mika Niikko	ps
Nina Nummela	kok
Petri Roininen	kesk

8 Allmän diskussion om budgeten 2026 och ekonomiplanen 2026–2029

VD/7119/02.01.00.00/2025

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Det förs en allmän diskussion, under vilken anföranden hålls av stadsstyrelsens ordförande Ulla Kaukola samt fullmäktigegrupperna, ungdomsfullmäktiges representant och fullmäktigeledamöter.

9 Budgeten 2026 och ekonomiplanen 2026–2029

VD/7119/02.01.00.00/2025

PT/MR/PK/EJ/AP

Den svaga konjunkturen i Finland har pressat Vandas ekonomi till tydligt underskott, och stadens ekonomi behöver stärkas avsevärt under den fullmäktigeperiod som inletts. Nedgången i Finlands ekonomi verkar dock ha stannat av och en svagt uppåtgående trend kan skönjas i ekonomin. Detta stöds av avtagande inflation, lägre räntenivåer, stärkt köpkraft, ljusare exportutsikter samt ökade investeringar. Den ekonomiska tillväxten hämmas dock av geopolitisk osäkerhet, risken för handelskrig, det svaga sysselsättningsläget, konsumenternas stora försiktighet och ett betydande behov av anpassning av den offentliga ekonomin.

Finlands tillväxt har varit mycket nära noll sedan 2022 och pendlat mellan en försiktig tillväxt eller en liten nedgång. Den svaga tillväxten har bidragit till ökad arbetslöshet. I juli var arbetslöshetsgraden i Finland 9,3 procent. Det är särskilt oroväckande att långtidsarbetslösheten ökar. I slutet av juli var antalet personer som hade varit arbetslösa i över ett år 128 800 i hela landet. Enligt Finlands Banks prognos når arbetslösheten sin topp i år. Enligt prognosen sjunker arbetslösheten 2026 till 9,2 procent och 2027 till 8,6 procent.

Enligt Finlands Banks prognos växer Finlands ekonomi med 0,3 procent i år och 1,3 procent nästa år. År 2027 skulle tillväxten vara 1,7 procent. Tillväxten stimuleras framför allt av investeringar. Inflationen förutspås ligga under 2 procent under de närmaste åren. År 2025 förutspås inflationen vara 1,8 procent och den förväntas avta till 1,3 procent år 2026. Den långsamma inflationen förväntas stärka löntagarnas köpkraft. Inflationen i euroområdet är 2,1 procent, vilket är något över Europeiska centralbankens inflationsmål. Räntorna har varit på nedgång i euroområdet, vilket också har stött Finlands ekonomi.

Finlands tillväxt stöder sig delvis på exporttillväxten. Exporten förutspås öka med 1,9 procent innevarande år och med 1,7 procent nästa år. År 2027 skulle exporten ha ökat redan med 2,6 procent. Bytesbalansen förutspås bli negativ i år och förbli negativ under de kommande åren, om än bara något.

Den ekonomiska utvecklingen i Finland är långsammare än i resten av euroområdet och EU. Tillväxten i euroområdet har varit 1,4 procent och 1,5 procent i hela EU under andra kvartalet av 2025. USA:s ekonomiska tillväxt har varit snabbare än så, 3 procent. Tillväxten i Kina har varit 5,3 procent. Totalt sett har Finland inte hållit jämna steg med tillväxten i resten av världen. OECD förutspår att den ekonomiska tillväxten i världen saktar av till 2,9 procent jämfört med 3,3 procent året innan.

För de offentliga samfunden var 2024 ett svagt år. Underskottet i de offentliga finanserna ökade till 4,5 procent, medan den offentliga skuldkvoten ökade till 82 procent. Enligt finansministeriets prognos minskar underskottet 2025 något tack vare anpassningsåtgärderna och konjunkturläget, även om stora försvarsupphandlingar ökar utgifterna. År 2026 minskar underskottet till 3,6 procent. Under resten av hela årtiondet beräknas underskottet vara större än 3 procent i förhållande till BNP. I år stiger skuldkvoten till närmare 87 procent. År 2029 är skuldkvoten något över 90 procent.

Enligt kommunernas bokslutsprognoser försvagades kommunernas årsbidrag med en miljard euro till 3,2 miljarder euro 2024. Årsbidraget täckte avskrivningarna, men var 430 miljoner euro mindre än nettoinvesteringarna. Räkenskapsperiodens resultat försämrades med 0,7 miljarder euro, men förblev strax under 1,1 miljarder euro positivt. Resultatet stärktes av extraordinära intäkter från försäljning av

egendom. Investeringsnivån låg kvar på en relativt hög nivå liksom året innan, vilket i kombination med det försvagade årsbidraget ledde till att kassaflödet från verksamheten och investeringarna blev negativt med 0,5 miljarder euro. Senast kassaflödet från verksamheten och investeringarna var negativt var år 2019. Ett negativt kassaflöde från verksamheten och investeringarna har delvis bidragit till att lånestocken ökade tydligt, med cirka 0,7 miljarder euro.

Kommunsektorns ekonomiska situation 2025 är betydligt mer utmanande än i fjol. Kassaflödet från verksamhet och investeringar försämras och blir -1,6 miljarder euro. Verksamhetsutgifterna ökar kraftigt, eftersom ansvaret för ordnandet av arbets- och näringstjänster överfördes till kommunerna från årets början och kommunernas finansieringsansvar för arbetslöshetsförmåner utvidgades. Dessutom ökar verksamhetsutgifterna inom kommunsektorn på grund av löneutvecklingen, som under de närmaste åren är snabbare än löneutvecklingen på den allmänna arbetsmarknaden, till följd av det tidigare överenskomna utvecklingsprogrammet för löne- och avtalssystemen.

Kommunekonomins inkomstutveckling är svag år 2025. Statsandelarna ökar på grund av reformen av arbets- och näringstjänsterna, men samtidigt görs nedskärningar i statsandelarna, bland annat på grund av retroaktiva återkrav av statsandelar kopplade till överföringen av social- och hälsovården, den indexbroms på en procentenhet för statsandelarna som regeringen beslutat om samt andra justeringsåtgärder. Den genomsnittliga kommunalskatten steg i hela Finland till 7,59 procent 2025, vilket beräknas öka kommunalskatteintäkterna med cirka 80 miljoner euro på årsbasis. Tillväxten i kommunernas skatteintäkter förblir dock mycket blygsam 2025, cirka en procent. Kommunförvaltningen väntas uppvisa ett underskott på 0,5–0,6 procent av BNP även under 2026–2027.

Kommunernas investeringar förblir överlag stora, även om skillnaderna mellan olika kommuner är betydliga. I en del kommuner avtar investeringsutsikterna, men i synnerhet i tillväxtcentrumen orsakar migrationen investeringstryck. Största delen av satsningarna hänför sig till nödvändig infrastruktur såsom byggnader, men även investeringar i den gröna omställningen bidrar för sin del till investeringsnivån.

När det gäller de kommunala finanserna leder obalansen mellan inkomster och utgifter till skattehöjningar och rigida sparåtgärder under de kommande åren, eftersom tjänsterna och servicenätverket måste anpassas till de tillgängliga inkomsterna. Kommunförvaltningens underskott ökar dess skulder, och skuldkvoten fortsätter att öka under de närmaste åren.

Beredningen av Vanda stads budget för år 2026

Vid ingången av 2023 trädde den största förändringen i kommunalförvaltningens historia i kraft då välfärdsområdena inledde sin verksamhet. Vid ingången av 2025 trädde nästa stora strukturomvandling i kraft, reformen av arbets- och näringstjänsterna (TE 2024), där ansvaret för att ordna sysselsättnings- och livskraftstjänster permanent övergick till att bli kommunernas uppgift. Reformen av arbets- och näringstjänsterna trädde i kraft under ett svagt konjunkturläge, där arbetslöshetssiffrorna låg på rekordnivå och situationen har fortsatt att försämras sedan dess. På grund av konjunkturerna ökade reformen stadens verksamhetsutgifter mer än statsandelsinkomsterna.

De sammanlagda verksamhetsinkomsterna för staden och fonderna i budgeten 2026 uppgår till 380,2 miljoner euro och verksamhetsutgifterna till 1 217,1 miljoner euro. Verksamhetsinkomsterna ökar med 3,1 procent och verksamhetsutgifterna med 6,4 procent jämfört med budgeten för 2025.

I verksamhetsutgifterna har anslag riktats särskilt till att täcka efterverkningarna av arbets- och näringsreformen samt till att möta det ökade servicebehovet inom utbildning och småbarnspedagogik. Dessutom har anslag riktats till lagändringen om stöd för lärande, till ökade hyreskostnader, bland annat i de färdigställda lokalerna på Varias campus i Veckal, samt till att täcka HRT:s utgifter. För kostnadseffekten av löneuppgörelsen inom kommunsektorn har man för år 2026 reserverat 16,6 miljoner euro, vilket i stadsdirektörens budgetförslag har koncentrerats till verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Reserveringen fördelas till verksamhetsområdena i samband med stadsstyrelsens budgetbehandling. Den del av löneförhöjningarna som beslutas år 2026, det vill säga de lokalt anpassade posterna för 2026, lämnas som en central reservering för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft.

I ekonomiplanen 2026–2029 kommer Vandas inkomstskattesats att vara 6,4 under hela ekonomiplanperioden. Staden beräknas få 426,0 miljoner euro i kommunalskatt 2026, vilket är en ökning med 7,8 procent jämfört med bokslutsprognosen för 2025. På basis av prognosen för samfundsskatter för hela landets kommuner beräknas staden få in 68,0 miljoner euro i samfundsskatt 2026, vilket betyder en ökning på 3,8 procent jämfört med prognosen för år 2025. År 2026 beräknas det inflyta sammanlagt 117,0 miljoner euro i fastighetsskatt, vilket är en ökning med 0,4 procent i relation till bokslutsprognosen för 2025. Under ekonomiplaneperioden 2026–2029 förblir fastighetsskattesatserna oförändrade om inte ändringar i lagstiftningen förutsätter något annat. Regeringen planerar en fastighetsskattereform där fastigheternas beskattningsvärden justeras. Om lagen framskrider, beaktas dess konsekvenser i kommande budgetar.

Staden uppskattas få sammanlagt 269,0 miljoner euro i statsandelar år 2026, vilket är 13,2 procent mer än år 2025.

Årsbidraget är 49,8 miljoner euro i budgeten för 2026 (BDG 2025: 70,1 miljoner euro) och avskrivningarna 116,1 miljoner euro. I budgeten för 2026 är räkenskapsperiodens resultat negativt -66,3 miljoner euro och räkenskapsperiodens underskott är -67,4 miljoner euro.

År 2026 växer stadens lånestock enligt budgeten med cirka 313,2 miljoner euro, varvid den långfristiga lånestocken skulle uppgå till högst 1 378 miljoner euro i slutet av år 2026. Lånereserveringen växer särskilt på grund av stadens ökade basinvesteringar, investeringen i Vandaspåran och den tillfälliga minskningen av markförsäljningsintäkter.

Investeringar i ekonomiplanen 2026–2029

I budgetens investeringsprogram uppgår investeringsutgifterna till 363,7 miljoner euro år 2026 medan investeringsdelens netto är 320,2 miljoner euro. Investeringsprogrammet uppdateras varje år som en del av budgetberedningen. I enlighet med budgeten för år 2026 gick 15 procent av de totala investeringarna att finansiera med internt tillförda medel.

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom stadsmiljöns verksamhetsområde har tillsammans med verksamhetsområdena och ekonomistyrningen berett ett byggnadsinvesteringsprogram som gäller Vanda stads byggande under följande 10-årsperiod. För nybyggande har totalt 63,5 miljoner euro budgeterats för 2026. Under år 2026 färdigställs daghemmen Karhunkierroksen päiväkoti, Metsänhaltijan päiväkoti, Puutarhatien päiväkoti och Satulakujan päiväkoti. Av skolprojekten färdigställs utbyggnaderna av Kytöpuiston koulu och Nikinmäen koulu.

Under ekonomiplanperioden färdigställs dessutom åtta daghem som genomförs med investeringsmedel och byggandet av två nya daghem inleds 2029. Av skolprojekten färdigställs utbyggnaden av skolan i Dickursbyområdet i Bäckby (Viertola), den första fasen av Ojahaan peruskoulu samt Muuran koulu och utbyggnaden av Askiston koulu. Färdigställandet av Elmo simhall skjuts upp till år 2027 och under ekonomiplaneperioden byggs dessutom en servicebyggnad vid Elmo idrottspark, planernas läktare och serviceutrymmen i Dickursby idrottspark, Håkansböle idrottsparks evenemangs- och lagerutrymme samt idrottshallar i anslutning till Muuran yhtenäiskoulu och Ojahaan yhtenäiskoulu. En servicebyggnad byggs i friluftsområdet vid Hanaböle träsk och simhallen i Myrbacka idrottshus utbyggs i samband med den grundläggande renoveringen. För budgetfinansierade reparationsbyggnadsprojekt har för 2026 budgeterats sammanlagt cirka 45,4 miljoner euro.

För investeringar i kommunalteknik och Vandaspåran reserveras totalt 195,0 miljoner euro i budgeten för 2026. Projekten förverkligas i enlighet med verksamhetsområdets strategi och bostadsproduktionsprogram och verksamheten styrs också av markanvändningsavtal. Av anslaget har 150 miljoner euro reserverats för byggande av Vandaspåran

År 2026 har ett anslag på 6,0 miljoner euro reserverats för investeringar i datasystem, 8,6 miljoner euro för investeringar i immateriell egendom och 1,9 miljoner euro för anskaffning av aktier och andelar. Vidare har 42,0 miljoner euro reserverats i budgeten för markanskaffningar och iståndsättning av markområden. Från detta anslag betalas de gatuområden som omfattas av Vandaspårans gatuområdesförrättning och tas i stadens besittning 2026. Längs spårvägslinjen har dessutom detaljplaneändringar trätt i kraft, vilka är kopplade till betydande markanvändningsavtal. De markförvärv som följer av dessa avtal övergår till största delen i stadens besittning under 2026.

Stadsdirektörens förslag till budget och ekonomiplan presenterades för stadsstyrelse- och fullmäktigeledamöterna vid informationsmötet om budgeten och ekonomiplanen 29.9.2025. Stadsdirektörens budgetförslag och förslag till ekonomiplan för åren 2026–2029 medföljer som bilaga till föredragningslistan. En delegation som tillsatts av stadsstyrelsen behandlar budgetförslaget 3.11.2025.

Budgetförslaget i fråga om Vandaspåran baserar sig på kostnader enligt stadsfullmäktiges beslut 22.5.2023. Om det sker ändringar i kostnaderna för Vandaspåran i samband med uppdateringen av projektplanen för spårvägen under hösten 2025 ska nödvändiga ändringar göras i budgeten för 2026 i den ordning som anges i förvaltningsstadgan.

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 6

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) godkänna budgetförslaget och förslaget till ekonomiplan 2026–2029 som stadsstyrelsens förslag till stadsfullmäktige,
b) berättiga ekonomistyrningen att göra de av stadsstyrelsen fastställda ändringarna i förslaget till ekonomiplan och dess motiveringar samt kalkylmässiga justeringar och textjusteringar av teknisk natur och
c) föreslå för stadsfullmäktige att
   1. de bindande målen i budgeten för 2026 samt de i förhållande till fullmäktige bindande anslagen och inkomstbudgetarna godkänns,
   2. bestämmelserna om verkställighet i budgeten för 2026 godkänns, och
   3. ekonomiplanen 2026–2029 godkänns

Behandling:
På sammanträdet för den delegation som sammanträdde 3.11–4.11.2025 för en detaljerad behandling av ekonomiplanen konstaterades det att delegationen nått ett förhandlingsresultat vad gäller de ändringar som ska göras i budgetförslaget 2026 och förslaget till ekonomiplan 2026–2029. Stadsdirektören tog med förhandlingsresultatet i sin egen föredragning.

Under behandlingen ändrade stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

~~Vandaspårans uppdaterade projektplan presenterades för stadsstyrelsen 7.10.2025. Denna projektplan behandlas på nytt vid stadsstyrelsens sammanträde 10.11.2025. Om stadsstyrelsen godkänner Vandaspårans projektplan vid detta sammanträde, ska de uppdaterade beräkningarna beaktas som en del av stadsstyrelsens budgetförslag.~~

Budgetförslaget i fråga om Vandaspåran baserar sig på kostnader enligt stadsfullmäktiges beslut 22.5.2023. Om det sker ändringar i kostnaderna för Vandaspåran i samband med uppdateringen av projektplanen för spårvägen under hösten 2025 ska nödvändiga ändringar göras i budgeten för 2026 i den ordning som anges i förvaltningsstadgan.

_____

Under behandlingen av ärendet gav stadsstyrelseledamoten Ville Karinen följande ändringsförslag som förföll i brist på understöd:

Inbesparingarna vid verksamhetsområdet för fostran och lärande återkallas, inklusive:

- *Höjning av besättningsgraden inom småbarnspedagogiken, anslagsökning 600 000 €*
- *Nedskärningar i den öppna verksamheten, anslagsökning 280 000 €*
  Sammanlagt: 880 000 €.

Inbesparingarna vid verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd återkallas inklusive:
- *Höjning av gymnastiksalarnas användningsavgifter, anslagsökning 80 000 €*
- *Höjning av simhalls- och gymavgifter, anslagsökning 50 000 €*
- *Ändring av Sportkortet så att det blir avgiftsbelagt, anslagsökning 150 000 €*
- *Nedskärning i bibliotekens materialanslag, anslagsökning 40 00 t€*
- *Dansens dag-festen ställs inte in, anslagsökning 15 00 €*
  Sammanlagt: 335 000 €.

Anslagsökningarna täcks med en skattehöjning på 0,1 procentenheter. Underskottet täcks med resten av skatteintäkterna som höjningen producerar.

_____

Under behandlingen av ärendet gav stadsstyrelseledamoten Petri Roininen, understödd av stadsstyrelseledamoten Mika Niikko, följande ändringsförslag.

Stadsstyrelsen beslutar att

a) ~~godkänna budgetförslaget och förslaget till ekonomiplan 2026–2029 som stadsstyrelsens förslag till stadsfullmäktige,~~
godkänna stadsdirektörens budgetförslag och förslag till ekonomiplan 2026–2029 med följande ändringar:

1. *Skuldtaket; en övre gräns på 1,5 miljarder euro för Vanda stads skuld*
2. *Budgetförslagets resultaträkningsdel:*
   - *Avskrivning av Vandaspårans ränteutgifter, en utgiftsbesparing på 8,5 miljoner euro.*
   - *Säkerhetssatsning, anställning av 40–50 ordningsvakter i stationsområdena, utgiftsökning 2 miljoner euro.*
   - *Sysselsättningssatsning, Vandapaketet, som kompenserar för nya arbetsplatsers bikostnader, utgiftsökning netto 2,5 miljoner euro.*
   - *Dagvattenavgiften avskaffas, utgiftsökning 3,3 miljoner euro*
   - *Nedskärningarna i gruppfamiljedagvården, stödet för privat vård och sportkortet för seniorer avskaffas, utgiftsökning 600 000 euro.*
3. *Budgetförslagets investeringsdel:*
   - Spårvägsinvesteringen skjuts upp; investeringarna minskas med 544 miljoner euro
   - Ett nytt investeringsprogram på 30 miljoner euro; inbegriper en ishall, 10 utomhusgym, två konstisbanor, 10 hobbylokaler och ett närdaghem.

c) föreslå för stadsfullmäktige, *med ovan nämnda ändringar,* att
1. de bindande målen i budgeten för 2026 samt de i förhållande till fullmäktige bindande anslagen och inkomstbudgetarna godkänns,
2. bestämmelserna om verkställighet i budgeten för 2026 godkänns, och
3. ekonomiplanen 2026–2029 godkänns

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och gav följande förslag till omröstning: de som understöder stadsdirektörens förslag röstar ja, medan de som understöder Roininens ändringsförslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 13 ja-röster (Karinen, Tammi, Abdi, Räsänen, Strohm, Kaukola, Kasonen, Kivimäki, Hakala, Snellman, Vacker, Rämö och Tuomainen) och 2 nej-röster (Roininen, Niikko). Ordföranden konstaterade att ändringsförslaget hade blivit förkastat.

_____

Under behandlingen av ärendet gav stadsstyrelsens I vice ordförande Mika Kasonen, understödd av stadsstyrelseledamoten Heli Hakala, följande ändringsförslag:

Stadsdirektörens budgetförslag, i slutet av s. 140:

Programmet inbegriper inte en ny dagvattenavgift som tas ut av staden.

Samlingspartiet föreslår ersättande inbesparingsåtgärder för dagvattenavgiften (3,3 M€) i verksamhetsområdets balanseringsprogram:

Åtgärd	***Inbesparingsmål 2026***

Aktiv minskning av tomma lokaler *Enligt budgetförslaget ökar antalet tomma lokaler med 6 400 kvadratmeter år 2026. Den ekonomiska inverkan av ökningen av tomma lokaler är 1,2 miljoner euro. På hösten 2025 fanns det redan cirka 10 000 m2 tomma lokaler, vilket försämrar stadens ekonomi med cirka 1,8 M€ på en årsnivå. Man bör mer aktivt minska antalet tomma lokaler genom uthyrning, försäljning och fastighetsutveckling. Beräkningen på 600 000 euro baserar sig på att halvera ökningen av tomma lokaler.*	*600 000 euro*
Ändringar av räntestödslån till borgenslån av engångsnatur tillåts under 2026. *Förutsättningen är att markanvändningsavtalet eller tomtens köpesumma uppdateras i och med ändringen. Staten har höjt fullmakten för borgenslån för 2026. Staden kan få extra inkomster och främja byggandet genom att endast under 2026 tillåta alla aktörer att ändra objekten till borgenslåneobjekt.*	*1 000 000 euro*
Att avstå från stadens jordbruksverksamhet *Det jordbruk som staden själv bedriver upphör och lantgården och materielen läggs ut till försäljning. Åkrarna arrenderas ut till marknadspris och de nuvarande hyrorna justeras.*	*250 000 euro*
Köpoption för uthyrda småhustomter *Vanda erbjuder en köpoption för uthyrda småhustomter år 2026. Senaste gång som en köpoption erbjöds var 2024 då också räntenivån var betydligt högre. Då löste 17 invånare in en tomt. Nu förmodar man att antalet inlösen är 10.*	*1 000 000 euro*
Ett program för lokaleffektivitet startas *Vanda startar ett program för lokaleffektivitet som gäller hela staden och koncernen. Modellen för interna hyror ändras till att uppmuntra verksamhetsområdena till lokaleffektivitet och samanvändning. Målet ska vara att på en stadsnivå minska antalet nuvarande lokaler med cirka 5 procent. Sparpotentialen är flera miljoner euro under ekonomiplanperioden. En försiktig inbesparing på 500 000 € beräknas för nästa år.*	*500 000 euro*
Inbesparingar sammanlagt	***335 0000 euro***

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och gav följande förslag till omröstning: de som understöder stadsdirektörens förslag röstar ja, medan de som understöder Kasonens ändringsförslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 8 ja-röster (Karinen, Abdi, Tammi, Strohm, Räsänen, Kaukola, Tuomainen, Rämö) och 7 nej-röster (Hakala, Kasonen, Kivimäki, Niikko, Roininen, Snellman, Vacker). Ordföranden konstaterade att ändringsförslaget hade blivit förkastat.

———

Beslut:
Stadsdirektörens justerade förslag godkändes.

Det antecknades att samlingspartiets stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet, som understöddes av stadsstyrelseledamöterna Petri Roininen och Mika Niikko:

”Samlingspartiet motsätter sig en ny dagvattenavgift som ska tas ut av staden och som riktar sig till både invånare och företag i Vanda. När det gäller enskilda företag kan avgiften uppgå till rentav 8 000–10 000 euro. Avgiften kommer att tas ut av fastighetsägare i Vanda, även om allt regn- och smältvatten infiltreras på den egna tomten.

Dagvattenavgiften är till sin karaktär en dold skatt och strider därför mot fullmäktigeavtalet. Samlingspartiet har föreslagit ersättande inbesparingsåtgärder för dagvattenavgiften. Vi tycker att det är fel att Vandaborna måste betala en ny dold skatt i stället för att vidta riktiga åtgärder inom stadsmiljöns verksamhetsområde för att förnya och effektivera den egna verksamheten. Samlingspartiet har föreslagit att aktivare minska antalet tomma lokaler, starta ett program för lokaleffektivitet, avstå från stadens egen jordbruksverksamhet, införa en köpoption för uthyrda småhustomter och att tillfälligt ändra räntestödslån till borgenslån.

Samlingspartiet oroar sig också för att det finns en risk att dagvattenavgiften kommer att höjas i framtiden när den väl har införts."

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Petri Roininen lämnade in det bifogade protokollsuttalandet i ärendet, som understöddes av stadsstyrelseledamoten Mika Niikko.

_____

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) godkänna de bindande målen i budgeten för 2026 samt de i förhållande till fullmäktige bindande anslagen och inkomstbudgetarna,
b) godkänna bestämmelserna om verkställighet i budgeten för 2026, och
c) godkänna ekonomiplanen 2026–2029.

Bilagor:

- Stadsstyrelsens förslag till budget 2026 och ekonomiplan 2026–2029
- Omröstningsrapport, Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 6 Roininen
- Omröstningsrapport, Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 6 Kasonen
- Protokollsuttalande, Stadsstyrelsen 4.11.2025 Roininen

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:
Pekka Timonen, stadsdirektör, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi
Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi
Päivi Kandolin, budgetchef, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

EKONOMIPLAN 2026–2029

BUDGET 2026

Stadsstyrelsens förslag 4.11.2025

INNEHÅLL

STADSDIREKTÖRENS ÖVERSIKT 1

OMVÄRLD 3

Vandas befolkning 3
Byggverksamhet 12
Sysselsättning 14
Välbefinnande och säkerhet 17
Ekonomin 23
Utvecklingen i antalet anställda i Vanda 31
Hur antalet lokaler utvecklas i staden 31
Intern kontroll och riskhantering i stadskoncernen 33

VANDA STADS BINDANDE MÅL FÖR 2026 35

DRIFTSEKONOMIDELEN 53

Verkställandet av budgeten 2026 53
Jämförelse enligt verksamhetsområde 2024–2029 och ram 57

ALLMÄN FÖRVALTNING 62

Centralvalnämnden 64
Stadsfullmäktige 66
Revisionsnämnden och extern revision 68
Stadsstyrelsen 70
Samarbetsandelar och -bidrag 73

KONCERNLEDNING OCH LIVSKRAFT 74

Allmänna ledningen 76
Ekonomi och strategi 78
Personalservice 81
Koncernservice 84
Livskraftstjänster 87
Sysselsättnings- och integrationsservice 90
Kommunal demokrati 93
Informationen 96
Interna revisionen 98

FOSTRAN OCH LÄRANDE 100

Nämnden för fostran och lärande 104
Gemensamma tjänster 105
Grundläggande utbildningen 107
Småbarnspedagogik 110
Svenskspråkiga servicen 113
Utbildningen på andra stadiet 116

STADSKULTUR OCH VÄLFÄRD 120

Nämnden för stadskultur och välfärd 124
Gemensamma tjänster 125
Kultur- och biblioteksservicen 128
Idrott och motion 132
Ungdoms- och samverkansservicen 136
Livslångt lärande 141

STADSMILJÖN **146**

STADSMILJÖNÄMNDEN **149**

Stadsmiljönämnden 150
Gemensamma tjänster 151
Stadsstruktur och miljö 153

STADSRUMSNÄMNDEN **157**

Stadsrumsnämnden 158
Gator och parker 159
Kollektivtrafik 163
Depån 165
Fastigheter och lokaler 167
Fastigheter och lokaler, netto 171

FONDERNA **173**

Fastighetsfonden 173
Skadefonden 174
Jubileumsfonden för barn och unga 176

RESULTATRÄKNINGSDELEN **179**

INVESTERINGSDELEN **185**

Byggverksamhet 186
Nybyggnation 186
Reparationsbyggande 188
Ändringsarbeten i hyres- och aktielokaler 189
Immateriell egendom 189
Offentliga anläggningstillgångar 190
Lös egendom 193
Fast egendom 194
Aktier och andelar 195

FINANSIERINGSDELEN **196**

Kompletterande uppgifter 199

KOMMUNKONCERNEN **201**

BILAGOR **220**

BILAGA 1; Nybyggnation 2026–2035 221
BILAGA 2; Reparationsbyggande 2026–2035 226
BILAGA 3; Byggande av idrottsplatser 2026–2030 230
BILAGA 4; Offentliga anläggningstillgångar 2026–2029 232

STADSDIREKTÖRENS ÖVERSIKT

I Vanda finns många goda framtidsfaktorer. Stadens tillväxt förväntas fortsätta, födelseöverskottet är stort, arbetskraften ökar och det bor många barn och unga i staden. Det krävs investeringar i det nya och tjänsterna måste ständigt utvecklas.

Men ett ansvarsfullt framtidsbygge kräver en balanserad ekonomi. Den svaga konjunkturen i Finland har pressat Vandas ekonomi till tydligt underskott, och stadens ekonomi behöver stärkas avsevärt under den fullmäktigeperiod som inletts. Intäkter och utgifter ska åter vara i balans år 2029.

Från konjunktursvackan siktar man mot bättre tider

Nedgången i Finlands ekonomi verkar ha stannat av och en svagt uppåtgående trend kan skönjas i ekonomin. Detta stöds av avtagande inflation, lägre räntenivåer, stärkt köpkraft, ljusare exportutsikter samt ökade investeringar. Den ekonomiska tillväxten hämmas dock av geopolitisk osäkerhet, risken för handelskrig, det svaga sysselsättningsläget, konsumenternas stora försiktighet och ett betydande behov av anpassning av den offentliga ekonomin.

År 2024 ökade Vandas befolkning med cirka 3 800 invånare (1,5 %), vilket var 800 mindre än 2023. År 2025 förutspås folkmängden i Vanda öka med cirka 2 700 invånare. Enligt den nyaste befolkningsprognosen kommer befolkningstillväxten i Vanda att fortsätta, men tillväxten väntas bli något långsammare än i tidigare prognoser, särskilt under de första åren av prognosperioden. Vandas befolkning beräknas öka med i genomsnitt 1,5 procent per år under det kommande decenniet.

Det låga antalet påbörjade bostadsbyggnadsprojekt under åren 2023–2025 märks som en tydlig minskning i antalet färdigställda bostäder under år 2025. Antalet färdigställda bostäder förväntas stanna på under 500, jämfört med över 3 000 bostäder per år under decenniets första år. På bostadsmarknaden är försäljningen av äldre bostäder redan tydligt på uppgång, men nyproduktionen visar ännu inga tecken på återhämtning.

Det svaga konjunkturläget har hållit arbetslösheten i Vanda på en hög nivå under hela år 2025. I juli 2025 låg arbetslöshetsgraden i Vanda på 14,6 procent, vilket var en ökning på 1,3 procentenheter jämfört med året innan. Med hänsyn till säsongsvariationerna har ökningen av arbetslösheten ändå stannat av under 2025, men någon vändning till det bättre har ännu inte skett. Långtidsarbetslösheten har fortsatt öka även 2025, och i Vanda har man redan nått rekordsiffror. Antalet lediga jobb är fortfarande mycket lågt, vilket bromsar sysselsättningens utveckling i en positivare riktning trots att konjunkturutsikterna gradvis håller på att förbättras.

I och med arbets- och näringsreformen, som trädde i kraft i början av 2025, blev statens offentliga tjänster för att stödja sysselsättning och företagsutveckling en del av kommunernas uppgifter inom sysselsättning och livskraft. En betydande mängd personal överfördes från staten till kommunerna och kommunernas ansvar för arbetslöshetsförmånerna ökade. Tidpunkten för genomförandet av arbets- och näringsreformen har varit utmanande för kommunerna i det rådande konjunkturläget, då arbetslösheten ligger på rekordnivåer.

Vanda balanserar sin ekonomi och blickar mot framtiden

Vandas ekonomi har försvagats till följd av flera samverkande faktorer. Skatteinkomstutvecklingen har varit svag under de senaste åren. Stagnationen inom bostadsbyggandet har ökat arbetslösheten inom byggsektorn, och det svaga konjunkturläget har även försämrat sysselsättningen inom servicesektorn. Flygplatsområdet påverkas fortfarande kraftigt av att det ryska luftrummet är stängt. Avmattningen i bostadsbyggandet har minskat stadens markförsäljningsintäkter.

På grund av det försämrade ekonomiska läget inleder Vanda stad ett flerårigt program för att balansera stadens ekonomi. Behovet av balansering av ekonomin har uppskattats till 60 miljoner euro under den fullmäktigeperiod som inletts (2026–2029). Dessutom ska utgiftsökningen dämpas med

sammanlagt 30 miljoner euro. Målet är att ekonomin ska vara i balans senast år 2029, med avseende på inkomster och utgifter. Förutom stadens egna åtgärder för att balansera ekonomin förväntas en måttlig förbättring av konjunkturläget korrigera situationen under ekonomiplanperioden.

I budgeten för år 2026 har tilläggsresurser riktats särskilt till att täcka efterverkningarna av arbets- och näringsreformen samt till att möta det ökade servicebehovet inom utbildning och småbarnspedagogik. Dessutom har anslag riktats till lagändringen om stöd för lärande, till ökade hyreskostnader, bland annat i de färdigställda lokalerna på Varias campus i Veckal, samt till att täcka HRT:s utgifter. Resultatet för räkenskapsperioden 2026 förutspås ännu vara kraftigt negativt på samma sätt som åren 2024–2025.

Framtidsbygget och arbetet för ökad livskraft fortsätter, trots att ekonomin balanseras. Vanda stads största investering genom tiderna, Vandaspåran, planeras att genomföras under åren 2025–2029. År 2026 färdigställs och pågår flera daghems- och skolprojekt. Utöver dessa fortsätter bland annat byggandet av Elmo simhall. Av de projekt som genomförs av ett koncernbolag framskrider Dickursby kompetenscampus, och gymnasiet i Aviapolis är under uppförande.

Under år 2025 förbereds en ny strategi för staden för åren 2026–2029, som styr stadens långsiktiga utveckling. Ett fungerande samarbete och ansvarsfull ekonomisk förvaltning är centrala hörnstenar i detta arbete.

Pekka Timonen
Stadsdirektör

OMVÄRLD

Det har under flera år varit en utmaning att förutse omvärlden i Vanda. Inflationen och därmed också räntorna har sjunkit tydligt 2025. Det här återspeglas ändå inte i en återhämtning av bostadsbyggandet i Vanda.

Befolkningstillväxten i Vanda fortsätter trots att byggandet avtar och bostadsproduktionen minskar. År 2024 ökade befolkningen med 1,5 procent och överskred gränsen på 250 000 invånare. Det nästan avstannade bostadsbyggandet och den fortsatta befolkningstillväxten väntas påverka bostadsmarknaden i framtiden. I början av 2025 har befolkningstillväxten fortsatt, men i en långsammare takt jämfört med året innan.

Vandas omvärld påverkas fortfarande också av utvecklingen inom flygtrafiken. Eftersom Rysslands luftrum är stängt har antalet resenärer på Helsingfors-Vanda flygplats ännu inte återhämtat sig till samma nivå som före coronapandemin. Det här kommer att fortsätta tynga arbetsplatsutvecklingen i Vanda.

Vandas befolkningsstruktur påverkas av att nettomigrationen mellan kommunerna har varit negativ i Vanda efter coronapandemin, men situationen håller på att stabiliseras. Befolkningstillväxten präglas av nettoinvandringen och den naturliga befolkningstillväxten. Andelen personer med främmande språk som modersmål fortsätter att öka.

Ur ett omvärldsperspektiv är också förändringarna i stadens uppgiftsansvar viktiga frågor. Det fjärde året efter välfärdsområdesreformen inleds och arbetsformerna inom samarbetet mellan staden och välfärdsområdet behöver utvecklas ytterligare. I och med reformen av arbets- och näringstjänsterna (TE2024) överfördes sysselsättningstjänsterna till staden i början av 2025. Detta hände samtidigt som arbetslösheten var som högst.

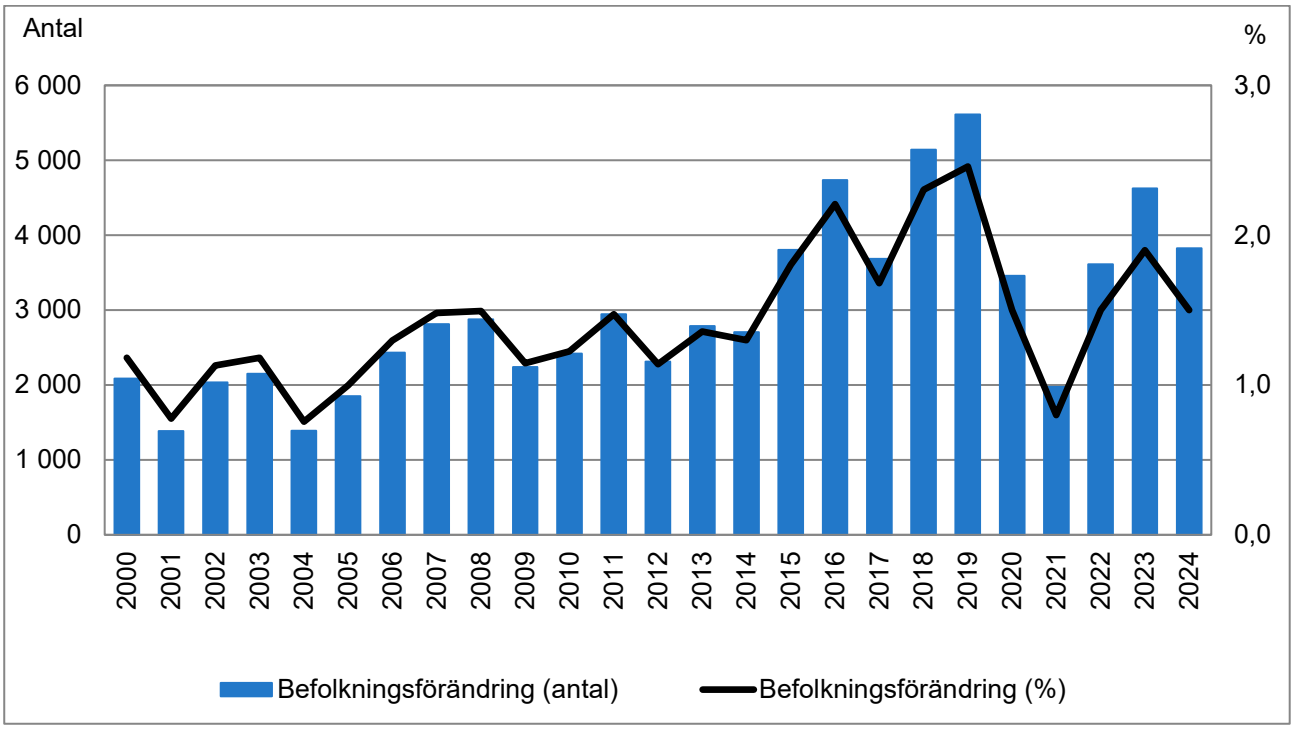
Vandas befolkning

Vandas befolkning ökade med 3 800 invånare

I slutet av 2024 hade Vanda 251 269 invånare. Befolkningen ökade förra året med 3 800 invånare (1,5 %), vilket var 800 personer färre än 2023. Även om befolkningstillväxten var mindre än året innan, steg den till en högre nivå än åren 2020–2022. Under de senaste fem åren har befolkningen i Vanda ökat med en genomsnittlig årstakt på 3 500 invånare.

Bland Finlands alla kommuner var befolkningstillväxten klart störst i Helsingfors (9 500). På andra, tredje, fjärde och femte plats i fråga om befolkningstillväxten kom Esbo (6 900), Tammerfors (5 100), Åbo (4 200) och Vanda (3 800). Vanda är fortfarande Finlands fjärde största stad och skillnaden till Tammerfors som ligger på tredje plats har ökat under de senaste åren. År 2024 fanns det 8 900 fler invånare i Tammerfors än i Vanda.

Figur 1: Befolkningsutvecklingen i Vanda åren 2000–2024

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen

Invandringen på rekordhög nivå i tre år

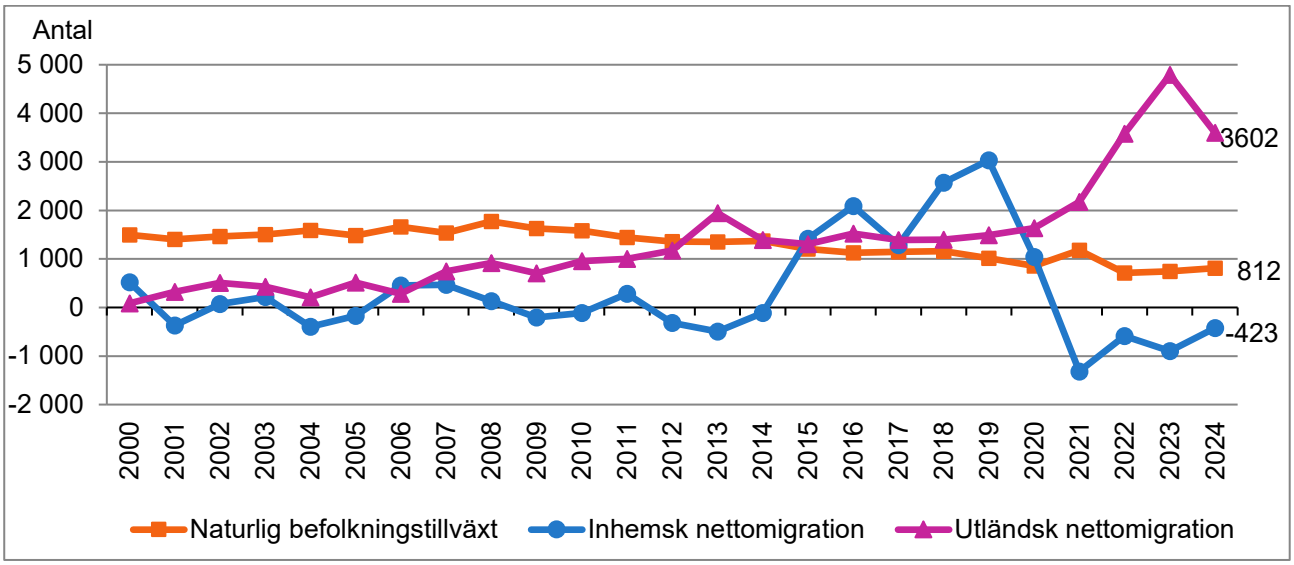
Invandringen i Vanda har varit på en rekordhög nivå redan tre år i rad. År 2024 fick Vanda ett inflyttningsöverskott på 3 600 personer från utlandet, vilket var historiskt sett det näst största inflyttningsöverskottet från utlandet någonsin. Det är ändå ganska långt från rekordåret 2023, då inflyttningsöverskottet från utlandet steg till 4 800 personer.

Minskningen av inflyttningsöverskottet från utlandet påverkades av en dubbelriktad utveckling, eftersom invandringen till Vanda minskade och utflyttningen ökade. År 2024 flyttade 919 färre personer från utlandet till Vanda jämfört med 2023. Dessutom ökade antalet personer som flyttade från Vanda till utlandet med 270 personer.

Den inhemska nettomigrationen var däremot negativ 2024, eftersom det flyttade 420 fler personer från Vanda till andra delar av Finland än vad det flyttade från de andra delarna till Vanda. Jämfört med 2023 halverades dock det inhemska utflyttningsöverskottet.

År 2024 föddes något mindre än 2 500 barn i Vanda och närmare 1 700 personer dog. Även om den naturliga befolkningstillväxten var något högre än under åren 2022–2023, förblev den ändå låg (+812).

Figur 2: Delfaktorer i befolkningstillväxten i Vanda 2000–2024

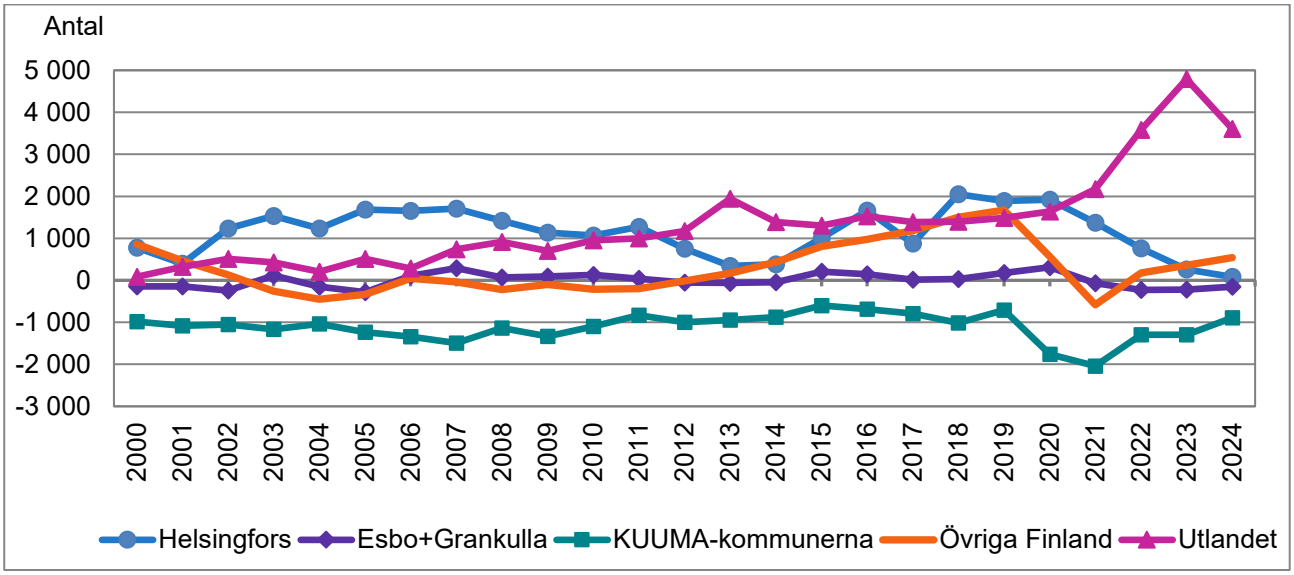

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen (figuren innehåller inte registerkorrigeringar av folkmängden)

Utöver invandringen har Vanda redan i tre år fått ett inflyttningsöverskott från andra orter i Finland som ligger utanför Helsingforsregionen. År 2024 var inflyttningsöverskottet 540 personer, vilket var 200 personer fler än 2023. Vandas nettomigration var positiv också när det gäller nettomigrationen från Helsingfors, men endast med 81 personer. Siffran är exceptionellt låg, eftersom det bara är år 1996 som Vandas inflyttningsöverskott från Helsingfors har varit mindre till antalet. Inflyttningsöverskottet från Helsingfors under åren 2018–2020 låg på en exceptionellt hög nivå, cirka 2 000 personer per år, men efter det har inflyttningsöverskottet sjunkit kraftigt varje år.

Vanda förlorade återigen mest invånare till Helsingforsregionens kransområde, dvs. KUUMA-kommunerna. Utflyttningsöverskottet uppgick till 900 personer, vilket var 400 personer mindre än 2022–2023. Då man jämför Finlands alla kommuner, gick de största inflyttningsöverskottet från Vanda till Tusby (+412), Kervo (+163) och Nurmijärvi (+154) som hör till KUUMA-kommunerna. Det fjärde största inflyttningsöverskottet från Vanda gick till Esbo, 150 personer. Det här var redan fjärde året i rad som Vanda förlorat sina invånare till Esbo.

Figur 3: Vandas nettomigration enligt in-/utflyttningsområde 2000–2024

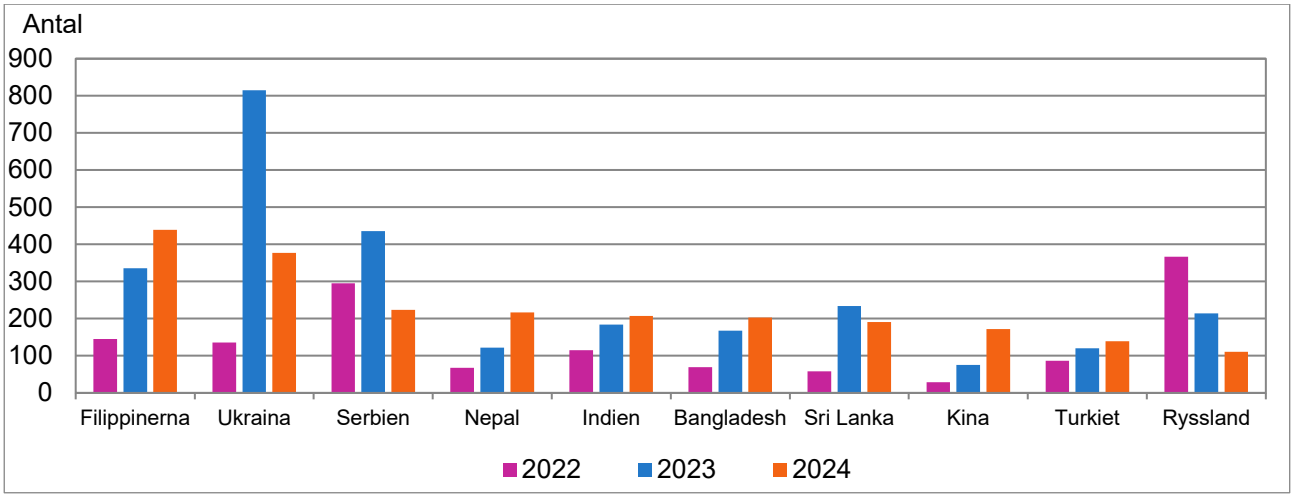
Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen

Det största inflyttningsöverskottet från utlandet kom från Filippinerna

I figuren nedan presenteras de länder varifrån Vanda fått mest inflyttningsöverskott under de senaste åren. De senaste två åren har topp tre varit densamma, men ordningsföljden har förändrats. Det största inflyttningsöverskottet i Vanda kom från Filippinerna, 440 personer. Det näst största inflyttningsöverskottet kom från Ukraina (+377) och Serbien (+224), men inflyttningsöverskottet från båda länderna har minskat tydligt jämfört med 2023.

När nettoinvandringen räknas ihop för åren 2022–2024 har Vanda fått mest inflyttningsöverskott från Ukraina, närmare 1 300 personer. Det näst största inflyttningsöverskottet kom från Serbien, Filippinerna och Uzbekistan, drygt 900 personer per land.

Figur 4: Vandas nettoinvandring per land 2022–2024 (Figuren visar de länder varifrån Vanda fick mest inflyttningsöverskott år 2024. Statistiken visar enbart avgångs-/ankomstland dvs. alla inflyttare är nödvändigtvis inte medborgare i landet i fråga.)

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen

Inflyttningsöverskottet av personer med främmande språk som modersmål – 25 procent kom från Finland

Åren 2015–2019 fick Vanda ett inflyttningsöverskott av både personer med ett inhemskt språk som modersmål och personer med främmande språk som modersmål. De senaste fem åren har Vanda förlorat invånare med ett inhemskt modersmål och 2021 var utflyttningsöverskottet som störst, 2 400 personer. Även om utflyttningsöverskottet bland invånarna med ett inhemskt modersmål har minskat, låg det fortfarande på minus med 1 760 personer 2024. Vandas inflyttningsöverskott bland personer med främmande språk som modersmål uppgick rentav till 4 940 personer, vilket visserligen var 750 personer färre än 2023. 75 procent av inflyttningsöverskottet bland personer med främmande språk som modersmål kom från utlandet och den resterande 25 procenten från Finland.

Vandas största inflyttningsöverskott kom från personer som talar ukrainska (+898) samt engelska och arabiska (+350). Andelen personer som talar ukrainska och flyttar till Vanda från andra orter i Finland har ökat. År 2023 kom endast 18 procent av ukrainsktalande personers inflyttningsöverskott från andra orter i Finland, medan andelen uppgick redan till 42 procent 2024. En bidragande orsak till detta är att migrationsströmmen av ukrainsktalande personer i synnerhet från utlandet har minskat överlag.

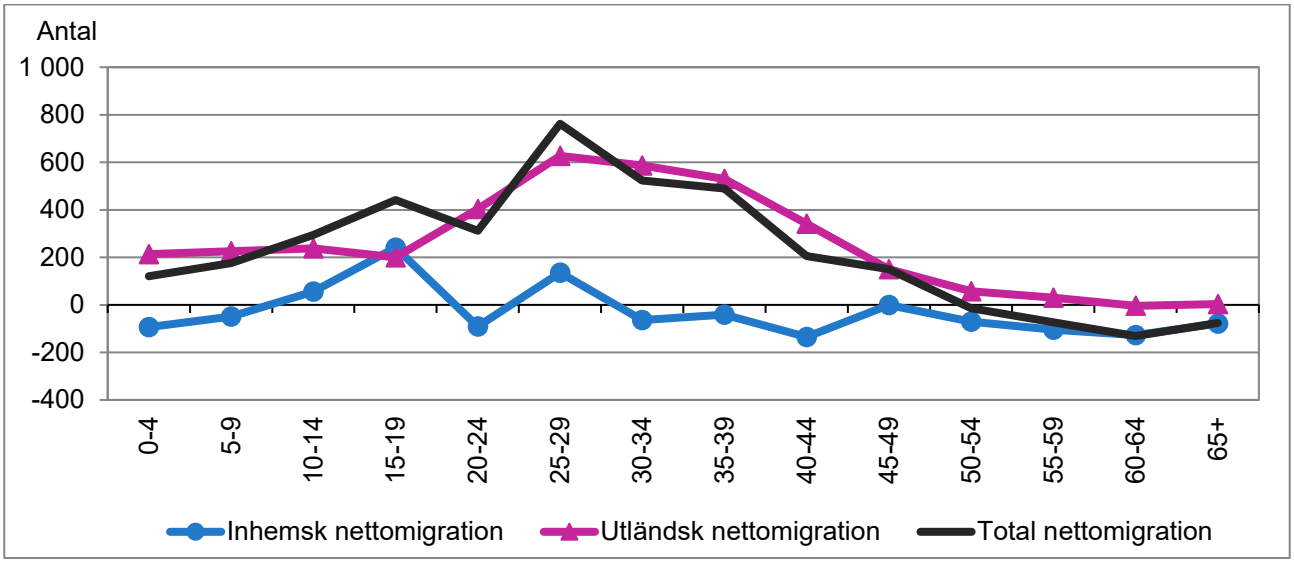
Den inhemska nettomigrationen var positiv endast i några åldersgrupper

Sett till åldern baserade sig Vandas inflyttningsöverskott 2024 särskilt på 25–39-åringar, vars andel av inflyttningsöverskottet var 56 procent (+1 774). Då åldersgruppen utvidgas till att omfatta 15–39-

åringar, steg andelen av inflyttningsöverskottet till närmare 80 procent. Vandas enda utflyttningsöverskott uppvisades bland invånare som fyllt 50 år (-294).

Nettomigrationens åldersfördelning var rätt så olika inom den inhemska migrationen och migrationen från utlandet. Den inhemska nettomigrationen var positiv endast bland 10–19-åringar och 25–29-åringar. Nettomigrationen från utlandet var å sin sida positiv i alla åldersgrupper (visserligen låg nettomigrationen nära noll bland dem som fyllt 60 år). Invandringen var så stark att den lyfte den totala nettomigrationen till en positiv nivå i alla åldersgrupper under 50 år.

Figur 5: Vandas nettomigration enligt migrationstyp och inflyttarnas ålder 2024

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen

Befolkningstillväxten har avtagit i början av 2025

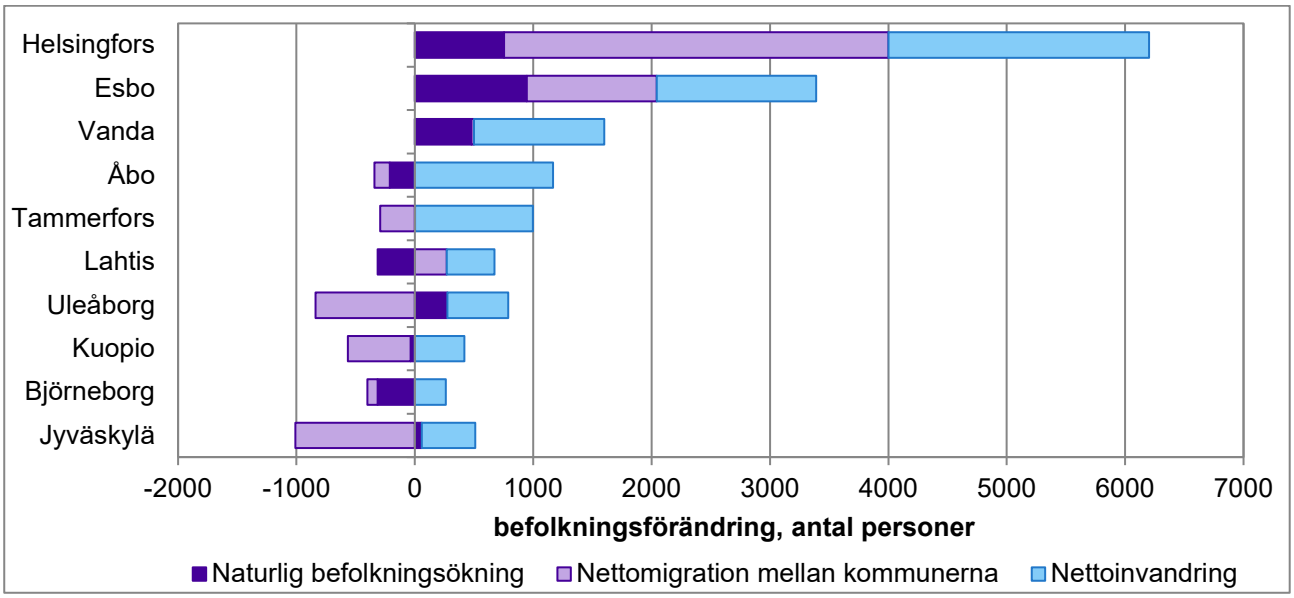
Enligt statistikcentralens förhandsuppgifter uppgick Vandas invånarantal till närmare 252 900 i juli 2025. Befolkningen har under de sju första månaderna ökat med 1 600 invånare, vilket var 900 personer färre jämfört med samma tid i fjol.

Den avtagande befolkningstillväxten beror till stor del på invandringen. Under januari-juli 2025 har Vanda fått ett inflyttningsöverskott på 1 100 personer från utlandet, medan inflyttningsöverskottet år 2024 var 2 100 personer vid motsvarande tidpunkt. Nettoinvandringen har alltså minskat med tusen personer. Dessutom var den inhemska nettomigrationen 20 personer på plus, medan den förra året var 60 personer på minus. Den naturliga befolkningstillväxten var något högre än vid samma tid i fjol.

Av de tio största städerna har Helsingfors befolkning ökat klart mest under början av året, med 6 200 personer. Därefter kom Esbo (+3 387) och Vanda (+1 599). Endast i dessa städer förblev alla komponenter i befolkningsförändringen positiva (naturlig befolkningstillväxt, inhemsk migration, migration från utlandet). Situationen var sämst i Jyväskylä, Björneborg, Kuopio och Uleåborg där befolkningen har minskat i början av året.

I januari–juni 2025 hade 31 procent av dem som flyttat till Vanda från utlandet kommit från Asien och 29 procent från Europa. Andelen personer som flyttat från Europa var störst i Kuopio (42 %) och minst i Jyväskylä och Tammerfors (25 %). Andelen personer som flyttat från Asien varierade från 42 procent i Tammerfors till 14 procent i Kuopio. I alla stora städer var världsdelen för avresan okänd för minst en fjärdedel av dem som flyttade från utlandet, men i Vanda var andelen rentav 37 procent.

Figur 6: Förhandsuppgifter om befolkningsförändringen i de 10 största städerna i januari–juli 2025

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen

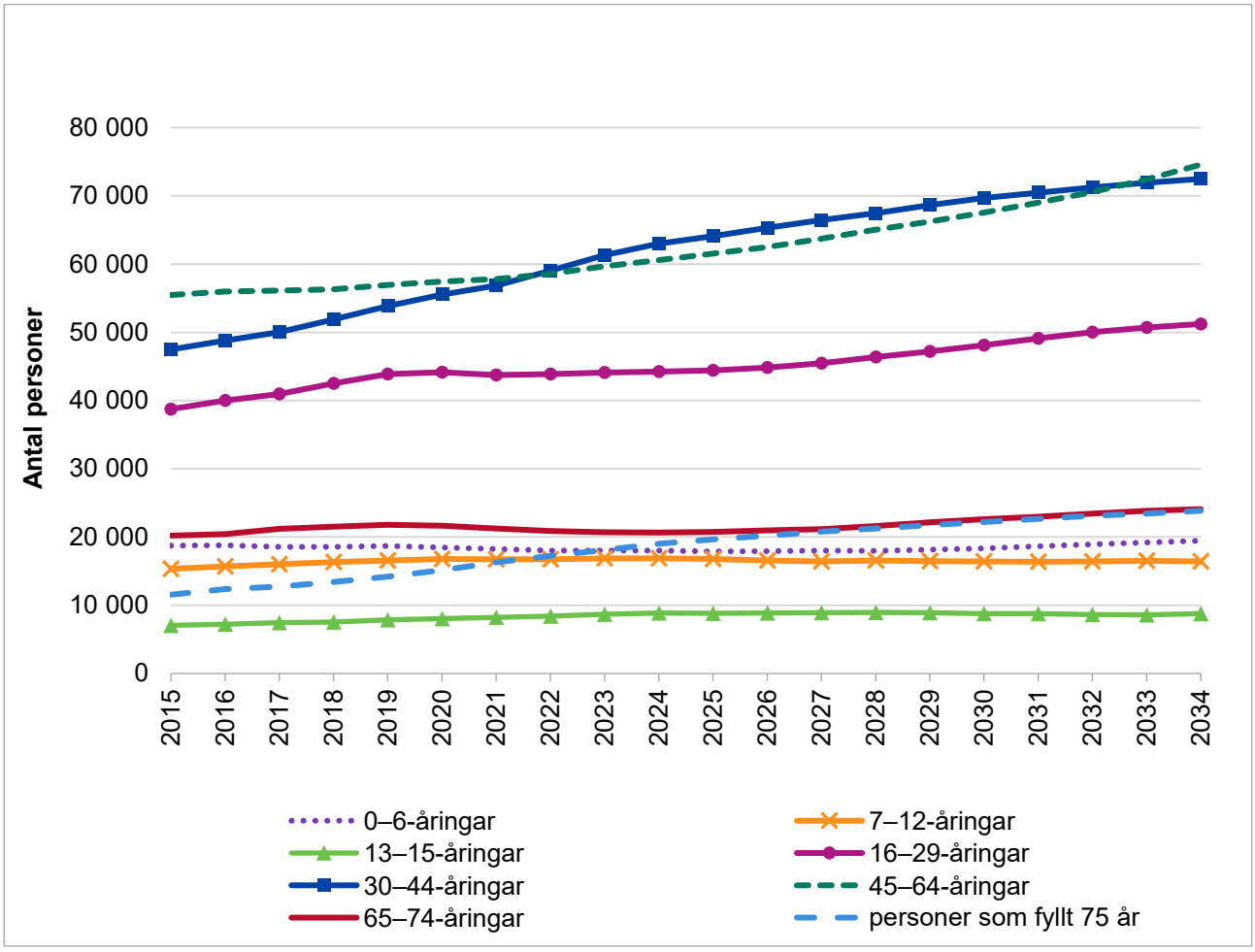
Den prognostiserade befolkningstillväxten långsammare än i tidigare prognoser

Enligt den nyaste befolkningsprognosen kommer befolkningstillväxten i Vanda att fortsätta, men tillväxten väntas bli något långsammare än i tidigare års prognoser, särskilt under de första åren av prognosperioden. Befolkningen beräknas öka med i genomsnitt 1,5 procent per år under det kommande decenniet. I och med nybyggandet beräknas tillväxten vara kraftigast under åren 2031–2034.

Sett till åldersstrukturen var 7,2 procent av Vandas befolkning 0–6 år, 10,2 procent 7–15 år och 15,8 procent 65 år fyllda 2024. Andelen barn under skolåldern har minskat i relativt snabb takt de senaste tio åren, medan andelen barn i skolåldern har legat på nästan samma nivå. I de äldsta åldersgrupperna har andelen 65–74-åringar minskat i flera års tid, men andelen personer som fyllt 75 år fortsätter att öka. Numera är andelen barn under skolåldern klart mindre (7,2 %) än andelen personer som fyllt 75 år (7,6 %).

Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet barn under skolåldern öka fram till 2034 med cirka 1 400 personer och antalet barn i grundskoleåldern förutspås minska med cirka 500 barn. Befolkningstillväxten förutses vara starkast i åldersgruppen 30–64-åringar, vars antal beräknas öka med totalt cirka 23 000 personer. Befolkningens åldrande i Vanda framgår i åldersgruppen personer som fyllt 75 år, som förutspås öka med närmare 5 000 personer fram till 2034.

Figur 7: Befolkningsmängdens utveckling enligt åldersgrupp under åren 2015–2024 i Vanda och prognos för åren 2025–2034

Källa: Statistikcentralen (2015–2024) och Vanda stad (2025–2034)

Sett till åldersgrupperna enligt service förutspås endast mycket små ändringar i det totala antalet barn i åldern för småbarnspedagogik under den kommande femårsperioden (2025–2029). Antalet barn beräknas ändå öka under de senare åren av prognosperioden (2029–2034) med cirka 1 100 barn. Det totala antalet barn i grundskoleåldern beräknas för sin del minska med cirka 540 barn under den kommande tioårsperioden. Minskningen beräknas bli särskilt tydlig i antalet barn i årskurserna 1–6.

Åldersgrupperna inom ungdomsservicen beräknas öka under den kommande tioårsperioden i sin helhet med cirka 6 000 personer. Inom gruppen finns det ändå tydliga skillnader mellan åldersgrupperna, eftersom till exempel antalet barn i åldern 8–12 år beräknas minska med cirka 500 och antalet unga i åldern 16–24 år beräknas däremot öka med närmare 4 400 personer.

Antalet personer som fyllt 64 år förutspås öka kraftigt under de kommande femårs- och tioårsperioderna. Deras antal beräknas öka fram till 2029 med närmare 4 600 personer och fram till 2034 med närmare 8 500 personer. År 2034 beräknas det bo cirka 50 600 personer över 64 år i Vanda.

Tabell 1: Befolkningsmängd, utfall (2024) och prognos (2025–), åldersgrupper enligt service

1.1	2024	2025	2026	2027	2028	2034
Vanda sammanlagt	**251 269**	**253 931**	**257 199**	**260 955**	**265 205**	**290 877**
Småbarnspedagogikens åldersgrupper						
10 mån. -6 år	15 943	15 802	**15 812**	15 866	15 779	17 088
10 mån. -2 år	5 433	5 408	**5 436**	5 529	5 614	6 119
0	2 485	2 509	**2 556**	2 571	2 604	2 839
1–2	5 019	4 990	**5 010**	5 100	5 180	5 646
3–5	7 869	7 837	**7 787**	7 558	7 606	8 249
6	2 641	2 557	**2 589**	2 779	2 559	2 720
1–6	15 529	15 384	**15 386**	15 437	15 345	16 615
Den grundläggande utbildningens åldersgrupper						
7–12	16 865	16 806	**16 571**	16 425	16 561	16 407
13–15	8 855	8 815	**8 858**	8 905	8 952	8 775
7–15	25 720	25 621	**25 429**	25 329	25 513	25 182
Ungdomsservicens åldersgrupper						
8–12	14 194	14 149	**13 992**	13 808	13 750	13 688
13–17	14 655	14 755	**14 917**	15 011	14 985	14 784
18–28	34 460	34 528	**34 879**	35 614	36 360	40 887
8–28	63 309	63 432	**63 788**	64 432	65 096	69 360
16–18	8 769	8 854	**9 062**	9 173	9 168	9 143
16–24	26 113	26 588	**27 404**	28 179	28 849	30 486
16–28	40 260	40 468	**40 937**	41 720	42 393	46 896
Äldre- och handikappservicens åldersgrupper						
64+	42 098	42 891	**43 717**	44 647	45 729	50 573
75+	19 016	19 641	**20 187**	20 786	21 263	23 856
85+	4 270	4 412	**4 806**	4 860	5 101	7 918
65–74	20 659	20 738	**20 962**	21 167	21 600	24 088
75–85	15 532	15 960	**16 381**	16 621	17 053	17 247

Källa: Statistikcentralen (år 2024) och Vandas befolkningsprognos 2023 (åren 2025–2034)

Det vanligaste främmande språket är ryska, antalet estnisktalande har minskat

Av Vandas befolkning var 69,1 procent finskspråkiga, 2,1 procent svenskspråkiga och 28,7 procent hade något annat språk som modersmål år 2024. I stadsdelarna varierade andelen personer med främmande modersmål från fem procent till 57 procent. På kommunnivå hade Esbo näst flest personer med främmande språk som modersmål (25 %), sedan kom Närpes (21,8 %) och Helsingfors (20,4 %).

I Vanda talas det sammanlagt 120 olika språk som modersmål. Det vanligaste främmande språket är ryska som talades som modersmål av 4,3 procent av befolkningen. Därefter kom estniska, arabiska, albanska och somaliska. Antalet ryskspråkiga har fortsatt att öka, men antalet estnisktalande har minskat under de senaste två åren, sammanlagt med 185 personer.

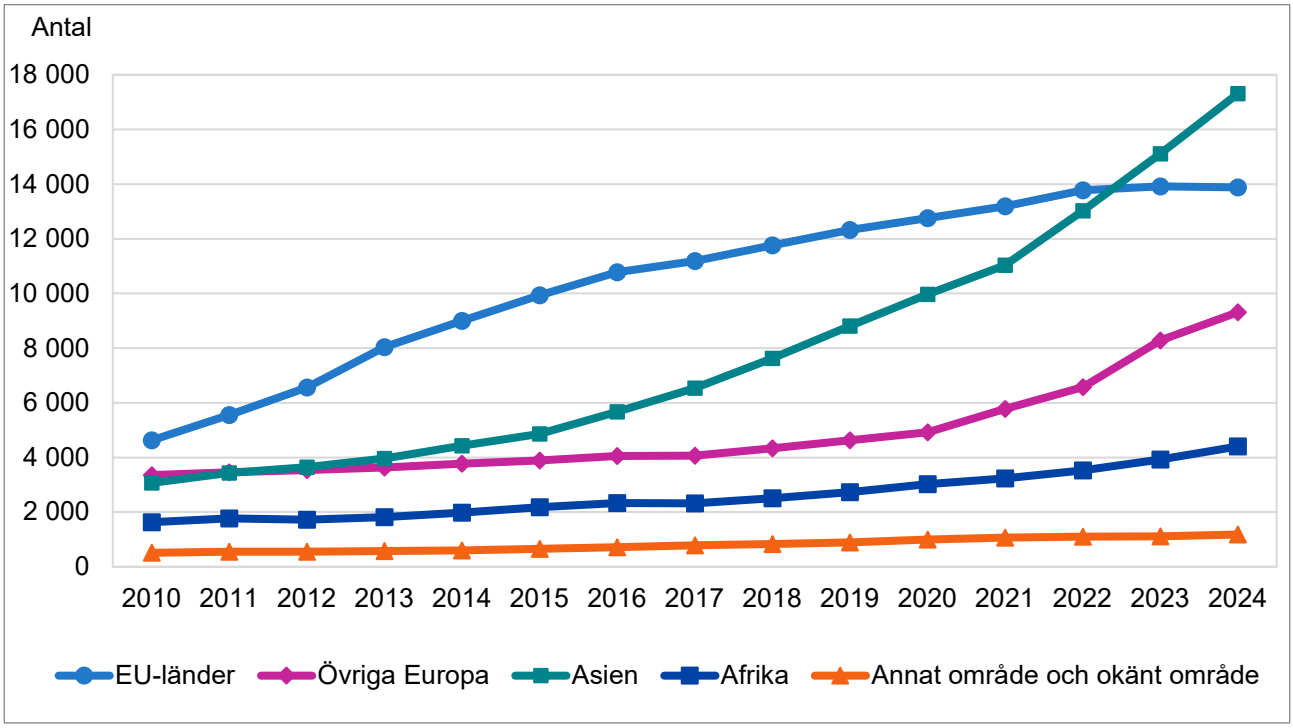
Antalet arabisktalande översteg antalet svenskspråkiga 2023 och med den nuvarande takten kommer det också att finnas fler albansktalande personer än svenskspråkiga personer. År 2024 bodde det i Vanda 6 100 personer med arabiska som modersmål, knappt 5 400 med svenska som modersmål och 5 000 med albanska som modersmål. Under de senaste två åren har antalet personer med ukrainska som modersmål ökat mest, med totalt 1 500 personer. I slutet av 2024 bodde 2 130 personer med ukrainska som modersmål i Vanda.

Antalet medborgare från Asien har ökat

År 2024 bodde 46 100 utländska medborgare i Vanda. Figuren nedan visar hur antalet medborgare från olika områden har ökat kvantitativt i Vanda. Den största ökningen har skett i antalet medborgare från Asien. År 2010 var antalet asiater som bodde i Vanda 3 100, medan antalet hade ökat till rentav 17 300 år 2024.

Från 2010 till 2024 har antalet EU-medborgare ökat från 4 600 invånare till 13 900 invånare och antalet övriga européer från 3 400 till 9 300 invånare. Det övriga Europas andel har ökat under de senaste åren, särskilt med anledning av de ukrainare som flyttat till Vanda.

Figur 8: Utländska medborgare som bor i Vanda enligt medborgarskap 2010–2024 (EU inbegriper inte Finland)

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen

Andelen som avlagt en examen har fortsatt att minska

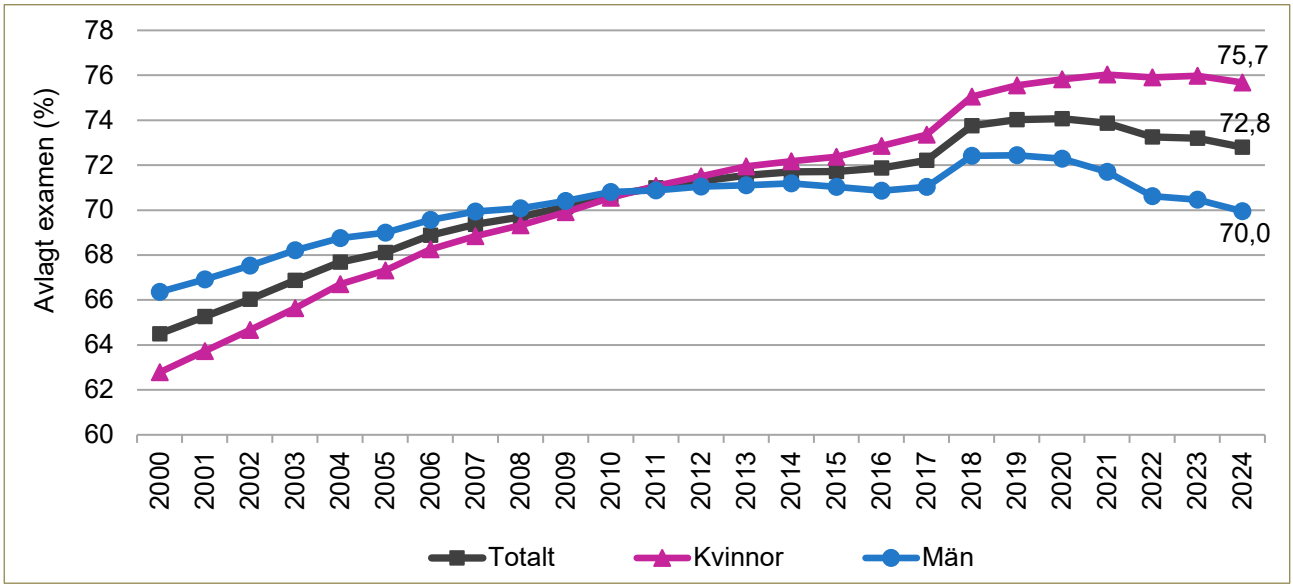
Andelen invånare som avlagt en examen ökade i Vanda fram till 2020, då 74,1 procent av invånarna som fyllt 25 år hade en examen. Efter det har andelen minskat och 2024 hade 72,8 procent avlagt en examen. Andelen män som avlagt en examen har minskat de senaste fem åren, andelen var 70 procent 2024. Det är 2,5 procentenheter mindre än 2019. Andelen kvinnor som avlagt en examen har under de senaste åren varit som mest 76,0 procent, men 2024 började andelen minska. Enligt senaste uppgifter hade 75,7 procent av kvinnor som fyllt 25 år en examen.

Enligt uppgifterna i slutet av år 2024 har 27 procent av alla invånare i Vanda som fyllt 25 år högst avlagt examen på grundstadiet, 37 procent på andra stadiet och 36 procent på högre nivå. Högre nivån kan delas in i tre delar, varav 8 procent hade avlagt examen på lägsta högre nivå, 16 procent på lägre högskolenivå och 13 procent på högre högskolenivå.

År 2024 var andelen som avlagt utbildning på högre nivå i de sex största städerna störst i Esbo (55 %) och näst störst i Helsingfors (52 %). Den lägsta andelen var i Vanda (36 %). Vanda var den enda av de stora städerna där examen på andra stadiet var den vanligaste, medan examen på högre nivå var den vanligaste i de andra städerna. Enligt en mätning av utbildningsnivån bland befolkningen

sjönk Vandas utbildningsnivå under den genomsnittliga nivån för hela landet år 2013 och efter det har skillnaden mellan Vanda och det övriga landet ökat långsamt.

Figur 9: Andel som avlagt en examen (%) bland befolkningen som fyllt 25 år, i Vanda 2000–2024 (OBS! Trunkerad skala)

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Statistikcentralen

Byggverksamhet

Byggandet nästan helt avstannat 2024

Under 2020–2023 färdigställdes i genomsnitt 3 117 bostäder per år. Det förekom ingen större variation i antalet färdigställda bostäder mellan dessa år. Förra året sjönk bostadsproduktionen kraftigt och endast 975 bostäder färdigställdes under hela året. Inte ens förra året nåddes botten och i år kommer det att färdigställas ännu färre bostäder än förra året. Under de två första tredjedelarna av 2025 färdigställdes endast 232 bostäder, vilket är 608 bostäder färre än förra året under samma period.

Av de bostäder som blev färdiga 2024 färdigställdes tre av tio i Aviapolis (30,4 %). Var fjärde av de färdigställda bostäderna låg antingen i Dickursby (25,2 %) eller i Myrbacka (24,3 %). Var tionde bostad färdigställdes i Kivistö.

Av de bostäder som färdigställdes 2024 fanns 795 i flervåningshus och 180 i småhus. Motsvarande siffror för året innan var 2 717 och 452. Under de två första tredjedelarna av detta år färdigställdes 146 bostäder i flervåningshus och 86 i småhus.

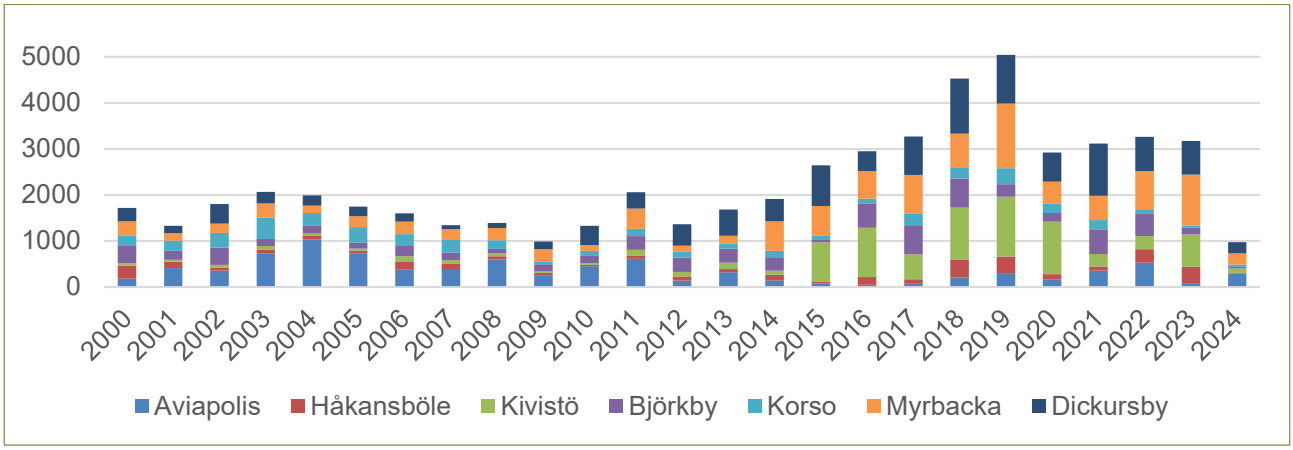
Under de två första kvartalen av 2025 påbörjades byggandet av 422 bostäder, vilket är 105 bostäder fler än förra året under samma period. Under de två första kvartalen under åren 2015–2024 påbörjades byggandet av i genomsnitt 1 799 bostäder per år.

Av de bostäder som påbörjats i år finns 299 i flervåningshus. Av bostäderna i dessa flervåningshus är 22,4 procent ettor och 36,5 procent tvåor. Var tredje bostad av de bostäder som byggs är en trea och var sextonde en fyra.

Av alla de bostäder som påbörjats i år är cirka 90 större familjebostäder (minst fyra rum). Av de större familjebostäderna finns 18 bostäder i flervåningshus.

Prisskillnaden mellan nya och gamla bostäder har blivit så stor att handeln med nya bostäder i Vanda har stoppats nästan helt. Prisskillnaden beror på att gamla bostäder har blivit rejält mycket billigare, men det har inte de nya bostäderna. Priserna på gamla bostäder bestäms till stor del av marknaden, medan priserna på nya bostäder i hög grad fastställs på basis av byggkostnaderna och tomtpriserna.

Figur 10a: Färdigställda bostäder per storområde i Vanda åren 2000–2024

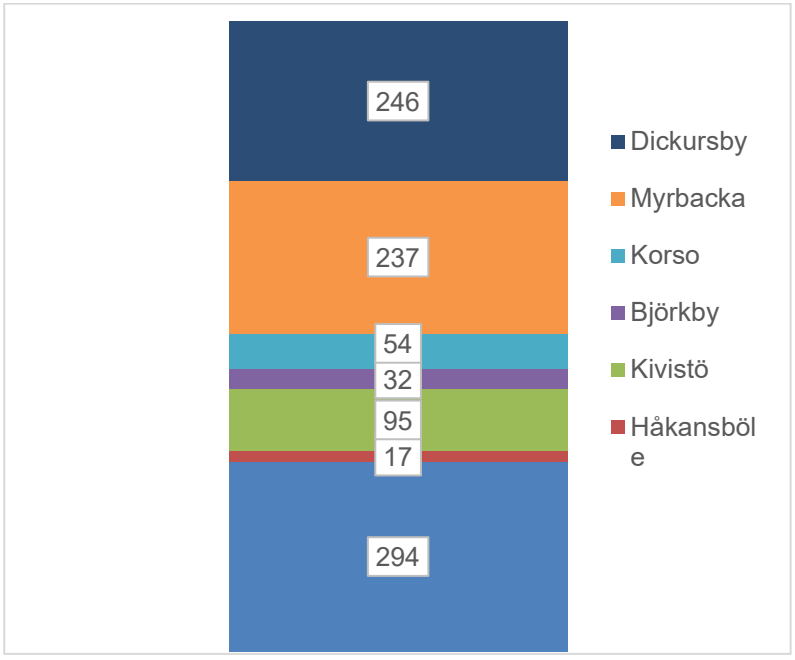

Källa: Vandas Matti-system

I Vanda finns det ett överutbud av hyresbostäder, vilket har lett till att hyrorna i nya hyresförhållanden på den fria marknaden har sjunkit betydligt. Hyresefterfrågan påverkas för närvarande också av de åtstramningar som gjorts i bostadsbidraget. Nedskärningarna i bostadsbidraget har fått många hyresgäster att flytta till en mindre bostad, bo längre hos sina föräldrar eller bo kollektivt. Befolkningstillväxten i Vanda har varit exceptionellt kraftig, i synnerhet under de föregående åren, men när de som bor på hyra samtidigt har komprimerat sitt boende har kommunens befolkningstillväxt haft en måttlig inverkan på ökningen av antalet hushåll.

I hela landet har privathushållens bostads- och placeringsbostadslån ökat något under de senaste månaderna. Utgångsnivån för lånestocken är däremot låg, men trenden är tydlig. Om arbetslöshetshotet som privathushållen upplever inte försämras och om konsumenternas framtidstro i sin helhet förbättras, kommer också efterfrågan på bostäder att återhämta sig inom kort.

Figur 10 b: Antalet färdigställda bostäder per storområde i Vanda 2024

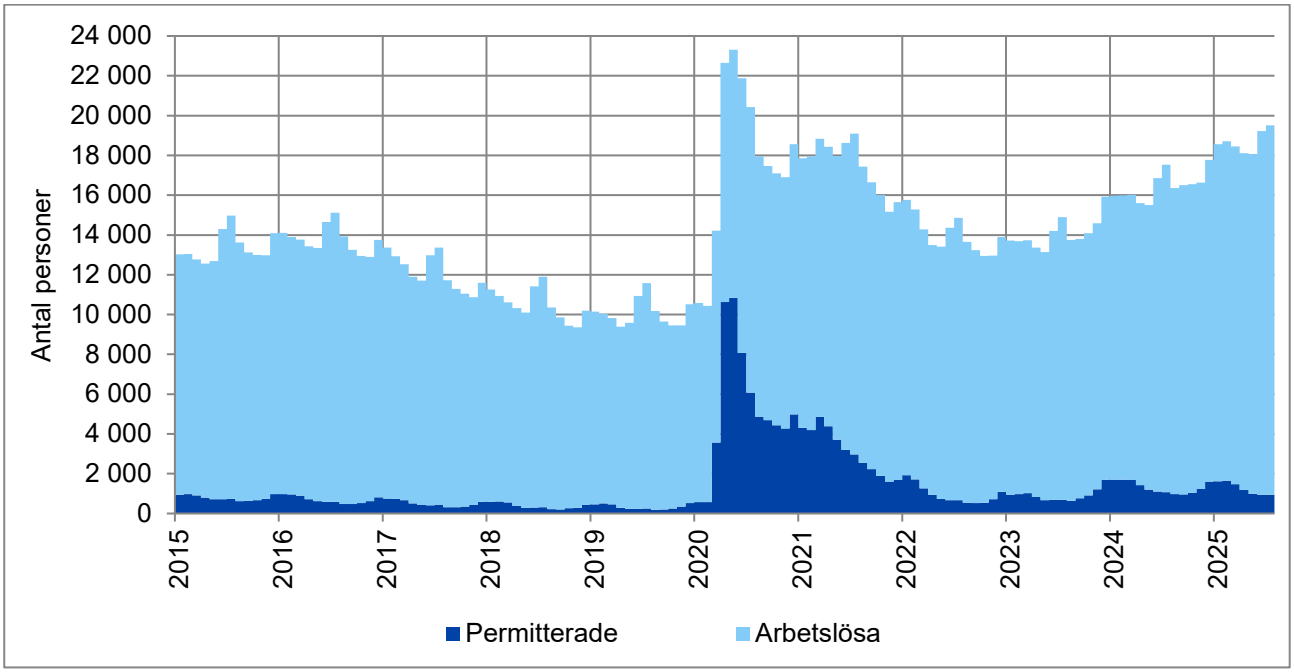
Källa: Vandas Matti-system

Sysselsättning

Arbetslösheten har ökat i Vanda

I juli 2025 hade Vanda 19 500 arbetslösa och arbetslöshetsgraden var 14,6 procent. Lika höga siffror har senast upplevts under coronaåren. Våren 2023 var arbetslöshetsgraden i Vanda 10,2 procent, men sedan dess har det funnits en tydlig uppåtgående trend i arbetslösheten, även om det också har förekommit nedgångar däremellan. I juli 2025 var antalet arbetslösa 2 000 fler än vid motsvarande tidpunkt 2024 och hela 4 600 fler än 2023.

Figur 11: Antalet arbetslösa och permitterade per månad i Vanda från och med januari 2015

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: UF-centret (uppdaterad 26.8.2025)

Den ökade arbetslösheten berör både män och kvinnor. I juli 2025 var 10 380 män och 9 120 kvinnor arbetslösa i Vanda, medan antalet arbetslösa män och kvinnor var tusen färre året innan. Arbetslösheten bland män är på en klart högre nivå än bland kvinnor. Skillnaden mellan könen minskar dock på somrarna, då framför allt antalet arbetslösa kvinnor ökar.

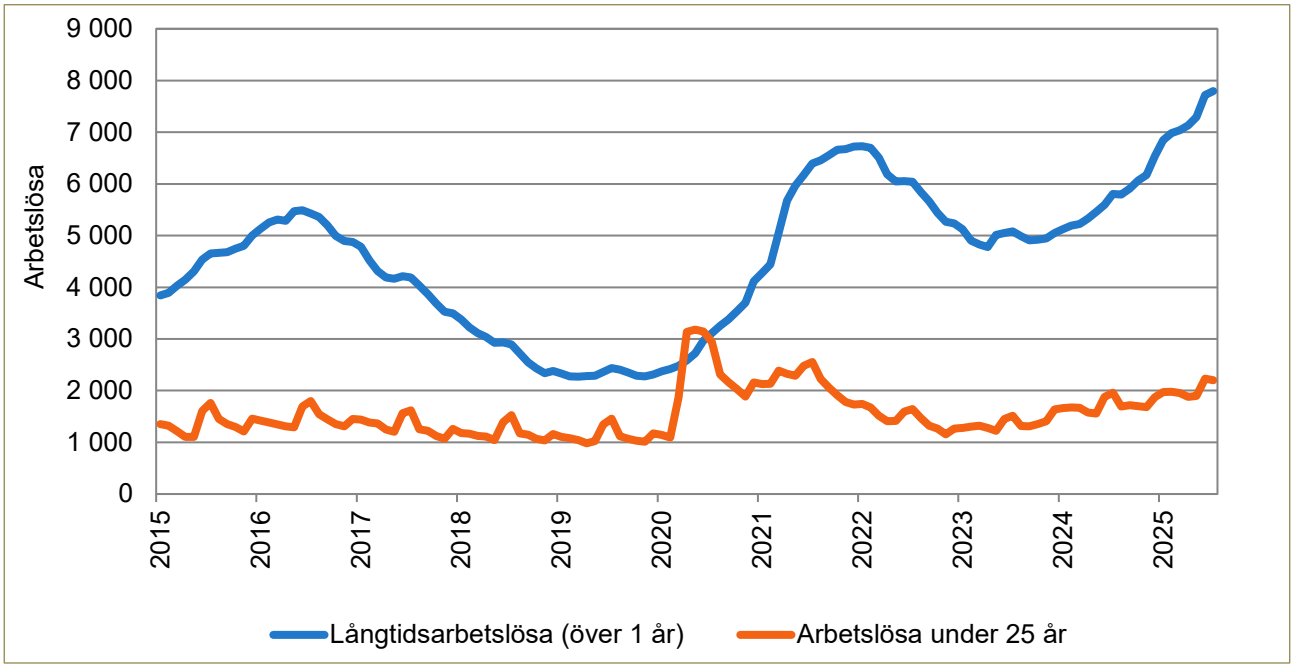
Långtidsarbetslösheten har stigit till en rekordhög nivå

Senast långtidsarbetslösheten nådde rekordsiffror var vid årsskiftet 2021/2022, då det fanns 6 700 långtidsarbetslösa i Vanda. Efter en liten nedgångsperiod har långtidsarbetslösheten åter ökat från och med maj 2023. Coronaårens nivå passerades i början av 2025 och därmed har antalet långtidsarbetslösa varit på en historiskt hög nivå redan i sju månader. I juli 2025 fanns det 7 800 långtidsarbetslösa i Vanda.

Ungdomsarbetslösheten kännetecknas av en tydlig variation beroende på årstiderna, då ungdomarna börjar sina studier eller blir klara med dem. Ungdomsarbetslösheten ökar särskilt under sommaren. Trots säsongsvariationen har arbetslösheten bland personer under 25 år varit på uppgång i drygt ett par år. Våren 2023 fanns det 1 200 arbetslösa ungdomar i Vanda, medan det sommaren 2025 fanns tusen fler, 2 200 personer. Senast det fanns fler arbetslösa ungdomar än så här var 2021.

Ungdomsarbetslösheten var sommaren 2025 över 17 procent, medan den våren 2023 var som lägst 9,5 procent. Visst är det ännu långt kvar till coronavåren 2020, då arbetslöshetsgraden bland unga steg till nära 24 procent.

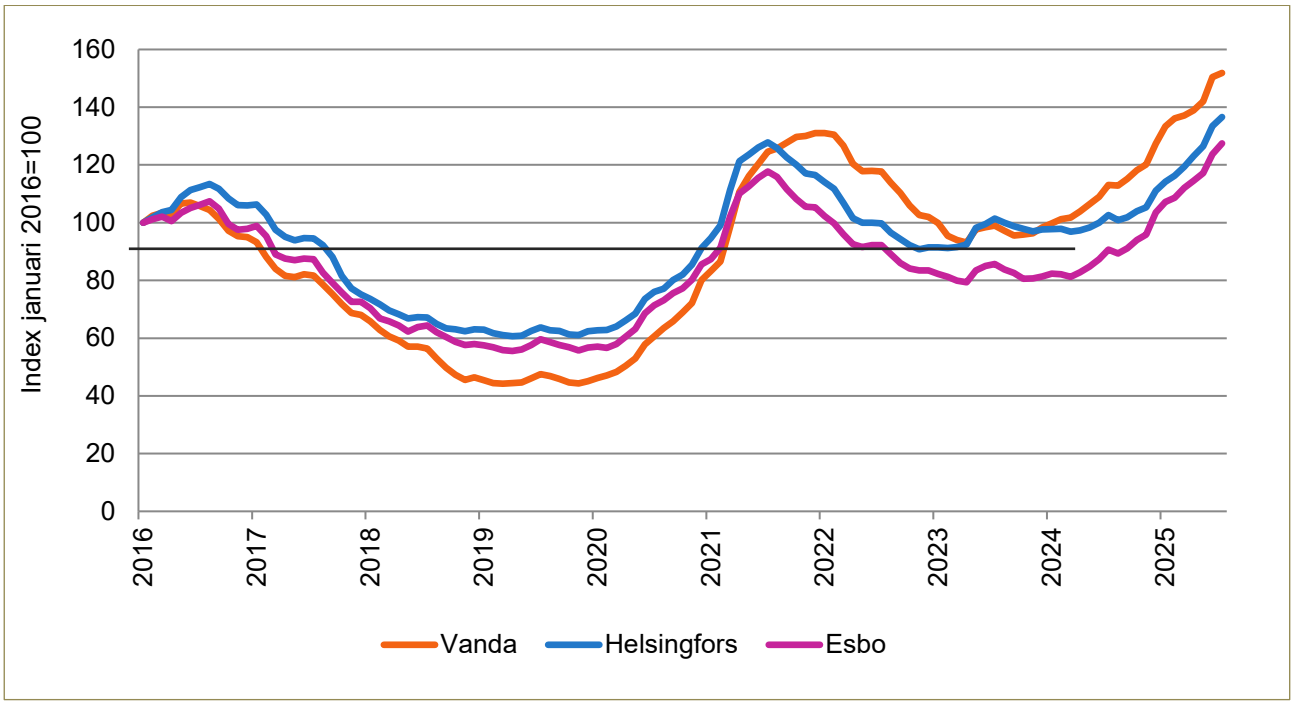
Figur 12: Antalet personer under 25 år och långtidsarbetslösa i Vanda från och med januari 2015

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: UF-centret (uppdaterad 26.8.2025)

Sommaren 2023 var långtidsarbetslösheten i Vanda och Helsingfors på samma nivå som i januari 2016, men i Esbo var den betydligt lägre. Efter det började långtidsarbetslösheten i Vanda öka tidigare än i grannstäderna och nivån har också stigit. I alla tre städer var nivån på långtidsarbetslösheten ändå klart högre sommaren 2025 än för tio år sedan eller under coronapandemin.

Figur 13: Utvecklingen av långtidsarbetslösheten i huvudstadsregionen (januari 2016=100)

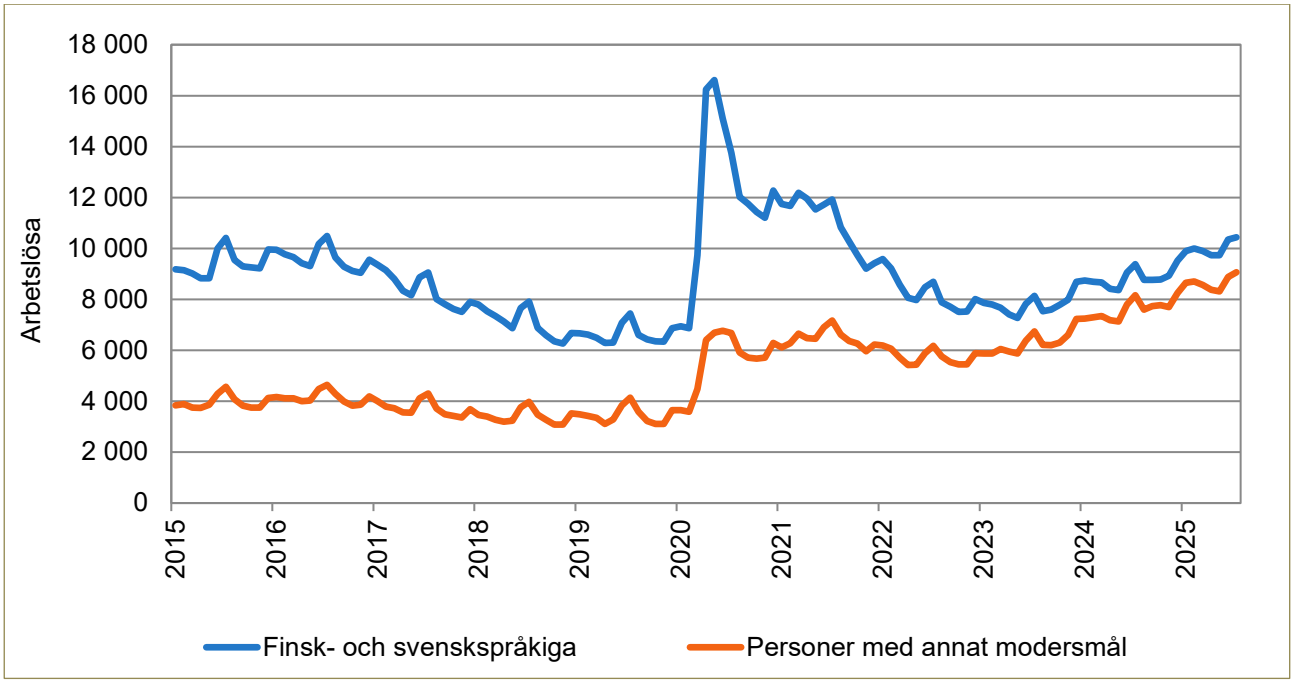
Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: UF-centret (uppdaterad 26.8.2025)

Arbetslösheten bland personer med annat modersmål har stigit till en högre nivå än under coronaåren

Antalet finsk- och svenskspråkiga arbetslösa steg i början av coronapandemin till 16 600 personer, och sjönk därifrån som lägst till 7 300 personer. Under de senaste åren har arbetslösheten igen börjat öka och i juli 2025 fanns det 10 400 finsk- och svenskspråkiga arbetslösa. Antalet arbetslösa bland personer med något annat modersmål än finska eller svenska ökade tydligt under coronapandemin, men minskade inte på samma sätt som bland de finsk- och svenskspråkiga arbetslösa. I Vanda har arbetslösheten bland personer med annat modersmål redan länge varit på en högre nivå än under coronaåren. I juli 2025 fanns det fler arbetslösa med annat modersmål än någonsin tidigare, 9 060 personer.

Enligt senaste uppgifter var 53 procent av alla arbetslösa i Vanda finskspråkiga, en procent svenskspråkiga och resterande 46 procent var personer med annat modersmål. I Esbo var andelen arbetslösa med annat modersmål nästan som i Vanda, 44 procent, medan andelen i Helsingfors var klart lägre, 35 procent.

Figur 14: Antalet finskspråkiga och svenskspråkiga arbetslösa och arbetslösa med annat modersmål i Vanda från och med januari 2015

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: UF-centret (uppdaterad 26.8.2025)

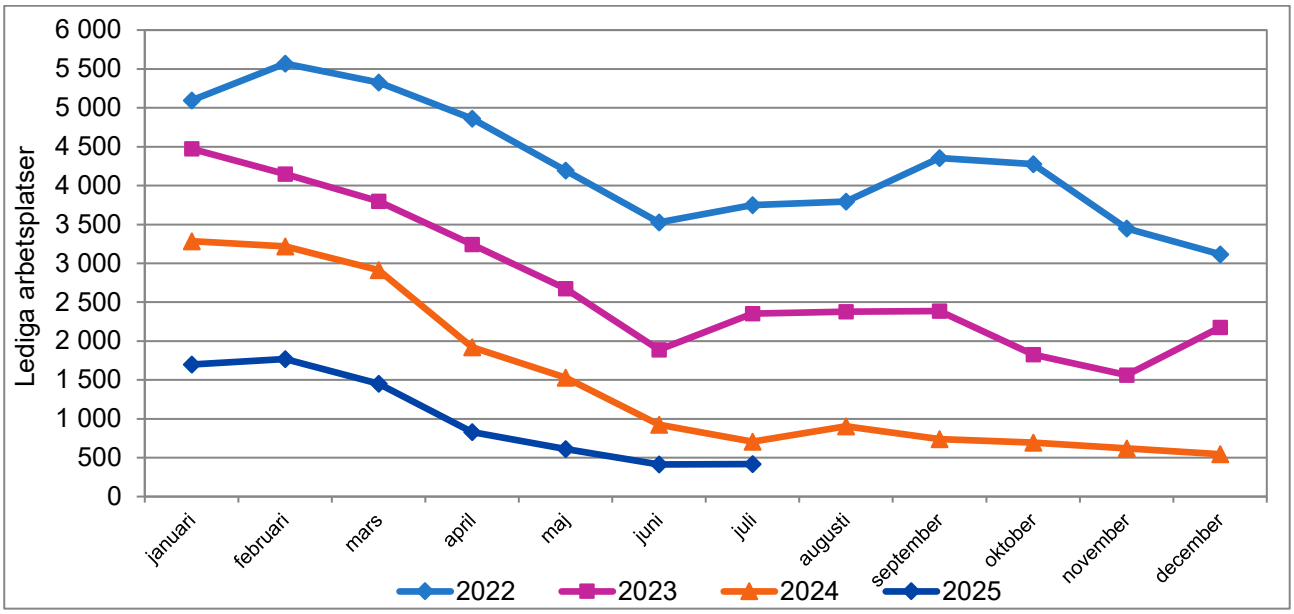
Historiskt lågt antal lediga arbetsplatser

Antalet lediga arbetsplatser i Vanda har varit på en låg nivå redan en längre tid, men sommaren 2025 nåddes den lägsta nivån hittills. I juni och juli fanns det färre än 420 lediga jobb, vilket var färre än någonsin tidigare i hela den långa tidsserien från och med 2006.

År 2022 fanns det gott om lediga arbetsplatser i Vanda under hela året. I början av året fanns det fler lediga arbetsplatser och på sommaren lite färre, precis som under andra år. Från och med 2022 har utvecklingen dock varit nedåtgående, vilket tydligt framgår av figuren nedan. När man jämför samma månad mellan 2022 och 2025 har antalet lediga arbetsplatser minskat år för år. I juli 2025 fanns det 300 lediga arbetsplatser färre än för ett år sedan och 1 900 färre än för två år sedan. I början av året var skillnaderna mellan månaderna ännu större.

Vanda är i alla fall inte den enda stora staden där det finns lite arbetsplatser. Även i Helsingfors och Esbo var antalet lediga arbetsplatser rekordlågt sommaren 2025.

Figur 15: Lediga arbetsplatser i Vanda i slutet av månaden åren 2022–2025

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: UF-centret (uppdaterad 26.8.2025)

Välbefinnande och säkerhet

Uppmärksamhet bör fästas vid arbetet för att främja hälsa och välfärd

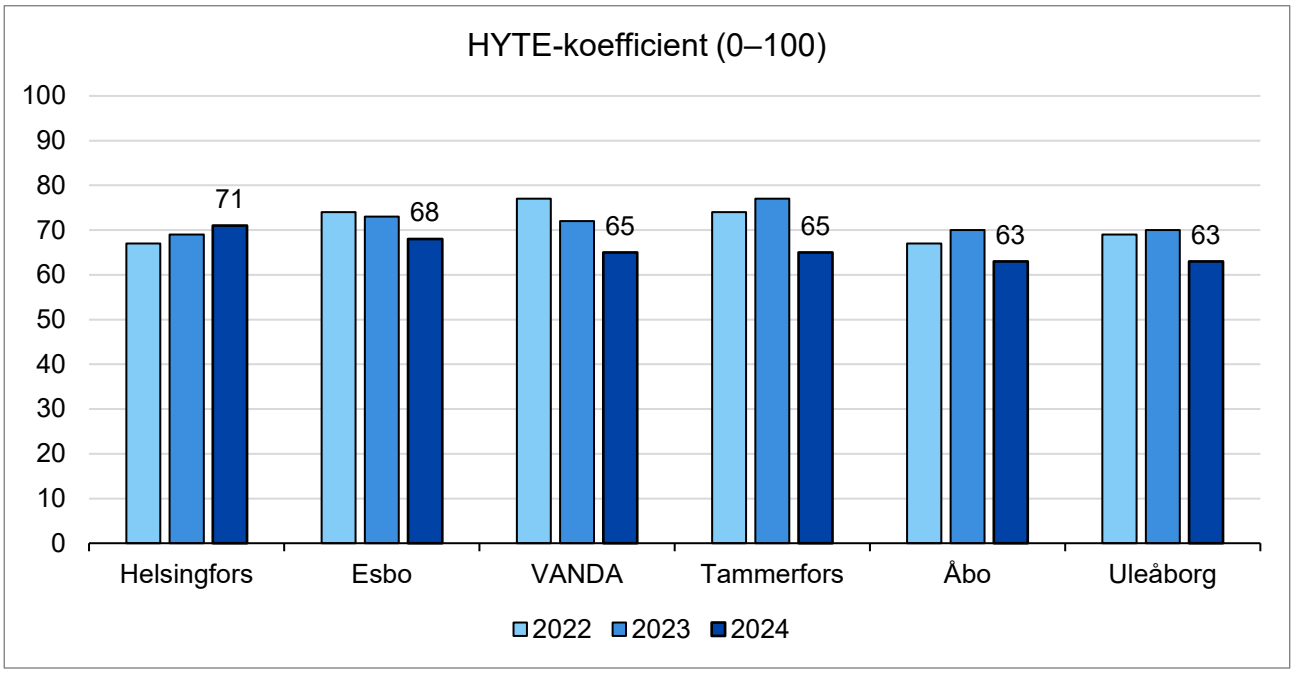
En välmående befolkning är en förutsättning för en livskraftig kommun. I och med social- och hälsovårdsreformen överfördes social- och hälsovårdstjänsterna till välfärdsområdena 1.1.2023. Ansvaret för att främja invånarnas hälsa och välfärd har dock fortsättningsvis också legat hos kommunerna.

Tilläggsdelen i anslaget för främjande av hälsa och välfärd har planerats som ett incitament, på basis av vilket statsandelen för kommunernas finansiering delvis fastställs. På det här sättet vill man uppmuntra kommunerna till ett kvalitetsarbete för att främja hälsa och välfärd även efter social- och hälsovårdsreformen.

Kommunens aktivitet i främjandet av hälsa och välfärd bedöms med hjälp av HYTE-koefficienten. Koefficienten bedöms på en skala från 0 till 100. En högre HYTE-koefficient innebär att kommunen har utfört mer arbete för att främja hälsa och välfärd, och därmed också får mer finansiering genom en större statsandel.

I Vanda har HYTE-koefficienten sjunkit 2023 och 2024. Av de sex största kommunerna i Finland hade Helsingfors den högsta HYTE-koefficienten (71) och Uleåborg och Åbo den lägsta (63) år 2024. Vanda och Tammerfors representerade genomsnittsnivån (65).

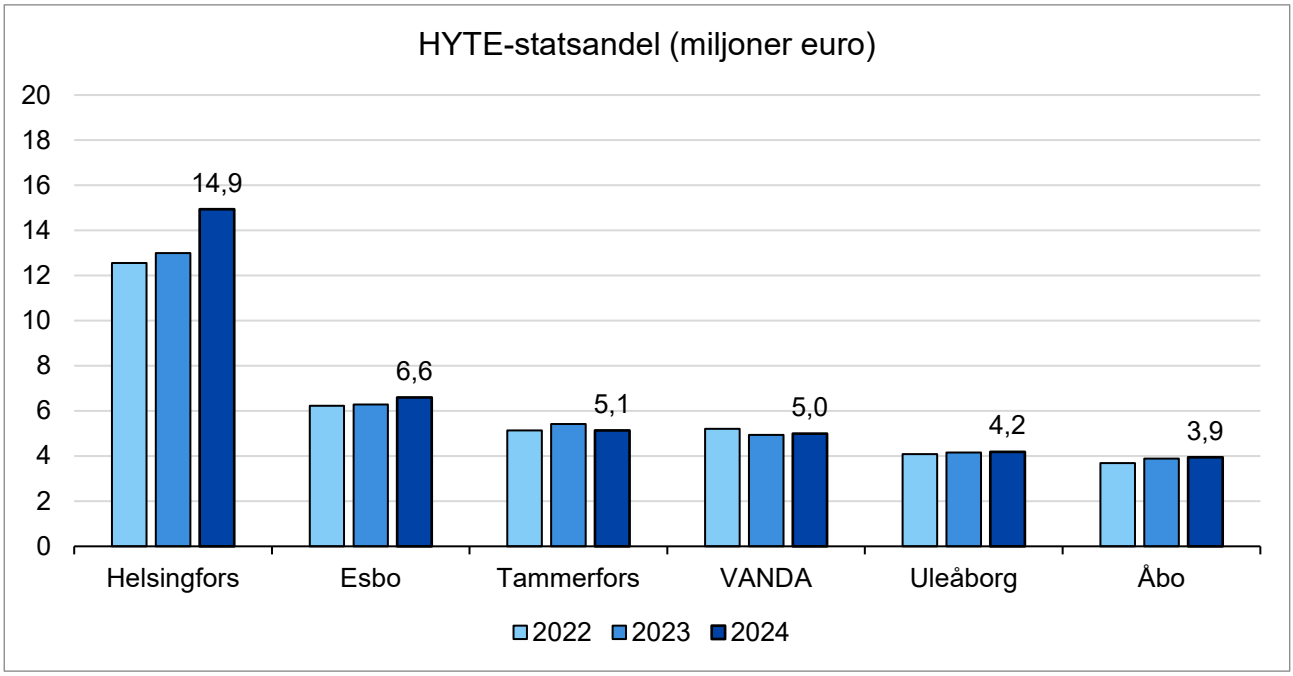
Figur 16: HYTE-koefficienten i de sex största städerna i Finland åren 2022–2024

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Institutet för hälsa och välfärd (THL)

Den statsandel som fastställs enligt HYTE-koefficienten beräknas med hjälp av invånarantalet, HYTE-koefficienten och grundpriset för främjande av hälsa och välfärd per invånare. Trots befolkningstillväxten och höjningen av grundpriset har Vandas statsandel som baserar sig på HYTE-koefficienten under de senaste åren varit cirka 5 miljoner euro. I Helsingfors och Esbo har HYTE-statsandelen ökat framför allt under 2024.

Figur 17: Statsandelarna som baserar sig på HYTE-koefficienten i de sex största städerna i Finland åren 2022–2024

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Institutet för hälsa och välfärd (THL)

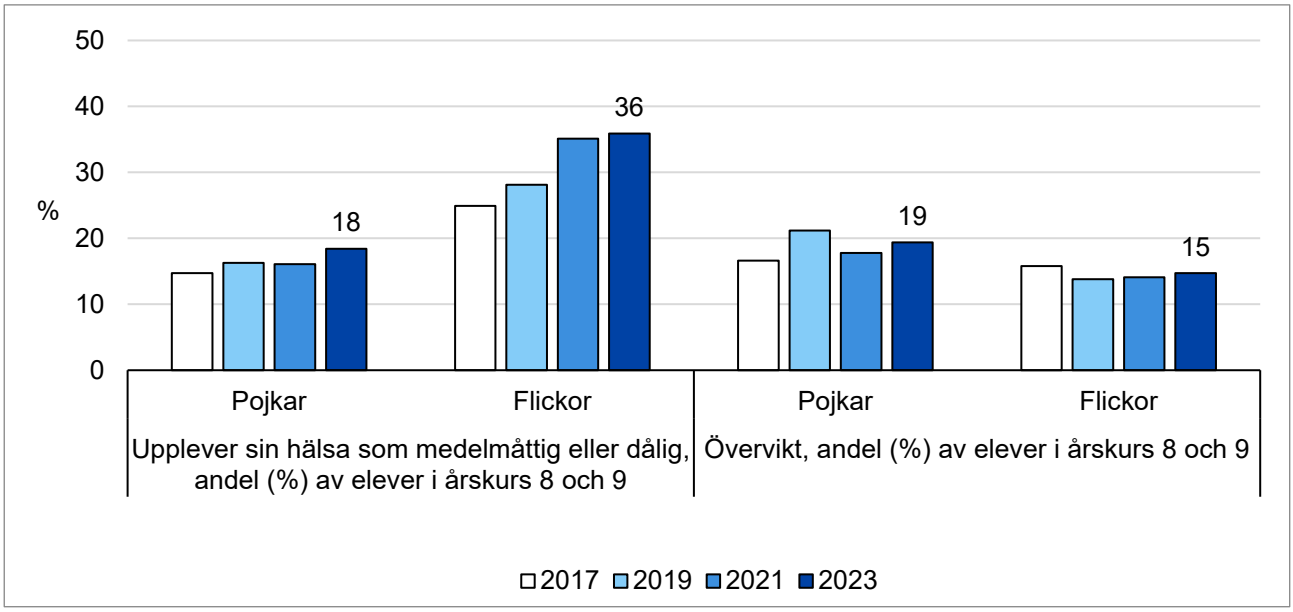
Resultatindikatorer som påverkar HYTE-koefficienten: Barns och ungas upplevda hälsa och utbildning bör förbättras

Beräkningen av HYTE-koefficienten baserar sig på processindikatorer som beskriver verksamheten och resultatindikatorer som beskriver resultaten. Processindikatorerna påverkas av grundskolor, idrott och motion, kommunledningen och kultur. Resultatindikatorerna å sin sida mäter förändringen i befolkningens hälsa och välfärd.

Till HYTE-koefficientens resultatindikatorer i kommunerna hör upplevd hälsa (elever i åk 8–9), övervikt (elever i åk 8–9), de som står utanför utbildningen (17–24-åringar), de som fått långvarigt utkomststöd (25–45-åringar), de som fått sjukpension (25–64-åringar) och vårdperioder i samband med fall- och halkolyckor hos äldre personer.

Den upplevda hälsan har försämrats under de senaste åren och i den förekommer stora skillnader mellan flickor och pojkar. Till exempel 2023 upplevde cirka var tredje (36 %) flicka som bodde i Vanda och gick i klass 8 och 9 sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, medan motsvarande andel bland pojkarna var cirka var femte (18 %). Av pojkarna i motsvarande ålder var 19 procent överviktiga och av flickorna 15 procent.

Figur 18: Upplevd hälsa och övervikt bland Vandaelever i åk 8 och 9 under 2017–2023

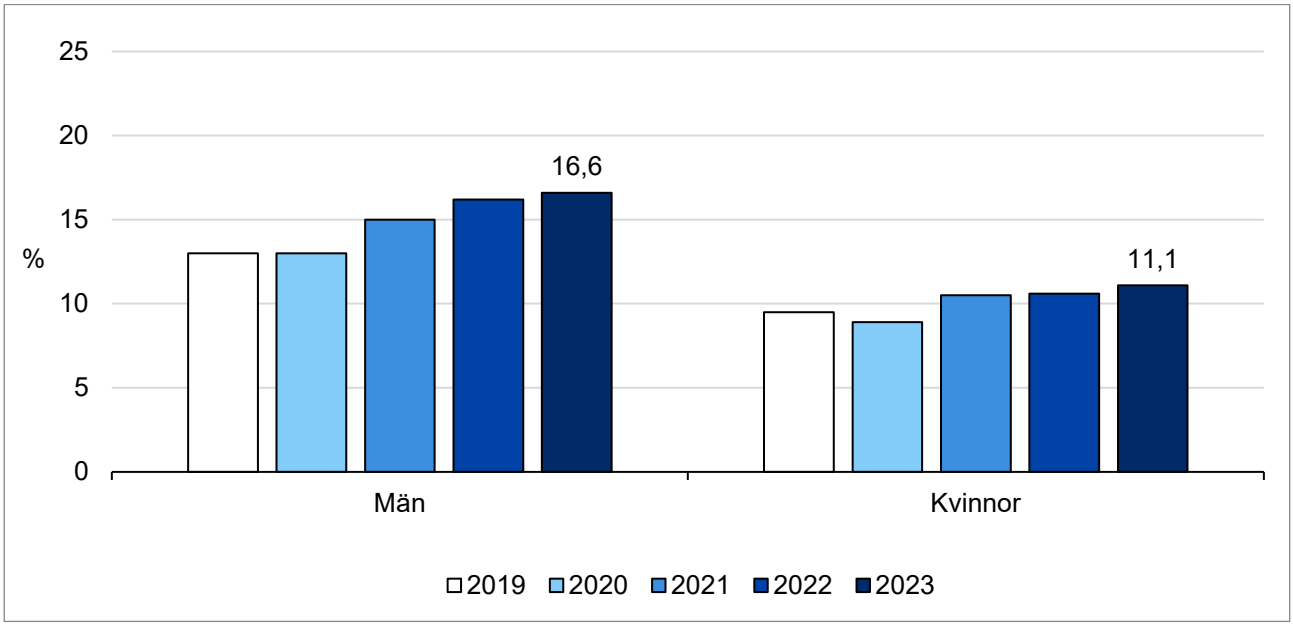

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Institutet för hälsa och välfärd (THL), Enkäten Hälsa i skolan

Andelen unga som står utanför utbildningen har ökat något bland unga vuxna i Vanda. Till exempel 2023 var andelen bland 17–24-åriga män knappt 17 procent, medan den var cirka 14 procent 2019. Bland kvinnor var andelen lite lägre, av dem hade cirka 11 procent stått utanför utbildningen 2023.

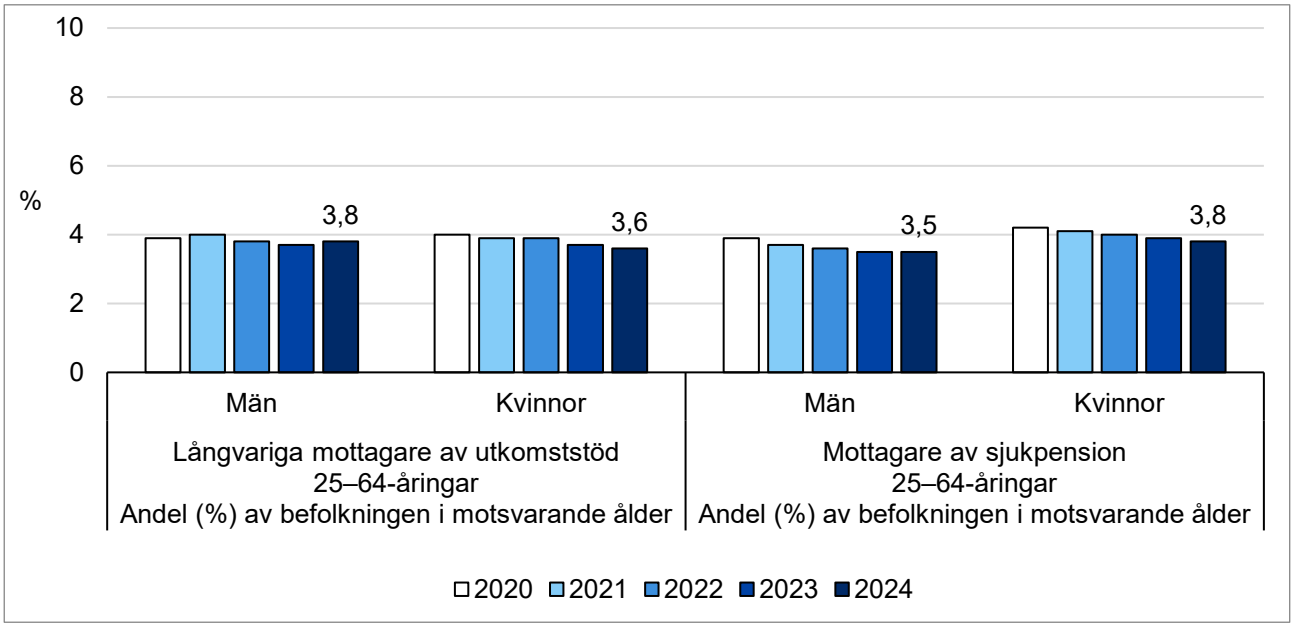
Andelen av befolkningen som fått långvarigt utkomststöd har däremot minskat något under de senaste åren. Motsvarande utveckling kan ses i andelen som fått sjukpension. År 2024 hade under fyra procent av 25–64-åriga män och kvinnor i Vanda fått långvarigt utkomststöd. Andelen som fått sjukpension låg på samma nivå.

Figur 19: 17–24-åringar som stått utanför utbildningen i Vanda. Andelen av befolkningen i Vanda i motsvarande ålder 2019–2023

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Institutet för hälsa och välfärd (THL, Sotkanet) och Statistikcentralen

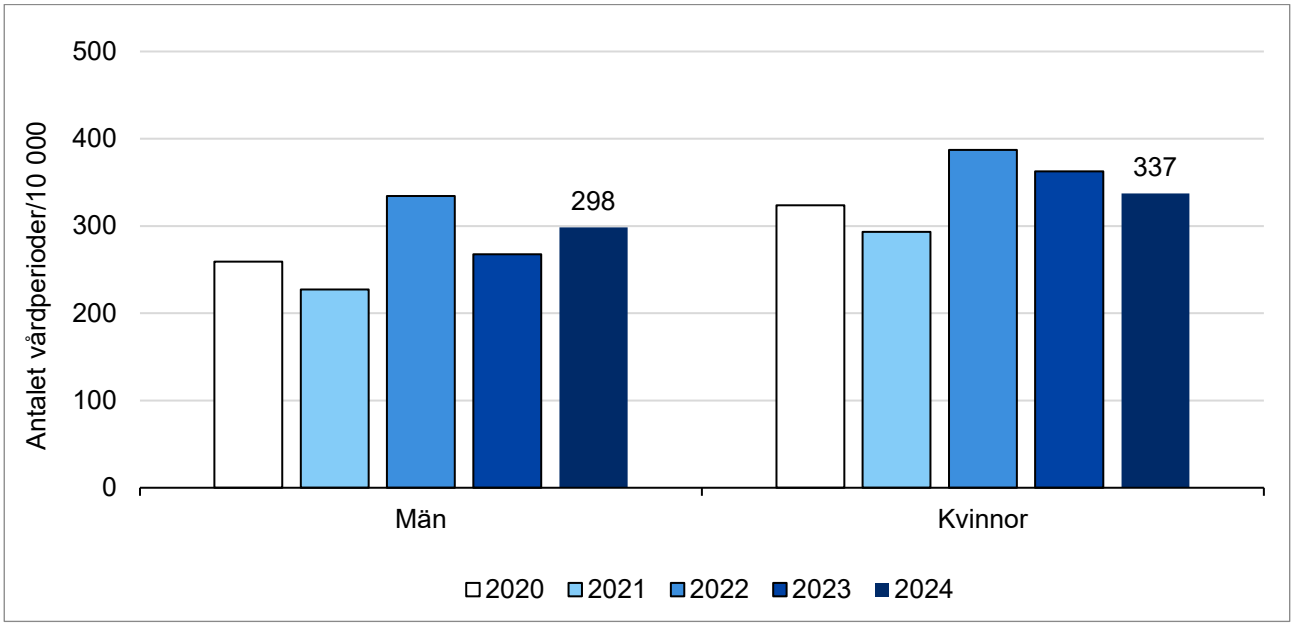
Figur 20: Andelen 25–64-åringar som fått både långvarigt utkomststöd och sjukpension bland befolkningen i motsvarande ålder i Vanda 2020–2024

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Institutet för hälsa och välfärd (THL, Sotkanet), Pensionsskyddscentralen och FPA

I beräkningen av HYTE-koefficientens processindikatorer ingår också vårdperioder i samband med fall- och halkolyckor hos äldre personer. Antalet vårdperioder är något större bland kvinnor än män. Till exempel 2024 var antalet vårdperioder i samband med fall- och halkolyckor (per 10 000 i motsvarande ålder) cirka 340 bland kvinnor och cirka 300 bland män.

Figur 21: Vårdperioder i samband med fall- och halkolyckor bland Vandabor som fyllt 65 år (/10 000 i motsvarande ålder)

Källa: Vanda stad, strategi och forskning, materialkälla: Institutet för hälsa och välfärd (THL, Sotkanet)

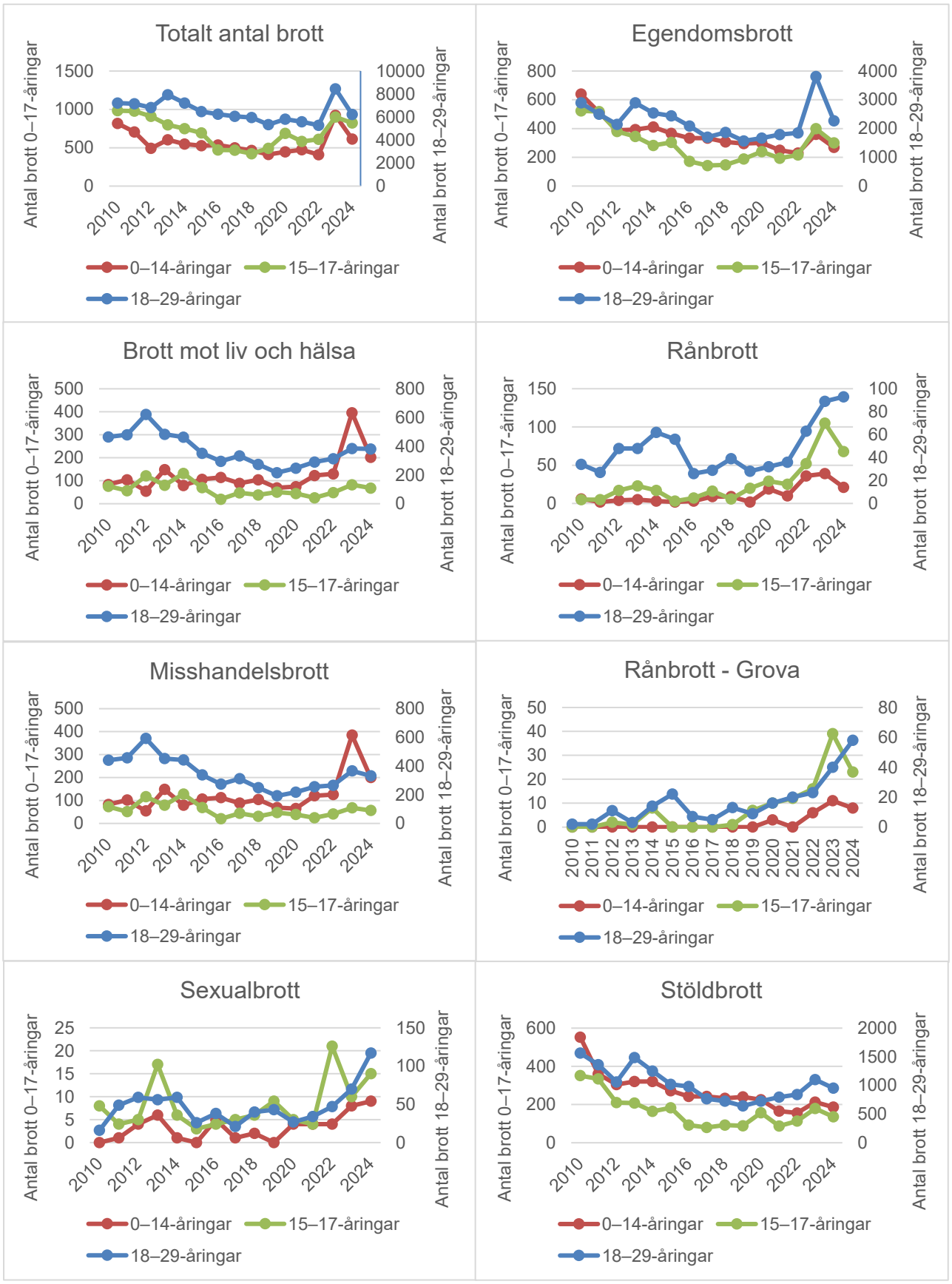
Brottsligheten bland personer under 30 i Vanda – Statistisk översikt för åren 2010–2024

Brottslighetens utveckling bland 30-åringar var nedåtgående under 2010–2020. Nedgången upphörde dock vid ingången av 2020-talet, och 2023 steg antalet brott till sin högsta nivå sedan 2010-talet och översteg 2010 års nivå med över tio procent. Brottsligheten ökade särskilt kraftigt mellan 2022 och 2023 då andelen rapporterade brott som begåtts av personer under 30 år var 65 procent större än året innan. Mest påtaglig var ökningen i brott mot liv och hälsa och misshandelsbrott bland personer under 15 år, då antalet mer än tredubblades på ett år. Det skedde en ökning i nästan alla brottstyper oavsett åldersgrupp, med undantag av antalet sexualbrott som begåtts av personer i åldern 15–17 år, vilket minskade från 21 fall år 2022 till tio år 2023. I sin helhet har trenden för sexualbrott varit uppåtgående sedan 2015. I åldersgrupperna 15–17-åringar och 18–29-åringar riktades brotten särskilt mot egendom, till exempel grova rån. Antalet grova rån bland 15–17-åringar mer än fördubblades mellan 2022 och 2023, medan ökningen bland 18–29-åringar var över 74 procent.

I egendomsbrotten har det skett en förändring från stöld till rån och brotten har blivit allt allvarligare till sin karaktär. Ökningen av misshandelsbrott inverkar negativt på Vandaområdets trygghet, boendetrivsel och företagens vilja att investera och deras etablering enligt stadsdel på grund av det dåliga rykte som brottsligheten medför.

Brottsligheten bland personer under 30 år i Vanda har genomgått en varierande utveckling under de senaste femton åren, och den senaste statistiken visar att antalet brott har minskat i de flesta åldersgrupper efter toppen 2023, även om antalet brott har legat på en högre nivå än under de föregående åren. Detta kan för sin del förklara den noterade minskningen av upplevd nöjdhet och den ökade upplevelsen av brott när man jämför resultaten från invånarenkäterna i början av 2020-talet och 2024.

Figur 22: Brott som personer under 29 år begått i Vanda 2010–2024. Nedan framställs det totala antalet brott i Vanda i olika brottstyper. Brott som begåtts av personer under 15 år visas i orange och brott som begåtts av personer i åldern 15–17 år visas i grått (antalet brott på y-axeln till vänster). Brott som begåtts av personer i åldern 18–29 år visas i blått (antalet brott på y-axeln till höger)

Källa: Statistikcentralen, brott och tvångsmedel

Ekonomin

Utvecklingen av Vandas regionala ekonomi

År 2024 var ett ekonomiskt svårt år för företagen i Vanda. På en årsnivå sjönk omsättningen med 3,5 procent. Den svaga konjunkturen fortsatte under de två första månaderna av 2025, eftersom omsättningen sjönk under denna period med 1,8 procent jämfört med motsvarande period året innan. Lönesumman ökade ytterligare med 0,8 procent 2024 och också under första kvartalet 2025 med 0,7 procent jämfört med året innan.

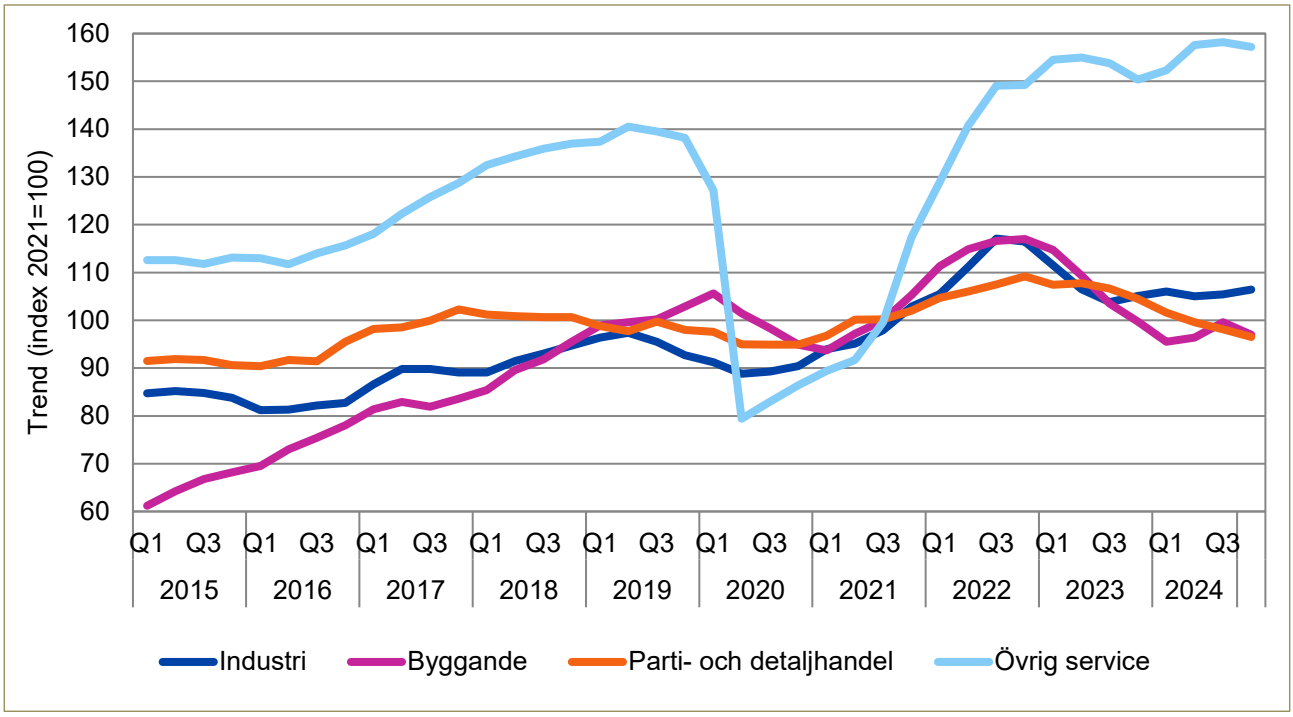
Sett till näringsgren ökade omsättningen och lönesumman inom övriga tjänster ännu något på en årsnivå för hela 2024 (+ 1–2 %). Den årliga tillväxten i omsättningen inom övriga tjänster steg till 3,2 procent under de två första månaderna jämfört med samma tidpunkt året innan. Ökningen av lönesumman avtog under det första kvartalet och stannade på samma nivå som året innan.

Omsättningen inom hela industrin år 2024 var på samma nivå som året innan. Under de två första månaderna 2025 hade omsättningen inom industrin redan minskat med 3,1 procent jämfört med året innan. Utvecklingen av industrins lönesumma var däremot något negativ (-0,6 %) 2024, men ökade rejält under första kvartalet av 2025 jämfört med året innan (3,9 %).

Byggverksamheten låg rejält på minus 2024 både vad gäller omsättning (8,4 %) och lönesumma (-6,0 %). Den årliga tillväxten i byggverksamhetens omsättning blev en aning positiv (0,4 %) under de två första månaderna av 2025, men lönesumman minskade tydligt under första kvartalet av 2025 (-4,0%).

Omsättningen inom parti- och detaljhandeln rent av rasade 2024 (-7,3 %). Den kraftiga minskningen av omsättningen inom handeln fortsatte också under de två första månaderna av 2025 (-5,5 %). Den kraftiga minskningen av omsättningen inom parti- och detaljhandeln pekade också på att lönesumman skulle sjunka nära noll år 2024 (+ 1,0 %) och att tillväxten skulle avta under första kvartalet av 2025 (+/- 0,0 %).

Figur 23: Utvecklingen av företagens omsättning inom huvudsektorerna i Vanda från och med 2015 (2021=100)

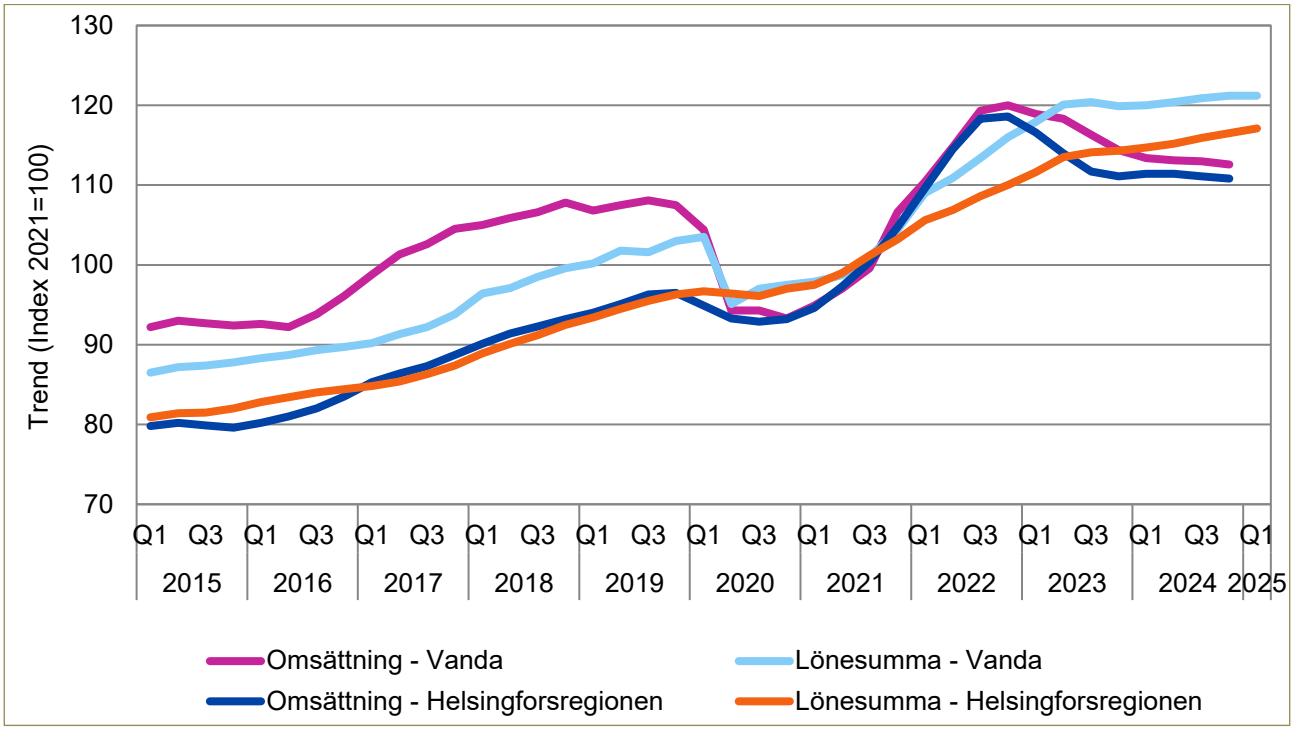

Källa: Statistikcentralen, konjunkturtjänst för kunder 30.5.2025

Omsättningen minskade både i Vanda och hela Helsingforsregionen 2024. Minskningen var ännu kraftigare i Vanda än i hela Helsingforsregionen i genomsnitt. Under de två första månaderna av 2025 minskade omsättningen ännu rejält både i Vanda och hela Helsingforsregionen.

År 2024 ökade lönesumman i hela Helsingforsregionen i genomsnitt drygt en procent snabbare än i Vanda. Under första kvartalet av 2025 började lönesumman för hela Helsingforsregionen öka med 4,1 procent per år, medan den i Vanda låg på knappt en procent.

Figur 24: Utvecklingen av företagens omsättning och lönesumma i Vanda och Helsingforsregionen från och med 2015 (2021=100)

Källa: Statistikcentralen, konjunkturtjänst för kunder 30.5.2025

Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Finlands tillväxt har varit mycket nära noll sedan 2022 och pendlat mellan en försiktig tillväxt eller en liten nedgång. Den svaga tillväxten har bidragit till ökad arbetslöshet. I juli var arbetslöshetsgraden i Finland 9,3 procent. Det är särskilt oroväckande att långtidsarbetslösheten ökar. I slutet av juli var antalet personer som hade varit arbetslösa i över ett år 128 800 i hela landet. Enligt Finlands Banks prognos når arbetslösheten sin topp i år. Enligt prognosen sjunker arbetslösheten 2026 till 9,2 procent och 2027 till 8,6 procent.

Enligt Finlands Banks prognos växer Finlands ekonomi med 0,3 procent i år och 1,3 procent nästa år. År 2027 skulle tillväxten vara 1,7 procent. Tillväxten stimuleras framför allt av investeringar. Inflationen förutspås ligga under 2 procent under de närmaste åren. År 2025 förutspås inflationen vara 1,8 procent och den förväntas avta till 1,3 procent år 2026. Den långsamma inflationen förväntas stärka löntagarnas köpkraft. Inflationen i euroområdet är 2,1 procent, vilket är något över Europeiska centralbankens inflationsmål. Prognoserna tyder dock på att inflationen i euroområdet kommer att ligga kvar på 2 procent eller under. Räntorna har varit på nedgång i euroområdet, vilket också har stött Finlands ekonomi.

Finlands tillväxt stöder sig delvis på exporttillväxten. Exporten förutspås öka med 1,9 procent innevarande år och med 1,7 procent nästa år. År 2027 skulle exporten ha ökat redan med 2,6 procent. Bytesbalansen förutspås bli negativ i år och förbli negativ under de kommande åren, om än bara något.

Den ekonomiska utvecklingen i Finland är långsammare än i resten av euroområdet och EU. Tillväxten i euroområdet har varit 1,4 procent och 1,5 procent i hela EU under andra kvartalet av 2025. USA:s ekonomiska tillväxt har varit snabbare än så, 3 procent. Tillväxten i Kina har varit 5,3 procent. Totalt sett har Finland inte hållit jämna steg med tillväxten i resten av världen. OECD förutspår att den ekonomiska tillväxten i världen saktar av till 2,9 procent jämfört med 3,3 procent året innan.

Sammantaget kan man säga att utvecklingen av Finlands ekonomi fortfarande vilar på en bräcklig grund. Den stöds av avmattningen av inflationen, sjunkande räntenivå, ökad köpkraft, förbättrade exportutsikter samt ökade investeringar. Tillväxten hämmas dock av geopolitisk osäkerhet, risken för handelskrig, det svaga sysselsättningsläget, konsumenternas stora försiktighet och ett behov av anpassning av den offentliga ekonomin.

Den offentliga ekonomin

För de offentliga samfunden var 2024 ett svagt år. Underskottet i de offentliga finanserna ökade till 4,5 procent, medan den offentliga skuldkvoten ökade till 82 procent. Enligt finansministeriets prognos minskar underskottet 2025 något tack vare anpassningsåtgärderna och konjunkturläget, även om stora försvarsupphandlingar ökar utgifterna. År 2026 minskar underskottet till 3,6 procent. De stora försvarsupphandlingarna ökar utgifterna även i slutet av årtiondet. Under hela prognosperioden förblir underskottet mer än 3 procent av BNP. I år stiger skuldkvoten till närmare 87 procent. År 2029 är skuldkvoten något över 90 procent.

Den kommunala ekonomin

Enligt bokslutsprognoserna försvagades kommunernas årsbidrag med en miljard euro till 3,2 miljarder euro 2024. Årsbidraget täckte avskrivningarna, men var 430 miljoner euro mindre än nettoinvesteringarna. Räkenskapsperiodens resultat försämrades med 0,7 miljarder euro, men förblev strax under 1,1 miljarder euro positivt. Resultatet stärktes av extraordinära intäkter från försäljning av egendom. Investeringsnivån låg kvar på en relativt hög nivå liksom året innan, vilket i kombination med det försvagade årsbidraget ledde till att kassaflödet från verksamheten och investeringarna blev negativt med 0,5 miljarder euro. Senast kassaflödet från verksamheten och investeringarna var negativt var år 2019. Ett negativt kassaflöde från verksamheten och investeringarna har delvis bidragit till att lånestocken ökade tydligt, med cirka 0,7 miljarder euro.

Kommunsektorns ekonomiska situation 2025 är betydligt mer utmanande än i fjol. Kassaflödet från verksamhet och investeringar försämras och blir -1,6 miljarder euro. Verksamhetsutgifterna ökar kraftigt, eftersom ansvaret för ordnandet av arbets- och näringstjänster överfördes till kommunerna från årets början och kommunernas finansieringsansvar för arbetslöshetsförmåner utvidgades. Dessutom ökar verksamhetsutgifterna inom kommunsektorn på grund av löneutvecklingen, som under de närmaste åren är snabbare än löneutvecklingen på den allmänna arbetsmarknaden, till följd av det tidigare överenskomna utvecklingsprogrammet för löne- och avtalssystemen.

Kommunekonomins inkomstutveckling är svag år 2025. Statsandelarna ökar på grund av reformen av arbets- och näringstjänsterna, men samtidigt görs nedskärningar i statsandelarna, bland annat på grund av retroaktiva återkrav av statsandelar kopplade till överföringen av social- och hälsovården, den indexbroms på en procentenhet för statsandelarna som regeringen beslutat om samt andra justeringsåtgärder.

Det förväntades att de försämrade ekonomiska utsikterna för kommunerna skulle leda till tryck på skattehöjningar, men endast cirka en femtedel av kommunerna höjde sin skattesats för 2025. Den genomsnittliga kommunalskatten steg i hela Finland till 7,59 procent 2025, vilket beräknas öka kommunalskatteintäkterna med cirka 80 miljoner euro på årsbasis. Tillväxten i kommunernas skatteintäkter förblir dock mycket blygsam 2025, cirka en procent.

Kommunförvaltningen väntas uppvisa ett underskott på 0,5–0,6 procent av BNP även under 2026–2027. Det finansiella läget för kommunerna påverkas avsevärt av de ökande konsumtionsutgifterna och nedskärningar i statsbidragen. Under prognosperioden ökar konsumtionsutgifterna främst på grund av stigande priser. Löneuppgörelsen ökar arbetskraftskostnaderna med 2,8 procent 2025, 3,2

procent 2026 och 3,9 procent 2027. Inkomstutvecklingen inom kommunsektorn väntas överskrida den allmänna inkomstutvecklingen i synnerhet 2027–2028.

Utöver stigande priser ökar även volymen för konsumtionsutgifterna 2025, eftersom reformen av arbets- och näringstjänsterna, som trädde i kraft i början av året, överförde ansvaret för ordnandet av dessa tjänster till kommunerna och utvidgade kommunernas finansieringsansvar för arbetslöshetsförmåner. Till följd av reformen har kommunförvaltningen blivit mer konjunkturkänslig, eftersom inte endast inkomsterna utan även utgifterna nu påverkas av sysselsättningsutvecklingen.

Kommunernas investeringar förblir överlag stora, även om skillnaderna mellan olika kommuner är betydliga. I en del kommuner avtar investeringsutsikterna, men i synnerhet i tillväxtcentrumen orsakar migrationen investeringstryck. Största delen av satsningarna hänför sig till nödvändig infrastruktur såsom byggnader, men även investeringar i den gröna omställningen bidrar för sin del till investeringsnivån.

Skatteinkomsterna är fortfarande kommunernas viktigaste inkomstkälla, och de består av kommunal-, fastighets-, samfunds- och gruvmineralskatt. År 2025 ökar kommunernas totala skatteinkomster dock endast med 0,7 procent i synnerhet för att kommunalskatten utvecklas anspråkslöst och samfundsskatten minskar. De totala skatteinkomsterna ökar dock med 5,8 procent 2026.

När det gäller de kommunala finanserna leder obalansen mellan inkomster och utgifter till skattehöjningar och rigida sparåtgärder under de kommande åren, eftersom tjänsterna och servicenätverket måste anpassas till de tillgängliga inkomsterna. Kommunförvaltningens underskott ökar dess skulder, och skuldkvoten fortsätter att öka under de närmaste åren.

Ändringar i beskattningsgrunderna och statsandelarna

Enligt kommunekonomiprogrammet som finansministeriet publicerade 22.9.2025 förutspås skatteinkomsterna öka med 5,2 procent 2026. Kommunalskatteintäkterna beräknas öka med cirka 6 procent, men det finns betydande skillnader mellan kommunerna i skatteprognosen. Intäkterna från kommunalskatten påverkas framför allt av befolkningsstrukturens och sysselsättningens utveckling.

Enligt regeringsprogrammet lindras beskattningen av arbete för låg- och medelinkomsttagare med 525 miljoner euro. Dessutom höjs förhöjningen av arbetsinkomstavdraget per barn. Den högsta skattesatsen för marginalskatteinkomster sänks, men samtidigt görs ingen indexjustering av förvärvsinkomstbeskattningen när det gäller de högsta marginalskatteinkomstnivåerna. En indexjustering görs i skattegrunderna för förvärvsinkomster på alla inkomstnivåer. Dessutom sänks källskatten för nyckelpersoner och för medborgare som flyttar tillbaka till Finland införs en skattelättnad.

Enligt regeringens riktlinjer ökas skatteinkomsterna genom att avdragsrätten för fackföreningsavgifter slopas, liksom avdraget för arbetsrum och skattefriheten för förmån av tjänstecykel. Möjligheten att minimera beskattningen av dividendinkomster genom konstlade aktiebytesarrangemang förhindras, och skatteförmånerna för frivilligt pensionssparande slopas.

Kommunernas samfundsskatteinkomster beräknas öka med i genomsnitt cirka 1,5 procent per år under 2026–2029. Även andelen samfundsskatter ökar till följd av att avdragsrätten för fackföreningsavgifter slopas. Investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi stöds genom skattegottgörelse. Samfundsskattesatsen sänks med två procentenheter till 18 procent 2027. Kommunerna kompenseras för ändringen genom en ändring av samfundsskattens utdelning, varför deras inverkan är neutral.

Fastighetsskatten förutspås öka med i genomsnitt cirka 2,3 procent årligen.

Regeringen har föreslagit en ändring av mervärdesskattesatsen. Enligt ändringen skulle den nuvarande reducerade mervärdesskattesatsen på 14 procent sänkas till 13,5 procent från och med början av 2026. Ändringen skulle gälla bland annat mat, läkemedel, restaurangtjänster och foder.

Enligt regeringens proposition anvisar staten kommunerna statsandelar och andra statsunderstöd till ett belopp av sammanlagt cirka 5,9 miljarder euro 2026. Regeringen föreslår 3,55 miljarder euro

för statsandelen för kommunal basservice. Statsandelen ökar med cirka 185,5 miljoner euro jämfört med 2025.

De nya och utökade uppgifterna ökar statsandelens nivå med ett nettobelopp på 69 miljoner euro. Lagen om stödet inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen revideras från och med 1.8.2025 och det ökar statsandelarna med cirka 53,5 miljoner euro. Det att tre årsveckotimmar läggs till i den grundläggande utbildningen ökar statsandelarna med 12 miljoner euro, höjningen av hemkommunsersättningarna till privata utbildningsanordnare till 100 procent med 6,4 procent och införandet av den norska modellen för hemvårdsstöd med 1,2 miljoner euro.

Indexhöjningen av statsandelen (3,5 %) ökar statsandelen, men höjningen minskas av den indexbroms på en procentenhet som regeringen fastställt för 2024–2027. Effekterna av indexhöjningen är därmed cirka 79,5 miljoner euro. Statsandelarna ökar cirka 127,5 miljoner euro på grund av justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Effekten av förändringarna i befolkningsantal och andra statsandelars lagstadgade beräkningsgrunder höjer statsandelarna, men ändringen i kommunernas finansieringsandel för det grundläggande utkomststödet minskar den, varvid nettoeffekten är cirka 5 miljoner euro och minskar statsandelarna.

Statsandelen basservice minskas av det tidsbundna avdraget på 167 miljoner euro för de inkomster och kostnader som överförts från kommunerna till välfärdsområdena 2023. I anslutning till social- och hälsovårdsreformen gjordes dessutom 2024 en tidsbegränsad höjning av kommunernas statsandelar med 192 miljoner euro, som återkrävs 2025–2027 med 64 miljoner euro per år. I statsandelarna för basservicen har man också beaktat en tidsbegränsad minskning på 21,8 miljoner euro i anslutning till avvecklingen av kommunernas skyldigheter och uppgifter, den s.k. avvecklingen av normer. Kommunförbundet har dock lyft fram att regeringens proposition inte har gett den klarhet som behövs för att lätta på kommunernas uppgifter och skyldigheter, vilket innebär att kommunernas skyldigheter inte har kunnat minskas i enlighet med nedskärningarna i statsandelarna.

Som en minskning av uppgifterna och skyldigheterna i statsandelarna har man beaktat slopandet av kommunernas sysselsättningsskyldighet i fråga om arbetslösa arbetssökande som fyllt 57 år med 2,2 miljoner euro och förenklingen av arbetssökandens serviceprocess med 0,7 miljoner euro. Minskningen av antalet handlingar som gäller stödet för förskoleundervisning och grundläggande utbildning och slopandet av skyldigheten att skicka påminnelser i anslutning till utkomstskyddet för arbetslösa minskar också statsandelens nivå.

Statsandelarna minskas också av den permanenta minskningen av statsandelen på 75 miljoner euro som regeringen fattat beslut om.

År 2026 uppgick ersättningarna för förlorade skatteinkomster till sammanlagt 534 miljoner euro, vilket är 6,5 miljoner euro mindre än det som budgeterats i statens egentliga budget för 2025. De största ändringarna hänför sig till indexjusteringen av beskattningsgrunderna för förvärvsinkomster (höjer ersättningarna) och slopande av skatteavdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer i personbeskattningen (åtgärd som ökar kommunernas skatteinkomster men minskar ersättningarna).

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområdes statsandelar till kommunerna är cirka 1,3 miljarder euro 2026. För tilläggsundervisning inom den förberedande undervisningen anvisas en statsandel på 20,3 miljoner euro och riktas till anordnare av tilläggsundervisning inom förberedande undervisning. Den statliga finansieringen för morgon- och eftermiddagsverksamhet minskas med 7 miljoner euro per år och inbesparingen kompenseras kommunerna genom att höja gränserna för klientavgifterna inom morgon- och eftermiddagsverksamheten.

Rätten till stöd för lärande och specialundervisning för studerande på andra stadiet stärks. Reformen trädde i kraft 1.8.2025 inom gymnasieutbildningen och inom yrkesutbildningen träder den i kraft 1.8.2026. Finansieringsgrunderna för yrkesutbildningen reformeras också. Dessa reformer genomförs kostnadsneutralt. Enligt ett tidigare beslut minskar statsandelsfinansieringen för yrkesutbildningen med 5 miljoner euro och projektfinansieringen inom gymnasieutbildningen med 1 miljon euro.

För studerande på andra stadiet som anländer från länder utanför EU- och EES-staterna med uppehållstillstånd för studerande införs läsårsavgifter fr.o.m. 1.8.2026. Utbildningen för studerande som är skyldiga att betala läsårsavgift finansieras inte i fortsättningen med statsandelsfinansiering. Därför minskas den finansiering som beviljas utbildningsanordnare med sammanlagt 12 miljoner euro 2026 och med 18 miljoner euro från och med 2027.

För främjande av hobbyverksamhet för barn och unga (Finlandsmodellen för hobbyverksamhet) föreslås en permanent höjning på 5 miljoner euro i finansieringens nuvarande anslagsnivå på 14,4 miljoner euro.

Ändringar i lagstiftningen som berör servicen samt i finansieringen och avgiftsgrunderna

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering förnyas helheten av kommunernas finansiering och statsandelssystemet till att motsvara kommunernas nya roll och situationen som råder efter att social- och hälsovårdsreformen trätt i kraft och reformen av arbets- och näringstjänsterna genomförts. Beredningen av finansieringsreformen inleddes hösten 2023 och avsikten var att den skulle träda i kraft från och med början av 2026. Tidpunkten för när reformen ska träda i kraft har skjutits upp och reformen träder i kraft tidigast från och med början av 2027.

Enligt regeringsprogrammet fortsätter värderingsreformen av fastighetsskatten. Syftet med reformen är att få byggnadernas och markens beskattningsvärden att bättre motsvara deras verkliga värden. Syftet är inte att påverka fastighetsbeskattningens nivå, utan skapa ett tydligare och mer transparent värderingssystem.

Regeringsprogrammet innehåller mål som gäller den grundläggande utbildningen samt yrkes- och gymnasieutbildningen. Som en del av stärkandet av den grundläggande utbildningen lades tre årsveckotimmar till i timfördelningen i den grundläggande utbildningen 1.8.2025. För detta har det reserverats 12,0 miljoner euro i budgetförslaget. Dessutom förnyade regeringen stödet i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen från och med 1.8.2025, för detta har det i statens budgetproposition föreslagits 53,5 miljoner euro för 2026. Rätten till stöd för lärande och specialundervisning för studerande på andra stadiet stärks. I fråga om gymnasieutbildningen trädde reformen i kraft 1.8.2025 och inom yrkesutbildningen träder den i kraft 1.8.2026. Finansieringsgrunderna för yrkesutbildningen reformeras också och ett åttaårigt försök inleds för att utveckla styrningen av verksamheten. Reformen av finansieringsgrunderna genomförs kostnadsneutralt, men påverkar olika aktörer på olika sätt.

Den norska modellen för hemvårdsstöd införs från och med början av 2026. Syftet är att påskynda integrationen för småbarnsföräldrar som nyligen anlänt till landet samt att främja barnens integration genom deltagande i småbarnspedagogik. Som en följd av ändringen övergår en del av barnen i hemvård till att omfattas av småbarnspedagogikens tjänster och till följd av detta ersätts kommunerna med 1,2 miljoner euro 2026 via statsandelen för basservice.

För främjande av hobbyverksamhet för barn och unga (Finlandsmodellen för hobbyverksamhet) föreslås en permanent höjning på 5 miljoner euro i finansieringens anslagsnivå, vilken fördelas som statsunderstöd till kommunerna som ansvarar för att genomföra modellen.

Understöden inom byggandet av idrottsplatser minskas med 2,4 miljoner euro 2026. Det föreslås ett totalt anslag 15,3 miljoner euro, varav över hälften riktas till kommunerna.

Kommunernas roll i främjandet av integrationen stärks i enlighet med lagen om främjande av integration. Staten ersätter enligt lagen kommunerna för kostnaderna för mottagningen av flyktingar och personer med en hemkommun som får tillfälligt skydd. År 2026 betalar man till kommunerna uppskattningsvis cirka 185,4 miljoner euro i kostnadsersättningar enligt integrationslagen. Vid budgetmanglingen hösten 2025 slopades de lagstadgade skyldigheterna i fråga om kommunernas integrationsuppgifter och anslaget minskas med 30 miljoner euro på 2027 års nivå.

Enligt statsminister Orpos regeringsprogram bereds en totalreform för det grundläggande utkomststödet som ska träda i kraft i början av 2026. Med reformen eftersträvas på årsnivå en minskning på

70 miljoner euro i utkomststödsutgifterna. I början av reformen år 2026 är minskningen uppskattningsvis 35 miljoner euro. Kommunernas finansieringsandel av utkomststödet minskar på motsvarande sätt med 17,5 miljoner euro under 2026 och med 35 miljoner under de kommande åren. Minskningen av kommunernas finansieringsandel återspeglas i den kommunala ekonomin med två års fördröjning. Reformen höjer på motsvarande sätt kommunernas sysselsättningskostnader och ökar antalet kunder inom sysselsättningstjänsterna. Dessa kostnader syns också i den kommunala ekonomin redan 2026. I samband med reformen finns det planer på att kommunernas finansieringsandel av det grundläggande utkomststödet ska ökas till 100 procent vad gäller 18–24-åriga utkomststödtagare, i vars familj det inte bor personer i andra åldrar. Planen är att denna finansieringsändring ska träda i kraft i början av 2027, då också avsikten är att ändringens konsekvenser för den kommunala ekonomin ska kompenseras för kommunerna via statsandelssystemet.

Vid budgetmanglingen hösten 2025 beslutade regeringen reservera 30 miljoner euro för sysselsättningssedlar för unga. Sysselsättningssedlarna kan användas av företag som förbinder sig att sysselsätta unga i åldern 18–29 år för minst ett halvt år. Betoningen är på unga som antingen helt saknar, eller annars har begränsad arbetshistoria eller utbildning. Arbetskraftsmyndigheten beslutar om att bevilja sysselsättningssedlar.

Regeringen har också reserverat 95,9 miljoner euro för finansiering av projekt enligt MBT-avtalen och 9,8 miljoner euro för att stödja kollektivtrafiken i de stora stadsregionerna.

De ändringar som föreslagits i ersättningsgrunderna enligt inlösningslagen medför, om de genomförs, höjningstryck när det gäller kostnaderna för markanskaffning. Ändringarna kan öka användningen av inlösningsförfarande eller öka marknadspriset som betalas i frivilliga affärer. Ändringarna av ersättningsgrunder kommer sannolikt att påverka kommunernas markförvärv och därigenom planmässig utveckling av samhällsbyggnaden. Detta kan ha konsekvenser för tillgången till tjänster, transporter och transporttjänster.

Bygglagens garanti för servicetid vid beviljandet av bygglov träder i kraft i början av år 2026. Om behandlingen av byggloven fördröjs måste kommunen återbetala bygglovsavgifterna till kunden. I början av 2026 kommer sannolikt också en ny lag om områdesanvändning och en ny veterinärvårdslag att träda i kraft. En del av veterinärtjänsterna enligt veterinärvårdslagen ska prissättas på marknadsbasis.

Vanda stads ekonomiska utveckling

Vanda stads resultat för räkenskapsperioden var -58,8 miljoner 2024. Enligt delårsrapporten beräknas resultatet för 2025 bli ännu sämre när resultatet blir negativt med 75,8 miljoner euro. Situationen kräver en kraftig balansering av ekonomin av staden under de kommande åren. En svag allmän ekonomisk konjunktur återspeglas i Vanda stad särskilt i att bostadsbyggandet står stilla och att arbetslöshetssiffrorna är rekordhöga, vilka har minskat markförsäljnings- och skatteinkomsterna samt ökat kostnaderna för arbetslöshetsförmåner. Företagens svaga resultatutveckling har också minskat stadens samfundsskatteinkomster. Framför allt har skatteinkomstprognoserna sjunkit i varje ny prognos från och med hösten 2023. Skillnaden mellan Vanda stads skatteinkomstprognoser för hösten åren 2023 och 2025 är närmare 50 miljoner euro på minus.

Vid ingången av 2025 trädde en av de största förändringarna i den kommunala ekonomin i kraft, när ansvaret för att ordna sysselsättnings- och livskraftstjänster permanent övergick från staten till kommunerna i samband med reformen av arbets- och näringstjänsterna (TE2024). Reformen av arbets- och näringstjänsterna ökade kommunernas verksamhetsutgifter såsom personal- och arbetslöshetsförmånsutgifterna. Å andra sidan kompenserade staten utgifterna genom att höja kommunernas statsandelar. Reformen sammanföll i ett besvärligt konjunkturläge när sysselsättningsläget försämrades snabbt. Därför har den beräkningsmässiga kompensationen inte räckt till för att täcka alla de kostnader som reformen orsakat kommunerna.

Enligt den andra delårsrapporten förutspås stadens verksamhetsintäkter underskrida den ursprungliga budgeten 2025 med cirka 11,8 miljoner euro. Målsättningen för markförsäljningsinkomsterna torde underskridas med cirka 20 miljoner euro särskilt på grund av den ytterst knappa efterfrågan

på bostadstomter. Verksamhetsutgifterna beräknas uppgå till nästan samma nivå som i den ursprungliga budgeten. De största överskridningarna av verksamhetsutgifterna beräknas uppstå inom verksamhetsområdet för fostran och lärande i småbarnspedagogikens utgifter för inhyrd arbetskraft och arbetsmarknadsstödets kommunandel som beräknas överskrida den ursprungliga budgeten med närmare 11 miljoner euro när långtidsarbetslösheten stiger till en rekordhög nivå. Verksamhetsbidraget förutspås ligga på omkring 11,4 miljoner euro mer på minus jämfört med det budgeterade.

Under 2025 förutspås skatteinkomsterna underskrida den ursprungliga budgeten med cirka 38 miljoner euro. När det gäller skatteinkomsterna sker det en negativ utveckling i förhållande till budgeten i alla typer av skatteinkomster. Kommunalskatten beräknas underskrida budgeten med cirka 6,4 procent, fastighetsskatten med cirka 1,3 procent och samfundsskatten med cirka 12,7 procent. Statsandelsinkomsterna igen beräknas överskrida den ursprungliga budgeten med cirka 17,5 miljoner euro, dvs. 8,0 procent.

Ränteutgifterna beräknas utfalla enligt budgeten. Efter en kraftig uppgång har räntenivån stabiliserats och ECB sänkte sin styrränta till 2 procent i juni. Nedgången i marknadsräntorna har bidragit till att räntekostnaderna fortfarande varit måttliga. De långa räntorna är dock i nuläget högre än de korta, vilket innebär att kostnaden för ränteskydden stiger. Ränteutgifterna kommer därför att ofrånkomligen stiga i framtiden i och med nya upplåningar och en ökande lånestock. Ränteinkomsterna beräknas utfalla enligt budgeten.

Prognosen är att årsbidraget för 2025 blir endast cirka 39,4 miljoner euro, vilket är runt 30,7 miljoner euro sämre än vad som budgeterats. Av- och nedskrivningarna förutspås utfalla enligt budgeten. Enligt prognosen kommer resultatet för räkenskapsperioden 2025 att bli negativt, cirka -75,8 miljoner euro, medan budgeten för år 2025 slutade i ett resultat på -48,8 miljoner euro. Det svaga resultatet för 2025 förklaras av det svaga konjunkturläget i Finlands ekonomi som framför allt har påverkat stadens inkomster såsom markförsäljningsinkomsterna och skatteinkomsterna. För att finansiera den växande stadens utgiftsökning är en stark utveckling av stadens inkomstbas en nödvändig förutsättning för att uppnå en ekonomisk balans.

På grund av det försämrade ekonomiska läget inleder Vanda stad ett flerårigt program för att balansera stadens ekonomi. Beredningen av balanseringsprogrammet styrs av den politiskt utsedda ekonomi- och strategikommittén. Behovet av balansering av ekonomin har uppskattats till 60 miljoner euro under den fullmäktigeperiod som inletts (2026–2029). Dessutom ska utgiftsökningen dämpas med sammanlagt 30 miljoner euro. Målet är att ekonomin ska vara i balans senast 2029, med avseende på utgifter och inkomster. Förutom stadens egna åtgärder för att balansera ekonomin förväntas också att den positiva utvecklingen av konjunkturläget korrigerar situationen under ekonomiplanperioden.

År 2026 beräknas skatteinkomsterna vara cirka 34 miljoner högre än 2025. År 2026 beräknas stadens kommunalskatteintäkter öka med 7,8 procent jämfört med prognosen för 2025 till följd av en ökning av den allmänna inkomstnivån, positiv migration och en förväntad förbättring av arbetslösheten. För planperioden 2027–2029 förutspås en årlig ökning på cirka 5,6–5,9 procent i kommunalskatten. Samfundsskatteintäkterna beräknas öka med omkring 3,8 procent år 2026 jämfört med prognosen för 2025. För de kommande åren förutspås en ökning på 6,8–7,7 procent. Fastighetsskatteintäkterna beräknas öka 2026 med endast cirka 0,4 procent jämfört med året innan. Fastighetsskatten beräknas öka med cirka 0,8–0,9 procent under de kommande åren. Statsandelarna beräknas öka 2026 med cirka 13,2 procent jämfört med prognosen för 2025. De ökar särskilt på grund av stadens befolkningstillväxt och lagreformerna som staten kompenserar genom att öka statsandelarna. De statsandelar som flyter in under de kommande åren beräknas öka årligen med 7,5–11,7 procent. Syftet är att en statsandelsreform som gäller kommunernas finansiering ska träda i kraft vid ingången av 2027. Reformen kan påverka Vanda stads framtida statsandelar på ett betydande sätt.

I budgeten för 2026 är årsbidraget 50,2 miljoner euro, räkenskapsperiodens resultat -65,9 miljoner euro och räkenskapsperiodens underskott -66,9 miljoner euro.

År 2026 ökar stadens investeringsnivå kraftigt jämfört med 2025. Det beräknas att 309,7 miljoner euro kommer att användas till byggandet av Vandaspåran och flera daghem och skolor, totalrenoveringar av byggnader och anläggningen av kommunalteknik. Stadens totala investeringar 2026 uppgår till cirka 368,2 miljoner euro medan investeringsdelens netto är -324,7 miljoner euro. År 2026 räcker årsbidraget inte till för att täcka det ökade investeringsbeloppet och man bereder sig på att öka stadens lånebelopp med en maximal reservering för nettoupplåning på 313,2 miljoner euro. Lånereserveringen växer särskilt på grund av den svaga utvecklingen av årsbidraget i staden, stadens ökade grundinvesteringar och investeringen i Vandaspåran.

Utvecklingen i antalet anställda i Vanda

Antalet anställda i staden har fortsatt att öka. Väsentligast på tillväxten inverkar skötseln av lagstadgade uppgifter och reformen av arbets- och näringstjänsterna som ökade antalet anställda i Vanda stad vid årsskiftet 2025 med cirka 200 personer då ansvaret för ordnandet av arbets- och näringstjänsterna överfördes från staten till kommunerna.

Tabell 2. Utvecklingen i antalet anställda

Personalplan	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Fostran och lärande	5 875	5 941	**6 196**
Stadskultur och välfärd	865	887	**917**
Stadsmiljön	655	724	**726**
Koncernledning och livskraft	538	786	**806**
Totalt	**7 933**	**8 338**	**8 645**

Tabell 3. Pensionsavgången i Vanda

Åren	Pensionsavgång (%)
2025–2029	16 %
2025–2033	25 %
2025–2037	36 %

Anställda vid Vanda stad gick år 2024 i pension i en genomsnittlig ålder av 62,8 år, vilket är fem månader tidigare än året innan. Pensionsavgången möjliggör vid behov en kontrollerad förändring av personalstrukturen.

Hur antalet lokaler utvecklas i staden

Figurerna här nedan visar:

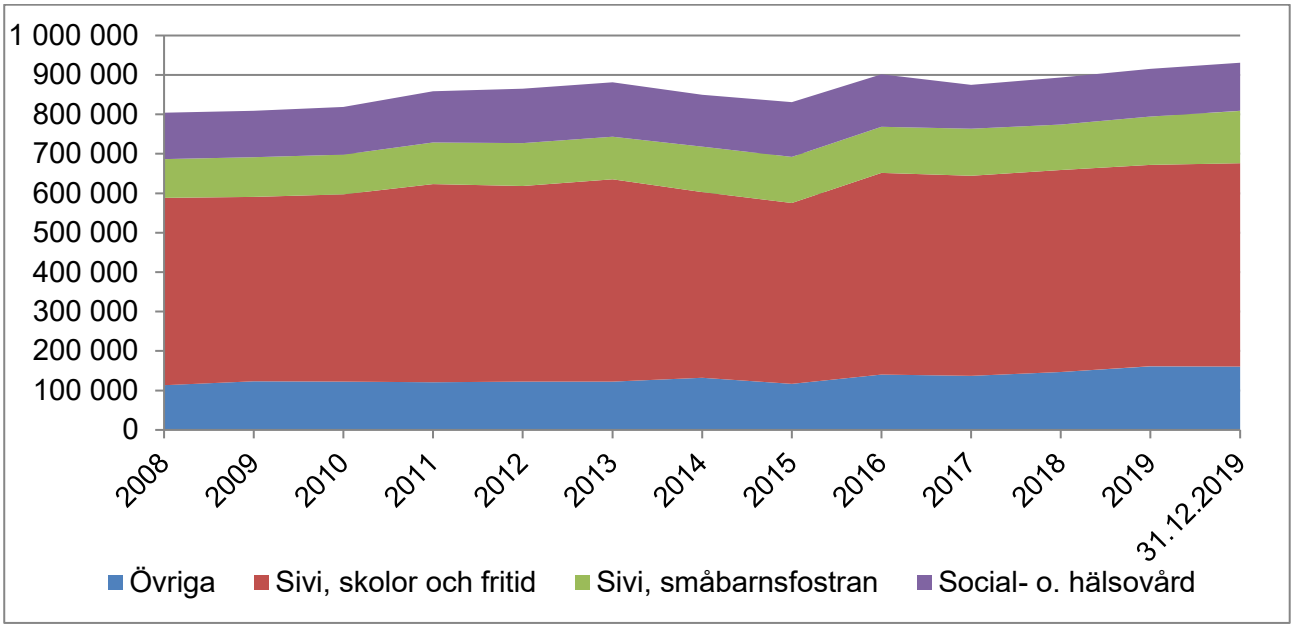
- Utvecklingen av mängden lokaler i staden verksamhetsområdesvis i enlighet med investeringsprogrammet
- Hur antalet stadens lokaler har ökat i förhållande till befolkningsutvecklingen

Stadens lokalvolym minskade under åren 2013–2015 på grund av att byggnader i dåligt skick revs, fastigheter såldes och staden avstod från hyreslokaler. VTK-Kiinteistöt Oy:s idrottslokaler övergick under 2015 till att bli förvaltade av fastighetscentralen och syns i figuren från och med år 2016. Lokalvolymens minskning åren 2016–2018 har berott bland annat på att skolor och daghem i dåligt skick har rivits.

Hur antalet lokaler utvecklas i staden presenteras för åren 2020–2035 i och med Vandas organisationsreform i enlighet med verksamhetsområdesstrukturen som trädde i kraft 1.1.2020. Investeringar

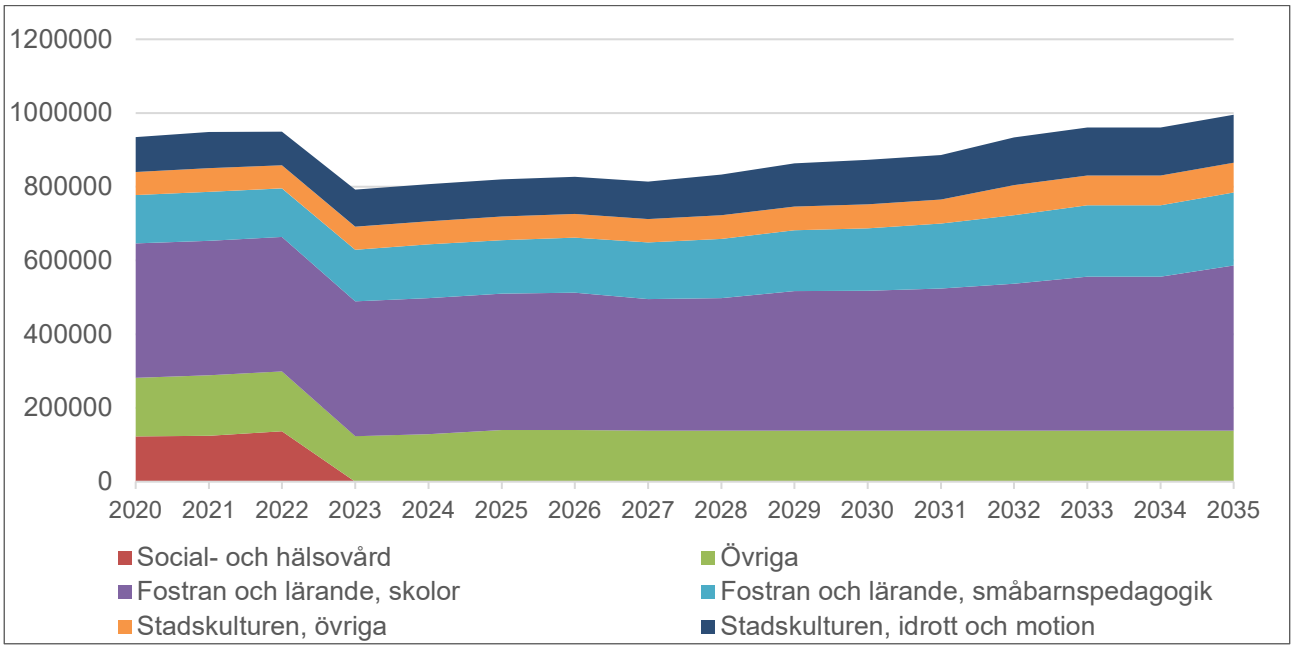
som ökar stadens serviceförmåga riktas till största delen alltjämt till byggandet av daghem och skolor. Effektiviteten i användningen av lokalerna har ökats ytterligare. Förverkligandet av planen förutsätter att man lyckas i planeringen av servicenätverken samt i optimeringen av lokalernas användning. I början av 2023 inledde de nya välfärdsområdena sin verksamhet. Av denna anledning faller social- och hälsovårdens, munhälsovårdens och räddningsväsendets lokaler bort från stadens lokalantal. Dessutom upphör enskilda uppgifter, såsom elev- och studerandevården och arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte.

Figur 25: Utvecklingen av lokalernas brm² 2008–2019

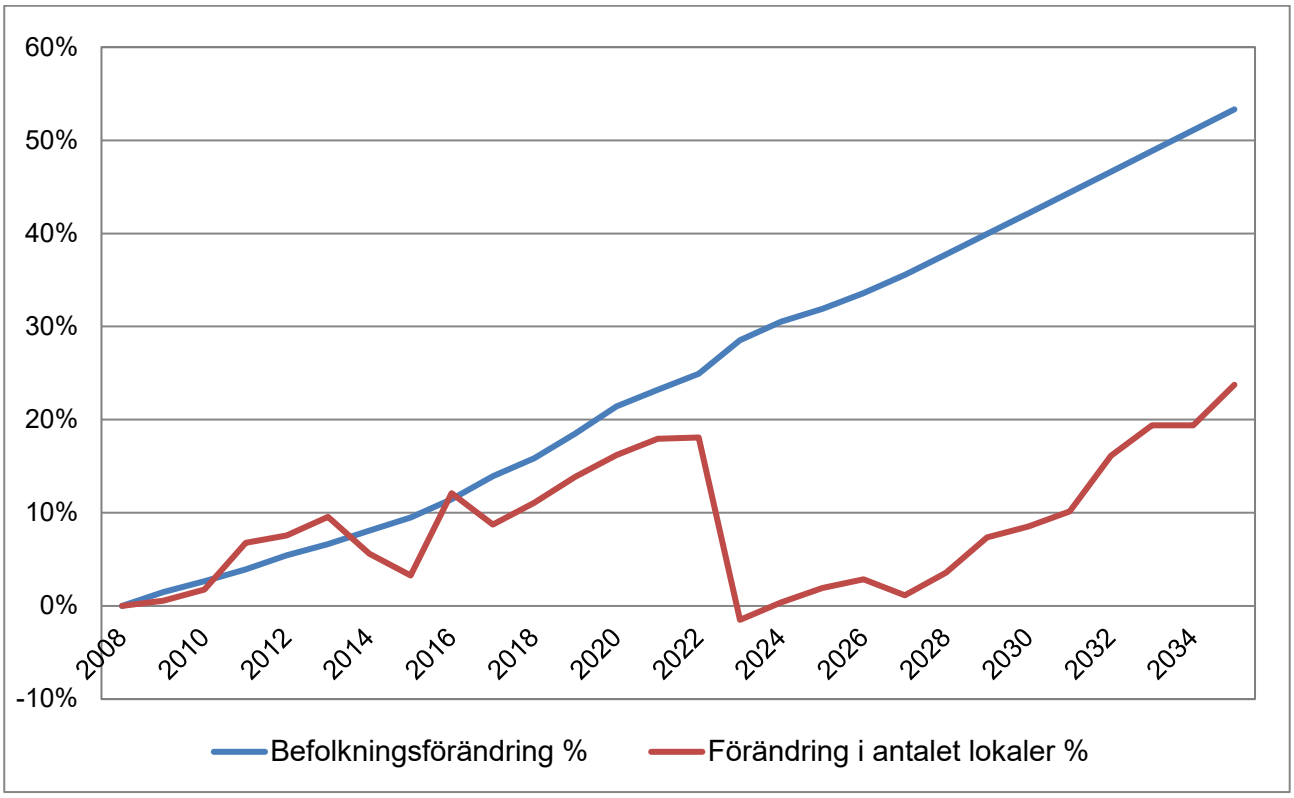
Omfattar inte hyreslokalers brm² eller mängden brm² som byggs av koncernbolagen. Källa: Lokalledning

Figur 26: Utvecklingen av lokalernas brm² 2020–2035

Omfattar varken nya eller kommande hyreslokalers brm² eller mängden brm² som byggs av koncernbolagen. Framtida rivningar av byggnader har inte beaktats. Från och med början av år 2023 har lokalerna för social- och hälsovården, munhälsovården, räddningsväsendet, elev- och studerandevården och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avlägsnats. Källa: Lokalledning

Figur 27: Lokalvolymens utveckling i relation till befolkningsutvecklingen 2008–2035

Omfattar varken nya eller kommande hyreslokalers brm² eller mängden brm² som byggs av koncernbolagen. Framtida rivningar av byggnader har inte beaktats. Från och med början av år 2023 har lokalerna för social- och hälsovården, munhälsovården, räddningsväsendet, elev- och studerandevården och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avlägsnats. Källa, lokaluppgifter: Lokalledning

Intern kontroll och riskhantering i stadskoncernen

Målet för den interna kontrollen och riskhanteringen är att främja resurshushållning och effektivitet i stadskoncernens verksamhet, säkerställa riktigheten i rapporteringen om verksamheten och ekonomin samt uppgifternas tillförlitlighet, trygga resurser, egendom, personal och verksamhetens kontinuitet samt garantera att lagar, beslut, instruktioner och ledningens anvisningar efterföljs. Stadsfullmäktige godkände 19.8.2024 principerna för riskhantering, ordnande av intern kontroll och förebyggande av korruption inom Vanda stadskoncern. Principerna som förpliktar koncernen trädde i kraft 1.9.2024. Anvisningarna för den interna kontrollen som stöder dessa principer har godkänts under hösten 2025.

Principerna för riskhantering, ordnande av intern kontroll och förebyggande av korruption har uppdaterats och kompletterats för att motsvara Vandas nuvarande stadsorganisation och dess uppgifter. Syftet med principerna för riskhantering, ordnande av intern kontroll och förebyggande av korruption är att klargöra begrepp, mål, organisering, principer, ansvar och handlingssätt inom den interna kontrollen och riskhanteringen samt förebygga risken för korruption i verksamheten inom Vanda stadskoncern. Målsättningen är att på detta vis säkerställa att de operativa modellerna för riskhanteringen och den interna kontrollen tillämpas på enhetliga grunder inom hela organisationen. Principerna tillämpas i stadens egen verksamhet och i sådan verksamhet som staden svarar för via ägande, styrnings- och övervakningsansvar och andra förpliktelser.

Den interna kontrollen är kopplad till alla funktioner inom Vanda stad och visar sig framför allt som ett bra lednings- och förvaltningssätt. Enligt stadsfullmäktiges beslut svarar stadsdirektören, de biträdande stadsdirektörerna samt serviceområdesdirektörerna på stads-, verksamhetsområdes- och serviceområdesnivå för att ordna med god lednings- och förvaltningssed, riskhantering och intern kontroll samt att förverkliga detta och trygga dessas funktion i enlighet med gällande anvisningar.

Med hjälp av den interna kontrollen hanterar man risker och säkerställer att stadens lagstadgade uppgifter sköts så att principerna för den interna kontrollen samtidigt uppfylls: transparens, tillförlitlighet och ansvar. Dessutom förutsätter kommunallagen att redovisningen av hur den interna kontrollen och riskhanteringen ordnas samt de viktigaste slutsatserna ska inkluderas i den verksamhetsberättelse som görs upp för räkenskapsperioden.

Riskhanteringen är ett centralt delområde i den interna kontrollen och med det avses ett systematiskt och förutseende sätt att identifiera, analysera och kontrollera både risker och hot samt möjligheter relaterade till verksamheten. Riskhanteringen och den interna kontrollen förverkligas på alla organisationsnivåer, samt i alla funktioner och processer och i den service och de anskaffningar som har lagts ut på serviceproducenter. Riskhanteringsprocessen utgår från att risker identifieras och analyseras, utvärderingen av hur tungt vägande riskerna är (med beaktande av utfallssannolikheten och hur allvarliga följderna kan vara) samt en strävan efter att kontrollera risker som identifierats som betydande genom fastställda åtgärder. Förverkligandet av riskhanteringsåtgärder utförs kontinuerligt och sker som en del av den normala verksamheten på alla nivåer i organisationen. Verksamhetens kontinuitet då exceptionellt allvarliga risker uppstår säkerställs genom beredskapsplaner och andra förhandsförberedelser med syfte att trygga en störningsfri kontinuitet i verksamheten.

Riskhanteringen stöder den dagliga ledningen och beslutsfattandet vid Vanda stadskoncern. Riskhanteringen är en del av verksamhetsplaneringen och bidrar till att uppställda mål nås och budgeten förverkligas. Bedömningen av risker i budgetprocessen startar med en analys av förändringar i omvärlden och fortsätter med bedömning av risker som utgör ett hot mot fullföljandet av enskilda mål, fastställande av hanteringsåtgärder och budgetering samt rapportering av målen. Anvisningarna på stadsnivå som styr riskhanteringen förutsätter att man också i anslutning till de bindande målen presenterar vilka risker uppnåendet av de centrala målen står inför. Utifrån bedömningen av ovannämnda risker och valet av hanteringsmetoder skapas ett underlag för en riskhanteringsplan som kompletteras med bland annat identifiering och bedömning av riskerna för verksamheten, personalen, invånarna och kunderna liksom egendomen och miljön, samt den information som organisationen besitter.

För utvecklingen och samordningen av stadens riskhantering svarar riskhanteringschefen och styrgruppen för riskhantering och intern kontroll. Stadens ledningsgrupp fungerar som ledningsgrupp för stadens riskhantering. Stadens interna revision bistår stadsstyrelsen och stadsdirektören vid utvärderingen och utvecklingen av ett gott ledarskap och god förvaltningssed, riskhanteringen och en fungerande intern kontroll genom revision av stadsorganisationens förvaltning, ekonomi och funktioner samt genom att tillhandahålla konsultationsservice.

Verksamhetsområdets ledning, serviceområdena och separat fastslagna dottersamanslutningar förutsätts göra upp riskhanteringsplaner. Riskhanteringsplanen justeras och inlämnas till riskhanteringschefen två gånger per år. Tidpunkterna för rapporteringen av riskhanteringen framställs två gånger per år enligt årsklockan för riskhanteringen, som regel i maj och november. Verksamhetsområdena och betydande bolag som hör till koncernen utarbetar utöver en uppdaterad riskhanteringsplan också en skriftlig redogörelse om hur den interna kontrollen och riskhanteringen har förverkligats. Utgående från de uppgifter om risker som inkommit och analyserats sammanställs en riskprofil på stadsnivå. Riskhanteringen av projekt följer Vandas projektmodell som fastställts på stadsnivå. Enligt projektmodellen ska separata riskhanteringsplaner utarbetas för mer krävande projekt.

Under 2025 har ett nytt riskhanteringsprogram upphandlats. Programmet införs på stadsnivå i riskanalysen våren 2026. Programmets tjänster planeras för stadens behov före utgången av 2025 och den personal som behövs kommer att utbildas i användningen av programmet i början av 2026. När det gäller den interna kontrollen gör verksamhetsområdena en självutvärderingsenkät som medföljer som bilaga till anvisningarna för den interna kontrollen, i slutet av 2025. Enkätens svar används som hjälp vid planeringen av utbildningen i intern kontroll och riskhantering som man strävar efter att ordna för första gången i mars 2026. Syftet är att såväl utbildningen som självutvärderingsenkäten om intern kontroll ska bli en regelbunden åtgärd, med vilken man utvecklar och övervakar den interna kontrollen på stadsnivå. Utbildning i intern kontroll och riskhantering planeras också inom introduktionen för nya anställda och chefsutbildningen.

VANDA STADS BINDANDE MÅL FÖR 2026

Stadens strategi 2026–2029 förverkligas via de bindande målen på fullmäktigenivå samt verksamhetsområdenas mål och styrkort. De bindande målen är operativa och ekonomiska mål i enlighet med 110 § i kommunallagen.

De bindande målen för 2026 har beretts jämsides med stadens strategi 2026–2029. Stadens strategi behandlas och godkänns vid fullmäktiges sammanträde 15.12.2025.

De bindande målen främjar fullföljandet av fullmäktigeperiodens strategiska målsättningar. Ur alla strategiska mål härleds inte bindande mål för varje år under fullmäktigeperioden, men även dessa mål förverkligas via verksamhetsområdenas och serviceområdenas mål och styrkort.

Förverkligandet av de bindande målen uppföljs tre gånger om året i samband med delårsrapporterna och bokslutet. Stadens ledningsgrupp har i samband med budgetberedningen på basis av verksamhetsområdenas beredning justerat de bindande målen, mätarna och målnivåerna för dessa samt bedömt de viktigaste riskerna som innebär hot mot förverkligandet av målen.

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
Det goda livets Vanda				
1. Vi utvecklar stadscentrumen genom att stärka säkerheten och delaktigheten.	Resultat från EKK - Elävät Kaupunkikeskustat ry, Levande Stadskärnor rf:s riksomfattande livskraftsberäkning	Siffrorna för helhetslivskraften: 3,895	Siffrorna för helhetslivskraften: 3,900	Livskraftstalet gäller kommersiella tjänster som kan påverkas negativt av konjunkturläget i ekonomin.
	Utvecklingen när det gäller omfattningen av arbetsplatsbyggandet i stadscentrumen (m²-vy)	Omfattningen av arbetsplatsbyggandet i stadscentrumen, m²-vy, har inte specificerats. Utgångsnivån beräknas och uppföljningen utvecklas i början av 2026.	Omfattningen av arbetsplatsbyggandet minskar inte i stadscentrumen dvs. m²-vy -ändring > 0.	Nya bostäder byggs i centrumen på bekostnad av arbetsplatser.
	Upprustning av ett stationsområde per år 2027–2029. Planer utarbetas 2026.	Stationsområdena har inte upprustats målinriktat.	En utvecklingsplan för stationsområdena har utarbetats, brådskande åtgärder i Myrbacka, Björkby och Kivistö pågår. Arbetet med att förbättra Myrbacka stationsområde har planerats och utförts under 2026.	Utvecklingen av stationsområdena förutsätter en tillräcklig investeringsreserv.

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
	En fråga i enkäten om säkerhet och trygghet: ”Hur tryggt upplever du att a) det egna grannskapet, b) det egna bostadsområdet och c) Vanda stad är?” (svarsskala 1–5)	a) 3,86 b) 3,38 c) 2,76 Källa: enkäten om säkerhet och trygghet 2024	a) 4,0 b) 3,6 c) 3,0	Situationsbundenhet, dvs. respektive sammanhang och situation, inverkar på det svar som ges i enkäten om säkerhet och trygghet. En enskild avvikelse i säkerheten kan förvränga resultatet.
	Brott mot liv och hälsa, egendomsbrott och narkotikabrott i Vanda i förhållande till invånarantalet (Ytterligare uppgifter: Offentlig data från Statistikcentralen fås med en fördröjning på drygt ett år. En rapportering för 2026 som följer delårsrapporternas rapporteringsrytm förutsätter ett beslut av polisinrättningen i Östra Nyland.	93,11 anmälda brott/1 000 invånare Källa: Statistikcentralen 2024	88,0 anmälda brott/1 000 invånare	Det går inte att få ett tillräckligt omfattande och heltäckande urval för att beskriva den verkliga situationen.

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
2. Vi utökar stadsgrönskan och närnaturens tillgänglighet	En regional bedömning av gröneffektiviteten med ett beräkningsverktyg (ARVO) i sådana dispositionsplaner och detaljplaner som på ett betydande sätt påverkar mängden stadsgrönska och dess kvalitet.	Den regionala gröneffektiviteten, dvs. gröneffektiviteten i områdena har inte bedömts.	En bedömning av gröneffektiviteten i områdena tillämpas.	Ett verktyg för beräkning av regional gröneffektivitet färdigställs inom ARVO-projektet före utgången av 2025. Det finns en risk att verktyget inte hjälper till att göra val mellan olika alternativ inom markanvändningen på det sätt som man förväntat, verktyget kräver för mycket specialkompetens om geografisk information eller förutsätter naturutredningar. Stadsgrönskan minskar i spårvägsförbindelsernas omedelbara närhet i en allt tätare stad, och ökar inte.
	Målnivåerna för tomtspecifik gröneffektivitet uppnås i detaljplaner och bygglov (%)	I detaljplanerna har man från och med 2020 fastställt en tomtspecifik gröneffektivitet.	Den tomtspecifika gröneffektivitetens målnivåer uppnås i detaljplanerna till 100 % och i bygglov till 90 %. Vid enskilda objekt kan det vara motiverat att avvika från gränsvärdet.	
	Resultaten från granskningarna av grönområdenas dimensionering och tillgänglighet (SAAVU)	Anvisningen om grönområdenas dimensionering och tillgänglighet har använts från och med 2023.	Närnaturen är lätt att nå från alla bostäder. Minimivärdena enligt anvisningen om grönområdenas dimensionering och tillgänglighet (SAAVU) uppfylls i de dispositionsplaner och detaljplaner som förändrar nätverket av grönområden på ett betydande sätt.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
3. Vi förbättrar den fysiska funktionsförmågan bland barn och unga	Den fysiska funktionsförmågan bland barn och unga (Move!-mätningen), procentandelen av elever i åk 5 och 8 som har en svag fysisk funktionsförmåga.	Åk 5: pojkar 32 % och flickor 39,6 % Åk 8: pojkar 39,3% och flickor 54 %	Andelarna minskar.	Ökad socioekonomisk ojämlikhet (inkomstnivå, utbildningsnivå, ekonomiska faktorer). Dyra idrottshobbykostnader. Förändringar i idrottskulturen (minskad vardagsaktivitet, ökade skärmtider, pandemins eventuella inverkan på vissa åldersgrupper). Kulturella attityder och sociala normer förändras så att de stöder fysisk aktivitet i mindre grad.
4. Vi stöder Vandabarn och -unga i åldern 7–17 år att hitta en egen hobby och stärker möjligheterna till att utöva hobbyverksamhet tillsammans.	Andelen grundskoleelever som ägnar sig åt ledd hobbyverksamhet och tillsammans med andra (Vandas hobbyundersökning).	Fastställs genom en hobbyundersökning i oktober 2025.	Andelen grundskoleelever som ägnar sig åt ledd hobbyverksamhet och tillsammans med andra, ökar. Målnivån preciseras när den pågående hobbyundersökningens resultat färdigställs i slutet av året.	Finansiering (extern finansiering, personalresurser), Lokaler (brist på lokaler, bristande ändamålsenlighet), Räckvidd och säkerhet (grupper som är svåra att nå, känsla av otrygghet), Samarbete (oklara roller och ansvar).

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
5. Vi utför ett effektfullt arbete för att förebygga bostadslöshet i samarbete med Vanda och Kervo välfärdsområde	Staden har tillsammans med Vanda och Kervo välfärdsområde skapat en realistisk lägesbild av antalet bostadslösa och bostadslöshetens riskfaktorer i Vanda.	Det finns ingen tillförlitlig statistik över antalet bostadslösa och en lägesbild är inte helt klar.	En tillförlitlig uppskattning av antalet bostadslösa och lägesbilden har gjorts.	Vräkningarna fortsätter att öka på grund av att inkomstnivån har försämrats, eftersom arbetslösheten ökar och det görs nedskärningar i förmånerna. Fritt finansierade hyresvärdar förbinder sig inte till att samarbeta och minska vräkningarna. Resursbristen inom det sociala arbetet för vuxna begränsar effektiva stödåtgärder från välfärdsområdets sida.
	Ökningen i antalet vräkningar stoppas 2026.	Antalet vräkningar har ökat med 10–30 % varje år sedan 2022.	Antalet vräkningar ökar inte 2026.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
Ett attraktivt Vanda				
6. Vi styr områdenas bostadsutbud och ägarformer i en mer mångsidig riktning	Andelen ägar- och delägarbostäder av bostadsproduktionen (%)	Andelen ägarbostäder av bostadsproduktionen 2024: 41,2 %. Bostadsrättsbostäder färdigställdes inte.	Andelen bostadsrättsbostäder av bostadsproduktionen: 50 %. (Bostadsrättsbostäder håller inte på att byggas.)	Bostadsproduktionens volym ökar inte på grund av den ekonomiska osäkerheten, särskilt när det gäller ägarbostadsproduktionen, och gör att det är svårt att förutspå läget. Nya finansierings- och innehavsmodeller som baserar sig på delägande kan inte utvecklas snabbt. Att befogenheten att bevilja lån för statligt understödd bostadsproduktion räcker till för Vanda, dessutom bör projekten enligt Varke (f.d. ARA) vara förmånligare än i grannstäderna.
	Andelen småhusbostäder och statligt stödda hyresbostäder av bostadsproduktionen (påbörjade, st.)	Andelen småhusbostäder av den påbörjade bostadsproduktionen 2024: 33,7 % och 136 st.	Andelen småhusbostäder av den påbörjade bostadsproduktionen: 300 st.	
		Andelen statligt stödda hyresbostäder av den påbörjade bostadsproduktionen 2024: 53 % och 215 st.	Andelen statligt stödda hyresbostäder av den påbörjade bostadsproduktionen: 25 %.	
	Andelen av den nya bostadsvåningsytan som placeras i en zon för hållbar tillväxt (%)	79,1 % av den nya bostadsvåningsytan placerades i generalplanens zon för hållbar tillväxt.	80 % av den nya bostadsvåningsytan placeras i generalplanens zon för hållbar tillväxt.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
7. Vi bygger spårvägen och främjar den stadsutveckling som spårvägen möjliggör	Måltidtabell och målkostnader för byggandet av spårvägen	Spårvägen byggs under åren 2025–2029. I projektplanen som fullmäktige godkände våren 2023 är Vandas andel av byggkostnaderna (före det statliga stödet) 591 miljoner euro. I det MBT-avtal som ingicks i slutet av 2024 säkerställdes 144,1 miljoner euro som statligt stöd för spårvägsprojektet.	Byggandet av spårvägen fortskrider enligt måltidtabellen och överskrider inte målkostnaderna.	Överraskande faktorer som höjer kostnaderna uppstår under byggandet. Konjunkturen inom byggandet återhämtar sig inte, och efterfrågan på fastighetsutveckling i området för spårvägens dispositionsplan är inte tillräcklig.
	Våningsyta (m²-vy) som planlagts i området för Vandaspårans dispositionsplan.	Den nya våningsytan som planlagts i området för Vandaspårans dispositionsplan under 2024 är 77 206 m²-vy (netto). Ny våningsyta för boende som planlagts i området 2024 är 114 970 m²-vy.	Ny våningsyta i området för Vandaspårans dispositionsplan är 100 000 m²-vy (netto).	
	Markanvändningsinkomsterna från området för Vandaspårans dispositionsplan (markförsäljningsvinster, arrendeinkomster och ersättningar enligt markanvändningsavtal sammanlagt)	Markanvändningsinkomsterna från området för Vandaspårans dispositionsplan har inte specificerats. Uppföljningen utvecklas i början av 2026.	40 miljoner euro under fullmäktigeperioden 2026–2029, dvs. i genomsnitt 10 miljoner euro 2026.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
8. Vi ökar antalet sysselsättande företag och sammanslutningar i Vanda	Det sammanlagda antalet arbetsplatser som möjliggörs av tomtöverlåtelser och expanderingsprojekt.	Nya arbetsplatser 250 st.	Nya arbetsplatser 400 st.	Det finns en risk att utvecklingen av stadscentrumen och byggandet av nya bostadsområden minskar den totala arbetsplatsreserven.
	Andelen ny arbetsplatsvåningsyta i godkända planer (netto) m²-vy.	Arbetsplatsvåningsytan planlades 2024 totalt sett 213 766 m²-vy (brutto). Ny arbetsplatsvåningsyta planlades 2024 -95 105 m²-vy.	Målet är att få arbetsplatsvåningsytan att öka (> 0).	
	Antalet nya företag som startats via företagsrådgivningen ökar.	486	500	Efterfrågan är större än företagsrådgivningens rådgivningskapacitet. Staden når inte de personer som behöver företagsrådgivningstjänster. Staden kan inte möta den identifierade efterfrågan.
	Etableringar av nya företag i Vanda / st.	1 440 st. (inbegriper huvudkontor och filialkontor, inga privata näringsidkare, källa: Vainu)	1 500 st. (inbegriper huvudkontor och filialkontor, inga privata näringsidkare).	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
9. Vi gör läsningen till en regelbunden del av vardagen – läsmängden ökar	Småbarnspedagogiken: Antalet bokpaketlån Antalet lästa böcker i en digital boktjänst	Småbarnspedagogiken: Antalet bokpaketlån 80+130, totalt 210 Utgångsnivån för en digital boktjänst: År 2024 har antalet läsningar varit 82 000.	Småbarnspedagogiken: Antalet bokpaketlån har ökat. Användningen av en digital boktjänst har ökat.	Eleverna förbinder sig inte till målet. Familjerna främjar/stöder inte förverkligandet av elevernas mål. Verksamhetskulturen förändras inte tillräckligt.
	Den grundläggande utbildningen: Läsdiplom i årskurserna 2–6 Antalet lästa böcker/elev i årskurserna 7–9	Den grundläggande utbildningen: Det finns ingen systematisk uppföljning av den lästa litteraturen.	Den grundläggande utbildningen: 80 % av eleverna läser minst fem böcker per år.	
	Utbildningen på andra stadiet: Antalet lästa böcker/studerande vid läroanstalter på andra stadiet	Utbildningen på andra stadiet: Det finns ingen utgångsnivå att tillgå.	Utbildningen på andra stadiet: Alla studerande på andra stadiet läser minst två böcker under ett år.	
	Antalet lånade böcker ökar	2 276 364 lån	2 300 000 lån	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
10. Vi ökar livskraften genom evenemang och unika upplevelsemål	Penningbelopp som används (genomsnittligt köp) vid evenemang	59,48 e/besökare	65 euro per besökare	Den dåliga ekonomiska utvecklingen i Finland/köpkraften fortsätter att försämras, det geopolitiska läget försämras ytterligare.
	Antalet besökare i upplevelsemålen (Hanaböle träsk, Håkansböle gård, Martinus)	Hanaböle träsk: 450 000 besök Håkansböle gård: (utställning utomhus) 15 000 Martinus: 35 000 besökare	Antalet besökare ökar vid alla upplevelsemål. Hanaböle träsk: 550 000 besök Håkansböle gård: 20 000 besökare Martinus: 40 000 besökare	
	Inkomster från de egna upplevelsemålen (Hanaböle träsk, Håkansböle gård, Martinus)	Hanaböle träsk: 900 000 e Håkansböle gård: 0 e Martinus: 107 000 e	Inkomsterna ökar för alla upplevelsemål. Hanaböle träsk: 1,6 miljoner euro till Vanda stad Håkansböle gård: 80 000 euro Martinus: 150 000 euro	
	Vanda lockar nya upplevelsemål och evenemang	3 besöksmål med över 100 000 besökare (Flamingo Spa, Heureka och besökscentret Fazer Experience)	1 nytt besöksmål som når över 100 000 besökare per år är aktuellt. 2 nya evenemang för över 50 000 besökare är aktuellt.	Staden har inte möjlighet att erbjuda plats för upplevelsemålet eller evenemanget. Den ekonomiska konjunkturen försämras ytterligare. Staden kan genom sina åtgärder inte övertyga kommersiella aktörer att etablera sig i Vanda.
	Inkomsterna från turism ökar	278 miljoner euro (totala inkomsterna från turism) 26 miljoner euro (rekreation och andra tjänster)	300 miljoner euro (totala inkomsterna från turism) 30 miljoner euro (rekreation och andra tjänster)	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
11. Vi förbättrar Vandas attraktionskraft och kvarhållningskraft	Enkät om städernas anseende/attraktionskraft	Attraktionskraft: 3.10 Kvarhållningskraft: 3.43	Attraktionskraft: 3.20 (+0.10) Kvarhållningskraft: 3.53 (+0.10)	Evenemang som påverkar stadens anseende kännbart eller en negativ utveckling.
Balanserad tillväxt i Vanda				
12. Vi får den omfattande arbetslösheten i Vanda att minska tydligt	Den omfattande arbetslösheten minskar	23 777 (arbetslösa arbetssökande 17 767, omfattas av tjänster 6 010)	Omfattande arbetslöshet: 22 300	Konjunkturen ökar inte och nya arbetsplatser uppstår inte. Kundernas kompetens och arbetsplatserna möts inte.
	Sysselsättningsgraden ökar	Sysselsättningsgraden: 72,8 %	Sysselsättningsgraden: 73 %	
	Antalet långtidsarbetslösa	7 729 (9/2025)	Antalet långtidsarbetslösa ökar inte.	
	Mätning av kundnöjdheten	Serviceproducenten för mätningen av kundnöjdhet är under konkurrensutsättning.	Mätningen av kundnöjdheten har inletts och resultaten har rapporterats.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
13. Vi gör den nya modellen för styrning av tillväxt och investeringar till ett gemensamt sätt att agera inom hela stadsorganisationen.	Lägesbilder av respektive storområde utarbetas.	Helhetsgranskningar av respektive storområde, dvs. lägesbilder av områdenas planläggning, byggande, investeringssituation och befolkningsvariabler har inte gjorts. Stadens investeringar har inte hållit jämna steg med ökningen av bostadsproduktionen och invånarantalet och förändringarna i bostads- och invånarstrukturen har inte varit hållbara under det senaste årtiondet.	Lägesbilder av respektive storområde har gjorts och de tillämpas i styrningen av tillväxten och investeringarna.	Man lyckas inte i förändringsledningen och det nya verksamhetssättet etableras inte. Bostadsbyggandet samt förändringarna i fråga om befolkningen och servicebehovet fortskrider på ett oväntat sätt på marknadens villkor. Konjunkturerna inom byggbranschen förändras oförutsägbart på grund av det instabila världsläget, vilket inverkar bland annat på kostnadsnivån och tillgången på material.
	En ny modell för styrning av tillväxt och investeringar har tagits i bruk.	Modellen behövs, för att planläggningen och investeringsprogrammen inte bereds tillräckligt synkroniserat och det uppstår få projektförslag om tjänstehelheter som överskrider verksamhetsområdesgränserna.	Investeringsprogrammen och planläggningsprogrammet för 2027 har beretts enligt den nya modellen (under 2026).	
	Ledningssystemet utvecklas.	Planläggningen och investeringsprogrammen bereds inte tillräckligt synkroniserat och det uppstår få projektförslag om tjänstehelheter som överskrider verksamhetsområdesgränserna.	Ledningssystemet stöder verksamhetssättet enligt modellen.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
14. Vi minskar mängden växthusgaser för att uppnå klimatneutralitet	CO_2 -utsläpp (områdesbaserade och produktrelaterade utsläpp)	Regionala totala utsläpp: (HRM:s beräkning): 790 kt CO2-ekv. (-27 % (1990–2024)) Regionalt per invånare (HRM:s beräkning): 3,1 t CO2-ekv./invånare (- -55 % (1990–2024)) Konsumtion (KULMA-beräkning): 8,34 t CO2-ekv./invånare	Totala utsläpp 683 kt CO2-ekv De produktrelaterade utsläppen minskar.	Staden kan inte påverka alla utsläpp. Utvecklingen av fjärmeutsläppen beror på Vanda Energis investeringar.
15. Vi utökar den biologiska mångfalden för att uppnå naturpositivitet	Målet är alltid en så liten skadlig inverkan som möjligt. Omfattningen av den skadliga inverkan på naturen och antalet kompenserade naturvärden mäts per respektive detaljplan: Icke-försämringen av naturen mätt med hektar med naturvärden. Förändringen av det ekologiska tillståndet i den byggda miljön mätt med hektar med naturvärden.	Hektar med naturvärden har inte beräknats tidigare.	I alla nya detaljplaner förutsätts kompensation av skador som orsakats naturtyperna för att uppnå total icke-försämring av naturen. Det ekologiska tillståndet i den byggda miljön förbättras som en helhet i Vanda. En systematisk uppföljning av målet har inletts och den rapporteras till beslutsfattarna regelbundet.	Risk som gäller kompensationsområdenas tillräcklighet och/eller uppkomsten av en kompensationsmarknad samt tillräckligheten vad gäller stadens tillväxtområden längre in i framtiden.
	Utökning av naturskyddsområden (st.).	Naturskyddsområden: 54 st. (material från Finlands miljöcentral).	Fem (5) förslag om naturskyddsområden till NTM-centralen.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
	Förändringen av det ekologiska tillståndet i naturen och den byggda miljön mätt med hektar med naturvärden.	De tio största städerna utvecklar tillsammans en mätare som beskriver naturtillståndet (hektar med naturvärden som enhet). Utgångsnivån är inte klar än.	En mätare som beskriver naturtillståndet har införts och rapporteras regelbundet. En förbättrad utvecklingsriktning i naturtillståndet.	
	Andelen skyddade och värdefulla naturobjekt av kommunens markområden %.	Skyddade och värdefulla områden sammanlagt 7 % av kommunens markområden (nivån för 2025)	Andelen skyddade områden och områden som stöder biologisk mångfald (OECM) ökar. Målnivån 10 % (år 2030). Åtgärderna rapporteras årligen	
	Omfattningen av stadens trädbestånd och grönområden %	Omfattningen av stadens trädbestånd (nivån för 2025): Krontäckningen av träd i hela Vandas bebyggda område i ett stadsliknande område 19 procent	Omfattningen av trädbeståndet i staden ökar. Krontäckningen av träd i hela Vandas bebyggda område utökas aktivt i ett stadsliknande område. Ett långsiktigt mål (30 år) är att utöka krontäckningen av träd till 30 procent. Åtgärderna rapporteras årligen.	
	Procentandel ogenomträngliga ytor (%)	Utveckling av sättet att samla in information och skapandet av en process	Ett sätt att kartlägga procentandelen ogenomträngliga ytor används.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
16. Vi främjar goda relationer mellan befolkningsgrupper genom att öka växelverkan mellan befolkningsgrupperna	Antalet personer som deltar i befolkningsenkäten.	Fastställs hösten 2025.	Minimiantalet deltagare i enkäten är 500 svarspersoner.	Instabiliteten i världsläget och det ekonomiska läget ökar. Organisationernas resurser blir svagare. Rasism och diskriminering ökar.
	Antalet aktörer som ordnar mötesplatsverksamhet och regional täckning.	Antalet aktörer: Utgångsnivån baserar sig på läget i november 2025. Regional täckning: Mötesplatser finns i allt fler stadsdelar.	Antalet aktörer: Baserat på läget i november 2025 +30 %. Regional täckning: Mötesplatser finns i allt fler stadsdelar.	
17. Vi främjar integrationen genom tjänster och språkutbildning.	Antalet kunder som nås i integrationstjänsterna.	En ny verksamhet, utgångsnivån fastställs från och med december 2025.	5 000	En risk är nedskärningarna i finansieringshelheten för integrationen. Resurserna försämras och köptjänsterna minskar.
	Antalet kunder i integrationsutbildningen (inbegriper språkutbildning) på en årsnivå.	Antalet kunder i integrationsutbildningen på en årsnivå, uppskattningsvis 2 000 personer.	Antalet kunder i integrationsutbildningen (inbegriper språkutbildning) på en årsnivå: ökar.	
	Hur stor del av deltagarna i integrationsutbildningen som når språkutbildningsmålet.	Hur stor del av deltagarna i integrationsutbildningen som når språkutbildningsmålet (läget 10/2025).	Hur stor del av deltagarna i integrationsutbildningen som når språkutbildningsmålet: ökar.	
	Antalet kunder i samhällsorientering.	Antalet kunder i samhällsorientering är 125 (nuläget 9.2025), en uppskattning för hela året är 350.	Antalet kunder i samhällsorientering: ökar.	

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
En stabil och hållbar ekonomi				
18. Vi balanserar stadens ekonomi	Verksamhetsbidragets förändrings-% 2026	År 2024 var utfallet av verksamhetsbidraget 3,9 % lägre än budgeterat.	Enligt budgeten för 2026	Ökade skyldigheter, ökat servicebehov, försämring i den ekonomiska omvärlden.
	I de kommande årens ekonomiplanering går balanseringen av ekonomin framåt.	Räkenskapsperiodens underskott BDG 2025 -49,9 miljoner euro	Driftsekonomin är i balans eller uppvisar ett överskott för 2027 i budgetens ekonomiplanering 2029.	
19. Vi automatiserar funktioner	Automatiseringen av funktioner producerar kostnadsbesparingar vid verksamhetsområdena (i utgifts- och strukturprogrammet registrerade projekt och tillhörande ICT-investeringar och verksamhetens besparingar förverkligas) under fullmäktigeperioden.	En omfattande plan på stadsnivå om automatiseringen av funktioner har inte gjorts.	De centrala automatiseringssätten och funktionerna har identifierats, de kostnadsbesparingar som kan nås har bedömts i verksamhetsområdenas verksamhet och beredningen av ICT-investeringarna i samband med dessa har påbörjats.	Risken finns att man inte förbinder sig på stadsnivå i verksamheten för att uppnå besparingarna.
20. Vi leder upphandlingarna på ett strategiskt sätt	Genom den strategiska ledningen vid upphandlingar uppnås kostnadsbesparingar vid verksamhetsområdena under fullmäktigeperioden.	Den strategiska ledningen vid upphandlingar utförs inte på stadsnivå.	Möjligheterna till kostnadsbesparingar inom upphandlingarna har kartlagts och inbesparingsåtgärder har planerats i samband med (i) projekt/enskilda upphandlingar, (ii) inbesparingar som uppnås med hjälp av upphandlingar i verksamhetsområdenas verksamhet och (iii) i samband med avtalshantering/avtalsövervakning.	Risken finns att man inte förbinder sig på stadsnivå i verksamheten för att uppnå besparingarna.

Bindande mål 2026	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå, i slutet av år 2024	Mätarens målnivå 2026	De viktigaste riskerna som hotar genomförandet av målen
21. Vi ökar antalet externa utvecklingsprojekt med extern finansiering.	Antalet projekt med extern finansiering i euro.	Antalet projekt med extern finansiering uppskattningsvis cirka 2 miljoner euro.	Antalet projekt med extern finansiering totalt 6,5 miljoner euro.	Brist på resurser i fråga om arbetstid och självfinansieringsandel. Brist på engagemang bland nyckelpersoner.
Personal och framgångsfaktorer				
22. Vi förbättrar personalens arbetarskydd och välbefinnande i arbetet	Andelen sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa (%-andel) minskar.	Sjukfrånvaroprocent på grund av psykisk ohälsa 0,97 %.	0,87 %	Oförutsägbarhet när det gäller omvärldens effekter.
23. Vi utvecklar vårt ledningssystem för att främja samarbetet mellan verksamhetsområdena.	Ett ledningssystem på stadsnivå som stöder ett systematiskt verksamhetssätt har beskrivits och används.	Beskrivningen i fråga har inte utarbetats.	Har genomförts enligt mätaren.	Beskrivningarna och modellerna har gjorts, men de styr inte verksamheten och ledningen. Nyckelaktörerna har inte identifierats som en del av nätverket på rätt sätt.
	Alla verksamhetsområden deltar i arbetet med en områdesmodell för ledningen, arbetet har påbörjats i alla områden och områdesvisa mål har skapats för arbetet.	Ett behov för modellen har fastställts.	Har genomförts enligt mätaren.	

DRIFTSEKONOMIDELEN

Verkställandet av budgeten 2026

Den av stadsfullmäktige godkända budgeten är en verksamhetsanvisning som är bindande för stadens övriga organ. De uppgifter som stadsfullmäktige beslutat om, de bindande mål som stadsfullmäktige ställt upp och de anslag som beviljats för att genomföra dessa kan när det gäller den bindande nivån endast ändras genom fullmäktiges beslut. De övriga målen utgör underlagsfakta som styr de enskilda organens verksamhet. Då budgeten verkställs ska man särskilt beakta att de separata beslut som stadsstyrelsen och stadsfullmäktige fattar vid budgetbehandlingen är bindande för verksamhetsområdena och måste inkluderas i driftsplanen för respektive verksamhetsområde.

Sammanställning av driftsplaner

För uppföljningen av anslagens användning och inkomstbudgetarnas utfall ska verksamhetsområdena för nämndernas godkännande bereda en driftsplan som omfattar den justerade verksamhetsplanen och fördelningen av anslagen enligt uppgiftsområden, serviceområden, ansvarsområden och enheter. Driftsplanerna presenteras för nämnderna enhetsvis och kontogruppsvis. Verksamheten anpassas enligt de ramar som de beviljade anslagen i budgeten medger.

Den driftsplan som nämnderna godkänt för de enskilda uppgiftsområdena ges stadsstyrelsen för kännedom i januari 2026 och nämndbehandlingen bör anpassas till denna tidtabell. De bindande posternas motsvarighet i den budget som stadsfullmäktige godkänt ska framgå av driftsplanen. Stadsstyrelsen godkänner driftsplanerna för anslagen under budgetmomenten 10 20, 10 40, 10 50 samt för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft.

Nämnderna ska sörja för att de avgifter staden bestämmer om justeras enligt kostnadshöjning och att de inkomster som hör till staden inkasseras enligt ingångna avtal och givna direktiv. Budgetårets inkomster och utgifter ska riktas till de enheter som respektive inkomst- och utgiftsanslag har budgeterats till. Det åligger nämnderna att se till att serviceproduktionen är högklassig och att förhållandet mellan pris och kvalitet är det bästa möjliga.

När driftsplanerna upprättas måste särskild uppmärksamhet fästas vid stadens strategi som stadsfullmäktige beslutat om, målen för strategin och de resurser som behövs för att de bindande målen ska nås, så att verksamhetsområdenas och hela stadens strategiarbete är synkroniserat.

För betydande dottersammanslutningar i staden uppställs mål för ekonomin och verksamheten i anslutning till stadens budget. Hur målen nås rapporteras till fullmäktige i samband med delårsrapporterna och bokslutet.

De personer som representerar staden i olika sammanslutningar ska bevaka stadens ekonomiska intressen och beakta de strategiska mål stadsfullmäktige beslutat om och följa eventuella direktiv som getts separat.

Stadsstyrelsen överför centraliserat de reserverade anslagen till organen enligt separata överenskommelser.

Stadsstyrelsen äger dessutom rätt att till övriga förvaltningsorgan utfärda detaljerade och bindande verkställighetsanvisningar gällande användning av anslag och fördelning av bidrag.

Finansiering

I enlighet med denna budget och Vanda stads förvaltningsstadga har stadsdirektören rätt att ta upp lån utöver den nettoupplåning som anges under finansieringsdelen till maximalt samma summa som avkortningarna utgör och godkänna villkoren för dessa lån. Ekonomi- och strategidirektören äger rätt att antingen helt eller delvis ersätta långfristiga lån med kortfristiga lån under budgetåret samt rätt att ingå avtal om ränte- och valutaändringar.

Stadsfullmäktige har godkänt behandlingsposter för resultatet, såsom ändringar i fonder samt planer för anläggningstillgångarnas avskrivningar i samband med godkännandet av budgetens resultaträkningsdel. I verksamhetsberättelsen eller i samband med behandlingen av den framlägger stadsstyrelsen ett förslag till hur resultatet för räkenskapsperioden ska hanteras.

I arbetet med att se över respektive verksamhetsområdes uppgifter ska samtliga nämnder vara på det klara med vilken inverkan deras förslag och åtgärder har på stadens totalekonomi. Denna skyldighet kan de inte överföra på andra förvaltningsorgan.

Rapportering

Verksamhetsområdena ska rapportera till nämnderna om utfallet av budgeten och de bindande målen vid tidpunkter som nämnderna beslutar om. En delårsrapport över budgetutfallet utgående från nämndrapporterna distribueras i enlighet med ekonomistyrningens anvisningar tertialsvis till stadsstyrelsen och -fullmäktige. Dessutom sammanställer serviceområdet för koncernservice rapporteringen till delårsrapporten om hur de mål som ställts upp för de betydande dottersammanslutningarna har förverkligats. I de rapporter som ska lämnas till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige måste hela staden omfattas av rapporteringen.

Uppnåendet av de bindande målen rapporteras utifrån läget i delårsrapporterna. Den rapportering som gäller budgeten för 2026 sker i fullmäktige i juni och oktober samt i maj 2027. I tertialrapportens anslagsprognoser bör man beakta de periodiserade utgifterna och inkomsterna enligt hur de presenteras när bokslutet görs upp. I sina delårsrapporter ska verksamhetsområdena presentera en prognos på verksamhetsområdesnivå över det ekonomiska utfallet för hela året. Eventuella förslag till ändringar i de bindande anslag som stadsfullmäktige beslutat om ska behandlas i nämnderna som separata ärenden och utanför delårsrapporterna, så att stadsfullmäktige hinner behandla ändringsförslagen under budgetåret.

Ekonomirapporteringens uppgifter till nämnderna, stadsstyrelsen och stadsfullmäktige produceras via SAP BW-rapporteringen. Budgetutfallet rapporteras till stadsstyrelsen utgående från uppgifter ur SAP BW-rapporteringen. Utfallsprognoserna för verksamhetsområdets budget uppdateras i SAP-systemet varje månad enligt den tidtabell som ges av ekonomistyrningen och i enlighet med den tidtabell för rapporteringen som har överenskommits med ekonomiservicen.

Bindande anslag

Driftsekonomidel	**Budgetmoment**	
10	Allmän förvaltning	inkomster och utgifter
11	Koncernledning och livskraft	inkomster och utgifter
13	Fostran och lärande	inkomster och utgifter
13 7	Utbildningen på andra stadiet	verksamhetsbidrag
16	Stadskultur och välfärd	inkomster och utgifter
14 0	Stadsmiljönämnden	inkomster och utgifter
14 5B	Stadsrumsnämnden bruttoenheterna exkl. kollektivtrafik	inkomster och utgifter
14 51	Kollektivtrafik	inkomster och utgifter
14 32	Fastigheter och lokaler, netto	verksamhetsbidrag
14 52	Depån	verksamhetsbidrag
Resultaträkningsdel		
	Skatteinkomster	inkomster
	Statsandelar	inkomster
	Ränteinkomster	inkomster
	Övriga finansiella inkomster	inkomster
	Ränteutgifter	utgifter
	Övriga finansiella utgifter	utgifter

Investeringsdel		
91 1	Nybyggnation	investeringsgrupp / inkomster och utgifter
91 2	Reparationsbyggande	investeringsgrupp / inkomster och utgifter
91 3	Ändringsarbeten i hyres- och aktielokaler	investeringsgrupp / utgifter
92	Immateriell egendom	investeringsgrupp / inkomster och utgifter
93 1–93 5	Kommunaltekniska arbeten	investeringsgrupp / inkomster och utgifter
93 8	Vandaspåran	investeringsgrupp / utgifter
94	Lös egendom	organ /inkomster och utgifter
95	Fast egendom	organ (fge/sstyr/planl.ndn) / inkomster och utgifter
97	Aktier och andelar	investeringsgrupp / inkomster och utgifter
Finansieringsdel		
	Förändringar i utlåningen	ökning och minskning i utlåningen
	Nettoupplåning	nettoupplåning
	Förändringar i eget kapital	ökning och minskning av eget kapital

En budgetändring som försvagar de nettobudgeterade enheternas verksamhetsbidrag ska föreläggas stadsfullmäktige för godkännande oberoende av om avvikelsen i budgeten beror på ett överskridande av bruttoutgifterna eller ett underskridande av bruttoinkomsterna. För sådana ändringar som enligt utfallen inte orsakar några överskridningar i det bindande verksamhetsbidrag som presenteras i budgeten, föreslås inga budgetändringar.

Sammanställningen över budgetens anslag och inkomstbudgetar
Staden + fonderna

DRIFTSEKONOMIDELEN	Bindningsgrad	Anslag	Inkomstbudget
10 Allmän förvaltning	B	17 656	0
11 Koncernledning och livskraft	B	169 728	16 980
13 Fostran och lärande	B	552 366	30 382
13 7 Utbildningen på andra stadiet	N	89 785	1 033
16 Stadskultur och välfärd	B	97 566	14 727
14 0 Stadsmiljönämnden	B	17 243	6 236
14 5 Stadsrumsnämnden	B	79 116	65 775
14 51 Kollektivtrafik	B	66 900	11 954
14 32 Fastigheter och lokaler netto	N	119 532	226 648
14 52 Depån	N	5 677	6 047
Fonderna	N	1 577	420
RESULTATRÄKNINGSDELEN			
Skatteinkomster	B		611 000
Statsandelar	B		269 000
Ränteinkomster	B		16 700
Övriga finansiella inkomster	B		15 900
Ränteutgifter	B	25 500	
Övriga finansiella utgifter	B	405	
Extraordinära poster	B	0	0
INVESTERINGSDELEN			
91 1 Nybyggnation	B	63 460	
91 2 Reparationsbyggande	B	45 420	
91 3 Ändringsarbeten i hyres- och aktielokaler	B	1 320	
92 Immateriell egendom	B	6 000	0
93 Offentliga anläggningstillgångar	B	195 000	40 000
94 Lös egendom	B	8 628	
95 Fast egendom	B	42 000	3 500
97 Aktier och andelar	B	1 900	
FINANSIERINGSDELEN			
Förändringar i utlåningen			
Ökning av lånefordringar	B	12 000	
Minskning av lånefordringar	B		2 800
Förändringar i lånestocken			
Ökning av långfristiga lån	B		350 000
Minskning av långfristiga lån	B	36 800	
Förändring i kortfristiga lån	N		
Förändringar i eget kapital	B	0	
Övriga förändringar i likviditeten		25 000	
Inverkan på likviditet/Förändring av likvida medel		8 523	
BUDGETENS SLUTSUMMA		**1 689 101**	**1 689 101**

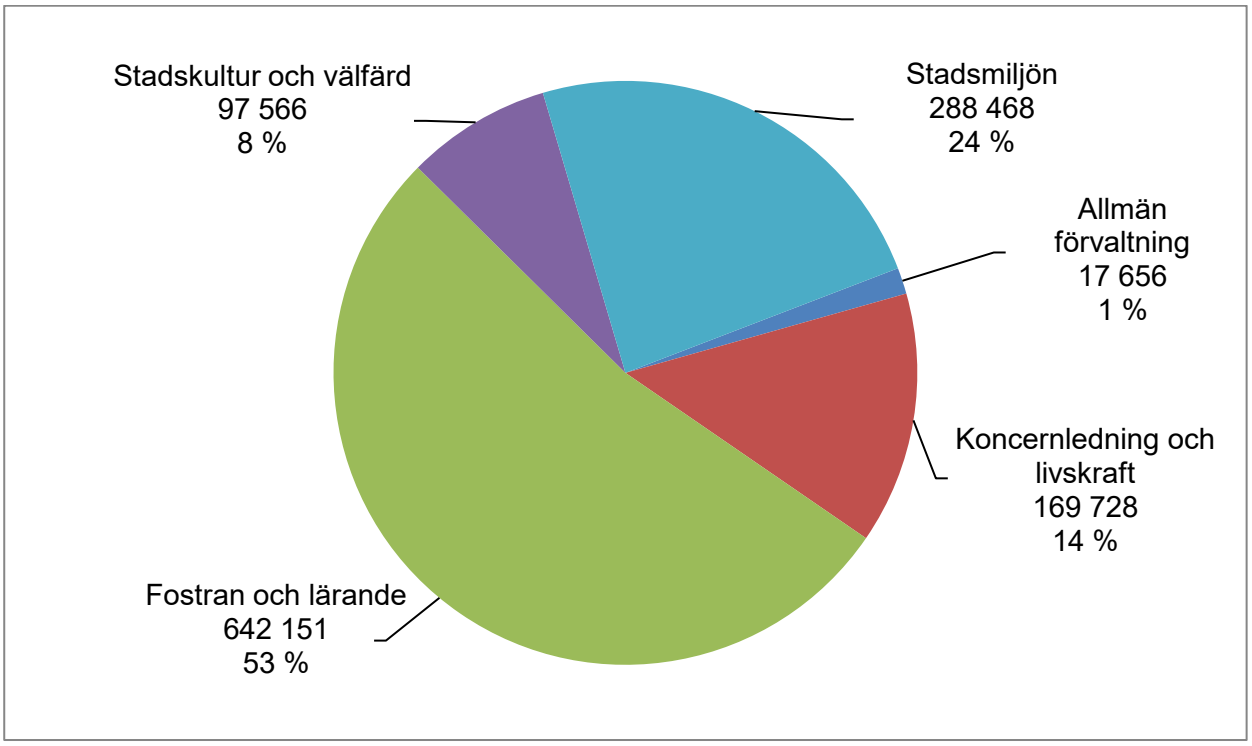
Jämförelse enligt verksamhetsområde 2024–2029 och ram

1000 euro	BS 2024	DP 2025	RAMEN 2026	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Allmän förvaltning								
Inkomster	1 909	350	0	0	**0**	350	0	530
Utgifter	-16 172	-22 085	-17 835	-17 585	**-17 656**	-18 728	-18 666	-20 827
Verksamhetsbidrag	-14 264	-21 735	-17 835	-17 585	**-17 656**	-18 378	-18 666	-20 297
Koncernledning och livskraft								
Inkomster	8 931	14 002	16 849	16 980	**16 980**	17 235	17 493	17 756
Utgifter	-109 388	-159 933	-184 111	-184 289	**-169 728**	-189 670	-195 227	-200 967
Verksamhetsbidrag	-100 457	-145 931	-167 262	-167 309	**-152 748**	-172 435	-177 734	-183 211
Fostran och lärande								
Inkomster	37 974	30 457	31 103	31 414	**31 414**	31 886	32 364	32 849
Utgifter	-578 063	-602 629	-618 965	-630 154	**-642 151**	-648 554	-667 557	-687 183
Verksamhetsbidrag	-540 090	-572 172	-587 862	-598 739	**-610 736**	-616 669	-635 193	-654 334
Stadskultur och välfärd								
Inkomster	12 368	12 357	14 267	14 727	**14 727**	14 949	15 174	15 403
Utgifter	-88 114	-93 826	-95 165	-96 191	**-97 566**	-99 000	-101 901	-104 897
Verksamhetsbidrag	-75 746	-81 469	-80 898	-81 465	**-82 839**	-84 051	-86 727	-89 494
Stadsmiljön								
Inkomster	276 281	311 095	314 718	313 365	**316 660**	327 566	335 391	343 441
Utgifter	-261 719	-263 803	-278 170	-283 705	**-288 468**	-295 380	-304 035	-312 974
Verksamhetsbidrag	14 562	47 292	36 548	29 660	**28 192**	32 186	31 356	30 467

1000 euro	BS 2024	DP 2025	RAMEN 2026	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Fonder totalt								
Inkomster	468	421	420	420	**420**	432	445	458
Utgifter	-914	-1 578	-1 577	-1 577	**-1 577**	-1 623	-1 671	-1 720
Verksamhetsbidrag	-446	-1 157	-1 157	-1 157	**-1 157**	-1 191	-1 226	-1 262
Driftsekonomin totalt								
Inkomster	337 931	368 682	377 357	376 906	**380 201**	392 418	400 867	410 437
Utgifter	-1 054 370	-1 143 855	-1 195 823	-1 213 501	**-1 217 146**	-1 252 956	-1 289 057	-1 328 568
Verksamhetsbidrag	-716 440	-775 173	-818 466	-836 595	**-836 944**	-860 538	-888 189	-918 130
Finansieringen								
Inkomster	798 633	865 883	915 484	912 600	**912 600**	976 600	1 047 600	1 109 600
Utgifter	-23 356	-20 605	-25 905	-25 905	**-25 905**	-36 505	-47 405	-53 405
Verksamhetsbidrag	775 277	845 278	889 579	886 695	**886 695**	940 095	1 000 195	1 056 195
Investeringsdelen								
Inkomster	4 696	18 500	43 500	43 500	**43 500**	53 500	38 500	3 500
Utgifter	-149 551	-253 606	-356 300	-368 228	**-363 728**	-401 280	-400 557	-199 750
Netto	-144 855	-235 106	-312 800	-324 728	**-320 228**	-347 780	-362 057	-196 250
Alla sammanlagt								
Inkomster	1 141 259	1 253 065	1 336 341	1 333 006	**1 336 301**	1 422 518	1 418 496	1 451 800
Utgifter	-1 227 277	-1 418 066	-1 578 028	-1 607 634	**-1 606 779**	-1 690 741	-1 737 019	-1 581 723
Verksamhetsbidrag	-86 018	-165 001	-241 687	-274 628	**-270 477**	-268 223	-318 523	-129 922

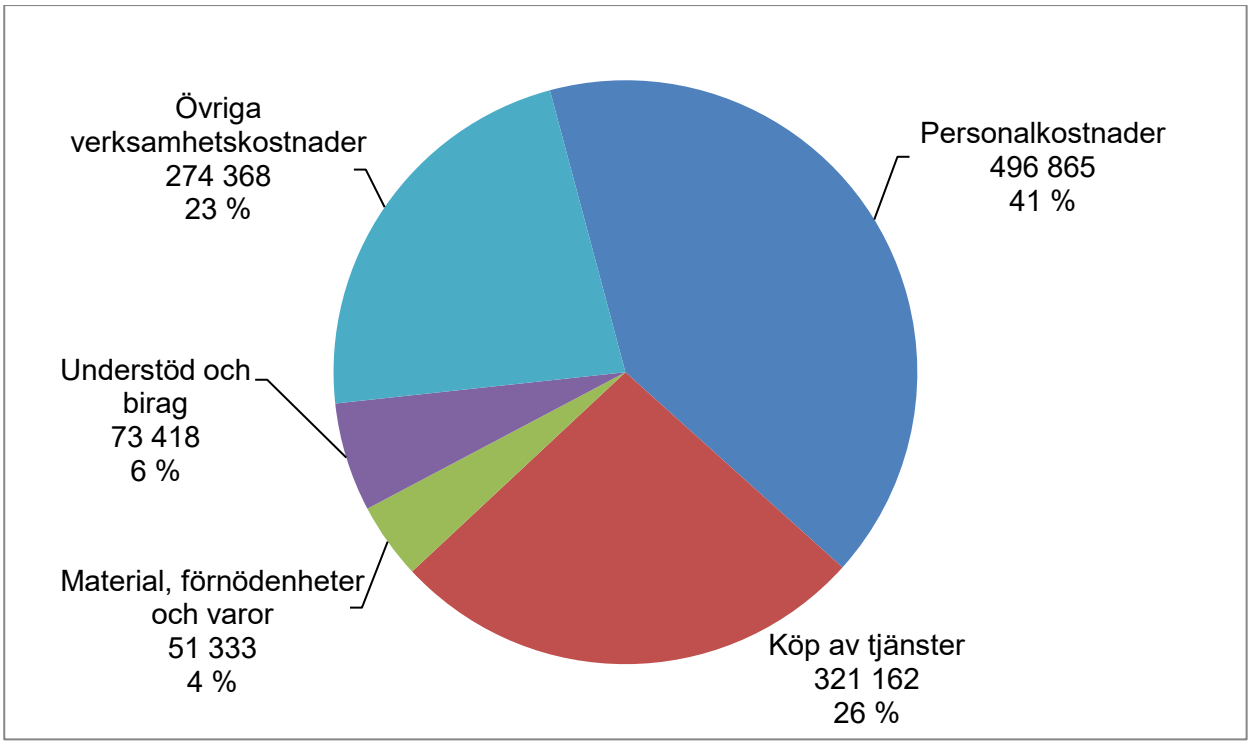
Verksamhetsutgifter enligt verksamhetsområde
(interna poster medräknade)

1 000 euro

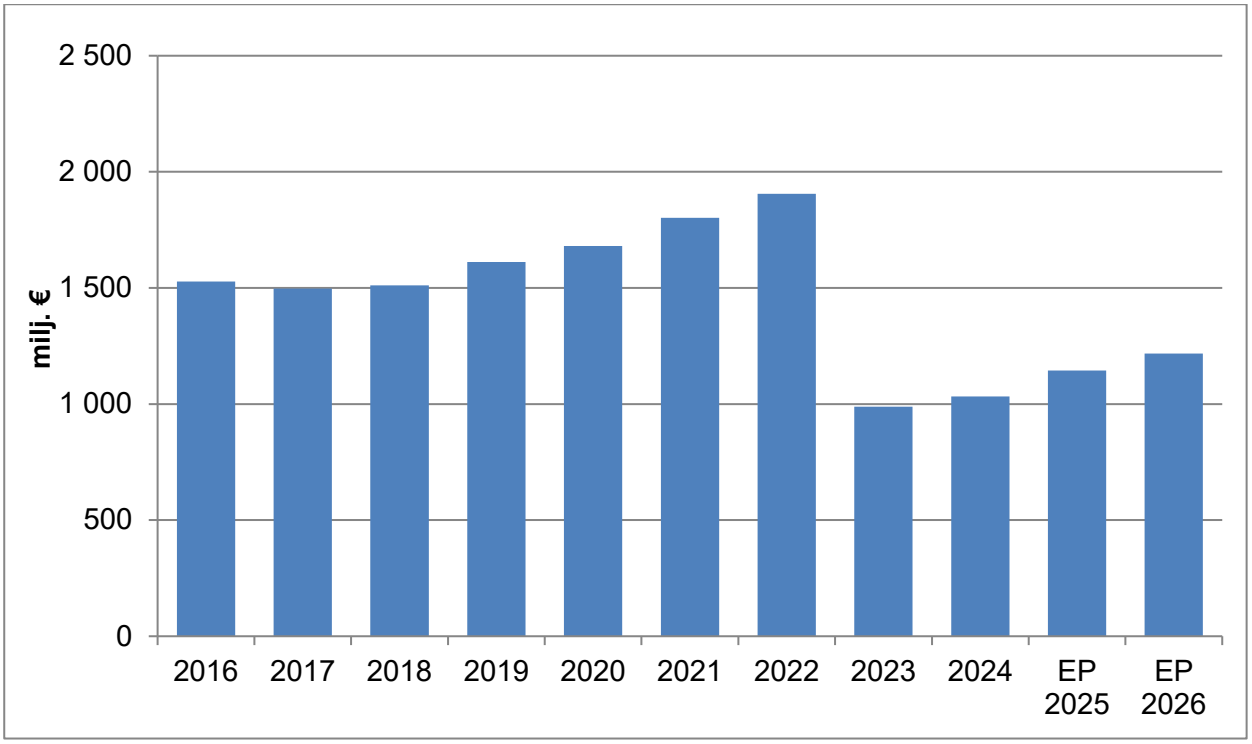

Verksamhetsutgifter enligt utgiftstyp, staden och fonderna sammanlagt
(interna poster medräknade)

1 000 euro

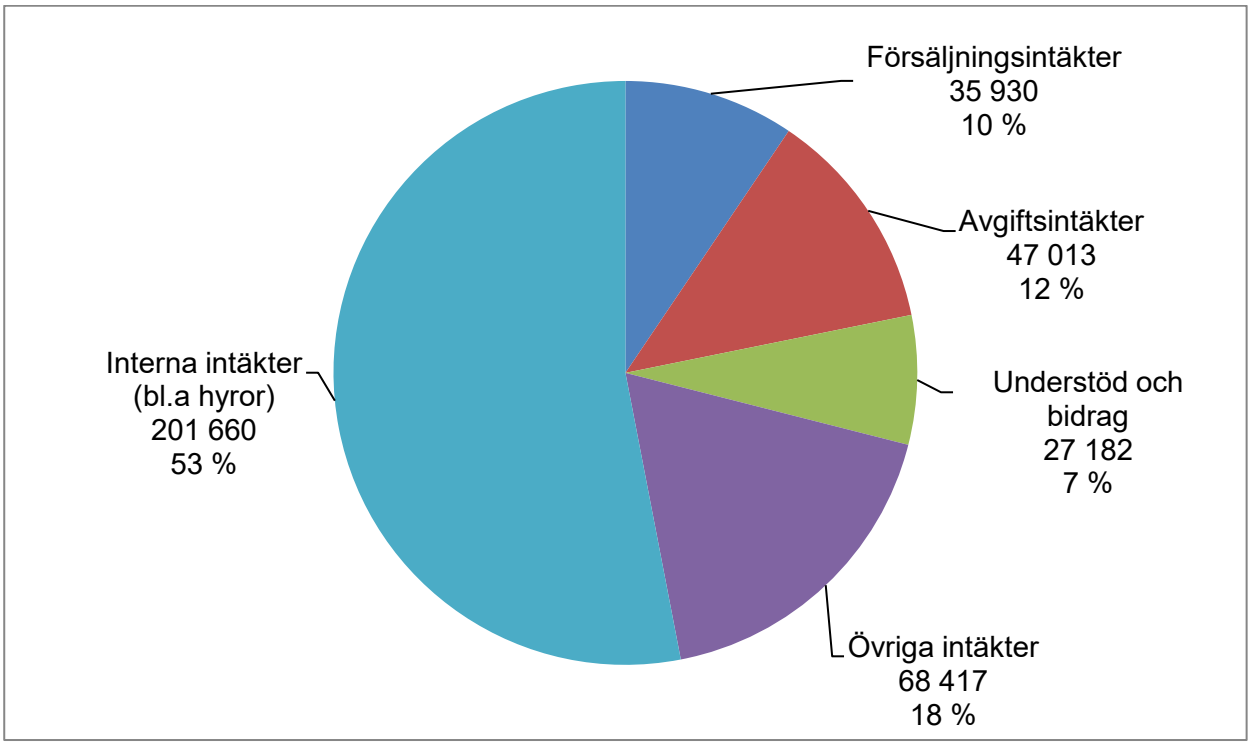

Verksamhetsutgifternas utveckling, staden, fonderna och affärsverken totalt
(interna poster medräknade)

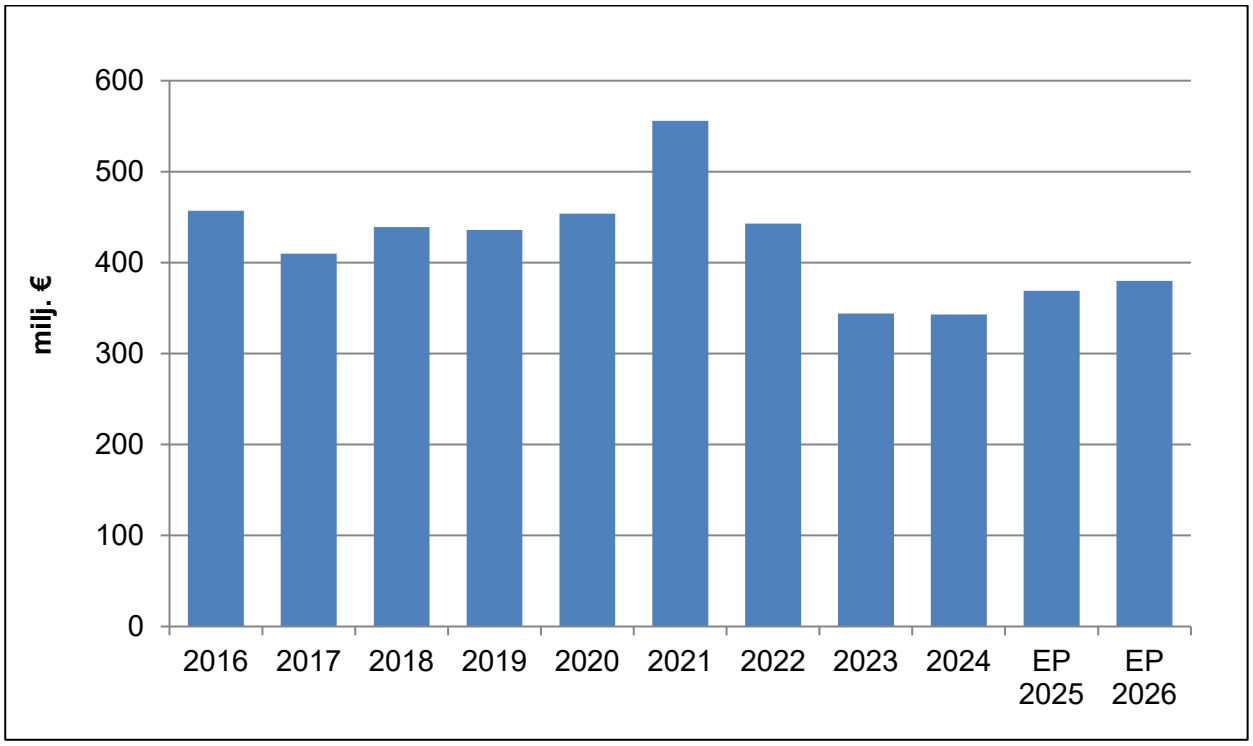

Verksamhetsinkomster enligt inkomsttyp, staden och fonderna sammanlagt
(interna poster medräknade)

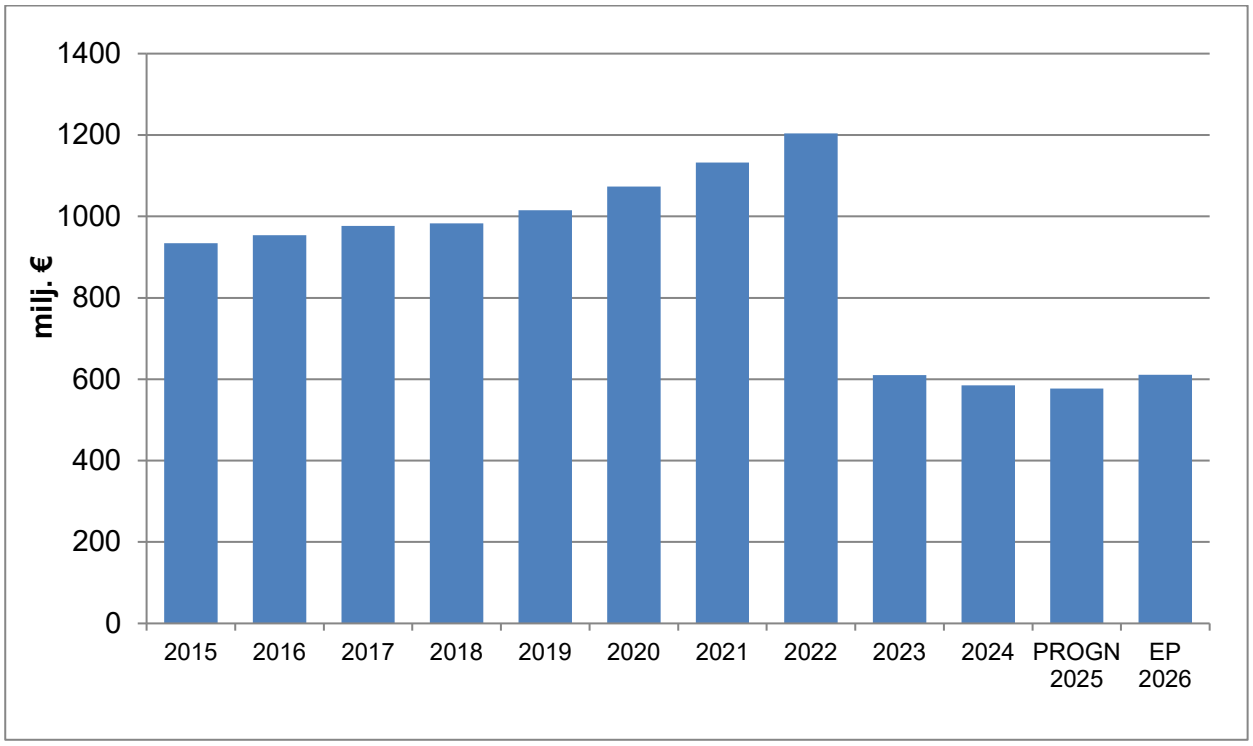
1 000 euro

Verksamhetsinkomsternas utveckling, staden, fonderna och affärsverken totalt
(interna poster medräknade)

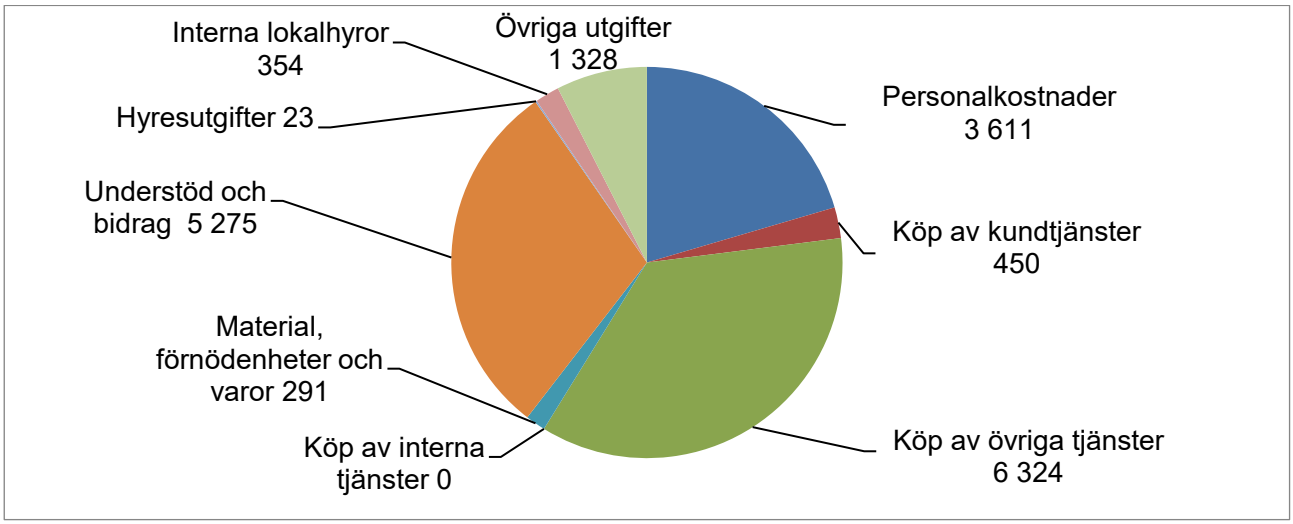
Skatteinkomstutveckling
(alla skatteinkomster totalt)

10
ALLMÄN FÖRVALTNING

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	1 909	350	0	**0**	350	0	530
Utgifter	-16 172	-22 085	-17 585	**-17 656**	-18 728	-18 666	-20 827
Verksamhetsbidrag	-14 264	-21 735	-17 585	**-17 656**	-18 378	-18 666	-20 297

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	3	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	15	0	0	**0**
Understöd och bidrag	1 191	350	0	**0**
Övriga inkomster	700	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**1 909**	**350**	**0**	**0**
Personalkostnader	-3 310	-4 080	-3 540	**-3 611**
Köp av kundtjänster	-326	-350	-450	**-450**
Köp av övriga tjänster	-6 219	-7 730	-6 324	**-6 324**
Köp av interna tjänster	-1	-272	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-178	-633	-291	**-291**
Understöd och bidrag	-4 830	-5 175	-5 275	**-5 275**
Hyresutgifter	-122	-123	-23	**-23**
Interna lokalhyror	-394	-394	-354	**-354**
Övriga utgifter	-794	-3 328	-1 328	**-1 328**
Utgifter sammanlagt	**-16 172**	**-22 085**	**-17 585**	**-17 656**
Verksamhetsbidrag	**-14 264**	**-21 735**	**-17 585**	**-17 656**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-14 264**	**-21 735**	**-17 585**	**-17 656**

Verksamhetsbeskrivning

Den allmänna förvaltningen omfattar centralvalnämnden, stadsfullmäktige, revisionsnämnden och den externa revisionen, stadsstyrelsen samt samarbetsandelar och -bidrag.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	4	4	**4**
Antalet anställda på viss tid	0	0	**0**
Antalet anställda totalt	4	4	**4**

10 10
Centralvalnämnden

Ansvarig: Niina Puikkonen **Ordförande: Niilo Kärki**

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	1 186	350	0	**0**	350	0	530
Utgifter	-1 990	-2 725	-90	**-90**	-722	-132	-1 749
Verksamhetsbidrag	-803	-2 375	-90	**-90**	-372	-132	-1 219

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	1 186	350	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**1 186**	**350**	**0**	**0**
Personalkostnader	-1 559	-852	-60	**-60**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-346	-1 129	0	**0**
Köp av interna tjänster	0	-272	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-75	-372	-30	**-30**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-10	-100	0	**0**
Interna lokalhyror	0	0	0	**0**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-1 990**	**-2 725**	**-90**	**-90**
Verksamhetsbidrag	**-803**	**-2 375**	**-90**	**-90**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-803**	**-2 375**	**-90**	**-90**

Verksamhetsbeskrivning

Centralvalnämnden fungerar som kommunens högsta valmyndighet och ansvarar för anordnandet av allmänna val till den del som denna uppgift ankommer på kommunen enligt vallagstiftningen. Följande riksomfattande val är riksdagsvalet som ordnas våren 2027. Beredningsarbetet i samband med detta val inleds 2026.

Centralvalnämnden ansvarar för kostnaderna för anordnandet av valet inklusive genomförandet av förhandsröstningen, valdagsrösningen och rösträkningen.

År 2026 prioriteras beredningen av riksdagsvalet 2027. Det finns inga planer på att ordna riksomfattande val 2028.

Centrala mål

Centralvalnämnden ansvarar för att ordna val i enlighet med vallagstiftningen och för att röstningsprocessen är så smidig och lätt som möjligt för medborgarna.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

År 2026 fokuserar centralvalnämndens verksamhet på utvecklingsarbetet mellan valen och beredningen av det kommande riksdagsvalet. Även om det inte ordnas något riksomfattande val 2026 kommer planeringen och organiseringen av riksdagsvalet 2027 att påbörjas under året. Det här omfattar bland annat att se över det nya valsystemet, preliminärt planera tidsplanen och stärka samarbetet med olika myndigheter och intressentgrupper.

Det har samlats in respons och utvecklingsidéer om kommunal - och välfärdsområdesvalet i stor utsträckning. Responsen och idéerna kommer att analyseras och bearbetas 2026. Målet är att konkret utnyttja responsen i planeringen av riksdagsvalet.

År 2026 erbjuder möjlighet att utveckla verksamheten på lång sikt och säkerställa att valet 2027 genomförs smidigt, säkert och i syfte att stärka kommuninvånarnas förtroende och på så sätt att valdeltagandet ökar.

En allmän plan för ordnande av val förs till stadsstyrelsen senast i september 2026. Utöver det utarbetas principer för val och dessa gäller tills vidare.

10 20
Stadsfullmäktige

Ansvarig: Pekka Timonen **Ordförande: Sakari Rokkanen**

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-1 200	-1 744	-1 777	**-1 777**	-1 829	-1 883	-1 938
Verksamhetsbidrag	-1 200	-1 744	-1 777	**-1 777**	-1 829	-1 883	-1 938

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-778	-1 033	-1 084	**-1 084**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-109	-356	-355	**-355**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-11	-67	-67	**-67**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-7	0	0	**0**
Interna lokalhyror	-296	-288	-271	**-271**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-1 200**	**-1 744**	**-1 777**	**-1 777**
Verksamhetsbidrag	**-1 200**	**-1 744**	**-1 777**	**-1 777**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-1 200**	**-1 744**	**-1 777**	**-1 777**

Verksamhetsbeskrivning

Enligt kommunallagen har kommunen ett fullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi samt utövar kommunens högsta beslutanderätt.

Enligt kommunallagen beslutar stadsfullmäktige om:

1) kommunstrategin,
2) förvaltningsstadgan,
3) budgeten och ekonomiplanen,
4) principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektivet,
5) de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk,
6) grunderna för skötseln av tillgångarna samt finansierings- och placeringsverksamheten,
7) grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen,
8) de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer,

9) ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld,
10) valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs nedan,
11) grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
12) valet av revisorer,
13) godkännande av bokslutet och ansvarsfrihet,
14) annat som fullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om.

Stadsfullmäktiges reservering av anslag baserar sig på att stadsfullmäktige ordnar elva sammanträden, nio fullmäktiges informationsmöten, tre aftonskolor och ett tvådagars seminarium och två endagsseminarier 2026.

Centrala mål

Nya stadsfullmäktige etablerar sin verksamhet och främjar stadsstrategin som godkänns i slutet av 2025.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Ärende- och möteshanteringens förändringsprojekt ger också fullmäktige bättre virtuella arbetsutrymmen och mer flexibla arbetssätt.

10 30
Revisionsnämnden och extern revision

Ansvarig: Sari Hännikäinen **Ordförande: Tia Seppänen**

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-555	-682	-655	**-677**	-674	-694	-715
Verksamhetsbidrag	-555	-682	-655	**-677**	-674	-694	-715

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-380	-404	-415	**-436**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-139	-223	-213	**-213**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-1	-6	-6	**-6**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	0	-1	-1	**-1**
Interna lokalhyror	-35	-47	-20	**-20**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-555**	**-682**	**-655**	**-677**
Verksamhetsbidrag	**-555**	**-682**	**-655**	**-677**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-555**	**-682**	**-655**	**-677**

Verksamhetsbeskrivning

Revisionsnämnden sörjer för att ordna och samordna revisionen av stadens och stadskoncernens förvaltning och ekonomi, bedömer hur de mål för verksamheten och ekonomin som stadsfullmäktige ställt upp har nåtts inom kommunen och kommunkoncernen samt utvärderar om verksamheten har ordnats så att den uppvisar resultat och är ändamålsenlig. Nämnden utvärderar hur balanseringen av ekonomin förverkligats under räkenskapsperioden och om den ikraftvarande ekonomiplanen är tillräcklig, ifall det i balansräkningen finns ett underskott som saknar täckning samt lägger fram sitt ställningstagande om huruvida bokslutet kan godkännas för stadsfullmäktige. Revisionsnämnden bereder de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om och övervakar att skyldigheten att redogöra för att bindningar iakttas samt tillkännager redogörelserna för fullmäktige.

Reserveringen av anslag täcker kostnaderna för revisionsnämndens sammanträden, utbildningar och utvärderingsverksamhet och för den externa revisionens serviceenhet och för revisionssamarbetet.

Centrala mål

Revisionsnämnden är en del av utvärderings- och utvecklingssystemet i stadens verksamhet och en intressebevakare när det gäller förverkligandet av servicen för kommuninvånarna. Revisionsnämnden verkar i enlighet med stadens värderingar och stöder implementeringen av stadens strategi.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Verksamheten utvecklas inom ramen för resurserna.

10 40
Stadsstyrelsen

Ansvarig: Pekka Timonen **Ordförande: Ulla Kaukola**

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	722	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-7 754	-11 625	-9 774	**-9 823**	-10 059	-10 354	-10 659
Verksamhetsbidrag	-7 032	-11 625	-9 774	**-9 823**	-10 059	-10 354	-10 659

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	3	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	15	0	0	**0**
Understöd och bidrag	5	0	0	**0**
Övriga inkomster	700	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**722**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-592	-1 790	-1 981	**-2 031**
Köp av kundtjänster	-326	-350	-450	**-450**
Köp av övriga tjänster	-5 551	-5 695	-5 549	**-5 549**
Köp av interna tjänster	-1	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-91	-188	-188	**-188**
Understöd och bidrag	-231	-194	-194	**-194**
Hyresutgifter	-106	-22	-22	**-22**
Interna lokalhyror	-63	-59	-63	**-63**
Övriga utgifter	-794	-3 328	-1 328	**-1 328**
Utgifter sammanlagt	**-7 754**	**-11 625**	**-9 774**	**-9 823**
Verksamhetsbidrag	**-7 032**	**-11 625**	**-9 774**	**-9 823**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-7 032**	**-11 625**	**-9 774**	**-9 823**

Verksamhetsbeskrivning

Enligt kommunallagen är kommunstyrelsens huvudsakliga uppgifter att svara för kommunens förvaltning och skötseln av kommunens ekonomi och för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet.

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen:

1) svara för kommunens förvaltning och skötseln av kommunens ekonomi,
2) svara för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet,
3) bevaka kommunens intresse och, om inte något annat anges i förvaltningsstadgan, företräda kommunen och föra kommunens talan,
4) företräda kommunen som arbetsgivare och svara för kommunens personalpolitik,
5) svara för samordningen av kommunens verksamhet,

6) svara för ägarstyrningen i kommunens verksamhet,
7) sörja för kommunens interna kontroll och ordnandet av riskhanteringen.

I budgetmomentet ingår anslagen för stadsstyrelsen, dess sektioner och kommittéer, de disponibla medlen och den övriga allmänna förvaltningen.

Stadsstyrelsen

I budgetmomentet har anslag reserverats för stadsstyrelsens 22 sammanträden och för koncernsektionens 11 sammanträden. Dessutom håller stadsstyrelsens livskrafts- och sysselsättningssektion 11 sammanträden under året. Det har planerats att stadsstyrelsen håller 10 aftonskolor 2026. Sektionerna ordnar aftonskolor vid behov och reserveringar har också gjorts för dessa i budgeten. Ekonomi- och strategikommittén fortsätter sin verksamhet 2026.

Under stadsstyrelsen inrättas en uppföljningsgrupp för genomförandet av Vandas spårvägsstad som följer upp stadsutvecklingen i Vandaspårans zon, byggandet av spårvägen och utvecklingen av spårvägens intäkter.

Stödjande av fullmäktigegruppernas verksamhet

För stödjande av fullmäktigegruppernas verksamhet har reserverats 134 000 euro. Vidare reserveras 13 000 euro för centraliserad utbildningsverksamhet för stadsstyrelsen och fullmäktige och 5 500 euro för utbildningsverksamhet för nämndemän i tingsrätten.

Disponibla medel

De anslag för verksamhet som reserverats i de disponibla medlen utgör sammanlagt 322 000 euro. Ur anslagen kan sådana kostnader för intressebevakning, representationstillställningar och stadens marknadsföring bekostas som är till direkt nytta för Vanda stad och det näringsliv som idkas i staden. Anslaget kan användas för beredning av deltagande i oförutsedda och för Vanda strategiskt betydelsefulla internationella, nationella eller regionala utvecklingsprojekt. Vidare reserveras 100 000 euro i utgiftsmomentet för spårprojektens information och för att öka Vandas synlighet.

I budgetmomentets anslag ingår betalningsandelarna till kommunernas centralorganisationer samt medlemsavgifter till de sammanslutningar där Vanda stad är medlem, samt andelarna till samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) och Nylands förbund.

För studerandes och skolelevers sommarjobb har reserverats 860 000 euro och bikostnader till dessa. Anslaget utökades med 40 000 euro. Tillägget riktas särskilt till Vandaunga i åldern 15–17 år som ännu inte har någon tidigare arbetslivserfarenhet. Anställningen av studerande inverkar också på arbetskraftstillgången, eftersom ungdomarna har möjligheter att bekanta sig med kommunsektorns arbetsuppgifter redan under sina studier. Det stöder också läroanstaltssamarbetet. Anslaget gör det möjligt att anställa cirka 400 sommarjobbare.

Det har reserverats 62 000 euro för att stödja arbetsprövningar som bekostas av FPA och gör det möjligt att stödja försök med nya arbetsuppgifter för personer som på grund av hälsoskäl måste byta arbete, sammanlagt under cirka 3 månaders tid per år.

I budgeten har ett anslag på 450 000 euro reserverats för sommarjobbssedlar som delas ut till unga i Vanda för att kunna sysselsätta dessa i Vandaföretag och -föreningar. Vanda fortsätter och utvecklar möjligheterna att erbjuda ungdomarna företagarkurser och -försök som ett alternativ till sommarjobbsedeln i samarbete med olika organisationer.

För Vandas trettondagsmottagning reserveras 165 000 euro.

Stadens andel för att täcka beskattningskostnaderna som reserverats är 2 750 000 euro.

Historiska kommittén

År 2026 slutför historiska kommittén det långvariga Vanda50-forskningsprojektet när projektets sista publikation det vill säga en forskningsbok om stadsplanering publiceras på svenska. Arkivforskningen om Håkansböle gårds historia har pågått sedan 2024 och kulminerar i öppningen av herrgårdsmuseet sommaren 2026. Samtidigt får intresserade möjlighet att se forskningsresultaten i form av en utställning, olika guidningar och tjänster för allmänheten.

År 2026 startas också ett arkeologiskt forskningsprojekt i Björkby. Forskningsresultaten kan användas i framtida bygg- och planeringsprojekt i stadsdelen och genom att skapa ett kulturnätverk för objekten och mellan dem med hjälp av informationstavlor, gatukonst och historiska rutter.

Det finns ett regelbundet behov av mångsidig historisk information om storområdena i Vanda. Sammanställningen av historiepaketen som gäller storområdena i Vanda tjänar således stadens förvaltning och stadsmuseet i deras arbete med informationstjänster. Historiepaketen som lätt kan användas i kommunikationen ökar kunskapen och gör det lättare att bygga upp en områdesidentitet.

10 50
Samarbetsandelar och -bidrag

Ansvarig: Pekka Timonen **Organ: Stadsstyrelsen**

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-4 673	-5 309	-5 289	**-5 289**	-5 443	-5 603	-5 768
Verksamhetsbidrag	-4 673	-5 309	-5 289	**-5 289**	-5 443	-5 603	-5 768

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	0	0	0	**0**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-74	-328	-208	**-208**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	-4 599	-4 981	-5 081	**-5 081**
Hyresutgifter	0	0	0	**0**
Interna lokalhyror	0	0	0	**0**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-4 673**	**-5 309**	**-5 289**	**-5 289**
Verksamhetsbidrag	**-4 673**	**-5 309**	**-5 289**	**-5 289**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-4 673**	**-5 309**	**-5 289**	**-5 289**

Verksamhetsbeskrivning

För understöd till stiftelsen för vetenskapscentret har det reserverats 4 309 600 euro. För understöd till Flygmuseet har det reserverats 300 000 euro.

För det årliga driftsbidraget till Finlands Nationalopera har det reserverats 471 782 euro enligt avtalet. I samarbetsavtalet ingår samarbetet med skolorna och föreläsningar, föredrag osv. i Vanda och användningen av lokaler i enlighet med avtalet.

Max Planck-institutets och Helsingfors universitets gemensamma MaxHel-center inledde sin verksamhet 2024. MaxHel fokuserar på att undersöka välfärdsskillnader mellan befolkningsgrupper och områden. År 2026 uppgick Vandas andel av finansieringen till 50 000 euro.

Ett samarbete i huvudstadsregionen inleddes 2024 för att ersätta Stadsakademin. Samarbetet sker mellan Helsingfors universitet, Aalto-universitetet och städerna Esbo, Helsingfors och Vanda. De huvudsakliga formerna av samarbetet är ett råd för utvärdering av stadspolitik och korta forskningsprojekt på 1–2 år.

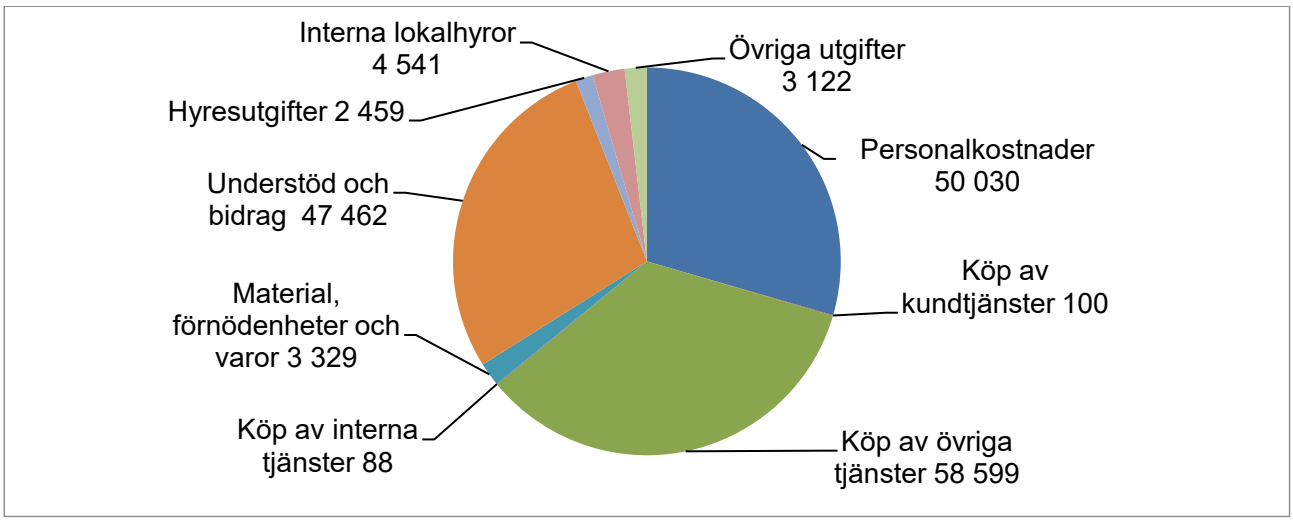
11
KONCERNLEDNING OCH LIVSKRAFT

Ansvarig: Pekka Timonen **Organ: Stadsstyrelsen**

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	8 931	14 002	16 980	**16 980**	17 235	17 493	17 756
Utgifter	-109 388	-159 933	-184 289	**-169 728**	-189 670	-195 227	-200 967
Verksamhetsbidrag	-100 457	-145 931	-167 309	**-152 748**	-172 435	-177 734	-183 211

Verkningarna av löneuppgörelsen inom kommunsektorn beaktades i budgeten som en centraliserad reserv inom verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Uppgörelsen innefattade allmänna förhöjningar som delas ut under åren 2025 och 2026 samt lokala poster vars effekt är sammanlagt 16 581 500 euro. Den centraliserade reserven fördelades till verksamhetsområdena i samband med stadsstyrelsens budgetförslag. Effekten av förhöjningarna är 1 667 200 euro för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft.

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	2 107	2 090	3 395	**3 395**
Avgiftsinkomster	28	6	6	**6**
Understöd och bidrag	6 584	11 697	13 393	**13 393**
Övriga inkomster	201	209	186	**186**
Interna inkomster	11	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**8 931**	**14 002**	**16 980**	**16 980**
Personalkostnader	-31 753	-49 524	-64 966	**-50 030**
Köp av kundtjänster	-186	-143	-100	**-100**
Köp av övriga tjänster	-36 075	-56 076	-58 224	**-58 599**
Köp av interna tjänster	-123	-91	-88	**-88**
Material, förnödenheter och varor	-2 838	-3 404	-3 329	**-3 329**
Understöd och bidrag	-30 312	-38 962	-47 462	**-47 462**
Hyresutgifter	-2 127	-2 868	-2 459	**-2 459**
Interna lokalhyror	-3 866	-4 266	-4 541	**-4 541**
Övriga utgifter	-2 107	-4 599	-3 122	**-3 122**
Utgifter sammanlagt	**-109 388**	**-159 933**	**-184 289**	**-169 728**
Verksamhetsbidrag	**-100 457**	**-145 931**	**-167 309**	**-152 748**
Avskrivningar	-6 439	-8 204	-1 202	**-5 943**
Fördelning	54 283	65 577	0	**58 563**
Räkenskapsperiodens resultat	**-52 613**	**-88 558**	**-168 511**	**-100 128**

Beskrivning av verksamheten och förändringar i omvärlden

Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft leds av stadsdirektören. Verksamhetsområdet fungerar som stadens centralförvaltning och svarar bl.a. för att bereda och verkställa ärenden som hör till stadsfullmäktige och stadsstyrelsen, bistå och handleda stadens övriga organ, centraliserat för planeringen och styrningen på stadsnivå och för att stadens verksamhet ger resultat samt för koncernstyrningen och -övervakningen.

Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft består av den allmänna ledningen, serviceområdena för ekonomi och strategi, personalservice, koncernservice, livskraftstjänster, sysselsättnings- och integrationsservice och kommunal demokrati. Utöver detta hör serviceenheterna för information och intern revision till verksamhetsområdet.

På grund av arbetet med att balansera stadens ekonomi ställdes det upp ett anpassningsmål på 1 miljoner euro för verksamhetsområdet i budgetramen för 2026. I budgetförslaget för verksamhetsområdet har man beaktat de anpassningsåtgärder som målet förutsätter och deras ekonomiska konsekvenser för inkomsterna och utgifterna.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	406	656	**729**
Antalet anställda på viss tid	128	126	**73**
Antalet anställda totalt	534	782	**802**

11 10
Allmänna ledningen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	-6	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-1 294	-5 967	-20 907	**-4 344**	-21 517	-22 148	-22 799
Verksamhetsbidrag	-1 300	-5 967	-20 907	**-4 344**	-21 517	-22 148	-22 799

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	1	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	7	0	0	**0**
Understöd och bidrag	-18	0	0	**0**
Övriga inkomster	4	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**-6**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-235	-3 934	-17 211	**-648**
Köp av kundtjänster	-159	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-454	-690	-2 235	**-2 235**
Köp av interna tjänster	-1	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-45	-324	-322	**-322**
Understöd och bidrag	26	0	0	**0**
Hyresutgifter	-39	-167	-169	**-169**
Interna lokalhyror	-511	-502	-592	**-592**
Övriga utgifter	123	-350	-377	**-377**
Utgifter sammanlagt	**-1 294**	**-5 967**	**-20 907**	**-4 344**
Verksamhetsbidrag	**-1 300**	**-5 967**	**-20 907**	**-4 344**
Avskrivningar	0	-25	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-1 300**	**-5 992**	**-20 907**	**-4 344**

Verksamhetsbeskrivning

Allmänna ledningen omfattar stadsdirektörens verksamhetskostnader, stadsdirektörens disponibla medel, gemensamma utgifter och utvecklingsprojekt för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Dessutom omfattar den allmänna ledningen också stadsledningens stöd och internationell verksamhet.

Kommun- och välfärdssektorns arbets- och kollektivavtal är i kraft under perioden 1.5.2025–29.2.2028. Kommunavtalet inbegriper allmänna förhöjningar, lokala justeringspotter och utvecklingsprogramandelar som fördelar sig på olika år. Dessutom trädde det nya nivålönesystemet i kraft från och med 1.10.2025. Det gäller AKTA-avtalet och del G i UKTA. Man beredde sig på de framtida löneförhöjningarna med en centraliserad post som fördelades till verksamhetsområdena enligt de förhandlade besluten i samband med stadsstyrelsens budgetförslag.

Det anslag som tidigare ingick i handlingsprogrammet för positiv särbehandling (MEK) överförs till verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Avsikten med anslaget är att genomföra effektiva åtgärder när det uppstår en strategiskt viktig möjlighet till det. Syftet är att ändra logiken i

användningen av anslaget så att anslaget används först i det skede när man är övertygad om att försöket i fråga är tillräckligt genomtänkt. För detta ändamål har 1,6 miljoner euro reserverats. Det rapporteras om försöket till stadsstyrelsen.

Samarbetet med Vanda och Kervo välfärdsområde är regelbundet. I samarbetsformerna ingår bland annat ett gemensamt seminarium för alla fullmäktige, tjänsteinnehavarmöten och inrättande av en samarbetsdelegation.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	4	4	**10**
Antalet anställda på viss tid	0	0	**0**
Antalet anställda totalt	4	4	**10**

11 40
Ekonomi och strategi

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	448	338	381	**381**	386	392	398
Utgifter	-6 133	-6 706	-6 760	**-6 929**	-6 957	-7 161	-7 372
Verksamhetsbidrag	-5 685	-6 368	-6 380	**-6 549**	-6 571	-6 769	-6 974

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	364	313	381	**381**
Avgiftsinkomster	15	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	69	25	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**448**	**338**	**381**	**381**
Personalkostnader	-4 970	-5 487	-5 306	**-5 475**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-662	-701	-924	**-924**
Köp av interna tjänster	-1	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-20	-38	-38	**-38**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-13	-12	-12	**-12**
Interna lokalhyror	-465	-460	-473	**-473**
Övriga utgifter	-2	-7	-7	**-7**
Utgifter sammanlagt	**-6 133**	**-6 706**	**-6 760**	**-6 929**
Verksamhetsbidrag	**-5 685**	**-6 368**	**-6 380**	**-6 549**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	3 904	4 758	0	**4 603**
Räkenskapsperiodens resultat	**-1 780**	**-1 610**	**-6 380**	**-1 946**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för ekonomi och strategi består av fyra serviceenheter, vilka är ekonomistyrning, ekonomiservice, finansiering samt strategi och forskning. Inom serviceområdet finns dessutom för närvarande ett segregationsteam som utsetts för viss tid och verkar under åren 2025–2026.

Ekonomistyrningen svarar för beredningen av stadens budget och ekonomiplan samt för utvecklingen av informationssystemet relaterat därtill. Ekonomistyrningen svarar också för ekonomirapporteringen inklusive delårsrapporterna och det Power BI-baserade rapporteringssystemet Kirstu. Ekonomistyrningen svarar också för stadens plan för servicenätet som kopplas till den nya modellen för styrning av investeringar.

Finansieringen svarar för stadskoncernens kort- och långfristiga medelanskaffning, hantering av finansierings- och ränterisker, ramavtal när det gäller leasingfinansieringen, placeringsverksamhet, hantering av likviditeten och koncernkontot, externa bank- och finansiärrelationer och utveckling av

dessas delområden. Enheten svarar också för säkerställandet av ett täckande och tidsenligt försäkringsskydd och skadefondens verksamhet. Enheten förvaltar också Fastighetsfonden (f.d. Bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfonden).

Ekonomiservicen svarar både på stads- och koncernnivå för bokförings- och bokslutsuppgifter, hanteringen av inköpsfakturor och köpreskontra, försäljningsfakturering, försäljningsreskontra och inkasseringsuppgifter. Ekonomiservicen svarar också för utvecklingen av det externa och det interna redovisningsväsendet och till dessa hörande informationssystem samt för att verksamheten är konkurrenskraftig och ger resultat.

Strategiteamet ansvarar för utarbetandet av strategin, halvtidsutvärderingen och den slutliga utvärderingen, samordningen av årsmålen och annan verksamhet som stöder strategin. Strategiteamet svarar också för utvecklingen av högskolesamarbetet och ledningen av stadens hållbarhetsverksamhet. Forskningen ansvarar för informationsproduktion, prognoser och uppdatering av omvärldsanalysen, och begäranden om uppgifter.

Segregationsteamet utsågs från och med början av 2025 för att sammanställa, kombinera och utveckla verksamheten inom både stadens verksamhetsområden och intressentgrupper för att förebygga segregationsutvecklingen. Arbetet har inletts med att bygga upp en lägesbild av segregationsutvecklingen och av både strukturella och sociala fenomen som påverkar den. Efter att ha byggt upp lägesbilden är avsikten att hitta sätt att pröva och utveckla så effektfulla tillvägagångssätt som möjligt för att förebygga utvecklingen.

Serviceområdets huvudmål

Ekonomistyrningens centrala mål för 2026 är att utarbeta en ekonomiplan i enlighet med strategin och balansera stadens ekonomi under fullmäktigeperioden. Ekonomistyrningen deltar i upphandlingen av ekonomisystemen och i arbetet med att samordna dem med hr-systemen. Planen för servicenätet på stadsnivå förnyas och kopplas till den nya modellen för styrning av investeringar som byggs upp i samarbete med alla verksamhetsområden.

Finansieringens centrala mål för 2026 är att säkerställa en långsiktig lånefinansiering till rimligt pris för att finansiera stadens och dess koncern- och intressesammanslutningars investeringsprojekt, inklusive Vandaspåran. Staden skuldsätter sig kraftigt och dessutom har en del av stadens sammanslutningar betydande investeringsprojekt som förutsätter lånefinansiering. På koncernnivå säkerställs tillräcklig likviditet och optimering av ränteintäkterna.

Ekonomiservicens centrala mål 2026 är att inleda upphandlingen av nya ekonomisystem i samarbete med IT-administrationen och upphandlingstjänsterna. Införandet av systemen infaller under planåren. Målet är dessutom att etablera samarbetet mellan de serviceproducenter för meddelandeförmedlingstjänster och indrivningstjänster som byttes ut i slutet av 2025 och ekonomiservicen och se till att processerna fungerar. Ekonomiservicen främjar också smidigheten i sina ekonomiprocesser och en ökning av automatiseringsgraden samt en förbättring av ekonomirapporteringen som erbjuds dotterbolagen.

Strategiteamets mål år 2026 är att säkerställa att förankringen av den nya strategin inleds och den slutliga utvärderingen utförs. Strategiteamet deltar i att fastställa ett nytt ledningssystem och utvecklar processerna för att sätta upp mål. Hållbarhetsmålens ställning i ledningssystemet utvecklas. Informationstjänsterna vidareutvecklar kunskapsledningen och informationens användbarhet. Båda teamen deltar för sin del bland annat i arbetet med årsklockan när det gäller omvärldsinformation.

Målen med verksamhetsprogrammet för förebyggande av segregation är att skapa en gemensamt delad lägesbild av utvecklingen, undersöka och utveckla åtgärder som påverkar utvecklingen så mycket som möjligt och främja det gemensamma arbetet mellan stadens olika verksamhetsområden och intressentgrupper för att förebygga fenomenet. Syftet är att rikta alla aktörer och verksamheten mot samma mål, eftersom fenomenet kan förebyggas på flera olika sätt. Målet är också att skapa ett övergripande tillvägagångssätt mellan verksamhetsområdena och olika organisationer.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Inom ekonomistyrningen fortsätter utvecklingen av Kirstu Power BI-rapporteringen och visualiseringen av ekonomidata. Inom ekonomistyrningen planeras en intern ekonomiutbildning på stadsnivå som också kan användas för introduktion. Hur budgetprocessen och planeringen av servicenätet fungerar granskas också ur verksamhetsområdenas synvinkel.
Inom ekonomiservicen fortsätter man att göra ekonomiprocesserna smidigare och utöka automationsnivån. Målet är att också utveckla den ekonomiska rapporteringen som erbjuds koncernbolagen. Även samarbetet mellan ekonomipersoner vid olika verksamhetsområden och andra personer som erbjuder stödtjänster utvidgas.

Målet inom strategi och forskning är att förnya uppgörandet av årsmål och kunskapsledningen.

Segregationsteamet inledde sitt arbete i början av 2025. De första uppgifterna har varit att fastställa de första målen och riktlinjerna för arbetet. Arbetet utvecklas hela tiden och arbetet förändras utifrån de iakttagelser som gjorts. Datamodellen som fungerar som en lägesbild distribueras till alla verksamhetsområden och den del av ledningssystemet som skapats för den lokala ledningen förs vidare som stöd för den. För att stödja det lokala arbetet kommer en modell för en s.k. samhällsbudgetering där man lyssnar på invånarnas önskemål att testas i ett pilotprojekt under 2026.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	85	94	**84**
Antalet anställda på viss tid	2	4	**6**
Antalet anställda totalt	87	98	**90**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Hanterade inköpsfakturor st./årsverken – servicecentralen	36 970	39 169	41 685	**42 519**
Inköpsfakturor som konterats av en robot, %	37,0	43,0	44,0	**46,0**
Hanterade försäljningsfakturor st./årsverken – servicecentralen	37 447	38 512	27 440	**30 500**
Andelen elektroniska försäljningsfakturor, %	27,0	59,6	79,0	**83,0**
Allmänna försäljningsfakturor fakturerade av en robot, %	77,9	82,7	83,0	**85,0**

11 50
Personalservice

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	1 653	1 277	3 017	**3 017**	3 062	3 108	3 155
Utgifter	-11 155	-14 702	-15 470	**-15 648**	-15 921	-16 388	-16 870
Verksamhetsbidrag	-9 502	-13 425	-12 453	**-12 631**	-12 859	-13 280	-13 715

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	4	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	1 649	1 272	3 012	**3 012**
Övriga inkomster	0	5	5	**5**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**1 653**	**1 277**	**3 017**	**3 017**
Personalkostnader	-4 701	-5 274	-5 296	**-5 474**
Köp av kundtjänster	-23	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-3 690	-4 749	-7 159	**-7 159**
Köp av interna tjänster	-37	-86	-82	**-82**
Material, förnödenheter och varor	-48	-67	-65	**-65**
Understöd och bidrag	0	-10	-10	**-10**
Hyresutgifter	-32	-55	-49	**-49**
Interna lokalhyror	-489	-515	-361	**-361**
Övriga utgifter	-2 135	-3 945	-2 447	**-2 447**
Utgifter sammanlagt	**-11 155**	**-14 702**	**-15 470**	**-15 648**
Verksamhetsbidrag	**-9 502**	**-13 425**	**-12 453**	**-12 631**
Avskrivningar	-7	0	0	**0**
Fördelning	9 219	12 952	0	**11 455**
Räkenskapsperiodens resultat	**-289**	**-473**	**-12 453**	**-1 176**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för personalservice svarar för verkställandet av personalpolicyn, de centraliserade arbetsgivar-, personal- och löneräkningstjänsterna samt utvecklingstjänsterna för stadens anställda Personalservicen ger anvisningar på stadsnivå inom sitt ansvarsområde.

Personalservicen består av tre serviceenheter: arbetsgivartjänster, utvecklingstjänster samt verksamhetsområdenas hr-tjänster. Dessutom har fyra senior hr-partner utsetts till verksamhetsområdenas samarbetspartner.

Arbetsgivartjänsterna ansvarar för stadens förhandlingsverksamhet i anslutning till arbetsgivarverksamheten och beredningen i anslutning till anställningsrelaterade frågor. Arbetsgivartjänsterna utvecklar också löne- och belöningssystemen och ger anvisningar om tolkningen av tjänste- och arbetskollektivavtal. Serviceenheten stöder och styr stadens linjeledning och chefer i frågor som gäller arbetslagstiftningen samt lagstiftningen för tjänsteinnehavare och anställningsrelaterade frågor. Den centraliserade rekryteringen erbjuder stöd i rekryteringsprocessens olika faser och arbetar på lång

sikt för att möta utmaningarna i fråga om tillgången på personal tillsammans med verksamhetsområdena. Verksamhetens mål är ett resultatrikt och växelverkande samarbete med linjeledningen och ett regelbundet samarbete med personalorganisationens representanter.

I rekryteringen används särskilt övervägande. I rekryteringen tillämpas förfarande för tillstånd, vilket innebär att man går igenom resursanvändningen och möjligheterna till omorganisering av uppgifterna. Vikariat övervägs från fall till fall. Ekonomiska mål som gäller personalen följs upp som en del av ekonomiprogrammet.

Enheten för utvecklingstjänster ansvarar i en ledningsroll för planeringen, utvecklingen och ordnandet av utvecklingstjänster på stadsnivå i enlighet med stadens strategi och riktlinjer och ordnar utvecklingstjänster för personalen i hela staden. Enheten svarar också för ordnandet av särskilda utbildningar som man kommer överens om separat, och beredningen av frivilligt utbildningsstöd. Enheten tar hand om styrningen av företagshälsovårdens köptjänster, styrningen av arbetshälsoprogrammets genomförande och processen för utvärdering av bland annat arbetshälsoenkäten Kommun10 samt missförhållanden och faror i arbetsförhållandena. Enhetens sakkunniga stöder utvecklingen och ledningen av kompetensen inom verksamhetsområdena samt konsulterar och ger verksamhetsområdenas chefer och linjeledning råd i frågor som gäller arbetsförmågan och arbetarskydd. Enhetens roll att på stadsnivå fungera som sakkunnig, utvecklare och handledare i frågor som gäller arbetssäkerhetsledning och ledning av arbetsförmågan samt utvecklingen av kompetens och ledning.

Verksamhetsområdenas hr-tjänster har som uppgift att stödja cheferna i de vanligaste anställningsfrågorna och säkerställa att hr-processerna fungerar smidigt i vardagen. I serviceenhetens tjänster ingår löneräkningstjänsterna, behandlingen av arbetserfarenhetstillägg, utarbetandet av löneintyg och anställningsintyg, tjänsten för granskning av arbetsavtal och tjänsteförordnanden, användarstöd för hr-systemen och stödtjänster för arbetstidssystemet. Utöver elektroniska processer och serviceförfrågningar erbjuder verksamhetsområdenas hr-tjänster cheferna telefonservice inom hr-kundservicen, teams-tidsbokningar samt sakkunnigtjänster i anställningsrelaterade frågor. Enheten sörjer också för underhåll och den övergripande utvecklingen av centrala hr-system ur ett hr-substansperspektiv. Vid enheten främjas kunskapsledning vad gäller hr-data.

Serviceområdets huvudmål

Personalservicen svarar för sin del för de behov som stadens nya strategi förutsätter. Serviceområdet bidrar till att de strategival som görs ska lyckas genom att förstärka identifierade förmågor.

Införandet av kommunsektorns nya lönesystem, den så kallade nivålönemodellen etableras i AKTA-avtalet och del G i UKTA. Harmoniseringsprogrammet förs framåt vid behov i samband med lokala justeringspotter.

Den digitala hr-visionen som utarbetats i Vanda styr det långsiktiga arbetet med att utveckla hr-systemet i framtiden. År 2026 konkurrensutsätter Vanda en HR systemlösning på grund av en eventuell ändring i upphandlingslagen för att säkerställa löneutbetalningen och de grundläggande hr-processerna. Ett nytt hanteringssystem för utbildningar införs under 2026 i stället för systemet Osuma.

Vanda stads nya strategiska partneravtal för utvecklingstjänster inom ledning, chefsarbete och arbetsgemenskaper träder i kraft i början av mars 2026.

Från och med början av 2026 producerar Terveystalo Vanda stads företagshälsovård som enda serviceproducent. Syftet med samarbetet är att utveckla det fortlöpande partnerskapssamarbetet och att i högre grad använda digitala tjänster för att stödja ledningen av arbetsförmågan.

I förhandlingsresultatet 2023 kom man överens om att som en del av utredningen kring hur väl åtgärderna i personalens tillgångsprogram lyckats, utreder man också om staden behandlar olika personalgrupper på ett jämlikt sätt till exempel i fråga om den klädsel som behövs i arbetet. Utredningens slutresultat delges fullmäktigeledamöterna under 2026.

Användningen av anonym rekrytering ökas.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Personalservicen förnyas som stöd för verksamhetsområdena genom att etablera och utveckla personalservicens verksamhetsmodell och hr-partnernas arbete i samarbete med verksamhetsområdena. Utvecklingen av hr-systemet kommer att påverka personalservicens verksamhet och utvecklingen av servicen under de kommande åren.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	86	86	**87**
Antalet anställda på viss tid	2	2	**1**
Antalet anställda totalt	88	88	**88**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Procentenheten för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft av stadens totala personalantal (exkl. sysselsättningsservicen)	5,2 %	4,4 %	4,4 %	**4,4 %**
Kostnader för företagshälsovård, euro / anställd	389	369	497	**710**
Kostnad per lönekalkyl				
Alla avtalsbranscher	15,8	18,1	17,8	**13,1***
Antal uppdrag				
- i snitt i månaden	4 136	3 823	3 962	**3 068**

* Beräkningssättet har preciserats.

11 55
Koncernservice

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	1 633	1 635	2 103	**2 103**	2 134	2 166	2 199
Utgifter	-34 955	-40 520	-40 584	**-40 711**	-41 769	-42 993	-44 257
Verksamhetsbidrag	-33 322	-38 886	-38 481	**-38 608**	-39 635	-40 826	-42 058

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	1 610	1 617	1 832	**1 832**
Avgiftsinkomster	3	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	251	**251**
Övriga inkomster	20	18	20	**20**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**1 633**	**1 635**	**2 103**	**2 103**
Personalkostnader	-3 446	-3 818	-4 158	**-4 285**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-26 743	-31 328	-31 415	**-31 415**
Köp av interna tjänster	-3	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-2 448	-2 617	-2 599	**-2 599**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-1 934	-2 421	-2 016	**-2 016**
Interna lokalhyror	-378	-334	-394	**-394**
Övriga utgifter	-2	-3	-1	**-1**
Utgifter sammanlagt	**-34 955**	**-40 520**	**-40 584**	**-40 711**
Verksamhetsbidrag	**-33 322**	**-38 886**	**-38 481**	**-38 608**
Avskrivningar	-6 336	-8 087	-1 171	**-5 895**
Fördelning	38 519	45 275	0	**40 182**
Räkenskapsperiodens resultat	**-1 138**	**-1 698**	**-39 652**	**-4 322**

Verksamhetsbeskrivning

Koncernservicen består av tre serviceenheter: upphandlingar, IT-administrationen samt koncernstyrningen och -övervakningen.

Serviceenheten för upphandlingar svarar för utvecklingen av stadens upphandlingsväsen, att de centraliserade upphandlingarna är ansvarsfulla, och för strategisk styrning av stadens upphandlingar och föreskrifter för upphandlingarna. Serviceenheten ansvarar också för materialanskaffningar som överskrider det nationella tröskelvärdet, serviceupphandlingar i enlighet med en förteckning som fastställts av stadsdirektören samt utvecklingen av stadskoncernens konkurrensutsättningsprocesser och till upphandlingarna hörande avtalshantering. Enheten svarar också för den centraliserade beställningen och beställningarnas styrning och för ordnandet, konkurrensutsättningen och beställningen av måltids- och rengöringstjänsterna samt styrningen och övervakningen av serviceproduktionen. Beställningen och instrueringen av serviceproducenter när det gäller receptions-, bevaknings- och säkerhetstjänster samt post- och transportservicen hör också till serviceenheten för upphandlingar.

Serviceenheten för IT-administrationen svarar för utvecklingen av digitala tjänster och planeringen och förverkligandet av IT-upphandlingar, produktionen av IT-tjänster, instrueringen av IT-tjänsternas leverantörer samt hanteringen av anordningarnas livscykel. Serviceenheten svarar också för utvecklingen och hanteringen av datasäkerheten inom staden, informationssystemens funktion och interoperabilitet samt interoperabiliteten hos informationslager. Vidare ansvarar serviceenheten också för informationshanteringen på stadsnivå med undantag av de uppgifter som hör till serviceområdet för kommunal demokrati, upprätthållandet av en informationshanteringsmodell i samarbete med serviceenheten för informationshantering, och för konsekvensbedömning, beskrivningar av handlingsoffentligheten samt utbildning och rådgivning i anslutning till informationshanteringen med undantag av de uppgifter som hör till serviceområdet för kommunal demokrati.

Koncernstyrningen och -övervakningen sörjer för beredningen av koncernsektionen vad gäller samkommunernas och bolagens ärenden samt fungerar som stadens ägarstyrningsenhet.

Serviceområdets huvudmål

Serviceenheten för upphandlingar har som mål att säkerställa att lagstiftningen följs vid stadens upphandlingar och att upphandlingsrisker undviks. Genom avtals- och leverantörshantering säkerställer man att beställningsverksamheten är avtalsenlig och att serviceproducenterna följer avtalsvillkoren. Upphandlingarna bör också vara kostnadseffektiva.

IT-administrationens centrala mål är att stödja Vanda stads verksamheter för att kunna utveckla effektiva, säkra och invånarorienterade tjänster genom att övergå till förnyade e-tjänster för kommuninvånarna och personalen och när det gäller personalens arbete. En störningsfri verksamhet säkerställs genom att producera fungerande och säkra arbetsredskap och datakommunikation som lämpar sig för personalens behov.

Ett centralt mål när det gäller ägarstyrningen är att främja de åtgärder som anges i den nya helhetsplanen som ska godkännas under 2025.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Den strategiska styrgruppen för upphandlingar har inlett sin verksamhet 2025. Gruppens mål är strategisk helhetsledning, bättre leverantörs- och avtalshantering samt kostnadsinbesparingar och hantering av upphandlingsrisker. Under 2026 fokuserar man på inbesparingar som uppnås genom centralisering och effektivering av verksamheten (till exempel integrationer av ärendehanteringssystemet och upphandlingens system). Inbesparingar eftersträvas också vid enskilda upphandlingar och projekt. Åtgärderna för att utveckla kunskapsledningen inom upphandlingen fortsätter under 2026. Planeringen av en modell för kategoriledning av upphandlingar inleds. Dessutom bedöms möjligheten i alla serviceupphandlingar att inbegripa ett sysselsättningsvillkor i upphandlingen som främjar sysselsättningen av långtidsarbetslösa, ungdomar och partiellt arbetsföra och stärker det sociala ansvarstagandet vid upphandlingar.

Vanda stads IT-tjänster utvecklas på bred front. Av IT-administrationens egna tjänster utvecklar man stadens grundläggande informationstekniktjänster för vilka det görs ett lanseringsprojekt efter konkurrensutsättningen. Som en del av projektet genomförs lösningar i anslutning till identitetshantering som betjänar staden på ett bättre sätt och automatiseringen ökas. IT-administrationens satsningar riktas enligt stadens budgetmål till att effektivera stadens verksamhet. Som en förnyelse av processen flyttas tyngdpunkten i informationshanteringen mot en mer omfattande och bättre hantering av information genom att i stor utsträckning använda olika tekniker såsom artificiell intelligens.

Koncernstyrningen säkerställer när det gäller uppställandet av målen för ägarstyrningen att koncernbolagens inkomstföring och utveckling av produktiviteten bidrar till att stärka stadens ekonomi. Ändringarna i bestämmelserna om anknutna enheter i lagen om offentlig upphandling och koncession påverkar arrangemangen som görs i fråga om ägandet av stadens bolag som är anknutna enheter och därigenom upphandlingen av HR-lönesystemet och det framtida upphandlingssättet för DigiOne-systemet. Staden har fastställt att hyresavtalen med Vanda och Kervo välfärdsområde ska förhandlas på koncernnivå under 2026. Staden är skyldig att bolagisera de lokaler som den hyrt till

välfärdsområdet vid utgången av den övergångsperiod som anges i välfärdsområdeslagstiftningen, det vill säga från och med början av 2027. Välfärdsområdets kostnadsbesparingstryck är en utmaning när det gäller att nå en lösning.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	46	50	**53**
Antalet anställda på viss tid	1	1	**4**
Antalet anställda totalt	47	51	**57**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
IT-administrationen				
Kundtillfredsställelse i fråga om IT-administrationen				
- Stödbegäran (på skalan 4–10)	8,6	9,0	9,0	**8,6**
Stödbegäran inom IT-administrationen, antal				
- i snitt i månaden	4 304	3 423	4 000	**3 500**
IT investeringsförhållandet				
- IT investeringsutgifter/IT utgifter	17 %	14 %	16 %	**13 %**
IT utgiftsförhållandet				
-IT utgifter/Vandas utgifter	3,8 %	3,5 %	3,8 %	**3,9 %**
Lyckat genomförande av IT-investeringar				
- budgetutfall	76 %	71 %	100 %	**100 %**
Upphandlingar				
Genomloppstiden för konkurrensutsättningar				
-Upphandlingar som överskrider EU-tröskelvärdet (mån.) *	-	-	-	**12**
- Upphandlingar som överskrider det nationella tröskelvärdet (mån.) *	-	-	-	**7**
- Mindre upphandlingar (mån.) *	-	-	-	**3,5**
Antalet konkurrensutsättningar (st.) *	-	-	-	**100**
Antalet kvalitetskontroller (renhet) *	-	-	-	**250**
Koncernstyrning				
Förverkligandet av ägarmålen hos stora bolag				
- har ställts upp/förverkligats	30/25	46/35	46	**49**
- utfall %	83 %	76 %	100 %	**100 %**

* Nytt nyckeltal följs upp från och med 2026.

11 60
Livskraftstjänster

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	985	1 281	986	**986**	1 001	1 016	1 031
Utgifter	-3 684	-6 497	-6 410	**-6 529**	-6 598	-6 791	-6 991
Verksamhetsbidrag	-2 699	-5 216	-5 424	**-5 543**	-5 597	-5 775	-5 959

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	2	0	0	**0**
Understöd och bidrag	983	1 281	986	**986**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**985**	**1 281**	**986**	**986**
Personalkostnader	-2 100	-3 741	-3 708	**-3 827**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 145	-2 376	-2 301	**-2 301**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-30	-75	-30	**-30**
Understöd och bidrag	-220	0	0	**0**
Hyresutgifter	-60	0	0	**0**
Interna lokalhyror	-97	-95	-161	**-161**
Övriga utgifter	-32	-211	-211	**-211**
Utgifter sammanlagt	**-3 684**	**-6 497**	**-6 410**	**-6 529**
Verksamhetsbidrag	**-2 699**	**-5 216**	**-5 424**	**-5 543**
Avskrivningar	0	-4	0	**0**
Fördelning	-234	-269	0	**-274**
Räkenskapsperiodens resultat	**-2 933**	**-5 489**	**-5 424**	**-5 817**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för livskraftstjänster ansvarar för de näringstjänster som stärker stadens livskraft samt för samarbetet inom staden och med andra partner i anslutning till främjandet av livskraften. Serviceområdet svarar också bland annat för en projektbyrå på stadsnivå och samordnar företagens etableringstjänster i samarbete med stadsmiljöns verksamhetsområde, och ansvarar för att locka företag till Vanda.

Serviceområdet består av två enheter som är Kundrelationer samt Innovationer och kompetens. Kundrelationsenhetens huvudsakliga uppgifter är att ordna tillräckliga kontaktkanaler till företag som är verksamma i Vanda och stödja företagandet i Vanda. Enheten för kundrelationer ansvarar för att på stadsnivå locka företag till staden och sköta företagskundrelationer, samt för företagsrådgivningen och ledningen av partnernätverket Business Vantaa. Enheten för innovationer och kompetens ansvarar för att stödja tillväxtorienterade och innovativa företag, utveckla kunskapsunderlaget för främjande av livskraft och för prognostisering samt företagandet bland unga, och en projektbyrå för livskraft på stadsnivå. I serviceområdet ingår också ett team för internationell företagsservice

som ansvarar för att locka utländska investeringar och experter och stödja startupföretag, och till teamets ansvar hör också verksamheten Visit Vantaa.

Nätverket Avia fungerar som en del av serviceområdet och är ett nätverk för utveckling, samarbete och informationsutbyte mellan aktörer inom den offentliga och privata sektorn som genomförts i samarbete mellan Vanda stad och Nylands förbund. Nätverket främjar tillgängligheten och utvecklingen av Helsingfors-Vanda flygplats och stärker samarbetet med intressentgrupperna för att stödja områdets livskraft och konkurrenskraft.

Livskraftstjänsterna samordnar genomförandet av livskraftsprogrammet. Alla verksamhetsområden engageras i genomförandet. Livskraftstjänsterna deltar i att fullfölja sysselsättnings- och integrationstjänsternas omfattande åtgärdsprogram för sysselsättning. Det omfattande åtgärdsprogrammet för sysselsättning är en del av livskraftsprogrammets helhet. Verksamhetsområdet för sysselsättning och integration samordnar helheten Kotoutumisen mallikaupunki (föregångarstad för integration), där alla verksamhetsområden deltar.

Serviceområdets huvudmål

Livskraftstjänsternas centrala mål är att hjälpa företag, företagare och organisationer som arbetar med dem att nå framgång och utveckla sin verksamhet i Vanda. I verksamheten betonas särskilt åtgärder som tydligt främjar företagsverksamhetens tillväxt och stadens livskraft. Livskraftstjänsterna utvecklar den lokala omvärlden så att det är möjligt att utöva framgångsrik näringsverksamhet. Fokus ligger på att utveckla de utvalda företagsnätverken (kluster) på ett tillväxtorienterat sätt, proaktivt sköta utvalda företagskundrelationer, locka nya företag och investeringar till Vanda och skapa arbetsplatser inom branscher där det finns potentiell ledig arbetskraft i Vanda. Samtidigt stöder man företag i åtgärder som främjar sysselsättningen av långtidsarbetslösa, ungdomar och partiellt arbetsföra.

En projektbyrå som betjänar på stadsnivå har fastslagits. Den främjar en stadsutveckling som sker med hjälp av projekt bland annat genom att främja påbörjandet av EU-finansierade projekt i Vanda. Målet är att stärka stadens utvecklingsverksamhet och effektiva användning av extern finansiering.

Serviceområdets huvudmål är att också stärka stadens strategiska planeringsförmåga, det kunskapsbaserade beslutsfattandet och skapandet av en gemensam framtidsbild i en omvärld som förändras. Prognostiseringsarbetets prioriteringar är att stärka stadsorganisationens prognostiseringsförmåga, systematiskt producera framtidsrelaterad information och koppla den till ledningen och beslutsfattandet som stöd.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Livskraftstjänsternas verksamhetsmodell har utvecklats i en mer ambitiös riktning än tidigare i och med reformen av arbets- och näringstjänsterna som trädde i kraft i början av året. År 2025 har ny personal rekryterats och nya tjänster har inletts, bland annat ett nytt team för företagskundrelationer och en byrå för prognostisering. Den planerade personalkapaciteten uppnås i slutet av 2025. De funktioner som inleddes under 2026 ska utvecklas, etableras och i tillämpliga delar ytterligare stärkas. Tyngdpunkten i verksamheten förflyttas i riktning mot permanenta funktioner och tjänster.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	10	29	**32**
Antalet anställda på viss tid	21	16	**16**
Antalet anställda totalt	31	45	**48**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Ökningen i antalet företag (st.) *	844	593	-	**800**
Företag som grundats via FöretagsVanda	529	486	650	**650**
Företagsrådgivningens kundbesök	2 283	1 830	2 800	**2 800**
Utvecklingen av företagens lönesumma i Vanda (till årets slut, 2021= 100)	120	120 **	119	**120**

* Skillnaden mellan nya företag som startats i Vanda och företag som lagt ner sin verksamhet och företag som flyttat från Vanda. Siffran inbegriper huvudkontor, filialkontor och privata näringsidkare. Källa: Statistikcentralen

** Läget i oktober 2024.

11 65
Sysselsättnings- och integrationsservice

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	4 189	9 471	10 493	**10 493**	10 651	10 811	10 973
Utgifter	-45 351	-78 095	-86 543	**-87 382**	-89 070	-91 679	-94 375
Verksamhetsbidrag	-41 162	-68 624	-76 049	**-76 889**	-78 419	-80 869	-83 402

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	128	161	1 183	**1 183**
Avgiftsinkomster	1	6	6	**6**
Understöd och bidrag	3 970	9 143	9 143	**9 143**
Övriga inkomster	86	161	161	**161**
Interna inkomster	3	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**4 189**	**9 471**	**10 493**	**10 493**
Personalkostnader	-11 560	-22 174	-24 331	**-25 196**
Köp av kundtjänster	-4	-143	-100	**-100**
Köp av övriga tjänster	-2 172	-14 746	-12 733	**-12 708**
Köp av interna tjänster	-82	-6	-5	**-5**
Material, förnödenheter och varor	-161	-199	-199	**-199**
Understöd och bidrag	-30 119	-38 952	-47 452	**-47 452**
Hyresutgifter	-30	-208	-208	**-208**
Interna lokalhyror	-1 202	-1 622	-1 473	**-1 473**
Övriga utgifter	-22	-46	-41	**-41**
Utgifter sammanlagt	**-45 351**	**-78 095**	**-86 543**	**-87 382**
Verksamhetsbidrag	**-41 162**	**-68 624**	**-76 049**	**-76 889**
Avskrivningar	-97	-84	-31	**-48**
Fördelning	65	-267	0	**-468**
Räkenskapsperiodens resultat	**-41 194**	**-68 974**	**-76 080**	**-77 404**

Verksamhetsbeskrivning

Vanda stad fungerar som en arbetskraftsmyndighet som självständigt ordnar arbetskrafts- och integrationsservice. Det lagstadgade serviceutbudet täcker både privatkunds- och arbetsgivartjänster. Helheten av lagstadgade arbetskrafts-, närings-, och integrationstjänster finansieras med statsandelsfinansiering. Kundservicen vid stadens serviceområden och -enheter sköts centraliserat vid kommuninvånarservicen. Dessutom produceras myndighetstjänster för staten och välfärdsområdet med stöd av ett samserviceavtal.

Verksamhetsområdet för sysselsättning och integration samordnar helheten Kotoutumisen mallikaupunki (föregångarstad för integration), där alla verksamhetsområden deltar. Utöver detta har livskrafts- och sysselsättningssektionen beslutat om principerna för främjande av sysselsättning och principerna för integration.

Serviceområdets huvudmål

Serviceområdet för sysselsättning och integration ansvarar från och med början av 2026 för sysselsättningsservicen, vars kunder garanteras en bra start på jobbsökandet och en smidig serviceprocess så att tjänsterna leder vidare, till sysselsättning eller till tjänster enligt servicebehovet, till kompetenstjänster eller sektorsövergripande tjänster. Uppnåendet av målen följs upp genom kundenkäter och mäts enligt utvecklingen av planeringsgraden samt arbetslösheten bland unga, personer med ett främmande språk som modersmål och långtidsarbetslösa.

Vandas mål är att se till att kunderna ska få rätt förmåner. I planeringen av arbetskraftspolitiska åtgärder tar man i beaktande att alla långtidsarbetslösa inte kan rehabiliteras och utbildas till att bli arbetsföra. I samarbete med välfärdsområdet utvecklar Vanda hänvisningen av kunder till rätt tjänster (bl.a. bedömning av arbetsförmåga och rehabilitering).

Ett starkt samarbete med livskraftstjänsterna och utbildningsanordnarna gör det möjligt att skapa nya arbetsplatser och möta kompetensbristen genom en exakt utbildning för arbetslösa. Arbetsgivarna önskar personliga kundrelationer och genom ett bredare samarbete kan man bygga upp skräddarsydda tjänster som motsvarar deras behov.

Inom servicen för internationella kunder främjas kundernas integration på ett övergripande sätt i enlighet med Vandas principer för invandring och integration. Kompetenscentrets tjänster ansvarar för servicen för arbetssökande kunder, integrationsservicen för tjänster för kunder som står utanför arbetskraften och projektet Mångkulturella Vanda för internationellt samarbete och goda relationer mellan befolkningsgrupper.

Genom lagstadgade tjänster främjas sysselsättningen, den digitala delaktigheten, utvecklingen av språkkunskaperna och förankringen i samhället. Kundservicemålen följs upp genom utvecklingen av planeringsgraden och arbetslösheten och genom antalet deltagare i integrationsutbildning och samhällsorientering. Inom integrationsservicen följer man också upp antalet övriga nådda kunder som inte är arbetssökande. Inom kundservicen på stadsnivå utvecklar man ett skalbart, mångskiktat och övergripande koncept för digitala stödtjänster och rådgivning som främjar digitalt medborgarskap särskilt hos dem som riskerar digitalt utanförskap.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Det dåliga konjunkturläget på arbetsmarknaden och därmed det låga antalet arbetsplatser utmanar tjänsteproduktionen och myndighetsarbetet. Målet för 2026 är att säkerställa ett högklassigt arbete vid arbetskraftsmyndigheterna och effektivera kundserviceprocesserna så att de motsvarar det växande antalet kunder.

I takt med att digitaliseringen fortskrider övergår man i Finland till att prioritera elektroniska myndighetsärenden. Behovet av rådgivning om användningen av elektroniska tjänster och digitala enheter kommer att öka och utöver de nuvarande kunderna kan man förvänta sig nya kundgrupper inom det digitala stödet. I det kunskapsbaserade utvecklingsarbetet betonar man kundorientering och behovsorientering, vilket säkerställer tillgången till tjänster för alla.

Kundservice och digitalt stöd riktas allt starkare mot att stödja lagstadgade tjänster. Det nuvarande serviceutbudet och tillgången till tjänster ses över så att de stödjer nya prioriteringsområden.

Serviceenheten för internationella kunder samordnar integrationstjänster på stadsnivå och ansvarar för beredning, uppföljning och rapportering av programmet för integrationsfrämjande, integrationsprogrammet och utredningen Kotoutumisen mallikaupunki (föregångarstad för integration). När det gäller utvecklingen av integrationstjänster på stadsnivå utvecklar man 2026 framför allt en välkomstkultur som ett samarbete mellan verksamhetsområdena genom att ordna Welcome to Vantaa, Tervetuloa Vantaalle, Välkommen till Vanda -evenemang för nya invånare två gånger per år.

Målet med utredningen Kotoutumisen mallikaupunki (föregångarstad för integration) är att utarbeta en helhetsbild av stadens integration, tjänster som främjar flerspråkighet och mångfald, god praxis

och innovationer. Målet är också att utreda hur tillgänglig stadens basservice är för invånare med annat modersmål. Utifrån utredningen bereder man under 2026 det framtida programmet för integrationsfrämjande när det nuvarande integrationsprogrammet upphör i slutet av 2026.

Serviceområdet ansvarar för att ordna det riksomfattande evenemanget för sakkunniga inom integration, Integration 2026, i Vanda. Vi deltar också i nätverket Suomen Tulevaisuuden Tekijät (Finlands framtidsbyggare), vars mål är att utveckla förutom riksomfattande lösningar också en modell för integrationen i Vanda.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	94	310	**380**
Antalet anställda på viss tid	97	101	**45**
Antalet anställda totalt	191	411	**425**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Sysselsättningsservicen				
Sysselsättningsplanernas planeringsgrad	57 % *	57 %	80 %	**80 %**
Inflödet till arbetslöshet som varat längre än 6 månader (alla arbetslösa)	53 % **	55 %	40 %	**40 %**
Långtidsarbetslöshet	5 049	6 539	4 990	**under 6 500**
Arbetslöshet bland personer med främmande modersmål	7 232	8 240	7 100	**under 7 000**
Arbetslöshet bland personer under 30 år	3 580	3 878	3 510	**under 3 000**
Kommuninvånarservicen				
Andelen stöd för e-tjänster och digitalt stöd av Vandainfos servicekontakter (%)	12 %	10 %	15 %	**30 %**
Antalet kundkontakter på Vandainfo/år	163 700	142 300	190 000	**200 000**

*Nyckeltalet för BS 2023 beskriver sysselsättningsplanernas giltighet.
** Nyckeltalet för BS 2023 beskriver inflödet till arbetslöshet som varat längre än 3 månader.

11 80
Kommunal demokrati

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	29	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-3 712	-4 039	-4 386	**-4 885**	-4 514	-4 646	-4 783
Verksamhetsbidrag	-3 683	-4 039	-4 386	**-4 885**	-4 514	-4 646	-4 783

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	22	0	0	**0**
Interna inkomster	8	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**29**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-2 896	-3 129	-3 011	**-3 111**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-198	-268	-395	**-795**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-41	-50	-43	**-43**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-2	0	0	**0**
Interna lokalhyror	-575	-591	-936	**-936**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-3 712**	**-4 039**	**-4 386**	**-4 885**
Verksamhetsbidrag	**-3 683**	**-4 039**	**-4 386**	**-4 885**
Avskrivningar	0	-4	0	**0**
Fördelning	1 802	2 001	0	**2 013**
Räkenskapsperiodens resultat	**-1 881**	**-2 042**	**-4 386**	**-2 872**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för kommunal demokrati har tre serviceenheter, juridiska ärenden och beslutsberedning, informationshantering samt förvaltningsservicen. Till serviceområdet hör också enheten för stadens säkerhet och valbyrån. Kostnaderna för valbyråns tillfälliga personal täcks av centralvalnämndens budget.

Serviceområdet för kommunal demokrati svarar bland annat för beredningen av stadsfullmäktiges och stadsstyrelsens sammanträden, utvecklingen av beslutsberedning och beslutsfattande samt styrning på stadsnivå, anordnandet av allmänna val, informationshantering, stadens gemensamma juridiska ärenden samt styrningen av dessa, funktionella jämställdhets- och likabehandlingsarbetet på stadsnivå samt säkerhets- och beredskapsärenden. Inom serviceområdet verkar också stadens dataskyddsombud samt de centraliserade assistenttjänsterna vid verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft.

Serviceområdets huvudmål

Informationshanteringsenhetens centrala mål är att främja mötes- och dokumenthanteringens reformprojekt som syftar till en effektiv och smidig informationshantering på stadsnivå. Vid enheten utarbetas också en digitaliseringsplan för analogiskt material.

Delaktighetsarbetet vid verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft stärks genom att utarbeta och genomföra en delaktighetsplan. Inom delaktigheten fäster man särskild uppmärksamhet vid att stärka den representativa demokratin och invånarnas möjligheter att delta och följa beslutsfattandet.

År 2025 skapades en modell för förhandsbedömning av konsekvenser för Vanda. Syftet är att testa modellen i ett pilotprojekt under 2026 i beslutsfattandet vid varje verksamhetsområde.

Genom att utveckla en övergripande säkerhet på stadsnivå stärker man stadens kristålighet. En kristålig stad ger invånarna upplevelser av trygghet i samarbete med myndigheter och andra aktörer. Vi skapar en fullt fungerande stad genom att utveckla beredskapen och sörja för säkerheten i stadens tjänster.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

En förnyelse av ärende- och möteshanteringen är ett omfattande projekt på stadsnivå som kommunala demokratin äger och till vilket framför allt informationshanteringsenhetens och beslutsfattandets arbetstid anvisas. År 2026 kommer projektet att arbeta med verksamhetsprocesser och informationsstyrningsplanen samt producera anvisningar och utbildningar för att verksamhetsförändringen och införandet av systemet ska ske smidigt. I systemprojektet övergår man till en genomförandefas som inbegriper bland annat migreringar och byggande av integrationer. Målet är att systemet ska vara i användning redan hösten 2026.

Stadens digitaliseringsplan för analogiskt material genomförs genom att leda verksamhetsområdena i organiseringen av närarkiven och valet av material som ska digitaliseras.

År 2026 utvecklas tjänsterna och verksamheten för delaktighet inom verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. En delaktighetsplan utarbetas för verksamhetsområdet. Planen stöder och samordnar verksamhetsområdets invånarväxelverkan. Planen kartlägger nuläget och ställer upp mål för den kommande fullmäktigeperioden. Ett prioriteringsområde inom delaktighetsutvecklingen är att främja demokrati. För att stärka den representativa demokratin och öka valdeltagandet krävs större förtroende, öppenhet och växelverkan. Nästa val är riksdagsvalet våren 2027 och förberedelserna inför det påbörjas redan 2026. I förberedelserna fäster man också vikt vid att främja delaktigheten.

Utvärderingen av förhandskonsekvenser utvecklas på stadsnivå och 2026 pilottestas detta i det praktiska beslutsfattandet.

År 2026 stärks assistenternas yrkeskompetens och nätverk på stadsnivå.

Kompetensen inom den övergripande säkerheten inom stadsorganisationen stärks genom utbildning och övningar. Utvecklingen av beredskapsplaneringen och beredskapen och samarbetet mellan intressentgrupper och myndigheter fortsätter. Utvecklingens prioriteringsområde är riskhantering och intern kontroll.

400 000 euro läggs till i budgeten för åtgärder som förbättrar säkerheten i staden. Åtgärderna inkluderas i den nya säkerhetsplanen som förs till stadsfullmäktige för beslut under första kvartalet av 2026. I beredningen av åtgärderna beaktas bland annat: säkerheten i stationsområdena, övervakningen av ordningen, ungdomsarbetet och bevakningen samt samarbetet med Vanda och Kervo välfärdsområde, andra myndigheter, tredje sektorn och kommersiella aktörer. Verksamhetsområdena deltar dessutom i säkerhetsplanens åtgärder inom ramen för sina egna budgetar.

År 2026 utarbetas anvisningar på stadsnivå om användningen av artificiell intelligens vid behandling av personuppgifter och på så sätt stärks personalens dataskyddskunnande. Man säkerställer dataskyddet i utvecklingen av system för artificiell intelligens.

Utbildning i antirasism genomförs som en del av stadens nuvarande personalutbildning.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	50	52	**52**
Antalet anställda på viss tid	4	1	**1**
Antalet anställda totalt	54	53	**53**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet begäranden om uppgifter som riktar sig till arkivet *	-	-	-	**1 500**
Antalet ärenden som öppnats i ärendehanteringssystemet *	-	-	-	**9 000**
Antalet ärenden som behandlats i de högsta organen (stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och dess sektioner) *	-	-	-	**1 000**
Antalet utbildningar för förtroendevalda och anställda	82	182	78	**120**
Översättningsarbeten	3 400	3 490	3 400	**4 050**

* Nytt nyckeltal för 2026.

11 70
Informationen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-2 691	-2 976	-2 800	**-2 858**	-2 882	-2 966	-3 054
Verksamhetsbidrag	-2 691	-2 976	-2 800	**-2 858**	-2 882	-2 966	-3 054

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-1 464	-1 582	-1 558	**-1 616**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 009	-1 204	-1 048	**-1 048**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-46	-30	-30	**-30**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-16	-4	-4	**-4**
Interna lokalhyror	-120	-119	-123	**-123**
Övriga utgifter	-37	-38	-38	**-38**
Utgifter sammanlagt	**-2 691**	**-2 976**	**-2 800**	**-2 858**
Verksamhetsbidrag	**-2 691**	**-2 976**	**-2 800**	**-2 858**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	1 033	1 158	0	**1 082**
Räkenskapsperiodens resultat	**-1 658**	**-1 818**	**-2 800**	**-1 776**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceenheten för information svarar för stadens centraliserade informationsuppgifter och hela stadens marknadsföringsuppgifter samt för anvisningar på stadsnivå inom sitt ansvarsområde samt för information vid verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. I stadens centraliserade information samordnas och utvecklas den externa och interna informationen, varumärket samt marknadsföringen. I den centraliserade informationen finns även huvudredaktionen för de olika informationskanalerna. Respektive verksamhetsområdes information svarar för informationen gällande den egna verksamheten och de egna tjänsterna.

Serviceenhetens huvudmål

Informationens mål är att informera i rätt tid och öppet om stadens verksamhet, tjänster, beslutsfattande och dess inverkan samt kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka, för alla kommuninvånare och andra intressentgrupper som är viktiga för staden. Informationen produceras för alla stadsbor.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Utvecklingen av stadens anseende fortsätter genom att man inom informationen utarbetar ett övergripande och långsiktigt program för anseendet. Ett särskilt viktigt prioriteringsområde inom arbetet med anseendet är att förbättra invånarnas trygghetskänsla. Programmet för anseendet styr också stadens marknadsföring. Utvecklingen av marknadsföringen av staden fortsätter inklusive arbetsgivarbilden, och marknadsföringen när det gäller livskraft, evenemang och stadens områden.

År 2025 inleddes en uppdatering av Vandas varumärke och det här arbetet fortsätter 2026. Syftet med arbetet är att uppdatera och utveckla Vandas varumärke som utarbetades 2015 så att det motsvarar dagens Vanda som har utvecklats och kommer att utvecklas inom den närmaste framtiden.

Som en del av utvecklingen av varumärket skapas också varumärket för Vandas spårvagnsstad. I och med byggandet av spårvägen utvecklas Vanda till Finlands fjärde spårvagnsstad. Det är en god idé att utnyttja förändringen i stor utsträckning i arbetet med att bygga upp Vandas anseende och omarbeta uppfattningarna om staden. I informationsstrategin för spårvagnsstaden fastställer man hur det ska informeras om spårvagnsstaden innan den byggs och medan byggandet och trafiken inleds för att få en maximal nytta av varumärket. Spårvagnsstadens informationsstrategi och varumärke stöder också projektinformationen om byggandet av spårvägen. Målet är att uppfattningen om spårvagnsstaden med tiden införlivas med Vandas hela varumärke.

Man fortsätter att förnya informationens verksamhetssätt och öka effektiviteten. Artificiell intelligens införs i kommunikationen, den visuella informationen och marknadsföringen och bidrar till att förnya och effektivera verksamheten. Den flerspråkiga och flerkanaliga kommunikationen och informationen fortsätter för att förbättra tillgängligheten till stadens information och kommuninvånarnas delaktighet. Lättläst språk ska användas i större utsträckning inom informationen, till exempel på webbsidor och i invånartidningen. Dessutom inleds en konceptreform av stadens tryckta invånartidning. Genom reformen strävar man efter kostnadsbesparingar och effektivering av verksamheten genom att se över produktionen av och helhetskonceptet för den tryckta invånartidningen.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	26	26	**26**
Antalet anställda på viss tid	1	1	**0**
Antalet anställda totalt	27	27	**26**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Informationens och marknadsföringens nettokostnader €/invånare	9,6	11	12	**11,6**

11 30
Interna revisionen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-413	-431	-429	**-442**	-442	-455	-468
Verksamhetsbidrag	-413	-431	-429	**-442**	-442	-455	-468

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-382	-385	-386	**-399**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-2	-15	-14	**-14**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	0	-4	-4	**-4**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	0	0	0	**0**
Interna lokalhyror	-28	-27	-26	**-26**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-413**	**-431**	**-429**	**-442**
Verksamhetsbidrag	**-413**	**-431**	**-429**	**-442**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	-26	-32	0	**-29**
Räkenskapsperiodens resultat	**-439**	**-462**	**-429**	**-471**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceenheten för den interna revisionen bistår under revisionsdirektörens ledning stadsstyrelsen och stadsdirektören i arbetet med att utvärdera och utveckla den interna kontrollens och riskhanteringens funktionsduglighet genom att utföra revision av förvaltning, ekonomi och funktioner inom stadskoncernen samt genom att erbjuda konsulttjänster.

Serviceenhetens huvudmål

Ett centralt mål för serviceenheten för den interna revisionen är att i tid och på ett högklassigt sätt genomföra de revisioner som skrivits in i den årsplan som stadsdirektören godkänt. Den interna revisionen ska också behandla de anmälningar som kommit till anmälningskanalen för misstänkta missbruk av verksamheten och oegentligheter enligt det sätt som lagstiftningen förutsätter.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

I den interna revisionens verksamhet sker inga väsentliga förändringar år 2026.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	5	5	**5**
Antalet anställda på viss tid	0	0	**0**
Antalet anställda totalt	5	5	**5**

13
FOSTRAN OCH LÄRANDE

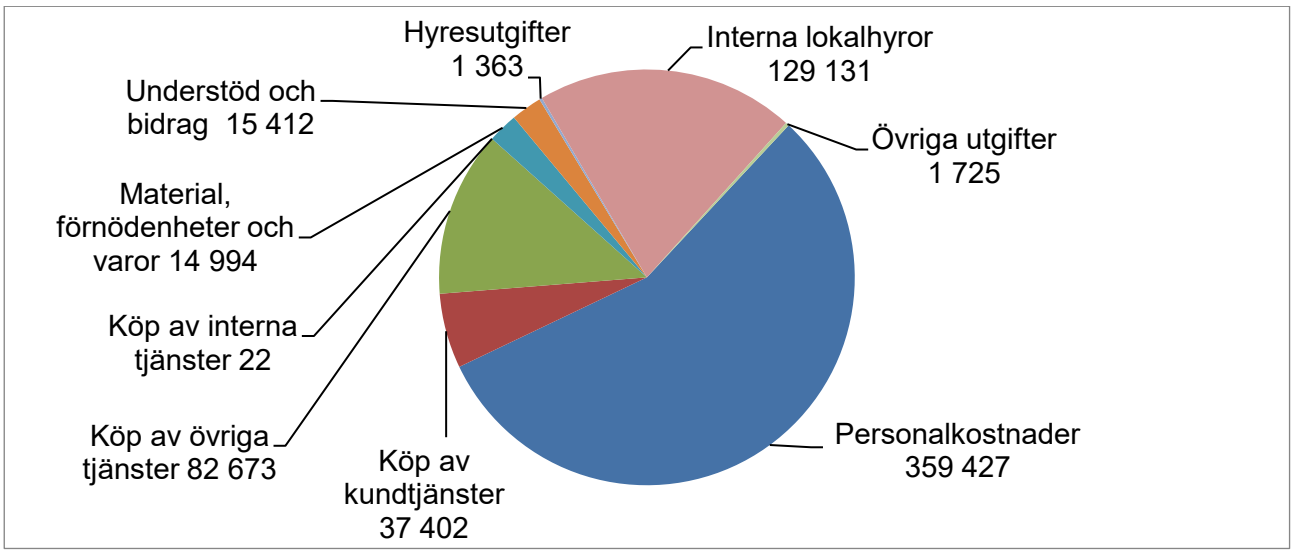
Ansvarig: Katri Kalske

Verksamhetsorgan: Nämnden för fostran och lärande
Ordförande: Jenni Karemo

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Fostran och lärande							
Inkomster	37 974	30 457	31 414	**31 414**	31 886	32 364	32 849
Utgifter	-578 063	-602 629	-630 154	**-642 151**	-648 554	-667 557	-687 183
Verksamhetsbidrag	-540 090	-572 172	-598 739	**-610 736**	-616 669	-635 193	-654 334
Fostran och lärande bruttoenheterna							
Inkomster	34 937	29 445	30 382	**30 382**	30 838	31 300	31 770
Utgifter	-500 043	-519 124	-542 000	**-552 366**	-557 827	-574 171	-591 052
Verksamhetsbidrag	-465 106	-489 679	-511 618	**-521 984**	-526 989	-542 871	-559 282

Verkningarna av löneuppgörelsen inom kommunsektorn beaktades i budgeten som en centraliserad reserv inom verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Uppgörelsen omfattade allmänna höjningar som delas ut 2025 och 2026 samt lokala poster, vars inverkan fördelades på verksamhetsområdena i samband med stadsstyrelsens budgetförslag. För verksamhetsområdet för fostran och lärande var effekten av höjningarna 11 921 900 euro.

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	14 218	10 147	11 328	**11 328**
Avgiftsinkomster	8 919	8 817	8 817	**8 817**
Understöd och bidrag	11 204	10 294	9 850	**9 850**
Övriga inkomster	512	187	387	**387**
Interna inkomster	83	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**34 937**	**29 445**	**30 382**	**30 382**
Personalkostnader	-265 395	-282 711	-299 278	**-309 708**
Köp av kundtjänster	-35 188	-35 270	-37 402	**-37 402**
Köp av övriga tjänster	-71 496	-67 604	-74 433	**-74 368**
Köp av interna tjänster	-98	-20	-22	**-22**
Material, förnödenheter och varor	-8 238	-8 036	-9 050	**-9 050**
Understöd och bidrag	-14 830	-15 708	-15 332	**-15 332**
Hyresutgifter	-442	-210	-365	**-365**
Interna lokalhyror	-103 961	-108 890	-105 806	**-105 806**
Övriga utgifter	-394	-674	-312	**-312**
Utgifter sammanlagt	**-500 043**	**-519 124**	**-542 000**	**-552 366**
Verksamhetsbidrag	**-465 106**	**-489 679**	**-511 618**	**-521 984**
Avskrivningar	-2 251	-2 963	-1 371	**-4 234**
Fördelning	-31 325	-38 535	0	**-32 791**
Räkenskapsperiodens resultat	**-498 682**	**-531 178**	**-512 989**	**-559 009**

Beskrivning av verksamheten och förändringar i omvärlden

Verksamhetsområdet för fostran och lärande (KASO) sörjer för att det ordnas tjänster inom småbarnspedagogik, grundläggande utbildning, utbildning på andra stadiet och svenskspråkig service i staden och för samarbetet med välfärdsområdet när det gäller elev- och studerandevården och främjandet av barns och ungas välbefinnande. Verksamhetsområdet har som uppgift är att bereda och verkställa ärenden inom verksamhetsområdet som hör till nämnden för fostran och lärande.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande främjar barns och ungdomars lärande, delaktighet och välbefinnande på ett rättvist och interaktivt sätt med hjälp av en kompetent personal som mår bra samt högklassiga uppväxt- och lärmiljöer. Vid ordnandet av verksamheten beaktas kommuninvånarnas rätt att få service på sitt modersmål finska eller svenska. Det finns också tjänster på engelska. Organisationen för verksamhetsområdet för fostran och lärande utgörs av serviceområdena småbarnspedagogik, grundläggande utbildning, svenskspråkig service, utbildning på andra stadiet och gemensamma tjänster.

Omvärlden inom verksamhetsområdet för fostran och lärande formas av flera samtidiga och sammankopplade förändringskrafter. Den världspolitiska osäkerheten och det skärpta säkerhetsläget kräver stärkt resiliens, en kompetent personal som mår bra och att processerna på stadsnivå uppdateras. Den försämrade ekonomin ökar fattigdomen bland barnfamiljer och utmanar ordnandet av tjänster, vilket ökar behovet av stöd. Samarbetet mellan skolor och familjer stärks genom att aktivt involvera alla barns föräldrar i skolgemenskapen.

Den ökade segregationen och polariseringen visar sig som skillnader i välfärd och differentierade inlärningsresultat i områdena. Problem med ensamhet och den psykiska hälsan gör det svårare för barn och ungdomar att knyta an till småbarnspedagogiken och studierna. Känslan av trygghet har försvagats och särskilt den psykiska tryggheten behöver stärkas. Mångfalden bland eleverna och differentieringen av kunnandet förutsätter en personal som mår bra, är språkmedveten och pedagogiskt kunnig, samtidigt som antalet flerspråkiga elever ökar. Stödet för växande och lärande måste säkerställas även i fortsättningen.

Tillgången till personal och utvecklingen av kompetensen är kritiska, särskilt på grund av lönekonkurrensen i huvudstadsregionen och nya arbetskrav. Personalpolitiska lösningar, såsom roller och arbetsvillkor för nya yrkesgrupper, är viktiga för att stärka attraktions- och kvarhållningskraften. Mångkulturella arbetsgemenskaper blir allt vanligare och språklig integration är en viktig del av verksamhetsområdets framgång. Barns och ungdomars psykiska säkerhet har försämrats och fenomen som rubbar säkerheten, såsom mobbning i skolan, användningen av berusningsmedel och ungdomsbrottslighet, syns i vardagen. Betydelsen av medieläskunnighet ökar när sociala medier medför osäkerhet och spänningar.

I omvärldsanalysen konstaterades det dock också att Vanda är en växande stad där ökningen av antalet barn och unga stärker stadens livskraft, och att andelen personer i arbetsför ålder i befolkningen är god, vilket stöder en hållbar utveckling. Staden har också samlat värdefull erfarenhet och kunnande när det gäller att utveckla flerspråkiga tjänster, och den utbildningsmässiga kontinuiteten granskas som en de av den övergripande utvecklingen av tjänsterna. Småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt utbildningen på andra stadiet har också till uppgift att möta efterfrågan på undervisning på engelska och betjäna familjer som har flyttat till Vanda från andra platser och vars barn behöver undervisning på engelska.

Barns och ungdomars hälsosamma levnadsvanor – såsom motion, tillräcklig sömn och alkohol- och drogfrihet – har, enligt omvärldsmiljöanalysen, stärkts. Vi fortsätter den starka utvecklingen av daghems- och skolmaten inom ramen för det tidigare anslaget. Maten som serveras barn och ungdomar bör vara närande, miljövänlig och lockande. God och hälsosam mat förbättrar inlärningsresultaten och främjar barnens och de ungas övergripande välbefinnande. Utvidgningen av läroplikten har å sin sida minskat antalet avbrott i utbildningen, och utvidgningen av undervisningen på engelska ökar Vandas attraktionskraft och gör utbildningsutbudet mångsidigare.

En skicklig användning av artificiell intelligens kan möjliggöra en ny typ av undervisning och inlärning. Artificiell intelligens används i allt större utsträckning både i skolor och läroanstalter och i andra arbetsuppgifter inom verksamhetsområdet. Samtidigt har arbetsgivarbilden för verksamhetsområdet för fostran och lärande stärkts.

Enligt Vandas officiella befolkningsprognos för 2025–2034 förutspås antalet barn i åldern för småbarnspedagogik (0–6) öka med omkring 1 561 barn före utgången av år 2034. Behovet av vårdplatser är 1 249 nya platser uträknat enligt en täckning på 85 procent. Mest förutspås antalet barn öka i storområdena Kivistö (501), Dickursby (466), Aviapolis (323), Myrbacka (152) och Håkansböle (144). Däremot förutspås antalet barn i åldern för småbarnspedagogik minska i storområdena Björkby (-16) och Korso (-8).

Enligt Vandas officiella befolkningsprognos 2025–2034 minskar antalet barn i den grundläggande utbildningen (7–15-åringar) med 439 elever fram till 2034. Antalet elever i årskurserna 1–6 minskar med 399 medan antalet elever i årskurserna 7–9 minskar med 40. En betydande ökning av antalet barn i grundskoleåldern sker i storområdena Kivistö (279), Dickursby (136) och Myrbacka (59). När det gäller de övriga storområdena minskar antalet barn mest i Aviapolis storområde (-442). Antalet barn minskar också i storområdena Björkby (-282), Korso (-154) och Håkansböle (-32).

Under åren 2025 och 2026 minskar antalet barn i grundskoleåldern med 192 elever enligt befolkningsprognosen. Antalet elever i årskurserna 1–6 minskar med 235 medan antalet elever i årskurserna 7–9 ökar med 43. Antalet barn i grundskoleåldern förväntas öka under åren 2025–2026 i Dickursby storområde (+29). Antalet grundskoleelever håller sig på nästan samma nivå som för närvarande i Myrbacka (+6) och Kivistö (-1). I de övriga storområdena förväntas antalet barn minska enligt följande: Aviapolis (-114), Korso (-62) Björkby (-42) och Håkansböle (-10).

Enligt Vandas officiella befolkningsprognos 2025–2034 minskar antalet unga i åldern 15–17 år med 66 fram till 2034. Antalet unga ökar i storområdena Dickursby (135), Kivistö (66), Myrbacka (18) och Björkby (9). På motsvarande sätt förutspås antalet ungdomar minska i storområdena Korso (-167), Aviapolis (-109) och Håkansböle (-18).

Från och med år 2022 har en ny prognosmetod tagits i bruk i Vanda och de senaste åren har varit mycket avvikande i Vanda med tanke på befolkningsökningen Detta påverkar prognosen eftersom den använder uppgifter från tidigare år. Befolkningsprognosen för 2025 syftar till att ta hänsyn till dessa förändringar. Verksamhetsområdet följer noggrant med förändringstrycket på servicenätet, i samarbete med stadsmiljöns sakkunniga, och vid utvecklingen av servicenätet beaktas möjligheterna till samarbete med de andra verksamhetsområdena.

På grund av balanseringsprogrammet för stadens ekonomi uppställdes ett anpassningsmål på 5,5 miljoner euro för verksamhetsområdet i budgetramen för 2026. I budgetförslaget för verksamhetsområdet har man beaktat de anpassningsåtgärder som målet förutsätter och deras ekonomiska konsekvenser.

Verksamhetsområdets huvudmål

Ett av målen förverksamhetsområdet under denna mandattid är bland annat att utveckla och göra stadens undervisning på engelska mångsidigare genom att förbereda inledningen av IB-undervisning i Vanda även inom småbarnspedagogiken samt förskole- och grundskoleundervisningen. Åtgärderna inom utvecklingsprogrammet för flerspråkiga elever genomförs inom ramen för de tillgängliga budgetramarna, genom effektiv användning av befintliga resurser och samarbetsmöjligheter.

Under år 2025 har man inom verksamhetsområdet tagit i bruk nya vyer (bl.a. KOTA-uppgifter) som stöd för ledningens och verksamhetsenheternas chefers arbete, t.ex. för att bedöma effekterna av segregation. Målet är att vyerna ska vara i etablerad användning under nästa år. Utöver detta fortsätter man att definiera och överföra verksamhetsområdets grunddata till en dataplattform.

Målet är att år 2026 ta i bruk de verktyg och processer som man kommit överens om på stadsnivå för att fastställa nivån på elevens språkkunskaper. På så sätt vill man identifiera utgångsnivån för flerspråkiga elevers kunskaper i finska/svenska för att säkerställa att de som lär sig får ändamålsenlig undervisning som stärker deras språknivå. Utvecklingen av den öppna verksamheten utgår från ett perspektiv där segregation förebyggs och sker i nära samarbete med välfärdsområdet. Målet är att stärka gemenskapen och erbjuda lågtröskelverksamhet som stöder barns och familjers välbefinnande i mångsidiga bostadsområden.

För närvarande samlas information om elevernas välbefinnande in genom flera olika enkäter. Det saknas dock en mätare för uppföljningen av helhetssituationen på årsnivå. På längre sikt är målet att utifrån en förnyad enkät om välbefinnande riktad till eleverna och genom att följa med frånvaron avgöra om elevernas engagemang i småbarnspedagogiken och skolan har ökat. År 2026 kommer en modell för mätning av välbefinnandet att utarbetas och en utgångsnivå att fastställas.

Skol- och daghemsgårdarna görs mer attraktiva att motionera och leka på.

De gemensamma strukturerna för Vanda, Kervo samt Vanda och Kervo välfärdsområde har utretts och beskrivits, men de behöver uppdateras bland annat på grund av organisationsändringar. Målet är att strukturerna ska ha setts över under år 2026 och att man förbinder sig till dem gemensamt samt att planerna för parterna har förankrats och att verksamheten enligt dem stärks. Effektivitet mäts med hjälp av ett gemensamt kunskapsunderlag och resultaten används i utvecklingen av verksamheten.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	4 535	5 114	**5 315**
Antalet anställda på viss tid	1 340	827	**881**
Antal anställda totalt	5 875	5 941	**6 196**

13 10
Nämnden för fostran och lärande

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-119	-110	-128	**-128**	-131	-135	-139
Verksamhetsbidrag	-119	-110	-128	**-128**	-131	-135	-139

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-88	-90	-104	**-104**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-28	-19	-23	**-23**
Köp av interna tjänster	-2	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	0	-1	-1	**-1**
Interna lokalhyror	0	0	0	**0**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-119**	**-110**	**-128**	**-128**
Verksamhetsbidrag	**-119**	**-110**	**-128**	**-128**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	105	110	0	**128**
Räkenskapsperiodens resultat	**-14**	**0**	**-128**	**0**

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden för fostran och lärande sörjer för att ordna och utveckla verksamhetsområdets gemensamma tjänster, småbarnspedagogik, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och yrkesutbildning.

Anslagen inkluderar utgifterna för nämnden för fostran och lärande och svenskspråkiga sektionen.

13 20
Gemensamma tjänster

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	614	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-5 958	-6 203	-5 854	**-5 995**	-6 025	-6 202	-6 384
Verksamhetsbidrag	-5 344	-6 203	-5 854	**-5 995**	-6 025	-6 202	-6 384

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	614	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**614**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-4 615	-4 331	-4 089	**-4 296**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 050	-937	-1 048	**-983**
Köp av interna tjänster	-12	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	340	-177	-123	**-123**
Understöd och bidrag	-186	-186	0	**0**
Hyresutgifter	-44	-44	-54	**-54**
Interna lokalhyror	-391	-394	-408	**-408**
Övriga utgifter	0	-134	-132	**-132**
Utgifter sammanlagt	**-5 958**	**-6 203**	**-5 854**	**-5 995**
Verksamhetsbidrag	**-5 344**	**-6 203**	**-5 854**	**-5 995**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	4 712	6 083	0	**5 895**
Räkenskapsperiodens resultat	**-632**	**-120**	**-5 854**	**-100**

Verksamhetsbeskrivning

Till ledningen och gemensamma tjänster hör verksamhetsområdets ledning, verksamhetsområdets gemensamma projekt och verksamhetsområdets centraliserade tjänster. I helheten ingår också projektet Dickursby kompetenscampus på stadsnivå.

Gemensamma tjänster sköter verksamhetsområdets centraliserade kommunikations-, ekonomi-, lag- och beredningstjänster samt planering och utveckling. Till de gemensamma tjänsterna hör också samordningsuppgifter som gäller främjande av välbefinnandet och elev- och studerandevården samt främjande av åtgärderna i arbetet med UNICEF:s modell Barnvänlig kommun. Till de gemensamma tjänsterna hör dessutom ärenden som gäller skolskjutsar samt iståndsättning av utrustningen för teknisk slöjd i grundskolorna.

Till ansvarsområdet hör beredningen av verksamhetsområdets strategi, centrala tjänster inom kunskapsledning, stödet av servicehandlednings- och kundsystem samt tjänster i den digitala omvärl-

den. Inom data- och kommunikationstekniken betonas pedagogisk utveckling som beaktar verksamhetsområdets särdrag i samarbete med IT-administrationen, skolor och läroanstalter samt småbarnspedagogiken.

Serviceområdets huvudmål

Vid granskningen av servicenätet utarbetas en plan för skapande av modeller för den engelskspråkiga studiestigen och integreringen av IB-undervisningen till att utgöra en del av den engelskspråkiga studiestigen från småbarnspedagogiken till andra stadiet.

Till serviceområdet hör att stödja stadens strategi och de åtgärder inom verksamhetsområdet och serviceområdena som härleds ur den. Genomförande av systemutveckling och systemändringar inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen samt stödjande av användarna.

Det uppdaterade åtgärdsprogrammet för förebyggande av och ingripande i mobbning införs i början av 2026. Uppdateringen baserar sig på omfattande utvärderingsdata som samlats in från olika serviceområden, elev- och studerandevården och ungdomsarbetet. Barn, ungdomar och vårdnadshavare har hörts under våren 2025 och man har redan använt den informationen som samlats in i olika sammanhang. Det uppdaterade åtgärdsprogrammet delges aktivt och förankras systematiskt.

Planerna för elev- och studerandevården har uppdaterats, i samarbete med Vanda och Kervo välfärdsområde, för att motsvara ändringar i lagstiftningen inom verksamhetsområdet och de har trätt i kraft 1.8.2025.

En modell för barnkonsekvensanalys införs i beslutsfattandet vid verksamhetsområdet för fostran och lärande. Den arbetsgrupp på stadsnivå som leds av verksamhetsområdet för fostran och lärande fortsätter sin verksamhet genom att förankra modellen inom samtliga verksamhetsområden och stödja genomförandet av barnkonsekvensbedömningar i staden.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Den digitala serviceplattformen DigiOne tas i bruk stegvis i skolorna inom den grundläggande utbildningen under 2026. Avsikten är att försöka planera ibruktagandena enligt skolans årsklocka så att de sker efter loven, då eventuella dataavbrott orsakar så lite olägenheter som möjligt och det finns tid för de förberedande arbetena inför införandet av systemförändringen. Tidsplanen för ibruktagandet kan preciseras i och med DigiOnes ICT-utveckling och i takt med att förberedelserna för ibruktagandet framskrider. Systemförändringen påverkar de administrativa processerna som gäller eleverna i den grundläggande utbildningen, skolhållningen samt kommunikationen och interaktionen med vårdnadshavare och elever.

Utvecklingen av Dickursby kompetenscampus i projektform upphör i slutet av år 2026. Beslut om fortsättning fattas under 2026. Byggandet av området och utvecklingen av servicen fortsätter.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	53	54	**56**
Antalet anställda på viss tid	25	20	**12**
Antal anställda totalt	78	74	**68**

Nyckeltal för produktivitet och effekt

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Personalkostnader för administrativa uppgifter/verksamhetsområdets utgifter totalt	0,60 %	0,60 %	0,67 %	**0,65 %**

13 30
Grundläggande utbildningen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	22 170	17 826	18 532	**18 532**	18 810	19 092	19 378
Utgifter	-252 900	-263 055	-275 384	**-280 863**	-283 425	-291 729	-300 306
Verksamhetsbidrag	-230 730	-245 230	-256 852	**-262 332**	-264 615	-272 637	-280 928

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	11 962	8 686	9 867	**9 867**
Avgiftsinkomster	80	0	0	**0**
Understöd och bidrag	9 684	9 002	8 327	**8 327**
Övriga inkomster	443	138	338	**338**
Interna inkomster	1	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**22 170**	**17 826**	**18 532**	**18 532**
Personalkostnader	-138 757	-146 708	-159 045	**-164 525**
Köp av kundtjänster	-12 822	-13 106	-13 318	**-13 318**
Köp av övriga tjänster	-31 523	-30 785	-33 561	**-33 561**
Köp av interna tjänster	-27	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-7 185	-6 004	-6 865	**-6 865**
Understöd och bidrag	-2 479	-2 484	-2 495	**-2 495**
Hyresutgifter	-354	-144	-288	**-288**
Interna lokalhyror	-59 713	-63 524	-59 811	**-59 811**
Övriga utgifter	-40	-300	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-252 900**	**-263 055**	**-275 384**	**-280 863**
Verksamhetsbidrag	**-230 730**	**-245 230**	**-256 852**	**-262 332**
Avskrivningar	-1 259	-2 208	-462	**-3 324**
Fördelning	-18 394	-22 763	0	**-19 781**
Räkenskapsperiodens resultat	**-250 383**	**-270 201**	**-257 313**	**-285 437**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för den grundläggande utbildningen svarar för att anordna undervisning enligt lagen om grundläggande utbildning för barn i grundskoleåldern. Utöver detta erbjuder serviceområdet förberedande undervisning, undervisning i det egna modersmålet och svarar för morgon- och eftermiddagsverksamheten enligt lagen om grundläggande utbildning samt ordnandet av morgon- och eftermiddagsverksamheten för barn med funktionsnedsättning.

Enligt elevprognosen är antalet elever i den grundläggande utbildningen 24 200 år 2026. Av det totala antalet elever studerar 1,5 procent inom undervisningen för elever med funktionsnedsättning. Av alla elever har 37 procent ett annat modersmål än finska.

Serviceområdets huvudmål

Målet för den grundläggande utbildningen är att från och med 1.8.2025 genomföra lagändringen om stöd till elever så kvalitativt som möjligt inom ramen för den finansiering som beviljats. Anställningen av behöriga speciallärare har varit en utmaning för skolorna. Målet är att anställa personal som motsvarar reformen av stödet med beaktande av de behörigheter som behövs. Vi säkerställer en sådan kvalitativ verksamhet i klasser och grupper med krävande särskilt stöd, som stöder individuellt lärande och motverkar senare utmaningar i livet. För att säkerställa kvaliteten på lärandet hålls undervisningsgrupperna tillräckligt små 2026. Vi har ett nära och kontinuerligt samarbete med välfärdsområdet

Målet är att lyfta läskunnigheten och goda kunskaper i finska ännu starkare i centrum. Läsmängden ökas i alla skolor på alla årskurser. Nya verktyg tas i bruk för att bedöma läskunnigheten. När det gäller elever som talar något annat språk än finska eller svenska och vars kunskaper i undervisningsspråket är tillräckliga för lärokurs S1, uppmanas vårdnadshavarna att välja lärokurs S1. Elevens språkkunskaper bedöms sakkunnigt och omsorgsfullt samt vid behov genom tester.

Synvinklarna på en hållbar framtid beaktas starkt i skolornas läroplansarbete. Målet är att stödja barns och ungas hängivenhet till skolan. Målet nås genom att lärarna och de gemensamma elevvårdsgrupperna utbildas så att de kan stödja elevernas välbefinnande i grupper och som individer. Arbetsmetoderna för de team som arbetar för att ingripa i mobbning stärks också vid varje skola och välbefinnandet bland barn och unga stöds tillsammans med välfärdsområdet. En tillräcklig tid för måltider säkerställer att undervisningen inte minskar. Dessutom stärks elevernas delaktighet och framtidstro genom att lyfta fram rollmodeller som de kan identifiera sig med och exempel från olika områden såsom kultur, vetenskap och sport. Vid läroanstalterna utnyttjar man alltmer systematiskt tidigare elever, lokala aktörer och andra sakkunniga för att berätta om sina egna vägar och erfarenheter. Staden stöder strukturer som stärker samarbetet mellan hemmen och läroanstalterna och utreder möjligheterna att utvidga frivilligverksamheten så att olika aktörer i lokalsamhället kan delta i främjandet av barns och ungas välbefinnande och gemenskap.

Under 2026 genomförs ett kontrollerat ibruktagande av lärplattformen DigiOne.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Lagen om grundläggande utbildning ändras och målet är att lagreformerna ska genomföras så kvalitativt som möjligt. Stödet för lärande revideras från och med 1.8.2025. Genomförandet av förändringen i omvärlden kräver utbildning, uppföljning av resursfördelningen och anpassning av processerna så att de motsvarar lagen. Dessutom får finska språket och litteraturen en årsveckotimme till i timfördelningen för årskurs 3 (de övriga timökningarna har gjorts i förväg i Vanda under läsåret 23–24). För att främja läskunnigheten genomförs en gemensam kampanj med biblioteket för årskurs 2, samundervisningen ökas och målet för alla elever är att de ska läsa minst fem böcker som motsvarar åldersnivån under året.

När det gäller främjandet av välbefinnande och säkerhet och för att minska frånvaron intesifieras styrningen av arbetet i teamen för ingripande i mobbning i skolorna och de kollektiva välfärdsarbetsgrupperna. Enligt lagen om grundläggande utbildning kommer användningen av mobila enheter att begränsas avsevärt under skoldagar från och med 1.8.2025.

Plattformen DigiOne ersätter den nuvarande produkten Primus-Wilma-Kurre och nya tjänster som aldrig tidigare har använts integreras i plattformen.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	1 828	2 111	**2 178**
Antalet anställda på viss tid	545	360	**418**
Antal anställda totalt	2 373	2 471	**2 596**

Nyckeltal för produktivitet och effekt

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet elever i grundskolorna i Vanda	24 052	24 070	24 070	**24 200 ***
Driftsutgifter euro/elev	10 004	10 507	10 916	**
Undervisningens %-andel av driftsutgifterna per elev	57 %	56 %	56 %	**
Rumsm^2/elev***	10,2	10,2	10,3	**10,2**
Gruppstorleken i snitt, klasserna 1–9	16,5	16,5	16,9 *	**16,9**
Elever som fått plats för fortsatta studier i gymnasium, yrkesutbildning, utbildning som handleder för examensutbildning av dem som fått avgångsbetyg från grundskolan, %	100 %	100 %	100 %	**100 %**
Antalet barn som deltar i eftermiddagsverksamheten	2 620	2 588	2 450 *	**2 450**
Antalet elever som börjat med frivilligt A 2-språk som inleds i årskurs 4	31 %	31 %	31 % *	**31 %**
Elever/studiehandledare	210	210	210*	**210**

* siffra 23.8.24, siffran för statistikföringsdagen 20.9 fås i oktober.
** Siffran fås i driftsplaneskedet.
*** Kökshyrorna ingår, utan dessa 9,7. Från och med år 2023 ingår inte studerandevårdens lokaler.

13 50
Småbarnspedagogik

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	11 663	11 204	11 435	**11 435**	11 607	11 781	11 958
Utgifter	-225 773	-233 338	-244 079	**-248 491**	-251 206	-258 566	-266 168
Verksamhetsbidrag	-214 110	-222 133	-232 644	**-237 056**	-239 599	-246 786	-254 211

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	2 256	1 436	1 436	**1 436**
Avgiftsinkomster	8 527	8 500	8 500	**8 500**
Understöd och bidrag	767	1 220	1 451	**1 451**
Övriga inkomster	36	48	48	**48**
Interna inkomster	77	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**11 663**	**11 204**	**11 435**	**11 435**
Personalkostnader	-112 809	-122 085	-126 137	**-130 549**
Köp av kundtjänster	-22 261	-21 938	-23 993	**-23 993**
Köp av övriga tjänster	-36 993	-33 964	-37 824	**-37 824**
Köp av interna tjänster	-52	-20	-21	**-21**
Material, förnödenheter och varor	-1 058	-1 406	-1 522	**-1 522**
Understöd och bidrag	-12 139	-13 037	-12 837	**-12 837**
Hyresutgifter	-32	-16	-16	**-16**
Interna lokalhyror	-40 075	-40 633	-41 549	**-41 549**
Övriga utgifter	-353	-239	-179	**-179**
Utgifter sammanlagt	**-225 773**	**-233 338**	**-244 079**	**-248 491**
Verksamhetsbidrag	**-214 110**	**-222 133**	**-232 644**	**-237 056**
Avskrivningar	-957	-736	-779	**-779**
Fördelning	-16 592	-20 538	0	**-17 810**
Räkenskapsperiodens resultat	**-231 659**	**-243 408**	**-233 423**	**-255 644**

Verksamhetsbeskrivning

Småbarnspedagogikens serviceområde svarar för organiseringen av finskspråkig småbarnspedagogik, förskoleundervisning och förberedande undervisning för barn under skolåldern som bor i Vanda. Serviceområdet svarar också för att ordna klubb-, invånarparks- och öppen mötesplatsverksamhet. Dygnetruntdagvård ordnas i östra, mellersta och västra Vanda. Serviceområdet för småbarnspedagogik svarar därutöver för uppgifter i anslutning till hemvårdsstödet, servicesedlar och stödet för privat vård.

Det finns fortfarande utmaningar när det gäller tillgången på lärare inom småbarnspedagogiken. De åtgärder som man vidtagit för att förbättra tillgången har gett något fler behöriga lärare. Det finns 70 socionomer, varav 65 procent är behöriga. Det har funnits relativt många sökande till speciallärarnas uppgifter. Uppgiften som daghemsföreståndare har varit attraktiv. Olika behörighetsutbildningar pågår och förbereds. År 2026 inleds t.ex. en uppdragsutbildning som stöds av staten och där de egna barnskötarna utbildas till lärare och socionomer inom småbarnspedagogiken. Behörighetsstudierna stöds ekonomiskt, genom olika informations- och kamrattillställningar samt genom studiedagar med

lön. Vanda stöder utbildning i finska eller svenska för fast anställda arbetstagare inom småbarnspedagogiken som inte har finska eller svenska som modersmål.

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet barn i åldern för småbarnspedagogik att vara oförändrat 2026 (+14 barn). Antalet barn som omfattas av hemvårdsstödet beräknas minska ytterligare och det flyttar över barn till att omfattas av tjänster inom småbarnspedagogiken. Även från klubbverksamheten flyttar barn över till tjänster inom småbarnspedagogiken. Småbarnspedagogiken får uppskattningsvis 120 fler barn. Av antalet barn i åldern för småbarnspedagogik i Vanda var 37,2 procent flerspråkiga i början av år 2025. Andelen flerspråkiga barn varierar avsevärt mellan enheterna. Den flerspråkiga befolkningens andel har ökat med 992 barn (+7,6 %) på fem år. Antalet flerspråkiga barn beräknas öka ytterligare.

Ibruktagandet av småbarnspedagogikens styrsystem fortsätter med nya funktioner och förbättringar. Inom serviceområdet måste man dock, på grund av det långsamma utvecklingsarbetet, fortfarande göra tillfälliga lösningar som sysselsätter personalen.

Genomförandet av ändringen av lagen om grundläggande utbildning som gäller stödet för lärande och som trädde i kraft 1.8.2025 fortsätter inom förskoleundervisningen. Genomförandet av lagändringen förutsätter att stödpersonalen utökas och utbildas och att den privata småbarnspedagogiken stöds i förverkligandet av lagens stödskyldigheter.

Serviceområdets huvudmål

I daghemmen stärker man läsandets kultur och använder sig av den flerspråkiga bildbokstjänsten (Lukulumo). För att genomföra programmet för flerspråkiga elever inom småbarnspedagogiken utvecklas det språkmedvetna arbetet i grupper med barn under 3 år och i den öppna verksamheten och utvecklas studiestigar för finska som första språk (S1) och finska som andra språk (S2) från småbarnspedagogiken till andra stadiet.

Arbetet med att genomföra lagändringen av stödet och utveckla en inkluderande verksamhetskultur fortsätter. När det gäller pedagogiskt innehåll och verksamhetskultur fortsätter genomförandet av modellen ProVaka, med vars hjälp den positiva växelverkan samt känslo- och kompisfärdigheterna stärks i en inklusiv verksamhetsmiljö. För att utveckla verksamhetskulturen i enlighet med ProVaka behövs det fortfarande handledande stöd vid verksamhetsenheterna.

Förebyggandet av ojämlikhetsutvecklingen fortsätter genom att genomföra åtgärderna i verkställighetsplanen för att minska segregationen inom småbarnspedagogiken. KOTA-indikatorer används fortfarande vid kunskapsledning och resursallokering.

Ett viktigt mål för småbarnspedagogiken 2026 är att balansera ekonomin särskilt när det gäller personalkostnader och anlitande av hyrd arbetskraft. Utredningen över verksamhetsområdets vikariatkostnader läggs fram för finans- och strategikommittén som en del av en mer omfattande personalpolitisk granskning på stadsnivå.

När det gäller främjandet av arbetshälsan är det viktigaste målet att minska sjukfrånvaron. Detta uppnås bland annat genom att stärka personalens arbetshälsa, arbetsförmåga och arbetslivsfärdigheter genom ledarskap och i samarbete med andra aktörer. Det satsas särskilt på att främja personalens välbefinnande och ork i arbetet i fråga om arbetshälsa, arbetsförmåga och arbetslivsfärdigheter.

Utvärderingskulturen inom småbarnspedagogiken och utvärderingen av effektiviteten utvecklas. Detta innebär att tidigt, effektivt och förebyggande stöd till barnet genomförs som en del av gruppens grundläggande verksamhet. Utvärderingen systematiseras genom att stödja ibruktagandet av lokala verktyg (verksamhetsplan för barngruppen och meny för pedagogiskt stöd) samt riksomfattande utvärderingsverktyg (Karvis självutvärdering Valssi).

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Fyra nya daghem öppnas 2026: Karhunkierroksen päiväkoti i Myrbacka 168 platser (varav 39 nya), Puutarhatien päiväkoti i Dickursby 168 platser (42 nya), Itä-Hakkilan paviljonki i Håkansböle 126 platser, Metsänhaltijan päiväkoti i Korso 126 platser (varav 35 nya). Nya platser totalt 242. Kimaran päiväkoti som delvis förstörts i en brand öppnas i reparerat skick under 2026. Under år 2026 stängs små lokaler om det är möjligt och verksamheten intensifieras.

Småbarnspedagogiken i Vanda får statens specialunderstöd (sk. KOTA-finansiering) för åtgärder som främjar jämlikheten och utvecklingen av kvaliteten åren 2025–2026 (1,46 milj. euro).

Vandas småbarnspedagogik har också fått statligt specialunderstöd för anskaffning av examina genom uppdragsutbildning för lärare inom småbarnspedagogiken och socionomer inom småbarnspedagogiken 2025–2030. Understödets storlek är 0,9 miljoner euro.

I enlighet med regeringsprogrammet har statens specialunderstöd minskat betydligt jämfört med tidigare år. Detta syns som ett tryck på de egna personalutgifterna. Dessutom finns det mindre pengar än tidigare för utveckling av verksamheten och utbildning.

I budgeten har man förberett sig på en indexhöjning av servicesedeln.

Under verksamhetsåret utreds förutsättningarna för och effekterna av att öka andelen privat småbarnspedagogik.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	1 949	2 233	**2 326**
Antalet anställda på viss tid	603	300	**300**
Antal anställda totalt	2 552	2 533	**2 626**

Nyckeltal för produktivitet och effekt

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Barn i kommunal småbarnspedagogik	10 814	10 961	11 182	**11 200**
Barn i privat småbarnspedagogik	2 201	2 226	2 365	**2 230**
Barn med hemvårdsstöd	2 410	2 051	2 100	**2 100**
Andelen barn i småbarnspedagogik av alla barn som är i åldern för småbarnspedagogik *	83,10 %	82,70 %	85,80 %	**84,30 %**
Andelen barn i privat småbarnspedagogik	16,90 %	16,90 %	17,50 %	**16,80 %**
Andelen barn som omfattas av stödåtgärder	12,30 %	12,70 %	13,00 %	**13,00 %**
Driftsutgifter €/barn som använder tjänster	12 624	14 815	14 327	**15 727**

* Antalet finsk- och svenskspråkiga barn totalt

13 90
Svenskspråkiga servicen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	490	415	415	**415**	421	428	434
Utgifter	-15 293	-16 419	-16 556	**-16 888**	-17 039	-17 539	-18 054
Verksamhetsbidrag	-14 803	-16 004	-16 141	**-16 473**	-16 618	-17 111	-17 620

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	1	25	25	**25**
Avgiftsinkomster	312	317	317	**317**
Understöd och bidrag	139	72	72	**72**
Övriga inkomster	33	1	1	**1**
Interna inkomster	6	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**490**	**415**	**415**	**415**
Personalkostnader	-9 126	-9 498	-9 903	**-10 235**
Köp av kundtjänster	-105	-226	-91	**-91**
Köp av övriga tjänster	-1 902	-1 899	-1 977	**-1 977**
Köp av interna tjänster	-5	-1	-1	**-1**
Material, förnödenheter och varor	-334	-449	-540	**-540**
Understöd och bidrag	-26	0	0	**0**
Hyresutgifter	-12	-6	-6	**-6**
Interna lokalhyror	-3 782	-4 340	-4 038	**-4 038**
Övriga utgifter	-1	-1	-1	**-1**
Utgifter sammanlagt	**-15 293**	**-16 419**	**-16 556**	**-16 888**
Verksamhetsbidrag	**-14 803**	**-16 004**	**-16 141**	**-16 473**
Avskrivningar	-35	-19	-131	**-131**
Fördelning	-1 155	-1 426	0	**-1 223**
Räkenskapsperiodens resultat	**-15 994**	**-17 449**	**-16 272**	**-17 827**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för svenskspråkig service har i uppgift att bereda och verkställa ärenden som hör till svenskspråkiga sektionen inom nämnden för fostran och lärande. Serviceområdet svarar under ledning av direktören för den svenskspråkiga servicen för att utveckla den svenskspråkiga småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den svenskspråkiga utbildningen som handleder för examensutbildning (Hux). Serviceområdet svarar också för handledningen och tillsynen av de läropliktiga. Serviceområdets uppgift är också att svara för samordningen av de svenskspråkiga tjänsterna på stadsnivå, Svenska kommitténs verksamhet och tvåspråkighetsarbetet.

Serviceområdet ordnar svenskspråkig småbarnspedagogik för barn i åldern för småbarnspedagogik. En del av tjänsterna inom småbarnspedagogiken ordnas som privat service som stöds med stöd för privat vård och servicesedel. Den svenskspråkiga förskoleundervisningen förverkligas som en del av serviceområdets småbarnspedagogik. Det finns fyra svenskspråkiga daghem, Dickursby daghem, Håkansböle daghem, Trollebo daghem ja Mårtensdals daghem.

Inom serviceområdet finns fyra årskurser 1–6, Dickursby skola, Kyrkoby skola, Mårtensdals skola och Västersundoms skola. Dessa har administrativt sett två rektorer. Det finns en årskurs 7–9, Helsinge skola, och ett gymnasium Helsinge gymnasium.

I huvudstadsregionen ordnas svenskspråkig verkstadsverksamhet av Svenska produktionsskolan.

Den yrkesinriktade utbildningen på svenska ordnas i Helsingfors av yrkesinstitutet Prakticum. I samarbete med huvudstadsregionens övriga kommuner ordnar yrkesinstitutet Prakticum också utbildning som handleder för examensutbildning (Hux).

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen upprätthåller yrkesinstitutet Prakticum, där också Svenska produktionsskolan har sin verksamhet. Vanda stad äger 4,7 procent av Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab.

Daghemmen inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken, förskolorna och årskurserna 1–6 i den grundläggande utbildningen använder modellen ProSmå/ProSkola från och med 2024. ProSmå- och ProSkola-handledare har utbildats och de leder arbetet i modellen inom alla enheter. Modellen ProSmå/ProSkola är en verksamhetsmodell som baserar sig på forskningsdata och som har utvecklats för att förebygga beteendeproblem. Verksamhetsmodellen har utvecklats med finansiering från undervisnings- och kulturministeriet i samarbete mellan Östra Finlands universitet och Jyväskylä universitet samt Niilo Mäki Institutet. I de svenskspråkiga årskurserna 7–9 inom den grundläggande utbildningen finns en skolcoach som stöder elevernas välbefinnande.

Serviceområdets huvudmål

Det svenskspråkiga serviceområdets strategiska åtgärdsprogram baserar sig på strategin för verksamhetsområdet. Serviceområdets strategiska åtgärder tjänar stadens svenskspråkiga invånare, oberoende av kön och bostadsområde.

Under verksamhetsåret 2026 utarbetar serviceområdet prioriteringarna för den kommande strategin utgående från stadens och verksamhetsområdets strategi. En av prioriteringarna för 2026 är ett arbete som främjar språkstöd som går hand i hand med verksamhetsområdets mål som gäller läsandet. Viktiga ämnesområden i verksamheten är också arbete som främjar säkerhet och välbefinnande. Eventuella andra viktiga mål uppstår i och med strategiprocessen.

För att utveckla de strategiska prioriteringarna och verksamheten genomför serviceområdet en kort enkät två gånger om året, som serviceområdets anställda ombeds svara på. I planeringen av prioriteringarna i strategin har man också skapat en utvärderingsrapport för kunskapsledningen, i vilken information samlas in och analyseras för att man ska kunna beakta behoven ute på fältet i planeringen.

Ett kontrollerat ibruktagande av plattformen Digione sker under 2026.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

De uppdaterade läroplanerna för den grundläggande utbildningen och gymnasiet trädde i kraft den 1 augusti 2025 och ändringarna genomförs nu i praktiken. Uppdateringarna gäller reformen av stödet för lärande. Det har anställts mer personal för att möta de krav på stöd som läroplanerna ställer. Verksamhetskulturen utvecklas så att alla elever och studerande på bästa möjliga sätt får ett starkare och mer tillräckligt stöd. Stödets effektivitet och resultat följs upp regelbundet.

Läroanstalterna inom den grundläggande utbildningen har uppdaterat ordningsreglerna för förbud mot användning av mobila enheter så att de stämmer överens med den nya lagstiftningen. Ordningsreglernas funktion och förändringen i verksamhetskulturen utvärderas i slutet av läsåret.

Vandas avtal med Helsingfors om svenskspråkig undervisning för elever med funktionsnedsättning ger inte svenskspråkiga elever med funktionsnedsättning i Vanda subjektiv rätt till en skolplats. Om

det inte finns plats i Zacharias Topeliusskolan, blir serviceområdet tvunget själv ordna undervisningen för elever med funktionsnedsättning. Situationen har försvårats i och med att det också i Helsingfors finns allt fler svenskspråkiga barn som behöver undervisning för elever med funktionsnedsättning.

Mårtensdals utbildningsrum har tagits i bruk våren 2025. Småbarnspedagogiken, förskolan och årskurserna 1–6 verkar nu under samma tak. Utvecklingen av en enhetlig verksamhetskultur pågår och målet är att skapa en enhetlig och konsekvent utbildningsväg för alla barn.

Vandas tvåspråkighetsprogram stöder fullmäktigeperiodens strategi och justitieministeriets nationalspråksstrategi. Tvåspråkighetsprogrammet revideras under 2026. Serviceområdet samordnar förverkligandet av målen för tvåspråkighetsprogrammet och ansvarar för rapporteringen av verksamheten.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	129	151	**156**
Antalet anställda på viss tid	49	20	**20**
Antal anställda totalt	178	171	**176**

Nyckeltal för produktivitet och effekt

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Barn i kommunal småbarnspedagogik *	286	281	314	**300**
Barn i privat småbarnspedagogik	54	53	60	**56**
Barn i förskoleundervisning	69	69	75	**71**
Antalet elever i svenskspråkig grundskola	728	734	718	**721**
Driftsutgifter euro/elev	11 409	11 917	13 118	**
Undervisningens %-andel av driftskostnaderna/elev	56 %	57 %	57 %	**
Rumsm^2/elev***	13,5	13,4	13,8	**13,6**
Gruppstorleken i snitt, klasserna 1–9	14,4		15,4	**15,4**
Elever som fått plats för fortsatta studier i gymnasium, yrkesutbildning, yrkesstart eller påbyggnadsundervisning av dem som fått avgångsbetyg från grundskolan, %	100 %	100 %	100 %	**100 %**
Totala antalet elever som fått plats i eftermiddagsverksamheten	127	126	116	**118**
Studerande vid svenskspråkigt gymnasium	160	162	164	**162**
Driftsutgifter euro/studerande	9 531	9 431	9 426	**
Rumsm^2/gymnasiestuderande	8,1	8,0	8,0	**8,0**

* De svenskspråkiga barnen i privat småbarnspedagogik ingår i småbarnspedagogikens nyckeltal.
** Siffran fås i driftsplaneskedet.
*** Slutförandet av den grundliga renoveringen av Mårtensdals skola 2025 kan ha en viss inverkan på siffran.

137
Utbildningen på andra stadiet

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	3 036	1 013	1 033	**1 033**	1 048	1 064	1 080
Utgifter	-78 021	-83 505	-88 154	**-89 785**	-90 728	-93 386	-96 132
Verksamhetsbidrag	-74 984	-82 492	-87 121	**-88 753**	-89 680	-92 322	-95 052

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	879	489	822	**822**
Avgiftsinkomster	26	0	0	**0**
Understöd och bidrag	1 846	469	111	**111**
Övriga inkomster	223	55	100	**100**
Interna inkomster	62	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**3 036**	**1 013**	**1 033**	**1 033**
Personalkostnader	-46 628	-47 238	-48 087	**-49 719**
Köp av kundtjänster	0	-9	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-8 418	-8 085	-8 305	**-8 305**
Köp av interna tjänster	-137	-27	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-3 597	-5 241	-5 944	**-5 944**
Understöd och bidrag	-202	-102	-80	**-80**
Hyresutgifter	-1 420	-1 217	-998	**-998**
Interna lokalhyror	-17 436	-21 138	-23 325	**-23 325**
Övriga utgifter	-182	-448	-1 414	**-1 414**
Utgifter sammanlagt	**-78 021**	**-83 505**	**-88 154**	**-89 785**
Verksamhetsbidrag	**-74 984**	**-82 492**	**-87 121**	**-88 753**
Avskrivningar	-482	-313	-444	**-444**
Fördelning	-7 368	-9 054	0	**-8 023**
Räkenskapsperiodens resultat	**-82 834**	**-91 859**	**-87 565**	**-97 220**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för utbildning på andra stadiet svarar för ordnandet av den finskspråkiga gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. I Vanda finns fem finskspråkiga daggymnasier, två vuxengymnasier och Vanda yrkesinstitut Varia. Internationellt känd och erkänd IB-utbildning ges inom IB Diploma Programme (DP) vid Tikkurilan lukio och inom IB Career Related Programme (CP) vid yrkesinstitutet Varia. Utbildningen på andra stadiet ger allmänna färdigheter för fortsatta studier vid universitet, yrkeshögskolor.

Gymnasieutbildningens uppgift är att stärka en bred allmänbildning. Kunskaperna och färdigheterna som inhämtats i gymnasiet påvisas genom studentexamensbetyget, gymnasiediplom, avgångsbetyget från gymnasiet och andra prestationer. Utgifterna för gymnasieutbildningens uppgiftsområde omfattar förutom gymnasierna också administrativa ledarskaps- utvecklings-, planerings- och beredningsuppgifter för hela andra stadiets utbildning.

Vanda yrkesinstitut Varia förverkligar grundläggande yrkesutbildning i enlighet med sitt tillstånd att anordna utbildning, i nära samarbete med arbetslivet i området. I Varia ordnas yrkesutbildning för

ungdomar, vuxna och organisationer inom flera olika branscher. Utbildningsutbudet omfattar bland annat grundexamina, yrkes- och specialyrkesexamina, läroavtalsutbildning, arbetskraftsutbildning samt utbildningar för kort och tillstånd. Utgångspunkten för verksamheten är efterfrågan, arbetslivets behov, kundorientering och ett nätverksbaserat verksamhetssätt. Utbildning som handleder för examensutbildning (Hux) ordnas administrativt vid yrkesinstitutet Varia. Yrkesinstitutet Varia har ansökt om att delta i försöket med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen.

Serviceområdet för utbildning på andra stadiet ansvarar också för utvecklingen av servicenätet på andra stadiet, för läroanstalternas arbets- och näringslivssamarbete och högskolesamarbetet samt för styrningen och övervakningen av läroplikten efter den grundläggande utbildningen. Serviceområdet för utbildning på andra stadiet samarbetar över verksamhetsområdesgränserna för att främja sysselsättningen.

Serviceområdets huvudmål

Visionen för andra stadiets utbildning är under fullmäktigeperioden att producera ett starkt kunnande för fortsatta studier och arbetslivet. Särskild uppmärksamhet ägnas åt att stärka inlärningsfärdigheterna och språkkunskaperna, höja kompetensnivån och utveckla välmående, inspirerande och mångsidiga inlärningsgemenskaper. De studerandes motivation och förankring i studierna stärks genom att olika rollmodeller och karriärstigar lyfts fram. Vid läroanstalterna fortsätter man att bjuda in utexaminerade studerande som besökare och strävar efter att utvidga besöken till representanter för olika branscher, så att studerandena får se mångsidiga exempel på fortsatta studier och arbetslivet.

Utvecklingen av inlärningsfärdigheterna stöds bland annat genom att stärka de grundläggande färdigheterna och identifiera individuella stödbehov. Flerspråkiga elevers inlärningsfärdigheter och kunskaper i finska stärks genom att man utvecklar praxis i undervisningen i finska samt språkmedvetenheten i enlighet med programmet för utveckling av flerspråkiga elevers lärande.

För att höja kunskapsnivån skapas tydliga studiestigar och nya inlärningssätt för studerandena, som stärker kontakterna till högskolorna och arbetslivet och stöder övergången från andra stadiet och framåt. Yrkesinstitutet Varia fortsätter tillsammans med serviceområdet sysselsättning och integration samt livskraftstjänsterna att utveckla sådana utbildningslösningar som stöder Vandabornas kompetens och sysselsättning. Samarbete över institutionsgränserna vid Dickursby kompetenscampus planeras aktivt tillsammans med andra utbildningsaktörer. Syftet är att skapa en gemensam verksamhetskultur för de olika läroanstalterna så att samarbetet på kompetenscampuset gynnar de studerande på bästa möjliga sätt.

Med en välmående, inspirerande och mångsidig lärgemenskap stärks de studerandes förankring i studierna. Studerandenas förmåga att klara av motgångar och anpassa sig till förändringar stärks genom att utveckla de emotionella färdigheterna och interaktionsfärdigheterna, resiliensen och självstyrningen.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Enligt preliminära prognoser kommer åldersklassen för dem som avslutar grundutbildningen att vara allra störst 2026, vilket förutsätter att antalet nybörjarplatser inom andra stadiets utbildning utökas. I och med de nya lokalerna blir det i fortsättningen smidigare att reagera på åldersklassernas utveckling. Aviapoliksen lukio inleder sin verksamhet i augusti 2026 i tillfälliga lokaler i Varia Aviapolis enhet och byggandet av Dickursby kompetenscampus fortsätter. I fråga om Sottungsby inleds beredningen av behovsutredningen för ett nytt gymnasium. Planeringen, byggandet och totalrenoveringen av Varians verksamhetslokaler fortsätter 2026. Samtidigt omorganiseras undervisningslokalerna för de olika branscherna.

Inom serviceområdet genomförs lagändringar i fråga om stöd för lärande och särskilt stöd inom gymnasieutbildningen samt förbereder man sig inom yrkesutbildningen för genomförandet av de lagändringar i fråga om stöd för lärande och särskilt stöd som träder i kraft 1.8.2026.

Om de försöks- och anordnartillstånd som sökts under år 2025 beviljas Vanda, inleds ett försök med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen och i Aviapolis gymnasier inleds gymnasieutbildning på engelska. De som får delta i försöket med verksamhetsstyrning beviljas ett s.k. omfattande anordnartillstånd, med vilket man bättre än för närvarande kan betjäna områdets utbildningsbehov. Försöket genomförs i nära samarbete med Vandas livskraftstjänster samt serviceområdet för sysselsättning och integration. Försöket pågår i åtta år. Undervisnings- och kulturministeriet (UKM) och den utbildningsanordnare som deltar i försöket avtalar för en avtalsperiod på fyra år (strategiperioden) åt gången om de kvalitativa och kvantitativa mål som ställs upp för utbildningsanordnarens verksamhet och som är centrala med tanke på examina, sysselsättning och fortsatta studier. Om de överenskomna målen medför extra kostnader, kan UKM anvisa behovsprövad finansiering för strategisk utveckling för att täcka kostnader som orsakas av de överenskomna målen. Finansieringen enligt prövning beviljas antingen till fullt belopp eller delvis i förhållande till de kostnader som orsakas.

Utvecklingen av gymnasieundervisningen enligt läroplanen för vuxna fortsätter i samarbete med Vantaan aikuislukio och Sotungin etälukio. Fokus ligger på att erbjuda dubbelexamenstudier för Varias studerande, särskilt på det nya verksamhetsstället Varia Veckal, och att förenhetliga vuxengymnasieverksamheten på ett sätt som betjänar studerandena.

Inom yrkesutbildningen införs en ny finansieringsmodell. Grunderna för finansieringen av yrkesutbildningen ändras. Effekten syns redan i den finansiering som beviljas för 2026. Varia har förberett sig på finansieringsändringen bland annat genom att minska antagningen av tidigare utexaminerade och utveckla studieleden (Väylä-opinnot) som förbereder för yrkeshögskolestudier samt stödåtgärderna för sysselsättningen. Finansieringsmodellen beaktar bland annat de studerandes utgångsnivå, som kan utnyttjas också i den interna fördelningen av medel för att stödja lärandet.

I gymnasieutbildningen införs en behovsbaserad penningfördelning med beaktande av särdragen i fråga om segregationen.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	576	565	599
Antalet anställda på viss tid	118	127	131
Antal anställda totalt	694	692	730

Nyckeltal för produktivitet och effekt

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Gymnasieutbildning				
Studerande i finskspråkiga daggymnasier	3 785	3 914	3 840	**4 119**
Antalet studerande i de finskspråkiga daggymnasierna/gymnasium, medeltal	757	783	768	**687**
Studerande vid vuxen- och distansgymnasiet med examen som mål	323	320	330	**350**
Antalet studerande som avbrutit i % (daggymnasier)	5,70 %	5,00 %	4,50 %	**4,50 %**
Studerande som fått avgångsbetyg på tre år av alla utexaminerade, % (daggymnasier)	88,3 %	87,2 %	90,0 %	**90,0 %**
Alla timmar/åvt/studerande (daggymnasier)	1,34	1,22	1,35	**1,35**

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Driftskostnader euro/studerande (daggymnasier)	8 204	8 476	8 754	*
Rumsm²/elev (daggymnasier)	7,4	7,1	7,3	**7,4**
Yrkesutbildning				
Examensinriktade nybörjarplatser i den gemensamma antagningen för den årsklass som går ut grundskolan	32 %	32 %	35 %	**35 %**
Ant. studerandeår enligt mål fastställt av ministeriet	100 %	100 %	100 %	**100 %**
Driftskostnader euro/studerandeår (yrkesutbildningen totalt)	11 880	12 293	13 234	**13 180**
Rumsm²/studerandeår	13,4	13,3	14,2	**15,7**
Procenten av de studerande under 20 år som avlägger grundexamen och avbryter sina studier vid Varia	9,6 %	8,9 %	8,0 %	**8,0 %**

* Siffran fås i driftsplaneskedet.

16
STADSKULTUR OCH VÄLFÄRD

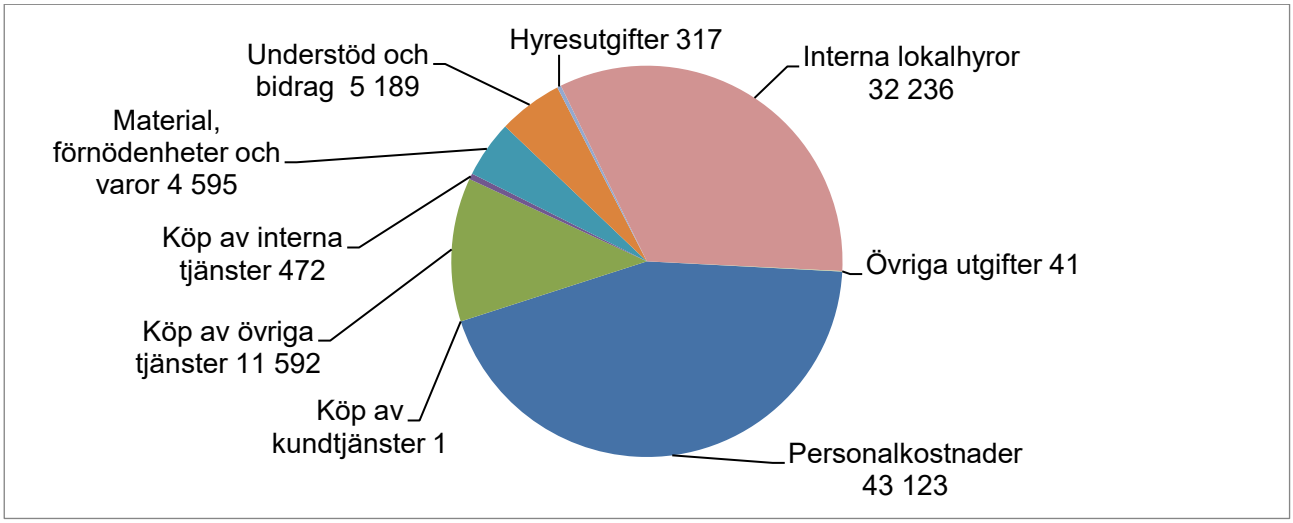
Ansvarig: Riikka Åstran

Verksamhetsorgan: Nämnden för stadskultur och välfärd
Ordförande: Lauri Kaira

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	12 368	12 357	14 727	**14 727**	14 949	15 174	15 403
Utgifter	-88 114	-93 826	-96 191	**-97 566**	-99 000	-101 901	-104 897
Verksamhetsbidrag	-75 746	-81 469	-81 465	**-82 839**	-84 051	-86 727	-89 494

Verkningarna av löneuppgörelsen inom kommunsektorn beaktades i budgeten som en centraliserad reserv inom verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Uppgörelsen omfattade allmänna höjningar som delas ut 2025 och 2026 samt lokala poster, vars inverkan fördelades på verksamhetsområdena i samband med stadsstyrelsens budgetförslag. För verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd var effekten av höjningarna 1 474 200 euro.

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	740	1 778	2 494	**2 494**
Avgiftsinkomster	7 667	7 301	8 127	**8 127**
Understöd och bidrag	2 992	2 599	3 521	**3 521**
Övriga inkomster	773	566	506	**506**
Interna inkomster	196	113	79	**79**
Inkomster sammanlagt	**12 368**	**12 357**	**14 727**	**14 727**
Personalkostnader	-37 656	-39 163	-41 648	**-43 123**
Köp av kundtjänster	-1	-1	-1	**-1**
Köp av övriga tjänster	-10 186	-10 755	-11 692	**-11 592**
Köp av interna tjänster	-32	-252	-472	**-472**
Material, förnödenheter och varor	-3 499	-4 631	-4 595	**-4 595**
Understöd och bidrag	-5 133	-5 079	-5 189	**-5 189**
Hyresutgifter	-1 025	-855	-317	**-317**
Interna lokalhyror	-30 541	-33 002	-32 236	**-32 236**
Övriga utgifter	-41	-89	-41	**-41**
Utgifter sammanlagt	**-88 114**	**-93 826**	**-96 191**	**-97 566**
Verksamhetsbidrag	**-75 746**	**-81 469**	**-81 465**	**-82 839**
Avskrivningar	-5 529	-5 778	-4 943	**-5 470**
Fördelning	-5 187	-6 092	0	**-6 879**
Räkenskapsperiodens resultat	**-86 461**	**-93 340**	**-86 408**	**-95 188**

Beskrivning av verksamheten och förändringar i omvärlden

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd har som uppgift att bereda och verkställa de ärenden som hör till nämnden för stadskultur och välfärds befogenheter. Verksamhetsområdet svarar för att ordna stadens tjänster för livslångt lärande, kultur- och biblioteksservice, idrotts- och motionsservice samt ungdoms- och samverkansservice. Till verksamhetsområdets uppgifter hör också att samordna arbetet för att främja välbefinnande och hälsa samt att främja delaktighet på stadsnivå.

Våren 2025 utarbetades verksamhetsområdets omvärldsanalys utgående från verksamhetsområdets strategiska mål. I arbetet granskades verksamhetsområdets arbete bland annat genom att intervjua personalen vid de olika enheterna om den dagliga verksamhetsmiljön samt genom verksamhetsområdets chefsforumsarbete och verksamhetsområdets ledningsarbete

Med tanke på verksamhetsområdets arbete identifierades följande styrkor: ett brett utbud av tjänster, potentialen hos nya intressanta objekt, Vandas unga och mångsidiga befolkning, en ökning av antalet besökare i många tjänster, en utvidgning av möjligheterna till deltagande, stadens attraktionskraft som partner samt betydelsen av tjänster inom verksamhetsområdet för att stödja integrationen.

Som utmaningar upplevdes särskilt vetskapen om verksamhetsområdets tjänster och negativa uppfattningar om staden, långsam integration, servicenätets reparationsskuld och att servicehandledningen mellan staden och välfärdsområdet inte fungerar. Hot i omvärlden är minskad fysisk aktivitet, problem med den mentala hälsan, fattigdom, otrygghet, minskad upplevelse av delaktighet, nedskärningar i tredje sektorn samt försämrat ekonomiskt läge för invånarna. Målet är att stödja barnfamiljers sociala välfärd genom att förbättra tillgängligheten till tjänster och stödja föräldrarnas sysselsättning och barnens jämlika förutsättningar i fråga om uppväxt och lärande samt hobbymöjligheter. Målet är att minska fattigdomen bland barnfamiljer i Vanda.

Verksamhetsområdet kan i sitt arbete fortsätta att stärka attraktionskraften hos fritidstjänsterna och därigenom främja deltagandet i fritidsaktiviteter. Verksamhetsområdets tjänster kunde användas mer systematiskt för att stödja integrationen och bygga goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. Stadens mångfald bör tas som en resurs vid utvecklingen av tjänster. Nya upplevelsemål har en betydande potential när det gäller utveckla anseendet. I och med den strategiska evenemangsplanen som utarbetas 2025 finns det möjlighet att ta ett nytt steg i utvecklingen av evenemangen. Genom motionsprogrammet kan invånarnas fysiska funktionsförmåga främjas. I och med den nya strategiperioden är det möjligt att igen ta en ny start även i utvecklingen av samarbetet mellan verksamhetsområdena. I uppgiften att samordna främjandet av välfärd och hälsa utarbetas en ny välfärdsplan 2026.

Verksamhetsområdets huvudmål

Verksamhetsområdets för stadskultur och välfärd roll i genomförandet av den kommande stadsstrategin planeras senare under hösten 2025. Samtidigt görs en slutbedömning av hur verksamhetsområdets egen strategi har förverkligats under den innevarande strategiperioden.

På grund av balanseringsprogrammet för stadens ekonomi ställdes det upp ett anpassningsmål på två miljoner euro för verksamhetsområdet i budgetramen för 2026. I budgetförslaget för verksamhetsområdet har man beaktat de anpassningsåtgärder som målet förutsätter och deras ekonomiska konsekvenser för inkomsterna och utgifterna.

Verksamhetsområdet strävar efter att evenemangen och upplevelsemålen ska ha en starkare effekt på stadens attraktions- och livskraft. För evenemangens del tas en ny mer strategisk evenemangsplan i bruk år 2026 och för evenemangstjänsternas del en preciserad rollfördelning. Även besökar- och effektundersökningen utvecklas i anslutning till evenemangen. Intäkterna från stadens upplevelsemål och evenemangsplatser ökas. När det gäller besökare strävar man efter att öka antalet besökare vid upplevelsemålen samt att öka det genomsnittliga inköpet i samband med evenemang.

Genom motionsprogrammet vill verksamhetsområdet satsa på att öka stadsbornas fysiska aktivitet. År 2026 strävar man särskilt efter att förbättra barns och ungas fysiska funktionsförmåga. Detta utvärderas med hjälp av Move!-mätningarna för elever i årskurserna fem och åtta.

Integrationens betydelse är central i Vanda. Verksamhetsområdets betydelse i integrationsarbetet framhävs särskilt när det gäller att bygga upp goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. År 2026 kommer man särskilt att fokusera på att undersöka vilken betydelse relationerna mellan olika befolkningsgrupper har och ställa upp mätare för målets utgångsnivå.

Främjandet av hobbyverksamhet är ett av de centrala målen verksamhetsområdet. Under 2026 ligger fokus inom främjandet av hobbyverksamhet särskilt på avgiftsfria hobbyer som ordnas i samband med skoldagen och målet är att öka andelen handledd hobbyverksamhet för barn och unga. Vetskapen om Hobbyernas Vanda ökas särskilt via grundskolans informationskanaler och Vandas hobbykalender. Dessutom används olika andra kommunikationskampanjer i mån av möjlighet.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd har reagerat på de ökade säkerhetshoten under de senaste åren. Under år 2025 har verksamhetsområdet deltagit i beredskapsplaneringen som en del av arbetet på stadsnivå. Arbetet fortsätter 2026 i form av utbildningar och övningar. Målet med arbetet är att personalen ska ha bättre beredskap att agera i olika störnings- och krissituationer.

År 2026 utformas verksamhetsområdets andel i servicenätplanen på stadsnivå. De viktigaste lokalinvesteringsprojekten 2026 är herrgårdsmuseet vid Håkansböle gård som öppnas under året samt Jumbos bibliotek. Hösten 2026 färdigställs ett verksamhetscenter för unga i fastigheten på Släckruskvägen i Havukoski, där reparationer och funktionella ändringar kommer att göras före det. En idrottshall i nordöstra Vanda blir färdig i slutet av 2026. Byggandet av Elmo simhall pågår som bäst. Byggnadsfaserna för idrottshallarna i Mure och Bäckhagen inleds. En genomförandeplanering utförs i nybyggnadsprojektet Oivallusten talo inom projektet för Myrbacka stadskulturhus, inom projektet för ombyggnad och utbyggnad av Myrbacka simhall och inom projektet för ombyggnad av Dickursby kultur- och bibliotekshus.

Som en del av projektet att utveckla kunskapsledningen på stadsnivå utvecklas också kunskapsledningen inom verksamhetsområdet. Kunskapsledningen syns också i verksamhetsområdets ICT-investeringar, där bland annat antalet besökare undersöks. På samma sätt är syftet att skapa en vy av servicenätet som visar lägesbilden, som stöd för planeringen av servicenätet. Denna kommer att behandlas i planeringen enligt den nya investeringsmodellen.

Understödsprinciperna har uppdaterats som en del av förtydligandet av understödshelheten och understödsprocessen. År 2026 fortsätter man att förtydliga understödsprocessen genom att stärka kommunikationen och utveckla understödssystemet. Genom att utveckla understödsprocessen strävar man efter att göra det tydligare och enklare för organisationerna att ansöka om understöd. Under

verksamhetsåret utvecklar verksamhetsområdet sin andel av Vandas webbplats så att den blir mer användarvänlig. Respons från användarna samlas in som underlag för arbetet.

Verksamhetsområdet fastställer och producerar trygga och jämlika tjänster för kommuninvånarna. Tjänsternas tillgänglighet förbättras ytterligare så att allt fler Vandabor har tillgång till dem bland annat genom att utnyttja hybridutrymmen där olika tjänster erbjuds, allt från bibliotekstjänster till invånar- och ungdomstjänster. Genom goda förutsägbara lösningar minskas brottslighet, störningsbeteende och skadegörelse.

Evenemangsservicen och samordningen och utvecklingen av den koncentreras till ett nytt evenemangsteam, vars verksamhet inleds 2026. Målet med evenemangsservicen är att i enlighet med evenemangsstrategin fungera som en möjliggörare av evenemang och samordnare på stadsnivå, som utvecklar och stöder evenemangens verksamhetsmöjligheter samt utför intressentgruppsarbete och upprätthåller nätverk inom branschen.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	616	665	**689**
Antalet anställda på viss tid	249	222	**228**
Antal anställda totalt	865	887	**917**

16 10
Nämnden för stadskultur och välfärd

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-120	-117	-128	**-128**	-132	-136	-140
Verksamhetsbidrag	-120	-117	-128	**-128**	-132	-136	-140

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-73	-72	-83	**-83**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-46	-45	-45	**-45**
Köp av interna tjänster	-1	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	0	0	0	**0**
Interna lokalhyror	0	0	0	**0**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-120**	**-117**	**-128**	**-128**
Verksamhetsbidrag	**-120**	**-117**	**-128**	**-128**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	113	117	0	**128**
Räkenskapsperiodens resultat	**-7**	**0**	**-128**	**0**

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden för stadskultur och välfärd svarar för att ordna stadens tjänster för livslångt lärande, kultur- och biblioteksservice, idrotts- och motionsservice samt ungdoms- och samverkansservice. Nämnden för stadskultur och välfärd beslutar också om fördelningen av stadens understöd.

För uppgiftsområdet har reserverats anslag för nämndens utgifter. Nämnden sammanträder varje månad antingen som vanligt i Vanda stadshus som man traditionellt gjort eller på olika platser runt om i staden.

Utöver de ärenden som det ska beslutas om bekantar sig nämnden med stadens interna verksamhet och olika intressentgruppers verksamhet på sina möten, seminarier och resor.

I och med att fullmäktigeperioden har bytts har den nya nämnden inlett sin verksamhet i augusti 2025. År 2026 satsar man särskilt på att den nya nämnden ska bekanta sig med verksamhetsområdets service och lokaler.

16 21
Gemensamma tjänster

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	115	1 045	1 685	**1 685**	1 710	1 735	1 761
Utgifter	-4 891	-5 940	-6 013	**-6 134**	-6 188	-6 370	-6 557
Verksamhetsbidrag	-4 776	-4 895	-4 328	**-4 450**	-4 479	-4 634	-4 796

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	1 000	1 640	**1 640**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	115	45	45	**45**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**115**	**1 045**	**1 685**	**1 685**
Personalkostnader	-3 088	-2 255	-2 392	**-2 514**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-606	-952	-1 190	**-1 190**
Köp av interna tjänster	-14	-221	-434	**-434**
Material, förnödenheter och varor	-110	-127	-68	**-68**
Understöd och bidrag	-34	-50	0	**0**
Hyresutgifter	-22	-22	28	**28**
Interna lokalhyror	-1 015	-2 303	-1 957	**-1 957**
Övriga utgifter	-1	-10	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-4 891**	**-5 940**	**-6 013**	**-6 134**
Verksamhetsbidrag	**-4 776**	**-4 895**	**-4 328**	**-4 450**
Avskrivningar	0	0	0	**-1**
Fördelning	2 191	2 808	0	**3 283**
Räkenskapsperiodens resultat	**-2 585**	**-2 087**	**-4 328**	**-1 168**

Verksamhetsbeskrivning

Till gemensamma tjänster inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd hör verksamhetsområdets ledning och gemensamma tjänster. Enheten för gemensamma tjänster består av sakkunniga som sörjer för den ekonomi- och förvaltningsservice, planering och utveckling, information samt marknadsföring av tjänster som koncentrerats till verksamhetsområdet. Specialuppgifterna för verksamhetsområdets gemensamma tjänster är samordning av organisationssamarbetet och beredningen av understöd, administration av verksamheten i organisationslokalerna och samordning av påverkansorganens verksamhet.

I de gemensamma tjänsterna inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd ingår också uppgifter på stadsnivå i fråga om främjande av välfärd och hälsa när det gäller samordningen av delaktigheten och evenemangsutvecklingen De gemensamma tjänsterna inom verksamhetsområdet svarar också för förvaltningen av servicehelheten Hanaböle träsk.

Serviceenhetens huvudmål

Enheten producerar centraliserade stödtjänster för verksamhetsområdena, stadens ledning och beslutsfattande. Gemensamma tjänster utvecklar gemensamma processer och praxis inom verksamhetsområdet och säkerställer samarbetet och att de gemensamma målen nås.

En välfärdsplan på stadsnivå utarbetas före sommaren 2026. Nätverken för förebyggande missbrukararbete utvecklas och en plan för förebyggande missbrukararbete utarbetas som en del av välfärdsplanen. Samarbetet med Vanda och Kervo välfärdsområde fortsätter för att främja invånarnas välfärd och hälsa.

I fråga om Hanaböle träsks natur- och rekreationsområde är målet att öka antalet besökare och öka inkomsterna från bastubiljetter. Kafétjänsterna konkurrensutsätts 2026 och områdets investeringsbehov bedöms på nytt.

Målet med projektet Myrbacka stadskulturhus är att stärka livskraften och gemenskapen i Myrbacka, den invånarorienterade utvecklingen och känslan av samhörighet. Avsikten är att bygga ändamålsenliga och fungerande lokaler för tjänsterna och att beakta organisationernas behov av lokaler som en del av projektet. År 2026 förs servicedesignprojektet och planeringen av Oivallusten talo vidare.

En servicenätplan för verksamhetsområdet utarbetas som en del av planeringen på stadsnivå år 2026. Behovsutredningar och projektplaner för lokalnätet bereds i enlighet med investeringsprogrammet.

Kunskapsledningen inom verksamhetsområdet utvecklas särskilt inom serviceområdet för livslångt lärande och insamlingen av besökaruppgifter.

Invånarnas möjligheter att delta och påverka har utvecklats 2022–2025 i enlighet med programmet Delaktig i Vanda i samarbete med alla verksamhetsområden. År 2026 uppdateras programmet Delaktig i Vanda och delaktighetsplanen för verksamhetsområdena i enlighet med den nya strategin. Målet är att invånarna ska vara nöjda med sina möjligheter att delta och påverka, att upplevelsen av delaktighet och gemenskap ska stärkas och att den samhälleliga aktiviteten ska öka. Personalens kunnande när det gäller att främja invånarnas delaktighet och höra invånarna stöds bland annat genom utbildningar.

År 2025 rekryterades en delaktighetssakkunnig som fokuserade på organisationssamarbete och år 2026 är målet att förbättra organisationssamarbetets grundstrukturer, såsom understöd, lokaler och evenemang, samt personalens kunskaper och färdigheter i organisationssamarbete.

Samarbetet och samordningen av evenemangsverksamheten på stadsnivå utvecklas i enlighet med den nya evenemangsstrategin. Målet är att starta en evenemangsbyråtjänst som betjänar evenemangsarrangörerna samt att utveckla det interna och externa evenemangssamarbetet.

Kommunikationen utvecklas genom att intensifiera samarbetet med serviceområdena genom att genomföra kommunikations- och marknadsföringsplaner. Målet är att stärka innehållsproduktionen, marknadsföringen av tjänster och kommunikationens effektivitet samt att utveckla utvärderingen av effektiviteten.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

När det gäller utvecklingen av servicenätet är de viktigaste projekten som samordnas av enheten utvecklingen av Hanaböle träsks natur- och rekreationsområde och projektet Myrbacka stadskulturhus.

När det gäller tjänsterna vid Hanaböle träsk genomförs en konkurrensutsättning av tjänsteproducenten. Tjänsterna utvecklas också i och med att den nya passerkontrollen och e-handeln tas i bruk. Planeringen av en tillgänglig badplats inleds.

Projektet Myrbacka stadskulturhus går vidare till planeringsfasen i genomförandet, som genomförs av VTK Kiinteistöt Oy. Samtidigt utvecklas servicedesignen ytterligare som en del av projektet.

Invånardelaktigheten och gemenskapen stärks genom samhällsbudgetering. Den nya verksamhetsmodellen ersätter den tidigare medborgarbudgeten och dess särskilda mål är att förebygga segregation i de storområden som valts ut. För varje område reserveras en budget, inom ramen för vilken man kan förverkliga gemenssamma evenemang, verksamhet för olika målgrupper samt anskaffningar som stöder områdets verksamhet. Dessutom utvecklas utnyttjandet av Dialogpaus-dialoger (Erätauko-dialogi) och digitala plattformar, utbildas stadens personal och stärks påverkansorganens representativitet.

Samarbetet med organisationerna intensifieras och kommunikationen i anslutning till detta förbättras. Utvecklingen av det elektroniska ansökningssystemet för understöd fortsätter. Genom att reformera stödmodellen för organisationernas lokaler vill man utveckla ett enhetligt, transparent och tillgängligt tillvägagångssätt för att stödja organisationernas lokalbehov.

Till verksamhetsområdets kommunikationsteam rekryteras en evenemangsspecialist, vars ansvarsområde omfattar utveckling av evenemangsverksamheten på stadsnivå. Dessutom riktas marknadsföringsresurserna allt starkare mot utveckling av evenemangsmarknadsföringen samt partnerskaps- och marknadsföringskommunikationen för stora evenemang. Reformen av avtalen om marknadsföringsstöd genomförs som en del av utvecklingen av evenemangsverksamheten.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	30	34	**37**
Antalet anställda på viss tid	4	1	**0**
Antal anställda totalt	34	35	**37**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Anställda inom stadskulturens gemensamma tjänster/anställda inom verksamhetsområdet %	3,2	3,4	3,5	**4,1**
Inkomster från Hanaböle träsks bastutjänster	-	-	-	**1 640 000**
Antalet besökare i Hanaböle träsks bastur	-	140 000	-	**190 000**
Antalet besök i Hanaböle träsks område *	380 000	420 000	-	**550 000**

* Enligt besökarantal

16 33
Kultur- och biblioteksservicen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	886	472	903	**903**	916	930	944
Utgifter	-22 027	-22 681	-23 667	**-23 956**	-24 358	-25 072	-25 809
Verksamhetsbidrag	-21 141	-22 209	-22 765	**-23 053**	-23 442	-24 142	-24 865

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	25	12	91	**91**
Avgiftsinkomster	151	184	259	**259**
Understöd och bidrag	412	85	350	**350**
Övriga inkomster	272	191	202	**202**
Interna inkomster	26	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**886**	**472**	**903**	**903**
Personalkostnader	-9 406	-9 738	-10 028	**-10 417**
Köp av kundtjänster	-1	-1	-1	**-1**
Köp av övriga tjänster	-3 258	-3 233	-3 546	**-3 446**
Köp av interna tjänster	-11	-16	-23	**-23**
Material, förnödenheter och varor	-1 716	-2 379	-2 429	**-2 429**
Understöd och bidrag	-1 526	-1 397	-1 420	**-1 420**
Hyresutgifter	-297	-151	-145	**-145**
Interna lokalhyror	-5 796	-5 762	-6 075	**-6 075**
Övriga utgifter	-18	-4	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-22 027**	**-22 681**	**-23 667**	**-23 956**
Verksamhetsbidrag	**-21 141**	**-22 209**	**-22 765**	**-23 053**
Avskrivningar	-877	-1 068	-755	**-1 199**
Fördelning	-1 820	-1 624	0	**-2 730**
Räkenskapsperiodens resultat	**-23 839**	**-24 901**	**-23 519**	**-26 982**

Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och biblioteksservicen i Vanda är en sakkunnigorganisation inom konst, kultur, historia och läskunnighet. Kultur- och biblioteksservicen ansvarar för de kulturfunktioner, genom vilka man främjar den lokala och regionala livskraften, den internationella verksamheten, den kulturella växelverkan, en likvärdig tillgång till konst och kultur och en mångsidig användning av dessa. Kultur- och biblioteksservicens serviceområde upprätthåller och utvecklar Vandabornas möjligheter till psykiskt och innehållsrikt välbefinnande, bildning och aktivt medborgarskap samt till att stärka invånarnas roll som självständiga kulturaktörer.

Den alltmer mångskiftande befolkningen i Vanda ökar i rask takt och det förutsätter att tjänsterna ökar. Kultur- och biblioteksservicens resurser har inte ökat i samma mån som befolkningstillväxten, och inte heller personalmängden. Därför är tjänsterna inte jämnt tillgängliga i alla områden och inte heller för alla användargrupper, men man strävar efter att främja en jämn tillgänglighet i fråga om kulturtjänster när verksamheten utvecklas.

Serviceområdets huvudmål

Vanda är trots sitt tillväxttryck och sina begränsade resurser en livlig och innovativ kulturstad med en mångsidig och rik historia samt unika kulturobjekt. Inom bildkonsten är förutom konstmuseet Artsi och dess omfattande samlingar av offentlig konst andra betydande berikare av vardagen Laila Pullinens skulpturpark och hemmuseum i Håkansbölde storområde och Risto Vilhusens skulpturpark i Sotungsby.

Båda skulpturparkerna är nationellt unika och personifierar konstnärer som bott och arbetat i dem. Vanda stad vill utveckla verksamheten på båda platserna med hjälp av understöd, ett nära samarbete och extern projektfinansiering. Skulpturparkerna är förtrollande, men dåligt kända och därför utvecklar Vanda också kommunikationen och marknadsföringen av båda platserna för att öka deras riksomfattande kännedom och besökarantal.

Förutom andra aktörer och festivaler berikas stadsbornas kulturliv av tre professionellt högklassiga aktörer inom scenkonst, Vanda underhållningsorkester, Tanssiteatteri Raatikko och Vantaan teatteri, som utöver stadens betydande verksamhetsunderstöd också åtnjuter statsandelsfinansiering (vos). Vanda underhållningsorkester, vars hemmasal är Kulturhuset Martinus, är känd för sin höga konstnärliga nivå och sitt samarbete med kända inhemska solister och dirigenter, men också utländska artister.

Raatikko och Teatteri Vantaa, som är verksamma i Dickursby, i Silkesfabrikens lokaler, erbjuder teaterupplevelser för både vuxna, ungdomar och barn. Båda teatrarna har en historia som sträcker sig över flera årtionden, en trogen publik och en unik ställning som berikare av kulturfältet i Vanda.

Vanda lockar aktivt både inhemska och utländska turister till staden genom kulturturism, affärsturism och stora evenemang. Samarbetet med livskraftstjänsterna (Business Vanda) intensifieras för att utbudet av kultur- och bibliotekstjänster ska stärkas under de kommande åren. Samarbetet med stadsmiljöns verksamhetsområde och verksamhetsområdet för stadskultur- och välfärd är också viktigt för att det även i fortsättningen ska ordnas stora evenemang som intresserar allmänheten i Vanda. Antalet kulturobjekt och den aktiva evenemangsverksamheten ökar också Vanda stads attraktions- och kvarhållningskraft bland nya och nuvarande invånare.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Jumbos bibliotek öppnas 2026. Den inbesparing på 65 000 euro som de slutliga hyresförhandlingarna när det gäller Jumbos biblioteket resulterade i för år 2026 riktas till bibliotekens sommar- och söndagsöppettider. Jumbo kommer att bli en tillgänglig oas av bildning för invånarna och dessutom stärker biblioteket Vanda stads synlighet. Även andra lokalprojekt är på gång och 2026 förbereds renoveringen av Dickursby bibliotek. Bokbussarnas rutter granskas och uppdateras regelbundet. Bokbussarna besöker också evenemang och den nyare av bussarna har planerats som biblioteks- och kulturbuss, vilket möjliggör mindre kulturföreställningar. Vid planeringen av öppettiderna beaktas olika användargruppers behov och besökstider. Flexibla lösningar som självbetjäningstider utnyttjas i mån av möjlighet.

Samarbetet mellan Helmet-biblioteken i huvudstadsregionen fortsätter starkt i och med att bibliotekssystemet reformeras. Genom att anskaffningen av ett nytt bibliotekssystem strävar man efter en ännu bättre kundupplevelse och effektivisering av bibliotekens verksamhet.

Läskunnighetsarbetet fortsätter aktivt i samarbete med skolorna och småbarnspedagogiken samt i olika projekt. Under åren 2026–2027 fokuserar biblioteket särskilt på att nå barn i lågstadieåldern och deras familjer.

Konstmuseet Artsis år 2026 innehåller ett flertal projekt inom offentlig konst, såsom konsthelheterna för Vandaspåran och Dickursby kompetenscampus och projekten Muuran yhtenäiskoulu, idrottshallen och daghemmet i Mure. Budgeten omfattar också en ny befattning som konservator för offentlig konst för Artsi, som hjälper till att sköta det växande antalet verk och genomföra de inventeringar som den interna revisionen föreskriver.

Stadsmuseets verksamhet ändras på många delområden under 2026. På Håkansböle gårdsområde öppnas ett herrgårdsmuseum i den totalrenoverade huvudbyggnaden. Museiområdet betjänar året runt både som rekreationsplats för stadsborna och som ett regionalt turistmål. På enheten i Dickursby öppnas i slutet av året en permanent historieutställning i enlighet med jubileumsårets fullmäktigebeslut. För att få plats för utställningen flyttar kontoret från museibyggnaden till andra lokaler. Även stadsmuseets samlingar flyttas från Hiekkaharjun koulus källarvåning till Museiverkets samlings- och konserveringscenter. Utöver detta konkurrensutsätts samlingshanteringssystemet under året.

Vanda har tre kulturcenter för barn: Totem i Myrbacka, Pessi i Dickursby och Bykstugan i Håkansböle. I dem ordnas utställningar, föreställningar, workshops, hobbyverksamhet och olika evenemang. Genom dem säkerställs också barnkulturens tillgänglighet i områdena.

Verksamheten Vandas kulturbarn vidareutvecklas så att varje barn som föds i Vanda och dess föräldrar får tillgång till avgiftsfria kulturtjänster. De centrala målen för verksamheten är att öka familjernas välbefinnande och att främja den kulturella jämlikheten mellan invånare. År 2026 kommer den fjärde åldersklassen redan att vara med i verksamheten och den kommer att betjäna alla Vandabor i åldern 0–3 år och deras familjer.

Tempo-orkesterverksamheten är en viktig del av kulturtjänsterna för barn och unga och med hjälp av den utvecklas tillgänglig hobbyverksamhet inom musik i sju grundskolor i samband med skoldagen. Tempo-orkestrarnas verksamhet utvecklas så att de i allt högre grad når sådana barn, ungdomar och familjer för vilka det annars inte skulle vara möjligt att utöva musik. Parallellt med orkestrarna finns det också andra verksamhetsformer som använder Tempo-pedagogiken, såsom Tempokörerna och tillvalsämnet Tempo.

Evenemangsverksamheten utvecklas planmässigt tillsammans med stadsborna, stadens aktörer och samarbetsparter. Trots det ansträngda ekonomiska läget är målet att producera gemensamma, flerspråkiga och engagerande evenemang för alla stadsbor åtminstone på 2025 års nivå.

Kulturhuset Martinus, Lumosalens, Mosaiksalens och Kino Myyris programverksamhet utvecklas så att de beaktar både närsamhällets behov av evenemang med låg tröskel och målen på stadsnivå att erbjuda kulturupplevelser av hög kvalitet i Vanda.

Martinus verksamhet ändras till året runt-verksamhet i och med den nya evenemangsparken. Detta möjliggör en måttlig ökning av inkomstmålet. I Lumosalen utnyttjar man husets förnyade teknik för visning av filmer och ljuskonst och strävar efter att höja inkomstmålet genom att utveckla programstrategin. Kännedomen om Mosaiksalen som evenemangslokal stärks.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	184	190	**203**
Antalet anställda på viss tid	31	21	**19**
Antal anställda totalt	215	211	**222**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Bibliotekstjänster				
besökare	1 651 234	1 823 105	2 050 000	**1 900 000**
antalet lån av material	2 502 965	2 708 851	2 760 000	**2 900 000**
lån av material/invånare	10	11	11	**11**
materialanslag euro/invånare	5,00	5,32	6,00	**5,58**
verksamhetsutgifter/invånare	42,00	46,80	49,00	**45,84**
Kulturservicen				
Publik (antal personer) vid samtliga kulturevenemang *	333 543	349 324	360 000	**360 000**
Inkomsterna för kulturservicens bruttoenheter (euro)/invånare	1,77	2,09	1,22	**1,18**
Understöd euro/invånare	4,96	5,67	5,57	**5,43**
Antal besökare vid stadsmuseet **	25 907	30 979	25 000	**23 500**
Antal besökare vid konstmuseet + Galleri K)	12 238	17 663	20 000	**15 000**
Driftsutgifter euro/invånare	36,48	40,93	39,76	**44,66**

* Från och med 2025 också bibliotekets evenemang.
** Siffran innehåller antalet besökare vid stadsmuseets pop up-utställningar och antalet guidningar i Håkansböle gårds huvudbyggnad.

16 34
Idrott och motion

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	5 522	5 683	6 271	**6 271**	6 366	6 462	6 559
Utgifter	-31 781	-33 451	-33 370	**-33 692**	-34 344	-35 351	-36 390
Verksamhetsbidrag	-26 259	-27 768	-27 099	**-27 421**	-27 979	-28 889	-29 831

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	4 670	4 766	5 147	**5 147**
Understöd och bidrag	499	545	858	**858**
Övriga inkomster	317	300	229	**229**
Interna inkomster	35	72	37	**37**
Inkomster sammanlagt	**5 522**	**5 683**	**6 271**	**6 271**
Personalkostnader	-8 364	-8 568	-9 143	**-9 465**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-2 996	-3 300	-3 483	**-3 483**
Köp av interna tjänster	-3	-8	-8	**-8**
Material, förnödenheter och varor	-1 039	-1 166	-1 140	**-1 140**
Understöd och bidrag	-1 531	-1 636	-1 636	**-1 636**
Hyresutgifter	-574	-574	-592	**-592**
Interna lokalhyror	-17 273	-18 180	-17 369	**-17 369**
Övriga utgifter	-1	-20	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-31 781**	**-33 451**	**-33 370**	**-33 692**
Verksamhetsbidrag	**-26 259**	**-27 768**	**-27 099**	**-27 421**
Avskrivningar	-4 031	-3 885	-3 716	**-3 758**
Fördelning	-2 862	-3 446	0	**-3 932**
Räkenskapsperiodens resultat	**-33 152**	**-35 099**	**-30 815**	**-35 111**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för idrott och motion svarar för utvecklingen och ordnandet av stadens idrotts- och motionsservice, underhållet och utvecklingen av stadens idrottsplatser och stödjandet av idrottsorganisationernas och idrottsföreningarnas verksamhet. Till serviceområdets grundläggande uppgifter hör också att ordna gruppmotion för personer i arbetsför ålder och seniorer, utveckla motionen i småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och på andra stadiet, simundervisning för skolelever, service när det gäller rådgivning om levnadsvanor för kommuninvånare och mångsidiga projekthelheter.

Motionsbeteendet och hälsovanorna börjar formas redan i tidig ålder och de faktorer som inverkar på den fysiska aktiviteten och användningen av tjänster varierar hos personer i olika åldrar. Därför strävar man efter att i allt högre grad utnyttja förebyggande, livscykeltänkande och aktiv servicehandledning för personer som är fysiskt passiva vid utvecklingen av idrotts- och motionsservicen.

Idrottsföreningarnas verksamhet understöds genom att ge dem understöd och anvisa idrottsplatser för föreningars bruk. Lokalreserveringsenheten vid serviceområdet för idrott och motion administrerar vid sidan av att de lokaler som förvaltas av serviceområdet också fritidsanvändningen av lokaler i daghem, skolor och läroanstalter samt sörjer för verksamhetsområdets centraliserade lokalreserveringstjänster. Serviceområdet för idrott och motion verkar också som aktiv samarbetspart tillsammans med olika organisationer som ordnar motions- och idrottsevenemang.

Serviceområdets huvudmål

Serviceområdets målsättning är att skapa förutsättningar för ett fysiskt aktivt levnadssätt genom att erbjuda möjligheter till att utöva idrott och motion i alla skeden av livscykeln. Arbetet utförs genom de åtgärder som presenteras i motionsprogrammet. Prioriteringen när det gäller gruppmotionen för personer i arbetsför ålder och seniorer ligger på att öka serviceutbudet i takt med att den äldre befolkningen ökar. En viktig prioritering är också att öka de förebyggande rådgivningstjänsterna om levnadsvanor i samarbete med välfärdsområdet. När det gäller barn och ungdomar fortsätter det samarbete som inletts med till exempel verksamhetsområdet för fostran och lärande och välfärdsområdet under tidigare år och det intensifieras ytterligare.

Vi stärker en servicehelhet som täcker alla skeden i livscykeln genom att utnyttja projektfinansiering i utvecklingsarbetet och förankra sådana verksamhetsmodeller som visat sig vara fungerande. Helheterna Daghemmet i rörelse, Skolan i rörelse och Studier i rörelse, som genomförts i samarbete med fostran och lärande, utvecklas vidare. Genom olika utvecklingsprojekt och projektunderstöd för motionsidrott strävar man efter att skapa nya möjligheter till motions- och familjeidrott med låg tröskel. Staden identifierar i högre grad olika behov och målgrupper inom hobbyverksamheten med låg tröskel och möjliggör också behov utanför tävlingsnivån hos barn, unga och familjer, dvs. så kallad ”höntsä”. Ordnandet av hobbybaserad idrott och motion med låg tröskel stöds med lokalrabatter och projektunderstöd. Ansökningsprocessen för understöd görs smidigare genom att serviceområdets understödsprinciper reformeras.

Utgångspunkten för utvecklingen av serviceområdets servicenät är att skapa en vardagsmiljö som främjar ett fysiskt aktivt liv, särskilt genom att producera närservice inom idrott och motion samt idrotts- och motionsservice i områdena. Utvecklingen styrs av idrottsplatsprogrammet. Under 2025 kommer en ny plan för idrottsplatser för åren 2026–2035 att utarbetas. När det gäller utvecklingsobjekten inom idrottsbyggnationen under de kommande åren ligger fokus på byggprojekt som gäller näridrottsparker och näridrottsplatser, utvecklingen av idrottsmöjligheterna på skolornas och daghemmens gårdar, totalrenoveringar av nuvarande idrottsplatser, utvecklingen av Dickursby idrottspark och planeringen av Elmo och Kivistö idrottsparker. Idrottsfastigheterna börjar nå en punkt i sin livscykel där de behöver renoveras, vilket sätter press på investeringsbehoven under de kommande åren.

Målsättningen är att det i varje bostadsområde ska finnas en mångsidig idrottsplats utomhus, där både barn och vuxna trivs. En idrottshall i nordöstra Vanda blir färdig i slutet av 2026. Byggandet av Elmo simhall pågår som bäst. Byggandet av idrottshallarna i Mure och Bäckhagen inleds. Inom projektet Myrbacka simhalls totalrenovering och utbyggnad görs en genomförandeplanering. För att förbättra de yttre omständigheterna för motion undersöks dessutom möjligheterna till att genomföra olika partnerskapsprojekt. Beredningen i fråga om den privata ishallen Elmo fortsätter. Målet är att hallen ska öppnas för användning under 2026.

Serviceområdet för idrott och motion är varje år med och förverkligar och möjliggör olika förhållanden genom att skapa olika idrotts- och kulturevenemang och andra evenemang för allmänheten i Vanda. Målsättningen är att öka intresset för och den positiva inställningen till idrott, fritidstjänster och staden.

Toppidrottens nuläge och utvecklingsmöjligheter i Vanda utreds och det dras upp riktlinjer för vilka åtgärder som behövs för att förbättra förutsättningarna för framgång. Stadsstyrelsen drar upp riktlinjer i ärendet.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Stadens kraftiga tillväxttakt förutsätter att tjänsternas tillgänglighet förbättras. Idrotts- och motionsservicens resurser har inte ökat i samma proportion som stadens invånarantal och behov. Det fortsatta behovet av effektivisering som detta medför orsakar belastning och försämrad tillgång till tjänster.

Servicenätet för idrotts- och motionsplatser utvidgas, nya näridrottsplatser anläggs och gamla objekt byggs om. Den nuvarande personalresursen räcker inte för att täcka behovet av underhåll och service i fråga om den helhet som ska skötas. I Vanda finns ett växande behov av nya förhållanden för idrott och motion och dessa måste i huvudsak förverkligas privat. Genom rådgivning stöder idrotts- och motionsservicen uppkomsten av nya förhållanden för idrott och motion som upprätthålls privat. Nya privata idrotts- och motionslokaler ökar trycket på att höja anslaget för det hyresstöd som delas ut till föreningar. Möjligheterna till motion för specialgrupper förbättras genom att genomföra de åtgärder som anges i utvecklingsplanen för anpassad motion.

I verksamheten Studier i rörelse fokuserar man särskilt på att genomföra och vidareutveckla den förebyggande rådgivningen om levnadsvanor – välbefinnandecoachningen. Inom verksamheten Skolan i rörelse utvecklas processen för grundskolans Move! -mätningar som ska användas vid genomförandet av motionsrådgivning i årskurserna 7–9 i den grundläggande utbildningen. Målet är också att utveckla motionen på rasterna och skapa hobbystigar för hobbyverksamheten och motionen.

Man strävar efter att utvidga verksamheten Taitis som erbjuds undervisningsgrupperna inom småbarnspedagogiken i anslutning till utvecklingen av de grundläggande motoriska färdigheterna.

I fråga om servicehelheten för livsstilsrådgivningen införs modeller för motionsrådgivning för familjer, specialgrupper (personer med funktionsnedsättning) och äldre samt effektiveras hänvisningen av personer i inkallelsesålder till motionsrådgivningstjänster via inkallelserna.

Åtgärderna för att utveckla barnens simförmåga och vattenkompetens fortsätter genom att förbättra ordnandet av simundervisningen i förskoleundervisningen och grundskolan samt genom att intensifiera samarbetet med lokala föreningar för att förbättra förutsättningarna för barns inlärning av simkunnigheten på fritiden.

Vid tidpunkten för betalningen av Sportkortet för pensionärer säkerställs att avgiften inte orsakar oskäligt tryck i början av året, utan den kan schemaläggas till exempel till sommaren eller delas upp i två eller flera rater för att utjämna betalningsbördan.

Kunskapsledningen inom serviceområdet för idrott och motion utvecklas och möjligheterna till elektronisk kommunikation förbättras i enlighet med den digitala planen. Stadens bokningstjänst utvecklas i samarbete med olika serviceområden och systemet för bokning av lokaler konkurrensutsätts.

Serviceområdet för idrott och motion svarar i samarbete med stadens övriga serviceområden för samordningen av genomförandet av målen för de åtgärder på stadsnivå som fastställts i stadens motionsprogram.

Möjligheterna för specialgrupper att motionera förbättras genom att vidta de åtgärder som anges i utvecklingsplanen för anpassad motion.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	143	151	**156**
Antalet anställda på viss tid	25	25	**27**
Antal anställda totalt	168	176	**183**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Totalkostnader euro/invånare	117,34	126,55	128,00	**127,61**
Verksamhetsintäkter euro/invånare	22,37	22,00	21,73	**23,98**
Understöd euro/invånare	5,79	6,07	5,80	**6,25**
– antal medlemmar i behov av assistans i % av invånarna	21 %	18 %	23 %	**23 %**
Kostnad för simhallsbesök (även gymbesök ingår), kostnad euro/besök	9,90	9,24	8,00	**8,00**
– simhallarnas skattefinansieringsandel %	80 %	81 %	78 %	**78 %**
Lokalitetsm^2	91 893	92 161	91 724	**91 954**
Lokalerna för inomhusidrott, bokningsgrad %	61 %	61 %	63 %	**63 %**

16 35
Ungdoms- och samverkansservicen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	1 911	1 771	2 125	**2 125**	2 157	2 189	2 222
Utgifter	-15 609	-16 885	-18 189	**-18 515**	-18 720	-19 269	-19 835
Verksamhetsbidrag	-13 698	-15 114	-16 065	**-16 390**	-16 564	-17 080	-17 613

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	674	648	633	**633**
Avgiftsinkomster	14	4	18	**18**
Understöd och bidrag	1 177	1 098	1 452	**1 452**
Övriga inkomster	43	9	9	**9**
Interna inkomster	3	13	13	**13**
Inkomster sammanlagt	**1 911**	**1 771**	**2 125**	**2 125**
Personalkostnader	-7 368	-8 735	-9 970	**-10 295**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 859	-1 697	-1 835	**-1 835**
Köp av interna tjänster	-3	-8	-8	**-8**
Material, förnödenheter och varor	-461	-382	-407	**-407**
Understöd och bidrag	-1 710	-1 627	-1 814	**-1 814**
Hyresutgifter	-110	-77	361	**361**
Interna lokalhyror	-4 098	-4 360	-4 517	**-4 517**
Övriga utgifter	-1	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-15 609**	**-16 885**	**-18 189**	**-18 515**
Verksamhetsbidrag	**-13 698**	**-15 114**	**-16 065**	**-16 390**
Avskrivningar	-257	-546	-277	**-307**
Fördelning	-1 458	-1 754	0	**-1 934**
Räkenskapsperiodens resultat	**-15 412**	**-17 415**	**-16 342**	**-18 630**

Verksamhetsbeskrivning

Ungdoms- och samverkansservicen har som uppgift att på olika sätt öka Vandabornas välbefinnande och samhörighet, främja invånarnas delaktighet och möjligheter att påverka samt stödja särskilt ungdomarnas uppväxt och utveckling. Det viktigaste redskapet för ungdoms- och samverkansservicen är arbetet med att möta kommuninvånarna, vilket utförs bland annat i ungdoms- och invånarlokaler, läroanstalter och skolor, på gator och i köpcentra samt till exempel i ungdomsverkstäder och i de uppsökande ungdomsarbetets tjänster. Serviceområdet stöder också sammanslutningar och organisationer i Vanda på olika sätt, samordnar frivilligverksamhet på stadsnivå, bereder organisationernas ekonomiska understöd och utvecklar samarbete mellan organisationer. Gemensamt bord upprätthåller en matsvinnsterminal och gemensam mathjälpsverksamhet i ett omfattande nätverk. Serviceområdet ordnar också lagstadgad medling i brotts- och tvistemål.

Ungdoms- och samverkansarbetet utförs i nära samarbete med andra aktörer. Verksamheten utgår alltid från invånarnas behov och önskemål och är i huvudsak öppen och avgiftsfri för alla. Ungdoms- och samverkansservicen har också utvecklat mer individuellt inriktad verksamhet för att svara mot

de servicebehov som den nuvarande samhälleliga situationen ger upphov till. Bland annat med specialungdomsarbete och individuell coachning riktar man sig särskilt till de ungdomar som har behov av ett mer individuellt yrkesmässigt stöd. I det riktade gatuarbetet är målgruppen däremot ungdomar som uppvisar symtom genom brott.

De utmaningar som senast orsakats av verksamhetsmiljön visar sig på olika sätt i serviceområdets olika verksamheter. Ackumuleringen av polarisering och utsatthet har lett till ett utvecklingsförlopp där illamående hela tiden ackumuleras mer i samma bostadsområden. Vanda befinner sig i en svårare situation än de andra sex kommunerna ur många statistiska perspektiv, vilket får allt allvarligare konsekvenser i vissa bostadsområden. De mest oroväckande fenomenen är den ökade ungdomsbrottsligheten och det stora antalet ungdomar som står utanför arbete och utbildning. Även den senaste tidens ökade arbetslöshet, människornas försämrade ekonomiska situation samt de ökade psykiska problemen och de sociala problem som rusmedelsanvändningen orsakar utmanar hela tiden serviceområdet. Många organisationers och lokala föreningars ekonomiska situation har också försämrats, vilket ytterligare minskar utbudet av stödformer för invånarna och ökar behovet av stöd från kommunen.

Stadens snabba tillväxttakt, det ökande antalet unga och den differentierade utvecklingen i bostadsområdena utmanar för närvarande verksamheterna inom serviceområdet. Invånarnas servicebehov är mer lokala än tidigare och skiljer sig från varandra. Att nå ut till vissa invånargrupper är mer utmanande än tidigare, och bland annat koncentrationen av människor med utländsk bakgrund i vissa stadsdelar tvingar serviceområdet att överväga nya tillvägagångssätt och modeller för att förverkliga tjänsterna. Många invånares sociala problem och ensamhet har fördjupats.

Ungdoms- och samverkansservicen strävar efter att svara på dessa utmaningar bland annat genom det gemenskapsarbete som utförs i stadsdelarna, uppsökande arbete och arbetet ute på fältet, specialungdomsarbete och verkstadsverksamhet för unga. Det är i nuläget nödvändigt att intensifiera samarbetet med olika samarbetspartner både inom staden och i vidare bemärkelse. Under de kommande åren kommer serviceområdet att vara centralt delaktigt i den nya områdesmodellen på stadsnivå och därigenom ha förbundit sig att allt starkare samarbeta med olika aktörer i områdena. Den nya typen av utveckling på bostadsområdesnivå motsvarar väl den vision som skapades i fjol inom ungdoms- och samverkansservicen och som man har börjat förverkliga inom serviceområdet.

Invånarnas ökade servicebehov tvingar också serviceområdet att prioritera och rikta tjänsterna och resurserna tydligare till vissa områden. Hot- och våldssituationerna samt olika störningar i den allmänna ordningen har ökat betydligt i serviceområdets olika verksamheter. Också i ungdomsarbetet ute på fältet är risken för våld ofta närvarande, och det finns många utmanande kundsituationer också på ungdomsgårdarna och i det uppsökande ungdomsarbetet. Inom serviceområdet har man övervägt olika sätt att säkerställa att verksamheten förblir tillräckligt säker och samtidigt behåller sin öppna karaktär. För att trygga personalens arbetssäkerhet och ork är det i fortsättningen nödvändigt att avgränsa den öppna verksamheten och vissa tjänster i större utsträckning än tidigare.

Serviceområdets huvudmål

Den nya visionen för ungdoms- och samverkansservicen blev klar i början av 2025 och har börjat genomföras planenligt. Visionen innehåller fyra centrala verksamhetsprinciper som styr verksamheten inom serviceområdet samt som ett tvärgående tema en satsning på tydlig och tillgänglig kommunikation. Serviceområdets verksamhet är alltid behovsbaserad och målinriktad. Det är viktigt att man vid planeringen av verksamheten identifierar olika fenomen och servicebehov som man vill påverka med ungdoms- och samverkansservicen. Ungdoms- och samverkansservicen stöder invånarnas välbefinnande främst med hjälp av stadskultur. Det centrala målet med verksamheten är att möjliggöra möten mellan människor och sammanslutningar, stödja deras egen handlingskraft och på så sätt möjliggöra positiva förändringar både hos individer och i sammanslutningar.

Målen för serviceområdet 2026 är att utnyttja den nya områdesmodellen på stadsnivå och utveckla den egna ledningsstrukturen på det sätt som denna förutsätter. Dessutom är målet att utveckla serviceområdets interna ledningsmodell för att bättre möjliggöra horisontellt arbete och samarbete mellan serviceenheterna inom serviceområdet. Målet när det gäller invånar- och ungdomslokalerna är

att gå mot en mer gemensam användning av lokaler, bland annat med hjälp av försöket med en organisationslokal i Mårtensdal. En mångsidig användning av lokalerna underlättas också genom att man inom serviceområdet skapar en klarare lägesbild av lokalernas användningsgrad och användningsbehov. Samarbetet mellan de organisationer som understöds främjas genom att på olika sätt möjliggöra möten och dialog mellan organisationerna. Verksamheten i fråga om sammanslutningar i områdena, såsom lokala föreningars verksamhet, stöds i samarbete med ett delaktighetsteam genom att delta i genomförandet av budgeten för sammanslutningarna. Rörligheten inom ungdoms- och samverkansservicen ökas genom pilotförsök med att etablera tjänster i nya områden. Tjänsternas tillgänglighet ökas genom att man prövar nya kamratstödsledda verksamhetsformer med människor i olika åldrar. Dessutom är målet att aktivt delta i olika sammanslutningars verksamhet i bostadsområdena bland annat genom att delta i olika evenemang och i organiseringen av dem.

I ungdomsarbetet i områdena fokuserar man på det grundläggande arbetet i ungdomslokalerna och på ungdomsarbetet ute på fältet. En särskild utmaning för ungdomsarbetet i områdena är att vissa ungdomslokaler är i dåligt skick. Åtminstone två ungdomslokaler har under hösten 2025 varit stationerade i tillfälliga utrymmen på grund av problem med inneluften, och målet är att flytta Myrbacka ungdomslokal till nya tillfälliga lokaler i början av 2026. Även Håkansböle ungdomslokals och Sandkulla ungdomslokals skick utreds. Samarbetet med HelsingforsMission rf fortsätter för att etablera verksamheten GettoGym i Myrbacka. Som en ny öppning i ungdomsarbetet främjas startandet av ett verksamhetscenter för unga och inledningen av verksamheten i Havukoski i samarbete med stiftelsen Me-säätiö. Vanda är med i det riksomfattande kompetenscentrumet på ungdomsrådet, vars mål är att främja jämlikhet inom ungdomssektorn, bland annat genom utbildning. Finansieringen av kompetenscentrumet fortsätter till slutet av 2026.

I tjänsterna för unga vuxna syns det försämrade sysselsättningsläget för unga och därmed de ökade servicebehoven. Behovet av uppsökande ungdomsarbete har ökat ytterligare under 2025 och man strävar efter att svara på det ökade servicebehovet också 2026 genom att upprätthålla resurserna för uppsökande ungdomsarbete åtminstone på nuvarande nivå. I tjänsterna för unga vuxna är målet att stärka ungdomsverkstädernas och den individuella coachningens ställning som en del av de tjänster som stöder ungdomars sysselsättning. Samarbetet med sysselsättningsservicen intensifieras ytterligare på olika sätt som en del av genomförandet av åtgärdsprogrammet NEET (not in education or employment) samt i och med det sysselsättningsprogram som utarbetas under hösten. Ungdoms- och samverkansservicen samt sysselsättnings- och integrationsservicen säkerställer ett effektivt genomförande av åtgärdsprogrammet NEET i nära samarbete. Inom gatuarbetet fortsätter man att utveckla verksamhetsmodellen bland annat med hjälp av ett samarbetsprojekt som genomförs tillsammans med yrkeshögskolan Laurea. I utvecklingen av det riktade gatuarbetet betonas också att man ska nå ungdomar som använder berusningsmedel och bostadslösa ungdomar, och verksamheten ska i mån av möjlighet stärkas i samarbete med Vanda och Kervo välfärdsområde.

Avsikten är att inom samverkansservicen under år 2026 utveckla en ny modell för den subventionerade sysselsättningen, där man utnyttjar tidigare goda erfarenheter av sysselsättning med lönesubvention. Den nya modellen syftar till att påverka sysselsättningsstigarna för dem som befinner sig i en svagare position på arbetsmarknaden. Öppnandet av Mårtensdals organisationslokal och inledningen av verksamheten är ett av de centrala målen för samverkansservicen år 2026. Man strävar efter att utveckla organisationslokalen till ett verksamhetsställe där stadens olika aktörer, organisationer och invånare använder utrymmet så mångsidigt som möjligt. Medlingsbyråns överföring till Rättstjänstverket bereds under 2026. Inom verksamheten Gemensamt bord fortsätter man att utveckla företagssamarbetet, olika innovationerna inom matsvinnet och mathjälpsnätverket. Inom ungdoms- och samverkansservicen vill man också att förtydliga organisationsunderstödets helhet och öka stödet till organisationerna, särskilt för utvecklingen av samarbetet mellan organisationerna.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

De viktigaste förändringarna inom serviceområdet hänför sig till den koncentrering av servicenätet som krävs för att balansera ekonomin. Eventuella förändringar kommer att gälla i synnerhet invånarlokaler och avstående från vissa invånarlokaler samt koncentration av verksamheten till vissa bostadsområden. Användningen av Katrinebergs gård som invånarlokal slopas. På grund av utmaningarna med inneluften kommer förändringar sannolikt att behöva göras även när det gäller vissa

ungdomslokaler, som troligen kommer att flyttas till tillfälliga lokaler under 2026. Under 2026 inleds också verksamheten i den totalrenoverade Fernissan mer aktivt och på våren är målet att ordna evenemanget Nuorikulttuuri2026 i utrymmena. I Myrbacka förbereder man sig på att bygga Oivallusten talo och på att skapa det nya verksamhetskoncept som det förutsätter.

I ungdomsarbetet i områdena görs eventuella ändringar i ungdomslokalernas öppettider för att arbetsskiftsplaneringen bättre ska möjliggöra utnyttjande av personalresurserna. Utvecklingen av skolungdomsarbetet med finansiering från regionförvaltningsverket fortsätter ännu under 2026. I samarbete med stiftelsen Me-säätiö utvecklas konceptet för det verksamhetscenter för unga som öppnas i Havukoski. Målet är att skapa välbefinnande för barn och ungdomar i området genom att erbjuda en ny typ av gemenskapsbaserad, engagerande och inkluderande fritidsverksamhet.

Ett centralt mål för utvecklingen av verkstadsverksamheten för unga är under den pågående projektperioden att särskilt nå ut till ungdomar med ett främmande språk som modersmål och stödja sysselsättningen. Ungdomsservicen utvecklar verkstadsverksamheten och den individuella coachningen för unga i samarbete med arbetskraftsservicen så att resurserna kraftigare stöder ungdomars sysselsättning och övergång till studier. Inom verkstadsverksamheten förbereder man sig också för en eventuell lagändring i anslutning till återförandet av den rehabiliterande arbetsverksamheten till kommunens ansvar. Lagändringarna om finansieringsansvaret för utkomststöd kräver att kommunen i fortsättningen har ett starkare samarbete för att nå NEET-ungdomar och vägleda dem till att omfattas av tjänster i ett tillräckligt tidigt skede. I anslutning till detta fortsätter intensifieringen av samarbetet med välfärdsområdet, utbildningen på andra stadiet och sysselsättningsservicen. Ungdomsarbetet vid läroanstalterna utvecklas med hjälp av finansiering från regionalförvaltningsverket ännu under år 2026. Tyngdpunkten i utvecklingen ligger på att stödja fritidsverksamheten för unga och utveckla kamratverksamheten i anslutning till den.

Ett särskilt utvecklingsobjekt inom samverkansservicen är att skapa en ny modell för stödsysselsättning som en del av Gemensamma bordets och invånarlokalernas verksamhet. Målet är att de som blir stödsysselsatta ska få så bra sysselsättning som möjligt också på den permanenta arbetsmarknaden. Det redan välinledda företagssamarbetet inom verksamheten Gemensamt bord kan här i fortsättningen spela en mer betydande roll. När den positiva särbehandlingen, dvs. MEK-finansieringen, upphör anställs två nya samhällsarbetare till Samverkansservicen för att fortsätta det regionala gemenskapsarbete som gemenskapsutvecklarna utför. Gemenskapsutvecklarna kan fungera som samordnare i det praktiska arbetet med den nya regionmodellen.

Projektet Asunto kaikille (bostad åt alla), som inleddes 2025 tillsammans med Vanda och Kervo välfärdsområde fortsätter sitt arbete för att eliminera långtidsbostadslösheten under 2026. För att förebygga bostadslöshet fortsätter man också bostadsrådgivningsarbetet med finansiering från Varke och boenderådgivningens kostnadseffektivitet utreds med ett forskningsprojekt som inleds redan hösten 2025.

Utvecklingsprojekten år 2026:

- Verkstadsverksamheten för unga utvecklas (RFV)
- Stödjande av jämlikhet och delaktighet när det gäller unga vuxna (RFV)
- Projektet för utveckling av skolungdomsarbetet på lågstadiet (RFV)
- Utveckling av ungdomsarbetet vid läroanstalterna på andra stadiet (RFV)
- Uppsökande ungdomsarbete i Vanda (RFV)
- Wau mikä mahis! (RFV)
- Boenderådgivningen (Varke)
- Projektet Asunto kaikille (bostad åt alla) i anslutning till arbetet för att eliminera långvarig bostadslöshet i samarbete med välfärdsområdet (MM)
- Projektet för statsunderstöd för mathjälp (THL)
- Ungdomssektorns kompetenscenter för likabehandling (UKM)

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	140	171	**173**
Antalet anställda på viss tid	50	36	**43**
Antal anställda totalt	190	207	**216**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Ungdomar som man mött i ungdomsarbetet *	-	-	-	**190 000**
Utomstående användare av ungdomslokalerna*	-	-	-	**45 000**
Antal inkvarteringsdygn vid lägerområdena (Kukonnotko och Palajärvi)	6 581	6 030	7 000	**7 000**
Deltagare i ungdomsverkstädernas coachning (individuell coachning och gruppcoaching) *	-	-	-	**1 000/ 400**
Anmälningar/aktiva kundrelationer inom det uppsökande ungdomsarbetet *	-	-	-	**1 000**
Övriga unga som mötts i tjänsterna för unga vuxna *	-	-	-	**60 000**
Antalet organisationer och aktörer som fått understöd av ungdoms- och samverkansservicen *	-	-	-	**155**
Ungdoms- och samverkansservicens understöd €/invånare	6	7	7	**7**
Antalet besökare i invånarlokalerna per år totalt *	-	-	-	**170 000**
Människor /vecka som nåtts av mathjälpsnätverket Gemensamt bord *	-	-	-	**5 000**
Matsvinn hanterat av Gemensamt bord i kilo/år *	-	-	-	**700 000**

* Nytt nyckeltal från och med DP 2026.

16 37
Livslångt lärande

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	3 933	3 386	3 744	**3 744**	3 801	3 858	3 917
Utgifter	-13 686	-14 752	-14 824	**-15 141**	-15 257	-15 704	-16 166
Verksamhetsbidrag	-9 752	-11 366	-11 080	**-11 397**	-11 456	-11 846	-12 249

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	41	119	130	**130**
Avgiftsinkomster	2 832	2 346	2 702	**2 702**
Understöd och bidrag	903	871	861	**861**
Övriga inkomster	25	21	21	**21**
Interna inkomster	131	29	29	**29**
Inkomster sammanlagt	**3 933**	**3 386**	**3 744**	**3 744**
Personalkostnader	-9 357	-9 795	-10 033	**-10 350**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 422	-1 528	-1 595	**-1 595**
Köp av interna tjänster	-1	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-173	-578	-550	**-550**
Understöd och bidrag	-332	-370	-320	**-320**
Hyresutgifter	-21	-30	31	**31**
Interna lokalhyror	-2 359	-2 396	-2 317	**-2 317**
Övriga utgifter	-21	-55	-41	**-41**
Utgifter sammanlagt	**-13 686**	**-14 752**	**-14 824**	**-15 141**
Verksamhetsbidrag	**-9 752**	**-11 366**	**-11 080**	**-11 397**
Avskrivningar	-364	-279	-195	**-205**
Fördelning	-1 351	-2 193	0	**-1 694**
Räkenskapsperiodens resultat	**-11 467**	**-13 838**	**-11 275**	**-13 296**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för livslångt lärande svarar i Vanda för ordnandet och utvecklandet av det fria bildningsarbetet, den grundläggande utbildningen för vuxna, invandrarutbildningen, den grundläggande konstundervisningen samt Hobbyernas Vanda. Servicehelheten stöder målinriktad konst- och kulturfostran för barn och unga samt erbjuder avgiftsfria hobbymöjligheter för elever inom den grundläggande utbildningen efter skoldagen.

Dessutom ansvarar serviceområdet för beredningen av understöd för den grundläggande konstundervisningen samt för det hobbystöd som delas ut via Jubileumsfonden för barn och unga, som gör det möjligt för barn i familjer med låga inkomster att delta i avgiftsbelagda hobbyer. På så sätt stärks jämlikheten, förebyggs segregationen och ökas välbefinnandet.

Verksamheten ökar kommunens attraktionskraft och kvarhållningskraft samt stärker delaktigheten, gemenskapen och livskraften i olika åldersgrupper. Tillgången till livslångt lärande och kulturhobbyer gör Vanda till en attraktiv och mänskligt hållbar stad att bo och utvecklas i.

Vanda vuxenutbildningsinstitut är ett av Finlands största medborgarinstitut. Institutet ordnar årligen cirka 2 300 kurser på närmare 40 verksamhetsställen runt om i Vanda för cirka 45 000 deltagare. Kursutbudet stöder stadsbornas kunnande, välbefinnande och livslånga lärande. Vuxenutbildningsinstitutet erbjuder möjligheter till självutveckling, gemenskap och kvalitativa möten. Vid institutet arbetar cirka 40 fast anställda och 400 timlärare varje år. Kursutbudet utvecklas utgående från kundresponsen och de elektroniska tjänsterna förbättras kontinuerligt. I undervisningen i fritt bildningsarbete fortsätter utvecklingen av studiepoängskurserna. Det kunnande som förvärvats via dessa kurser kan registreras i den riksomfattande informationsresursen KOSKI, varvid den studerande kan utnyttja prestationerna också i utbildning som leder till examen. Detta gör de individuella studiestigarna smidigare och flexiblare.

Invandrarutbildningen och den grundläggande utbildningen för vuxna främjar integrationen och jämlikheten i utbildningen. Varje år deltar över 7 000 personer i vuxenutbildningsinstitutets kurser i finska som andra språk och undervisningen erbjuds på olika nivåer, även på distans. Institutet ordnar också språkprov enligt de allmänna språkexamina och utvecklar verksamheten med hjälp av projekt som stöds av utbildningsstyrelsen och undervisnings- och kulturministeriet.

Den grundläggande utbildningen för vuxna erbjuder cirka 180 studerande möjlighet att avlägga grundskolan och fortsätta till andra stadiet. Behovet av utbildning ökar i Vanda. Från och med 1.8.2025 har den grundläggande utbildningen för vuxna i hela staden koncentrerats till vuxenutbildningsinstitutet, vilket stöder enhetligheten i tjänsterna. Verksamheten utvecklas i samarbete med olika verksamhetsområden och intressentgrupper.

Den grundläggande konstundervisningen erbjuder målinriktad undervisning som framskrider från en nivå till en annan enligt utbildningsstyrelsens läroplansgrunder. Undervisningen ger färdigheter för självuttryck och sökande till fortsatta studier.

Vanda musikinstitut ger barn och unga grundläggande undervisning enligt den fördjupade och allmänna lärokursen i musik. Varje år deltar cirka 2 000 elever i undervisningen, och undervisningstimmarna uppgår till över 50 000. Institutet ordnar årligen över 200 konserter och evenemang, som når närmare16 000 besökare. Det finns cirka 1 200 elever som studerar musik och sång, och cirka 700 barn som deltar i musikundervisning för små barn. På den öppna avdelningen ordnas cirka 1 600 timmar avgiftsbelagd undervisning per år. Institutet har verksamhet på 15 platser, inklusive en svenskspråkig undervisningsenhet.

Vanda konstskola erbjuder konstundervisning enligt den fördjupade lärokursen vid fem undervisningsställen runtom i Vanda. Antalet elever är cirka 850 och antalet undervisningstimmar cirka 6 600 per år. Utöver detta ordnas cirka 40 helgkurser som även familjer kan delta i. Konstskolan är den näst största i Finland när det gäller elevantalet och den erbjuder möjligheter att delta med låg tröskel. Undervisningen stöder självuttryck och färdigheter för att söka till vidare studier inom området.

På den grundläggande konstundervisningen kommer man in som elev med låg tröskel och målet är att erbjuda elevplats till alla som skickat in ansökan. Det är också möjligt att ansöka om frielevsplatser.

Hobbyernas Vanda ordnar avgiftsfria hobbyverksamhet av hög kvalitet utifrån barns och ungdomars önskemål direkt efter skoldagen i skolorna och i deras närhet. Över 6 000 elever deltar varje år i verksamheten i omkring 300 hobbygrupper. Verksamheten är en del av den riksomfattande Finlandsmodellen för hobbyverksamhet.

Hobbyverksamheten ökar barns och ungdomars välbefinnande och jämlikhet, förebygger ensamhet och segregation och bygger positiva gemenskaper. Hobbystödet från jubileumsfonden för barn och unga säkerställer att alla har möjlighet att engagera sig i en önskad hobby som förutsätter långsiktighet, oavsett bakgrund.

Serviceområdets huvudmål

Prioriteringarna år 2026:
- Omorganisering av invandrar- och integrationsutbildningarna
- Förberedelser för lagändringar inom grundläggande konstutbildningen.

– Utformande och beskrivning av tillgängliga hobbystigar
– Utveckling av kunskapsledningen

Den nya integrationslagen förpliktar kommunerna att ordna integrationsutbildning för att svara mot det växande behovet. I samarbete med sysselsättnings- och integrationsservicen genomförs exempelvis utbildningar i samhällsorientering, som förutsätter mer flexibla och individuella genomförandemodeller än tidigare. Även undervisningen i finska som andraspråk utvecklas för att bli mer tillgänglig och smidigare, med hänsyn till olika färdighetsnivåer och livssituationer.

Samordningen av integrationsarbetet stärks när en ny servicechef börjar sin tjänst 2026. Servicechefen ansvarar för att utveckla utbildningsteamets verksamhet och för att stärka samarbetet med sysselsättnings- och integrationsservicen, med målet att skapa en mer enhetlig och effektiv helhet.

År 2026 förbereder man sig för en lagstiftningsreform av den grundläggande konstutbildningen som träder i kraft år 2027. Lagen klargör organiseringsansvaren, särskilt när det gäller privata aktörer och ger mer flexibilitet i genomförandet av undervisningen. Samtidigt utvecklas lärarnas kompetens: gruppundervisningens pedagogik stärks och man strävar efter att bättre beakta elevernas olika bakgrund i undervisningssituationerna.

År 2026 utvecklas hobbystigar som stöder tillgängliga och långsiktiga hobbyverksamheter för barn och ungdomar. Målet är att alla ska hitta en meningsfull hobby som de kan fortsätta med under olika skeden av livet. Hobbystigarna utarbetas i samarbete med hela verksamhetsområdet och med aktörer inom småbarnspedagogiken, skolorna och fritidsverksamheten. Hobbyverksamheten stöds med hjälp av Jubileumsfonden för barn och unga, vilket gör det möjligt även för barn från familjer med låga inkomster att delta. Effekterna följs upp systematiskt och synligheten ökas med digitala lösningar, såsom en hobbykalender. Spridda lösningar samlas nu till en enhetlig, tydligt tillgänglig helhet.

Kunskapsledningen inom tjänsterna för livslångt lärande utvecklas genom att visualiseringen av serviceutbudet och kundinformationen stärks. Med hjälp av visualiseringsverktyg som Power BI kombineras information från olika enheters datasystem, vilket ger en översikt över tjänsternas täckning och tillgänglighet i en tydlig form som stöd för beslutsfattandet. Utvecklingsarbetet genomförs som en del av 2026 års ICT-investeringar i kunskapsledning.

Utbudet av kurser vid medborgarinstitutet utökas, vilket förbättrar tillgängligheten och ökar inkomsterna. Under de senaste åren har efterfrågan varit mycket stor, och upp till över 9 000 personer har hamnat på köplatser. Särskilt konstämnena har varit populära. Livslånga hobbyverksamheter främjas genom att utveckla verksamheten med låg tröskel, som stadskörer och stadsdelsorkestrar. Särskild uppmärksamhet ägnas åt övergången från ungdom till vuxenliv, där hobbyverksamheten ofta avbryts.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Under år 2026 kommer enheterna inom serviceområdet att delta i planeringen av nybyggnaden Oivallusten talo inom projektet för Myrbacka stadskulturhus och ombyggnadsprojektet kultur- och bibliotekshuset i Dickursby. I båda projekten eftersträvas en ny typ av verksamhetskultur där enheterna delar lokaler enligt teman, vilket möjliggör en flexibel gemensam användning av lokalerna.

Vuxenutbildningsinstitutet deltar också i projektet med ett kompetenskampus, där det centrala målet är en förändring av verksamhetskulturen och samarbete över gränserna mellan verksamhetsområdena. De nya lokalprojekten kräver att personalens kompetens utvecklas för att den nya verksamhetskulturen ska kunna antas och förankras.

Under ombyggnaden av Dickursby bibliotekshus flyttar både Musikinstitutet och Vuxenutbildningsinstitutets konstundervisning till tillfälliga lokaler. Utredningen och planeringen av lokaler pågår, och målet är att hitta kostnadseffektiva lösningar, utan att det görs några betydande förändringar i lokalerna.

Samarbetet med elev- och studerandevården och andra yrkesgrupper i skolorna stärks ytterligare, och mer målmedvetna satsningar görs för att förbättra hobbymöjligheterna för barn och unga som

behöver särskilt stöd. Hobbyverksamheten när det gäller kulturellt välbefinnande etableras som en permanent del av vardagen för smågrupper med särskilda behov, såsom verkstads-, polikliniska - och etappklasser.

Under verksamhetsåret utarbetas en utredning om funktionaliteten i fråga om Hobbyernas Vanda och den insamlade responsen. Man har lyckats utveckla processen så att största delen av hobbylokalerna under den gångna perioden har kunnat säkerställas redan före sommarloven, vilket möjliggör tydligare och mer rättidig kommunikation också till familjerna. Höstens hobbyprogram publiceras efter mitten av augusti och hobbyerna inleds den första veckan i september.

Vanda deltar i projektansökan, där man utvecklar Finlandsmodellen för hobbyverksamhet så att den utvidgas till andra stadiet åren 2026–2028. Ansökan för ESF +-projektet "Harrastamisen 2. askel" har lämnats in i samarbete med Esbo, Omnia och Jubileumsfonden för Finlands självständighet Itla.

Utbudet i medborgarinstitutets undervisning utvecklas utgående från kundernas respons till att allt bättre motsvara kommuninvånarnas behov och önskemål. Den kvantitativa och innehållsliga utvecklingen av den grundläggande utbildningen för vuxna fortsätter. Verksamheten utvecklas bland annat genom projektfinansiering. I projektet ’OHOO – Opisto hakee, ohjaa ja osallistaa’ skapas en modell som förebygger marginalisering och ensamhet samt stärker gemenskap och välbefinnande. Projektet ’Älykästä monikielisyyttä aikuisopetukseen’ (intelligent flerspråkighet i vuxenundervisningen (Erasmus+) utvecklar språkundervisningen med hjälp av artificiell intelligens och bygger upp europeiska nätverk. Målet är att stärka invandrares delaktighet i samhället. Projektet ’Työeväitä – suomea ja työelämävalmiuksia’ (arbetsförutsättningar – finska och arbetslivsfärdigheter) erbjuder utbildningar med studiesedelstöd där finska språket och arbetslivsfärdigheter kombineras. Målgruppen är invandrare.

Den grundläggande konstundervisningen deltar också 2026 i Tikkurilan Teatterikoulus, Vanda konstskolas, Vanda musikinstituts, Vanda ordkonstskolas och Vanda dansinstituts gemensamma slutarbetsfestival för den grundläggande konstundervisningen. Evenemanget ordnades för första gången våren 2025, då det fick finansiering från utbildningsstyrelsen för genomförandet. Varje år ordnas också evenemanget Konstkarnevalen i kulturcentret Orvokki, tillsammans med de övriga läroanstalterna inom den grundläggande konstundervisningen i Vanda, även våren 2026.

Nya verksamhetsformer utvecklas i samarbete med olika nätverk, bland annat projektet ’Moninaista musiikinopetusta taiteen perusopetuksessa’ (mångsidig musikundervisning inom den grundläggande konstundervisningen) (finansiär utbildningsstyrelsen), som syftar till att individualisera studierna och öka den multikulturella kompetensen i samarbete med Helsingfors musikskola Resonaari. I Musikinstitutets internationella Erasmus+-projekt söker man verksamhetsmodeller för att genomföra musikfostran i en snabbt växande mångkulturell miljö.

Konstskolan deltar i projekt där man undersöker både användningen av nya tekniska applikationer i konstskapandet och användningen av traditionell finländsk rödlera i keramikundervisningen. Projektet "Kuviskoodarit 2" för utveckling av programmeringskompetensen genomförs tillsammans med konstskolorna i Vichtis och Kervo (finansiär utbildningsstyrelsen). Utbildningen ’Elokuva kuvataiteen perusopetuksessa’ (film i den grundläggande konstundervisningen) genomförs i samarbete med Förbundet för konstskolor och konstskolorna i Helsingfors och Vichtis. Konstskolan deltar också i utbildningarna i projektet ’Kotimainen savi tutuksi’ (bekanta dig med inhemsk lera). Projektet har fått stöd av stiftelsen Ornamo-säätiö.

Till konstskolans verksamhet hör att ordna konstutställningar. Våren 2025 ordnades den årliga utställningen av slutarbeten i Galleri K. I utställningen deltog 26 unga konstnärer som har slutfört sina konststudier vid Vanda konstskola. Utställningen ordnas också på Galleri K under våren 2026.

Läroplanen för den allmänna lärokursen i musik togs i bruk från och med 1.8.2024. I och med den nya läroplanen ökas tillgängligheten samt breddas utbudet och görs mångsidigare. Verksamheten har kommit igång väl, och till exempel vid Lehtikuusen koulu i Håkansböle har man startat körverksamhet i samarbete med den grundläggande utbildningen. Utvecklingsarbetet fortsätter under de kommande åren.

Den grundläggande konstundervisningen fortsätter att anpassa sina verksamheter, bland annat genom att ändra vakanser som blir lediga så att de svarar mot de utmaningar som beror på ändringar i verksamhetsmiljön och de behov som den nya läroplanen medför. Dessa förändringar och utvecklingen av verksamheten möjliggör i fortsättningen ett alltmer ekonomiskt och elevorienterat undervisningsutbud.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	119	119	**120**
Antalet anställda på viss tid	139	139	**139**
Antal anställda totalt	258	258	**259**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Vuxenutbildningsinstitutet				
Vuxenutbildningsinstitutets studerande (deltagare i kurser)	41 626	45 531	41 700	**44 000**
Totala antalet undervisningstimmar	51 143	56 304	51 200	**54 000**
Antalet kurser	2 310	2 482	2 350	**2 400**
Studerande i invandrarutbildning	2 017	2 342	2 100	**2 100**
Studerande inom grundläggande utbildning för vuxna	177	204	230	**230**
Statens timbaserade understöds andel av budgeten %	57 %	46 %	44 %	**53 %**
Institutets egna avgiftsinkomsters andel av budgeten %	30 %	31 %	22 %	**23 %**
Musikinstitutet				
Elever inom den grundläggande konstundervisningen, musikinstitutet	1 700	1 913	1 850	**1 900**
Grundläggande konstundervisningens inkomster(euro)/invånare, musikinstitutet *		4,17	3,95	**3,85**
Grundläggande konstundervisningen, euro/invånare, musikinstitutet *		18,15	19,09	**18,37**
Antalet undervisningstimmar *		48 156	50 000	**50 400**
Institutets egna inkomsters andel av budgeten %	22	22	22	21
Statens timbaserade understöds andel av budgeten %	46	47	46	**46**
Antalet besökare på evenemangen	16 146	16 000	16 000	**16 000**
Konstskolan				
Elever inom den grundläggande konstundervisningen, konstskolan *		742	750	**750**
Grundläggande konstundervisningens inkomster (euro)/invånare, konstskolan *		1,32	1,26	**1,23**
Grundläggande konstundervisningen, euro/invånare, konstskolan *		4,66	4,81	**4,57**
Antalet undervisningstimmar *		6 750	6 834	**6 750**
Institutets egna inkomsters andel av budgeten % *		28 %	28 %	**27 %**
Statens timbaserade understöds andel av budgeten % *		29 %	27 %	**29 %**

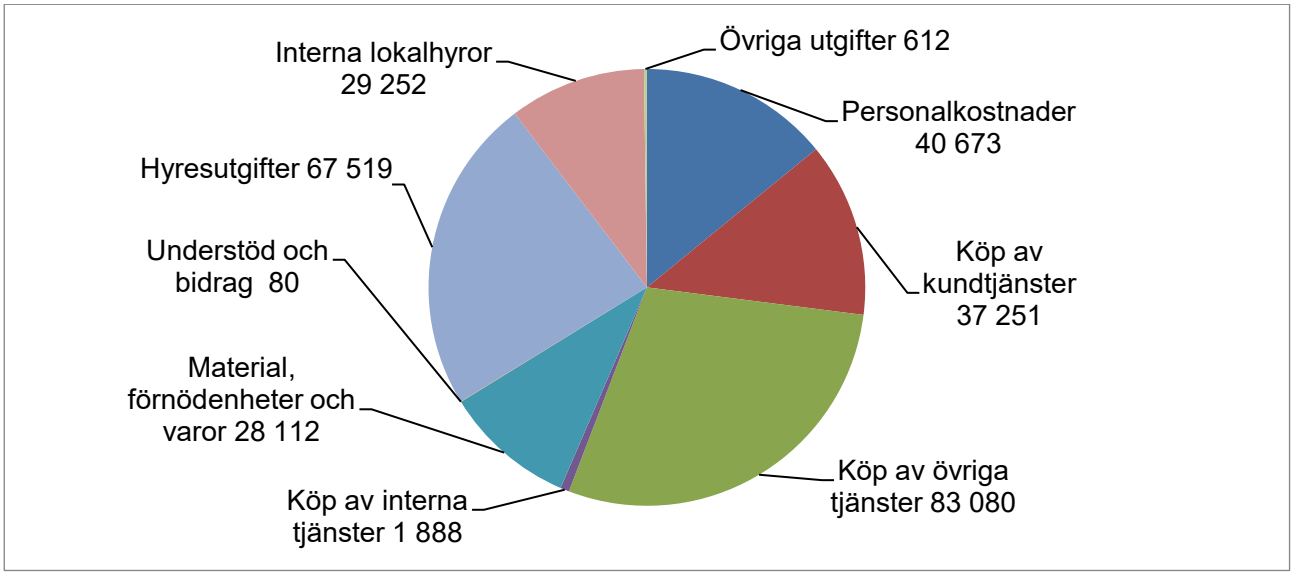
* Följs upp från och med 2024.

14
STADSMILJÖN

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	276 281	311 095	313 365	**316 660**	327 566	335 391	343 441
Utgifter	-261 719	-263 803	-283 705	**-288 468**	-295 380	-304 035	-312 974
Verksamhetsbidrag	14 562	47 292	29 660	**28 192**	32 186	31 356	30 467

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	16 616	17 806	17 891	**17 891**
Avgiftsinkomster	21 974	26 750	26 769	**30 064**
Understöd och bidrag	557	237	307	**307**
Övriga inkomster	46 262	62 911	67 238	**67 238**
Interna inkomster	190 873	203 392	201 161	**201 161**
Inkomster sammanlagt	**276 281**	**311 095**	**313 365**	**316 660**
Personalkostnader	-38 164	-38 945	-39 155	**-40 673**
Köp av kundtjänster	-32 705	-23 251	-37 251	**-37 251**
Köp av övriga tjänster	-79 810	-84 364	-79 835	**-83 080**
Köp av interna tjänster	-1 682	-1 527	-1 888	**-1 888**
Material, förnödenheter och varor	-25 958	-26 281	-28 112	**-28 112**
Understöd och bidrag	-328	-345	-80	**-80**
Hyresutgifter	-54 202	-58 634	-67 519	**-67 519**
Interna lokalhyror	-28 008	-30 024	-29 252	**-29 252**
Övriga utgifter	-863	-432	-612	**-612**
Utgifter sammanlagt	**-261 719**	**-263 803**	**-283 705**	**-288 468**
Verksamhetsbidrag	**14 562**	**47 292**	**29 660**	**28 192**
Avskrivningar	-99 482	-101 693	-97 294	**-99 973**
Fördelning	-10 403	-11 896	0	**-10 869**
Räkenskapsperiodens resultat	**-95 323**	**-66 297**	**-67 634**	**-82 650**

Verkningarna av löneuppgörelsen inom kommunsektorn beaktades i budgeten som en centraliserad reserv inom verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Uppgörelsen innefattade allmänna förhöjningar som delas ut under åren 2025 och 2026 samt lokala poster vars effekt fördelades till verksamhetsområdena i samband med stadsstyrelsens budgetförslag. För stadsmiljöns verksamhetsområde är höjningarnas effekt 1 518 200 euro.

Beskrivning av verksamheten och förändringar i omvärlden

Stadsmiljöns verksamhetsområde svarar för att beredningen och verkställandet av ärenden som hör till stadsmiljönämnden, dess bygglovssektion och stadsrumsnämnden. Stadsmiljöns verksamhetsområde har som uppgift att på många sätt främja en hållbar tillväxt och stadsutvecklingen i Vanda, allt från planeringen av planläggning, markanvändning, trafik och det offentliga stadsrummet till dess byggande, underhåll och övervakning. Verksamhetsområdet svarar också för miljövård och miljö- och hälsoskydd, markanskaffning och -överlåtelse samt stadens lokaler. I stadsmiljöns verksamhetsområde ingår serviceområdena för gator och parker, stadsstruktur och miljö, samt fastigheter och lokaler. Utöver detta har verksamhetsområdet gemensamma tjänster som centraliserat ansvarar för ekonomi- och förvaltningsservice och övriga stödtjänster som ligger på verksamhetsområdets ansvar.

År 2026 inleder en ny strategiperiod där fokus ur stadsmiljöns synvinkel ligger på att säkerställa stadens hållbara tillväxt och stoppa segregationen mellan områdena. De centrala metoderna inom stadsmiljöns verksamhetsområde för att bekämpa segregation omfattar mångsidig bostadsproduktion, riktade investeringar i lokaler och infrastruktur samt ökad trivsel och säkerhet i stadsmiljön.

Under det senaste årtiondet har stadens investeringar i lokaler och infrastruktur inte hållit jämna steg med ökningen av bostadsproduktionen och invånarantalet och förändringarna i bostads- och invånarstrukturen har inte varit hållbara. I Vanda har det uppstått områden där bostadsproduktionen inte är tillräckligt mångsidig. Målet är att vända denna utveckling genom att systematiskt satsa på att öka både ägarboende och stödboende, med betoning på behoven och särdragen hos varje område för att säkerställa en mer balanserad utveckling.

För styrningen av stadens tillväxt och investeringar utvecklas ett nytt, mer övergripande arbetssätt där man granskar alla stadens sju storområden Myrbacka, Kivistö, Aviapolis, Dickursby, Korso, Björkby och Håkansböle genom att sammanställa lägesbilder av situationen i fråga om områdesplanering, byggande, servicenätverk och investeringar samt befolkningsvariabler och genom att fatta beslut om områdesutvecklingen utifrån denna helhetsinformation. Beredningen och ibruktagandet av den nya verksamhetsmodellen berör stadens samtliga verksamhetsområden och alla serviceområden inom stadsmiljöns verksamhetsområde Staden förnyar sina metoder för att styra tillväxt och investeringar för att stärka det interna samarbetet, uppsättandet av gemensamma mål och personalens delaktighet. Planeringen och investeringsprogrammen synkroniseras noggrant, vilket möjliggör effektiva, kostnadseffektiva och meningsfulla servicehelheter för invånarna.

När sysselsättningsläget är svårt i Vanda behövs också fler arbetsplatser i staden. Stadsmiljöns verksamhetsområde främjar därför som ett centralt mål en ökning av antalet arbetsplatsintensiva företag och planläggningen av arbetsplatstomter. Efterfrågan på arbetsplatstomter har varit jämnare än inom bostadsbyggandet, där den fortsatt svaga efterfrågan förväntas bestå. Det verkar som om

efterfrågan på bostadstomter fortfarande kommer att vara relativt liten nästa år och att antalet pågående bostadsbyggnadsprojekt är litet. Detta är dock svårt att förutspå på grund av den globalt instabila situationen.

Livskraften och säkerheten i stadscentrumen främjas genom att påverka arbetsplatsutvecklingen genom planläggning och att systematiskt upprusta de stationsområden som kommuninvånarna upplever som mest otrygga i stadens enkät om säkerhet och trygghet, med början i Myrbacka.

År 2026 blir det första året då byggnadsallianserna för spårvägen håller på att genomföras och byggandet av rälsspår och trafikarrangemangen i anslutning till dem syns och hörs på flera ställen i gatubilden längs den 19 km långa spårvagnslinjen. Utvecklingen av den spårvagnsstad som omger spårvagnsleden från planläggning till tomtöverlåtelse, möjliggörande av privata investeringar och utveckling av servicenätet fortsätter vid sidan av byggandet av spårvägen som en central prioritering inom stadsmiljöns verksamhetsområde under de kommande åren.

Resurssmarthet är en fortsatt stark gemensam nämnare för verksamheten vid stadsmiljöns verksamhetsområde vars mångsidiga åtgärder siktar mot ett klimatneutralt Vanda. Naturpositiviteten i Vanda har förvandlats från ideologi till praktiska krav: i alla nya detaljplaner krävs det att den skada som de orsakar naturtyperna gottgörs och miljökoefficienten ska uppfyllas på alla nya tomter som bebyggs. Också antalet naturskyddsområden utökas i Vanda. Trots åtgärderna förändras klimatet också i Vanda, så man förbereder sig på extrema väderfenomen redan vid stadsplaneringen.

Lagändringar som påverkar processerna inom verksamhetsområdet utlovas fortfarande 2026 när också de sista punkterna i bygglagen, den nya områdesanvändningslagen som reglerar planläggningen samt den nya veterinärlagen träder i kraft.

Verksamhetsområdet har balanserat sin ekonomi med 8 miljoner euro enligt balanseringsprogrammet.

Verksamhetsområdets huvudmål

Med verksamhetsområdets resultatkort stöds stadens strategiska mål på lång sikt. Följande centrala mål ligger på verksamhetsområdets ansvar:

- Vi styr områdenas bostadsutbud och ägarformer i en mer mångsidig riktning.
- Vi bygger spårvägen och främjar den stadsutveckling som spårvägen möjliggör.
- Vi ökar antalet sysselsättande företag och sammanslutningar i Vanda.
- Vi gör den nya modellen för styrning av tillväxt och investeringar till ett gemensamt sätt att agera.
- Vi minskar mängden växthusgasutsläpp för att uppnå klimatneutralitet.
- Vi utökar mångfalden i naturen för att uppnå naturpositivitet.
- Vi utvecklar stadscentrumen så att de främjar säkerhet, gemenskap och livskraft.
- Vi utökar stadsgrönskan och närnaturens tillgänglighet.
- Vi utvecklar det interna samarbetet och ledningen.
- Vi balanserar verksamhetsområdets ekonomi.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	607	653	**658**
Antalet anställda på viss tid	48	71	**68**
Antal anställda totalt	655	724	**726**

14 0
STADSMILJÖNÄMNDEN

Ansvarig: Tero Anttila

Organ: Stadsmiljönämnden
Ordförande: Sirkka-Liisa Kähärä

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	3 973	6 106	6 236	**6 236**	6 331	6 428	6 527
Utgifter	-16 286	-17 250	-16 740	**-17 243**	-17 229	-17 734	-18 255
Verksamhetsbidrag	-12 312	-11 144	-10 504	**-11 007**	-10 897	-11 305	-11 728

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	6	6	**6**
Avgiftsinkomster	3 457	5 788	5 848	**5 848**
Understöd och bidrag	326	182	252	**252**
Övriga inkomster	10	0	0	**0**
Interna inkomster	181	130	130	**130**
Inkomster sammanlagt	**3 973**	**6 106**	**6 236**	**6 236**
Personalkostnader	-13 046	-13 679	-13 641	**-14 144**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 679	-2 099	-1 861	**-1 861**
Köp av interna tjänster	-4	0	-2	**-2**
Material, förnödenheter och varor	-137	-222	-226	**-226**
Understöd och bidrag	-265	-265	0	**0**
Hyresutgifter	-156	-143	-134	**-134**
Interna lokalhyror	-930	-786	-691	**-691**
Övriga utgifter	-69	-55	-185	**-185**
Utgifter sammanlagt	**-16 286**	**-17 250**	**-16 740**	**-17 243**
Verksamhetsbidrag	**-12 312**	**-11 144**	**-10 504**	**-11 007**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	1 629	1 787	0	**2 155**
Räkenskapsperiodens resultat	**-10 683**	**-9 356**	**-10 504**	**-8 852**

Verksamhetsbeskrivning

Till verksamheten som sorterar under stadsmiljönämnden hör stadsmiljönämnden, gemensamma tjänster och serviceområdet för stadsstruktur och miljö. Dessa bruttobudgeterade enheters totala inkomster och utgifter är bindande poster i förhållande till fullmäktige.

14 10
Stadsmiljönämnden

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-183	-175	-182	**-182**	-187	-193	-198
Verksamhetsbidrag	-183	-175	-182	**-182**	-187	-193	-198

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-167	-165	-172	**-172**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-15	-9	-9	**-9**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	0	-1	-1	**-1**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	0	0	0	**0**
Interna lokalhyror	0	0	0	**0**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-183**	**-175**	**-182**	**-182**
Verksamhetsbidrag	**-183**	**-175**	**-182**	**-182**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	147	148	0	**154**
Räkenskapsperiodens resultat	**-36**	**-28**	**-182**	**-29**

Verksamhetsbeskrivning

Stadsmiljönämnden svarar bland annat för den övergripande utvecklingen av stadsstrukturen, beredningen av detalj- och generalplaner samt för främjande av miljöansvaret. Tillståndssektionen som lyder under nämnden är kommunal tillstånds- och tillsynsmyndighet i bygglovsfrågor och i miljövårds- och miljö- och hälsoskyddsfrågor.

Dessutom har stadsstyrelsen beslutat att verksamheten i fem uppföljningsgrupper för stadscentrumens utvecklingsplaner ska fortsätta under fullmäktigeperioden 2026–2029.

14 20
Gemensamma tjänster

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	8	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-2 516	-2 868	-3 102	**-3 181**	-3 193	-3 286	-3 383
Verksamhetsbidrag	-2 508	-2 868	-3 102	**-3 181**	-3 193	-3 286	-3 383

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	7	0	0	**0**
Interna inkomster	1	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**8**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-1 849	-2 245	-2 370	**-2 449**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-324	-427	-363	**-363**
Köp av interna tjänster	-3	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	-15	-46	-80	**-80**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-96	-24	-24	**-24**
Interna lokalhyror	-224	-118	-257	**-257**
Övriga utgifter	-6	-9	-8	**-8**
Utgifter sammanlagt	**-2 516**	**-2 868**	**-3 102**	**-3 181**
Verksamhetsbidrag	**-2 508**	**-2 868**	**-3 102**	**-3 181**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	2 505	2 845	0	**3 156**
Räkenskapsperiodens resultat	**-3**	**-23**	**-3 102**	**-25**

Verksamhetsbeskrivning

Till stadsmiljöns gemensamma tjänster hör verksamhetsområdets ledning samt ekonomi- och förvaltningsservice. Ekonomiservicen har hand om verksamhetsområdets aktiva ekonomistyrning samt ram-, budget-, och driftsplaneberedningen. Informations- och interaktionstjänsterna utvecklar, planerar och sköter verksamhetsområdets informationsverksamhet och delaktighetsarbete i samarbete med ledningen och sakkunniga. Assistenttjänsterna stödjer verksamhetsområdets ledning i beredningen av ärenden och verksamheten. Till assistenttjänsternas viktigaste uppgifter hör också serviceområdenas interna kundservice omfattandes stöd i användningen av system och dokumentförvaltningen. Juridik- och beredningsservicen producerar juridiska och administrativa stödtjänster åt verksamhetsområdet. Dessutom ansvarar ekonomi- och förvaltningsservicen för utvecklingen på verksamhetsområdesnivå.

Viktiga mål för den centraliserade enheten

Ett centralt mål för de gemensamma tjänsterna 2026 är att samordna genomförandet av strategin för nästa fullmäktigeperiod och utveckla den kompetens som stöder strategin inom stadsmiljöns verksamhetsområde.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

De gemensamma tjänsterna stödjer för sin del planeringen och förverkligandet av verksamhetsområdets bindande mål och deltar i ett flertal projekt på stadsnivå.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	29	34	**36**
Antalet anställda på viss tid	2	2	**1**
Antal anställda totalt	31	36	**37**

14 40
Stadsstruktur och miljö

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	3 966	6 106	6 236	**6 236**	6 331	6 428	6 527
Utgifter	-13 587	-14 206	-13 456	**-13 881**	-13 849	-14 255	-14 674
Verksamhetsbidrag	-9 621	-8 100	-7 220	**-7 645**	-7 518	-7 826	-8 147

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	6	6	**6**
Avgiftsinkomster	3 457	5 788	5 848	**5 848**
Understöd och bidrag	326	182	252	**252**
Övriga inkomster	3	0	0	**0**
Interna inkomster	180	130	130	**130**
Inkomster sammanlagt	**3 966**	**6 106**	**6 236**	**6 236**
Personalkostnader	-11 030	-11 269	-11 098	**-11 523**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 340	-1 664	-1 489	**-1 489**
Köp av interna tjänster	-1	0	-2	**-2**
Material, förnödenheter och varor	-122	-176	-145	**-145**
Understöd och bidrag	-265	-265	0	**0**
Hyresutgifter	-59	-120	-110	**-110**
Interna lokalhyror	-706	-668	-434	**-434**
Övriga utgifter	-63	-46	-177	**-177**
Utgifter sammanlagt	**-13 587**	**-14 206**	**-13 456**	**-13 881**
Verksamhetsbidrag	**-9 621**	**-8 100**	**-7 220**	**-7 645**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	-1 023	-1 205	0	**-1 154**
Räkenskapsperiodens resultat	**-10 644**	**-9 306**	**-7 220**	**-8 799**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för stadsstruktur och miljö har fem serviceenheter, vilka är miljöcentralen, byggnadstillsynen, generalplaneringen, detaljplaneringen och informationstjänsterna. Enligt nämndstrukturen lyder all verksamhet inom serviceområdet under stadsmiljönämnden.

Serviceområdets huvudmål

Målet för serviceområdet för stadsstruktur och miljö är en resurssmart, fungerande och livskraftig stad samt hållbart byggande. Vi verkar i en internationell miljö där vårt spjutspetsmål är att vara en flygplatsstad som är konkurrenskraftig på ett internationellt plan. I och med att byggandet av Vandaspåran inleds fortsätter också utvecklingen och byggandet av spårvagnsstaden. En betydande del av bostadsbyggandet kommer i framtiden att ske i det område som ligger inom Vandaspårans influensområde. Vi går i främsta ledet när det gäller att främja en klimatneutral och grön stadsstruktur, bygga hållbart, bedriva samarbete med invånare och att vara en föregångare inom digitala processer. Vid sidan av tillväxten värnar vi om miljövärden och letar efter sätt att förstärka småhusens storstad Vanda.

Staden integrerar cirkulär ekonomi i all sin verksamhet och styr och uppmuntrar andra aktörer att ta i bruk den cirkulära ekonomins lösningar. Verksamhetssätten utvecklas i enlighet med principerna för cirkulär ekonomi, så att man i första hand undviker att det uppstår avfall eller överskott, i andra hand återanvänder produkter och material och därefter återvinner överskottsmaterial för återanvändning och utnyttjar resten som energi. Den byggda miljön är en särskild prioritering eftersom byggandets miljöpåverkan i Vanda är betydande i den växande staden. En annan prioritering är stadens upphandlingar.

Miljöcentralens viktigaste uppgift är att på ett tillförlitligt och högklassigt sätt sörja för de lokala lagstadgade tillstånds- och tillsynsuppgifterna inom miljöskyddet samt miljö- och hälsoskyddet. Tillstånd, anmälningar och utlåtanden bereds inom utsatt tidtabell. Dessutom inspekterar man ett stort antal olika tillsynsobjekt. Likaså deltar man aktivt i samarbetet mellan staden och grannkommunerna. Kundkontakterna sköts så effektivt som möjligt med iakttagande av lagstiftningen. Miljöcentralen svarar också för ordnandet av kommunala veterinärtjänster samt för tillsynen över djurskydd och djursjukdomar. Hanaböle träsks och Vanda ås och Kervo ås tillstånd förstärks. Fastigheterna övervakas och styrs och hanteringen av utsläpp främjas.

Byggnadstillsynen svarar för styrningen av byggandet av stadens område och tillståndsförfarandena. Vår uppgift är att genom handledning, rådgivning, handläggning av tillstånd, byggnadstillsyn och fortlöpande tillsyn främja och upprätthålla en hälsosam, trygg, ekologiskt hållbar och trivsam byggd miljö och en bra stadsbild.

Detaljplanläggningens uppgift är att säkerställa förutsättningarna för utveckling av markanvändningen och byggandet i en växande och allt tätare stad. Centrala mål för 2026 är främjande av en hållbar stadsutveckling, planering av spårvagnsstaden samt en balanserad planläggning av arbetsplatser, tjänster och mångsidiga bostäder. Spårvagnsstaden utvecklas övergripande utifrån ett mål om en måttligt växande, trivsam och attraktiv stadsmiljö som möter utmaningarna med segregation och främjar hållbar rörlighet. Andelen hållbara trafikformer ökar. Man säkerställer en god servicenivå inom alla områden: offentliga tjänster är tillgängliga till fots, med cykel och inom rimlig tid med kollektivtrafik, och man garanterar möjligheten till en smidig vardag även utan bil.

Informationstjänsterna svarar för den administrativa beslutsbehandlingen av uppgifter i anslutning till planer och dokument och för att processerna är smidiga. Arbetsredskapen och de digitala arbetssätten är avancerade ur ett rikstäckande perspektiv. Arbetet stödjer planeringen, invånarnas tillgång till information och växelverkan. Med hjälp av geografiska data och uppföljningsmaterial i anslutning till planläggning främjar man kunskapsledningen och upprätthåller markanvändningens lägesbilder som används i ledningen.

Generalplaneringens mål är att främja genomförandet av generalplanen 2020 i olika skalor så att Vanda växer hållbart och värnar om sina värderingar. Generalplanläggningen deltar aktivt i den regionala planeringen av markanvändningen och bereder stadens utlåtanden om regionens projekt.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Den ekonomiska recessionen och lågkonjunkturen inom byggandet kommer ännu år 2026 att påverka serviceområdets verksamhet och resultat. När det gäller bostadsbyggandet ligger antalet påbörjade flervåningshusprojekt ännu på en låg nivå och när det gäller detaljplaneringen återspeglas uppskjutna projekt till viss del i planläggningsprocessernas längd.

Privata bostadsplaner bedöms framskrida långsamt. Det finns inte heller skäl att utöka stadens bostadsplanreserv i vissa områden. Detta inverkar särskilt på målet för planläggningen av bostadsvåningsyta år 2026, vilket är mindre än tidigare. Utöver planläggningen av mångsidigt boende har planläggningen av arbetsplatser blivit ett särskilt viktigt mål för markanvändningsplaneringen som främjas i enlighet med de bindande målen både i centrum och i arbetsplatsområden. Också detaljplaneprojekt som möjliggör utvecklingen av spårvagnsstaden spelar en viktig roll och prioriteras. I alla våra verksamheter satsar vi på bekämpning av segregation, resurssmarthet, ändamålsenlig bedömning av ekonomin för planer, den byggda miljöns kvalitet samt anpassning till klimatförändringen i mån av möjlighet och i enlighet med mål som uppsatts separat för varje projekt.

Revideringen av lagstiftningen om områdesanvändning, byggande och digitala verksamhetsmodeller framskrider och påverkar arbetet och processerna inom detaljplanläggningen också år 2026. Den nya lagen om områdesanvändning torde träda i kraft vid ingången av året och den medför ändringar i detaljplaneringens och generalplaneringens processer, såsom behandlingen av planläggningsinitiativ.

Den pågående utvecklingen av digitala verksamhetsmodeller och processer för detaljplaneringen fortsätter. Uppföljningen och informationen utvecklas som stöd för verksamheten samt för att underlätta för invånarna att få tillgång till information och att delta. Planeringsredskapen och åskådliggörandet görs mångsidigare för att förbättra planeringens kvalitet och göra den smidigare. Också utvecklingen och ibruktagandet av den nya modellen för styrning av investeringar inom verksamhetsområdet fortsätter så att den integreras allt djupare i programmeringen av detaljplaneringen. Områdenas nya lägesbilder och utvecklingsprioriteringarna stöder programmeringen av detaljplaneringen.

Generalplaneringen bedriver aktivt planeringssamarbete med grannkommunerna. Under arbete är bl.a. delgeneralplanen för Östersundom i Helsingfors och generalplanen 2060 för hela Esbo stad. Generalplaneringen deltar också i beredningen av Nylands förbunds etapplandskapsplan VISIO.

Vanda stad och Tusby kommun planerar inom ramen för projektet Kiilan Kiertolan kehitykuva ett på regionnivå betydande företagsområde som baserar sig på cirkulär ekonomi i området Kila-Klemetskog norr om Helsingfors-Vanda flygplats. I projektet utarbetas utifrån olika scenariealternativ en utvecklingsbild av markanvändningen samt en trafikutredning i anslutning till den för att förbättra trafikförbindelserna och trafikarrangemangen i området.

Byggnadstillsynen främjar hållbart och smidigt byggande. Målet enligt MBT-planen är 1 650 bostäder per år och 2 720 bostäder per år på längre sikt. Småhusens andel av den påbörjade bostadsproduktionen är 25 procent. Byggnadstillsynen strävar genom sin verksamhet efter att stödja uppnåendet av målen.

Den nya bygglagen trädde i kraft 1.1.2025, och till vissa delar träder lagändringarna i kraft först 2026. Ändringsbehoven i bygglagen och lagen om ordnande av byggnadstillsyn är under beredning. Ändringarna förutsätter en vidareutveckling av verksamhetsprocesserna 2026 och ett ökat behov av kundrådgivning. Det är fortfarande svårt att bedöma ändringarnas inverkan på resursbehovet. Den nya bygglagen förutsätter att byggnadsordningen förnyas före år 2027. Förnyandet pågår och den nya byggnadsordningen träder i kraft under loppet av år 2026.

Byggnadstillsynen har gått med i nätverket för byggnadstillsynerna i de största städerna i Finland (den s.k. Topten-verksamheten). Målet är att hela landet ska ha enhetliga verksamhetsmodeller för och tolkningar av regelverk och anvisningar som gäller byggande. Det är särskilt viktigt att skapa en enhetlig verksamhetsmodell för den garanti för behandlingstiden för bygglov som träder i kraft vid ingången av 2026, i synnerhet som en förordning som preciserar detaljerna i lagrummet sannolikt inte kan tas i bruk.

Byggnadstillsynen verkar för sin del för att färdplanen för resurssmarthet förverkligas och att målet om ett klimatneutralt Vanda 2030 nås. I de målnivåer för gröneffektivitet som baserar sig på detaljplaner och revideringen av byggnadsordningen eftersträvas i byggloven en utfallsnivå på 90 procent.

Miljöcentralen samordnar uppdateringen av färdplanen för resurssmarthet för den kommande fullmäktigeperioden. I fråga om klimatneutralitetsmålet uppdateras utsläppsscenarierna. För att trygga den biologiska mångfalden föreslås att ett nytt naturpositivitetsmål införs både i stadsstrategin och i den färdplan för resurssmarthet som genomför strategin.
En redogörelse för Vanda stads åtgärder för att förbättra djurens välbefinnande kommer att ges till stadsmiljönämnden under år 2026.

Modellen för icke-försämring av naturen färdigställdes i slutet av år 2024 och togs i bruk. I första hand undviks negativ påverkan på naturen. Om det inte är möjligt att undvika skador, kompenseras de på det sätt som naturvårdslagen förutsätter. Detta följs upp systematiskt och rapporteras till beslutsfattarna.

Den nya veterinärvårdslagen träder i kraft 1.1.2026. Ansvaret för att ordna veterinärtjänster som Vanda stad erbjuder fastställs hösten 2025. De tjänster som inte omfattas av organiseringsansvaret, dvs. s.k. kompletterande tjänster, prissätts marknadsbaserat från ingången av 2026. De tjänster som hör till organiseringsansvaret och de kompletterande tjänsterna ska specificeras separat i bokföringen. Dessutom ska stödet för veterinärtjänster som omfattas av organiseringsansvaret rapporteras i enlighet med Europeiska unionens regler om statligt stöd.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	145	146	**147**
Antalet anställda på viss tid	8	12	**7**
Antal anställda totalt	153	158	**154**

Nyckeltal för produktivitet och effekt

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Godkända detaljplaner st.	28	16	30	**20**
Ny bostadsvåningsyta m²-vy	151 486	197 954	247 300	**170 000**
Undantagsbeslut	39	40	40	**40**
Total yta för samtliga bygglov, m²	272 737	129 497	240 000	**180 000**
Påbörjade bostäder	647	395	2 000	**800**
Påbörjade byggnader, st.	349	325	350	**350**
Tillstånd och anmälningar (miljö- och hälsoskyddet)	464	449	350	**400**
Antal inspektioner (miljö- och hälsoskyddet)	1 744	1 704	1 800	**1 800**
Veterinärpatienter	6 174	6 743	6 000	**6 500**
Miljötillstånd, -anmälningar och registreringar	131	106	135	**135**

14 5
STADSRUMSNÄMNDEN

Ansvarig: Tero Anttila

Organ: Stadsrumsnämnden
Ordförande: Mari Hynninen

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Stadsrumsnämnden							
Inkomster	272 308	304 989	307 129	**310 424**	321 235	328 963	336 914
Utgifter	-245 433	-246 554	-266 965	**-271 225**	-278 152	-286 301	-294 719
Verksamhetsbidrag	26 875	58 435	40 164	**39 199**	43 083	42 661	42 196
Stadsrumsnämnden bruttoenheterna exkl. kollektivtrafik							
Inkomster	45 979	61 730	62 480	**65 775**	70 068	71 077	72 100
Utgifter	-80 227	-76 769	-78 210	**-79 116**	-80 494	-82 852	-85 288
Verksamhetsbidrag	-34 248	-15 039	-15 730	**-13 341**	-10 426	-11 776	-13 188

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	4 315	5 846	5 931	**5 931**
Avgiftsinkomster	18 517	20 962	20 921	**24 216**
Understöd och bidrag	199	55	55	**55**
Övriga inkomster	22 383	34 412	35 112	**35 112**
Interna inkomster	565	456	462	**462**
Inkomster sammanlagt	**45 979**	**61 730**	**62 480**	**65 775**
Personalkostnader	-23 416	-23 476	-23 695	**-24 651**
Köp av kundtjänster	-541	-551	-551	**-551**
Köp av övriga tjänster	-43 949	-40 670	-42 210	**-42 160**
Köp av interna tjänster	-460	-446	-805	**-805**
Material, förnödenheter och varor	-5 162	-5 197	-5 148	**-5 148**
Understöd och bidrag	-63	-80	-80	**-80**
Hyresutgifter	-3 267	-2 571	-2 571	**-2 571**
Interna lokalhyror	-3 281	-3 724	-3 071	**-3 071**
Övriga utgifter	-88	-52	-79	**-79**
Utgifter sammanlagt	**-80 227**	**-76 769**	**-78 210**	**-79 116**
Verksamhetsbidrag	**-34 248**	**-15 039**	**-15 730**	**-13 341**
Avskrivningar	-48 372	-48 583	-42 112	**-44 716**
Fördelning	-5 290	-6 042	0	**-8 014**
Räkenskapsperiodens resultat	**-87 910**	**-69 664**	**-57 842**	**-66 070**

Verksamhetsbeskrivning

Till verksamhet som sorterar under stadsrumsnämnden hör stadsrumsnämnden, serviceområdet för gator och parker och serviceområdet för fastigheter och lokaler. Dessa bruttobudgeterade enheters totala inkomster och utgifter är bindande poster i förhållande till fullmäktige. Dessutom är kollektivtrafiken en separat bindande bruttobudgeterad enhet i förhållande till fullmäktige. Separat bindande nettobudgeterade enheter är nettoenheterna vid serviceområdet för fastigheter och lokaler samt depån. De nettobudgeterade enheternas bindande nivå i förhållande till fullmäktige utgörs av verksamhetsbidraget.

14 60
Stadsrumsnämnden

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	0	0	0	**0**	0	0	0
Utgifter	-72	-88	-92	**-92**	-95	-97	-100
Verksamhetsbidrag	-72	-88	-92	**-92**	-95	-97	-100

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**0**	**0**	**0**	**0**
Personalkostnader	-60	-72	-76	**-76**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-11	-14	-13	**-13**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	0	-1	-1	**-1**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	0	-1	-1	**-1**
Interna lokalhyror	0	0	0	**0**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-72**	**-88**	**-92**	**-92**
Verksamhetsbidrag	**-72**	**-88**	**-92**	**-92**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	66	88	0	**92**
Räkenskapsperiodens resultat	**-6**	**0**	**-92**	**0**

Verksamhetsbeskrivning

Stadsrumsnämnden svarar för bland annat utvecklingen och förvaltningen av stadens bebyggda och obebyggda fastighetsinnehav, utvecklingen och förverkligandet av mark- och bostadspolitiken, beredningen av boendeärenden som hör till staden, styrningen i fråga om lokaler samt förvaltningen och underhållet av lokaler. Utöver detta svarar nämnden för utvecklingen av trafiken och samhällstekniken, förvaltningen och skötseln av det offentliga stadsrummet, trafiksäkerhetsarbetet samt organiseringen av stadens depåverksamhet. Undervisningslokalerna planeras så att de möjliggör arbetsro för personal och elever samt tillgodoser behoven hos elever som behöver stöd.

14 50
Gator och parker

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	23 865	27 434	27 684	**30 979**	31 448	31 923	32 407
Utgifter	-50 292	-45 198	-44 994	**-45 490**	-46 308	-47 665	-49 066
Verksamhetsbidrag	-26 427	-17 764	-17 310	**-14 511**	-14 860	-15 741	-16 659

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	3 859	5 440	5 440	**5 440**
Avgiftsinkomster	17 720	19 859	19 909	**23 204**
Understöd och bidrag	191	55	55	**55**
Övriga inkomster	1 703	1 800	2 000	**2 000**
Interna inkomster	392	280	280	**280**
Inkomster sammanlagt	**23 865**	**27 434**	**27 684**	**30 979**
Personalkostnader	-12 955	-12 360	-12 823	**-13 319**
Köp av kundtjänster	-541	-551	-551	**-551**
Köp av övriga tjänster	-27 580	-23 228	-22 997	**-22 997**
Köp av interna tjänster	-227	-201	-260	**-260**
Material, förnödenheter och varor	-3 458	-3 665	-3 647	**-3 647**
Understöd och bidrag	-63	-80	-80	**-80**
Hyresutgifter	-2 760	-2 054	-2 054	**-2 054**
Interna lokalhyror	-2 664	-3 044	-2 569	**-2 569**
Övriga utgifter	-45	-15	-15	**-15**
Utgifter sammanlagt	**-50 292**	**-45 198**	**-44 994**	**-45 490**
Verksamhetsbidrag	**-26 427**	**-17 764**	**-17 310**	**-14 511**
Avskrivningar	-47 969	-48 340	-41 803	**-44 318**
Fördelning	-3 275	-3 763	0	**-5 041**
Räkenskapsperiodens resultat	**-77 671**	**-69 866**	**-59 113**	**-63 871**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för gator och parker (Kapu) svarar för att utveckla, bygga och underhålla stadens allmänna områden, dvs. gator, torg och parker, behandlingen av tillstånd i anslutning till dem, parkeringsövervakningen samt stadens centraliserade fordonsförvaltning. Till serviceområdet hör också gårdsbruksenheter och skogsområden som ägs av staden.

Serviceområdet planerar eller låter planera investeringar, gör upp årliga byggnadsprogram och bereder markanvändningsavtal. Investeringar och underhållsarbeten utförs antingen i egen regi eller läggs ut till externa serviceproducenter i enlighet med multiproducentmodellen. Vattentjänster planeras och genomförs avtalsbaserat i samarbete med HRM och med HRT bedrivs fortlöpande beredningssamarbete i kollektivtrafikfrågor.

Till serviceområdet hör som en enhet också Vandaspåran som planerar och låter bygga Vandaspåran. Man strävar efter att inleda spårvagnstrafiken år 2029.

Den investeringsbudget som beviljats serviceområdet är cirka 45 miljoner euro och budgeten för underhållets driftsekonomi är cirka 25 miljoner euro. Markbyggnadskostnaderna och priserna på byggnadsmaterial har stigit och hållits på en hög nivå under de senaste åren. Detta har ökat bland annat byggnads- och beläggningskostnaderna samt minskat omfattningen av reparations- och lagningsobjekt.

Serviceområdets huvudmål

- Det första året i genomförandet av Vandaspårans allianser styr prioriteringen i all verksamhet.
- Införande av projektmodellen för serviceområdet för gator och parker MATTI samt förenhetligande och effektivisering av verksamhetsmodellerna också i fråga om underhållet.
- Deltagande i åtgärder som rör säkerhetsplanen och den genusmedvetna budgeteringen: Förbättrad säkerhet i stationsområdena vid utvalda stationer.
- Genomförande av färdplanen för resurssmarthet och aktiv sökning efter resurssmarta lösningar.
- Utveckling av egendomsförvaltningen och inrättande av ett nytt ansvarsområde.
- Skötsel och underhåll av obebyggda och bebyggda allmänna områden.

Stadsfullmäktige i Vanda stad beslutade vid sitt sammanträde 22.5.2023 om byggandet av Vandaspåran. Ett villkor för beslutet var att staten förbinder sig till investeringskostnaderna i samband med undertecknandet av MBT-avtalet. Spårvägen genomförs enligt alliansmodellen och förutom Vanda är också HRM och Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab beställare. Spårvägsalliansens genomförandefas sysselsätter i betydande grad inte bara den egna personalen vid spårvagnens serviceenhet utan också linjeorganisationen inom serviceområdet för gator och parker, i synnerhet trafik- och gatuplaneringen samt tillståndstjänsterna. För att allianserna ska lyckas krävs det också att beställaren reagerar snabbt och har förmåga att agera i en alliansanda, vilket förutsätter att beställarens egna processer för godkännande utvecklas och resurser anvisas. Spårvägens framskridande stärks vid behov i regel med hjälp av visstidsanställd personal.

Serviceområdet för gator och parker främjar Vandas mål om klimatneutralitet och naturpositivitet genom att utveckla förutsättningarna för hållbara trafikformer, göra närmotions- och rekreationsmöjligheterna mångsidigare samt minska de koldioxidutsläpp som uppstår vid byggandet av stadens infrastruktur bl.a. genom att samordna de massor som uppstår vid byggandet och genom miljövänligare materialval i den mån det är möjligt. I praktiken begränsas främjandet av miljövänliga val av flera faktorer, såsom tidsplanen för planeringen, upphandlingstekniska begränsningar, små erfarenheter av nya material (bl.a. slitagetålighet) samt ekonomiska ramvillkor. De utsläppsmål för fordon och arbetsmaskiner som överenskommits i det riksomfattande Green Deal-avtalet iakttas i den egna verksamheten och i entreprenader.

Lösningar för ett resurssmartare och koldioxidsnålare byggande (material, metoder, planering, konkurrensutsättning) och byggnadsmaterial söks aktivt och experternas kunnande utvecklas samtidigt. Spårvagnsprojektet fungerar som spjutspets i kartläggningen av nya möjligheter. Också mark- och skogsfastigheter spelar en viktig roll bland annat för utvecklingen av kolsänkor och främjandet av mångfalden i naturen.

Man strävar efter att hejda den minskande biodiversiteten med bland annat en modell för kontrollerat ovårdade områden genom att minska och skjuta upp slåtterarbetet längs vägar och på ängar.

Också naturkompensationen främjas särskilt i anslutning till spårvagnsprojektet. Man vill säkerställa gatuträdens livslängd och välbefinnande genom omsorgsfull planering, högklassigt underhåll och tillräcklig tillsyn. Denna utmaning bemöts genom stadens första officiella riktlinjer för gatuträd som stadsrumsnämnden godkände i augusti 2025. Det planerade bevarandet av träd i stadens byggprojekt säkerställs. Antalet träd och mångfalden av arter utökas inom stadens områden.

Rörligheten utvecklas mångsidigt i fråga om samtliga transportsätt i nära samarbete med hela aktörsfältet (staten, Helsingforsregionen, staden, företag, trafikanter). Cykling främjas genom att bygga kvalitetskorridorer för cykeltrafik samt utveckla cykelparkeringen och stadscykelsystemet som regionalt samarbete. Genomförandet av stadscykelsystemet baserar sig på möjligheterna i budgeten

och regionalt samarbete, och åtgärdernas verkningar bedöms årligen. Vid planeringen av centrumområdena betonas som färdsätt framför allt gång och likaså läggs fokus på ett effektivt utnyttjande av det begränsade utrymmet för parkering. Utsläppssnål trafik främjas bl.a. genom att man främjar byggandet av laddningsstationer för personbilar samt genom att konkurrensutsätta offentlig laddning för utvalda allmänna områden. Stadens egen fordonspark använder biodiesel som bränsle i mån av möjlighet. Elbilar skaffas huvudsakligen som arbetsbilar. Byggandet av den laddningsinfrastruktur som är nödvändig för HRT:s busstrafik sker vid behov i samarbete med HRT.

Serviceområdet följer utvecklingen av nya mikromobilitetstjänster, såsom kommersiella elsparkcyklar, tillsammans med aktörer och andra städer. Den senaste tidens olyckor med elsparkcyklar ger anledning att granska säkerheten hos elsparkcyklar med större allvar än tidigare. I och med den nya lagen om mikromobilitet införs i Vanda en praxis med mikromobilitetstillstånd för år 2026, vilket reglerar användningen på ett säkerhetsbaserat sätt.

Gator och parker genomför för egen del projekt som vunnit omröstningen i Vandas medborgarbudget i huvudsak under loppet av år 2025. Projekten omfattar bl.a. olika planteringar, säsongsbelysning, infoskyltar och nya papperskorgar. En del av objekten blir inte färdiga i år, så genomförandet av dem fortsätter ännu under år 2026. Programmet för positiv särbehandling förnyas från år 2026 så att det ingår i färdplanen för förebyggande av segregation (ERKKO).

Gator och parker deltar i utarbetandet av Vandas nya säkerhetsplan 2026–2029 med särskilt ansvar för säkerheten i trafiken, vilket anknyter till trafikmiljöns och kollektivtrafikenens säkerhet samt attityder och delaktighet. Trafiksäkerheten förbättras till exempel genom att man tar itu med körhastigheterna och framför allt gångtrafikanternas säkerhet då de korsar gator och vägar.

I fråga om säkerheten i kollektivtrafiken är säkerheten under hela resekedjan av avgörande betydelse: trafikmedel, stationer, terminaler och gator. För att förbättra tryggheten inom kollektivtrafiken krävs ett tätt samarbete mellan de olika aktörerna inom kollektivtrafiken i Vanda, till exempel HRT och Trafikledsverket. Utgående från en enkätundersökning som gjordes 2025 valde staden att rikta utvecklingsåtgärder till stationerna i Myrbacka, Kivistö och Björkby. Förbättrad säkerhet i stationsområdena är ett projekt om genusmedveten budgetering också vid stadsmiljöns verksamhetsområde. De första objekten är Myrbacka och Björkby.

Parkeringsövervakningens resurser utökas från och med nästa år med två parkeringskontrollanter. Med hjälp av tilläggsresurserna främjar man trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken och säkerställer parkeringsmöjligheterna i täta stadsområden. En helhet som rör parkeringsavgifter och parkeringsövervakning förbereds och förs till beslutsfattande under våren 2026.

Möjligheten att höja arrendenivån för arrendekontrakt utreds.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

- Infrastrukturens egendomsförvaltning effektiviseras
- Genomförande av MATTI-visionen

Man utnyttjar partnerskap och servicen sköts fortsättningsvis kostnadseffektivt i en kombination av eget arbete och köptjänster. Man strävar efter att aktivera invånare, arbetstagare och olika intressegrupper i planeringen, utförandet och utvärderingen av gemensamma frågor.

Verksamheten vid ansvarsområdet för egendomsförvaltning som inrättats vid serviceenheten för byggande utvecklas. Ansvarsområdet svarar för utvecklingen av verksamhetsstyrningssystemet MATTI samt för bl.a. utökningen av egenskaperna hos den infrastruktur som samlats in i MATTI-systemet och utnyttjandet av informationen bl.a. i programmeringsprocesserna. Syftet är att effektivera egendomsförvaltningen beträffande det offentliga stadsrummet i enlighet med standarden ISO 55000 och utveckla utarbetandet av ett investeringsprogram. Till ansvarsområdets uppgifter hör inom serviceområdet för gator och parker egendomsförvaltning utifrån ett livscykelperspektiv avseende den byggda miljön och samordning av underhållet av egendomsdata samt främjande av an-

vändningen av verksamhetsstyrningssystemet MATTI och samordning av utvecklingsteamets verksamhet. Serviceområdet för gator och parker vid stadsmiljöns verksamhetsområde förvaltar stadens gatu- och parkområden. Under 2026 utreder man avtalsmodellerna för utomhusreklam på stadsnivå och konkurrensutsätter reklamplatserna inom stadens allmänna områden och vid stationerna och användningsrättigheterna för allmänna områden. Förutsättningarna att utöka utomhusreklamen kartläggs.

Stadens investeringsanslag och resurserna för planering och byggande av serviceområdet förblir mycket begränsade under de närmaste åren, men genom ett långsiktigt genomförandeprogram som baserar sig på en egendomsförvaltningsplan och aktuell information från MATTI är det möjligt att dämpa ökningen av underhållsskulden för gator och parker och bättre motivera framtida anslagsbehov och resursbehov.

Dagvattenavgiften ska inriktas på fastighetsspecifika lösningar som förbättrar dagvattnets kvalitet och minskar dess skador och kostnader för staden och miljön. I stora fastigheter (över 80 000 m²) ska avgiften baseras på fastighetens vattengenomträngliga yta samt andra lösningar som stödjer hanteringen av dagvatten. Grunderna bedöms under bygglovsfasen för nybyggnader.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	255	277	**277**
Antalet anställda på viss tid	26	50	**53**
Antal anställda totalt	281	327	**330**

Nyckeltal för produktivitet och effekt

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Underhåll av trafikleder €/m²	2,20	2,40	2,20	**2,45**
Underhåll av anlagda gatugrönområden (€/m²)	0,35	0,40	0,35	**0,45**
Underhåll av anlagda parker (klass R) €/m²	0,65	0,65	0,65	**0,65**
Lass som förts till jordupplagringsområden (st./år)	49 274	31 200	50 000	**45 000**
Reparationsskuld 75 % (t€)	250 000	300 000	250 000	**310 000**

14 51
Kollektivtrafik

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	12 298	11 954	11 954	**11 954**	12 133	12 315	12 500
Utgifter	-58 568	-55 900	-63 605	**-66 900**	-68 853	-70 871	-72 954
Verksamhetsbidrag	-46 270	-43 946	-51 651	**-54 946**	-56 720	-58 556	-60 454

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	12 298	11 954	11 954	**11 954**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	0	0	0	**0**
Interna inkomster	0	0	0	**0**
Inkomster sammanlagt	**12 298**	**11 954**	**11 954**	**11 954**
Personalkostnader	0	0	0	**0**
Köp av kundtjänster	-32 164	-22 700	-36 700	**-36 700**
Köp av övriga tjänster	-26 404	-33 200	-26 905	**-30 200**
Köp av interna tjänster	0	0	0	**0**
Material, förnödenheter och varor	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	0	0	0	**0**
Interna lokalhyror	0	0	0	**0**
Övriga utgifter	0	0	0	**0**
Utgifter sammanlagt	**-58 568**	**-55 900**	**-63 605**	**-66 900**
Verksamhetsbidrag	**-46 270**	**-43 946**	**-51 651**	**-54 946**
Avskrivningar	0	0	0	**0**
Fördelning	0	0	0	**0**
Räkenskapsperiodens resultat	**-46 270**	**-43 946**	**-51 651**	**-54 946**

Verksamhetsbeskrivning

Coronapandemin bedöms ha lett till en bestående förändring i resandet och det märks framför allt i arbetspendlingen och resandevolymen under rusningstid. HRT uppskattar att biljettinkomsterna för år 2025 är 390 miljoner euro och antalet passagerare är 380 miljoner påstigningar. År 2026 eftersträvar HRT i sin ekonomi- och verksamhetsplan biljettintäkter på 419,7 miljoner euro och 390 påstigningar. År 2019 uppgick biljettinkomsterna till 383 miljoner euro och antalet passagerare till 397 miljoner påstigningar.

Enligt HRT:s budgetprognos uppgår Vandas andel av biljettinkomsterna till 65,8 miljoner euro år 2026. HRT:s beräknade kostnader är 989,5 miljoner euro, Vandas andel uppskattas vara 136,4 miljoner euro. HRT beräknas få understöd på 4,0 miljoner euro, av vilket Vandas andel uppgår till 0,9 miljoner euro. HRT uppskattar att i slutet av år 2025 är HRT-kommunernas ackumulerade HRT-överskott 11,9 miljoner euro, varav Vandas andel är 3,2 miljoner euro. I budgetförslaget föreslår HRT att de överskott som influtit i Vanda används år 2026. HRT uppskattas fakturera Vanda på ca 66,5 miljoner euro år 2026, vilket överskrider Vandas kollektivtrafikbudget. De resterande kostnaderna täcks med biljettförsäljningsinkomster och understöd. Vanda har i augusti 2025 gett ett utlåtande om

HRT:s budgetförslag 2026–2028, enligt vilket biljetthöjningarna ska hållas så små som möjligt och att hållbarare lösningar ska hittas under de kommande åren istället för biljetthöjningar.

Vanda stad förhåller sig positiv till utvecklingen av kollektivtrafiken, men utvecklingen bör ske i samarbete med HRT, kommuner, kommuninvånare och företag.

Serviceområdets huvudmål

Serviceområdet för gator och parker främjar hållbar rörlighet och resurssmarthet som en del av målet för att uppnå en klimatneutral stad. Utveckling av kollektivtrafiken och en utökning av passagerarmängderna inom de ekonomiska ramvillkoren främjar målen. Vanda främjar för egen del HRT:s mål i enlighet med elbusstrategin. Antalet elbussar ökar i och med konkurrensutsättningarna och staden ser till att bussterminalerna förses med nödvändiga laddningssystem.

Utöver miljömålen möjliggör en fungerande kollektivtrafik smidiga transporter också för dem som inte har möjlighet att använda bil, dvs. spelar kollektivtrafiken därmed en central roll när det gäller att förbättra jämlikheten i trafiken. Vanda önskar att HRT gör upp mätare för att beskriva hur jämlikheten utvecklas i kollektivtrafiken både med avseende på ålder, kön, och bostadsområde. Med hjälp av mätarna eftersträvar man en förbättrad lönsamhet för kollektivtrafiken och ett utbud av linjer som bättre motsvarar Vandabornas trafikbehov.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Coronapandemin försämrade kraftigt användningen av kollektivtrafik och därmed biljettintäkterna, vilket förutsatte anpassningsåtgärder inom utbudet av trafiklinjer. Kollektivtrafikutbudet hölls dock på en god nivå för att möta trafikbehoven och målet för år 2025 var att få antalet passagerare att nå en nivå på 400 miljoner påstigningar. Det strategiska målet kommer sannolikt inte att uppnås. Passagerarmängderna år 2025 är ca 5 procent mindre än 2019, men passagerarmängderna har återhämtat sig i olika takt på olika linjer och i olika kommuner. Dessutom har inledandet av trafiken på snabbspårvägen Spår-Jokern påverkat passagerarmängderna i fråga om andra reseformer.

Under de senaste åren har stora förändringar genomförts i kollektivtrafiken i Vanda, bland annat inleddes trafik på stamlinjer i enlighet med de nya linjeplanerna. Coronapandemin tros ha lett till en bestående förändring av arbetssätten och därigenom resebeteendet. I och med det ökade distansarbetet möjliggör den minskade trafikrusningen en effektivare planering av kollektivtrafiken. Å andra sidan förutsätter den ökade betydelsen hos fritidsresor att kollektivtrafiken håller en bättre servicenivå och är mångsidigare också kvällstid och under helger. I samarbete med HRT uppföljs linjeändringarnas effekter, förändringarna i kundupplevelsen och hur trafiken fungerar.

När det gäller kollektivtrafiken blir resekedjetänkandet allt viktigare. I synnerhet förbättras kvalitetsnivån på stamlinjernas hållplatser och de utökas med cykelställ med ramlåsning för att göra det lättare att kombinera cykling och kollektivtrafik.

Det har blivit allt vanligare med hyrda elsparkcyklar i Vanda. Användningen och parkeringen av elsparkcyklar samt övriga anvisningar utvecklas i samarbete med staten, huvudstadsregionens kommuner, företag och invånare så att olyckor, farliga situationer och olägenheter som elsparkcyklarna förorsakar kan minskas.

Man ser till att spårvägens konsekvenser för kollektivtrafiken under byggandet är så små som möjligt och konsekvenserna följs upp under byggandet. Förändringar i kollektivtrafiken planeras i god tid, information om förändringarna ges på bred front och förändringar i linjernas trafik och tidtabeller samordnas med stora förändringar i tidtabellerna, som förändringar i sommar- och vintertidtabellerna. När spårvägen förverkligas leder den till en betydande förbättring inte bara av kollektivtrafikens tillgänglighet och kvalitet utan också förhållandena för gång- och cykeltrafiken längs vägen.

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Kollektivtrafikens passagerarmängd (påstigningar/vardagsdygn)	133 218	146 406	140 000	**155 000**

14 52
Depån

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	7 083	6 047	6 047	**6 047**	6 210	6 378	6 551
Utgifter	-6 253	-5 648	-5 653	**-5 677**	-5 818	-5 989	-6 165
Verksamhetsbidrag	830	399	394	**370**	392	390	387

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	0	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Övriga inkomster	1 161	955	955	**955**
Interna inkomster	5 921	5 092	5 092	**5 092**
Inkomster sammanlagt	**7 083**	**6 047**	**6 047**	**6 047**
Personalkostnader	-733	-741	-740	**-765**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-1 095	-930	-929	**-929**
Köp av interna tjänster	-742	-600	-600	**-600**
Material, förnödenheter och varor	-1 759	-1 459	-1 459	**-1 459**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-1 352	-1 302	-1 302	**-1 302**
Interna lokalhyror	-433	-496	-502	**-502**
Övriga utgifter	-138	-120	-120	**-120**
Utgifter sammanlagt	**-6 253**	**-5 648**	**-5 653**	**-5 677**
Verksamhetsbidrag	**830**	**399**	**394**	**370**
Avskrivningar	-1 554	-1 235	-1 358	**-1 358**
Fördelning	-377	-432	0	**-411**
Räkenskapsperiodens resultat	**-1 101**	**-1 268**	**-964**	**-1 399**

Verksamhetsbeskrivning

Depån utgör en del av serviceområdet för gator och parker som hör till stadsmiljöns verksamhetsområde och producerar som en av stadens interna nettobudgeterade serviceenheter fordons- och maskintjänster för stadens interna behov vid samtliga verksamhetsområden. Person-, paket- och lätta lastbilar anskaffas genom leasingfinansiering vilket gör det möjligt att hålla materielens snittålder ekonomiskt ändamålsenlig. Anskaffning av specialmateriel och tung materiel sker huvudsakligen med investeringsanslag. I reparationsverksamheten koncentrerar man sig på akuta reparationer av arbetsmaskiner och tung materiel samt säsongsunderhåll och reparationer av tilläggsmaskiner och maskiner för säsongsbehov.

Den nationella lagstiftningen om direktivet om rena fordon trädde i kraft i augusti 2021. Syftet med lagen är att öka andelen fordon med noll eller små utsläpp i upphandlingen av fordon och transportservice. Staden har också anslutit sig till Green Deal-avtalet om utsläppsfria byggarbetsplatser, vars mål är att minska utsläppen på byggarbetsplatserna genom att öka andelen arbetsmaskiner med låga utsläpp inom byggande och underhållsarbeten i egen regi samt i samband med konkurrensutsatta byggentreprenader och underhållsarbeten.

Den lag om miljö- och energieffektivitetskrav vid upphandling av fordon och trafiktjänster som trätt i kraft och kraven i Green Deal-avtalet samt den allmänna prisstegringen i fråga om fordon och maskiner ökar kostnaderna för upphandling av materiel.

Prishöjningen i fråga om reparationsservice, reservdelar och förnödenheter ökar å sin sida kostnaderna för underhåll av materiel. Det tar också längre tid att få reparationsservice och reparationstiderna har också förlängts på grund av brist på arbetskraft vid verkstäderna och problem med tillgången till reservdelar. Andelen köpta tjänster inom underhålls- och reparationstjänsterna är cirka 50 procent.

Serviceenhetens huvudmål

Fordons-, maskin- och tilläggsutrustningsmaterielen spelar en viktig roll med tanke på stadens serviceproduktion och beredskapen inför undantags- och störningsförhållanden. Depån har som mål att kundorienterat, ekonomiskt, effektivt och miljövänligt också stödja alla stadens övriga verksamhetsområden i deras serviceproduktion samt fungera som sakkunnig i frågor som rör olika slags fordon.

Materielanskaffningarna sker i nära samarbete med användarna, varigenom man säkerställer att materielen lämpar sig för sina användningsändamål, är mångsidigt användbar och har en god användningsgrad året om. Man främjar stadens fordonsdelning genom att bl.a. skaffa fordon som är utrustade med en delningsapplikation. Fordonens positioneringsutrustning möjliggör utveckling av funktionerna och rapporteringen samt en effektivering av fordonens användningsgrad.

I Vanda strävar man efter att minska utsläppen av växthusgaser och fasta partiklar från den trafik som orsakas av stadens egen verksamhet genom att i samband med materielanskaffningarna ägna särskild uppmärksamhet åt materielens miljökonsekvenser, främja användningen av fordon med låga utsläpp och användningen av alternativa bränslen. När fordon anskaffas väljer man alltid det fordon som lämpar sig för ändamålet och är det mest miljövänliga alternativet. Målsättningen är att minst hälften av de fordon som staden använder drivs med alternativa drivkrafter eller förnybara bränslen i enlighet med färdplanen för resurssmarthet. Man strävar efter att uppfylla behovet av fordon och maskiner hos samtliga verksamhetsområden.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

För depåfunktionernas del fortsätter den nuvarande modellen för centraliserad upphandling och administration av fordon. Verkstaden koncentrerar sig främst på akuta reparationer av arbetsmaskiner och tung materiel samt säsongsunderhåll av tilläggsutrustning och maskiner för säsongsbehov. Genom utbildning utökas personalens kunnande i fråga om ny fordonsteknik. Det är fortsatt svårt att rekrytera kompetent personal.

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Depån, bränsleförbrukning (l/fordon/år)	1 580	1 353	1 500	**1 490**

14 30
Fastigheter och lokaler

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	22 115	34 296	34 796	**34 796**	38 621	39 153	39 694
Utgifter	-29 864	-31 483	-33 124	**-33 534**	-34 091	-35 090	-36 122
Verksamhetsbidrag	-7 749	2 813	1 672	**1 262**	4 529	4 063	3 572

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	456	406	491	**491**
Avgiftsinkomster	797	1 103	1 012	**1 012**
Understöd och bidrag	8	0	0	**0**
Övriga inkomster	20 681	32 612	33 112	**33 112**
Interna inkomster	173	176	182	**182**
Inkomster sammanlagt	**22 115**	**34 296**	**34 796**	**34 796**
Personalkostnader	-10 401	-11 044	-10 795	**-11 255**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-16 358	-17 429	-19 200	**-19 150**
Köp av interna tjänster	-233	-246	-545	**-545**
Material, förnödenheter och varor	-1 703	-1 531	-1 500	**-1 500**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-507	-517	-517	**-517**
Interna lokalhyror	-618	-680	-502	**-502**
Övriga utgifter	-44	-37	-64	**-64**
Utgifter sammanlagt	**-29 864**	**-31 483**	**-33 124**	**-33 534**
Verksamhetsbidrag	**-7 749**	**2 813**	**1 672**	**1 262**
Avskrivningar	-403	-243	-310	**-398**
Fördelning	-2 081	-2 368	0	**-3 064**
Räkenskapsperiodens resultat	**-10 233**	**203**	**1 362**	**-2 200**

Verksamhetsbeskrivning

Serviceområdet för fastigheter och lokaler svarar för Vanda stads lokaler och för stadens tjänster med anknytning till boende, fastigheter och markförvaltning. Serviceområdet bildas av tre enheter: mätning och geoteknik, lokalledning samt fastighetsförvaltning och boende.

Mätning och geoteknik ansvarar för lagstadgade fastighetsingenjörsuppgifter i anslutning till detaljplaneområden, stadens kartmaterial och geografiska datamaterial samt administrations- och visningstjänster i anslutning till dem, inspektionsmätningar vid byggarbeten, olika terrängmätningar, markundersökningar och de geotekniska planerings- och sakkunnigtjänster som staden behöver. Enheten har huvudansvaret för att i samarbete med stadsmiljöns verksamhetsområde utveckla en gemensam verksamhetsmodell och ett gemensamt verksamhetsstyrningssystem (MATTI).

Lokalledningen ansvarar för produktionen av lokallösningar för stadens verksamhetsområden, för uppgifter i anslutning till organiseringen av fastigheternas underhåll, skötsel och drift. Investeringsprogrammet för byggande och lokalprojekten bereds i samarbete med verksamhetsområdena. För

fastighetsskötselns operativa uppgifter svarar i första hand Vantaan tilapalvelut Vantti Oy i enlighet med avtalet om fastighetsskötsel.

Fastighetsförvaltning och boende ansvarar för genomförandet av stadens mark- och bostadspolitik, boendets myndighetsuppgifter, markanskaffning och marköverlåtelser, fastighetsutveckling, bostadsuthyrning och förvaltning och uthyrning av lokaler samt tillhörande kundrelationer. En del av enheten omfattas av nettobudgetering (se moment 14 32).

Serviceområdet har en samordnande roll i utvecklingen av stadscentrumen. Serviceområdet iakttar för sin del riktlinjerna för en resultatinriktad näringspolitik genom att främja utvecklingen av arbetsplatsområden och marknadsföra och överlåta tomter för byggande av bostäder, service och arbetsplatser. Utvecklingen och verkställandet av miljö- och energifrågor anknyter väsentligt till serviceområdets grunduppgifter i enlighet med färdplanen för resurssmarthet och dess genomförandeplan. Staden strävar efter att utnyttja oanvända lokaler.

Serviceområdets huvudmål

Serviceområdets huvudmål anknyter främst till genomförandet av riktlinjerna för mark- och bostadspolitiken och fastighetsledningen samt vägkartan för resurssmarthet. I enlighet med det nya fullmäktigeavtalet fortsätter vi att utveckla stadscentrumen.

I och med den nya modellen för styrning av tillväxt och investeringar utvidgas utvecklingsplanerna till att omfatta storområdena som helhet. Man närmar sig styrningsmodellen genom att skapa storområdesspecifika lägesbilder under år 2026.

Spetsprojekten under den strategiperiod som löper ut vid utgången av år 2025 främjas enligt planerna också år 2026. Fastighetsutvecklingen går framåt sida vid sida med i synnerhet planeringen och byggandet av Vandaspåran. Dickursby kompetenscampus befinner sig i byggnadsfasen när det gäller läroanstaltscampuset. Som den första delen av Myrbacka kulturhus går Oivallustentalo vidare till genomförandefasen. Kompletteringsbyggandet av friluftsområdet Hanaböle träsk fortsätter inom ramen för investeringsanslagen.

Markanskaffningen är förutseende och förenlig med stadens och invånarnas intressen. Staden anskaffar mark i områden som stöder förverkligandet av stadens långsiktiga strategier och en harmonisering av samhällsstrukturen. I markanskaffningen år 2026 betonas gatuområdesförrättningarna i anslutning till byggandet av Vandaspåran, genom vilka de markområden som Vandaspåran behöver fås i stadens ägo samt markanskaffningarna enligt de markanvändningsavtal som hör till detaljplanerna längsmed spårvägen.

Vid sidan av utvecklingen av näringslivet är det viktigt att stärka Vanda som en attraktiv stad för boende. Mångsidigheten i boendet främjas både i fråga om hustyper, besittningsformer för bostäder och storleksfördelningen på bostäderna. Det är viktigt att Vanda också i fortsättningen har många olika alternativ för olika boendebehov och livssituationer.

Koldioxidneutralitet främjas genom färdplanen för resurssmarthet och de åtgärder som överenskommits för att förverkliga färdplanen inom serviceområdets samtliga centrala funktioner. Man strävar efter att nå målen bland annat genom att minska energiförbrukningen, öka andelen förnybar energi och främja koldioxidsnålt byggande. Staden styr det koldioxidsnåla byggandet med hjälp av planläggning, markanvändningsavtal och tomtöverlåtelse. Kompetensen inom cirkulär ekonomi stärks inom den egna verksamheten och samarbetet med aktörer inom branschen ökas aktivt. Man planerar och genomför lösningar baserade på cirkulär ekonomi inom ramen för investeringsbudgeten, vilka också är lämpliga för stora byggprojekt. I alla upphandlingar betonas den ekologiska påverkan och staden gör konkreta upphandlingar som främjar koldioxidneutralitet, såsom att använda återvunna material eller annars koldioxidsnåla material, förnybar energi och främja byggande i trä. Staden stöder och främjar olika konkreta projekt som främjar koldioxidneutralitet inom ramen för investeringsbudgeten, såsom träbyggande i olika byggprojekt, hybridvärmelösningar som utnyttjar förnybar energi, installation av solkraft- och värmesystem samt utökad användning av förnybara bränslen.

Viktiga förändringar i verksamheten och utveckling av servicen

Situationen på bostadsmarknaden har under flera år varit mycket utmanande på grund av den svaga efterfrågan och exceptionellt få nya bostadsprojekt har inletts i Vanda jämfört med början av årtiondet. Av den här anledningen har också efterfrågan av tomter varit mycket svag och det är svårt att uppnå målen för markförsäljningen också år 2026. Antalet färdigställda bostäder har redan i några år legat under 1 000 bostäder, och detta förutspås ske också år 2026. Man strävar efter att öka efterfrågan på stadens bostadstomter genom att i fråga om tomterna i bolagsform också erbjuda ett hyresalternativ och ordna olika tomttävlingar utan ett utgångspris som fastställts i förväg.

I enlighet med det markpolitiska programmet säkerställs produktion av och tillgång till bostäder till rimliga priser.

Man strävar efter att öka tomtreserven genom planläggning av nya företags- och bostadstomter. Ökningen av i synnerhet företagstomter är ett viktigt mål, eftersom efterfrågan på dem har varit jämnare också i det svåra marknadsläget och det råder brist på i synnerhet stora företagstomter i Vanda. Vi främjar utbudet av arbetsplatstomter också för små och medelstora företag.

Stadens investeringar och tjänster har inte hållit jämna steg med bostadsproduktionen och ökningen av antalet invånare. För att förbättra situationen har en ny styrmodell för stadens tillväxt och investeringar beretts i samband med strategiarbetet under den nya fullmäktigeperioden. Uppdateringen av stadens servicenätplan synkroniseras med detta utvecklingsarbete. Förfarandena vid anskaffningen av lokaler förnyas i och med den nya modellen. Stadens databas och system (såsom MATTI) utvecklas till stöd för investeringsmodellen och styrningen av tillväxten.

Avstyckningen av gatuområden enligt den första detaljplanen fortsätter med en betydande arbetsinsats, om antalet sedvanliga beställningsarbeten inom fastighetsbildningen förblir på en lägre nivå än normalt. Likaså främjas styckning av outbrutna områden som baserar sig på fång. I MATTI-systemet finns det över 1 100 outbrutna områden, av vilka staden äger nästan 500 st. En stor del av dessa outbrutna områden kan efter att lagfart har beviljats automatiskt styckas till tomter som lämpar sig för byggande eller allmänna områden. Outbrutna områden som ägs av staden har redan styckats till fastigheter enligt detaljplanen.

Mätningen och geotekniken konkurrensutsätter laserskanningen och flerkameraflygfotograferingen av hela staden från luften under 2026 samt fortsätter med gatuvyfotograferingar och gatuskanningar vid behov.

Vanda fortsätter arbetet med att förbättra fastighetsskattebasens aktualitet och täckning. I arbetet undersöks också nya automatiserade tjänster.

Personalplan

	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Antalet ordinarie anställda	178	196	**198**
Antalet anställda på viss tid	12	7	**7**
Antal anställda totalt	190	203	**205**

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Färdigställda bostäder	3 115	901	1 010	**960**
varav statligt understödda hyresbostäder	440	164	221	**241**
Markförsäljningsvinster (t€)	8 790	11 714	24 500	**24 500**
Inkomster från markarrende (t€)	7 232	8 458	8 000	**8 500**
Tidsrymd för utarbetande av tomtindelning (dygn)	55	55	50	**50**
Nybyggnation (brm^2) *	7 249	5 477	9 330	**8 672**

* Omfattar inte leasing- och hyrespaviljongsprojekt. BS 2023 omfattar inte parkeringshus eller tillfälliga lokaler.

14 32

Fastigheter och lokaler, netto

Anslag	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
1000 euro							
Inkomster	206 947	225 258	226 648	**226 648**	232 823	239 193	245 763
Utgifter	-100 385	-108 237	-119 497	**-119 532**	-122 986	-126 590	-130 312
Verksamhetsbidrag	106 562	117 021	107 151	**107 116**	109 837	112 603	115 451

Resultaträkning	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026
1000 euro				
Försäljningsinkomster	3	0	0	**0**
Avgiftsinkomster	0	0	0	**0**
Understöd och bidrag	31	0	0	**0**
Övriga inkomster	22 708	27 544	31 171	**31 171**
Interna inkomster	184 206	197 714	195 477	**195 477**
Inkomster sammanlagt	**206 947**	**225 258**	**226 648**	**226 648**
Personalkostnader	-969	-1 049	-1 079	**-1 114**
Köp av kundtjänster	0	0	0	**0**
Köp av övriga tjänster	-6 683	-7 465	-7 931	**-7 931**
Köp av interna tjänster	-476	-481	-481	**-481**
Material, förnödenheter och varor	-18 900	-19 402	-21 278	**-21 278**
Understöd och bidrag	0	0	0	**0**
Hyresutgifter	-49 427	-54 617	-63 512	**-63 512**
Interna lokalhyror	-23 363	-25 018	-24 988	**-24 988**
Övriga utgifter	-568	-204	-228	**-228**
Utgifter sammanlagt	**-100 385**	**-108 237**	**-119 497**	**-119 532**
Verksamhetsbidrag	**106 562**	**117 021**	**107 151**	**107 116**
Avskrivningar	-49 556	-51 875	-53 824	**-53 899**
Fördelning	-6 365	-7 209	0	**-4 600**
Räkenskapsperiodens resultat	**50 641**	**57 937**	**53 327**	**48 617**

Verksamhetsbeskrivning

Vid serviceområdet för fastigheter och lokaler (se moment 14 30) omfattas ansvarsområdena för lokalförvaltning och bostadsuthyrning vid serviceenheten för fastighetsförvaltning och boende av nettobudgetering.

Bostadsuthyrningen svarar för uthyrningen av bostäder som staden äger och besitter. Bostäderna består i huvudsak av personalbostäder och vanliga aktielägenheter. En del av dessa bostäder har sålts under de senaste åren och försäljningen fortsätter under de kommande åren.

Lokalförvaltningen ansvarar för förvaltningen av fastighetsportföljen för stadens servicelokaler, fastighetsförvaltning och uthyrning av fast egendom och lokaler också i fråga om lokaler som staden inte behöver för eget bruk. Uppgifterna inbegriper också att bevaka stadens intressen i de fastighets- och bostadsaktiebolag som staden äger, att bereda försäljning och köp av fastigheter, byggnader och aktielokaler samt att bereda och verkställa rivning av byggnader som ägs av staden.

Med Vanda och Kervo välfärdsområde har man under 2025 berett långfristiga hyresavtal för fastigheter som ägs av staden och etablerat regelbundet samarbete med Vanda och Kervo välfärdsområde, vilket vidareutvecklas. Hyresavtal för stadens lokaler bereds också under 2026, eftersom långa hyresavtal för fastigheter ska godkännas i välfärdsområdets investeringsplan. Sannolikt kan en betydande del av de långa hyresavtal som behövs innan stadens fastigheter säljs undertecknas först våren eller sommaren 2026.

Beredningen av försäljningen av social- och hälsovårdens och räddningsverkets fastigheter som finns på försäljningslistan samt de fastigheter och bostäder som finns på andra orter görs aktivt. Till beredningen hör bl.a. att göra noggrannare konditionsbedömningar och fastighetsbedömningar samt att konkurrensutsätta den konsult som sköter försäljningsuppdraget. Enskilda fastigheter och bostäder har sålts efter hand under de senaste två åren, men på grund av den utmanande situationen gällande efterfrågan har försäljningen varit långsam. Bostadshandeln uppskattas dock öka något under år 2026.

Staden äger flera byggnader som staden inte har användning för och som inte kan hyras ut till utomstående på grund av dåligt skick. Under 2026 bedöms dessa närmare och rivning av dem främjas i mån av möjlighet med beaktande av skyddsmålen.

Nyckeltal som beskriver produktiviteten och effektiviteten

	BS 2023	BS 2024	DP 2025	BDG 2026
Mängden lokaler (m^2)	812 304	818 605	839 908	**858 834**
Lokaler som hyrts av koncernbolag	139 790	137 829	155 174	**141 284**
Lokaler som hyrts utanför koncernen	71 791	81 123	76 604	**78 544**
Tomma lokaler att hyra (m^2)	5 909	8 581	6 628	**13 004**

FONDERNA

Fonddelen omfattar de fonder som i bokföringen differentierats som separata balansenheter. Dessa är Fastighetsfonden, Skadefonden och jubileumsfonden för barn och unga.

Fastighetsfonden

Syftet med Vanda stads fastighetsfond är att genom långsiktig lånefinansiering främja byggandet, anskaffningen och utvecklingen av fastigheter och annan fast egendom, produktionen av hyresbostäder, byggandet av infrastruktur och stödjandet av projekt som är kritiska med avseende på näringspolitiken.

Ur fondens medel kan beviljas lån till sammanslutningar som hör till stadskoncernen för finansiering av investeringar som angetts i stadens budget, för byggande eller reparation av hyreshus som genomförs av en sammanslutning som hör till stadskoncernen, till sammanslutningar som hör till stadskoncernen för anskaffning av fastigheter och fast egendom samt för refinansiering av lån hos sammanslutningar som hör till stadskoncernen.

Fondens nuvarande stadgar har trätt i kraft 1.1.2024. Finansieringsenheten vid serviceområdet för ekonomi och strategi bereder för stadsstyrelsen de lån och skuldebrev som beviljas ur fonden.

Tillgängligt kapital för året 2025 är 46 072 948,93 euro. I början av år 2025 beviljades inga nya lån ur fonden.

För år 2026 har man prognostiserat en ökning i utlåningen på 12 000 000 euro och en minskning av lånen på 2 800 000 euro.

Resultaträkningar (1000 euro)	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Omsättning	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
Övriga rörelseintäkter	0	0	**0**	0	0	0
Material och tjänster						
Material, förnödenheter och varor	0	0	**0**	0	0	0
Köp av tjänster	0	-1	**0**	0	0	0
Personalkostnader	0	0	**0**	0	0	0
Avskrivningar och värdeminskningar						
Avskrivningar enligt plan	0	0	**0**	0	0	0
Övriga rörelsekostnader	0	0	**0**	0	0	0
Rörelseöverskott	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Finansiella inkomster och utgifter						
Ränteinkomster	2 893	2 200	**2 200**	2 100	2 000	2 000
Övriga finansiella inkomster	13	18	**18**	18	18	18
Till staden betalda räntekostnader	0	0	**0**	0	0	0
Ersättning för grundkapitalet	0	0	**0**	0	0	0
Övriga finansiella utgifter	0	0	**0**	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**2 907**	**2 218**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**

Finansieringsanalys (1000 euro)	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Rörelseöverskott (-underskott)	0	0	**0**	0	0	0
Finansiella inkomster och utgifter	2 907	2 218	**2 218**	2 118	2 018	2 018
Verksamhetens kassaflöde	**2 907**	**2 218**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**2 907**	**2 218**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**
Finansieringens kassaflöde						
Förändringar i utlåningen	-98	-1 500	**0**	0	0	0
Ökningar av utlåningen	-4 010	-5 000	**0**	0	0	0
Minskningar av utlåningen	3 912	3 500	**0**	0	0	0
Förändringar i eget kapital	0	0	**0**	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	-2 809	0	**0**	0	0	0
Förändring i omsättningstillgångar	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av kommunen/samkommunen	-2 793	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av övriga	37	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av kommunen/samkommunen	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av övriga	-52	0	**0**	0	0	0
Finansieringens kassaflöde	**-2 907**	**-1 500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Inverkan på likviditeten	**-0**	**718**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**

Skadefonden

Syftet med skadefonden är att omräkna stadens oförsäkrade eller delvis försäkrade egendom samt skaderisken till en jämn årskostnad samt att täcka stadens skadeståndsansvar till de delar som inte täcks av stadens försäkringar.

Fondens kapital utökas eller minskas med medel som stadsfullmäktige separat beslutar om. Fonden utökas också med kalkylmässiga försäkringspremier som uppbärs av stadens verksamhetsområden.

Ur skadefondens medel ersätts skador som omfattas av fondens ersättningar genom att i tillämpliga delar följa de ersättningsprinciper som allmänt iakttas i försäkringsverksamheten. Ur fonden betalar man centraliserat årsavgifter för försäkringar som staden tagit med undantag för lagstadgad olycksfallsförsäkring och obligatorisk trafikförsäkring.

I början av 2024 uppgick fondens kapital till 7 772 607,90 euro. Före slutet av augusti har försäkringsavgifter betalats ur fonden, ansvarsskador och andra skador ersatts för sammanlagt 483 000 euro som dras av från kapitalet i bokslutet för 2025.

Resultaträkningar (1000 euro)	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Omsättning	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Övriga rörelseintäkter	468	420	**420**	432	445	458
Material och tjänster						
Material, förnödenheter och varor	-3	-12	**-12**	-12	-13	-13
Köp av tjänster	-912	-1 220	**-1 220**	-1 255	-1 292	-1 330
Personalkostnader	0	0	**0**	0	0	0
Avskrivningar och värdeminskningar						
Avskrivningar enligt plan	0	0	**0**	0	0	0
Övriga rörelsekostnader	0	-346	**-346**	-356	-366	-377
Rörelseöverskott	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Finansiella inkomster och utgifter						
Ränteinkomster	0	0	**0**	0	0	0
Övriga finansiella inkomster	0	0	**0**	0	0	0
Till staden betalda räntekostnader	0	0	**0**	0	0	0
Ersättning för grundkapitalet	0	0	**0**	0	0	0
Övriga finansiella utgifter	0	0	**0**	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**

Finansieringsanalys (1000 euro)	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Rörelseöverskott (-underskott)	-446	-1 157	**-1 157**	-1 191	-1 226	-1 262
Finansiella inkomster och utgifter	0	0	**0**	0	0	0
Verksamhetens kassaflöde	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Finansieringens kassaflöde						
Förändringar i utlåningen	0	0	**0**	0	0	0
Ökningar av utlåningen	0	0	**0**	0	0	0
Minskningar av utlåningen	0	0	**0**	0	0	0
Förändringar i eget kapital	0	0	**0**	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	446	0	**0**	0	0	0
Förändring i omsättningstillgångar	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av kommunen/samkommunen	446	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av övriga	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av kommunen/samkommunen	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av övriga	0	0	**0**	0	0	0
Finansieringens kassaflöde	**446**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Inverkan på likviditeten	**-0**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**

Jubileumsfonden för barn och unga

Jubileumsfonden för barn och unga har som ändamål att möjliggöra understöd för hobbyverksamhet för familjer med ekonomiska utmaningar, så att deras barn i åldern 7–17 år får möjlighet att delta i handledd fritidsverksamhet såsom idrott, musik, konst eller andra hobbyer. Kommunikationen riktas särskilt till yrkesgrupper som arbetar med barnfamiljer som är utsatta. Den riktade kommunikationen kommer att fortsätta även under de kommande åren.

Jubileumsfonden för barn och unga utgör en fondhelhet som av bokföringsmässiga skäl består av två separata fonder: en fond för eget kapital och en fond för förvaltat kapital. Budgeten presenteras endast för fonden för eget kapital. Fonden för förvaltat kapital följs upp via ett eget balanskonto.

Fonden har inrättats 1.2.2025. Ur fonden kan medel delas ut till hobbyverksamhet för barn och unga, i enlighet med närmare angivna kriterier och fondens stadgar. Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd svarar för fondens verksamhet och rapportering.

Startkapitalet på 1 000 000 euro i fonden för eget kapital inom jubileumsfonden för barn och unga består av kapital som har överförts från överskottet från tidigare räkenskapsperioder. Under år 2026 förväntas inget understöd delas ut ur fonden för eget kapital, eftersom fonden för förvaltat kapital används för utdelning av understöd. Fonden utökas år 2026 med den ränteintäkt som betalas på dess kapital.

Resultaträkningar (1000 euro)	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Omsättning	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Övriga rörelseintäkter	0	0	**0**	0	0	0
Material och tjänster						
Material, förnödenheter och varor	0	0	**0**	0	0	0
Köp av tjänster	0	0	**0**	0	0	0
Personalkostnader	0	0	**0**	0	0	0
Avskrivningar och värdeminskningar						
Avskrivningar enligt plan	0	0	**0**	0	0	0
Övriga rörelsekostnader	0	0	**0**	0	0	0
Rörelseöverskott	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Finansiella inkomster och utgifter						
Ränteinkomster	0	0	**17**	17	17	17
Övriga finansiella inkomster	0	0	**0**	0	0	0
Till staden betalda räntekostnader	0	0	**0**	0	0	0
Ersättning för grundkapitalet	0	0	**0**	0	0	0
Övriga finansiella utgifter	0	0	**0**	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**

Finansieringsanalys (1000 euro)	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Rörelseöverskott (-underskott)	0	0	**0**	0	0	0
Finansiella inkomster och utgifter	0	0	**17**	17	17	17
Verksamhetens kassaflöde	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**
Finansieringens kassaflöde						
Förändringar i utlåningen	0	0	**0**	0	0	0
Ökningar av utlåningen	0	0	**0**	0	0	0
Minskningar av utlåningen	0	0	**0**	0	0	0
Förändringar i eget kapital	0	0	**0**	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i omsättningstillgångar	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av kommunen/samkommunen	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av övriga	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av kommunen/samkommunen	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av övriga	0	0	**0**	0	0	0
Finansieringens kassaflöde	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Inverkan på likviditeten	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**

Fondernas kombinerade resultaträkning

1000 euro	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Omsättning	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
Övriga rörelseintäkter	468	420	**420**	432	445	458
Material och tjänster						
Material, förnödenheter och varor	-3	-12	**-12**	-12	-13	-13
Köp av tjänster	-912	-1 221	**-1 220**	-1 255	-1 292	-1 330
Personalkostnader	0	0	**0**	0	0	0
Avskrivningar och värdeminskningar						
Avskrivningar enligt plan	0	0	**0**	0	0	0
Övriga rörelsekostnader	0	-346	**-346**	-356	-366	-377
Rörelseöverskott	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Finansiella inkomster och utgifter						
Ränteinkomster	2 893	2 200	**2 217**	2 117	2 017	2 017
Övriga finansiella inkomster	13	18	**18**	18	18	18
Till staden betalda räntekostnader	0	0	**0**	0	0	0
Ersättning för grundkapitalet	0	0	**0**	0	0	0
Övriga finansiella utgifter	0	0	**0**	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**2 461**	**1 061**	**1 078**	**944**	**809**	**773**

Fondernas kombinerade finansieringsanalys

1000 euro	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Rörelseöverskott (-underskott)	-446	-1 157	**-1 157**	-1 191	-1 226	-1 262
Finansiella inkomster och utgifter	2 907	2 218	**2 235**	2 135	2 035	2 035
Verksamhetens kassaflöde	**2 461**	**1 061**	**1 078**	**944**	**809**	**773**
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**2 461**	**1 061**	**1 078**	**944**	**809**	**773**
Finansieringens kassaflöde						
Förändringar i utlåningen	-98	-1 500	**0**	0	0	0
Ökningar av utlåningen	-4 010	-5 000	**0**	0	0	0
Minskningar av utlåningen	3 912	3 500	**0**	0	0	0
Förändringar i eget kapital	0	0	**0**	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	-2 363	0	**0**	0	0	0
Förändring i omsättningstillgångar	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av kommunen/samkommunen	-2 347	0	**0**	0	0	0
Förändring i fordringar av övriga	37	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av kommunen/samkommunen	0	0	**0**	0	0	0
Förändring i räntefria skulder av övriga	-52	0	**0**	0	0	0
Finansieringens kassaflöde	**-2 461**	**-1 500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Inverkan på likviditeten	**-0**	**-439**	**1 078**	**944**	**809**	**773**

RESULTATRÄKNINGSDELEN

Resultaträkningsdelen visar hur inkomstfinansieringen täcker kostnaderna för produktionen av stadens service. Detta bedöms med hjälp av verksamhets- och årsbidraget samt räkenskapsperiodens resultat. I budgetens resultaträkningsdel ingår alla verksamhetens utgifter och inkomster; enligt budgetrekommendationerna ingår interna köp och försäljningar samt interna hyror i resultaträkningsdelens inkomster och utgifter.

Verksamhetsinkomster och verksamhetsutgifter

Vid ingången av 2023 trädde den största förändringen i kommunalförvaltningens historia i kraft då välfärdsområdena inledde sin verksamhet. Vid ingången av 2025 trädde nästa stora strukturomvandling i kraft, reformen av arbets- och näringstjänsterna (TE 2024), där ansvaret för att ordna sysselsättnings- och livskraftstjänster permanent övergick till att bli kommunernas uppgift. Reformen av arbets- och näringstjänsterna trädde i kraft under ett svagt konjunkturläge, där arbetslöshetssiffrorna låg på rekordnivå och situationen har fortsatt att försämras sedan dess. På grund av konjunkturerna ökade reformen stadens verksamhetsutgifter mer än statsandelsinkomsterna.

De sammanlagda verksamhetsinkomsterna för staden och fonderna i budgeten 2026 uppgår till 380,2 miljoner euro och verksamhetsutgifterna till 1 217,1 miljoner euro. Verksamhetsinkomsterna ökar med 3,1 procent och verksamhetsutgifterna med 6,4 procent jämfört med budgeten för 2025. I jämförelse med årsprognosen i den andra delårsöversikten för 2025 ökar verksamhetsinkomsterna med 6,7 procent och verksamhetsutgifterna med 6,6 procent.

I verksamhetsutgifterna har anslag riktats särskilt till att täcka efterverkningarna av arbets- och näringsreformen samt till att möta det ökade servicebehovet inom utbildning och småbarnspedagogik. Dessutom har anslag riktats till lagändringen om stöd för lärande, till ökade hyreskostnader, bland annat i de färdigställda lokalerna på Varias campus i Veckal, samt till att täcka HRT:s utgifter. För kostnadseffekten av löneuppgörelsen inom kommunsektorn har man för år 2026 reserverat 16,6 miljoner euro, vilket i stadsdirektörens budgetförslag har koncentrerats till verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft. Reservering har fördelats till verksamhetsområdena i samband med stadsstyrelsens budgetbehandling.

Verksamhetsbidraget anger hur mycket av utgifterna för verksamheten som ska täckas med skatteinkomster, statsandelar för driftsekonomin och finansiella inkomster. I budgeten för år 2026 ligger verksamhetsbidraget för hela staden och fonderna på -836,9 miljoner euro. Verksamhetsbidraget är negativt, eftersom stadens verksamhetsintäkter endast täcker 31 procent av verksamhetskostnaderna. Genom skatteinkomsterna och statsandelarna täcks cirka 72 procent av verksamhetsutgifterna år 2026. Verksamhetsbidraget ökar med 8,0 procent i relation till budgeten för år 2025 och med 6,6 procent i relation till bokslutsprognosen för år 2025.

Årsbidraget beskriver stadens finansiella resultat och visar bl.a. om stadens interna finansiering räcker till för att täcka utgifterna för produktionsfaktorer med lång verkningstid, dvs. avskrivningar på anläggningstillgångarna. Årsbidraget är 49,8 miljoner euro i budgeten för år 2026 (BDG 2025: 70,1 miljoner euro), vilket betyder en minskning på 29,0 procent i förhållande till budgeten för år 2025 och en ökning på 26,2 procent i förhållande till bokslutsprognosen för år 2025. Årsbidraget försvagas i synnerhet av stadens ökade servicebehov, de höga arbetslöshetssiffrorna, den svaga konjunkturen inom byggandet och den svaga utvecklingen av stadens skatteinkomster.

Avskrivningarna på anläggningstillgångar vad gäller halvfärdiga och planerade projekt har beräknats enligt de avskrivningstider som togs i bruk år 2013. De gällande avskrivningstiderna har kompletterats med avskrivningstiderna för Vandaspåran genom koncernsektionens beslut 9.6.2025 § 13. För de existerande anläggningstillgångarnas del har avskrivningarna för de kommande åren simulerats i systemet för anläggningstillgångar. Effekten av avskrivningarna på de investeringar som färdigställs 2025 och på investeringarna under ekonomiplaneåren baserar sig på verksamhetsområdenas uppfattning om investeringarnas utfall år 2025 samt på de investeringar som föreslås i ekonomiplanen

för 2026–2029. Stadens avskrivningar uppgår i budgeten för år 2026 till 116,1 miljoner euro (prognos 2025: 115,2 miljoner euro)

Då man subtraherar avskrivningarna och de extraordinära utgifterna från årsbidraget, får man differensen mellan de för räkenskapsperioden budgeterade inkomsterna och utgifterna, dvs. räkenskapsperiodens resultat, som ökar eller minskar stadens eget kapital i bokslutet. I budgeten för år 2026 uppgår räkenskapsperiodens resultat till -66,3 miljoner euro.

I budgeten för år 2026 uppgår räkenskapsperiodens underskott till -67,4 miljoner euro. De resultatbehandlingsposter som framställs efter räkenskapsperiodens resultat inkluderar ett belopp på 1,1 miljoner euro som påvisar ändringen i fonderna. Ändringen i fonderna utgår från fondernas sammanräknade resultat under budgetens räkenskapsperiod. Fondernas kombinerade resultaträkning och finansieringsanalys visar hur fonderna inverkar på stadens totalekonomi.

Resultaträkningar

Resultaträkningsrapporten genom vilken man presenterar stadens och fondernas budget har en kolumn, där stadens budget visas utan interna poster. Till de interna posterna hör bl.a. interna hyresintäkter och -kostnader samt depåns hyresintäkter och -kostnader. Kolumnen Utan interna poster visar de reella externa intäkterna och kostnaderna. Under budgetåret 2026 uppgår de externa verksamhetsintäkterna till sammanlagt 178,5 miljoner euro och de externa verksamhetskostnaderna till sammanlagt 1 015,1 miljoner euro.

Skatteinkomster åren 2024–2025

Staden fick in sammanlagt 585,2 miljoner euro i skatteinkomster år 2024. Skatteinkomsterna minskade med 8,4 procent jämfört med år 2023. Staden fick 398,8 miljoner euro i kommunalskatt, dvs. 7,5 procent mindre än året innan. Minskningen av kommunalskatteintäkterna förklaras delvis av de så kallade skatteeftersläpningarna i anslutning till välfärdsområdesreformen. På grund av skatteeftersläpningarna redovisades kommunalskatter fortfarande delvis enligt de gamla kommunalskattesatserna år 2023. Därtill beror den svaga utvecklingen av kommunalskatterna på den svaga konjunkturen.

Samfundsskatteintäkterna uppgick till 74,8 miljoner euro år 2024, en minskning på 21,6 procent jämfört med året innan. Även inflödet av samfundsskatten påverkas av skatteeftersläpningarna, medan en del av samfundsskatterna ännu år 2023 redovisades kommunerna enligt tidigare utdelning. Dessutom var utvecklingen av samfundsskattens förskottsskatter för skatteåret 2024 dämpad på grund av det försämrade ekonomiska läget inom olika branscher. Vandas kommunspecifika utdelningsandel minskade med 0,47 procentenheter till 4,18 procent jämfört med året innan. Vanda fick 111,6 miljoner euro i fastighetsskatter, vilket var 0,4 procent mindre än år 2023. I hela landet var ökningen av kommunernas fastighetsskatteredovisningar 1,9 procent jämfört med året innan. Den svaga ökningen i intäkterna från fastighetsskatten förklaras delvis av att de faktiska intäkterna var betydligt lägre än den debiterade skatten.

År 2025 beräknas staden få in sammanlagt 577,0 miljoner euro i skatteinkomster, vilket är 1,4 procent mindre än år 2024. Skatteinkomsterna beräknas underskrida budgeten med hela 38 miljoner euro. Man beräknar få in kommunalskatteredovisningar på 395 miljoner euro år 2025, vilket är 27 miljoner euro mindre än det budgeterade. Detta innebär en minskning på 0,9 procent jämfört med 2024. I kommunalskattekalkylen för 2025 har det skett en betydande negativ förändring jämfört med bedömningarna hösten 2024. Den bedömning som gjordes hösten 2024 baserade sig på förändringar i löneinkomsterna, pensionsinkomsterna och arbetslöshetsförmånerna på riksnivå samt på förändringar i kommunens befolkning i arbetsför ålder. Uppskattningarna från 2025 baserar sig på uppdaterade kommunspecifika uppgifter.

Det beräknas komma in 65,5 miljoner euro i samfundsskatter år 2025, vilket är 9,5 miljoner euro mindre än i budgeten och 12,4 procent mindre än året innan. Samfundsskattens negativa utveckling beror på den fortsatt svaga ekonomiska utvecklingen inom olika branscher. Enligt prognosen får

staden 116,5 miljoner euro i fastighetsskatter år 2025, dvs. en 4,4 procents ökning jämfört med året innan, men 1,3 procent mindre jämfört med budgeten.

Kommunalskatter i budgeten 2026

I ekonomiplanen 2026–2029 kommer Vandas inkomstskattesats att vara 6,4 under hela ekonomiplanperioden. Det finländska fastlandets vägda inkomstskattesats är 7,54 år 2025. Staden beräknas få 426,0 miljoner euro i kommunalskatt år 2026, vilket är en ökning med 7,8 procent jämfört med bokslutsprognosen för år 2025. En procent av den kommunala skattesatsen avkastade 62,3 miljoner euro under år 2024. År 2025 beräknas intäkterna av kommunalskattesatsen uppgå till cirka 62,2 miljoner euro och år 2026 till cirka 66,6 miljoner euro.

Samfundsskatter i budgeten 2026

Kommunernas utdelningsandel av samfundsskatten var 0,2369 år 2024 och år 2025 är den 0,2365. Vandas andel av kommunernas samfundsskatter uppgick till 0,04179 år 2024 och till 0,03971 år 2025. Samfundsskattens kommunandelar för år 2026 beräknas som ett medelvärde av de slutliga uppgifterna för beskattningsåren 2023 och 2024 och den kommunspecifika fördelningsandelen klarnar när företagsbeskattningen för beskattningsåret 2024 färdigställs i slutet av 2025.

På basis av prognosen för samfundsskatter för hela landets kommuner beräknas staden få in 68,0 miljoner euro i samfundsskatt 2026, vilket betyder en ökning på 3,8 procent jämfört med prognosen för år 2025.

Fastighetsskatter i budgeten 2026

År 2026 beräknas det inflyta sammanlagt 117,0 miljoner euro i fastighetsskatt, vilket är en ökning med 0,4 procent i relation till bokslutsprognosen för 2025. Under ekonomiplaneperioden 2026–2029 förblir fastighetsskattesatserna oförändrade om inte ändringar i lagstiftningen förutsätter något annat. Regeringen planerar en fastighetsskattereform där fastigheternas beskattningsvärden justeras. Om lagen framskrider, beaktas dess konsekvenser i kommande budgetar.

Allmännyttiga samfund har ingen fastställd separat fastighetsskattesats. För allmännyttiga samfund tillämpas en allmän fastighetsskattesats.

Statsandelarna i budgeten 2026

Staden fick sammanlagt 179,1 miljoner euro i statsandelar för driftsekonomin under år 2024. Under 2025 får staden uppskattningsvis totalt 237,5 miljoner euro i statsandelar, vilket är 32,6 procent mer än under 2024. Den främsta förklaringen till de ökade statsandelarna är reformen av arbets- och näringstjänsterna (TE2024), som trädde i kraft 1.1.2025. Staten ersatte de kostnader som reformen medförde för kommunerna i form av statsandelar.

Statsandelarna för 2026 beräknas enligt befolkningsuppgifterna 31.12.2024, UKM:s statsandelar enligt elevsituationen hösten 2025 och de övriga enligt det förverkligade elevantalet hösten 2025. Undervisnings- och kulturministeriets slutliga statsandelsbeslut kommer alldeles i slutet av 2025.

Statsandelsutjämningen utgående från skatteinkomsterna uppgår enligt en förhandskalkyl för Vandas del till -2,6 miljoner euro under år 2026. Förhandsprognosen för basservicens statsandel år 2026 är för Vandas del cirka 209,0 miljoner euro. Det kompensationsbelopp för skatteinkomstförluster år 2026 som separerats från statsandelen inom basservicen är uppskattningsvis 19,0 miljoner euro. Förhandsprognosen för undervisnings- och kulturväsendets statsandel år 2026 uppgår till cirka 41,0 miljoner euro. Staden uppskattas få sammanlagt 269,0 miljoner euro i statsandelar år 2026, vilket är 13,2 procent mer än år 2025.

Vandas skattesatser i ekonomiplanen 2026–2029

Inkomstskattesats	6,4		
Fastighetsskattesatser		år 2026 nedre gränsen	år 2026 övre gränsen
- allmän	1,28	0,93	2,00
- mark	1,30	1,30	2,00
- stadigvarande bostadsbyggnad	0,41	0,41	1,00
- annat än stadigvarande bostadsbyggnad	1,25	0,93	2,00
- kraftverk	3,10	0,93	3,10
- obebyggd byggnadsplats	6,00	4,28*	6,00

* Fjorton av huvudstadsregionens kommuner ska fastställa fastighetsskattesatsen för obebyggd byggplats till minst 3 procentenheter högre än den allmänna fastighetsskattesatsen och till högst 6 procent. För Vandas del betyder detta att den nedre gränsen för fastighetsskatten för obebyggd byggplats ligger på 4,28 procent medan den allmänna fastighetsskattesatsen är 1,28 procent.

Vanda stads skattefinansiering åren 2024–2029

Milj. euro	BS 2024	BDG 2025	PROGN 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Skatteinkomster totalt	**585,2**	**615,0**	**577,0**	**611,0**	**641,0**	**673,0**	**708,0**
ändring i %	**-8,4 %**	**5,1 %**	**-1,4 %**	**5,9 %**	**4,9 %**	**5,0 %**	**5,2 %**
Kommunalskatt	398,8	422,0	395,0	426,0	450,0	476,0	504,0
ändring i %	-7,5 %	5,8 %	-0,9 %	7,8 %	5,6 %	5,8 %	5,9 %
Samfundsskatteandel	74,8	75,0	65,5	68,0	73,0	78,0	84,0
ändring i %	-21,6 %	0,3 %	-12,4 %	3,8 %	7,4 %	6,8 %	7,7 %
Fastighetsskatt	111,6	118,0	116,5	117,0	118,0	119,0	120,0
ändring i %	-0,4 %	5,7 %	4,4 %	0,4 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %
Statsandelar totalt	**179,1**	**220,0**	**237,5**	**269,0**	**299,0**	**334,0**	**359,0**
ändring i %	**-0,3 %**	**22,8 %**	**32,6 %**	**13,2 %**	**11,2 %**	**11,7 %**	**7,5 %**
Skattefinansiering totalt	**764,3**	**835,0**	**814,5**	**880,0**	**940,0**	**1 007,0**	**1 067,0**
ändring i %	**-6,6 %**	**9,2 %**	**6,6 %**	**8,0 %**	**6,8 %**	**7,1 %**	**6,0 %**

Resultaträkning

Staden och fonderna

1000 Euro	BDG 2026	BDG 2026 exkl. interna poster
Försäljningsinkomster	36 883	35 930
Avgiftsinkomster	47 243	47 013
Understöd och bidrag	27 182	27 182
Övriga inkomster	268 894	68 417
Inkomster sammanlagt	**380 201**	**178 542**
Personalkostnader	-496 865	-496 865
Köp av kundtjänster	-75 204	-75 204
Köp av övriga tjänster	-245 958	-243 488
Material, förnödenheter och varor	-51 333	-51 325
Understöd och bidrag	-73 418	-73 418
Hyresutgifter	-267 194	-67 674
Övriga utgifter	-7 174	-7 174
Utgifter sammanlagt	**-1 217 146**	**-1 015 148**
Verksamhetsbidrag	**-836 944**	**-836 606**
Skatteinkomster	611 000	611 000
Statsandelar	269 000	269 000
Finansiella inkomster och utgifter	6 695	6 695
Ränteinkomster från andra	16 700	16 700
Övriga finansiella inkomster från andra	15 900	15 900
Ränteutgifter	-25 500	-25 500
Övriga finansiella utgifter	-405	-405
Årsbidrag	**49 751**	**50 089**
Avskrivningar och värdeminskningar		
Avskrivningar enligt plan	-116 063	-116 063
Extraordinära poster		
Extraordinära inkomster	0	0
Extraordinära utgifter	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	**-66 312**	**-65 974**
Ökning/minskning av avskrivningsdifferens	0	0
Ökning/minskning av reserver	0	0
Ökning/minskning av fonder	-1 078	-1 078
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**-67 390**	**-67 052**

Resultaträkning

Staden och fonderna

1000 Euro	BS 2024	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Försäljningsinkomster	34 564	32 310	35 930	**35 930**	36 469	37 016	37 571
Avgiftsinkomster	38 629	42 874	43 718	**47 013**	47 718	48 434	49 160
Understöd och bidrag	24 374	25 645	27 182	**27 182**	27 940	28 004	28 954
Övriga inkomster	48 671	63 927	68 417	**68 417**	72 743	73 785	74 842
Interna intäkter	191 692	203 925	201 660	**201 660**	207 548	213 629	219 910
Inkomster sammanlagt	**337 931**	**368 682**	**376 906**	**380 201**	**392 418**	**400 867**	**410 437**
Personalutgifter	-422 906	-461 661	-496 675	**-496 865**	-511 751	-526 189	-543 114
Köp av kundtjänster	-68 406	-59 024	-75 204	**-75 204**	-77 400	-79 668	-82 010
Köp av övriga tjänster	-212 870	-235 834	-240 033	**-243 488**	-250 509	-257 794	-265 508
Köp av interna tjänster	-2 319	-2 190	-2 470	**-2 470**	-2 542	-2 616	-2 693
Material, förnödenheter och varor	-44 310	-48 238	-51 333	**-51 333**	-52 803	-54 350	-55 952
Understöd	-55 635	-65 370	-73 418	**-73 418**	-75 562	-77 776	-80 063
Hyresutgifter	-60 254	-63 907	-71 681	**-71 681**	-73 784	-75 946	-78 198
Interna lokalhyror	-184 205	-197 714	-195 513	**-195 513**	-201 222	-207 118	-213 207
Övriga utgifter	-3 466	-9 916	-7 174	**-7 174**	-7 383	-7 600	-7 823
Utgifter sammanlagt	**-1 054 371**	**-1 143 855**	**-1 213 501**	**-1 217 146**	**-1 252 956**	**-1 289 057**	**-1 328 568**
Verksamhetsbidrag	**-716 440**	**-775 173**	**-836 595**	**-836 944**	**-860 538**	**-888 189**	**-918 130**
Skatteinkomster	585 163	615 000	611 000	**611 000**	641 000	673 000	708 000
Statsandelar	179 142	220 000	269 000	**269 000**	299 000	334 000	359 000
Finansiella inkomster och utgifter	10 972	10 278	6 695	**6 695**	95	-6 805	-10 805
Ränteinkomster från andra	18 795	16 400	16 700	**16 700**	16 700	16 700	16 700
Ränteinkomster från affärsverk	0	0	0	**0**	0	0	0
Övriga finansiella inkomster från andra	15 533	14 483	15 900	**15 900**	19 900	23 900	25 900
Ersättning för grundkapitalet från affärsverk	0	0	0	**0**	0	0	0
Ränteutgifter	-23 034	-20 200	-25 500	**-25 500**	-36 100	-47 000	-53 000
Övriga finansiella utgifter	-322	-405	-405	**-405**	-405	-405	-405
Årsbidrag	**58 837**	**70 105**	**50 100**	**49 751**	**79 557**	**112 006**	**138 065**
Avskrivningar och nedskrivningar							
Avskrivningar enligt plan	-114 183	-118 951	-116 063	**-116 063**	-120 129	-124 322	-130 132
Extraordinära poster							
Extraordinära inkomster	464	0	0	**0**	0	0	0
Extraordinära utgifter	-3 910	0	0	**0**	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	**-58 792**	**-48 846**	**-65 963**	**-66 312**	**-40 572**	**-12 316**	**7 933**
Ökning/minskning av avskrivningsdifferens	0	0	0	**0**	0	0	0
Ökning/minskning av reserver	0	0	0	**0**	0	0	0
Ökning/minskning av fonder	-2 461	-1 061	-1 078	**-1 078**	-944	-809	-773
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**-61 253**	**-49 907**	**-67 041**	**-67 390**	**-41 516**	**-13 126**	**7 159**
Mål och nyckeltal							
Verksamhetsink./Verksamhetsutg., %	32	32	31	**31**	31	31	31
Årsbidrag / Avskrivningar,%	52	59	43	**43**	66	90	106
Årsbidrag, euro/invånare	234	276	195	**193**	305	422	512
Ackumulerat över-/underskott /invånare	2 210	-	-	**-**	-	-	-
*Antal invånare vid året slut	251 269	253 931	257 199	**257 199**	260 955	265 205	269 447

* Befolkning 31.12.2024. Källa Statistikcentralen. Befolkning 31.12. Vandas befolkningsprognos 2025–2029.

INVESTERINGSDELEN

Anslagen i budgetens investeringsdel är för stadsrumsnämnden bindande per projektgrupp, så att det av stadsfullmäktige fastslagna anslaget omfattar till exempel nybyggnation, reparationsbyggande och kommunaltekniska arbeten. De bindande posterna har angetts i anslagstabellerna genom rastrering.

Stadsrumsnämnden har rätt att projektgruppsvis ändra den interna anslagsfördelningen mellan olika byggnadsprojekt. Nämnden har dock inte rätt att besluta om nya byggprojekt. Investeringsdelens bindande nivåer har beskrivits närmare i avsnittet verkställandet av budgeten 2025.

Genomförandet av investeringsdelens projekt samt de slutliga kostnaderna rapporteras till stadsrumsnämnden och stadsstyrelsen.

De investeringsutgifter som redogörs för i budgetens investeringsdel är stadens egna investeringsobjekt. Nybyggen som finansieras av stadens dotterbolag ingår i tabellen över objekt i bilaga 1, och renoveringsobjekten finns i objekttabellen i bilaga nr 2, men de är inte inberäknade i investeringsdelens anslag.

Med anslagen för köp av fast egendom kan det också köpas aktier som berättigar till ägande eller besittning av sådana bostads- eller fastighetsbolag vars huvudsakliga egendom utgörs av en byggnadstomt.

I fråga om anslagen för lös egendom är det respektive verksamhetsområdes sammanlagda inventarieanslag som är bindande nivå för stadsfullmäktige. Serviceområdet för ekonomi och strategi ansvarar för anslagen för aktier och andelar medan serviceområdet för koncernservice ansvarar för anslagen för immateriell egendom.

Anslag

1000 euro	
Nybyggnation	63 460
Reparationsbyggande	45 420
Ändringsarbeten i hyres- och aktielokaler	1 320
Immateriell egendom	6 000
Kommunaltekniska arbeten	45 000
Vandaspåran	150 000
Lös egendom	8 628
Fast egendom	42 000
Aktier och andelar	1 900
Investeringsutgifter totalt	**363 728**

Ekonomiplanen

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
INKOMSTER	18 500	43 500	**43 500**	53 500	38 500	3 500
Finansieringsandelar	15 000	40 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Försäljning av egendom	3 500	3 500	**3 500**	3 500	3 500	3 500
UTGIFTER	-253 606	-366 328	**-363 728**	-396 680	-405 007	-204 350
Netto	-235 106	-322 828	**-320 228**	-343 180	-366 507	-200 850

91
Byggverksamhet

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
UTGIFTER	-116 403	-114 700	**-110 200**	-143 570	-149 320	-96 330

Programmet för investeringar i verksamhetslokaler baserar sig på investeringsförslag som varje år preciseras av verksamhetsområdena, då service- och befolkningsstrukturen förändras. Stadens tillväxt och i synnerhet byggandet av nya bostäder har avtagit och i och med det kommer också tidtabellerna för byggandet av nya servicebyggnader att ses över. Trots konjunkturerna är behovet av reparationsbyggande, ändringsarbeten och ersättande investeringar fortfarande stort, i synnerhet i skol- och daghemsbyggnader, bl. a. till följd av ändringar i verksamhetssätten när det gäller användningen, krav på förhållandena och större behov av reparationer som uppkommit under åren.

Förslagen för verksamhetslokaler baserar sig på Vandas servicenätplan på stadsnivå som godkänts av fullmäktige och det behov av tjänster enligt verksamhetsområde som justerats i samband med att förslaget till ekonomiplan utarbetats. Programmet som sammanställts vid serviceområdet för fastigheter och lokaler har behandlats, och i synnerhet nya projektförslag har prioriterats i workshoppar under ledning av ekonomistyrningen samt i projektledningsgruppen på stadsnivå.

Avsikten har varit att anpassa investeringsplanen till rammålet på 500 miljoner euro för EP-perioden 2026–2029. Det sammanlagda investeringsbehovet för de projekt som godkänts i stadens projektledningsgrupp uppgår till cirka 499,4 miljoner euro.

Som stöd för planeringen av investeringar utarbetas inom verksamhetsområdet för fostran och lärande en utredning över daghemsnätverket i Dickursby storområde, och anvisningarna för planering av daghem uppdateras. När det gäller den grundläggande utbildningen uppdateras planeringsanvisningarna. I fråga om utbildningen på andra stadiet slutförs under 2026 den utredning om gymnasienätet och behovet av tillfälliga lokaler i östra Vanda som inleddes under 2025.

Under 2026 inleds en utredning om skolnätet i Myrbacka storområde, inklusive tillfälliga lokaler i Myrbackaområdet samt en utredning om skolnätet i Kivistö. Dessa kommer att slutföras i början av 2027.

År 2026 slutförs även servicenätverksplanen för kök, som utarbetas under ledning av lokalledningen i samarbete med verksamhetsområdet för fostran och lärande, detaljplaneringen vid stadsmiljöns verksamhetsområde, planeringen av servicenätet på stadsnivå inom ekonomistyrningen, serviceområdet för upphandlingar och Vantaan Tilapalvelut Vantti.

91 1
Nybyggnation

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
UTGIFTER	-66 000	-67 010	**-63 460**	-84 410	-96 860	-59 720
MOMS	-16 830	-17 088	-16 182	-21 525	-24 699	-15 229

Programmet för investeringar i verksamhetslokaler som gäller nybyggande för följande 10-årsperiod innehåller alla nybyggnadsprojekt, även koncernbolagens och stadskoncernens externa hyresprojekt som är avsedda att användas av stadens verksamhetsområden.

Budgetåret 2026

För nybyggnadsprojekt har för stadens egna byggprojekt budgeterats sammanlagt cirka 63,5 miljoner euro för 2026, varav cirka cirka 43,7 miljoner euro har anvisats för projekt inom verksamhetsområdet för fostran och lärande och 19,1 miljoner euro för objekt inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd.

Under år 2025 färdigställs daghemmen Karhunkierroksen päiväkoti, Metsänhaltijan päiväkoti, Puutarhatien päiväkoti och Satulakujan päiväkoti. Av skolprojekten färdigställs utbyggnaderna av Kytöpuiston koulu och Nikinmäen koulu.

Utbyggnaden av Metsolanmäen päiväkoti flyttades framåt med två år, och färdigställs alltså år 2029.

Behovsutredningen av simhallen i Aviapolis/Kivistö slutförs, men projektet ingår tills vidare i programmet utan anslagsreservering.

Planeringsperioden 2027–2035

Finansieringsbehovet för nybyggnadsprojekt som genomförs och finansieras med anslag åren 2027–2029 uppgår till sammanlagt cirka 241,0 miljoner euro, dvs. till i genomsnitt cirka 80,3 miljoner euro per år.

För projekt inom verksamhetsområdet för fostran och lärande har det anvisats cirka 187,8 miljoner euro. Under ekonomiplaneperioden färdigställs sammanlagt 8 daghem som genomförs med investeringsmedel utöver de objekt som färdigställs 2026: Päiväkoti Silva (tidigare Kaskelan päiväkoti II + östra Vandas svenskspråkiga daghem), ett nytt daghem i Alkärr, utbyggnaden av Metsolanmäen päiväkoti, Sammakkolammen päiväkoti (tidigare Viherpuiston päiväkoti), Kivivuoren päiväkoti, Aviapoliksen päiväkoti III i anslutning till skolprojektet Muuran koulu samt Ruutulipun päiväkoti och Tikkurilan päiväkoti III. Dessutom inleds byggandet av två nya daghem 2029: Koivukylän päiväkoti II och Laajavuoren päiväkoti.

Av skolprojekten färdigställs utbyggnaden av skolan i Dickursbyområdet (Viertola), den första fasen av Ojahaan peruskoulu, Muuran koulu (tidigare Aviapoliksen yhtenäiskoulu) samt utbyggnaden av Askiston koulu, som tills vidare ingår i programmet utan anslagsreservering.

För projekt inom stadskulturens verksamhetsområde har det anvisats cirka 49,3 miljoner euro. Färdigställandet av Elmo simhall skjuts upp till år 2027. Under ekonomiplaneperioden byggs dessutom servicebyggnaden vid Elmo idrottspark, planernas läktare och serviceutrymmen i Dickursby idrottspark, Håkansböle idrottsparks evenemangs- och lagerutrymme samt idrottshallar i anslutning till Muuran (tidigare Aviapolis) yhtenäiskoulu och Ojahaan yhtenäiskoulu. En servicebyggnad byggs i friluftsområdet vid Hanaböle träsk och simhallen i Myrbacka idrottshus utbyggs i samband med den grundläggande renoveringen.

Till åren 2030–2035 har nybyggnadsprojekt schemalagts till ett värde för omkring 438,4 miljoner euro, inklusive de projekt som inletts tidigare.

Förutom de projekt som påbörjas under föregående period omfattar den aktuella perioden 11 nya skolor, utbyggnad av 6 skolor, 8 daghem samt som projekt inom stadskulturen Elämysten talo (”Upplevelsernas hus”) i Myrbacka.

Koncernbolagens projekt

Av VTK Kiinteistöt Oy:s nybyggnadsprojekt färdigställs Aviapoliksen lukio och idrottshallen i nordöstra Vanda i Alkärr år 2026. Åren 2027–2029 färdigställs Dickursby kompetenscampus, inklusive lokaler för vuxenutbildningsinstitutet och den grundläggande utbildningen för vuxna, Oivallusten talo i Myrbacka, Dickursby idrottshall, idrottshallen II i nordöstra Vanda samt utbyggnads- och ombyggnadsarbetena i Varia Sandkulla.

Projekt som föreslagits bli färdiga under åren 2030–2035 genom VTK Kiinteistöt Oy:s genomförande är Sotungin lukios nybyggnad, idrottshallen i Brokärr, idrottshallen II i nordöstra Vanda, Keimolanmäen koulus idrottshall samt ombyggnadsarbetena i Lumon lukio.

Genomförandet av kontorsprojektet i Dickursbyområdet och tidsplanen preciseras efter det nya projektplaneringsskedet under år 2025.

Stadskoncernens externa hyresprojekt

År 2026 har man för avsikt att flytta verksamheten vid Points bibliotek till lokaler som hyrs ut av Jumbo affärscentrum. Päiväkoti Kielo färdigställs vid årsskiftet. Dessutom anskaffas två nya paviljongbyggnader genom hyrning för daghemsbruk på Sadelgränden och i Östra Haxböle. För att möta lokalbehovet vid Keimolanmäen koulu anskaffas modulbaserade tilläggsutrymmen.

De daghemslokaler som Vanda stad ska hyra på Konvaljvägen beräknas stå färdiga år 2029. Utöver detta genomförs två nya daghem enligt hyresmodell under ekonomiplaneperioden. Kivenkolon päiväkoti färdigställs år 2027 och daghemmet i Dickursbyområdet år 2029. Under renoveringen av Dickursbys bibliotekshus anskaffas tillfälliga lokaler för bibliotekstjänsterna, biblioteksmaterialet och de logistiska behoven samt för konstundervisningen i bibliotekshuset. Fram till år 2030 hyrs invånarlokaler och ungdomslokaler från Aviapolis, och biblioteks-, ungdoms- och kulturlokaler anskaffas i Håkansböle samt lokaler för det nya närbiblioteket i Mårtensdal.

91 2
Reparationsbyggande

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
UTGIFTER	-48 983	-46 370	**-45 420**	-57 840	-51 140	-35 290
MOMS	-12 491	-11 824	-11 582	-14 749	-13 041	-8 999

Programmet för investeringar i verksamhetslokaler omfattar alla ombyggnader, grundläggande renoveringar, större ändringsarbeten i byggnader och åtgärder för att förbättra inomhusluften i alla de objekt som ägs direkt av staden samt i lokaler som staden hyr eller deläger. Koncernbolagen och externa hyresvärdar utför utöver detta program tekniska justeringar som inverkar på hyran och ändringsarbeten i fastigheter som de äger enligt ett separat program och enligt avtal.

Budgetåret 2026

För anslagsfinansierade reparationsbyggnadsprojekt har sammanlagt cirka 45,4 miljoner euro budgeterats för 2026, varav cirka 28,2 miljoner euro har anvisats för projekt inom verksamhetsområdet för fostran och lärande och cirka 2,6 miljoner euro för objekt inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd. Resten av anslagen har reserverats för mindre reparations- och ändringsarbeten inom olika verksamhetsområden.

Projekt som färdigställs är:

- Reparations- och ändringsarbeten i Simonkallion koulu
- Reparations- och ändringsarbeten i Kytöpuiston koulu
- Ombyggnad av Kivimäen koulu, fas 2
- Kulomäen koulu, ändrings- och reparationsarbeten i lokalerna
- Partiella grundläggande renoveringar av Ilolan päiväkoti, Hepopuiston päiväkoti, Peltovuoren päiväkoti och Kivistön päiväkoti.
- Brandskadereparation av Kimaran päiväkoti

För reparationer av gårdsområden har reserverats sammanlagt cirka 0,9 miljoner euro. För åtgärder för att förbättra inomhusluften har budgeterats 3,5 miljoner euro, för energieffektivitetsåtgärder 1,0 miljoner euro och för byggande av reservkraft 1,0 miljoner euro.

Staden tar hand om sin fastighetsegendom långsiktigt.

Planeringsperioden 2027–2035

Finansieringsbehovet för de reparationsbyggnadsprojekt som förverkligas åren 2027–2029 är sammanlagt 144,3 miljoner. euro, dvs. i snitt cirka 48,1 miljoner euro per år.

De största projekten för grundläggande renoveringar, reparationer eller ändringar är ändringarna och ombyggnaden av kultur- och bibliotekshuset i Dickursby, den grundläggande renoveringen av Viertolan koulu, den grundläggande renoveringen av Itä-Hakkilan koulu, ändrings- och reparationsarbetena i Kaivokselan koulu, ändrings- och reparationsarbetena i Askiston koulu samt ombyggnaden av simhallen i Myrbacka idrottshus.

För årliga åtgärder för att förbättra inomhusluften har reserverats 3,5 miljoner euro per år, för ombyggnad av gårdar 1,6 miljoner euro per år, för energieffektivitetsåtgärder 1,0 miljoner euro per år och för byggande av reservkraft 1,0 miljoner euro per år.

För reparationsbyggande som genomförs åren 2030–2035 har budgeterats sammanlagt cirka 202 miljoner euro.

De största objekten för grundläggande renoveringar eller reparationer är den grundläggande renoveringen och ändringarna i lokalerna i Tikkurilan lukio (50 miljoner euro), den grundläggande renoveringen av Sotungin peruskoulu (26,4 miljoner euro), den grundläggande renoveringen av och ändringsarbetena i Veromäen koulu (23,7 miljoner euro) samt ändringen av Koivukylän koulu till lågstadieskola (8,2 miljoner euro).

Utbyggnaden av Metsolanmäen päiväkoti flyttades framåt med två år, och färdigställs alltså år 2029.

91 3
Ändringsarbeten i hyres- och aktielokaler

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
UTGIFTER	-1 420	-1 320	**-1 320**	-1 320	-1 320	-1 320
MOMS	-362	-337	-337	-337	-337	-337

I projektgruppen för ändrings-och reparationsarbeten i hyres- och aktielokaler inom programmet för investeringar i verksamhetslokaler ingår de reparations- och ändringsarbeten som finansieras av staden, inklusive åtgärder för att förbättra inomhusluften, och gäller stadens hyrda och aktieägda lokaler. Koncernbolagen och externa hyresvärdar utför utöver detta program tekniska justeringar som inverkar på hyran och ändringsarbeten i fastigheter som de äger enligt ett separat program och enligt avtal.

För projekt som preciseras årligen har totalt 1,32 miljoner euro per år reserverats, inklusive ett anslag på 0,2 miljoner euro per år för eventuella åtgärder för att förbättra inomhusluften.

92
Immateriell egendom

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
INKOMSTER	0	0	**0**	0	0	0
UTGIFTER	-7 000	-6 000	**-6 000**	-6 000	-7 000	-7 000
MOMS	-1 785	-1 530	-1 530	-1 530	-1 785	-1 785

År 2026 har ett anslag på 6 miljoner euro reserverats för investeringar i immateriell egendom. Av de förslag som verksamhetsområdena kommit med har IT-administrationen tillsammans med verksamhetsområdena utarbetat ett utvecklingsprogram, som stöder stadens strategi och mål. Bland de viktigaste projekten i investeringsprogrammet är införandet av grundläggande informationstekniktjänster, uppdatering av ärende- och möteshanteringssystemet, vidareutveckling av Matti-systemet, modernisering av ekonomisystemet, uppdatering av kunddatasystemet och förbättring av lokalbokningsmetoder. Man prioriterar investeringar som effektiviserar verksamheten inom stadens olika verksamhetsområden och därigenom minskar deras kostnader.

93
Offentliga anläggningstillgångar

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
INKOMSTER	15 000	40 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Finansieringsandelar	15 000	40 000	40 000	50 000	35 000	0
UTGIFTER	-95 040	-195 000	**-195 000**	-225 000	-225 000	-79 000
KOMMUNALTEKN. ARBETEN	-45 040	-45 000	**-45 000**	-45 000	-45 000	-45 000
93 1 Trafikområden	-31 270	-33 135	**-33 135**	-36 130	-36 310	-28 505
93 2 Idrottsområden	-3 030	-3 240	**-3 240**	-3 070	-4 150	-3 600
93 3 Rekreationsområden	-1 490	-3 140	**-3 140**	-2 050	-100	-160
93 4 Miljöbyggande	-9 250	-4 660	**-4 660**	-3 750	-3 465	-12 735
93 5 Samprojekt	0	-825	**-825**	0	-975	0
93 8 Vandaspåran	-50 000	-150 000	**-150 000**	-180 000	-180 000	-34 000

Vandaspåran

1000 euroa	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
INKOMSTER	15 000	40 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Finansieringsandelar	15 000	40 000	40 000	50 000	35 000	0
UTGIFTER	-50 000	-150 000	**-150 000**	-180 000	-180 000	-34 000

Investeringarna i offentliga anläggningstillgångar presenteras närmare i en separat bilaga.

Serviceområdet för gator och parker svarar för planeringen, byggandet och underhållet av offentliga stadsrum och för tillstånd i anslutning till dessa, för parkeringsövervakningen och för skötseln och planeringen av naturmiljön i stadens ägo. Gatuarbeten och vattentjänstarbeten utförs i form av samprojekt med samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM).

Verksamhetsmål

Projekten genomförs enligt verksamhetsområdets strategi och bostadsproduktionsprogrammet. Verksamheten styrs för sin del också av markanvändningsavtal. Man planerar och bygger vid rätt tidpunkt, ekonomiskt och kostnadseffektivt genom en effektiv och ekonomiskt förmånlig kombination av egen produktion och extern serviceproduktion. Kraven på maskinellt underhåll beaktas i all planering och byggverksamhet.

Staten och kommunerna i Helsingforsregionen har fört förhandlingar om avtalet om markanvändning, boende och trafik (MAL) för att stödja stora infrastrukturprojekt och främja boendet 2024–2035. Enligt avtalet stöder staten stora infraprojekt, medan kommunerna förbinder sig till att märkbart påskynda planläggningen av bostadsområden. I avtalet har Vanda förbundit sig till att skapa förutsättningar för sammanlagt 1 650 nya bostäder åren 2024–2027 och på lång sikt enligt MBT 2023-planen

2 720 bostäder per år. Bostadsproduktionsmålen förutsätter nödvändigtvis även investeringar i kommunalteknik.

Understödsprojekt

Undervisnings- och kulturväsendet vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland har beviljat ombyggnadsbidrag för idrottsplatsbyggande till rullskidbanan i Håkansböle idrottspark, konditionstrapporna i Gruvsta samt konstgräsplanen i Dickursby idrottspark.

Transport- och kommunikationsverket Traficom har beviljat infrastrukturbidrag för gång- och cykeltrafik till huvudcykelleden vid Padisparken och Vandadalsvägen samt till byggandet av banleden i Sillböleskogen.

De viktigaste byggprojekten för trafikområden år 2026

I Myrbacka är det viktigaste projektet fortsatt ombyggnad av Grönvägen och Gröngränden från 2025. I Kivistö inleds byggandet av Reunaområdets vattentjänster. I Aviapolis är de viktigaste nya projekten byggandet av den första fasen av Mureområdets gator samt anläggningen av Aviagränden. I Dickursby fortsätter byggandet av Dickurstråket och Violvägen. I Björkby fortsätter anläggningen av gatorna i området Elmo. I Korso är det viktigaste byggprojektet fortsatt byggande av den första fasen av Lehmustovägens planområde från 2025.

De viktigaste byggprojekten för idrotts- och rekreationsområden år 2026

I Myrbacka är de viktigaste projekten Gruvsta plan och konditionstrappor samt muddringen av Dragnäset. I Aviapolis inleds byggandet av Aerolaplanen och i Håkansböle inleds byggandet av en tillgänglig badplats vid Hanaböle träsk samt av den tillgänglighetsanpassade led 2.

De viktigaste byggprojekten för grönområden år 2026

I Myrbacka är det viktigaste projektet starten på byggandet av Kopparbergsvägens och Vadängens bana. I Aviapolis inleds byggandet av Padisparken. I Korso inleds byggandet av Marsparken.

Ombyggande av områden

Strategin för egendomsförvaltning utarbetades i början av 2024. Utgående från den uppgjorda strategin utarbetas egendomsförvaltningsplaner, genom vilka mer exakta uppgifter om reparationsskulden kan fastställas. Redan nu kan det konstateras att den nuvarande investeringsramen inte räcker till för att minska reparationsskulden, utan går huvudsakligen till nybyggnation. För att de summor som används för att minska reparationsskulden ska framträda tydligare har projekten i investeringsprogrammet för kommunalteknik delats in i grupper för reparationsbyggnad respektive nybyggnation. Att särskilja reparationsprojekten i egna grupper gör det lättare att få en överblick över de årliga kostnaderna för reparationsbyggande. Tidigare har reparationsprojekten inte framträtt tydligt bland nybyggnadsprojekten.

I de årliga budgetramarna för åren 2026–2029 har 10 miljoner euro per år reserverats för projekt i anslutning till Vandaspåran. Dessa projekt bidrar till att minska reparationsskulden inom kommunalteknik. Projektet i anslutning till Vandaspåran ingår i de årliga beloppen för reparationsbyggande. Det mest betydande projektet i anslutning till Vandaspåran är den grundläggande renoveringen av Skjutsvägen i Dickursby.

År 2026 har omkring 1,5 miljoner euro reserverats för ombyggnaden av gator i äldre bostadsområden. Det mest betydande ombyggnadsprojektet i bostadsområdena är fortsatt byggande av Grönvägen och Gröngränden i Myrbacka.

För reparation av broar har cirka 0,6 miljoner euro reserverats i byggprogrammet för år 2026. De viktigaste grundförbättringsprojekten är gångtunneln vid Sexansparken i Dickursby och Håkansböles korsningsbro.

För grundförbättringsprojekt inom idrottsområden har cirka 0,7 miljoner euro reserverats för år 2026. Det mest betydande projektet är skateparken i Dickursby.

Projekten med att bygga nya och ombygga gator och parker omfattar också anläggningen av belysning. För 2026 har reserverats sammanlagt omkring 1,0 miljoner euro för att förbättra belysningen i det äldre gatunätet och i parkområdena samt för att förnya murkna stolpar.

Färdigställande av halvfärdiga projekt

För projekt från 2025 som fortsätter och andra halvfärdiga projekt har anvisats en reservering på cirka 0,5 miljoner euro för att slutföra arbetena. Tidpunkten för slutarbetena övervägs projektvis och man strävar efter att anpassa den så att den bl.a. passar ihop med tidtabellerna för de husbyggnadsprojekt som pågår i områdena.

Vatten- och avloppsnätsprojekt tillsammans med Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

I samband med byggandet och planeringen av gator planerar och bygger serviceområdet för gator och parker de vattentjänstlinjer som finns i de nya detaljplanerna i samarbete med Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM). De byggda vattentjänstlinjerna överförs i HRM:s ägo som också sköter underhållet av dessa. Vattentjänsternas andel i de projekt som byggs år 2026 uppgår till cirka 4,3 miljoner euro, som HRM faktureras för. Om HRM beslutar att sanera sina äldre vattentjänstlinjer genom att gräva upp gatan, utreds ett eventuellt behov av att sätta gatan i skick i samarbete på förhand och man strävar efter att reservera de anslag som behövs för trafikområden.

Gemensamma projekt med staten år 2026

På Katrinevägen i Aviapolis inleds förbättringsåtgärder för trafiksäkerheten mellan Viniksvängen och Risbergsvägen.

Vandaspåran

Stadsfullmäktiges beslut från 2023 om att bygga Vandaspåran krävde att staten förbinder sig till byggkostnaderna. Staten stöder spårvägsprojektet med drygt 144,1 miljoner euro. De besvär som inlämnats till förvaltningsdomstolen över byggbeslutet har behandlats, och de utgjorde inget hinder för att genomföra spårvägsbygget.

Vandaspåran byggs enligt alliansmodellen. Vandaspårans allianspartner valdes hösten 2024, alliansens utvecklingsfas inleddes i oktober 2024 och genomförandefasen är planerad att starta hösten 2025. Under sommaren 2025 har arbetet med tillfälliga järnvägsbroar påbörjats som förberedande arbete. De förberedande arbetena genomförs i syfte att spara kostnader.

Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab är beställare i den östliga alliansen på Helsingfors stads andel (ca 400 m). Bolaget låter också bygga en depå och skaffar trafikeringsmaterial i sin egen balansräkning. Vanda och Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab förhandlar om organiseringen av spårvägens underhåll.

94
Lös egendom

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
UTGIFTER	-15 063	-8 628	**-8 628**	-8 110	-9 687	-8 020
Koncernledning och livskraft	-550	-200	**-200**	0	0	0
Fostran och lärande	-9 093	-3 220	**-3 220**	-3 000	-3 000	-3 000
Stadskultur och välfärd	-2 920	-2 615	**-2 615**	-2 635	-4 162	-2 495
Stadsmiljön	-2 500	-2 593	**-2 593**	-2 475	-2 525	-2 525
MOMS	-3 841	-2 200	-2 200	-2 068	-2 470	-2 045
Koncernledning och livskraft	-140	-51	-51	0	0	0
Fostran och lärande	-2 319	-821	-821	-765	-765	-765
Stadskultur och välfärd	-745	-667	-667	-672	-1 061	-636
Stadsmiljön	-638	-661	-661	-631	-644	-644

Inom **verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft** förbereder man en omorganisation av lokalerna för sysselsättnings- och integrationsservicen genom att förbättra telefontjänstens lokaler och ljudisoleringen.

Verksamhetsområdet för fostran och lärandes upphandlingar av lös egendom utgörs av inventarieanskaffningar för nya byggprojekt, grundläggande renoveringar, utbyggnader eller ändringar av lokaler. Med anslagen för lös egendom anskaffas också AV-utrustning för serviceområdena, enskilda maskiner samt ersättande inventarier. De viktigaste objekten år 2026 är inredningen av Metsänhaltijan päiväkoti, Puutarhatien päiväkoti och Karhunkierroksen päiväkoti. Inredning av Kivimäen koulu och Simonkallion koulu efter de grundläggande renoveringarna.

Verksamhetsområdets för fostran och lärandes upphandlingar av lös egendom hänför sig till inventarieanskaffningar för nya byggprojekt, grundläggande renoveringar, utbyggnader eller ändringsarbeten. Med inventarieanslagen görs dessutom enstaka anskaffningar av maskiner och apparatur samt ersättande inventarier för serviceområdenas räkning. Anslagsförslaget för lös egendom för 2026 är 2,615 miljoner euro och i det har beaktats bland annat behoven i samband med inrättandet av Håkansböle herrgårdsmuseum och Jumbos bibliotek samt anskaffningar till kulturhuset Martinus och Lumosalen i enlighet med apparaternas livscykel.

Anskaffningarna av lös egendom inom **stadsmiljöns verksamhetsområde** består huvudsakligen av tungt fordonsmaterial och maskinmateriel för underhåll av gator. Dessutom skaffas materiel för underhåll av grönområden och bås för byggarbetsplatser. Till lokalledningens underhållsobjekt anskaffas köksutrustning och lösa möbler, och möbler i lokalförvaltningens hyresobjekt förnyas. Dessutom anskaffas mätinstrument för terrängmätning och markundersökning.

95
Fast egendom

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
INKOMSTER	3 500	3 500	**3 500**	3 500	3 500	3 500
Försäljning av egendom	3 500	3 500	**3 500**	3 500	3 500	3 500
UTGIFTER	-18 000	-42 000	**-42 000**	-12 000	-12 000	-12 000
95 1 Köp av fast egendom	-15 000	-39 000	**-39 000**	-9 000	-9 000	-9 000
95 2 Iståndsättning av markområden	-3 000	-3 000	**-3 000**	-3 000	-3 000	-3 000
Iståndsättning av tomtmark som ska säljas eller utarrenderas	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Iståndsättning av markområden som förblir i stadens ägo	-400	-400	-400	-400	-400	-400

Mark anskaffas i områden som stöder förverkligandet av stadens långsiktiga strategier och en harmonisering av samhällsstrukturen. Markanskaffningen är förutseende och förenlig med stadens och invånarnas intressen. Vanda anskaffar i första hand nya markområden genom att köpa dessa genom frivilliga affärer och som ersättningar enligt markanvändningsavtal från privata markägare. Genom aktiv markanskaffning säkerställs möjligheten att i första hand bygga på stadens egen mark. Vi strävar efter att genom markanskaffning säkerställa värdefulla naturområden med avseende på biodiversiteten.

Anskaffningar av råmark, inlösning av tomtdelar och anskaffningar av andra byggtomter samt nödvändiga markanskaffningar såsom köp av gatu- och grönområden samt inlösningar av allmänna områden betalas från anslaget. Anslag måste också reserveras för att förverkliga stadens eventuella affärer där förköpsrätt utnyttjas och för de markområden som övergår till staden som ersättningar enligt markanvändningsavtal.

Från anslaget för fast egendom betalas de gatuområden som omfattas av Vandaspårans gatuområdesförrättning och tas i stadens besittning år 2026. Längs spårvägslinjen har även detaljplaneändringar trätt i kraft, vilka är kopplade till betydande markanvändningsavtal. De markförvärv som följer av dessa avtal övergår till största delen i stadens ägo under år 2026.

Anslaget används också till utgifter för iståndsättning av förorenad tomtmark och stadens markområden samt grundberedning. Varje år måste förorenad mark saneras och avfall avlägsnas på stadens markområden. Under de närmaste åren behövs anslag också bl.a. för grundberedningsåtgärder på detaljplanerade tomter inom markområden som är bergiga eller i övrigt svåra att bebygga. Grundberedningen påskyndar försäljningen av tomter och tomternas försäljningsintäkter kommer att täcka grundberedningskostnaderna i sin helhet.

97
Aktier och andelar

1000 euro	BDG 2025	NDN 2026	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
UTGIFTER	-2 100	-1 900	**-1 900**	-2 000	-2 000	-2 000
Stadsstyrelsen / aktieförvärv	-2 100	-1 900	**-1 900**	-2 000	-2 000	-2 000

Under aktier och andelar har budgeterats 1,9 miljoner euro för år 2026. Anslaget används för projekt som främjar näringslivet och förebygger segregation bl.a. för att utveckla stadscentrumen. Dessutom betalas aktieägarens kapitalplaceringar för planeringskostnaderna för Flygbanan, och aktier köps från VTK-koncernen i gemensamt ägda fastighetsaktiebolag för att främja fastighetsutvecklingen. Under ekonomiplansåren bereder man sig på att köpa aktier som berättigar till besittning av parkeringsplatser.

FINANSIERINGSDELEN

Finansieringsanalysen består av förändringar i kassaflödet i stadens ordinarie verksamhet och investeringar samt i finansieringsverksamheten. Finansieringsanalysen har gjorts upp för ekonomiplanperioden i enlighet med de uppgifter som budgeterats i driftsekonomin, investeringarna och de finansiella posterna.

Finansieringsanalysens struktur och innehåll

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde utgörs av de anslag som budgeterats i driftsekonomin och investeringarna för budget- och ekonomiplanperioden. De faktorer som ingår i driftsekonomins interna finansiering specificeras i resultaträkningen, och i finansieringsanalysen medtas endast årsbidraget, som visar överskottet i internt tillförda medel från den ordinarie verksamheten. Årsbidraget omfattar också försäljningsvinster och -förluster av anläggningstillgångar. I finansieringsanalysen elimineras försäljningsvinster och -förluster ur kassaflödet i verksamheten och läggs försäljningsvinster och -förluster på motsvarande sätt till i kassaflödet för investeringarnas del.

Kassaflödet i verksamheten utgörs av årsbidraget, extraordinära utgifter och inkomster samt korrektivposter i internt tillförda medel, vilka hämtas ur stadens resultaträkningsdel.

Investeringarnas kassaflöde i fråga om utgifter utgörs i investeringsdelen av anskaffningsutgifter för anläggningstillgångar medan inkomsterna utgörs av investeringarnas finansieringsandelar samt inkomster från överlåtelse av tillgångar bland bestående aktiva, som innehåller balansvärdet av försäljningen av anläggningstillgångar samt försäljningsvinster och -förluster.

Kassaflödet för finansieringens del består av förändringar i utlåningen, lånebeståndet, det egna kapitalet och övriga förändringar i likviditeten. I förändringar i utlåningen ingår lån som staden beviljat samt placeringar och lånefordringar. Som förändringar i utlåningen presenteras ökningar och minskningar av lån separat.

I förändringar i lånebeståndet ingår en uppskattning av hur stora långfristiga lån staden tar under budgetåret, dvs. ökningen i lånemängden. Minskningar i långfristiga lån anger en uppskattning av hur stora amorteringar av långfristiga lån som görs under budgetåret.

Fonderna

Fondernas inverkan ingår i stadens finansieringsanalys. Varje enskild fonds finansieringsanalys presenteras också separat under respektive fond i budgeten. Vanda stads fonder är Fastighetsfonden, Skadefonden och jubileumsfonden för barn och unga. Ändringar i fonderna presenteras i stadens resultaträkning.

Finansieringsanalys

Staden och fonderna

1000 Euro	BDG 2026
Verksamhetens kassaflöde	
Årsbidrag	49 751
Extraordinära poster	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-30 744
Investeringarnas kassaflöde	
Investeringsutgifter	-363 728
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	40 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	34 244
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-270 477**
Finansieringens kassaflöde	
Förändringar i utlåningen	-9 200
Ökning av utlåningen	-12 000
Minskning av utlåningen	2 800
Förändringar i lånestocken	313 200
Ökning av långfristiga lån	350 000
Minskning av långfristiga lån	-36 800
Förändring av kortfristiga lån	0
Förändringar i eget kapital	0
Överskott som återbetalas till kommunen	0
Övriga förändringar i likviditeten	-25 000
Inverkan på likviditeten	**8 523**
Nettoupplåning	**313 200**

Finansieringsplan

Staden och fonderna

1000 Euro	BS 2024	BDG 2025	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Verksamhetens kassaflöde						
Årsbidrag	58 837	70 105	**49 751**	79 557	112 006	138 065
Extraordinära poster	-3 446	0	**0**	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-9 691	-30 744	**-30 744**	-34 505	-34 973	-35 448
Investeringarnas kassaflöde						
Investeringsutgifter	-149 549	-253 606	**-363 728**	-396 680	-405 007	-204 350
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	2 045	15 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	15 723	34 244	**34 244**	38 005	38 473	38 948
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-86 082**	**-165 001**	**-270 477**	**-263 623**	**-254 501**	**-62 785**
Finansieringens kassaflöde						
Förändringar i utlåningen	6 172	-1 500	**-9 200**	-6 400	-2 300	-2 500
Ökning i lånefordringar	-4 059	-5 000	**-12 000**	-9 000	-5 000	-5 000
Minskning i lånefordringar	10 232	3 500	**2 800**	2 600	2 700	2 500
Förändringar i lånestocken	7 176	203 400	**313 200**	283 000	241 000	24 100
Ökning i långfristiga lån	194 900	240 000	**350 000**	320 000	330 000	100 000
Minskning i långfristiga lån	-105 249	-36 600	**-36 800**	-37 000	-89 000	-75 900
Förändring i kortfristiga lån	-82 475	0	**0**	0	0	0
Förändringar i eget kapital	997	0	**0**	0	0	0
Överskott som återbetalats till kommunen	0	0	**0**	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	15 942	-13 000	**-25 000**	-10 000	15 000	35 000
Inverkan på likviditeten	**-55 795**	**23 899**	**8 523**	**2 977**	**-801**	**-6 185**
Nettoupplåning	**89 651**	**203 400**	**313 200**	**283 000**	**241 000**	**24 100**
Målen och nyckeltalens målvärde						
Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-86 082	-251 082	**-521 560**	-785 182	-1 039 684	-1 102 469
Internt tillförda medel för investeringar %	40	29	**15**	23	30	68
Låneskötselbidrag	0,6	1,6	**1,2**	1,6	1,2	1,5
Likviditet, kassadagar	16	22	**22**	22	21	22

Kompletterande uppgifter

	BS 2024	PRG 2025*	BDG 2026	EP 2027	EP 2028	EP 2029
Invånarantal 31.12	251 269	253 931	**257 199**	260 955	265 205	269 447
- födelseöverskott	812	700	**720**	708	711	702
- nettomigration	3 179	1 962	**2 548**	3 048	3 539	3 539
Inkomstskattesats	6,40	6,4	**6,4**	6,4	6,4	6,4
Fastighetsskattesats						
- allmän	1,28	1,28	**1,28**	1,28	1,28	1,28
- mark	1,28	1,30	**1,30**	1,30	1,30	1,30
- stadigvarande bostads-byggnad	0,41	0,41	**0,41**	0,41	0,41	0,41
- annat än stadigvarande bostadsbyggnad	1,25	1,25	**1,25**	1,25	1,25	1,25
- kraftverk	3,10	3,10	**3,10**	3,10	3,10	3,10
- obebyggd byggnadsplats	6,00	6,00	**6,00**	6,00	6,00	6,00
Verksamhetsutgifter M€	-1 054	-1 142	**-1 217**	-1 253	-1 289	-1 329
Verksamhetsbidrag M€	-716	-785	**-837**	-861	-888	-918
Skatteinkomster M€	585	577	**611**	641	673	708
Statsandelar M€	179	238	**269**	299	334	359
Årsbidrag M€	59	39	**50**	80	112	138
Avskrivningar M€	-114	-115	**-116**	-120	-124	-130
Årsbidrag % av avskrivnin-garna	52 %	34 %	**43 %**	66 %	90 %	106 %
Bruttoinvesteringar M€	-150	-239	**-364**	-397	-405	-204
Investeringar, egen anskaff-ningsutg. M€	-148	-225	**-320**	-343	-367	-201
- internt tillförda medel för in-vesteringar %	40 %	18 %	**16 %**	23 %	31 %	69 %
Förändring av långfristiga lån M€	90	203	**313**	283	241	24
Långfristigt lånebestånd 31.12. M€	861	1 065	**1 378**	1 661	1 902	1 926
Lånebestånd €/invånare	3 427	4 192	**5 357**	6 364	7 171	7 148
Verksamhetsutgifter €/ invå-nare	-4 196	-4 497	**-4 732**	-4 801	-4 861	-4 931
Skatteinkomster €/invånare	2 329	2 272	**2 376**	2 456	2 538	2 628
Statsandelar €/invånare	713	935	**1 046**	1 146	1 259	1 332
Årsbidrag €/invånare	234	155	**193**	305	422	512
Totala utgifter M€	-1 227	-1 401	**-1 607**	-1 686	-1 741	-1 586

Invånarantal, källa: Bokslutet 2024 Statistikcentralen. För åren 2025–2029 är källan Vandas befolkningsprognos 2025.
*) Prognosuppgift enligt den andra delårsöversikten för år 2025.

FORMLER SOM ANVÄNDS VID KALKYLERINGEN AV NYCKELTAL

RESULTATRÄKNINGSDELEN

Verksamhetsinkomster / Verksamhetsutgifter, %

= 100 * Verksamhetsintäkter / Verksamhetskostnader

Årsbidrag / Avskrivningar, %

= Årsbidrag / Avskrivningar * 100

Årsbidrag, euro/invånare

= Årsbidrag / Invånarantal

Ackumulerat över-/underskott /invånare

= [Föregående räkenskapsperioders överskott (underskott) + Räkenskapsperiodens överskott (underskott)] / Invånarantal

FINANSIERINGSDELEN

Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde

Varje år granskas hur utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde utvecklas utgående från Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under det bokslutsår som föregår uppgörandet av budgeten, varvid det kalkylerade kassaflödet för varje år antingen läggs till eller minskas.

Låneskötselbidrag

= (Årsbidrag + Räntekostnader) / (Räntekostnader + Låneamorteringar)

Låneskötselförmågan är god, då nyckeltalets värde överstiger 2, tillfredsställande, då nyckeltalet är 1–2 och svag, då nyckeltalets värde stannar under 1.

Likviditet, kassadagar

= 365 dgr * Likvida medel vid räkenskapsårets slut/Betalning ur kassan under räkenskapsåret

Nyckeltalet anger hur många dagars betalning ur kassan som kan täckas med likvida medel.

KOMMUNKONCERNEN

Med en kommunkoncern avses en ekonomisk enhet som består av kommunen samt en eller flera juridiskt självständiga sammanslutningar, i vilken kommunen ensam eller tillsammans med andra sammanslutningar som hör till kommunkoncernen har bestämmanderätt i en eller flera sammanslutningar (dottersamsammanslutningar). Bestämmanderätten kan också basera sig på att dottersammanslutningen ensam eller tillsammans med andra dottersammanslutningar har bestämmanderätt i en annan sammanslutning.

Staden utgör koncernens modersammanslutning. Dottersammanslutningar kallas de sammanslutningar i vilka modersammanslutningen har bestämmanderätt. Intressesammanslutningar benämns de sammanslutningar i vilka modersammanslutningen antingen ensam eller tillsammans med andra koncernsammanslutningar samtidigt har ett betydande inflytande (20–50 % av rösträtten) och en betydande ägarandel (minst 20 % av bolagets eget kapital) i sammanslutningen.

Styrning av koncernens verksamhet

I koncernledningen ingår stadsstyrelsens koncernsektion, stadsdirektören och övriga myndigheter som bestäms i förvaltningsstadgan. Koncernledningen ansvarar för styrningen av kommunkoncernen och för ordnandet av koncernens interna kontroll. Stadens koncernledning består av de myndigheter och tjänsteinnehavare som föredrar, tar beslut och verkställer ärenden som berör koncernsammanslutningarna samt ansvarar för stadskoncernens intressebevakning i enlighet med det koncerndirektiv och den budget och förvaltningsstadga som godkänts av stadsfullmäktige.

Koncernstrukturen 31.8.2025

Koncernsammanslutningens namn	Hemort	I kommunens ägo, %	I koncernens ägo, %
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vanda	100,0 %	100,0 %
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vanda	100,0 %	100,0 %
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vanda	100,0 %	100,0 %
Kiint Oy Tiedepuisto	Vanda	100,0 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vanda	100,0 %	100,0 %
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %
Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %
VanPark Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %
Koncernen VAV Yhtymä Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %
VAV Asunnot Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %
VAV Palvelukodit Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %
VAV Hoiva-asunnot Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %
Koncernen VTK Kiinteistöt Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %
Vivamus Kiinteistöt Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Myyrinselkä	Vanda	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	Vanda	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vanda	0,0 %	100,0 %
Kivistön Putkijäte Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	Vanda	84,6 %	100,0 %
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	Vanda	95,5 %	95,5 %
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vanda	87,2 %	88,3 %

Koncernsammanslutningens namn	Hemort	I kommunens ägo, %	I koncernens ägo, %
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vanda	37,1 %	86,3 %
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vanda	83,1 %	83,1 %
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vanda	77,1 %	77,1 %
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vanda	62,2 %	73,8 %
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vanda	64,5 %	64,5 %
Vanda Energi Ab	Vanda	60,0 %	60,0 %
Vanda Energi Elnät Ab	Vanda	0,0 %	60,0 %
Kiint Oy Hakucenter	Vanda	35,3 %	53,4 %
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vanda	52,4 %	52,4 %
Samkommuner			
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster	Helsingfors	19,5 %	19,5 %
Huvudstadsregionens Vatten Ab	Helsingfors		15,8 %
Uudenmaan Woima Oy	Helsingfors		15,6 %
HSY Holding Oy	Helsingfors		19,5 %
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Helsingfors	17,2 %	17,2 %
Nylands förbund	Helsingfors	15,4 %	15,4 %
Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola	Raseborg	3,1 %	3,1 %
Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder	Raseborg	0,0 %	3,1 %
Intressesammanslutningar			
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vanda	41,5 %	41,5 %
Hakunilan Keskus Oy	Vanda	40,4 %	40,4 %
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vanda	40,0 %	40,0 %
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	Vanda	39,6 %	39,6 %
Kiint Oy Korsontie 2	Vanda	34,0 %	34,0 %
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vanda	32,4 %	32,4 %
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vanda	30,5 %	30,5 %
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vanda	26,0 %	26,0 %
As Oy Korsonpiha	Vanda	24,1 %	24,1 %
As Oy Hirvitie 39	Vanda	21,7 %	21,7 %
Huvudstadsregionens Vagnpark Ab	Helsingfors	27,5 %	27,5 %
Vanda Energi Oy Ab (underkoncern)	Vanda		
Svartisen Holding AS	Trondheim	0,0 %	29,8 %
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	13,5 %
Oomi Palvelut Oy	Vanda	0,0 %	17,0 %
VTK Kiinteistöt Oy	Vanda		
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vanda	0,0 %	29,8 %
Kiint Oy Ruusuparkki	Vanda	0,0 %	26,1 %
Samkommunen Helsingforsregionens trafik			
Kiint Oy Asemapäällikönkatu 5	Helsingfors	0,0 %	12,0 %
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	Tammerfors		
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster		0,0 %	2,4 %
Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab	Helsingfors	0,0 %	5,0 %
Oy Asemapäällikönhovi	Helsingfors	0,0 %	2,8 %
Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	Tusby	0,0 %	6,4 %

Koncernsammanslutningens namn	Hemort	I kommunens ägo, %	I koncernens ägo, %
Osammanställda			
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vanda	31,0 %	31,0 %
VAV Asunnot Oy (underkoncern)	Vanda		
Metsolan Pysäköinti Oy	Vanda	0,0 %	35,5 %
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vanda	0,0 %	33,3 %
Asunto Oy Viljapelto	Vanda	0,0 %	23,3 %
Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vanda	0,0 %	17,7 %
Kiint Oy Ruusuparkki	Vanda	0,0 %	9,4 %
Martinlaakson Autopaikoitus Oy	Vanda	0,0 %	11,8 %
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vanda	0,0 %	1,1 %
Koy Vantaan Kaskelanparkki	Vanda	0,0 %	16,2 %

Ändringar i koncernstrukturen under ekonomiplaneperioden 2026–2029

Koncernstrukturen förtydligas ytterligare. Uthyrningen till Vanda och Kervo välfärdsområde samlas i ett eget fastighetsbolag. Dessutom bildas ett lokalt fastighetsbolag för Katrineområdet.

De ekonomiska målen i den kommande strategin stöds genom en helhetsplan för koncerninnehaven samt fastställande av ägarmål för större bolag, bland annat gällande intäktsföringen. Planenliga beslut om bolagsarrangemang förs bolagsvis för beslut till de organ som anges i förvaltningsstadgan.

Koncernbolagens investeringar under ekonomiplaneperioden 2026–2029

Stadens investeringar totalt 1000 euro	BS2024	BDG2025	BDG2026	EP2027	EP2028	EP2029
Staden och fonderna sammanlagt	149 549	253 606	363 728	396 680	405 007	204 350

DE STÖRSTA DOTTERBOLAGENS BETYDANDE PÅGÅENDE OCH KOMMANDE INVESTERINGAR

Betydande pågående och kommande investeringar i relation till ägandet 1000 €	Stadens ägarandel	BS2024	BDGF2025	BDG2026	EP2027	EP2028	EP2029
Vanda Energi Ab	60 %	117 000	108 638	93 513	141 106	123 595	115 148
VAV Yhtymä Oy (koncern)	100 %	29 370	45 700	71 000	37 400	32 600	14 120
VTK Kiinteistöt Oy (koncern)	100 %	64 488	51 546	84 391	108 499	73 525	17 331
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	100 %	419	450	500	525	525	525
Mercuria kauppaoppilaitos Oy	95,50 %	0	550	600	500	500	400
Totalt		**211 277**	**206 884**	**255 004**	**298 030**	**232 745**	**147 524**

De övriga dotterbolagens pågående och kommande investeringar i relation till ägandet 1000 €	Stadens ägarandel	BS2024	BDGF2025	BDG2026	EP2027	EP2028	EP2029
Totalt	52,4–100 %	478	962	1 602	735	520	600

SAMKOMMUNERNAS INVESTERINGAR i relation till ägandet 1000 €	Stadens ägarandel	BS2024	BDG2025	BDGF2026	EP2027	EP2028
HRT	17,20 %	4 210	4 644	4 369	4 300	4 300
HRM	21,70 %	35 614	48 882	46 379	44 926	44 084
Nylands förbund	15,40 %	0	0	0	0	0
Andel av samkommunernas investeringar, totalt		**39 825**	**53 526**	**50 748**	**49 226**	**48 384**

Lånestocken för dotterbolag och samkommuner i relation till Vanda stads ägarandelar

De största dotterbolagens lånestock i relation till ägandet 1000 €	Ägarandel	BS2024	BDGF2025	BDG2026	EP2027	EP2028	EP2029
Vanda Energi Ab	60 %	229 623	298 900	350 810	420 230	517 921	596 360
Koncernen VAV Yhtymä Oy (beviljade av Vanda stad borträkn.)	100 %	446 549	434 448	423 308	411 360	398 945	386 266
Koncernen VTK Fastigheter Oy (beviljade av Vanda stad borträk	100 %	192 401	180 520	252 615	355 670	410 725	403 780
Totalt		**868 573**	**913 868**	**1 026 733**	**1 187 260**	**1 327 951**	**1 386 406**

De övriga dotterbolagens lånestock i relation till ägandet i slutet av året 1000 €	Stadens ägarandel	BS2024	BDF2025	BDG2026	EP2027	EP2028	EP2029
Totalt	52,4–100 %	4 807	4 041	2 907	2 379	1 850	1 321

SAMKOMMUNERNAS LÅN i relation till ägandet 1000 €	Stadens ägarandel	BS2024	BDG2025	BDGF2026	EP2027	EP2028
HRT	17,20 %	4 979	4 067	3 156	2 244	1 332
HRM	21,70 %	406 173	405 835	405 433	399 817	390 725
Nylands förbund	15,40 %	0	0	0	0	0
Total andel av samkommunernas lån		**411 152**	**409 902**	**408 589**	**402 061**	**392 058**

HRT:s och HRM:s siffror bygger på verksamhets- och ekonomiplanens preliminära budgetsiffror för 2026–2029, vilka ännu inte har godkänts. För de övrigas del stämmer siffrorna överens med verksamhetsplanen.

Borgensförbindelser som ges till koncernsammanslutningar

Enligt koncerndirektivet och de ägarpolitiska riktlinjerna beviljar staden i huvudsak borgen endast åt egna dottersammanslutningar. Vid beviljandet av borgen beaktar staden alltid EU:s bestämmelser om statliga stöd och tillämpliga nationella bestämmelser. Om beviljande av stadens borgen, borgensprovisioner och motsäkerheter beslutar stadsfullmäktige. Ett borgensbeslut får inte verkställas innan det vunnit laga kraft.

Staden hade i fråga om lån och leasingansvar från sammanslutningar som hör till samma koncern kvar borgensansvar i slutet av 2024 på sammanlagt cirka 349 miljoner euro av stadsfullmäktiges beviljade cirka 531 miljoner euro.

Målen för Vanda stads dotterbolag 2026–2029

Enligt 14 § i kommunallagen beslutar fullmäktige om principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektivet. Via ägarstyrningen sörjer man för att kommunkoncernens bästa beaktas i verksamheten i kommunens dottersammanslutningar.

Fullmäktige kan genom sina uppsatta mål styra dottersammanslutningarna i deras egen process för att sätta upp mål. De mål som uppsatts av fullmäktige kan röra en dottersammanslutnings ställning, verksamhetens omfattning, verksamhetsförutsättningarna (bl.a. investeringar), servicens kvalitetsnivå, prissättningsprinciperna eller avkastningskraven på kapitalet. I detta syfte är uppsättandet av mål till sin karaktär indirekt, framförande av huvudägarens vilja.

De stora dotterbolagens mål delas upp i mål som rör ekonomi, funktion och kvalitet, personal samt ansvarstagande. De stora bolagens ansvarsmål baserar sig på bolagens ansvarsprogram som beaktar de sammanslutningsspecifika ägarpolitiska riktlinjer som staden ställt upp för dem, stadens färdplan för resurssmarthet samt stadens klimatneutralitetsmål. Ansvarighetsmålen har sammanställts med målen för hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030, och bolagen beskriver i sina ansvarighetsmål vilket av FN:s mål för hållbar utveckling som bolagen främjar genom sin verksamhet.

Vanda Energi Ab

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör ekonomin							
Hållbar och ansvarsfull skötsel av ekonomin	Resultat: Koncernens rörelsevinst M€	60,6 M€	60,7 M€	56,5 M€	82,1 M€	89,0 M€	105,8 M€
	Kapitaleffektivitet: Koncernens ROIC	8,2 %	5,9 %	6,0 %	6,2 %	9,0 %	10,3 %
	Kapitaltäckning: Soliditet % (siffrorna leasingjusterade)	35 %	35 %	31 %	31 %	32 %	33 %
En förutsägbar direktavkastning som ökar på lång sikt	Mängden dividender som betalas ut, inklusive tilläggsutdelning (Vandas andel är 60 % av utdelningen enligt ägarandelen)	21 M€	22 M€ (57 % av moderbolagets prognostiserade resultat)	24,2 M€	30,8 M€	36,7 M€	Fastställs senare

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör funktion och kvalitet							
Arbetarskydd	Antal arbetsplat-solyckor	2,8	2	0	0	0	0
Mål som rör personalen							
Personalens tillfredsställelse	Great place to work-undersök-ningen Påståendet en rik-tigt bra arbets-plats, samma åsikt	82 % av dem som deltagit i per-sonalunder-sökningen Great Place to Work an-ser att Vanda Energi i sin helhet är en mycket bra arbetsplats	87 %	>80 %	>80 %	>80 %	>80 %
Sjukfrånvaro	%	2,4 %	Utfall för första kvarta-let 2025: 2,7 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Mål som rör ansvarsfullhet							
Begränsning av klimatförändringen (Miljöansvar)	Specifika utsläpp från produktion och anskaffning för koldioxidens del, g/ kWh	115	99	84	85	84	84

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
SDG-mål 13 – Klimatåtgärder och SDG-mål 9: hållbar industri, innovationer och infrastrukturer	Avskaffande av fossila bränslen så fort som möjligt. Främjande av strategin för att bli Nordens ledande energibolag inom återvinningsenergi 2035	HWP framskrider enligt tidsplanen. Elpannan och värmeackumulatorn framskrider enligt tidsplanen. Ibruktagning av båda år 2025	Högtemperaturanläggningen blir färdig och elpannan och ackumulatorn tas i bruk. Avskaffande av fossila bränslen under år 2025.	Byggande av ett säsongslager för värme Byggande av en förbehandlingsanläggning för avfall (SOFA)	Byggande av ett säsongslager för värme Byggande av en förbehandlingsanläggning för avfall (SOFA)	Färdigställande av säsongslagret för värme Färdigställande av förbehandlingsanläggningen för avfall (SOFA)	Utnyttjande av säsongsvärmelagret och inledningen av ett CCS-projekt
Förbättring av materialeffektiviteten (miljöansvar)	Minskning av användningen av tillskottsvatten för fjärrvärme	Det användes 83 211 kubikmeter tillskottsvatten. Förverkligades, koefficient 1,9	Tillskottsvatten max. 1,5 X (mål)	Tillskottsvatten max. 1,5 X fjärrvärmenätets volym	Tillskottsvatten max. 1,5 X fjärrvärmenätets volym	Tillskottsvatten max. 1,5 X fjärrvärmenätets volym	Tillskottsvatten max. 1,5 X fjärrvärmenätets volym
SDG-mål 12 – ansvarsfull konsumtion	Minskning av den egna bränsleförbrukningen (årlig bränsleförbrukning år 2022 2590 GWh)	Energieffektivitetsmålet har nåtts. Av de vidtagna förbättringsåtgärderna uppstår inbesparingar på 84,3 Gwh per år.	Inbesparingar på 84 GWh	Energiinbesparingsmålet enligt näringslivets energieffektivitetsavtal för perioden 2026–2035 (fastställs hösten 2025)	Energiinbesparingsmålet enligt näringslivets energieffektivitetsavtal för perioden 2026–2035 (fastställs hösten 2025)	Energiinbesparingsmålet enligt näringslivets energieffektivitetsavtal för perioden 2026–2035 (fastställs hösten 2025)	Energiinbesparingsmålet enligt näringslivets energieffektivitetsavtal för perioden 2026–2035 (fastställs hösten 2025)

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Förmånlig, utsläppssnål och pålitlig energi (socialt och ekonomiskt ansvar)	Utsläppssnålare och billigare uppvärmning än i de stora städerna i Finland i genomsnitt	Fjärrvärmens utsläppsfaktor i Vanda var 191 kg CO_2/MWh. Genomsnittet för de sex största städerna var 105 kg CO_2/Mwh Av Fastighetsförbundets indexhusjämförelse 2024 är medeltalet för de sex största städerna 1,64 €/m2 och för Vanda Energi 1,56 €/m2.		Utsläpp: Fjärrvärmens utsläppsfaktor i Vanda är mindre än genomsnittet för de sex största städerna Förmånlighet: Mindre genomsnittliga uppvärmningskostnader/m2 än hos de sex största städerna i Fastighetsförbundets indexhusjämförelse	Utsläpp: Fjärrvärmens utsläppsfaktor i Vanda är mindre än genomsnittet för de sex största städerna Förmånlighet: Mindre genomsnittliga uppvärmningskostnader/m2 än hos de sex största städerna i Fastighetsförbundets indexhusjämförelse	Utsläpp: Fjärrvärmens utsläppsfaktor i Vanda är mindre än genomsnittet för de sex största städerna Fördelaktighet: Mindre genomsnittliga uppvärmningskostnader/m2 än hos de sex största städerna i Fastighetsförbundets indexhusjämförelse	Utsläpp: Fjärrvärmens utsläppsfaktor i Vanda är mindre än genomsnittet för de sex största städerna Fördelaktighet: Mindre genomsnittliga uppvärmningskostnader/m2 än hos de sex största städerna i Fastighetsförbundets indexhusjämförelse
SDG 7 – förmånlig och ren energi och SDG 11 – hållbara städer och samhällen	Energileveransens tillförlitlighet	Störningar i leveransen av el 0,041 h/kund/år Under uppvärmningsperioden var den realiserade avbrottstiden i värmedistributionen 0,52 h/kund/år		Energi- och värmeleveransen är mycket tillförlitlig. Störningar i leveransen av el mindre än 0,2 h/inv./år och värme mindre än 0,8 h/inv./uppvärmningssäsong	Energi- och värmeleveransen är mycket tillförlitlig. Störningar i leveransen av el mindre än 0,2 h/inv./år och värme mindre än 0,8 h/inv./uppvärmningssäsong	Energi- och värmeleveransen är mycket tillförlitlig. Störningar i leveransen av el mindre än 0,2 h/inv./år och värme mindre än 0,8 h/inv./uppvärmningssäsong	Energi- och värmeleveransen är mycket tillförlitlig. Störningar i leveransen av el mindre än 0,2 h/inv./år och värme mindre än 0,8 h/inv./uppvärmningssäsong

VAV-koncernen

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör ekonomin							
Hållbar och ansvarsfull skötsel av ekonomin	Uthyrningsgrad (%), koncern	98,0 %	98,5 %	98,5 %	98,5 %	98,5 %	98,5
	Soliditet, koncern	23,3 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Bostadsproduktion	Bostadsproduktion (360 bost./år)	62	174	360	360	360	360
Förändring i underhållskostnader	Kostnadsindex för fastighetsunderhåll (2015 =100)	Större än indexhöjningen	Max. en höjning av kostnadsnivån som motsvarar indexhöjningen	Max. en höjning av kostnadsnivån som motsvarar indexhöjningen	Max. en höjning av kostnadsnivån som motsvarar indexhöjningen	Max. en höjning av kostnadsnivån som motsvarar indexhöjningen	Max. en höjning av kostnadsnivån som motsvarar indexhöjningen
Redovisning av avkastning till kommunen (fastighetsutvecklingsprojekt)	En plan för redovisningen av avkastningen har upprättats, och redovisningen sker i enlighet med planen.	Nytt mål	Redovisningssätt och nivåer utreds under hösten 2025/våren 2026	Planen är färdig och målnivåerna har ställts upp	Nivån enligt planen	Nivån enligt planen	Nivån enligt planen

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör funktion och kvalitet							
Bibehållande av bostadsbeståndets värde och uthyrningsbarhet	Förverkligande av den långsiktiga planen – Kostnadsutfall i relation till det budgeterade (%)	77,5 % (Den budgeterade ombyggnaden av Sporrgränden har senarelagts. Utan ombyggnaden av Sporrgränden är utfallet 95 %)	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %
	Omfattningen mätt i bostäder: byggda i relation till det budgeterade (%)	87 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %
Kundtillfredsställelse	NPS (Net Promote Score)	32,8	39	39,5	40,5	40,5	40,5
Mål som rör personalen							
Arbetstillfredsställelse	Över genomsnittet i fastighetsbranschens jämförelsematerial (Arbetspensionsförsäkrarnas undersökning)	4,01 (Fastighetsbranschens jämförelsevärde 3,83)	– (Enkäten genomförs i slutet av året)	Över genomsnittet i fastighetsbranschens jämförelsematerial (Arbetspensionsförsäkrarnas undersökning)	Över genomsnittet i fastighetsbranschens jämförelsematerial (Arbetspensionsförsäkrarnas undersökning)	Över genomsnittet i fastighetsbranschens jämförelsematerial (Arbetspensionsförsäkrarnas undersökning)	Över genomsnittet i fastighetsbranschens jämförelsematerial (Arbetspensionsförsäkrarnas undersökning)
Hälsobaserad frånvaro	% av personalen/år	2,7	<3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör ansvarsfullhet							
Bekämpning av segregation genom att erbjuda boende till rimligt pris och stödja boendet i krävande situationer (SDG-mål 10: Minskad ojämlikhet)	VAV Asunnot Oy:s genomsnittliga hyra i relation till marknadshyran	32 % lägre än marknadshyran	Minst 30 % lägre än marknadshyran	Minst 30 % lägre än marknadshyran	Minst 30 % lägre än marknadshyran	Minst 30 % lägre än marknadshyran	Minst 30 % lägre än marknadshyran
Minskning av förbrukningen av värmeenergi (SDG-mål 11: Hållbara städer och samhällen samt SDG-mål 13: Klimatåtgärder)	Normaliserad förbrukning av uppvärmningsenergi, kWh/m³	37,5	38,6	38,1	37,3	Enligt den nya mätstandarden som väljs för 2026/2027 (t.ex. VAETS)	Enligt den nya mätstandarden som väljs för 2026/2027 (t.ex. VAETS)
Ansvarsfulla upphandlingar (SDG-mål 17: Samarbete och partnerskap)	VAV utvecklar ansvarsfulla upphandlingar tillsammans med sitt partnernätverk			Hållbarhets- och ansvarstemat lyfts fram separat i alla marknadsdialoger om upphandling som ordnas av VAV			

VTK Kiinteistöt Oy

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör ekonomin							
Bevarande av kapitaltäckning	Koncernens soliditet %	25	25	>20	>15	>15	>18
Ett positivt och växande resultat	Vivamus Kiinteistöt Oy:s resultat, miljoner euro	2,8	2,0	1,5	1,5	2,0	2,1
Upprätthållande och utveckling av en god uthyrningsgrad	Uthyrningsgrad för externa hyresobjekt (%) (Vivamus Kiinteistöt Oy)	96	95	95	95	95	95
Mål som rör funktion och kvalitet							
Hälsosamma, trygga och trivsamma lokaler (inklusive förbättringar av inomhusluften)	Av de budgeterade grundläggande renoveringarna genomförs 90–100 %.	-	90–100 %	90–100 %	90–100 %	90–100 %	90–100 %
Kundtillfredsställelse, koncernen	Skala 1–5, svarsgenomsnitt	3,6	Genomförs hösten 2025	3,7	3,8	3,9	4,0

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör personalen							
Enkät om koncernpersonalens välbefinnande	Skala 1–5, svarsgenomsnitt	4,6	Genomförs hösten 2025	4,5	4,5	4,5	4,5
Mål som rör ansvarsfullhet							
Förbättring av energiprestandan i nybyggnader och ombyggnader (SDG-mål 11 Hållbara städer och samhällen)	Underskridning av de jämförelsetal för energiprestanda (E-tal) som staden uppställt i projektplanerna	-	-	Projektet Varia Veckal: under 80 kWhE/m², år.	Gymnasiet i Aviapolis: under 75 kWhE/m², år Nordöstra Vanda: under 85 kWhE/m², år	Underskridning av E-talet i projektplanen från första användningsåret	Underskridning av E-talet i projektplanen från första användningsåret
VSME (Frivillig hållbarhetsrapportering för små och medelstora företag)	Rapporteringsram skapas under 2025 (inkl. beräkning av koldioxidavtryck)	-	-	Framtagning av VSME-rapporten	Mål som fastställs utifrån rapporten för år 2026	Mål som fastställs utifrån rapporten för år 2026	Mål som fastställs utifrån rapporten för år 2026

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör ekonomin							
Positivt resultat för räkenskapsperioden	Räkenskapsperiodens resultat minst 0,25 % av omsättningen.	1,30 %	1,20 %	0,25 %	0,25 %	0,25 %	0,25 %
Mål som rör funktion och kvalitet							
Förbättring av kundtillfredsställelsen (NPS)	NPS-poängtal	5	26	27	28	29	30
Utvecklingsprogram: Positiv utveckling av kundnöjdheten inom måltidsservicen	Kundnöjdheten inom måltidsservicen 1–5		3,80	3,90	4,00	4,00	4,10
Utvecklingsprogram: Sanitetsservicens kostnadseffektivitet	Kostnadseffektivitet minst 1 % -enhet (Prishöjningen underskrider höjningen av den allmänna kostnadsnivån)	1,12	1,00	1,00	Fastställs i samband med godkännandet av de ägarpolitiska riktlinjerna	Fastställs i samband med godkännandet av de ägarpolitiska riktlinjerna	Fastställs i samband med godkännandet av de ägarpolitiska riktlinjerna
Mål som rör personalen							
Personalens tillfredsställelse	Numerisk 1–5	4,11	4,15	4,15	4,20	4,25	4,25
Sjukfrånvaro %	%	5,67	5,60	5,60	5,50	5,40	5,40
Mål som rör ansvarsfullhet							
Minskning av den totala mängden biologiskt avfall (SDG-mål 12. Ansvarsfull konsumtion (miljöansvar)	Total mängd biologiskt avfall gram/måltidsgäst	43	43	43	42	42	41

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Minskning av koldioxidavtrycket från matproduktion (SDG-mål 12. Ansvarsfull konsumtion (miljöansvar)	CO_2-mätare (GHG-protokollet)		Utgångsvärde enligt GHG-protokollet fastställs för uppföljning av koldioxidav-tryck	Målinriktad minskning av koldioxidav-trycket från matproduk-tion	Målinriktad minskning av koldioxidav-trycket från matproduk-tion	Målinriktad minskning av koldioxid-avtrycket från matpro-duktion	Målinriktad minskning av koldioxidav-trycket från matproduk-tion
Minskning av orsakade CO2-utsläpp (SDG-mål 12. Ansvarsfull konsumtion (miljöansvar)	Orsakade CO2-utsläpp (t) / produktionsbil	0,53	0,40	0,30	0,20	0,10	0,10
eNPS (arbetstagarnas nettorekommen-dationsindex) positiv utveckling (SDG-mål 3. Hälsa och välbefinnande (socialt ansvar)	eNPS (arbets-tagarnas nettore-kommendation-sindex)	8	13	15	17	19	21
Utveckling av de anställdas kompetens (SDG-mål 3. Hälsa och välbefinnande (socialt ansvar)	Antal läroavtals-studerande		25	30	32	34	36

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör ekonomin							
Positivt resultat för räkenskapsperioden	Nettoresultat, euro Resultatet påverkas negativt från och med 2025 av nedskärningar i statsandelsfinansieringen samt av den nya finansieringslagen.	1 033 394	300 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Förverkligade studerandeår	Antal läropliktiga studerande i studerandeår som ligger som grund för statsandelsfinansieringen, st.	Ny mätare	-	510	510	510	510
Årliga åtgärder i en byggnad enligt en långsiktig plan på ett klimatneutralt och resurssmart sätt med beaktande av byggnadens framtida bruksålder	Genomförandegrad %	100	100	100	100	100	100

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Mål som rör funktion och kvalitet							
Studeranderespons (respons från yrkesskolelever, slutenkät)	nps-index	66	66	66	66	66	66
Arbetslivsrespons arbetsplatshandledarenkät	Tillfredsställelse 1–5	4,5	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3
Sysselsättning och fortsatta studier	Andel av utexaminerade studerande som har fått arbete eller gått vidare till fortsatta studier, %	85	85	85	86	86	86
Mål som rör personalen							
Personalens arbetskänsla	Tillfredsställelse 1–5	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Sjukfrånvaro	%	1,7	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8
Mål som rör ansvarsfullhet							
Upprätthållande och utveckling av god utbildning (SDG-mål 4 ”God utbildning”)	Studerandere-spons, (respons från yrkesskolelever), tillfredsställelse med utbildningen, helhetsbetyg 1–5	4,6	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5

Mål	Mätare	Utfall 2024	Prognos 2025	Målnivå 2026	Målnivå 2027	Målnivå 2028	Målnivå 2029
Främjande av studerandenas välbefinnande (SDG-mål 3 ”Hälsa och välbefinnande”)	Årlig studerandeenkät, genomsnitt från avsnittet om stämning och välbefinnande 1–5	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Främjande av jämställdheten mellan könen (SDG-mål 5 ”Jämställdhet mellan könen”)	Årlig studerandeenkät, fråga gällande jämställdhet	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Minskning av matsvinnet (SDG-mål 12 ”Ansvarsfull konsumtion”)	Matsvinn, g/såld portion	Ny mätare	37	36	34	32	30

Mål som sätts upp för fastighets- och parkeringsbolag 2026–2029

1. Utvecklingen av underhållskostnader överskrider inte utvecklingen av den allmänna kostnadsnivån. (bortr. K Oy Tiedepuisto: underhåll i anslutning till byggnaden hör till hyresgästen)

   Ytterligare mål för parkeringsbolagen Ratakujan Pysäköinti Oy och Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:
   1.1. Ratakujan Pysäköinti Oy:s uthyrningsgrad överstiger 110 % (inklusive korttidsuthyrning)
   1.2. Koncernen Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy:s resultat utan avskrivningar är positivt
   Resultatmål för den egentliga affärsverksamheten i K Ab Tiedepuisto
   1.3. Resultatet utan avskrivningar är positivt
   1.4. Grundläggande renoveringar och investeringar uppnår åtminstone kostnadskalkylerna.

2. Årliga åtgärder enligt en långsiktig plan på ett klimatneutralt och resurssmart sätt med beaktande av byggnadens bruksålder i den långsiktiga planen

3. Genomförande av insatser som identifierats vid kartläggning av åtgärder för att effektivisera energianvändningen (inte de som befinner sig i livscykelns slutskede).

   3.1. Ansvarsfullhetsmål för fastighetsbolag som befinner sig i slutet av livscykeln (bolaget väljer ett mål som passar det bäst bland följande).
      3.1.1. Främjande av cirkulär ekonomi genom element för hållbar rivning: återanvändning och återvinning av rivningsmaterial
      3.1.2. Inledande av åtgärder för att uppnå det nya användningsändamålet för en fastighet, t.ex. genom planläggning
      3.1.3. Förverkligande av den långsiktiga planen för den återstående tiden av livscykeln för en byggnad på ett resurssmart sätt

BILAGOR

- BILAGA 1; Nybyggnation 2026–2035
- BILAGA 2; Reparationsbyggande 2026–2035
- BILAGA 3; Byggande av idrottsplatser 2026–2030
- BILAGA4; Offentliga anläggningstillgångar 2026–2029

BILAGA 1; Nybyggnation 2026–2035

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
A. EGNA INVESTERINGAR 2026–2035		**805 470**	**63 800**	**62 260**	**84 410**	**96 860**	**59 720**	**100 930**	**145 730**	**83 580**	**65 980**	**41 700**	**500**
VERKSAMHETSOMRÅDET FÖR FOSTRAN OCH LÄRANDE, skolor		**428 270**	**11 960**	**13 880**	**44 830**	**42 550**	**26 150**	**46 700**	**85 550**	**61 050**	**59 200**	**36 050**	**350**
Verksamhetsområdet för fostran och lärande/skolor, överförd byggnadsskyldighet		1 500	500	0	0	750	0	0	0	0	0	0	0
Aviapoliksen päiväkoti och Aviapoliksen koulu och ungdomslokal (Atomi)	Aviapolis	47 200	0	0	0	0	0	0	2 800	4 500	23 900	15 800	200
Aviapoliksen yhtenäiskoulu (Muuran koulu)	Aviapolis	37 750	1 950	2 400	10 350	20 550	3 600	0	0	0	0	0	0
Sotungin koulus nybyggnad blir områdeskök	Håkansböle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ersättande utbyggnad av byggnaden Havu samt Kaarna (Lehtikuusen koulu)	Håkansböle	30 000	0	0	1 850	3 700	14 800	9 500	150	0	0	0	0
Skridskobana till Käinbybacka	Kivistö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utbyggnad av Kanniston koulu	Kivistö	18 600	7 100	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keimolanmäen koulu och Keimolanmäen päiväkoti	Kivistö	19 950	0	800	0	1 150	2 350	9 500	6 050	100	0	0	0
Ombyggnad av Seutulan koulu	Kivistö	16 700	0	0	0	100	1 500	10 000	5 000	100	0	0	0
Tillfälliga lokaler för Kytöpuiston koulu och Ilolan koulu	Björkby	50	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kytöpuiston koulus utbyggnad i samband med ändrings- och renoveringsarbeten	Björkby	1 550	1 150	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utbyggnad av Rekolanmäen koulu till en enhetsskola	Björkby	20 000	0	0	0	0	1 700	2 000	9 900	6 350	100	0	0
Mikkola daghems- och skolcampus (ersätter daghemmen intill)	Korso	68 250	0	0	0	0	0	0	20 000	20 000	20 000	8 250	0
Nikinmäen koulus utbyggnad och ändringar i lokalerna	Korso	9 350	0	0	0	0	0	5 350	4 000	0	0	0	0
Ojahaan koulu blir områdeskök	Myrbacka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strömfårabrinkens paviljong ersätts (för Vaskivuoren lukio)	Myrbacka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utbyggnad av Askiston koulu	Myrbacka	3 650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hämeenkylän koulus tillfälliga lokaler	Myrbacka	250	0	0	230	0	0	0	0	0	0	0	0
Ojahaan peruskoulu (första fasen)	Myrbacka	45 350	400	6 750	22 950	15 150	250	0	0	0	0	0	0
Ojahaan peruskoulu (andra fasen)	Myrbacka	17 800	0	0	0	0	0	50	1 100	2 100	8 800	5 650	100
Utbyggnad av Vaskivuoren lukio	Myrbacka	3 000	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Väritehtaan koulu	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peltolan koulus utbyggnad till enhetsskola	Dickursby	66 750	0	0	0	0	750	5 300	33 400	26 700	600	0	0
Simonkallion koulu, extra utrymmen	Dickursby	13 350	0	0	0	0	0	0	0	1 150	5 800	6 350	50
Utbyggnad av skolan i Dickursbyområdet, Viertolan koulu	Dickursby	14 400	800	3 800	9 450	550	0	0	0	0	0	0	0
Nybyggnad / reservation för utbyggnad i Dickursby	Dickursby	10 000	0	0	0	600	1 200	5 000	3 150	50	0	0	0

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
VERKSAMHETSOMRÅDET FÖR FOSTRAN OCH LÄRANDE, daghem		**206 300**	**26 500**	**29 150**	**24 750**	**27 580**	**25 420**	**25 950**	**20 250**	**14 450**	**6 650**	**5 550**	**50**
Verksamhetsområdet för fostran och lärande/skolor, överförd byggnadsskyldighet		2 350	350	0	850	1 100	0	0	0	0	0	0	0
Aviapoliksen päiväkoti III	Aviapolis	9 800	0	600	2 700	5 350	950	0	0	0	0	0	0
Lentolan päiväkoti (tidigare Aviapoliksen päiväkoti II)	Aviapolis	8 600	8 000	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskelan päiväkoti III	Håkansböle	11 850	0	0	0	0	0	350	1 500	8 850	1 150	0	0
Latupuiston päiväkoti / Rajakylän päiväkoti	Håkansböle	12 050	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Päiväkoti Silva (tid. Kaskela II och östra Vandas svenskspråkiga daghem)	Håkansböle	14 200	1 200	6 600	6 550	50	0	0	0	0	0	0	0
Råby temporära paviljongdaghem	Håkansböle	80	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Talkootien päiväkoti i Fagersta	Håkansböle	8 600	650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivistön päiväkoti IV	Kivistö	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivistön V päiväkoti	Kivistö	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruutulipun päiväkoti (tidigare Kivistö II)	Kivistö	11 850	0	0	1 000	6 100	4 700	50	0	0	0	0	0
Nya Hansin päiväkoti	Björkby	11 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koivukylän päiväkoti II	Björkby	11 850	0	0	0	1 000	5 350	5 450	50	0	0	0	0
Nytt daghem i Alkärr	Korso	8 400	900	3 800	3 800	100	0	0	0	0	0	0	0
Utbyggnad av Metsolanmäen päiväkoti	Korso	7 950	600	0	0	3 550	3 700	50	0	0	0	0	0
Metsänhaltijan päiväkoti (tid. Matarin päiväkoti)	Korso	6 950	3 650	3 500	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesäpuun päiväkoti (tid. Korson päiväkoti, nytt daghem)	Korso	9 850	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nytt daghem i Jönsas	Myrbacka	9 800	0	0	0	0	0	300	4 900	4 500	100	0	0
Karhunkierroksen päiväkoti (Tavastbys /Hasselbackens)	Myrbacka	10 800	5 150	4 900	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivivuoren päiväkoti	Myrbacka	9 800	0	800	4 700	4 200	50	0	0	0	0	0	0
Laajavuoren päiväkoti	Myrbacka	9 800	0	0	0	850	5 000	3 900	50	0	0	0	0
Lounaniityn päiväkoti (tid. Vantaanlaakson päiväkoti)	Myrbacka	12 750	0	0	0	50	1 000	6 050	4 700	50	0	0	0
Daghem i Myrbackaområdet, Sportkvarteren	Myrbacka	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mårtensdals campus (daghem+utbyggnad av kök), näridrottsplats på gården	Myrbacka	8 300	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sammakkolammen päiväkoti (tid. Viherpuiston päiväkoti)	Myrbacka	8 100	200	3 450	4 150	50	0	0	0	0	0	0	0
Uomarinteen päiväkoti	Myrbacka	10 100	0	0	0	0	300	4 900	4 500	100	0	0	0
Hyresdaghem och lekpark på Konvaljvägen	Dickursby	350	0	0	0	180	170	0	0	0	0	0	0
Nytt daghem i Sexan	Dickursby	11 850	0	0	0	0	0	0	0	850	5 400	5 550	50
Puutarhatien päiväkoti (tid. Tikkurilan päiväkoti II)	Dickursby	10 200	4 850	5 200	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Daghem III i Dickursbyområdet	Dickursby	9 800	0	0	0	0	300	4 850	4 550	100	0	0	0

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Tikkurilan päiväkoti III	Dickursby	9 800	0	0	850	5 000	3 900	50	0	0	0	0	0
Temporärt daghem i Dickursby	Dickursby	150	170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STADSKULTURENS VERKSAMHETSOMRÅDE		**169 130**	**24 810**	**19 100**	**14 700**	**26 600**	**8 020**	**28 150**	**39 800**	**7 950**	**0**	**0**	**0**
Aviapoliksen (Muuran) yhtenäiskoulus idrottshall	Aviapolis	9 850	500	600	2 700	5 400	950	0	0	0	0	0	0
Håkansböle idrottspark, evenemangs- och förrådsutrymme	Håkansböle	3 400	0	0	250	1 900	1 250	0	0	0	0	0	0
Hanaböle träsk, servicebyggnad, wc-utrymme/infotak (tidigare namn Hanaböleträskprojektet)	Håkansböle	1 000	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanaböle träsk, servicebyggnad, utrymmen för företagare	Håkansböle	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Servicebyggnad vid Hanaböle träsk	Håkansböle	570	0	0	0	0	570	0	0	0	0	0	0
Byggnad med tvätt- och omklädningsrum vid Hanaböle träsk	Håkansböle	1 350	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanaböle träsk, ny rökbastu 1	Håkansböle	450	340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanaböle träsk, ny rökbastu 2	Håkansböle	450	340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanaböle träsk, byggnad för uthyrningsredskap	Håkansböle	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fagerstapottarnas byggnadsprojekt	Håkansböle	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Simhall i Aviapolis / Kivistö	Kivistö	43 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keimolanmäen koulus näridrottsplats	Kivistö	350	30	0	0	50	200	100	0	0	0	0	0
Elmo simhall	Björkby	48 400	22 000	16 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Elmo idrottspark, servicebyggnad	Björkby	3 150	0	0	250	2 600	300	0	0	0	0	0	0
Elämystentalo i Myrbacka (tid. Myrbacka stadskulturhus)	Myrbacka	82 800	0	0	400	4 000	2 450	28 000	39 800	7 950	0	0	0
Myrbacka idrottshus, utbyggnad av simhallen	Myrbacka	13 000	0	950	3 000	6 700	2 250	50	0	0	0	0	0
Ojahaan yhtenäiskoulus idrottshall	Myrbacka	9 450	0	1 400	4 800	3 150	50	0	0	0	0	0	0
Dickursby idrottspark, planernas läktare samt serviceutrymmen	Dickursby	4 250	0	150	1 300	2 800	0	0	0	0	0	0	0
STADSMILJÖNS VERKSAMHETSOMRÅDE		**670**	**430**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**0**	**0**
WC-utrymmen för busschaufförer, busstrafik som hyrs ut till SAD		270	30	30	30	30	30	30	30	30	30	0	0
Aviapolis X, evenemangscenter	Aviapolis	1 000	400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STADSMILJÖNS VERKSAMHETSOMRÅDE, fastigheter och lokaler		**1 100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Nybyggnad / budget		1 550	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
B. KONCERNBOLAGENS PROJEKT													
VTK KIINTEISTÖT OY													
Verksamhetsområdet för fostran och lärande													
Nytt gymnasium i Aviapolis (VTK)	Aviapolis	35 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sotungin lukios nybyggnad (VTK)	Håkansböle	44 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Yrkesläroanstalten i Veckal (VTK)	Kivistö	86 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dickursby läroanstaltscampus (tid. Dickursby kompetenscampus) (VTK)	Dickursby	103 350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stadskulturens verksamhetsområde													
Idrottshallen i Håkansböle / Brokärr (VTK)	Håkansböle	5 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keimolanmäen koulus idrottshall (VTK)	Kivistö	4 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Idrottshall 2 i nordöstra Vanda (VTK)	Korso	5 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Idrottshall i Alkärr (tid. idrottshallen i nordöstra Vanda) (VTK)	Korso	9 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oivallustentalo i Myrbacka (tid. Institutshuset i Myrbacka	Myrbacka	62 380	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lokaler för utbyggnadsbehoven för den grundläggande utbildningen för vuxna (VTK)	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lokaler för grundläggande utbildning för vuxna (VTK)	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dickursby idrottshall (VTK)	Dickursby	5 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VAV YHTYMÄ OY													
Lentolas parkeringsanläggning, 12 platser för daghemmet	Aviapolis	600	0	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ÖVRIGA KONCERNBOLAG													
Annefred södra, parkeringsanläggning, ca 40 platser för staden	Aviapolis	1 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bussdepån i Håkansböle, parkeringsanläggning i öster, ca 35 platser	Håkansböle	1 050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trä-Kivistö, parkeringsanläggning, ca 13 platser för staden	Kivistö	390	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Invånarstugan i Lejle	Björkby	1 300	1 200	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Färgfabriksområdets parkeringsanläggning, ca 190–270 platser för staden	Dickursby	7 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C HYRESLOKALER MED EXTERN FASTIGHETSPLACERARE SOM INVESTERARE													
Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft													
Livskraftstjänsternas lokaler i kompetenscampuset	Dickursby	29 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Livskraftstjänsternas tilläggslokaler i kompetenscampuset, kvarteret 62002	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontorsprojekt i Dickursbyområdet / tot. olika verksamhetsområden	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilläggslokaler för sysselsättnings- och integrationsservicen, Fernissagatan 1	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verksamhetsområdet för fostran och lärande													
Gymnasiepaviljongen i Sottungsby (hyresobjekt för viss tid)	Håkansböle	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Östra Haxböle daghemspaviljong	Håkansböle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Paviljong på Sadelgränden	Håkansböle	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivenkolon päiväkoti (tid. Kivistön päiväkoti III a)	Kivistö	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Björkby, delreparationer eller ersättande lösning med tillfälliga lokaler	Björkby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ny paviljong i Nissbacka	Korso	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Robocenter och cave-utrymme till kompetenscampuset	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hyresdagshemslokaler på Konvaljvägen	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Paviljongen Kielo	Dickursby	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Daghem i Dickursbyområdet	Dickursby	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stadskulturens verksamhetsområde													
Bokbusstjänsternas nya utrymmen i Dickursby		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aviapolis invånarlokaler	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aviapolis nya ungdomsgård	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jumbos bibliotek	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biblioteks-, ungdoms- och kulturlokaler i Håkansböle	Håkansböle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mårtensdal, nytt närbibliotek	Myrbacka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nya ersättande lokaler för stadsmuseets samlingar	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilläggslokaler för den utvidgade grundläggande vuxenutbildningen	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dickursby biblioteks tillfälliga utrymmen för material och logistik	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biblioteksservicens tillfälliga lokaler i Dickursby	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dickursby bibliotekshus, konstundervisningens tillfälliga lokaler	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. INLÖSNINGAR													
Renrum i form av en paviljong, inlösning	Dickursby	700	700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

BILAGA 2; Reparationsbyggande 2026–2035

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
A. EGNA INVESTERINGAR 2026–2035		**440 813**	**48 983**	**45 420**	**57 840**	**51 140**	**35 290**	**36 590**	**34 040**	**38 440**	**51 790**	**25 690**	**15 590**
VERKSAMHETSOMRÅDET FÖR KONCERNLEDNING OCH LIVSKRAFT		**550**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**
Koncernledning och livskraft, anslagsreservering		550	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Stadshuset blir mötescentrum	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD		**4 420**	**820**	**720**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**
Avkylning av social- och hälsovårdens utrymmen		200	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Social- och hälsovården, anslagsreservering		3 920	320	720	320	320	320	320	320	320	320	320	320
Ekbrinkens mottagningshem, separation av uppvärmningssystemet	Kivistö	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Konvaljvägen 40, separation av uppvärmningssystemet från Konvaljvägen 42	Dickursby	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VERKSAMHETSOMRÅDET FÖR FOSTRAN OCH LÄRANDE, skolor		**254 300**	**32 400**	**29 050**	**33 650**	**18 200**	**16 300**	**23 600**	**21 150**	**25 550**	**38 900**	**12 800**	**2 700**
Fostran och lärande, skolor, anslagsreservering		17 100	1 100	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Fostran och lärande, anslagsreservering för gårdsreparationer		9 850	1 000	500	350	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Veromäen koulus ombyggnad och ändringsarbeten	Aviapolis	23 700	0	0	0	600	6 800	9 500	6 500	300	0	0	0
Extra undervisningslokaler i Håkansböle	Håkansböle	1 950	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ombyggnad av Itä-Hakkilan koulu	Håkansböle	19 800	550	9 000	9 250	100	0	0	0	0	0	0	0
Lehtikuusen koulu / Havu-byggnaden, delvis renovering	Håkansböle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reparation av Rajakylän koulu och gamla Rajakylän koulu	Håkansböle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ombyggnad av Sotungin peruskoulu	Håkansböle	26 400	0	0	0	0	0	800	1 100	1 600	12 600	10 200	100
Sotungin koulu, ombyggnad av gårdsplanen	Håkansböle	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länsimäen koulu, förbättring av inomhusluften	Håkansböle	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rajakylän koulu, förbättring av inomhusluftent	Håkansböle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rajakylän koulu, ändringar i lokalerna	Håkansböle	1 950	200	1 700	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länsimäen koulu, reparationer och ändringar i lokalerna	Håkansböle	600	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kanniston koulu, ändringar i lokalerna	Kivistö	2 300	2 050	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilolan koulu, grundlig renovering och ersättande nybyggnad	Björkby	10 500	50	300	1 550	7 550	1 000	0	0	0	0	0	0
Ändring av Koivukylän koulu till lågstadieskola	Björkby	8 200	0	0	0	0	2 700	2 800	2 700	0	0	0	0
Ändrings- och reparationsarbeten i Kytöpuiston koulu	Björkby	9 800	7 100	700	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia / Pyrolavägens verksamhetsställe, ombyggnad	Björkby	9 400	0	0	0	550	1 150	4 650	3 000	50	0	0	0
Rekolan koulu, upprustning av personalbostädernas fönster	Björkby	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koivukylän koulu, förbättring av inomhusluften	Björkby	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Päiväkummun koulu, förbättring av inomhusluften	Björkby	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulomäen koulu, ändrings- och reparationsarbeten i lokalerna	Korso	2 700	2 550	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nissbacka undervisningsenhet, ändringar i lokalerna, fas 1	Korso	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruusuvuoren koulu, förbättring av inomhusluften	Korso	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikkolan koulu Vega, fasader	Korso	1 300	0	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ombyggnad av Askiston koulus tilläggsbyggnad	Myrbacka	3 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaivokselan koulu; ändrings- och reparationsarbeten	Myrbacka	14 900	400	250	7 950	5 500	50	0	0	0	0	0	0
Kivimäen koulu, ombyggnad, fas 2	Myrbacka	13 300	5 000	8 000	950	0	0	0	0	0	0	0	0
Martinlaakson koulu, ombyggnad och ändringar i lokalerna	Myrbacka	2 500	0	0	0	0	0	1 250	1 250	0	0	0	0
Mårtensdals skola	Myrbacka	2 700	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pähkinärinteen koulus reparationer	Myrbacka	700	0	0	50	650	0	0	0	0	0	0	0
Uomarinteen koulu, ombyggnad och ändringar i lokalerna	Myrbacka	2 700	0	0	0	0	0	0	0	0	2 700	0	0
Ändrings- och reparatiosnarbeten i samband med Vaskivuoren lukios utbyggnad	Myrbacka	300	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Martinlaakson koulu, förbättring av inomhusluften	Myrbacka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Myrbacka (f.d. verksamhetsstället i Bäckhagen), förbättring av inomhusluften	Myrbacka	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jokiniemen koulu (f.d. gymn.) (fas II)	Dickursby	10 100	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Simonkallion koulu, reparation och ändringsarbeten	Dickursby	10 900	9 850	1 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan lukio, ombyggnad och ändringar i lokalerna	Dickursby	50 000	0	0	0	0	2 000	2 000	4 000	21 000	21 000	0	0
Viertolan koulu, ombyggnad	Dickursby	17 100	850	4 500	11 300	650	0	0	0	0	0	0	0
Kuusikon koulu, förbättring av inomhusluften	Dickursby	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peltolan koulu, förbättring av inomhusluften	Dickursby	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jokirannan koulu, ombyggnad av gårdsplanen	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viertolan koulu, undervisningsenheten Jokiranta, utvidgning av sandplanen	Dickursby	650	0	0	650	0	0	0	0	0	0	0	0
VERKSAMHETSOMRÅDET FÖR FOSTRAN OCH LÄRANDE, daghem		**67 650**	**5 150**	**4 850**	**5 400**	**6 350**	**6 300**	**6 600**	**6 600**	**6 600**	**6 600**	**6 600**	**6 600**
Fostran och lärande, daghem, anslagsreservering		53 500	1 600	2 500	4 800	4 800	4 800	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Fostran och lärande, gårdsreparationer, anslagsreservering		6 350	600	350	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Peltovuoren päiväkoti, partiell ombyggnad	Aviapolis	800	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hepopuiston päiväkoti, partiell ombyggnad	Håkansböle	600	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hepopuiston päiväkoti, ombyggnad av gårdsplanen	Håkansböle	250	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivistön päiväkoti, partiell ombyggnad	Kivistö	1 500	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilolan päiväkoti, partiell ombyggnad	Björkby	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Havukallion päiväkoti, förbättring av inomhusluften	Björkby	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Metsolanmäen päiväkoti, ändringar i lokalerna	Korso	2 000	300	0	0	950	900	0	0	0	0	0	0
Näätäpuiston päiväkoti, partiell ombyggnad	Korso	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hämeenkylän päiväkoti, partiell ombyggnad	Myrbacka	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kimaran päiväkoti, partiell ombyggnad	Myrbacka	800	0	2 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hämeenkylän päiväkoti, ombyggnad av gårdsplanen	Myrbacka	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mistelin päiväkoti, partiell ombyggnad	Dickursby	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STADSKULTURENS VERKSAMHETSOMRÅDE		**49 913**	**3 483**	**4 430**	**11 800**	**19 600**	**5 700**	**900**	**800**	**800**	**800**	**800**	**800**
Stadskulturen, anslagsreservering		9 003	553	1 150	800	800	800	800	800	800	800	800	800
Håkansböle gård; ombyggnad av huvudbyggnaden	Håkansböle	3 450	2 400	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Användarlåssystem i omklädningsrummen vid Hanaböle träsk	Håkansböle	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reparation av Håkansböle simhalls övningsbassäng	Håkansböle	500	0	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Havukoski ungdomslokal, ändringar i lokalerna och reparationer	Björkby	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myrbacka idrottshus, ombyggnad av simhallen	Myrbacka	16 200	0	1 150	3 700	8 350	2 800	100	0	0	0	0	0
Kulturfabriken Fernissan, ombyggnad	Dickursby	8 100	30	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reparationsarbeten i skyddsutrymmet för brandutrustning (Fernissan)	Dickursby	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kultur- och bibliotekshuset i Dickursby, ändringar och ombyggnad	Dickursby	21 700	500	1 300	7 300	10 450	2 100	0	0	0	0	0	0
Nya lokaler för barnens kulturcentrum Pessi	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STADSMILJÖNS VERKSAMHETSOMRÅDE		**1 780**	**580**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**
Utvidgning av centraldepåns laddstationer		70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Byggande av laddningsstationer för elbilar		700	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stadsmiljöns verksamhetsområde, anslagsreservering		1 320	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Klippsta station, reparationsarbeten	Myrbacka	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mårtensdals station, reparationsarbeten	Myrbacka	60	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myrbacka station, reparationsarbeten	Myrbacka	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STADSMILJÖNS VERKSAMHETSOMRÅDE, fastigheter och lokaler		**57 200**	**5 500**	**5 200**	**5 500**	**5 500**	**5 500**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**
Serviceenheten för lokalledning / inomhusluftproblem, anslagsreservering		38 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Serviceenheten för lokalledning, anslagsreservering (ytterhölje, bostäder, kök etc.)		11 200	1 000	700	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Energieffektivitetsåtgärdsram för de underhållna byggnaderna		8 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	500	500	500	500	500	500
Sotungin koulu, förbättring av inomhusluften	Håkansböle	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Katrineberg, reparations- och ändringsarbeten i utomhusområden	Kivistö	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Storområde	Kostnads-kalkyl	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Rekolan koulu, förbättring av inomhusluften	Björkby	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pausrum för spårvagns- och busschaufförer i närheten av Dixi	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Villa Grönberg, ändrings- och reparationsarbeten	Dickursby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICKE SPECIFICERADE		**5 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Reservering för byggande av reservkraft		5 300	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0
B. KONCERNBOLAGENS PROJEKT													
VTK KIINTEISTÖT OY													
Verksamhetsområdet för fostran och lärande													
Lokaländringar på internationella skolan (VTK)	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Aviapolis, ändringsarbeten och reparationer (VTK)	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ombyggnad av Lumon lukio (VTK)	Korso	40 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Sandkulla, ombyggnad (VTK)	Dickursby	45 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stadskulturens verksamhetsområde													
Aktivitetscentret för unga, Game-konceptet (VTK)	Björkby	1 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reparation av Myrbacka bollhalls yttertak och utrymmen inomhus (VTK)	Myrbacka	2 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ombyggnad av Dickursby ishall (VTK)	Dickursby	7 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. ÄNDRINGS- OCH REPARATIONSARBETEN I HYRES- OCH AKTIELOKALER													
Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft													
Koncernledning och livskraft, anslagsreservering för hyres- och aktielokaler		1 100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Verksamhetsområdet för fostran och lärande, skolor													
Fostran och lärande, skolor, anslagsreservering för hyres- och aktielokaler		1 320	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Verksamhetsområdet för fostran och lärande, daghem													
Fostran och lärande, daghem, anslagsreservering för hyres- och aktielokaler		6 380	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580
Ventilationssaneringens projektandel för Keihäspuiston päiväkoti (hyres- och aktielokaler)	Håkansböle	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reparationsarbeten i Laajavuoren päiväkoti (hyres- och aktielokaler)	Myrbacka	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stadskulturens verksamhetsområde													
Stadskulturen, anslagsreservering för hyres- och aktielokaler		2 640	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240
Stadsmiljöns verksamhetsområde													
Stadsmiljöns verksamhetsområde, anslagsreservering för hyres- och aktielokaler		330	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Stadsmiljöns verksamhetsområde, fastigheter och lokaler													
Anslagsreservering för åtgärdande av problem med inomhusluften i hyres- och aktielokaler		2 200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Anslagsreservering för kök och köksutrustning i hyres- och aktielokaler		550	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50

BILAGA 3; Byggande av idrottsplatser 2026–2030

1000 euro	Kostnader totalt 2026–2030	2026	2027	2028	2029	2030
A. EGNA INVESTERINGAR						
NYBYGGNAD						
Aviapoliksen (Muuran) yhtenäiskoulus idrottshall	9 650	600	2 700	5 400	950	0
Håkansböle idrottspark, evenemangs- och förrådsutrymme	3 400	0	250	1 900	1 250	0
Servicebyggnad vid Hanaböle träsk	570	0	0	0	570	0
Keimolanmäen koulus näridrottsplats	350	0	0	50	200	100
Elmo simhall	18 000	16 000	2 000	0	0	0
Elmo idrottspark, servicebyggnad	3 150	0	250	2 600	300	0
Myrbacka idrottshus, utbyggnad av simhallen	12 950	950	3 000	6 700	2 250	50
Ojahaan yhtenäiskoulus idrottshall	9 400	1 400	4 800	3 150	50	0
Dickursby idrottspark, planernas läktare och serviceutrymmen	4 250	150	1 300	2 800	0	0
Kostnader totalt (1 000 e)	**61 720**	**19 100**	**14 300**	**22 600**	**5 570**	**150**
REPARATIONSBYGGANDE						
Reparation av Håkansböle simhalls övningsbassäng	500	500	0	0	0	0
Myrbacka idrottshus, ombyggnad av simhallen	16 100	1 150	3 700	8 350	2 800	100
Kostnader totalt (1 000 e)	**16 600**	**1 650**	**3 700**	**8 350**	**2 800**	**100**
IDROTTSOMRÅDEN						
Aerolaplanen	1 200	1 200	0	0	0	0
Aurtuaparken	1 030	0	30	1 000	0	0
Kivistö idrottspark	1 100	0	0	0	100	1 000
Fanbärarens näridrottsplats	350	50	300	0	0	0
Idrottsparkens staket i Havukoski	200	200	0	0	0	0
Elmo idrottspark	3 550	0	50	800	1 200	1 500
Parkeringsplats vid planen i Jokivarsi	310	10	300	0	0	0
Skogsbjörnsplanen	350	0	0	50	300	0
Mikkolaplanen	330	30	300	0	0	0
Mårtensdals idrottspark, konstgjord isbana	3 100	100	1 500	1 500	0	0

1000 euro	Kostnader totalt 2026–2030	2026	2027	2028	2029	2030
Konditionstrapporna och planen i Gruvsta	1 600	1 200	400	0	0	0
Sandkulla idrottspark, konstiscontainer	150	150	0	0	0	0
Dickursby skejtpark	300	300	0	0	0	0
Simonsböleparkens leder	140	0	140	0	0	0
Dickursby idrottspark	4 850	0	50	800	2 000	2 000
Totalt (1 000 e)	**18 560**	**3 240**	**3 070**	**4 150**	**3 600**	**4 500**
REKREATIONSOMRÅDEN						
Skrakaparkens naturskyddsområde, leder	100	0	0	100	0	0
Naturstig i Sillböle	60	0	0	0	60	0
Sillböleskogens led på avsnittet Vadängsbron–Åvägen	1 300	0	1 300	0	0	0
Hanaböle träsk, tillgänglighetsanpassad badplats	300	300	0	0	0	0
Hanaböle träsk, tillgänglighetsanpassad led 2	500	500	0	0	0	0
Fagerstapottarna och Slåttmossen	1 540	790	750	0	0	0
Petikko friluftsområde	1 100	0	0	0	100	1 000
Dragnäset, muddring	1 000	1 000	0	0	0	0
Kopparbergsvägen, Rutiåns gång- och cykelbro	550	550	0	0	0	0
Totalt (1 000 e)	**6 450**	**3 140**	**2 050**	**100**	**160**	**1 000**
B. KONCERNBOLAGENS PROJEKT						
VTK KIINTEISTÖT OY						
NYBYGGNAD						
Idrottshallen i Håkansböle/Brokärr	**5 850**					
Keimolanmäen koulus idrottshall	**4 400**					
Idrottshall i Alkärr (tid. idrottshall i nordöstra Vanda)	**9 900**					
Idrottshall i nordöstra Vanda 2	**5 850**					
Dickursby idrottshall	**5 850**					
REPARATIONSBYGGANDE						
Grundläggande renovering av Dickursby ishall	**7 400**					
Reparation av Myrbacka bollhalls yttertak och utrymmen inomhus	**2 500**					

BILAGA 4; Offentliga anläggningstillgångar 2026–2029

BYGGNADSPROGRAM 2026–2029 (1 000 euro)	Storområde	Kostnadskalkyl för åren 2026–2029	2026	2027	2028	2029
TRAFIKOMRÅDEN						
Nybyggnation						
Utveckling av kollektivtrafiken		2 000	500	500	500	500
Skyltning i anslutning till Ring III		655	0	0	0	655
Färdigställande av halvfärdiga gator		2 000	500	500	500	500
Utveckling av trafiksäkerheten		800	200	200	200	200
Skyltning som genomförs i samband med Vandaspåran		660	0	660	0	0
Annefred södra, konst, Tarja Ervastis konstverk Pesä	Aviapolis	50	50	0	0	0
Annefred norra 002514	Aviapolis	650	0	50	600	0
Bostadskvarter öster om Aviabulevarden 002569	Aviapolis	100	0	0	0	100
Boende i Frälsevägens och Örevägens korsning 002571	Aviapolis	1 400	0	100	1 300	0
Aviaplatsen och Dickursbyvägens norra kant	Aviapolis	760	0	0	400	360
Aviagränden	Aviapolis	1 000	1 000	0	0	0
Bana på avsnittet Åvägen–Padisparken	Aviapolis	1 000	0	0	0	1 000
Tackgränden 2 002521	Aviapolis	190	40	150	0	0
Huberila / Robert Hubers väg 7 002570	Aviapolis	210	60	0	0	150
Huberila / Frälsevägen 6 002586	Aviapolis	320	60	60	200	0
Karhumäkigränden och Viristigen	Aviapolis	300	0	0	100	200
Karhumäkivägen på avsnittet Aviabulevarden–Karhumäkigränden	Aviapolis	110	110	0	0	0
Björnängsvägen	Aviapolis	50	50	0	0	0
Gymnasium och flygmuseum vid Aviabulevarden 002534	Aviapolis	2 455	55	2 400	0	0
Mantalsvägen 1 och 3 002522	Aviapolis	885	885	0	0	0
Mureområdets gator fas 1	Aviapolis	2 770	2 770	0	0	0
Mureområdets gator fas 2	Aviapolis	5 500	0	1 380	2 155	1 965
Mure stadsbyar 3, områdets gator 002566	Aviapolis	150	0	0	0	150
Backasvägens gång- och cykelväg på avsnittet Tjänstevägen–Dickursbyvägen	Aviapolis	600	0	0	100	500
Arvsvägen	Aviapolis	100	0	0	0	100
Smedsskogens småhusområde 403600	Aviapolis	160	60	0	0	100
Rosendals handelsväg 13, anslutningens trafikljus	Aviapolis	100	0	100	0	0
Rosendals handelsväg Tammistogrändens trafikljus	Aviapolis	100	0	100	0	0
Rosendals handelsväg Tammistovägens trafikljus	Aviapolis	100	0	100	0	0
Rosendals handelsväg Kraftgrändens trafikljus	Aviapolis	100	0	100	0	0
Teknobulevarden 7 och 9 002565	Aviapolis	200	0	0	0	200
Dickursbyvägen 129 002519 fas 1	Aviapolis	935	935	0	0	0

BYGGNADSPROGRAM 2026–2029 (1 000 euro)	Storområde	Kostnadskalkyl för åren 2026–2029	2026	2027	2028	2029
Turbinvägen	Aviapolis	100	0	0	0	100
Vinikbys västra del 412100	Aviapolis	180	60	0	0	120
Övitsbölevägens övergångsställe vid Statarstigen	Aviapolis	100	100	0	0	0
Håkansböle centrums utvidgning 2	Håkansböle	240	0	240	0	0
Skjutsvägen, Brokärrs underfart	Håkansböle	3 000	0	3 000	0	0
Lahtisvägen, Langisvägens underfart	Håkansböle	850	0	0	850	0
Västerkullavägen på avsnittet Fazersvägen–Ring III, ramp	Håkansböle	50	0	0	50	0
Långmossevägen 10 (VECCS) 002581	Håkansböle	800	100	300	400	0
Katrine / Kuusistos vattentjänster	Kivistö	475	0	0	30	445
Katrine by 330400	Kivistö	920	0	100	100	720
Käinbyvägen på avsnittet Stenåkersvägen–Byändavägen	Kivistö	50	50	0	0	0
Kivistös stationskvarter 233100	Kivistö	200	0	0	100	100
Kivistös Mjölkkvarts 233400	Kivistö	100	0	0	0	100
Kivistös Lyckosten	Kivistö	2 000	0	1 000	1 000	0
Kivistös Träpärla 002587	Kivistö	150	0	0	150	0
Rödstensvägen på avsnittet Käinbyvägen–Rödstensparken	Kivistö	200	0	0	0	200
Dispositionsplanen för Rauhaladalen 021700	Kivistö	150	50	100	0	0
Reunaområdets vattentjänster	Kivistö	1 900	950	950	0	0
Evenemangsgränden	Kivistö	250	250	0	0	0
Veckals läsförhör (251400)	Kivistö	400	400	0	0	0
Veckals västra sida 2 251500	Kivistö	100	0	100	0	0
Elmoområdets gator	Björkby	1 950	1 000	950	0	0
Hanabölevägens gång- och cykelled på avsnittet Björkbyleden–Piippilakkigränden	Björkby	20	0	0	0	20
Släckruskvägen 621500	Björkby	1 000	0	100	900	0
Björkbyleden, Åkernäsgränden trafikljus	Björkby	110	110	0	0	0
Lassegränden på avsnittet Tuulavägen–Lauravägen	Björkby	50	0	0	50	0
Lekvägen 002516	Björkby	100	0	0	0	100
Stenbrottsvägen på avsnittet Backbrinken–Stenbrottsstigen, Lillbacksgränden	Björkby	285	0	0	0	285
Piippilakki 002545	Björkby	180	0	30	150	0
Småhustomter i Lövkulla 002558	Björkby	800	100	700	0	0
Räckhals centrum 002316	Björkby	740	0	100	640	0
Korsovägen 60 002518	Korso	40	10	30	0	0
Lehmustovägens 1:a fas	Korso	725	725	0	0	0
Lehmustovägens 2:a fas	Korso	400	400	0	0	0
Lehmustovägens 3:e fas	Korso	100	0	0	100	0
Kungsörnsvägen på avsnittet Kungsörnsstigen–Örnhalsen	Korso	400	100	300	0	0
Kajabrinken	Korso	1 085	0	1 085	0	0

BYGGNADSPROGRAM 2026–2029 (1 000 euro)	Storområde	Kostnadskalkyl för åren 2026–2029	2026	2027	2028	2029
Gråsiskvägen, Korsovägens anslutning	Korso	20	0	0	20	0
Södra Björkbrinken 002483	Myrbacka	1 700	200	1 500	0	0
Björnringen 4 och 6 002433	Myrbacka	1 100	0	600	500	0
Kuggstigens vattentjänster	Myrbacka	145	145	0	0	0
Linnais	Myrbacka	1 040	0	0	1 040	0
Klippstavägen på avsnittet Grönvägen–Lilla Grönparken 002447	Myrbacka	230	0	230	0	0
Lounaniityn päiväkoti 002478	Myrbacka	340	60	280	0	0
Mårtensbyvägen 35 002583	Myrbacka	380	80	300	0	0
Mårtensbyvägen, tennishallens utv. park	Myrbacka	430	0	0	0	430
Murstigen	Myrbacka	60	0	0	0	60
Myrbacka stadskulturhus	Myrbacka	650	150	500	0	0
Myrbacka, centrumgator	Myrbacka	1 750	0	0	405	1 345
Bäckhagsbrinken 4 002502	Myrbacka	900	0	150	750	0
Bäckhagen (Varia) 002366	Myrbacka	500	0	100	400	0
Påltorget	Myrbacka	660	0	0	660	0
Brandvägens planområde 161900	Myrbacka	450	0	50	0	400
Hasselbacksvägen, Lammträskvägen trafikljus	Myrbacka	110	110	0	0	0
Skrapbergsbrinken 2 002449	Myrbacka	100	0	0	100	0
Skrapbergsvägen på avsnittet Kopparbergsvägen–Krukmakarvägen	Myrbacka	450	450	0	0	0
Råtorpsvägen, Jönsasvägen trafikljus	Myrbacka	100	100	0	0	0
Råtorpsvägen, Visarvägens trafikljus	Myrbacka	100	100	0	0	0
Kruktorget	Myrbacka	500	0	0	500	0
Utängen 002499	Myrbacka	315	50	265	0	0
Vågvägen	Myrbacka	130	130	0	0	0
Gamla Kårbölevägen, uträtning	Myrbacka	50	0	50	0	0
Vandadalsvägens gång- och cykelled på avsnittet Kopparbergsvägen–Helsingfors gräns	Myrbacka	195	195	0	0	0
Friherrsvägen 10	Myrbacka	245	0	245	0	0
Kopparbergsvägen, Tavastehusleden, rampanslutning	Myrbacka	250	0	50	0	200
Kopparbergsvägen Bäckhagsvägens trafikljus	Myrbacka	100	0	0	100	0
Hävstångsvägens vattentjänster (tomtöverlåtelse)	Myrbacka	90	90	0	0	0
Blärastigen, gång- och cykelled (002354)	Dickursby	50	50	0	0	0
Klövervägen	Dickursby	60	0	0	0	60
Carl Edelfelts plats	Dickursby	2 050	0	0	2 050	0
Plan för flytt av specialtransportväg i Haxböle	Dickursby	300	0	0	300	0
Heidehofsvägens bana på avsnittet Markusasparken–Skjutsvägen	Dickursby	160	0	60	0	100
Ånäs 6 del 1 621400	Dickursby	200	0	0	100	100
Ånäs 6 del 2 621300	Dickursby	60	0	0	0	60

BYGGNADSPROGRAM 2026–2029 (1 000 euro)	Storområde	Kostnadskalkyl för åren 2026–2029	2026	2027	2028	2029
Konvaljvägen på avsnittet Vickervägen–Helsingfors gräns	Dickursby	1 900	0	100	1 800	0
Krassvägen på avsnittet Konvaljvägen–Violvägen	Dickursby	300	0	0	0	300
Sexansvägen, gång- och cykelled på avsnittet Markusasvägen–Mossvägen	Dickursby	960	0	0	0	960
Näckrosvägen 30–32 002549	Dickursby	150	0	0	50	100
Malmängsstigen	Dickursby	100	0	0	0	100
Mejramvägen på avsnittet Björkhagsvägen–Västra Vitbäcksvägen	Dickursby	255	0	0	0	255
Banvägen 4, Vallmovägen 2 002550	Dickursby	170	0	0	50	120
Brännmalmsvägen 1 002468	Dickursby	1 000	0	0	1 000	0
Simonsböle, livscykelboende och daghem 002422	Dickursby	580	60	120	400	0
Pyrolavägen, Nejlikvägens trafikljus	Dickursby	150	150	0	0	0
Dickursby kompetenscampus	Dickursby	4 170	650	1 850	785	885
Vallmovägen på avsnittet Konvaljvägen–Banvägen	Dickursby	175	0	0	175	0
Idrottsvägen på avsnittet avsnittet Edvard Blomqvists stig–Kornvägen	Dickursby	300	300	0	0	0
Vickerkvarteret 002555	Dickursby	600	0	0	100	500
Färgfabriken 1 002494	Dickursby	4 070	630	1 630	1 810	0
Färgfabriken 2 002573	Dickursby	250	0	0	0	250
Reparationsbyggande						
Ombyggnad av trafikljus		560	140	140	140	140
Förbättring av utomhusbelysningsnätet		4 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Frälsevägens ombyggnad	Aviapolis	1 500	1 500	0	0	0
Fazersvägens ombyggnad, förnyande av kommunalteknik och belysning	Håkansböle	2 000	0	0	2 000	0
Håkansledens plats	Håkansböle	80	0	0	0	80
Håkansbölevägens ombyggnad	Håkansböle	3 500	1 500	0	0	2 000
Håkansböles korsningsbro U-1868	Håkansböle	200	200	0	0	0
Åslidens överfart U-1774	Håkansböle	1 530	30	0	1 500	0
Brokärrs korsningsbro U-1196	Håkansböle	110	110	0	0	0
Sexbrovägen på avsnittet Håkansbölevägen–Råvägen	Håkansböle	100	0	100	0	0
Sexbrovägen på avsnittet Silvergränden–Sexbrogränden	Håkansböle	100	0	100	0	0
Flytt av gasledning på Västerkullavägen	Håkansböle	1 200	1 200	0	0	0
Västerkullavägens ombyggnad, förnyande av kommunalteknik och belysning	Håkansböle	6 500	0	2 500	2 000	2 000
Bro S7 Ring III	Håkansböle	1 500	1 500	0	0	0
Bro S8 Borgåleden	Håkansböle	1 500	1 500	0	0	0
Jaktstuguvägen	Kivistö	390	0	0	0	390
Karpatervägen 24	Björkby	700	0	0	0	700
Askis överfart U-1489	Myrbacka	150	0	150	0	0
Hyvelvägen	Myrbacka	50	0	0	0	50
Stenbergsvägen, Kuggstigens överfart U-8046	Myrbacka	325	0	325	0	0
Grottestigen	Myrbacka	200	50	150	0	0

BYGGNADSPROGRAM 2026–2029 (1 000 euro)	Storområde	Kostnadskalkyl för åren 2026–2029	2026	2027	2028	2029
Mårtensbyvägens korsningsbro U-1406	Myrbacka	950	0	0	0	950
Petikko överfart U-8055	Myrbacka	200	0	200	0	0
Mejselgränden–Raspvägen–Täljvägen (tomtöverlåtelse)	Myrbacka	300	0	300	0	0
Kopparbergsvägens överfartsbroar U-8021 och U-8022	Myrbacka	100	0	0	0	100
Grönvägen, Gröngränden	Myrbacka	1 500	1 500	0	0	0
Ånäsgatans grundläggande reparation	Dickursby	3 000	0	0	2 000	1 000
Konvaljvägens grundläggande reparation	Dickursby	3 000	0	0	2 000	1 000
Kungsvägen, bron över Kervo å U-6389	Dickursby	175	75	100	0	0
Skjutsvägen, Sexansparkens underfart U-6601	Dickursby	200	200	0	0	0
Flytt av gasledning på Skjutsvägen	Dickursby	2 800	0	2 800	0	0
Skjutsvägens genomgripande reparation	Dickursby	6 750	2 800	1 950	0	2 000
Violvägen på avsnittet Vallmovägen–Nattviolsvägen (ansluter till Dickurstråket)	Dickursby	1 220	1 220	0	0	0
Andelsvägens genomgripande reparation	Dickursby	750	0	750	0	0
Dickurstråket	Dickursby	3 080	3 080	0	0	0
Genomgripande reparation av Dickursbyvägen och förnyande av kommunaltekniken	Dickursby	6 000	0	2 000	2 000	2 000
Dickursbyvägens korsningsbro U-1849	Dickursby	150	150	0	0	0
IDROTTSOMRÅDEN						
Nybyggnation						
Aerolaplanen	Aviapolis	1 200	1 200	0	0	0
Aurtuaparken	Aviapolis	1 030	0	30	1 000	0
Kivistö idrottspark	Kivistö	100	0	0	0	100
Fanbärarens näridrottsplats	Kivistö	350	50	300	0	0
Elmo idrottspark	Björkby	2 050	0	50	800	1 200
Parkeringsplatsen vid planen i Jokivarsi	Korso	310	10	300	0	0
Skogsbjörnsplanen	Korso	350	0	0	50	300
Mikkolaplanen	Korso	330	30	300	0	0
Konditionstrapporna och planen i Gruvsta	Myrbacka	1 600	1 200	400	0	0
Simonsböleparkens leder	Dickursby	140	0	140	0	0
Dickursby idrottspark	Dickursby	2 850	0	50	800	2 000
Reparationsbyggande						
Idrottsparkens staket i Havukoski	Björkby	200	200	0	0	0
Mårtensdals idrottspark, konstgjord isbana	Myrbacka	3 100	100	1 500	1 500	0
Sandkulla idrottspark, konstiscontainer	Dickursby	150	150	0	0	0
Dickursby skejtpark	Dickursby	300	300	0	0	0
REKREATIONSOMRÅDEN						
Nybyggnation						
Skrakaparkens naturskyddsområde, leder	Aviapolis	100	0	0	100	0
Naturstig i Sillböle	Aviapolis	60	0	0	0	60

BYGGNADSPROGRAM 2026–2029 (1 000 euro)	Storområde	Kostnadskalkyl för åren 2026–2029	2026	2027	2028	2029
Sillböleskogens led på avsnittet Vadängsbron–Åvägen	Aviapolis	1 300	0	1 300	0	0
Hanaböle träsk, tillgänglighetsanpassad badplats	Håkansböle	300	300	0	0	0
Hanaböle träsk, tillgänglighetsanpassad led 2	Håkansböle	500	500	0	0	0
Fagerstapottarna och Slåttmossen	Håkansböle	1 540	790	750	0	0
Petikko friluftsområde	Kivistö	100	0	0	0	100
Kopparbergsvägen, Rutiåns gång- och cykelbro	Myrbacka	550	550	0	0	0
Reparationsbyggande						
Dragnäset, muddring	Myrbacka	1 000	1 000	0	0	0
MiILJÖBYGGANDE						
Nybyggnation						
Annefreds park och Frälseparken	Aviapolis	400	400	0	0	0
Stortallsparken (Övitsböle 7)	Aviapolis	40	0	0	0	40
Mehiläisten paviljonki, konstverk	Aviapolis	570	0	0	0	570
Padisparken (Övitsböle 7)	Aviapolis	500	500	0	0	0
Plåtmyntsparken	Aviapolis	700	0	0	0	700
Pyttisbäcksparken (002396)	Aviapolis	1 200	0	0	0	1 200
Sillböleskogens hundrastgård	Aviapolis	330	30	0	300	0
Sutarsparken (Övitsböle 7)	Aviapolis	30	0	0	0	30
Övitsbölestranden (Övitsböle 7)	Aviapolis	900	0	0	0	900
Östra Haxböleparken	Håkansböle	400	400	0	0	0
Friluftsled på sträckan Håkansböle idrottspark–Sibbo storskogs nationalpark	Håkansböle	1 030	0	0	1 030	0
Fagerstapottarna, gång- och cykelbro	Håkansböle	100	100	0	0	0
Vagnberget	Håkansböle	55	0	0	0	55
Förlängning av spängerna vid Storkärr	Kivistö	450	0	50	0	400
Käinbybacksparken	Kivistö	550	0	0	0	550
Generalsparkens hundrastgård	Kivistö	510	0	60	0	450
Läsförhörsparken	Kivistö	150	150	0	0	0
Mattvättplatsen och kolonilottområdet i Kivistö	Kivistö	410	0	60	0	350
Opalparken	Kivistö	450	20	430	0	0
Målflaggsparken	Kivistö	850	0	0	425	425
Ester Koskelainens park	Björkby	980	30	950	0	0
Hanaböle träsk–Päiväkumpuvägen	Björkby	200	0	0	100	100
Åkernäsparken och -planen	Björkby	40	0	0	0	40
Räckhalsstrandens hundrastgård	Björkby	20	0	0	0	20
Marsparken	Korso	600	600	0	0	0
Matarforsens naturobservationsplats	Korso	60	0	0	0	60
Ådalsparkens näridrottsplats	Myrbacka	55	55	0	0	0
Områdeslekplatsen i Bredberget	Myrbacka	305	0	0	0	305

BYGGNADSPROGRAM 2026–2029 (1 000 euro)	Storområde	Kostnadskalkyl för åren 2026–2029	2026	2027	2028	2029
Naboängens seniorled	Myrbacka	100	100	0	0	0
Nybolandsbacken	Myrbacka	500	0	0	500	0
Långbackabergets lekplats	Myrbacka	550	0	0	50	500
Kopparbergsvägens och Vadängens bana	Myrbacka	1 300	1 300	0	0	0
Friherrsskogen och Skrapbergen	Myrbacka	1 000	580	420	0	0
Lieparken	Myrbacka	660	0	60	0	600
Klöverparken	Dickursby	385	385	0	0	0
Grönbergsparken	Dickursby	800	0	0	800	0
Biblioteksparkens norra del	Dickursby	1 000	0	0	0	1 000
Friluftsleden i Fastböle	Dickursby	150	0	0	150	0
Dickursbystranden, östra delen	Dickursby	1 500	0	0	0	1 500
Reparationsbyggande						
Kannistoparkens lekplats	Kivistö	350	0	350	0	0
Lekplatsen i Reuna	Kivistö	360	0	10	0	350
Gång- och cykelbron i Tapola U-8063	Kivistö	550	0	550	0	0
Asolaparken	Björkby	320	0	0	20	300
Mielikkiparken	Björkby	300	0	0	50	250
Pejasvägen, Kervo ås valvbro för gång- och cykeltrafik U-8150	Björkby	400	0	400	0	0
Poppelparken	Björkby	40	0	40	0	0
Trolleriparken	Björkby	40	0	0	40	0
Ådalsparken	Myrbacka	1 000	0	0	0	1 000
Ådalsparkens östra del	Myrbacka	90	0	0	0	90
Lammparken, parkbro	Myrbacka	150	0	150	0	0
Söderängen, hundrastgård	Myrbacka	10	0	0	0	10
Rensning av Varistobäcken	Myrbacka	10	10	0	0	0
Sädesåkern 2	Dickursby	220	0	220	0	0
Dickursbystranden, Åviks gång- och cykelbro	Dickursby	590	0	0	0	590
Dickursby, Veteranparken och Hertasparken	Dickursby	350	0	0	0	350
GEMENSAMMA PROJEKT MED STATEN						
Nybyggnad						
Katrinevägen på avsnittet Viniksvängen–Risbergsvägen	Gemensamma projekt	825	825	0	0	0
Ring III Nedre Dickursby–Kalkberget, bullerhinder	Gemensamma projekt	225	0	0	225	0
Serviceområde för tung trafik, Riksväg 3 320100	Gemensamma projekt	750	0	0	750	0

Pöytäkirjalausuma perussuomalaiset ja keskusta

Perussuomalaiset ja keskusta eivät kaupungin heikentyneessä taloustilanteessa ja keskeisen ratikka-investoinnin ylittäessä merkittävästi kustannusarvion voi hyväksyä kaupunginjohtajan esittämää talousarvioiesitystä. Perussuomalaiset, keskusta ja kristillisdemokraatit katsovat välttämättömäksi esittää vantaalaisten kannalta paremman vaihtoehdon. Vaihtoehto esittää ratkikka-inevstoinnion peruuttamisen lisäksi kaupungin velkajarrun, 30 M€ investointiohjelman sekä panostukset työllisyyteen ja turvallisuuteen.

Taustaa

Kaupungin väestön kasvu 2015–2025 on ylittänyt kaikki kasvuennusteet sekä kaupungin taloudellisen kantokyvyn. Elinvoimaa ei ole kehitetty onnistuneesti. Alueellinen eriytyminen lisääntynyt ja turvallisuus olennaisesti heikentynyt. Siksi toteutunutta kasvua viimeisen 10 vuoden aikana voi perustellusti osin luonnehtia ongelmalliseksi.

Tulevien vuosien strategiaa rakennettaessa on avoimesti myönnettävä liian nopean

kasvun aiheuttamat haasteet sekä vältettävä niitä jatkossa. Tämä oleellinen seikka ei tahdo nyt välittyä kaupungin strategiaesityksestä eikä taloudellisia toimenpiteitä kuvaavasta taloussuunnitelmasta.

G12 eli perussuomalaiset, keskusta ja kristillisdemikraatit pitää strategiaa liian kaunopuheisena ja nykyistä toimintaa liian kuvailevana. Siitä puuttuvat innostavat ja kohti parempaa vievät strategiset tavoitteet rakenteellisille muutoksille.

Kaupungin taloussuunnitelma 2026–29 on ylioptimistinen. Se perustuu verotulojen 131 Meuron ja valtionosuuksien 121 Meuron kasvuun vuoden 2025 tasoon verrattuna. Tulokasvu on arvioitu neljännesmiljardin euron suuruiseksi vain neljässä vuodessa. On selvää, että näin optimistisella tulojen kasvulla tehdään tilaa ratikkainvestoinnille. Sopeutustarve voi olla lähempänä 150 miljoonaa euroa kuin nyt kuvattu 30+60=90 miljoonaa euroa.

Pelkona on, että valtuustokauden puolivälitarkastelu tuo esiin mahdollisesti uuden mittavan saneeraustarpeen, ellei asioiden syihin puututa ajoissa.

Talousarvio 2026 on liian varovainen. Kulut kasvavat ja talousongelmia siirretään sen sijaan, että niihin päättäväisesti tartutaan.

Kaupungin keskeisten tytäryhtiöiden strategiat tai taloudet eivät näy kaupungin strategiassa tai taloussuunnitelmassa. G12 on huolissaan omistajaohjauksen tasosta.

G12 ehdottaa seuraavia strategisia tavoitteita 2026–29 jaksolle:

Strategiakaudella ei käynnistetä ratikan allianssisopimuksia. Asiaan voidaan palata, kun talous on ensin sopeutettu ja tasapainotettu. G12 haluaa turvata Vantaa elinvoiman ja investointikyvyn. Vantaa ei saa ripustautua yhden kortin varaan.

Velkakatto: kaupungin velka on kasvamassa nykyisestä vajaasta 1,1 miljardista eurosta yli 1,9 miljardin vuonna 2029. Kaupungin velkamäärä ei saa ylittää 1,5 miljardia euroa.

Palveluluiden turvaaminen: Vantaan talous on tasapainotettava 2029 mennessä, mikä edellyttää joko selvästi nyt nähtyä suurempaa sopeutusohjelmaa tai ratikkainvestoinnin lykkäämistä. G12 haluaa lykätä ratikan rakentamista ja turvata kuntalaisille tärkeät palvelut.

Työllisyyden merkittävä parantaminen: Nyt 15 %:ssa olevan työttömyyden painaminen alle 10 %:iin sekä pitkäaikais- ja muunkielisen työttömyyden puolittaminen.

Turvallisuuden parantaminen sekä tunne- että häiriötasolla. Tavoitteeksi otettava, että vuonna 2029 Vantaa ei ole enää kolmen turvattomimmaksi arvioidun kaupungin joukossa ja koettu turvallisuuden tunne on oleellisesti parantunut.

Koulujen oppimistulosten selvä paraneminen. Tavoitteena tulee olla oleellinen parantaminen. Sitä on seurattava jollain kansallisella kaupunkeja vertailevalla mittarilla. Erityisesti lukutaitoon on kiinnitettävä huomiota ja sitä on seurattava validilla mittarilla.

Vantaan toteutuneen liian nopean kasvun hillitsemiseksi asuntopolitiikkaa on kehitettävä siten, että viihtyisien pientaloasuntojen ja –asuinalueiden osuus kasvaa. Monipuolinen ja hinnaltaan järkevä asuntorakenne on toimiva keino alueiden eriytymisen estämiseksi.

Vantaan keskeisten tytäryhtiöiden, kuten Vantaan Energian, VAV:n, VTK:n ja Vantin linjaukset tulee käsitellä kaupungin strategian ja taloussuunnitelman yhteydessä.

G12 vaihtoehto investointiohjelmaksi – mahdollista kun ratikkaa ei tehdä

Vähennetään ratikan investointimeno, joka esityksessä Vantaan suorana osuutena on 541 M€ + varikko ja vaunut lainatakauksen kautta. Ratikka rakennetaan myöhemmin sitten, kun on rahaa.

Säästyneestä investointirahasta käytetään 30 miljoonaa euroa vantaalaisten hyvinvointiin kuten liikuntaan ja kulttuuriin. Panostetaan matalan kynnyksen koko kansan liikuntaan: Investoidaan tekojääratoihin, ulkokuntosaleihin, frisbeegolfkenttään sekä kuntoportaisiin.

Säilytetään tulevien vuosien strateginen liikkumatila, eikä sidota varoja 10 vuodeksi yhteen epävarmaan megahankkeeseen.

Sujuva arki edellyttää turvallisuuden, koulutuksen ja asukkaiden hyvinvoinnin lähipalveluiden vahvistamista. Toteutetaan ihmisten arkea parantavia investointeja.

G12 vaihtoehto käyttötalouteen

Vähennetään ratikan vuosittaisia korkokuluja 10 M€ (keskimäärin sitoutunut pääoma 3,5 %:n korolla). Vastaavasti lisätään säästetyt 10 M€ korkomenot turvallisuutta ja työtä edistäviin seuraaviin asioihin:

Lisätään resursseja keskustojen ja asemanseutujen turvallisuuteen 3 M€ vuosittain. Vahvistetaan vartiointia. Lisätään valvontakameroita. Lisätään katunuorisotyöntekijöiden määrä. Lisätään ehkäisevään huumetyöhön erikoistuneita työntekijöitä yhdessä VAKE:n kanssa.

Työtä tuhannelle. Työllisyyteen 25 %:n sivukuluja (työeläkemaksut) korvaavana nettona 3,5 M€ Vantaa-lisä työttömien ja pitkäaikaistyöttömien palkkaukseen. Panostus yrityksiin. Työvoimakoulutukseen lisää rahaa.

1000 kesätyöpaikkaa nuorille.

Säilytetään yksityinen ryhmäperhepäivähoito ja yksityisen hoidon

kuntalisä nykyisellään. Palautetaan lasten kotihoidon Vantaa-lisä.

Säilytetään seniorien sporttikortti maksuttomana liikuntaan kannustavana tekijänä (0,6 M€). Parannetaan lasten ja nuorten harrastemahdollisuuksia (0,4 M€).

Luovutaan hulevesimaksusta.

Kirjastojen aukioloaikaa ei rajoiteta nykyisestä.

Kehitetään oppilaiden lukemisen ja osaamisen tason mittarointia objektiivisella mittarilla.

Peruskoulun 2. luokan jälkeen testataan suomen kielen osaamisen taso. Riittävä suomen kielen taito on edellytys kolmannelle luokalle siirtymiselle.

Verot ja maksut

Veroja tai veron luonteisia maksuja ei nosteta, kuten valtuustosopimuksessa on sovittu.

Vantaan kaupunki ei ota käyttöön omaa erillistä hulevesimaksua.

G12 velkakatto

Maksimi lainamäärä rajataan 1,5 miljardiin euroon.

Ratikkainvestoinnin lykkäämisen myötä lainamäärä rajoittuu. Velkakaton mukainen 1,5 miljardiin euron raja säilyttää kuitenkin mahdollisuuden muihin strategisiin investointeihin ja painopisteisiin.

Velkakatto on tärkeä, jotta kaupungin strateginen kysy tehdä investointeja säilyy. Ratikkainvestoinnin myötä sitä ei enää olisi.

Otetaan tarkasteluun kaupungin tytäryhtiöt. Nyt omistajaohjaus ei näy kaupungin strategiassa eikä taloussuunnitelmassa.

Velkakatto on tarkasteltava sekä emokaupunki- että konsernitasoisena.

Miksi G12 vaatii ratikan rakentamisen lykkäämistä

Ratikka sopii mahdollisimman huonosti kaupungin alijäämäiseen ja velkaantuvaan talouteen. Lykkääminen on ainoa tapa turvata myös muut investoinnit, kuten koulut, päiväkodit, liikuntapaikat.

Ratikka ei ole kannattava. Ratikan kokonaiskustannukset eivät kerro kannattavuudesta vaan kannattamattomuudesta. Lisäksi ne perustuvat vääriin oletuksiin mm. työpaikkojen syntymisestä.

Ratikka ei luo pysyviä yksityisiä työpaikkoja. Yksityinen työpaikka syntyy, kun yritys hakee kasvua ja työpaikan luoma lisätuotto ylittää sen kustannukset.

Tehty päätös hankkia vaunut Puolasta heikentää entisestään olettettuja työllisyys- ja talousvaikutuksia.

Vote name:	JAA=pohja EI=Kasonen
Vote subject:	
Meeting:	Kaupunginhallituksen kokous
Agenda name:	§ 6 Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029 / PT (kvalt)
Vote start:	4.11.2025 14.23.11
Vote stop:	4.11.2025 14.23.54

Total Voting Results

Votes: 15

JAA	8	53,3%
EI	7	46,7%
Tyhjää	0	0%

Group Voting Results

kesk

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

kok

JAA	0
EI	5
Tyhjää	0

ps

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

sdp

JAA	5
EI	0
Tyhjää	0

vas

JAA	1
EI	0
Tyhjää	0

vihr

JAA	2
EI	0
Tyhjää	0

Individual Voting Results

JAA

Faysal Abdi	sdp
Ville Karinen	vas
Ulla Kaukola	sdp
Eve Rämö	vihr
Minna Räsänen	sdp
Emily Strohm	sdp
Visa Tammi	sdp
Anni Juulia Tuomainen	vihr

EI

Heli Hakala	kok
Mika Kasonen	kok
Otso Kivimäki	kok
Mika Niikko	ps
Petri Roininen	kesk
Victor Snellman	kok
Marjo Vacker	kok

Vote name:	JAA=pohja EI=Roininen
Vote subject:	
Meeting:	Kaupunginhallituksen kokous
Agenda name:	§ 6 Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029 / PT (kvalt)
Vote start:	4.11.2025 14.22.30
Vote stop:	4.11.2025 14.23.09

Total Voting Results

Votes: 15

JAA	13	86,7%
EI	2	13,3%
Tyhjää	0	0%

Group Voting Results

kesk

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

kok

JAA	5
EI	0
Tyhjää	0

ps

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

sdp

JAA	5
EI	0
Tyhjää	0

vas

JAA	1
EI	0
Tyhjää	0

vihr

JAA	2
EI	0
Tyhjää	0

Individual Voting Results

JAA

Faysal Abdi	sdp
Heli Hakala	kok
Ville Karinen	vas
Mika Kasonen	kok
Ulla Kaukola	sdp
Otso Kivimäki	kok
Eve Rämö	vihr
Minna Räsänen	sdp
Victor Snellman	kok
Emily Strohm	sdp
Visa Tammi	sdp
Anni Juulia Tuomainen	vihr
Marjo Vacker	kok

EI

Mika Niikko	ps
Petri Roininen	kesk

10 **Vanda stads inkomst- och fastighetsskattesatser år 2026**

VD/7118/02.03.00.00/2025

PT/MR/PK/MT/AP

Enligt 111 § i kommunallagen ska fullmäktige senast i samband med att budgeten godkänns fatta beslut om kommunens inkomstskattesats, fastighetsskattesatser samt om grunderna för övriga skatter.

Enligt 91 a § (520/2010) i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) ska en kommun senast den 17 november året före skatteåret meddela Skatteförvaltningen vilken inkomstskattesats som ska tillämpas. Kommunen anger inkomstskattesatsen med en tiondels procentenhets noggrannhet.

Enligt 11 § (1266/2001) i fastighetsskattelagen (654/1992) bestämmer kommunfullmäktige årligen på förhand storleken av kommunens fastighetsskattesatser inom gränserna för de variationsintervall som bestäms i lagen och fastställer samtidigt inkomstskattesatsen för finansåret. Fastighetsskattesatserna bestäms med en hundradels procents noggrannhet. Kommunen ska också meddela fastighetsskattesatserna till Skatteförvaltningen senast den 17 november året före skatteåret.

Om den 17 november infaller på någon annan dag än en vardag, ska meddelandet ske senast den första vardagen därefter (Lag om beräknande av laga tid 150/1930 5 §). Inkomstskattesatsen och fastighetsskattesatserna för år 2026 ska således meddelas till Skatteförvaltningen senast måndagen den 17 november 2025. De fastställda skattesatserna meddelas också till Kommunförbundet.

Gränserna för fastighetsskattesatserna vid beskattningen år 2026 är utgående från fastighetsskattelagen (11, 12, 12 b och 13 §) följande:

- allmän fastighetsskattesats för byggnader 0,93–2,00
- allmän fastighetsskattesats för mark 1,30–2,00
- fastighetsskattesats för stadigvarande bostadshus 0,41–1,00
- fastighetsskattesats för andra bostadshus 0,93–2,00
- Skattesatsen för obebyggda byggnadsplatser i de kommuner i Helsingforsregionen som nämns i 12 b § i fastighetsskattelagen är minst 3,00 procentenheter högre än den allmänna fastighetsskattesats för mark som kommunfullmäktige bestämt, dock högst 6,00 procent.

Vidare kan kommunfullmäktige bestämma (fastighetsskattelagen 13 a, och 14 §):

- skatteprocentsatsen för kraftverk 0,93–3,10.
- skatteprocentsatsen för allmännyttiga samfund 0,00–2,00

Stadsdirektörens förslag till Vanda stads budget för 2026 offentliggjordes 29.9.2025. Budgetförslaget för 2026 baserar sig på gällande inkomstskattesats på 6,4 procent samt gällande fastighetsskatteprocentsatser.

- Inkomstskattesatsen för år 2026 föreslås vara 6,4.
- Fastighetsskattesatserna för år 2026 föreslås vara:
    - allmän fastighetsskattesats för byggnader 1,28
    - allmän fastighetsskattesats för mark 1,30
    - stadigvarande bostadshus 0,41
    - annat än stadigvarande bostadshus 1,25
    - kraftverk 3,10
    - obebyggd byggnadsplats 6,00.

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 7

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att föreslå för stadsfullmäktige att inkomst- och fastighetsskatteprocentsatserna för 2026 fastställs enligt följande:

a) Vandas inkomstskattesats 6,4
b) Vandas fastighetsskatteprocentsatser:
1. allmän fastighetsskattesats för byggnader 1,28
2. allmän fastighetsskattesats för mark 1,30
3. stadigvarande bostadshus 0,41
4. annat än stadigvarande bostadshus 1,25
5. kraftverk 3,10
6. obebyggd byggnadsplats 6,00.

Behandling:
Under behandlingen av ärendet gav stadsstyrelseledamoten Ville Karinen följande ändringsförslag som förföll i brist på understöd:

Stadsstyrelsen beslutar att föreslå för stadsfullmäktige att inkomst- och fastighetsskatteprocentsatserna för 2026 fastställs enligt följande:

a) ~~Vandas inkomstskattesats 6,4~~ *Vandas inkomstskattesats 6,5*
b) Vandas fastighetsskatteprocentsatser:
1. allmän fastighetsskattesats för byggnader 1,28
2. allmän fastighetsskattesats för mark 1,30
3. stadigvarande bostadshus 0,41
4. annat än stadigvarande bostadshus 1,25
5. kraftverk 3,10
6. obebyggd byggnadsplats 6,00.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Ville Karinen lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

”Vänsterförbundet föreslår att Vandas inkomstskattesats höjs med 0,1 procentenheter. Syftet med den föreslagna höjningen är att trygga finansieringen för stadens tjänster och förhindra de nedskärningar som planerats i budgetförslaget bland annat inom småbarnspedagogiken samt kultur- och fritidsverksamheten. Enligt Vänsterförbundets uppfattning är en skattehöjning ett måttligt och rättvist sätt att stärka stadens ekonomi utan att de tjänster som invånarna behöver försämras. Samtidigt bidrar höjningen till att balansera budgeten och minska underskottet på ett ansvarsfullt sätt.”

———

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar fastställa inkomst- och fastighetsskatteprocentsatserna för år 2026 enligt följande:

a) Vandas inkomstskattesats 6,4
b) Vandas fastighetsskatteprocentsatser:
1. allmän fastighetsskattesats för byggnader 1,28
2. allmän fastighetsskattesats för mark 1,30
3. stadigvarande bostadshus 0,41
4. annat än stadigvarande bostadshus 1,25
5. kraftverk 3,10
6. obebyggd byggnadsplats 6,00.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:
Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi
Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

11 **Svar på Sirpa Kauppinens och Otso Kivimäkis samt 25 andra ledamöters motion om att utveckla en gammal skola till kulturhuset Tuomela**

VD/3393/00.02.00.03/2025

RÅ/AR/JS-K/TH/SL/MT/KW

Sirpa Kauppinen och **Otso Kivimäki** samt 25 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Konstnärer från flera olika inriktningar och kulturaktörer är verksamma i Tuomela. Verksamhetskulturen bygger på gemenskap. I byggnaden finns det för närvarande tomma lokaler som omfattar flera hundra kvadratmeter, eftersom den kvadratbaserade hyran är högre än i stadens bostadsfastigheter.

Kultur skapar gemenskap – vilket är en av stadens värderingar – och välbefinnande. Att fylla de fria lokalerna i Tuomela med aktörer inom kulturbranschen skulle medföra staden livskraft.

Hyresnivån bör vara klart lägre på grund av byggnadens dåliga skick. Vattnet är inte drickbart, men alla våningar har ett tappvattenställe med filter. Byggnadens skick är inget hinder för att arbeta där, den fungerar bra som arbetsutrymme.

Om den nuvarande hyresnivån skulle motsvara marknadshyran i objekt på den här nivån, skulle byggnaden fyllas av aktörer inom kulturbranschen, och kulturhuset Tuomelas betydelse som ett nav för företagare i Vanda skulle öka ytterligare i likhet med Helsingfors kabelfabrik. Ett betydande centrum för innehållsproducenter och andra företagare inom kreativa branscher skulle utvecklas.

Samtidigt är den skyddade byggnaden, dvs. stadens egendom, i gott bruk, övervakad och den hålls i snyggt skick. Om byggnaden står tom, blir den snabbt vandaliserad och nedklottrad och stadens egendom förstörs. Nu riskerar detta att hända om ingenting görs åt saken. Till exempel har musikinstitutet i västra Vanda tvingats att avstå från en stor del av sina lokaler i Tuomelan koulu med hänvisning till hyrans storlek.

Musikinstitutet i västra Vanda var hyresgäst redan då Hämeenkylän koulu hade verksamhet i lokalerna. Eftersom aktörer inom den grundläggande konstundervisningen inte behöver betala hyra för skol- och daghemslokaler, betalade musikinstitutet 740 euro i månaden för en kontorslokal, klassrummet i anslutning till den samt för några förrådsutrymmen. Musikinstitutet fick använda skolans lokaler fritt efter skoldagens slut, på samma sätt som andra musikinstitut i skolans lokaler.

Nu när lokalerna inte längre är i skolbruk måste musikinstitutet enligt stadens praxis betala full kvadratmeterhyra. Detta är ohållbart för musikinstitutets ekonomiska situation, och därför har musikinstitutet sagt upp lokaler fr.o.m. 1.5, sommarens musiktimmar o.d. har ställts in och barnens hobbyverksamhet minskas.

Den akustiskt välfungerande konsertsalen har inte kunnat användas, eftersom den endast kan hyras för en månad, och då skulle enbart anordnandet av vår- och julkonserter kosta mer än 2 500 €.

Vi föreslår att kulturhuset Tuomela utvecklas så att användningen av utrymmena maximeras, byggnaderna hålls i skick och att kulturhuset Tuomela granskas som en attraktiv helhet som är viktig för stadens invånare.”

Stadsfullmäktige 28.4.2025 § 24

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
Sirpa Kauppinens och Otso Kivimäkis samt 25 andra ledamöters undertecknade motion om att utveckla en gammal skola till kulturhuset Tuomela

_____

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom Vanda stad konstaterar följande som sitt svar:

Förvaltningen av uthyrningsverksamheten vid Tuomelan koulu återgick till Vanda stads serviceområde för fastigheter och lokaler från och med 9.10.2024 på grund av att andelslaget Osuuskunta Vantaan tilajakamo gick i konkurs. Eftersom hyresgästerna inte fick tillbaka de säkerheter motsvarande två månaders hyra som de betalat till det konkursdrabbade andelslaget, beslutade ekonomi- och förvaltningsdirektören vid stadsmiljöns verksamhetsområde §25/2024 att hyresbetalningsskyldigheten börjar först 1.12.2024, vilket innebar att staden kom hyresgästerna till mötes med ett belopp motsvarande cirka två månaders hyra.

Hyresavtalen gjordes upp med hyresgästerna enligt den nivå på hyran som andelslaget tidigare tagit ut. En del av skolans hyresgäster var skattefria aktörer, för vilka den gällande mervärdesskatten lades till hyran. För närvarande (21.8.2025) finns det 17 hyresgäster i Tuomelan koulu. De skattepliktiga aktörernas hyror är i genomsnitt 10,63 euro/m2 + moms, de skattefria aktörernas hyror 12,11 euro/m2 inklusive moms.

Utöver hyran betalar hyresgästerna för el, vatten, värme samt för den städning av gemensamma utrymmen (korridorer, trappor, toaletter + hygienartiklar) som utförs varje vecka av Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy enligt följande:

- under 40 m2 hyreslokal 50 euro per månad
- 41–70 m2 hyreslokal 100 euro per månad
- över 70 m2 hyreslokal 150 euro per månad

Hyresintäkterna är för närvarande cirka 5 000 euro per månad och intäkterna från separata ersättningar cirka 850 euro per månad. Driftskostnaderna för Tuomelan koulu för januari–juni 2025 var cirka 30 000 euro, varav den största kostnadsposten var uppvärmningen av den gamla skolan.

Enligt uppgifter från KTI Kiinteistötieto Oy våren 2025 var de skattefria hyrorna för produktionslokaler under 50 m2 i Vanda 11,09 euro per kvadratmeter medan hyrorna för produktionslokaler på 50–200 m2 var 13,03 euro per kvadratmeter. På motsvarande sätt var de skattefria hyrorna för kontorslokaler under 50 m2 i Vanda 18,93 euro per kvadratmeter medan hyrorna för kontorslokaler på 50–200 m2 var 19,41

euro per kvadratmeter. Utgående från detta motsvarar hyrorna för Tuomelan koulu hyrorna för de produktionslokaler som hyrs ut i Vanda.

Skolans festsal är det meningen att ska vara i gemensam användning av skolans hyresgäster.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande i sitt svar:
Tuomelan koulus byggnad är i dåligt skick och avsides belägen. Den är i slutet av sin byggnadstekniska livslängd, och tappvattenproblemen ökar hälsoriskerna. För att den långsiktiga verksamheten ska kunna fortsätta krävs omfattande och kostsamma reparationsåtgärder som staden inte har möjlighet till i det nuvarande ekonomiska läget.

Den grundläggande konstundervisningen kan genomföras avgiftsfritt i stadens befintliga lokaler enligt principen om användningstider, och till exempel musikinstitutet i västra Vanda har redan flyttat sin verksamhet till sådana lokaler. I fråga om sådana verksamheter inom den grundläggande konstundervisningen, för vilka det ännu inte har hittats lämpliga användningstider i skollokaler hjälper verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd att hitta lämpliga lokaler i andra av stadens lokaler. Motionen lyfter fram kulturverksamhetens betydelse för att främja gemenskap och välfärd. Dessa mål anser staden vara viktiga. Staden satsar på kultur och gemenskap i Västra Vanda, bland annat genom det stadskulturhus som byggs i Myrbacka. I Tuomelas fall begränsar dock byggnadens dåliga skick och avlägsna läge de mera omfattande livskraftseffekterna, och genomförandet av motionen kan inte förordas i detta ekonomiska läge.

Stadsstyrelsen 6.10.2025 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Sirpa Kauppinen och Otso Kivimäki samt de 25 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:
Under behandlingen av ärendet *kompletterade* biträdande stadsdirektören för stadskultur och välfärd sitt förslag enligt följande:

Den grundläggande konstundervisningen kan genomföras avgiftsfritt i stadens befintliga lokaler enligt principen om användningstider, och till exempel musikinstitutet i västra Vanda har redan flyttat sin verksamhet till sådana lokaler.
I fråga om sådana verksamheter inom den grundläggande konstundervisningen, för vilka det ännu inte har hittats lämpliga användningstider i skollokaler hjälper verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd att hitta lämpliga lokaler i andra av stadens lokaler.

Beslut:
Det kompletterade förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 20.10.2025 § 16

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till nästa sammanträde.

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Sirpa Kauppinens och Otso Kivimäkis samt 25 andra ledamöters undertecknade motion om att utveckla en gammal skola till kulturhuset Tuomela

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Anne Raasakka, direktör för serviceområdet för livslångt lärande, 040 6705287
(anne.raasakka[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Valtuustoaloite kehitetään vanhasta koulusta kulttuuritalo Tuomela	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Valtuustoaloite kehitetään vanhasta koulusta kulttuuritalo Tuomela Tuomelassa toimii eri alojen taiteilijoita sekä kulttuurialan toimijoita. Toimintakulttuuri on yhteisöllinen. Tällä hetkellä rakennuksessa on useita satoja neliöitä tyhjää tilaa, koska neliöperusteinen vuokra on korkeampi kuin kaupungin asuinkiinteistöissä. Kulttuuri synnyttää yhteisöllisyyttä - mikä on yksi kaupungin arvoista - ja hyvinvointia. Tuomelan vapaiden tilojen täyttyminen kulttuurialan toimijoilla toisi kaupunkiin elinvoimaa. Vuokratason tulisi rakennuksen kunnon vuoksi olla selkeästi alhaisempi. Vesi ei ole juomakelpoista, mutta kaikissa kerroksissa on suodattimella varustettu vesipiste. Rakennuksen kunto ei estä siellä työskentelyä, työtiloina ne toimivat hyvin. Mikäli nykyinen vuokrataso vastaisi markkinavuokraa tämän tason kohteissa, rakennus täyttyisi kulttuurialan tekijöistä, ja Kulttuuritalo Tuomelan merkitys vantaalaisten yrittäjien keskittymänä kasvaisi edelleen Helsingin kaapelitehtaan tavoin. Kehittyisi merkittävä sisällöntuottajien ja muiden käsinyrittäjien keskus. Samalla suojeltu rakennus eli kaupungin omaisuus on hyvässä käytössä, valvonnassa ja siistinä pidetty. Mikäli rakennus jää tyhjäksi, se rikotaan ja sotketaan nopeasti, ja kaupungin omaisuutta tuhoutuu. Nyt on vaarassa, että näin käy, jos asiaan ei puututa. Esimerkiksi Länsi-Vantaan musiikkiopisto on joutunut irtisanomaan suuren osan tiloistaan Tuomelan koulusta vedoten vuokran suuruuteen. Länsi-Vantaan musiikkiopisto on ollut vuokralaisena jo silloin kun tiloissa toimi Hämeenkylän koulu. Koska taiteen perusopetuksen toimijoiden ei tarvitse maksaa vuokraa koulujen ja päiväkotien tiloista, maksoi musiikkiopisto toimistotilasta, sen yhteydessä sijaitsevasta luokkatilasta sekä muutamasta varastotilasta 740 euroa kuukaudessa. Musiikkiopisto sai	Aloitteen tekijät Sirpa Siru Kauppinen Otso Kivimäki Aloitteen Allekirjoitukset 1. Vaula Norrena 2. Jukka Nevala 3.Lauri Kaira 4.Paula Lehmuskallio 5. Kai-Ari Lundell 6. Minna Heikkinen 7. Tiina Tuomela 8. Juha Suoniemi 9. Kai-Ari Lundell 10. Maija Rautavaara 11. Jussi Särkelä 12. Ida Tamminen 13. Tarja Eklund 14. Nina Nummela 15. Niilo Kärki 16. Marjo Vacker 17. Juha Järä 18. Suvi Karhu 19. Susanna Kaiju 20. Mika Kasonen

käyttää vapaasti koulun tiloja koulupäivän päättymisen jälkeen, kuten muutkin musiikkiopistot koulutiloissa. Nyt kun tiloissa ei ole enää koulukäytöä, musiikkiopiston täytyy maksaa kaupungin käytäntöjen mukaisesti täyttä neliövuokraa. Tätä ei musiikkiopiston taloudellinen tilanne kanna, ja tämän vuoksi musiikkiopisto on sanonut tiloja irti 1.5. alkaen, kesätunnit yms on peruttu ja lasten harrastustoimintaa vähennetään. Akustisesti hyvin toimivaa konserttisalia ei ole voitu käyttää, koska sen voi vuokrata vain kuukaudeksi, jolloin pelkästään kevät ja joulukonserttien pitäminen maksaisi yli 2500 €. **Ehdotamme että Kulttuuritalo Tuomelaa kehitetään niin että maksimoidaan tilojen käyttö, pidetään rakennuksista huolta ja tarkastellaan Kulttuuritalo Tuomelaa kaupungin asukkaiden kannalta merkittävänä vetovoimaisena kokonaisuutena.**	21. Eva Tawasoli 22.Tia Seppänen 23. Aki Mäkipernaa 24. Reija Friman 25. Naima El Issaoui

12 Svar på Vaula Norrenas och 33 andra ledamöters motion om HRT:s studerandebiljett för studerande med sommarjobb eller praktik

VD/3388/00.02.00.03/2025

TeA/HW/MH/EP/EJ/AP

Vaula Norrena och 33 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”HRT erbjuder 40 % rabatt på periodbiljetter till studerande som bor i HRT-området. Priset för en ABC-månadsbiljett är 64,60 euro för studerande.

Men om en studerande är skriven någon annanstans än i HRT-området, ska hen betala en månadsavgift för en vuxen från en annan ort, vilken för en ABC-biljett är 183,50 euro, dvs. 80 euro dyrare än en normal månadsbiljett för en vuxen i HRT-området.

Alla de studerande i huvudstadsregionen som studerar någon annanstans än i sin hemkommun tvingas betala dyrt om de åker hem över sommaren eller för praktik.
Detta är ojämlikt. Varför får vissa studenter resa med en förmånlig HRT-biljett och andra måste betala tredubbelt pris?
De studerandes löner från sommarjobb och praktik är små, ofta bara 1 400–1 500 euro/mån. Dessutom förlorar de i fortsättningen sitt bostadsbidrag för sommarmånaderna.

Det vore rättvist och rätt att bevilja en månadsbiljett till studerandepris också för studerande vars officiella adress är någon annanstans än i HRT-området.
Rabatten skulle kanske omfatta några tusen studerande några månader om året och skulle inte nödvändigtvis nämnvärt påverka HRT:s budget. HRT bör åtminstone undersöka saken.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att Vanda stad förutsätter att Helsingforsregionens trafik bedömer kostnadseffekterna av en HRL-studerandebiljett som beviljas studerande som är skrivna på andra orter, samt behandlar förslaget i denna motion i sina beslutande organ.

Beslutet hör till HRT:s beslutsorgan, men städerna kan påskynda ett positivt beslut.

Det bör noteras att även om en studerande som kommer från området, men som i huvudsak bor någon annanstans, skulle byta tillbaka sin folkbokföringsadress över sommaren eller för praktiktiden, tar det mer än en månad för myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att registrera ändringen av hemort i sitt system.
Och den stadigvarande hemkommunen ska vara registrerad i HRT-området hos myndigheten för digitalisering och befolkningsdata innan det går att köpa en biljett med studeranderabatt.

HRT:s prissättning ska i fortsättningen vara rättvis för olika grupper av studerande.”

Stadsfullmäktige 28.4.2025 § 20

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Vaula Norrenas och 33 andra ledamöters motion om HRT:s studerandebiljett för studerande med sommarjobb eller praktik

_____

Serviceområdet för gator och parker inom **stadsmiljöns verksamhetsområde** konstaterar följande som sitt svar:

Beslut om kollektivtrafikbiljetternas priser, biljettyper och rabattgrupper fattas av Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT). Vanda stad ger årligen ett utlåtande om HRT:s preliminära verksamhets- och ekonomiplan. I Vanda stads utlåtande om Samkommunen Helsingforsregionens trafiks preliminära verksamhets- och ekonomiplan för 2026–2028 (Koncernsektionen 26.8.2025) har den fråga som togs upp i fullmäktigemotionen lyfts fram:

Studerandebiljetter
När det gäller biljetternas priser vill Vanda stad att priserna ska vara rättvisa. Till exempel får de studerande som bor i HRT-området en säsongsbiljett till ett betydligt billigare pris än studerande som är skrivna någon annanstans. Det är ofta vanligt att de studerande får ett sommarjobb eller en praktikplats på hemorten i huvudstadsregionen, även om studieorten ligger någon annanstans. Det tar också tid att ändra hemorten i systemen hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, så inte ens det hjälper genast att få en studeranderabatt. De studerande är också i en sådan ålder då ett kollektivtrafiksystem som de upplever som bra för dem, kan vägleda dem till att bli aktiva användare av kollektivtrafiken också i fortsättningen och påverka deras beslut om att skaffa bil. Vanda önskar att HRT bedömer möjligheterna att utvidga rättigheten till studerandebiljetter också för dem som bor på andra orter och de kostnader som detta medför.

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 12

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Vaula Norrena och de 33 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

– Vaula Norrenas och 33 andra ledamöters undertecknade motion om HRT:s studerandebiljett för studerande med sommarjobb eller praktik

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Emmi Pasanen, trafikutvecklingschef, tfn 050 314 5075
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 28.4.2025

Aloite HSL-opiskelijalipusta kesätöihin ja harjoitteluun tuleville opiskelijoille	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
HSL tarjoaa 40 % alennuksen kausilipuista HSL-alueella asuville opiskelijoille. ABC-kuukausilipun opiskelijahinta on 64,60 euroa. Mutta jos opiskelija on kirjoilla muualla kuin HSL-alueella, hänen pitää maksaa ulkopaikkakuntalaisen aikuisen kuukausimaksu, joka on ABC-lipulla 183,50 euroa, siis vielä 80 euroa kalliimpi kuin normaali HSL-aikuisen kuukausilippu. Kaikki pääkaupunkiseudun opiskelijat, jotka opiskelevat muualla kuin kotipaikkakunnallaan, joutuvat maksamaan kalliisti siitä, jos he palaavat kesäajaksi tai työharjoitteluun kotiseudulleen. Tämä on eriarvoista. Miksi toiset opiskelijat saavat matkustaa edullisella HSL-lipulla ja toisten pitää maksaa kolminkertainen hinta? Opiskelijoiden kesätöiden ja työharjoittelujaksojen palkat ovat pienet, usein vain 1400–1500 euroa/ kk, lisäksi he jatkossa menettävät asumistukensa kesäkuukausilta. Olisi reilua ja oikein myöntää opiskelijahintainen kuukausilippu myös niille opiskelijoille, joiden virallinen osoite on muualla kuin HSL-alueella. Alennus koskisi ehkä joitakin tuhansia opiskelijoita joitakin kuukausia vuodesta, eikä välttämättä vaikuttaisi juurikaan HSL:n budjettiin. HSL:n tulisi vähintään tutkia asia. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki edellyttää Helsingin Seudun Liikennelaitosta arvioimaan ulkopaikkakunnilla kirjoilla oleville opiskelijoille myönnettävän HSL-opiskelijalipun kustannusvaikutuksia, sekä käsittelemään tämän aloitteen ehdotuksen päätöselimissään. Päätös kuuluu HSL:n päätöselimille, mutta kaupungit voivat vauhdittaa myönteisen päätöksen syntymistä.	Aloitteen tekijät Vaula Norrena Aloitteen Allekirjoitukset 1. Sami Kanerva 2. Maarit Raja-Aho 3. Siri Ahokas 4. Anu Hall 5. Otso Kivimäki 6. Sirpa Siru Kauppinen 7.Minna Heikkinen 8. Tiina Tuomela 9. Mari Hynninen 10. Juha Suoniemi 11. Matilda Stirkkinen 12. Pirjo Luokkala 13. Eeva Tikkanen 14. Tuire Kaimio 15. Maija Rautavaara 16. Jussi Särkelä 17. Minttu Sillanpää 18.Tarja Eklund 19. Nina Nummela 20. Marjo Vacker

On huomattava, että vaikka täältä kotoisin oleva, muualla pääosin asuva opiskelija muuttaisi kirjansa takaisin tänne kesän tai työharjoittelun ajaksi, kestää digi- ja väestötietovirastolla yli kuukauden ajan, ennen kuin se saa kirjattua kotipaikkakunnan muutoksen järjestelmäänsä. Ja vakituisen kotikunnan tulee olla kirjattu digi- ja väestötietovirastossa HSL-alueelle, ennen kuin voi ostaa lipun opiskelija-alennuksella. HSL- hinnoittelun tulee jatkossa olla reilua eri opiskelijaryhmille.	21.Paula Lehmuskallio 22. Topi Liutu 23. Susanna Kaiju 24. Heli Hakala 25.Eva Tawasoli 26. Janne Hartikainen 27. Chau Nguyen 28. Minttu Sillanpää 29. Reija Friman 30.Tia Seppänen 31. Ida Tamminen 32. Aki Mäkipernaa 33. Naima EL Issaoui

13 Svar på Eeva Tikkanens och 23 andra ledamöters motion om reservmorföräldrar och -farföräldrar och andra vuxna till stöd för barnfamiljerna i Vanda

VD/3395/00.02.00.03/2025

RÅ/SK/HK/SL/EJ/AP

Eeva Tikkanen och 23 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Över hälften av föräldrarna i Vanda upplever att de har fått otillräckligt stöd för att orka och för sin psykiska hälsa (FinBarn 2024).

De som undertecknat denna motion föreslår att Vanda stad i samarbete med välfärdsområdet utreder stadens möjligheter att för sin del skapa eller stöda en verksamhetsmodell, som kunde bidra till att reservmorföräldrar och -farföräldrar och andra frivilliga vuxna deltar och stöder barnfamiljer och föräldrar i Vanda till att orka och må väl i vardagen. Samtidigt kunde man också utreda stödmodellen för sysselsättning av unga till stöd för barnfamiljer, t.ex. under sommarlov och andra semestertider.

Många av barnfamiljerna i Vanda har inte sina mor- och farföräldrar i närheten, samtidigt som många äldre och andra vuxna upplever ensamhet och längtan efter meningsfull samvaro.
Genom att hjälpa till att förena dessa grupper och behov kunde man skapa en genuint mänsklig stödform med låg tröskel, som skulle stärka gemenskap, förebygga ensamhet, ge stöd så föräldrarna orkar och också stöda barns och ungas välbefinnande.”

Stadsfullmäktige 28.4.2025 § 26

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

_____

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande i sitt svar:

Såsom det konstateras i fullmäktigemotionen upplever över hälften av föräldrarna i Vanda att de har fått otillräckligt stöd för att orka och för sin psykiska hälsa (FinBarn 2024). Familjernas situationer och stödnätverk varierar, och alla familjer har inte sina mor- eller farföräldrar eller andra stödnätverk i sitt närområde. Ensamhet är en utmaning i Vanda i många åldersgrupper och för att hålla den i styr behövs gemenskapsfrämjande verksamhetsmodeller och offentliga lokaler där Vandabor i olika åldrar och med olika bakgrund kan mötas med låg tröskel, till exempel bibliotek, invånarlokaler, olika mötesplatser och vuxenutbildningsinstitutets verksamhet.

Verksamheten med reservmorföräldrar och -farföräldrar är ett ypperligt exempel på en verksamhetsmodell som kan minska belastningen för familjerna, främja integrationen och minska ensamheten bland äldre. I Vanda och i närområdena finns det flera aktörer inom tredje sektorn som erbjuder verksamhet med reservmorföräldrar och -farföräldrar:

- Mannerheims barnskyddsförbunds Nylands distrikt har verksamhet med reservmorföräldrar och -farföräldrar, där målgruppen är familjer som inte alls har mor- eller farföräldrar eller sällan träffar sina mor- eller farföräldrar. Mannerheims barnskyddsförbund har också annan varierande verksamhet där äldre och barnfamiljer kan mötas, till exempel verksamhet som på finska kallas ”kylämummi- ja vaaritoiminta”, där äldre möter barnfamiljer på familjecaféer, daghem, i klubbar, skolor och på bibliotek, och läsmormor och -farfarverksamhet där äldre läser böcker på skolorna tillsammans med barn som behöver stöd i sin läsning. Man kan anmäla sitt deltagande i verksamheten på webbplatsen för Mannerheims barnskyddsförbunds Nylands distrikt.

- SOS Barnbyar ordnar verksamhet som på finska kallas Mummun ja vaarin tupa i Vanda, i invånarparkerna och vid de öppna mötesplatserna i Björkby, Håkansböle och Myrbacka. I verksamheten kan reservmorföräldrar och -farföräldrar tillbringa tid tillsammans med barnen och föräldrarna får en andhämtningspaus i vardagen. Verksamheten omfattar matlagning, måltider och andra informella aktiviteter som att leka och spela tillsammans.

- Finlands Röda Kors (FKR) ordnar vänverksamhet i Nyland där människor i alla åldrar, också äldre har möjlighet att hitta en frivillig vän. FRK har testat verksamhet med reservmormödrar i pilotprojekt i andra delar av Finland.

- Pienperheyhdistys ry har fadder-morföräldrar/farföräldrarverksamhet, där familjer med en förälder kan få en frivillig fadder-morförälder/farförälder.

Utöver de tidigare nämnda kan man söka reservmorföräldrar och -farföräldrar genom en direkt anmälan på sociala medier eller olika plattformar för korttidsjobb.

En annan aspekt som nämns i fullmäktigemotionen är en stödmodell för sysselsättning av unga till stöd för barnfamiljer, t.ex. under sommarlov och andra semestertider. I Vanda används en sommarjobbssedel på 300 euro för unga som dock inte beviljas för användning om arbetsgivaren är ett privathushåll, vilket innebär att arbetsgivaren måste vara ett företag eller en förening för att man ska få en sommarjobbssedel. Det skulle kunna vara möjligt för vissa föreningar att åta sig uppgiften att sysselsätta unga till stöd för barnfamiljer, men problemet kan vara att en självriskandel av lönen saknas: minimilönen för en ung person är 500 euro för 60 timmars arbete enligt sommarjobbssedelns villkor, och stödet som ges är endast 300 euro. Det eurobelopp som saknas kunde ersättas genom mindre kundavgifter.

I Vanda genomförs också Vandas program för sommarföretagande som är ett avgiftsfritt program för Vandaunga, där målet är att starta ett eget företag. Alla som valts till programmet får en egen mentor och en sommarföretagarsedel på 300 euro. Inom ramen för detta program har ungdomarna möjlighet att till exempel starta ett företag som producerar barnavårds- och hemhjälpstjänster eller andra tjänster för barnfamiljer.

Unga har möjlighet att söka sig till barn- och hemvårdsuppgifter till exempel via platsannonser av privata personer eller 4H-föreningens tjänst Helppi. Helppi för samman kunder och unga som inskolats i uppgifterna på ett pålitligt sätt.

En stor del av den verksamhet som efterfrågas i motionen utförs av tredje sektorn i Vanda, och organisationerna är mycket väl lämpade att genomföra denna typ av arbete. Därför anser inte verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd att det är nödvändigt att staden och välfärdsområdet börjar utveckla detta arbete.

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 13

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Eeva Tikkanen och de 23 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Det antecknades att socialdemokraternas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet, som understöddes av samlingspartiets stadsstyrelsegrupp och stadsstyrelseledamöterna Petri Roininen och Mika Niikko:

”Även om rådgivningstjänsterna hör till välfärdsområdets ansvar har Vanda stad fortfarande en viktig roll i främjandet av barnfamiljers välfärd. När bibliotekens och andra öppna mötesplatsers verksamhet utvecklas ska organisationerna engageras aktivt för att öka och stärka kommunikationen om deras verksamhet och föräldrarnas möjligheter att delta. För att främja sysselsättningen av unga bör staden dessutom föra en diskussion med organisationerna om huruvida organisationerna kan fungera som samordnande aktör när det gäller att anställa unga för barnavårdsuppgifter, varvid det är möjligt att utnyttja hushållsavdraget.”

———

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Eeva Tikkanens och 23 andra ledamöters undertecknade motion om reservmorföräldrar och -farföräldrar och andra vuxna till stöd för barnfamiljerna i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Suvi Korhonen, sakkunnig inom främjande av välfärd,
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: **Varamummoja, -pappoja ja muita aikuisia vantaalaisten lapsiperheiden tueksi**	**Aloitteen tekijä** Eeva Tikkanen
Yli puolet vantaalaisista vanhemmista kokee, että on saanut riittämättömästi tukea omaan jaksamiseen ja mielenterveyteen (Finlapset 2024). Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan kaupunki selvittää yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, millaisia mahdollisuuksia kaupungin olisi omalta osaltaan olla luomassa tai tukemassa toimintamallia, jonka avulla edistetään varamummojen, varapappojen ja muiden vapaaehtoisten aikuisten osallistumista vantaalaisten lapsiperheiden ja vanhempien arjen jaksamisen ja hyvinvoinnin tueksi. Samassa yhteydessä voitaisiin selvittää myös tukimallia nuorten työllistämistä lapsiperheiden tueksi esim. kesä- ja muina loma-aikoina. Monilla vantaalaisilla lapsiperheillä ei ole omia isovanhempia lähellä, ja samanaikaisesti monet ikäihmiset ja muut aikuiset kokevat yksinäisyyttä ja kaipuuta merkitykselliseen vuorovaikutukseen. Auttamalla7 yhdistämään nämä ryhmät ja tarpeet, voitaisiin luoda aidosti inhimillinen, matalan kynnyksen tukimuoto, joka vahvistaisi yhteisöllisyyttä, ehkäisee yksinäisyyttä ja tukee vanhempien jaksamista sekä myös lasten ja nuorten hyvinvointia.	Aloitteen Allekirjoitukset 1.Minna Heikkinen 2.Tiina Tuomela 3. Pirjo Luokkala 4. Juha Järä 5. Mari Hynninen 6. Juha Suoniemi 7. Jussi Särkelä 8. Vaula Norrena 9. Nina Nummela 10. Marjo Vacker 11. Paula Lehmuskallio 12. Sirpa Siru Kauppinen 13. Susanna Kaiju 14.Jukka Nevala 15. Pirkko Letto 16. Siri Ahokas 17. Jouko Jääskeläinen 18. Matilda Stirkkinen 19. Eva Tawasoli 20. Tia Seppänen 21. Aki Mäkipernaa 22. Reija Friman 23. Naima EL Issaoui

14 **Svar på Faysal Abdis och 25 andra ledamöters undertecknade motion om en tillfällig skridskobana och plats för sommarevenemang i Korso centrum**

VD/8489/00.02.00.03/2024

RÅ/V-MK/JL/ SY/RK/EJ/KW

Faysal Abdi och 25 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Utvecklingen av Korso centrum har inletts och de första byggnaderna har rivits.

I Korso centrum mellan Korsostigen och Korsovägen har rivningen av affärsbyggnaden Korson Liiketalo Oy inletts och bredvid den finns ett stort tomt område med en areal på cirka 2 000 kvadratmeter. När parkeringsområdet intill byggnaden räknas in i centrum uppstår ett stort tomrum på nästan 4 000 kvadratmeter. Med beaktande av konjunkturerna inom det nuvarande byggandet kan det ta flera år innan man börjar bygga Korso centrum.

Utan människor finns inget centrum och tomma torg drar inte folk. Centrum ska utvecklas och underhållas för att folk ska vilja komma dit och trivas,
både innan byggandet inleds och under själva byggandet.

För att förbättra trivseln i Korso föreslår jag genom en fullmäktigemotion att de fastigheter och det stora parkeringsområdet som rivs i Korso centrum (mellan Korsostigen och Korsovägen) ersätts med en tillfällig skridskobana som fryses på vintern. Arealen är totalt 4 000 m2.

En skridskobana skulle blåsa nytt liv i centrum under vintern och på sommaren kunde man spela olika spel, såsom streetbasket och anordna andra evenemang på platsen. Ungdomslokalen och skolan bredvid kunde också använda planen. Dessutom kunde den frysta planen i stor skala betjäna både invånarna i centrala Korso och Korsoområdets övriga invånare. Eftersom planen ligger i centrum bredvid skolan och ungdomslokalen torde planeringen och frysningen kräva samarbete mellan olika verksamhetsområden och stadsbornas engagemang för att göra det levande.

I centrum kunde det i fortsättningen finnas fler mötesplatser för människor och aktiviteter för alla åldersgrupper.

Stadsfullmäktige 16.12.2024 § 42

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutar ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Faysal Abdis och 25 andra ledamöters undertecknade motion om en tillfällig skridskobana och plats för sommarevenemang i Korso centrum

_____

Serviceområdet för idrott och motion inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

I Korso centrum har byggnaderna i området mellan Korsostigen och Korsovägen rivits och det önskas tillfälliga idrotts- och motionsmöjligheter. På tomten finns ett grusbelagt område och två parkeringsplatser med asfaltbeläggning, av vilka det ena är utarrenderat för parkeringsbruk.

För att området ska kunna användas för tillfällig idrott och motion krävs utbyte av jordmassor, byggande av stängsel och asfaltering av området för att man på vintern ska kunna isbelägga området och på sommaren till exempel installera korgbollsplaner och andra idrottsanläggningar. Utbyte av jordmassor, asfaltering, stängsel och anskaffning av utrustning kostar minst drygt 100 000 euro.

Tidsplanerna och anslagen för planeringen och byggandet av idrottsplatser har redan fastställts för de kommande åren. Det skulle också vara svårt att göra planen i skridskoskick, så att det inte rinner ut vatten i miljön som gör att vägarna och parkeringsområdena blir hala. I Korso idrottspark finns en konstisbana några hundra meter bort, där man kan åka skridskor oberoende av väder.

Av ovannämnda skäl anser serviceområdet för idrott och motion att det inte är realistiskt med tillfälligt idrottsbyggande i området. I och med planeringen och utvecklingen av centrumområdet kan man utreda en mer långsiktig lösning för området.

Stadsstyrelsen 28.04.2025 § 36

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag till Faysal Abdi och de 25 andra ledamöter som undertecknat motionen.

Bilaga:
– Faysal Abdis och 25 andra ledamöters undertecknade motion om en tillfällig skridskobana och plats för sommarevenemang i Korso centrum

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

———

Stadsstyrelsen 12.5.2025 § 13

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Faysal Abdi och de 25 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

———

Stadsstyrelsen 2.6.2025 § 55

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Faysal Abdi och de 25 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

_____

Serviceområdet för fastigheter och lokaler inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

I nuläget finns det tomma fastigheter som ägs av Vanda stad i Korso centrum efter rivningen av gamla affärsbyggnader. Fastigheterna är enligt den gällande detaljplanen belägna i ett kvartersområde för affärsbyggnader, ett kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader och ett område för en persontrafikterminal. Fastigheterna gränsar till ett kvartersområde för allmän parkering, Gråsiskvägens och Korsovägens gatuområden, Kungsörnvägens och Korsostigens gatuområden reserverade för gång- och cykeltrafik samt Korsoplatsen.

På de områden som staden äger håller man på att inleda en detaljplaneändring, vilket innebär att området är tillfälligt tomt i väntan på sitt nya användningsändamål. Arbetet med att förnya Korso centrum har pågått i flera år. Stadens mål är att hitta aktörer och ett projekt som ökar områdets attraktionskraft och tillför fler tjänster och människor till centrum. Även i bästa fall torde den detaljplaneändring som utvecklingen förutsätter och beredningen av projektet, bl.a. beredningen och planeringen av de avtal som behövs och ansökan om behövliga tillstånd, ta uppskattningsvis 3–5 år.

Byggnaderna på tomterna har rivits, städats och ställts i skick enligt rivningstillståndet, bland annat genom att avgränsa tomterna med större stenar så att man inte kan köra bil till tomterna. Ur fastighetsägarens synvinkel väntar tomterna nu på framtida partner och den kommande detaljplaneändringen och byggandet, men kräver inte längre några andra åtgärder utifrån denna utgångspunkt.

Det ligger dock i områdets invånares och Vanda stads intresse att ordna förutsättningar för tillfällig verksamhet i området, så att centrum också under denna väntetid är så trivsamt som möjligt och framför allt fungerar som mötesplats för invånarna. Tillfällig användning är ett tema, för vilket staden ännu inte har någon process, inga tilldelade resurser och ingen ansvarig part. Därför finns det inga medel reserverade för planering och inte heller för genomförande av tillfälliga åtgärder i kommande arbetsprogram, investeringsprogram eller andra planer.

Det har förts diskussioner mellan sakkunniga från olika verksamhetsområden och serviceområden om möjliggörandet av tillfälliga verksamheter på de tomma tomterna i centrala Korso. Det främsta problemet för närvarande är markgrundens dåliga bärighet. Särskilt under regniga perioder blir marken vattnig och sjunkande. Tillfälliga verksamheter i området kan dock möjliggöras genom ganska enkla och kostnadseffektiva åtgärder. Vid behov kan åtgärderna också indelas i olika skeden, eftersom man inte vet hur länge den tillfälliga situationen kommer att bestå. I det första skedet skulle det räcka med att

ungefär hälften av den mest centrala tomten som står tom kunde göras bärande genom markbyten, och den andra halvan av området kunde iståndsättas lättare.

Stadsmiljöns verksamhetsområde vidtar åtgärder för att organisera nödvändiga byten av jordmassor inom det mest centrala området. En del av området beläggs med stenmjöl och en del behandlas med lättare åtgärder, till exempel genom att iståndsätta det till en äng. Man strävar också efter att ordna tillfälliga sittplatser, planteringar och belysning på området. Förutsättningarna för att det ska kunna organiseras tillfälliga verksamheter strävar man efter att få färdiga till våren 2026. Det blir verksamhetsområdets för stadskultur och välfärd uppgift att organisera och samordna verksamheten i samarbete med lokala föreningar samt att ordna en container som är lämplig för eventuell förvaring och/eller som scen på området.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande i sitt svar:

I Korso centrum har byggnader i området mellan Korsostigen och Korsovägen rivits och det önskas tillfälliga idrotts- och motionsmöjligheter. På tomten finns ett grusbelagt område och två parkeringsområden med asfaltbeläggning, av vilka det ena är utarrenderat för parkeringsbruk.

För att området ska kunna användas för tillfällig idrotts- och motionsverksamhet krävs utbyte av jordmassor, byggande av stängsel och asfaltering av området för att man på vintern ska kunna isbelägga området och på sommaren till exempel installera korgbollsplaner och andra idrottsplatser. Utbyte av jordmassor, asfaltering, stängsel och anskaffning av utrustning kostar minst drygt 100 000 euro.

Tidsplanerna och anslagen för planeringen och byggandet av idrottsplatser har redan fastställts för de kommande åren. Det skulle också vara svårt att göra planen i skridskoskick, så att det inte rinner ut vatten i miljön som gör att vägarna och parkeringsområdena blir hala. I Korso idrottspark finns en konstisbana några hundra meter bort, där man kan åka skridskor oberoende av väder.

Av ovannämnda skäl anser serviceområdet för idrott och motion att det inte är realistiskt med tillfälligt idrottsbyggande i området. I och med planeringen och utvecklingen av centrumområdet kan man utreda en mer långsiktig lösning för området.

Den tomma tomten i Korso centrum kan tillfälligt tas i bruk som en gemensam öppen plats i stadsdelen, som stöder invånarnas delaktighet, stärker den lokala identiteten och erbjuder utrymme för gemensamma aktiviteter. De lokala föreningarna har visat intresse för att delta i utvecklingen av området och genomförandet av verksamheten, vilket skapar en stark grund för samarbete.

Området är flexibelt och kan användas för olika för pop-up-torg och tillfälliga evenemang för allmänheten, såsom sommartorg, lopptorg, olika kultur- och motionsevenemang, utomhusbio, lokala föreställningar och föreningsjippon. Evenemangen kan ordnas kostnadseffektivt i samarbete med olika aktörer, men genomförandet och samordningen av dem förutsätter tillräckliga resurser som beaktas i planeringen av driftsekonomin 2026.

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 14

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge Faysal Abdi och de 25 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 17.11.2025

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Veli-Matti Kallislahti, idrottsdirektör, 050 511 8636, Jari Lärka, idrottschef, tfn, 040 525 2162, Anniina Korkeamäki, projektdirektör, 0405743342, Reeli Karimäki, kulturchef 040 524 1403 (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Korson keskustan kehittäminen on alkanut ja ensimmäiset rakennukset on purettu. Korson keskustassa Korsonpolun ja Korsontien välissä, on alkanut liikerakennuksen Korson Liiketalo Oy:n purkaminen ja sen vieressä on iso tyhjä alue, joka on kerrosalaltaan noin 2 000 neliötä. Kun rakennuksen viereinen pysäköintialue lasketaan mukaan keskustaan, muodostuu iso, lähes 4 000 neliömetrin tyhjä alue. Kun huomioidaan nykyisen rakentamisen suhdanteet, voi Korson keskustan rakentamisen aloittaminen viedä vuosia. Keskusta ei ole mitään ilman ihmisiä eikä se houkuttele ihmisiä, jos aukiot seisovat tyhjinä. Keskustaa täytyy kehittää ja pitää kunnossa, jotta ihmiset haluavat tulla sinne ja viihtyvät seillä. Niin ennen rakentamisen aloittamista kuin myös rakentamisen aikana. Parantaakseen Korson viihtyvyyttä, ehdotan valtuustoaloitteella Korson keskustaan (osoitteessa Korsonpolun ja Korsontien välissä) purettujen kiinteistöjen ja ison parkkialueen tilalle, tulisi väliaikainen luistinrata, joka jäädytettäisiin talvisin. Tuon tilan koko on yhteensä 4000m2. Luistinrata elävöittäisi keskustaa talven ajaksi ja kesällä voisi harrastaa erilaisia pelejä, kuten katukorista ja järjestää muitakin tapahtumia. Kenttä palvelisi vieressä olevaa nuorisotaloa ja koulua. Lisäksi jäädytetty kenttä voisi palvella laajasti niin Korson keskustan kuin muita Korson alueiden asukkaita. Kenttä sijaitsee keskustassa koulun ja nuorisotalon vieressä, joten suunnittelu ja jäädytys edellyttänee toimialojen välistä yhteistyötä sekä kaupunkilaisten osallistamista, jotta se olisi elävä. Keskustassa voisi olla jatkossa enemmän ihmisten kohtaamispaikkoja ja tekemistä kaikille ikäryhmille. Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 16.12.2024 Faysal Abdi, sd	Aloitteen tekijät Faysal Abdi Aloitteen allekirjoittajat: 1. Vaula Norrena 2. Eve Rämö 3. Sirpa Siru Kauppinen 4. Marjo Vacker 5. Anu Hall 6. Tarja Eklund 7. Jussi Särkelä 8. Pirjo Luokkala 9. Antero Eerola 10. Sirkka-Liisa Kähärä 11. Tiina Tuomela 12. Aadan Ibrahim 13. Juha Suoniemi 14. Pirkko Letto 15. Paula Lehmuskallio 16. Eva Tawasoli 17. Jari Sainio 18. Tuomas Mutanen 19. Juha Järä 20. Eeva Tikkanen 21. Ida Tamminen 22. Tuire Kaimio 23. Aki Mäkipernaa 24. Pekka Rautio 25. Nina Nummela